JASHER

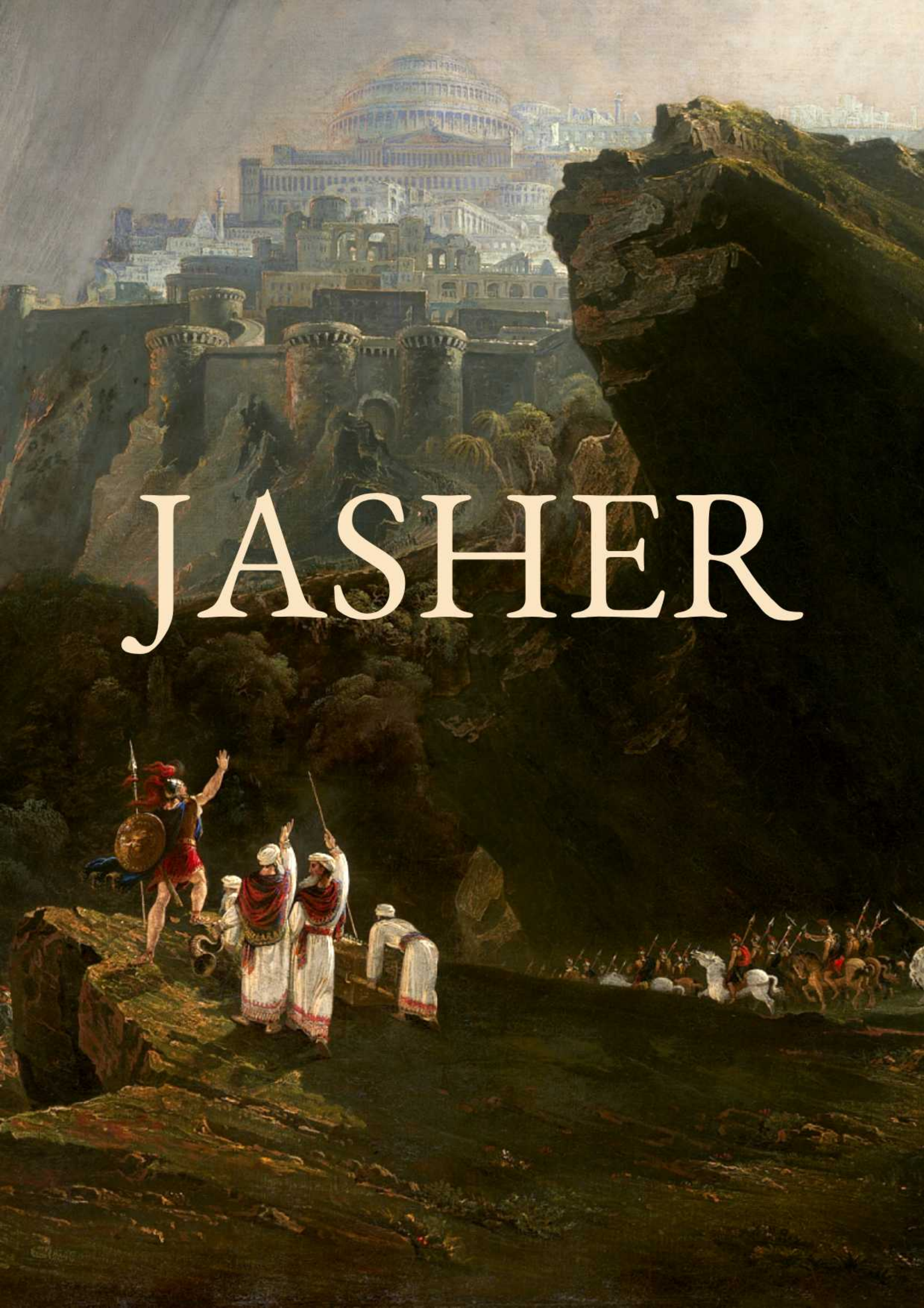

LUKU 1

1 Ja Jumala sanoi: "Tehkäämme ihminen kuvaksemme, kaltaiseksemme." Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen.
2 Ja Jumala muovasi ihmisen maasta ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen, ja ihmisestä tuli elävä sielu, jolla oli puhekyky.
3 Ja Herra sanoi: "Ei ihmisen ole hyvä olla yksinänsä; minä teen hänelle avun, joka on hänen kumppaninsa."
4 Ja Herra vaivutti Aadamin syvään uneen, ja hän nukkui, ja otti pois yhden hänen kylkiluistaan ja rakensi sen päälle lihan ja muovasi sen ja toi sen Aadamille, ja Aadam heräsi unestaan, ja katso, nainen seisoi hänen edessään.
5 Ja hän sanoi: "Tämä on luu minun luistani, ja se on kutsuttava naiseksi, sillä tämä on otettu miehestä." Ja Aadam antoi hänelle nimen Eeva, sillä hänestä tuli kaikkien elävien äiti.
6 Ja Jumala siunasi heidät ja antoi heille nimet Aadam ja Eeva sinä päivänä, jona hän heidät loi, ja Herra Jumala sanoi: "Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa."
7 Ja Herra Jumala otti Aadamin ja hänen vaimonsa ja asetti heidät Eedenin puutarhaan viljelemään ja varjelemaan sitä; ja hän käski heitä ja sanoi heille: "Jokaisesta puutarhan puusta te saatte syödä, mutta hyvän ja pahan tiedon puusta älkää syökö, sillä sinä päivänä, jona te siitä syötte, te kuolette."
8 Ja kun Jumala oli siunannut ja antanut heille käskyn, hän lähti heidän luotaan, ja Aadam ja hänen vaimonsa asuivat puutarhassa Herran heille antaman käskyn mukaisesti.
9 Ja käärme, jonka Jumala oli luonut heidän kanssaan maan päälle, tuli heidän luokseen yllyttääkseen heitä rikkomaan Jumalan käskyn, jonka hän oli heille antanut.
10 Ja käärme houkutteli ja suostutteli naisen syömään tiedon puusta, ja nainen kuuli käärmeen ääntä ja rikkoi Jumalan sanan ja otti hyvän ja pahan tiedon puusta, ja hän söi, ja hän otti siitä ja antoi myös miehelleen, ja hänkin söi.
11 Ja Aadam ja hänen vaimonsa rikkoivat Jumalan käskyn, jonka hän oli heille antanut, ja Jumala tiesi sen, ja hänen vihansa syttyi heitä vastaan, ja hän kirosi heidät.
12 Ja Herra Jumala ajoi heidät sinä päivänä pois Eedenin puutarhasta viljelemään maata, josta heidät oli otettu, ja he menivät ja asettuivat asumaan Eedenin puutarhan itäpuolelle; ja Aadam yhtyi vaimoonsa Eevaan, ja tämä synnytti kaksi poikaa ja kolme tytärtä.
13 Ja hän antoi esikoiselle nimen Kain, sanoen: "Minä olen saanut miehen Herralta", ja toiselle hän antoi nimen Aabel, sillä hän sanoi: "Turhuudessa me tulimme maan päälle, ja turhuudessa meidät sieltä otetaan pois".
14 Ja pojat kasvoivat, ja heidän isänsä antoi heille perintöosan maasta; ja Kainista tuli maanviljelijä ja Aabelista lammaspaimen.
15 Ja muutaman vuoden kuluttua he toivat Herralle uhrilahjan, joka vastasi hänen uhrilahjansa määrää, ja Kain toi maan antimia, ja Abel toi lampaidensa esikoisia sen rasvasta. Ja Jumala kääntyi ja kallistui Abelin ja hänen uhrinsa puoleen, ja tuli lankesi Herran luota taivaasta ja kulutti sen.
16 Eikä Herra kääntynyt Kainin ja hänen uhrinsa puoleen, eikä hän taipunut siihen, sillä hän oli tuonut maan huonompaa hedelmää Herran eteen, ja Kain oli kateellinen veljelleen Abelille tämän vuoksi ja etsi tekosyyn tappaakseen hänet.
17 Ja jonkin ajan kuluttua Kain ja hänen veljensä Abel menivät eräänä päivänä pellolle tekemään töitä; ja he olivat molemmat pellolla, Kain kynsi ja kynsi maataan ja Abel paimensi laumaansa; ja lauma ohitti sen osan, jonka Kain oli kyntänyt maahan, ja se suretti Kainia kovasti tästä syystä.
18 Ja Kain lähestyi vihaisena veljeään Abelia ja sanoi hänelle: "Mitä minulla on sinun ja minun välilläni, että tulet asumaan minun maahani ja tuomaan lampaasi kaitsemaan?"
19 Ja Abel vastasi veljelleen Kainille ja sanoi hänelle: "Mitä minulla on sinun ja minun välilläsi, että syöt minun lampaitteni lihaa ja vaatetat itsesi niiden villaan?"
20 Ja nyt riisu lampaitteni villa, jolla olet itsesi vaatettanut, ja maksa minulle niiden hedelmät ja liha, joita olet syönyt. Kun olet tehnyt tämän, minä lähden maastasi, niin kuin olet sanonut.
21 Ja Kain sanoi veljelleen Abelille: "Jos minä tänä päivänä surmaan sinut, kuka vaatii minulta sinun vertasi?"
22 Ja Abel vastasi Kainille sanoen: "Totisesti Jumala, joka on tehnyt meidät maan päälle, kostaa minun asiani ja vaatii minun vereni sinulta, jos tapat minut, sillä Herra on tuomari ja sovittelija, ja hän maksaa ihmiselle hänen pahuutensa mukaan ja jumalattomalle hänen maan päällä tekemänsä pahuuden mukaan."
23 Ja nyt, jos sinä minut täällä surmaisit, Jumala totisesti tietää salaiset aikeesi ja tuomitsee sinut siitä pahasta, jonka tänä päivänä minulle julistit tekeväsi.
24 Ja kun Kain kuuli sanat, jotka hänen veljensä Abel oli puhunut, katso, Kainin viha syttyi hänen veljeään Abelia kohtaan, koska hän oli julistanut tämän asian.
25 Ja Kain kiirehti ja nousi ylös ja otti kyntöaseensa rautaosan, jolla hän yhtäkkiä löi veljeään ja tappoi hänet. Ja Kain vuodatti veljensä Abelin veren maan päälle, ja Abelin veri virtasi maan päälle lauman eteen.
26 Ja tämän jälkeen Kain katui surmattuaan veljensä, ja hän oli syvästi murheellinen, ja hän itki hänen tähtensä, ja se vaivasi häntä äärimmäisesti.
27 Niin Kain nousi ja kaivoi kuopan pellolle ja pani siihen veljensä ruumiin ja käänsi tomun sen päälle.
28 Ja Herra tiesi, mitä Kain oli tehnyt veljelleen, ja Herra ilmestyi Kainille ja sanoi hänelle: "Missä on veljesi Abel, joka oli sinun kanssasi?"
29 Niin Kain teeskenteli ja sanoi: "En tiedä; olenko minä veljeni vartija?" Herra sanoi hänelle: "Mitä olet tehnyt? Veljesi veren ääni huutaa minulle maasta, jossa olet hänet surmannut."
30 Sinä olet tappanut veljesi ja teeskenteli minun edessäni, ja kuvittelit sydämessäsi, etten nähnyt sinua enkä tiennyt kaikkia tekojasi.
31 Mutta sinä teit tämän ja tapoit veljesi tyhjän tähden, koska hän puhui sinulle oikein. Ole siis kirottu siitä maasta, joka avasi suunsa ottaakseen veljesi veren kädestäsi ja johon hautasit hänet.
32 Ja kun sinä sitä viljelet, se ei enää anna sinulle voimaa niin kuin alussa, sillä maa kasvaa orjantappuroita ja ohdakkeita, ja sinä olet horjuva ja harhaileva maassa kuolemaasi asti.

33 Ja siihen aikaan Kain lähti Herran luota, paikasta, jossa hän oli, ja hän liikkui ja vaelsi Eedenin itäpuolella olevassa maassa, hän ja kaikki, mikä hänelle kuului.
34 Ja Kain yhtyi vaimoonsa noina päivinä, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti pojan, ja Kain antoi pojalle nimen Hanok, sanoen: "Siihen aikaan Herra alkoi antaa hänelle lepoa ja rauhaa maan päällä."
35 Ja siihen aikaan Kain alkoi myös rakentaa kaupunkia: ja hän rakensi kaupungin ja antoi kaupungille nimen Hanok, poikansa nimen mukaan; sillä noina päivinä Herra oli antanut hänelle levon maan päällä, eikä hän liikkunut eikä vaeltanut niin kuin alussa.
36 Ja Irad syntyi Henokille, ja Iradille syntyi Mehujael ja Mehujaelille syntyi Metusael.

LUKU 2

1 Ja Aadamin maanpäällisen elämän sadankolmantenakymmenentenä vuotena hän tunsi jälleen vaimonsa Eevan, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti pojan hänen kaltaisekseen ja kuvakseen, ja hän antoi hänelle nimen Seet sanoen: "Koska Jumala on antanut minulle toisen jälkeläisen Aabelin sijaan, sillä Kain surmasi hänet."
2 Ja Set eli sataviisi vuotta, ja hänelle syntyi poika; ja Set antoi hänen pojalleen nimen Enos, sanoen: "Koska siihen aikaan ihmisten pojat alkoivat lisääntyä ja vaivata sielujaan ja sydämiään rikkomalla ja kapinoimalla Jumalaa vastaan."
3 Ja Enoksen päivinä ihmisten pojat kapinoivat ja rikkoivat Jumalaa vastaan, lisäten Herran vihaa ihmisten poikia kohtaan.
4 Ja ihmisten pojat menivät ja palvelivat muita jumalia, ja he unohtivat Herran, joka oli luonut heidät maan päälle. Ja noina päivinä ihmisten pojat tekivät kuvia pronssista ja raudasta, puusta ja kivestä, ja he kumarsivat ja palvelivat niitä.
5 Ja jokainen mies teki jumalansa ja kumarsi niitä, ja ihmisten pojat hylkäsivät Herran kaikkina Enoksen ja hänen lastensa päivinä; ja Herran viha syttyi heidän tekojensa ja kauhistustensa vuoksi, joita he tekivät maan päällä.
6 Ja Herra hukutti Gihon-virran vedet heidän ylitseen, ja hän tuhosi ja kulutti heidät, ja hän tuhosi kolmannen osan maasta, ja tästä huolimatta ihmisten pojat eivät kääntyneet pahoilta teiltään, ja heidän kätensä olivat yhä ojennettuina tekemään pahaa Herran silmissä.
7 Ja noina päivinä ei kylvetty eikä leikattu maassa, eikä ihmislapsilla ollut ruokaa, ja nälänhätä oli hyvin suuri noina päivinä.
8 Ja siemen, jonka he kylvivät noina päivinä maahan, muuttui orjantappuroiksi, ohdakkeiksi ja orjantappuiksi; sillä Aadamin ajoista lähtien oli tämä julistus maasta, Jumalan kirouksesta, jolla hän kirosi maan sen synnin tähden, jonka Aadam teki Herran edessä.
9 Ja kun ihmiset jatkoivat kapinointia ja rikkomista Jumalaa vastaan ja turmelivat teitään, maakin turmeltui.
10 Ja Enos eli yhdeksänkymmentä vuotta, ja hänelle syntyi Keenan;
11 Ja Keenan kasvoi ja oli neljäkymmentä vuotta vanha, ja hänestä tuli viisas ja hänellä oli tietoa ja taitoa kaikessa viisaudessa, ja hän hallitsi kaikkia ihmisten poikia, ja hän johdatti ihmisten poikia viisauteen ja tietoon; sillä Keenan oli hyvin viisas mies ja hänellä oli ymmärrystä kaikessa viisaudessa, ja viisaudellaan hän hallitsi henkiä ja demoneja;
12 Ja Kainan tiesi viisautensa kautta, että Jumala tuhoaisi ihmisten lapset, koska he olivat tehneet syntiä maan päällä, ja että Herra viimeisinä päivinä toisi heidän päälleen vedenpaisumuksen vedet.
13 Ja noina päivinä Kainan kirjoitti kivitauluihin, mitä tulevaisuudessa oli tapahtuva, ja hän pani ne aarteisiinsa.
14 Ja Keenan hallitsi koko maata, ja hän käänsi muutamia ihmislapsia palvelemaan Jumalaa.
15 Ja kun Keenan oli seitsemänkymmentä vuotta vanha, hänelle syntyi kolme poikaa ja kaksi tytärtä.
16 Ja nämä ovat Keenanin lasten nimet: ensimmäisen pojan nimi oli Mahlallel, toisen Enan ja kolmannen Mered, ja heidän sisarensa olivat Ada ja Silla; nämä ovat viisi Keenanin lasta, jotka hänelle syntyivät.
17 Ja Lamek, Metusaelin poika, tuli sukua Kainanille avioliiton kautta, ja hän otti kaksi tytärtä vaimoikseen, ja Ada tuli raskaaksi ja synnytti Lamekille pojan, ja hän antoi hänelle nimen Jabal.
18 Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Jubal; ja Silla, hänen sisarensa, oli siihen aikaan hedelmätön eikä saanut jälkeläisiä.
19 Sillä noina päivinä ihmisten pojat alkoivat rikkoa Jumalaa vastaan ja rikkoa käskyjä, jotka hän oli käskenyt Aadamin olemaan hedelmällinen ja lisääntymään maan päällä.
20 Ja jotkut ihmisten pojista antoivat vaimoilleen juoman, joka tekisi heidät hedelmättömiksi, jotta he säilyttäisivät vartalonsa ja jotta heidän kaunis ulkonäkönsä ei haalistuisi.
21 Ja kun ihmisten pojat juottivat joitakin vaimoistaan, Silla joi heidän kanssaan.
22 Ja lapsia synnyttävät naiset näyttivät miestensä silmissä inhottavilta kuin lesket, niin kauan kuin heidän miehensä elivät, sillä he olivat kiintyneitä vain hedelmättömiin.
23 Päivien ja vuosien kuluttua, kun Silla oli tullut vanhaksi, Herra avasi hänen kohtunsa.
24 Ja hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Tuubal-Kain, sanoen: "Sen jälkeen kun olin kuihtunut, olen saanut hänet Kaikkivaltiaalta Jumalalta."
25 Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti tyttären ja antoi hänelle nimen Naama, sillä hän sanoi: "Kuivettumiseni jälkeen olen saanut ilon ja ilon."
26 Ja Lamek oli vanha ja ikääntynyt, ja hänen silmänsä olivat himmeät, niin ettei hän voinut nähdä, ja hänen poikansa Tubal Kain johdatti häntä. Ja eräänä päivänä Lamek meni pellolle, ja hänen poikansa Tubal Kain oli hänen kanssaan. Ja heidän kävellessään pellolla Kain, Aadamin poika, lähestyi heitä; sillä Lamek oli hyvin vanha eikä nähnyt paljon, ja hänen poikansa Tubal Kain oli hyvin nuori.
27 Ja Tuubal-Kain käski isäänsä vetämään jousensa esiin, ja nuolilla hän löi Kainia, joka oli vielä kaukana, ja tappoi hänet, sillä hän näytti heille eläimeltä.
28 Ja nuolet lävistivät Kainin ruumiin, vaikka hän oli niistä kaukana, ja hän kaatui maahan ja kuoli.
29 Ja Herra kosti Kainin pahuuden sen pahuuden mukaan, jonka hän oli tehnyt veljelleen Abelille, Herran sanan mukaan, jonka hän oli puhunut.

30 Ja tapahtui, että kun Kain oli kuollut, Lamek ja Tubal menivät katsomaan eläintä, jonka he olivat teurastaneet, ja he näkivät, ja katso, heidän isoisänsä Kain makasi kuolleena maassa.
31 Ja Lemek oli hyvin murheellinen tehdessään tämän, ja taputtamalla käsiään hän löi poikaansa ja aiheutti hänen kuolemansa.
32 Ja Lamekin vaimot kuulivat, mitä Lamek oli tehnyt, ja he etsivät häntä tappaakseen.
33 Ja Lamekin vaimot vihasivat häntä siitä päivästä lähtien, koska hän surmasi Kainin ja Tuubal-Kainin; ja Lamekin vaimot erosivat hänestä eivätkä totelleet häntä noina päivinä.
34 Ja Lemek tuli vaimojensa luo ja pyysi heitä kuuntelemaan häntä tässä asiassa.
35 Ja hän sanoi vaimoilleen Adalle ja Sillalle: "Kuulkaa minun ääntäni, te Lamekin vaimot, ottakaa vaarin sanoistani! Te olette kuvitelleet ja sanoneet, että minä surmasin miehen haavoillani ja lapsen lyönneilläni, koska he eivät ole tehneet väkivaltaa. Mutta tietäkää, että minä olen vanha ja harmaapäinen ja että silmäni ovat raskaat iästä, ja tein tämän tietämättäni.
36 Ja Lamekin vaimot kuuntelivat häntä tässä asiassa, ja he palasivat hänen luokseen isänsä Aadamin neuvojen kanssa, mutta he eivät synnyttäneet hänelle lapsia siitä ajasta lähtien, tietäen, että Jumalan viha kasvoi noina päivinä ihmisten poikia kohtaan, tuhotakseen heidät vedenpaisumuksen vesillä heidän pahojen tekojensa vuoksi.
37 Ja Mahlallel, Kainanin poika, eli kuusikymmentäviisi vuotta, ja hänelle syntyi Jered; ja Jered eli kuusikymmentäkaksi vuotta, ja hänelle syntyi Hanok.

LUKU 3

1 Ja Hanok eli kuusikymmentäviisi vuotta, ja hänelle syntyi Metusalah; ja Hanok vaelsi Jumalan kanssa siitettyään Metusalahin, ja hän palveli Herraa ja halveksi ihmisten pahoja teitä.
2 Ja Henokin sielu oli kietoutunut Herran opetukseen, tietoon ja ymmärrykseen; ja hän vetäytyi viisaasti ihmisten poikien luota ja piiloutui heiltä moniksi päiviksi.
3 Ja monien vuosien kuluttua, kun hän palveli Herraa ja rukoili hänen edessään hänen huoneessaan, Herran enkeli huusi hänelle taivaasta ja sanoi: "Tässä minä olen."
4 Ja hän sanoi: "Nouse, mene ulos talostasi ja paikasta, johon piiloudut, ja ilmesty ihmisten lapsille opettaaksesi heille tien, jota heidän tulisi kulkea, ja työn, joka heidän on tehtävä astuakseen Jumalan teille."
5 Ja Henok nousi Herran sanan mukaan ja lähti talostaan, paikastaan ja kammiostaan, jossa hän oli piilossa; ja hän meni ihmisten poikien luo ja opetti heille Herran teitä, ja siihen aikaan hän kokosi ihmisten pojat ja tutustutti heidät Herran opetukseen.
6 Ja hän käski julistaa sen kaikissa paikoissa, joissa ihmisten pojat asuivat, sanoen: "Missä on se mies, joka haluaa tietää Herran tiet ja hyvät teot? Tulkoon hän Henokin luo."
7 Ja kaikki ihmisten pojat kokoontuivat sitten hänen luokseen, sillä kaikki, jotka tätä halusivat, menivät Hanokin luo, ja Hanok hallitsi ihmisten poikia Herran sanan mukaan, ja he tulivat ja kumarsivat häntä ja kuulivat hänen sanansa.
8 Ja Jumalan henki oli Hanokin päällä, ja hän opetti kaikille miehilleen Jumalan viisautta ja hänen teitään, ja ihmisten pojat palvelivat Herraa kaikkina Hanokin päivinä, ja he tulivat kuulemaan hänen viisauttaan.
9 Ja kaikki ihmisten poikien kuninkaat, sekä ensimmäiset että viimeiset, sekä heidän ruhtinaansa ja tuomarinsa, tulivat Hanokin luo, kun he kuulivat hänen viisaudestaan, ja he kumarsivat häntä, ja he myös vaativat Hanokia hallitsemaan heitä, mihin hän suostui.
10 Ja he kokoontuivat kaikkiaan, sata kolmekymmentä kuningasta ja ruhtinasta, ja he tekivät Hanokista kuninkaan, ja he kaikki olivat hänen valtansa ja käskynsä alaisuudessa.
11 Ja Henok opetti heille viisautta, tietoa ja Herran teitä; ja hän teki heidän keskuudessaan rauhan, ja rauha oli kaikkialla maan päällä Henokin elinaikana.
12 Ja Henok hallitsi ihmisten poikia kaksisataa neljäkymmentäkolme vuotta, ja hän teki oikeutta ja vanhurskautta kaiken kansansa kanssa ja johdatti heitä Herran teillä.
13 Ja nämä ovat Hanokin, Metusalahin, Elisan ja Elimelekin, kolmen pojan, sukupolvet; ja heidän sisarensa olivat Melka ja Nahma, ja Metusalah eli kahdeksankymmentäseitsemän vuotta, ja hänelle syntyi Lamek.
14 Ja Aadam kuoli Lemekin viidentenäkymmenentenäkuudentena elinvuotena; hän oli kuollessaan yhdeksänsadankolmenkymmenen vuoden ikäinen, ja hänen kaksi poikaansa, sekä hänen poikansa Henok ja Metusalah, hautasivat hänet suurella loistolla, niin kuin kuninkaiden hautaamiseen kuuluu, luolaan, jonka Jumala oli hänelle kertonut.
15 Ja siinä paikassa kaikki ihmisten pojat tekivät suuren surun ja itkun Aadamin tähden; siitä on sen tähden tullut tapa ihmisten poikien keskuudessa tähän päivään asti.
16 Ja Aadam kuoli, koska hän söi tiedon puusta; hän ja hänen lapsensa hänen jälkeensä, niin kuin Herra Jumala oli sanonut.
17 Ja se tapahtui Aadamin kuolinvuotena, joka oli Henokin hallituskauden kaksisataaseljäkymmentäkolmas vuosi, siihen aikaan Henok päätti erottautua ihmisten pojista ja salata itsensä kuten alussa palvellakseen Herraa.
18 Ja Eenok teki niin, mutta ei täysin salannut itseään heiltä, vaan pysytteli poissa ihmisten pojista kolme päivää ja meni sitten heidän luokseen yhdeksi päiväksi.
19 Ja niiden kolmen päivän aikana, jotka hän oli kammiossaan, hän rukoili ja ylisti Herraa, Jumalaansa, ja sinä päivänä, jona hän meni ja ilmestyi alamaisilleen, hän opetti heille Herran teitä, ja kaiken, mitä he kysyivät häneltä Herrasta, hän kertoi heille.
20 Ja hän teki tällä tavalla monta vuotta, ja sen jälkeen hän piiloutui kuusi päivää ja ilmestyi kansalleen kerran seitsemässä päivässä; ja sen jälkeen kerran kuukaudessa, ja sitten kerran vuodessa, kunnes kaikki kuninkaat, ruhtinaat ja ihmisten pojat etsivät häntä ja halusivat jälleen nähdä Henokin kasvot ja kuulla hänen sanansa; mutta he eivät voineet, koska kaikki ihmisten pojat pelkäsivät suuresti Henokia, ja he pelkäsivät lähestyä häntä sen jumalallisen kunnioituksen vuoksi, joka lepäsi hänen kasvoillaan; sen

tähden kukaan ei voinut katsoa häntä, peläten, että häntä rangaistaisiin ja hän kuolisi.
21 Ja kaikki kuninkaat ja ruhtinaat päättivät koota ihmisten pojat ja tulla Henokin luo, ajatellen, että he kaikki voisivat puhua hänelle, kun hän tulisi heidän keskuuteensa, ja he tekivät niin.
22 Ja tuli päivä, jolloin Hanok lähti ja he kaikki kokoontuivat ja tulivat hänen luokseen, ja Hanok puhui heille Herran sanoja ja opetti heille viisautta ja tietoa, ja he kumartuivat hänen edessään ja sanoivat: "Eläköön kuningas! Eläköön kuningas!"
23 Ja jonkin ajan kuluttua, kun kuninkaat ja ruhtinaat ja ihmisten pojat puhuivat Henokille ja Henok opetti heille Jumalan teitä, katso, Herran enkeli kutsui silloin Henokia taivaasta ja halusi tuoda hänet taivaaseen tehdäkseen hänestä siellä Jumalan poikien hallitsejan, niin kuin hän oli hallinnut ihmisten poikia maan päällä.
24 Kun Eenok kuuli tämän, hän meni ja kokosi kaikki maan asukkaat ja opetti heille viisautta ja tietoa ja antoi heille jumalallisia ohjeita, ja hän sanoi heille: "Minut on vaadittu nousemaan taivaaseen, siksi en tiedä lähtöpäivääni."
25 Ja nyt minä opetan teille viisautta ja tietoa ja annan teille ohjeet ennen kuin lähden teistä, miten toimia maan päällä niin, että voitte elää; ja hän teki niin.
26 Ja hän opetti heille viisautta ja tietoa ja antoi heille opetusta, ja hän nuhteli heitä, ja hän asetti heidän eteensä säädöksiä ja tuomioita noudatettavaksi maan päällä, ja hän teki heidän keskuudessaan rauhan, ja hän opetti heille iankaikkisen elämän, ja asui heidän kanssaan jonkin aikaa opettaen heille kaikkia näitä asioita.
27 Ja siihen aikaan ihmisten pojat olivat Hanokin kanssa, ja Hanok puhui heille, ja he nostivat silmänsä, ja taivaasta laskeutui suuren hevosen muotoinen hahmo, ja hevonen kulki ilmassa;
28 Ja he kertoivat Henokille, mitä olivat nähneet, ja Henok sanoi heille: "Minun takiani tämä hevonen laskeutuu maan päälle; on tullut aika, jolloin minun on lähdettävä luotanne, ettekä te enää näe minua."
29 Ja hevonen laskeutui siihen aikaan ja seisoi Hanokin edessä, ja kaikki ihmisten pojat, jotka olivat Hanokin kanssa, näkivät hänet.
30 Ja Henok käski sitten jälleen äänen kuulutettavan sanoen: "Missä on se mies, joka haluaa tuntea Herran, Jumalansa, tiet? Tulkoon hän tänä päivänä Henokin luo, ennen kuin hänet otetaan meiltä pois."
31 Ja kaikki ihmisten pojat kokoontuivat ja tulivat Hanokin luo sinä päivänä; ja kaikki maan kuninkaat ruhtinaineensa ja neuvonantajineen pysyivät hänen luonaan sinä päivänä; ja Hanok opetti sitten ihmisten pojille viisautta ja tietoa ja antoi heille jumalallista opetusta; ja hän käski heidän palvella Herraa ja vaeltaa hänen teillään kaikkina elämänsä päivinä, ja hän jatkoi rauhan tekemistä heidän keskuudessaan.
32 Ja tämän jälkeen hän nousi ja ratsasti hevosen selkään; ja hän lähti liikkeelle, ja kaikki ihmisten pojat seurasivat häntä, noin kahdeksansataatuhatta miestä; ja he kulkivat hänen kanssaan yhden päivän matkan.
33 Ja toisena päivänä hän sanoi heille: "Palatkaa kotiinne teltoillenne, miksi te menette? Ehkä te kuolette." Ja jotkut heistä lähtivät pois hänen luotaan, ja ne, jotka jäivät jäljelle, kulkivat hänen kanssaan kuuden päivän matkan; ja Eenok sanoi heille joka päivä: "Palatkaa teltoillenne, ettette kuolisi." Mutta he eivät halunneet palata, ja he menivät hänen kanssaan.
34 Ja kuudentena päivänä jotkut miehistä jäivät ja pysyivät hänessä kiinni, ja he sanoivat hänelle: "Me menemme sinun kanssasi siihen paikkaan, minne sinä menet; niin totta kuin Herra elää, kuolema ainoastaan meidät erottaa."
35 Ja he ahdistivat niin kovasti päästä hänen mukaansa, että hän lakkasi puhumasta heille; ja he seurasivat häntä eivätkä palanneet.
36 Ja kun kuninkaat palasivat, he määräsivät väestönlaskennan, jotta saataisiin selville niiden jäljellä olevien miesten lukumäärä, jotka menivät Henokin kanssa; ja seitsemäntenä päivänä Henok nousi taivaaseen pyörretuulessa tulisien hevosten ja vaunujen kanssa.
37 Ja kahdeksantena päivänä kaikki kuninkaat, jotka olivat olleet Hanokin kanssa, lähettivät hakemaan takaisin ne miehet, jotka olivat Hanokin kanssa siinä paikassa, josta hän nousi taivaaseen.
38 Ja kaikki nuo kuninkaat menivät siihen paikkaan ja he löysivät maan täynnä lunta, ja lumen päällä oli suuria lumikiviä, ja toinen sanoi toiselle: "Tulkaa, murtautukaamme lumen läpi ja katsokaamme, ehkä ne miehet, jotka olivat jääneet Eenokin luokse, ovat kuolleet ja ovat nyt lumikivien alla, ja he etsivät, mutta eivät löytäneet häntä, sillä hän oli noussut taivaaseen.

LUKU 4

1 Ja kaikki Eenokin elinpäivät maan päällä olivat kolmesataakuusikymmentäviisi vuotta.
2 Ja kun Eenok oli noussut taivaaseen, kaikki maan kuninkaat nousivat ja ottivat hänen poikansa Metusalahin ja voitelivat hänet, ja he tekivät hänen hallitsijakseen isänsä sijaan.
3 Ja Metusalah toimi oikeamielisesti Jumalan silmissä, niin kuin hänen isänsä Eenok oli häntä opettanut, ja samoin hän koko elämänsä ajan opetti ihmisten pojille viisautta, tietoa ja Jumalan pelkoa, eikä hän poikkeanut hyvältä tieltä oikealle eikä vasemmalle.
4 Mutta Metusalahin myöhempinä päivinä ihmisten pojat kääntyivät pois Herrasta, he turmelivat maan, he ryöstivät ja ryöstivät toisiaan, ja he kapinoivat Jumalaa vastaan ja he rikkoivat, ja he turmelivat tiensä, eivätkä he totelleet Metusalahin ääntä, vaan kapinoivat häntä vastaan.
5 Ja Herra oli äärimmäisen vihainen heitä kohtaan, ja Herra jatkoi siemenen tuhoamista noina päivinä, niin ettei maassa ollut kylvöä eikä niittämistä.
6 Sillä kun he kylvivät maan saadakseen elantonsa, katso, se kasvoi orjantappureita ja ohdakkeita, joita he eivät olleet kylväneet.
7 Eivätkä ihmisten pojat vieläkään kääntyneet pahoilta teiltään, ja heidän kätensä olivat yhä ojennettuina tekemään pahaa Jumalan silmissä, ja he vihoittivat Herraa pahoilla teillään, ja Herra vihastui suuresti ja katui, että oli tehnyt ihmisen.
8 Ja hän ajatteli tuhota ja hävittää heidät, ja niin hän tekikin.
9 Siihen aikaan, kun Lemek, Metusalahin poika, oli sadan kuudenkymmenen vuoden ikäinen, kuoli Set, Aadamin poika.

10 Setin koko elinaika oli yhdeksänsataa kaksitoista vuotta, sitten hän kuoli.
11 Ja Lemek oli sadan kahdeksankymmenen vuoden ikäinen, kun hän otti vaimokseen Ashmuan, setänsä Hanokin pojan Elisaan tyttären, ja tämä tuli raskaaksi.
12 Ja siihen aikaan ihmisten pojat kylvivät maan, ja vähän ruokaa saatiin, mutta ihmisten pojat eivät kääntyneet pahoilta teiltään, vaan he tekivät syntiä ja kapinoivat Jumalaa vastaan.
13 Ja Lemekin vaimo tuli raskaaksi ja synnytti hänelle pojan siihen aikaan, vuoden vaihtuessa.
14 Ja Metusalah antoi hänelle nimen Nooa, sanoen: "Hänen päivinään maa lepäsi eikä turmeltunut." Ja hänen isänsä Lemek antoi hänelle nimen Menakem, sanoen: "Tämä on lohduttava meitä töissämme ja kurjassa aherruksessamme maan päällä, jonka Jumala oli kironnut."
15 Ja lapsi kasvoi ja vieroitettiin, ja hän vaelsi isänsä Metusalahin teitä, nuhteeton ja oikeamielinen Jumalan edessä.
16 Ja kaikki ihmisten pojat poikkesivat Herran teiltä noina päivinä, kun he lisääntyivät maan päällä poikineen ja tyttärineen, ja he opettivat toisilleen pahoja tapojaan ja jatkoivat synnin tekemistä Herraa vastaan.
17 Ja jokainen ihminen teki itselleen jumalan, ja he ryöstivät ja ryöstivät jokainen lähimmäisensä niin kuin sukulaisensakin, ja he turmelivat maan, ja maa täyttyi väkivallalla.
18 Ja heidän tuomarinsa ja hallitsijansa menivät ihmisten tyttärien luo ja ottivat heidän vaimonsa väkisin heidän aviomiehiltään valintansa mukaan, ja ihmisten pojat ottivat noina päivinä maan karjasta, kedon eläimistä ja taivaan linnuista ja opettivat sekoittamaan eri lajien eläimiä ärsyttääkseen sillä Herraa; ja Jumala näki koko maan, ja se oli turmeltunut, sillä kaikki liha oli turmellut tiensä maan päällä, kaikki ihmiset ja kaikki eläimet.
19 Ja Herra sanoi: "Minä pyyhin pois maan päältä ihmisen, jonka minä loin, niin, ihmisestä taivaan lintuihin asti, karjaeläimet ja metsäneläimet, sillä minä kadun, että minä ne tein."
20 Ja kaikki ihmiset, jotka vaelsivat Herran teitä, kuolivat noina päivinä, ennen kuin Herra toi ihmisille sen onnettomuuden, josta hän oli uhannut; sillä tämä oli Herralta, etteivät he näkisi sitä onnettomuutta, josta Herra oli puhunut ihmisten lapsista.
21 Ja Nooa löysi armon Herran silmissä, ja Herra valitsi hänet ja hänen lapsensa herättääkseen heistä jälkeläisiä koko maan päälle.

LUKU 5

1 Ja Nooan kahdeksantenakymmenentenäneljäntenä elinvuotena kuoli Setin poika Hanok. Hän oli kuollessaan yhdeksänsadanviiden vuoden ikäinen.
2 Ja Nooan elinvuoden sadatseitsemäntenäyhdeksäntenä vuonna kuoli Keenan, Enoksen poika, ja Keenanin koko elinaika oli yhdeksänsataakymmenen vuotta, ja hän kuoli.
3 Ja Nooan kahdentenakymmenentenäneljäntenä elinvuotena kuoli Mahlallel, Keenanin poika, ja Mahlallelin päivät olivat kahdeksansataayhdeksänkymmentäviisi vuotta, ja hän kuoli.
4 Ja Jered, Mahlallelin poika, kuoli noina päivinä, Nooan elinvuotena kolmensadankolmantenakymmenentenäkuudentena; ja Jeredin koko elinaika oli yhdeksänsataakuusikymmentäkaksi vuotta, ja hän kuoli.
5 Ja kaikki, jotka seurasivat Herraa, kuolivat noina päivinä, ennen kuin näkivät sen pahan, jonka Jumala oli uhannut tehdä maan päällä.
6 Ja monien vuosien kuluttua, Nooan elinvuoden neljänsadankahdeksankymmenentenä vuonna, kun kaikki ne miehet, jotka seurasivat Herraa, olivat kuolleet pois ihmisten poikien joukosta ja vain Metusalah oli jäljellä, Jumala sanoi Nooalle ja Metusalahille sanoen:
7 Puhukaa ja julistakaa ihmisten lapsille ja sanokaa: Näin sanoo Herra: Kääntykää pois pahoilta teiltänne ja hylkääkää työnne, niin Herra katuu sitä pahaa, jonka hän on teille sanonut tekevänsä, eikä se tapahdu.
8 Sillä näin sanoo Herra: Katso, minä annan teille sadan kahdenkymmenen vuoden ajanjakson; jos te käännytte minun puoleeni ja hylkäätte pahat tienne, niin minäkin käännyn pois siitä pahasta, josta minä teille puhuin, eikä sitä ole oleva, sanoo Herra.
9 Ja Nooa ja Metusalah puhuivat kaikki Herran sanat ihmisten pojille päivästä päivään, puhuen heille lakkaamatta.
10 Mutta ihmisten pojat eivät kuunnelleet heitä eivätkä kallistaneet korviaan heidän sanoilleen, vaan he olivat niskureita.
11 Ja Herra antoi heille sadan kahdenkymmenen vuoden ajanjakson sanoen: "Jos he kääntyvät, niin Jumala katuu pahaa eikä tuhoa maata."
12 Nooa, Lemekin poika, pidättäytyi noina päivinä ottamasta vaimoa voidakseen saada lapsia, sillä hän sanoi: "Voihan Jumala nyt hävittää maan; miksi minä sitten voisin saada lapsia?"
13 Ja Nooa oli oikeudenmukainen mies, hän oli täydellinen sukupolvessaan, ja Herra valitsi hänet herättämään jälkeläisiä jälkeläisistään maan päällä.
14 Ja Herra sanoi Nooalle: "Ota itsellesi vaimo ja siitä lapsia, sillä minä olen nähnyt sinut vanhurskaana edessäni tässä sukupolvessa."
15 Ja sinä olet herättävä jälkeläisiä ja lapsesi kanssasi maan keskelle; ja Nooa meni ja otti vaimon, ja hän valitsi Naeman, Hanokin tyttären, ja tämä oli viidensadan kahdeksankymmenen vuoden ikäinen.
16 Ja Nooa oli neljäsatayhdeksänkymmentäkahdeksan vuotta vanha, kun hän otti Naeman vaimoksi.
17 Ja Naema tuli raskaaksi ja synnytti pojan, ja hän antoi hänelle nimen Jaafet, sanoen: "Jumala on levittänyt minut maan päälle". Ja Naema tuli jälleen raskaaksi ja synnytti pojan, ja hän antoi hänelle nimen Seem, sanoen: "Jumala on tehnyt minusta jäännöksen herättääkseen siementä maan keskelle".
18 Ja Nooa oli viidensadankaksi vuotta vanha, kun Naama synnytti Seemin, ja pojat kasvoivat ja kulkivat Herran teitä, kaikessa, mitä Metusalah ja heidän isänsä Nooa olivat heille opettaneet.
19 Ja Nooan isä Lemek kuoli noina päivinä; kuitenkaan hän ei kulkenut koko sydämestään isänsä teitä, ja hän kuoli Nooan elinvuoden sadanyhdeksänkymmenentenäviidentenä vuonna.

20 Ja Lemekin koko elinaika oli seitsemänsataa seitsemänkymmentä vuotta, sitten hän kuoli.
21 Ja kaikki ihmisten pojat, jotka tunsivat Herran, kuolivat sinä vuonna, ennen kuin Herra toi heille onnettomuuden; sillä Herra tahtoi heidän kuolevan, etteivät he näkisi sitä onnettomuutta, jonka Jumala toisi heidän veljilleen ja sukulaisilleen, niin kuin hän oli luvannut tehdä.
22 Siihen aikaan Herra sanoi Nooalle ja Metusalahille: "Astukaa esiin ja julistakaa ihmisten lapsille kaikki ne sanat, jotka minä puhuin teille noina päivinä. Ehkä he kääntyvät pahoilta teiltään, ja silloin minä kadun tätä pahaa enkä tuo sitä."
23 Ja Nooa ja Metusalah astuivat esiin ja puhuivat ihmisten poikien kuullen kaiken, mitä Jumala oli heistä puhunut.
24 Mutta ihmisten pojat eivät kuunnelleet eivätkä kallistaneet korviaan kaikille heidän julistuksilleen.
25 Ja tämän jälkeen Herra sanoi Nooalle: "Kaiken lihan loppu on tullut minun eteeni, heidän pahojen tekojensa tähden; ja katso, minä tuhoan maan."
26 Ota itsellesi gofer-puuta ja mene tiettyyn paikkaan ja tee suuri arkki ja aseta se siihen.
27 Ja näin sinun on se tehtävä: kolmesataa kyynärää pitkä, viisikymmentä kyynärää leveä ja kolmekymmentä kyynärää korkea.
28 Ja tee itsellesi ovi, joka on sivusta avoin ja jonka yläpuolelta saat kyynärän levyisen työn valmiiksi, ja peitä se sisältä ja ulkoa piellä.
29 Ja katso, minä annan tulvan tulla maan päälle, ja kaikki liha tuhoutuu, taivaan alta kaikki, mitä maan päällä on, hukkuu.
30 Ja sinä ja perheesi menkää ja kerätkää kaksi paria kaikista elävistä olennoista, koiraita ja naaraita, ja tuokaa ne arkkiin herättääksenne niistä jälkeläisiä maan päälle.
31 Ja kerää luoksesi kaikki ruoka, mitä kaikki eläimet syövät, että olisi ruokaa sinulle ja niille.
32 Ja sinun on valittava pojillesi kolme neitoa, ihmisten tyttäristä, ja heistä tulee poikiesi vaimoja.
33 Ja Nooa nousi ja rakensi arkin siihen paikkaan, johon Jumala oli käskenyt hänen tehdä, ja Nooa teki niin kuin Jumala oli häntä käskenyt.
34 Viidentenäsadantayhdeksänkymmenentenäviidentenä vuotenaan Nooa alkoi rakentaa arkkia, ja hän rakensi arkin viidessä vuodessa, niin kuin Herra oli käskenyt.
35 Sitten Nooa otti Metusalahin pojan Eljakimin kolme tytärtä vaimoiksi pojilleen, niin kuin Herra oli Nooalle käskyn antanut.
36 Ja siihen aikaan kuoli Metusalah, Hanokin poika. Hän oli kuollessaan yhdeksänsadankuusikymmentä vuotta vanha.

LUKU 6

1 Siihen aikaan, Metusalahin kuoleman jälkeen, Herra sanoi Nooalle: "Mene sinä ja perheesi arkkiin; katso, minä kokoan sinun luoksesi kaikki maan eläimet, metsän pedot ja taivaan linnut, ja ne kaikki tulevat ja piirittävät arkin.
2 Mene ja istu arkin ovien eteen, ja kaikki pedot, eläimet ja linnut kokoontukoot ja asettuvat eteesi. Ne niistä, jotka tulevat ja kumartuvat eteesi, ota ja anna poikiesi käsiin, jotka tuovat heidät arkkiin. Kaikki, jotka seisovat edessäsi, jätä pois.
3 Ja Herra antoi tämän tapahtua seuraavana päivänä, ja eläimet, pedot ja linnut tulivat suurin joukoin ja piirittivät arkin.
4 Ja Nooa meni ja istuutui arkin oven viereen, ja kaiken lihan, joka kyyristyi hänen edessään, hän toi arkkiin, ja kaikki, jotka seisoivat hänen edessään, hän jätti maan päälle.
5 Ja leijona tuli kahden pentunsa, uroksen ja naaraan, kanssa, ja ne kolme kyyristyivät Nooan eteen, ja ne kaksi pentua nousivat leijonaa vastaan ja löivät sitä ja ajoivat sen pakenemaan paikaltaan, ja se meni pois, ja ne palasivat paikoilleen ja kyyristyivät maahan Nooan eteen.
6 Ja naarasleijona pakeni ja asettui leijonien paikalle.
7 Ja Nooa näki tämän ja ihmetteli suuresti, ja hän nousi ja otti ne kaksi penikkaa ja toi ne arkkiin.
8 Ja Nooa toi arkkiin kaikki maan päällä olevat elävät olennot, niin ettei jäänyt jäljelle ketään muuta kuin ne, jotka Nooa toi arkkiin.
9 Nooan luo arkkiin meni kaksi ja kaksi, mutta puhtaista eläimistä ja puhtaista linnuista hän otti seitsemän paria, niin kuin Jumala oli häntä käskenyt.
10 Ja kaikki eläimet, pedot ja linnut olivat yhä siellä, ja ne piirittivät arkin joka paikasta, eikä sade ollut laskeutunut ennen kuin seitsemän päivää myöhemmin.
11 Ja sinä päivänä Herra järisytti koko maan, ja aurinko pimeni, ja maailman perustukset raivosivat, ja koko maa järkkyi rajusti, ja salamat leimahtivat ja ukkonen jylisi, ja kaikki maan lähteet puhkesivat, niin ettei sen asukkaat ennen olleet tienneet sellaista; ja Jumala teki tämän mahtavan teon pelotellakseen ihmisten poikia, ettei maan päällä enää olisi pahaa.
12 Ja vieläkään ihmisten pojat eivät kääntyneet pahoilta teiltään, ja he lisäsivät Herran vihaa sinä aikana eivätkä edes kiinnittäneet sydäntään kaikkeen tähän.
13 Ja seitsemän päivän kuluttua, Nooan kuudensadantena elinvuotena, vedenpaisumus oli maan päällä.
14 Ja kaikki syvyyden lähteet puhkesivat, ja taivaan ikkunat aukenivat, ja sade satoi maan päälle neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä.
15 Ja Nooa ja hänen perheensä ja kaikki elävät olennot, jotka olivat hänen kanssaan, menivät arkkiin vedenpaisumuksen vesien tähden, ja Herra sulki hänen sisälleen.
16 Ja kaikki maan päälle jäljellä olevat ihmislapset uupuivat sateen takia, sillä vedet tulvivat yhä rajummin maan päälle, ja eläimet ja pedot ympäröivät yhä arkkia.
17 Ja ihmisten pojat kokoontuivat yhteen, noin seitsemänsataatuhatta miestä ja naista, ja he tulivat Nooan luo arkkiin.
18 Ja he huusivat Nooalle sanoen: "Avaa meille, että voimme tulla luoksesi arkkiin; miksi me kuolemme?"
19 Ja Nooa vastasi heille arkista suurella äänellä sanoen: "Ettekö te kaikki ole kapinoineet Herraa vastaan ja sanoneet, ettei häntä ole olemassa? Sentähden Herra on tuottanut teille tämän pahan, tuhotakseen ja hävittääkseen teidät maan päältä.
20 Eikö tämä ole se asia, josta minä puhuin teille sata kaksikymmentä vuotta sitten, ettekä te kuunnelleet Herran ääntä, ja nyt te haluatte elää maan päällä?

21 Ja he sanoivat Nooalle: "Me olemme valmiit palaamaan Herran luo; avaa vain meille, että eläisimme emmekä kuolisi."
22 Ja Nooa vastasi heille sanoen: "Katsokaa, nyt kun te näette sielunne ahdingon, te haluatte palata Herran luo; miksi ette palanneet näiden sadan kahdenkymmenen vuoden aikana, jotka Herra on teille myöntänyt määräajaksi?"
23 Mutta nyt te tulette ja kerrotte minulle tämän sielunne ahdingon vuoksi. Nytkään Herra ei kuuntele teitä eikä ota teitä huomioon tänä päivänä, joten ette nyt onnistu toiveissanne.
24 Ja ihmisten pojat lähestyivät murtautuakseen arkkiin, päästäkseen sisään sateen takia, sillä he eivät kestäneet sadetta.
25 Ja Herra lähetti kaikki pedot ja muut eläimet, jotka seisoivat arkin ympärillä. Ja pedot voittivat heidät ja ajoivat heidät pois siitä paikasta, ja jokainen meni tietään, ja ne hajaantuivat jälleen maan pinnalle.
26 Ja sadetta satoi yhä maan päälle, ja sitä satoi neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, ja vedet voimistuivat suuresti maan päällä; ja kaikki liha, joka oli maan päällä tai vesissä, kuoli, olivatpa ne ihmisiä, eläimiä, petoja, pikkueläimiä tai taivaan lintuja. Jäljelle jäivät vain Nooa ja ne, jotka olivat hänen kanssaan arkissa.
27 Ja vedet voimistuivat ja paisuivat suuresti maan päällä, ja ne nostivat arkin, ja se kohosi maasta.
28 Ja arkki kellui vesien pinnalla, ja se ajelehti vesien päällä, niin että kaikki sen sisällä olevat elävät olennot pyörivät kuin liemi padassa.
29 Ja suuri huoli valtasi kaikki arkissa olevat elävät olennot, ja arkki oli vähällä särkyä.
30 Ja kaikki arkissa olevat elävät olennot kauhistuivat, ja leijonat karjuivat, ja härät ammuivat, ja sudet ulvoivat, ja jokainen elävä olento arkissa puhui ja valitti omalla kielellään, niin että niiden äänet kantautuivat kauas, ja Nooa ja hänen poikansa itkivät ja itkivät ahdistuksessaan; he pelkäsivät suuresti, että olivat saavuttaneet kuoleman portit.
31 Ja Nooa rukoili Herraa ja huusi hänen puoleensa tämän tähden, ja hän sanoi: "Oi Herra, auta meitä, sillä meillä ei ole voimaa kestää tätä pahuutta, joka on meidät ympäröinyt, sillä vesien aallot ovat ympäröineet meidät, ilkeät virrat ovat pelottaneet meitä, kuoleman ansat ovat tulleet eteemme; vastaa meille, oi Herra, vastaa meille, valaise kasvosi meitä kohti ja ole meille armollinen, lunasta meidät ja pelasta meidät."
32 Ja Herra kuuli Nooan ääntä, ja Herra muisti häntä.
33 Ja tuuli puhalsi maan yli, ja vedet tyyntyivät, ja arkki lepäsi.
34 Ja syvyyden lähteet ja taivaan ikkunat sulkeutuivat, ja sade taivaasta tyrehtyi.
35 Ja vedet vähenivät noina päivinä, ja arkki lepäsi Araratin vuorilla.
36 Ja Nooa avasi sitten arkin ikkunat, ja Nooa huusi yhä Herraa avuksi siihen aikaan ja sanoi: "Oi Herra, joka muovasit maan ja taivaat ja kaiken, mitä niissä on, tuo sielumme esiin tästä vankeudesta ja vankilasta, johon olet meidät asettanut, sillä olen hyvin väsynyt huokailemaan."
37 Ja Herra kuuli Nooan ääntä ja sanoi hänelle: "Kun olet kulunut koko vuoden, sinä lähdet liikkeelle."
38 Ja vuoden vaihteessa, kun Nooan arkissa asumisesta oli kulunut koko vuosi, vedet kuivuivat maan päältä, ja Nooa poisti arkin katon.
39 Siihen aikaan, toisen kuukauden kahdentenakymmenentenä seitsemäntenä päivänä, maa oli kuiva, mutta Nooa ja hänen poikansa ja ne, jotka olivat hänen kanssaan, eivät lähteneet arkista, ennen kuin Herra käski heidän.
40 Ja tuli päivä, jona Herra käski heidän lähteä ulos, ja he kaikki lähtivät arkista.
41 Ja he menivät ja palasivat kukin tielleen ja kotiinsa, ja Nooa ja hänen poikansa asuivat maassa, jonka Jumala oli heille sanonut, ja he palvelivat Herraa kaikkina päivinään, ja Herra siunasi Nooaa ja hänen poikiaan heidän lähtiessään arkista.
42 Ja hän sanoi heille: "Olkaa hedelmälliset ja täyttäkää koko maa; vahvistukaa ja lisääntykää maan päällä ja lisääntykää siinä."

LUKU 7

1 Ja nämä ovat Nooan poikien nimet: Jaafet, Ham ja Seem; ja heille syntyi lapsia vedenpaisumuksen jälkeen, sillä he olivat ottaneet vaimot ennen vedenpaisumusta.
2 Nämä olivat Jaafetin pojat: Gomer, Magog, Madai, Jaavan, Tubal, Mesek ja Tiras, seitsemän poikaa.
3 Ja Gomerin pojat olivat Askinas, Refat ja Tegarma.
4 Ja Magogin pojat olivat Elikanaf ja Lubal.
5 Ja Maadain lapset olivat Akhon, Seelo, Hasoni ja Loot.
6 Ja Javanin pojat olivat Elisa, Tarsis, Kittim ja Dudonim.
7 Ja Tubalin pojat olivat Arifi, Kesed ja Taari.
8 Ja Mesekin pojat olivat Dedon, Saron ja Sebasni.
9 Ja Tiraksen pojat olivat Benib, Gera, Lupirion ja Gilak; nämä olivat Jaafetin pojat sukujensa mukaan, ja heidän lukumääränsä oli noina päivinä noin neljäsataakuusikymmentä miestä.
10 Ja nämä olivat Hamin pojat: Kuus, Mitsraim, Put ja Kanaan, neljä poikaa; ja Kuusin pojat olivat Seba, Havila, Sabta, Raema ja Sateka, ja Raeman pojat olivat Seba ja Dedan.
11 Ja Mitsraimin pojat olivat Lud, Anom ja Patros, Haslot ja Kaftor.
12 Ja Phutin pojat olivat Gebul, Hadan, Bena ja Adan.
13 Ja Kanaanin pojat olivat Sidon, Het, Amori, Gergasi, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Simodi ja Chamoti.
14 Nämä olivat Haamin pojat suvuittain, ja heidän lukumääränsä oli noina päivinä noin seitsemänsataa kolmekymmentä miestä.
15 Ja nämä olivat Seemin pojat: Elam, Assur, Arpaksad, Lud ja Aram, viisi poikaa; ja Elamin pojat olivat Susan, Makul ja Harmon.
16 Ja Assarin pojat olivat Mirus ja Mokil, ja Arpaksadin pojat olivat Selak, Anar ja Askol.
17 Ja Luudin pojat olivat Petor ja Bisajon, ja Aramin pojat olivat Us, Kuul, Gather ja Mas.
18 Nämä olivat Seemin pojat suvuittain, ja heidän lukumääränsä oli noina päivinä noin kolmesataa miestä.
19 Nämä ovat Seemin sukupolvet: Seemille syntyi Arpaksad, Arpaksadille syntyi Selak, Selakille syntyi Eeber, ja Eeberille syntyi kaksi lasta, toisen nimi oli Peleg, sillä

hänen päivinään ihmisten pojat jakautuivat, ja myöhempinä aikoina maa jakautui.
20 Ja toisen nimi oli Joktan, mikä tarkoittaa, että hänen aikanaan ihmisten poikien elämä väheni ja väheni.
21 Nämä olivat Joktanin pojat: Almodad, Selaf, Hasarmovet, Jerak, Hadurom, Osel, Dikla, Obal, Abimael, Seba, Ofir, Havila ja Jobab; kaikki nämä olivat Joktanin poikia.
22 Ja hänen veljelleen Pelegille syntyi Jen, ja Jenille syntyi Serug, ja Serugille syntyi Nahor, ja Nahorille syntyi Terah, ja Terah oli kolmenkymmenenkahdeksan vuotta vanha, ja hänelle syntyivät Haran ja Nahor.
23 Ja Kuus, Haamin poika, Nooan pojanpoika, otti vaimon noina päivinä vanhalla iällään, ja tämä synnytti pojan, ja he antoivat hänelle nimen Nimrod, sanoen: "Siihen aikaan ihmisten pojat alkoivat jälleen kapinoida ja rikkoa Jumalaa vastaan, ja lapsi kasvoi, ja hänen isänsä rakasti häntä suuresti, sillä hän oli hänen vanhoilla päivillään syntynyt poika."
24 Ja nahkavaatteet, jotka Jumala oli tehnyt Aadamille ja hänen vaimolleen, kun he lähtivät puutarhasta, annettiin Kuusille.
25 Sillä Aadamin ja hänen vaimonsa kuoleman jälkeen vaatteet annettiin Hanokille, Jeredin pojalle, ja kun Hanok vietiin ylös Jumalan luo, hän antoi ne pojalleen Metusalahille.
26 Ja Metusalahin kuoltua Nooa otti heidät mukaansa ja toi heidät arkkiin, ja he olivat hänen kanssaan, kunnes hän lähti arkista.
27 Ja heidän lähtiessään Haam varasti nuo vaatteet isältään Nooalta, otti ne ja kätki ne veljiltään.
28 Ja kun Haamin esikoinen Kuus syntyi, hän antoi hänelle vaatteet salaa, ja ne olivat Kuusin luona monta päivää.
29 Ja Kuus kätki ne myös pojiltaan ja veljiltään, ja kun Kuusille syntyi Nimrod, hän antoi hänelle nuo vaatteet rakkaudesta häntä kohtaan, ja Nimrod kasvoi, ja ollessaan kaksikymmentävuotias hän puki ylleen nuo vaatteet.
30 Ja Nimrodista tuli vahva, kun hän puki ylleen vaatteet, ja Jumala antoi hänelle voiman ja vahvuuden, ja hän oli mahtava metsästäjä maan päällä, niin, hän oli mahtava metsästäjä pellolla, ja hän metsästi eläimiä ja rakensi alttareita, ja hän uhrasi niillä eläimiä Herran edessä.
31 Ja Nimrod vahvisti itseään ja nousi veljiensä keskuudesta ja taisteli veljiensä taisteluita kaikkia heidän ympärillään olevia vihollisia vastaan.
32 Ja Herra antoi kaikki veljiensä viholliset hänen käsiinsä, ja Jumala antoi hänen menestyä taisteluissaan aika ajoin, ja hän hallitsi maan päällä.
33 Sen tähden noina päivinä tuli yleiseksi, että kun mies johdatti taisteluun kouluttamiaan miehiä ulos, hän sanoi heille: "Niin kuin Jumala teki Nimrodille, joka oli mahtava metsästäjä maan päällä ja joka menestyi taisteluissa, jotka voittivat hänen veljensä, niin hän pelasti heidät vihollistensa käsistä, niin vahvistakoon Jumala meitä ja pelastakoon meidät tänä päivänä."
34 Ja kun Nimrod oli neljäkymmentä vuotta vanha, siihen aikaan syttyi sota hänen veljiensä ja Jaafetin lasten välillä, niin että he olivat vihollistensa käsissä.
35 Ja Nimrod lähti siihen aikaan ja kokosi kaikki Kuusin pojat ja heidän perheensä, noin neljäsataakuusikymmentä miestä, ja hän palkkasi myös ystäviltään ja tuttaviltaan noin kahdeksankymmentä miestä ja antoi heille heidän palkkansa, ja hän meni heidän kanssaan taisteluun, ja kun hän oli matkalla, Nimrod vahvisti niiden ihmisten sydämiä, jotka kulkivat hänen kanssaan.
36 Ja hän sanoi heille: "Älkää pelätkö älkääkä säikähtäkö, sillä kaikki vihollisemme annetaan meidän käsiimme, ja te voitte tehdä heille, mitä haluatte."
37 Ja kaikkiaan menneitä miehiä oli noin viisisataa, ja he taistelivat vihollisiaan vastaan, ja nämä tuhosivat heidät ja alistivat heidät, ja Nimrod asetti heidän ylleen pysyviä upseereita heidän omille paikoilleen.
38 Ja hän otti joitakin heidän lapsistaan pantiksi, ja heistä kaikista tuli Nimrodin ja hänen veljiensä palvelijoita, ja Nimrod ja kaikki hänen kanssaan olleet palasivat kotiinsa.
39 Ja kun Nimrod oli iloisesti palannut taistelusta voitettuaan vihollisensa, kaikki hänen veljensä yhdessä niiden kanssa, jotka tunsivat hänet aiemmin, kokoontuivat tekemään hänestä kuninkaansa, ja he asettivat kuninkaallisen kruunun hänen päähänsä.
40 Ja hän asetti alamaistensa ja kansansa ylle ruhtinaita, tuomareita ja hallitsijoita, niin kuin kuninkaiden tapana on.
41 Ja hän asetti Terahin, Naahorin pojan, sotajoukkonsa päämieheksi ja korotti hänet kaikkien ruhtinaidensa yläpuolelle.
42 Ja hallitessaan sydämensä halun mukaan, voitettuaan kaikki vihollisensa ympärillään, hän neuvonantajiensa kanssa neuvotteli rakentamaan kaupungin palatsikseen, ja he tekivät niin.
43 Ja he löysivät suuren laakson vastapäätä itää, ja he rakensivat hänelle suuren ja laajan kaupungin. Ja Nimrod antoi sille kaupungille nimen, jonka hän rakensi, Sinear, sillä Herra oli ravistellut hänen vihollisensa kiivaasti ja tuhonnut heidät.
44 Ja Nimrod asui Sinearissa, ja hän hallitsi turvallisesti, ja hän taisteli vihollisiaan vastaan ja alisti heidät, ja hän menestyi kaikissa taisteluissaan, ja hänen valtakunnastaan tuli hyvin suuri.
45 Ja kaikki kansat ja kielet kuulivat hänen maineestaan, ja he kokoontuivat hänen luokseen, ja he kumartuivat maahan, ja he toivat hänelle uhreja, ja hänestä tuli heidän herransa ja kuninkaansa, ja he kaikki asuivat hänen kanssaan Sinearin kaupungissa, ja Nimrod hallitsi maan päällä kaikkia Nooan poikia, ja he kaikki olivat hänen valtansa ja neuvonsa alaisia.
46 Ja koko maa oli yhtä kieltä ja yksimielisiä sanoja, mutta Nimrod ei kulkenut Herran teitä, ja hän oli jumalattomampi kuin kaikki miehet, jotka olivat olleet ennen häntä, vedenpaisumuksen päivistä noihin päiviin asti.
47 Ja hän teki jumalia puusta ja kivestä, ja hän kumarsi niitä, ja hän kapinoi Herraa vastaan, ja opetti kaikille alamaisilleen ja maan ihmisille pahoja teitään; ja hänen poikansa Mardon oli pahempi kuin isänsä.
48 Ja jokainen, joka kuuli Mardonin, Nimrodin pojan, teoista, sanoi hänestä: "Jumalattomasta lähtee jumalattomuus." Sen tähden siitä tuli sananlasku koko maassa: "Jumalattomasta lähtee jumalattomuus". Ja se on ollut yleisenä ihmisten sanoissa siitä ajasta tähän päivään asti.
49 Ja Terah, Nahorin poika, Nimrodin armeijan ruhtinas, oli noina päivinä hyvin suuri kuninkaan ja hänen

alamaistensa silmissä, ja kuningas ja ruhtinaat rakastivat häntä ja korottivat hänet hyvin korkeaan asemaan.
50 Ja Terah otti vaimon, jonka nimi oli Amtelo, Kornebon tytär; ja Terahin vaimo tuli raskaaksi ja synnytti hänelle pojan noina päivinä.
51 Terah oli seitsemänkymmenen vuoden ikäinen, kun hän siitti hänet, ja Terah antoi hänelle syntyneelle pojalle nimen Abram, koska kuningas oli kasvattanut hänet noina päivinä ja asettanut hänet kaikkien hänen kanssaan olevien ruhtinaidensa yläpuolelle.

LUKU 8

1 Ja sinä yönä, jona Abram syntyi, kaikki Terahin palvelijat ja kaikki Nimrodin viisaat miehet ja hänen valamiehensä tulivat ja söivät ja joivat Terahin talossa, ja he iloitsivat hänen kanssaan sinä yönä.
2 Ja kun kaikki viisaat miehet ja manaajat lähtivät Terahin talosta, he nostivat katseensa taivasta kohti sinä yönä katsoakseen tähtiä, ja he näkivät, ja katso, yksi hyvin suuri tähti tuli idästä ja juoksi taivailla, ja se nielaisi ne neljä tähteä taivaan neljältä sivulta.
3 Ja kaikki kuninkaan viisaat miehet ja hänen manaajansa olivat hämmästyneitä näystä, ja viisaat ymmärsivät tämän asian ja tiesivät sen merkityksen.
4 Ja he sanoivat toisilleen: "Tämä ainoastaan ennustaa lasta, joka on syntynyt Terahille tänä yönä, joka kasvaa ja on hedelmällinen ja lisääntyy ja omistaa koko maan, hän ja hänen lapsensa ikuisesti, ja hän ja hänen jälkeläisensä surmaavat suuria kuninkaita ja perivät heidän maansa."
5 Ja tietäjät ja noidat menivät kotiin sinä iltana, ja aamulla kaikki nämä tietäjät ja noidat nousivat varhain ja kokoontuivat määrättyyn taloon.
6 Ja he puhuivat ja sanoivat toisilleen: Katso, se näky, jonka näimme viime yönä, on kätketty kuninkaalta, eikä sitä ole hänelle ilmoitettu.
7 Ja jos tämä asia tulee kuninkaan tietoon tulevina päivinä, hän sanoo meille: 'Miksi olette salanneet tämän asian minulta?' Silloin me kaikki kuolemme. Menkäämme siis kertomaan kuninkaalle se näky, jonka näimme, ja sen selitys, niin pysymme silloin puhtaina.
8 Ja he tekivät niin, ja kaikki menivät kuninkaan luo ja kumartuivat maahan hänen edessään ja sanoivat: "Eläköön kuningas, eläköön kuningas!"
9 Me kuulimme, että Terahille, Naahorin pojalle, sinun sotajoukkosi ruhtinaalle, oli syntynyt poika. Ja me tulimme eilen illalla hänen taloonsa, ja me söimme ja joimme ja iloitsimme hänen kanssaan sinä yönä.
10 Ja kun palvelijasi lähtivät Terahin talosta mennäkseen kukin koteihimme yöksi, me nostimme silmämme taivasta kohti ja näimme suuren tähden tulevan idästä, ja sama tähti juoksi suurella nopeudella ja nielaisi neljä suurta tähteä taivaan neljältä puolelta.
11 Ja palvelijasi olivat hämmästyneitä näystä, jonka me näimme, ja kauhistuivat suuresti, ja me teimme tuomiomme näyn perusteella ja tiesimme viisautemme kautta sen oikean tulkinnan, että tämä asia koskee Terahille syntyvää lasta, joka kasvaa ja lisääntyy suuresti ja tulee mahtavaksi ja tappaa kaikki maan kuninkaat ja perii kaikki heidän maansa, hän ja hänen jälkeläisensä ikuisesti.
12 Ja nyt, herramme ja kuninkaamme, katso, me olemme todellakin kertoneet sinulle, mitä olemme nähneet tästä lapsesta.
13 Jos kuninkaasta tuntuu hyvältä antaa hänen isälleen hinta tästä lapsesta, me surmaamme hänet ennen kuin hän kasvaa ja lisääntyy maassa ja hänen pahuutensa meitä vastaan lisääntyy, niin että me ja lapsemme hukumme hänen pahuutensa tähden.
14 Ja kuningas kuuli heidän sanansa, ja ne näyttivät hyvältä hänen silmissään, ja hän lähetti kutsumaan Terahin, ja Terah tuli kuninkaan eteen.
15 Ja kuningas sanoi Terahille: "Minulle on kerrottu, että sinulle syntyi poika eilen yöllä, ja tällä tavalla nähtiin taivaissa hänen syntymänsä yhteydessä."
16 Anna nyt siis minulle lapsi, että surmaamme hänet, ennen kuin hänen pahuutensa nousee meitä vastaan. Minä annan sinulle hänen hinnastaan talosi täyden hopeaa ja kultaa.
17 Ja Terah vastasi kuninkaalle ja sanoi hänelle: "Herrani ja kuninkaani, olen kuullut sanasi, ja palvelijasi tekee kaiken, mitä hänen kuninkaansa haluaa.
18 Mutta herrani ja kuninkaani, minä kerron sinulle, mitä minulle tapahtui eilen illalla, nähdäkseni, mitä neuvoa kuningas antaa palvelijalleen, ja sitten vastaan kuninkaalle sen perusteella, mitä hän juuri puhui; ja kuningas sanoi: "Puhu."
19 Ja Terah sanoi kuninkaalle: "Ayon, Moredin poika, tuli luokseni eilen illalla ja sanoi:
20 Anna minulle se suuri ja kaunis hevonen, jonka kuningas sinulle antoi, niin minä annan sinulle sen hinnasta hopeaa ja kultaa sekä olkia ja rehua. Minä sanoin hänelle: "Odota, kunnes näen kuninkaan sanojesi suhteen; ja katso, mitä kuningas sanoo, sen minä teen."
21 Ja nyt, herrani ja kuninkaani, katso, minä olen ilmoittanut tämän sinulle, ja minä noudatan neuvoa, jonka kuninkaani antaa palvelijalleen.
22 Ja kuningas kuuli Terahin sanat, ja hänen vihansa syttyi ja hän piti häntä tyhmänä.
23 Ja kuningas vastasi Terahille ja sanoi hänelle: "Oletko sinä niin tyhmä, tietämätön tai ymmärryksen puutteellinen, että teet tällaista: annat kauniin hevosesi hopeasta ja kullasta tai oljista ja rehusta?"
24 Onko sinulla niin paljon hopeaa ja kultaa pulaa, että teet tällaista, koska et saa olkia ja rehua hevosesi ruokkimiseksi? Ja mitä sinulle on hopea ja kulta tai olki ja rehu, että annat pois tuon hienon hevosen, jonka minä sinulle annoin, jonka kaltaista ei ole koko maan päällä?
25 Kun kuningas lakkasi puhumasta, vastasi Terah kuninkaalle sanoen: "Näin on kuningas puhunut palvelijalleen;
26 Minä rukoilen sinua, herrani ja kuninkaani, mitä sinä minulle sanoit sanoen: 'Anna poikasi, teurastamme hänet, niin minä annan sinulle hänen hinnastaan hopeaa ja kultaa'? Mitä minä teen hopealle ja kullalle poikani kuoleman jälkeen? Kuka perii minut? Totisesti, kuollessani hopea ja kulta palautuvat kuninkaalleni, joka ne antoi.
27 Ja kun kuningas kuuli Terahin sanat ja vertauksen, jonka hän esitti kuningasta koskien, se murheutti häntä suuresti ja hän oli tästä asiasta närkästynyt, ja hänen vihansa syttyi hänen sisällään.

28 Ja Terah näki, että kuninkaan viha oli syttynyt häntä kohtaan, ja hän vastasi kuninkaalle sanoen: "Kaikki, mitä minulla on, on kuninkaan vallassa; mitä tahansa kuningas haluaa tehdä palvelijalleen, tehköön hän sen; niin, jopa poikani, hän on kuninkaan vallassa, ilman vastinetta, hän ja hänen kaksi veljeään, jotka ovat häntä vanhempia.
29 Ja kuningas sanoi Terahille: "Ei, vaan minä ostan nuoremman poikasi hinnalla."
30 Ja Terah vastasi kuninkaalle sanoen: "Minä pyydän sinua, herrani ja kuninkaani, antamaan palvelijasi puhua sanan edessäsi ja antamaan kuninkaan kuulla palvelijansa sanan." Terah sanoi: "Anna kuninkaani minulle kolme päivää aikaa, kunnes harkitsen tätä asiaa itsekseni ja neuvottelen perheeni kanssa kuninkaani sanoista." Ja hän painosti kuningasta kovasti suostumaan tähän.
31 Ja kuningas kuunteli Terahia ja teki niin ja antoi hänelle kolme päivää aikaa, ja Terah meni pois kuninkaan luota, ja hän palasi kotiin perheensä luo ja puhui heille kaikki kuninkaan sanat; ja kansa pelkäsi suuresti.
32 Ja kolmantena päivänä kuningas lähetti Terahin luo sanan: "Lähetä minulle poikasi maksua vastaan, niin kuin minä sinulle puhuin; mutta ellet tee niin, minä lähetän ja teurastan kaiken, mitä sinulla on talossasi, niin ettei sinulle jää jäljelle yhtään koiraa."
33 Ja Terah kiirehti, koska kuningas halusi asian olevan kiireellinen, ja otti lapsen yhdeltä palvelijoistaan, jonka hänen palvelijattarensa oli hänelle sinä päivänä synnyttänyt, ja Terah vei lapsen kuninkaalle ja otti hänestä hinnan.
34 Ja Herra oli Terahin kanssa tässä asiassa, ettei Nimrod aiheuttaisi Abramin kuolemaa, ja kuningas otti lapsen Terahilta ja löi kaikella voimallaan hänen päänsä maahan, sillä hän luuli sen olleen Abram; ja tämä salattiin häneltä siitä päivästä lähtien, ja kuningas unohti sen, koska oli kaitselmuksen tahto, ettei Abramin tarvinnut kuolla.
35 Ja Terah otti poikansa Abramin salaa mukaansa äitinsä ja imettäjänsä kanssa ja kätki heidät luolaan ja toi heille heidän eväänsä joka kuukausi.
36 Ja Herra oli Abramin kanssa luolassa, ja hän kasvoi aikuiseksi, ja Abram oli luolassa kymmenen vuotta, ja kuningas ja hänen ruhtinaansa, ennustajat ja tietäjät, luulivat, että kuningas oli tappanut Abramin.

LUKU 9

1 Ja Haran, Terahin, Abramin vanhimman veljen, poika, otti noina päivinä vaimon.
2 Haran oli kolmenkymmenenyhdeksän vuoden vanha, kun hän otti vaimonsa; ja Haranin vaimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan, ja Haran antoi pojalle nimen Loot.
3 Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti tyttären ja antoi hänelle nimen Milka; ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti tyttären ja antoi hänelle nimen Sarai.
4 Haran oli neljäkymmentäkaksi vuotta vanha, kun hänelle syntyi Sarai, Abramin kymmenentenä elinvuotena; ja noina päivinä Abram, hänen äitinsä ja imettäjänsä lähtivät luolasta, koska kuningas ja hänen alamaisensa olivat unohtaneet Abramin asian.
5 Ja kun Abram tuli ulos luolasta, hän meni Nooan ja poikansa Seemin luo, ja hän jäi heidän luokseen oppimaan Herran opetusta ja hänen teitään, eikä kukaan tiennyt, missä Abram oli, ja Abram palveli Nooaa ja poikaansa Seemiä pitkän aikaa.
6 Ja Abram oli Nooan talossa kolmekymmentäyhdeksän vuotta, ja Abram tunsi Herran kolmen vuoden iästä lähtien, ja hän kulki Herran teitä kuolinpäiväänsä asti, niin kuin Nooa ja hänen poikansa Seem olivat häntä opettaneet; ja kaikki maan pojat noina päivinä rikkoivat suuresti Herraa vastaan, ja he kapinoivat häntä vastaan ja palvelivat muita jumalia, ja he unohtivat Herran, joka oli luonut heidät maan päälle; ja maan asukkaat tekivät itselleen siihen aikaan jokainen jumalansa; puusta ja kivestä tehtyjä jumalia, jotka eivät kyenneet puhumaan, kuulemaan eivätkä pelastamaan, ja ihmisten pojat palvelivat niitä, ja niistä tuli heidän jumaliaan.
7 Ja kuningas ja kaikki hänen palvelijansa sekä Terah ja koko hänen huonekuntansa olivat silloin ensimmäisiä niistä, jotka palvelivat puisia ja kivisiä jumalia.
8 Ja Terahilla oli kaksitoista suurta jumalaa, tehtyjä puusta ja kivestä, vuoden kahdentoista kuukauden jälkeen, ja hän palveli kutakin niistä kuukausittain, ja joka kuukausi Terah toi ruokauhrinsa ja juomauhrinsa jumalilleen; näin Terah teki kaikkina päivinä.
9 Ja koko se sukupolvi oli paha Herran silmissä, ja niin he tekivät jokaisen jumalakseen, mutta he hylkäsivät Herran, joka oli heidät luonut.
10 Eikä koko maan päällä löytynyt noina päivinä yhtäkään ihmistä, joka olisi tuntenut Herran (sillä he palvelivat kukin omaa Jumalaansa), paitsi Nooa ja hänen perheensä, ja kaikki, jotka olivat hänen neuvonsa alaisuudessa, tunsivat Herran noina päivinä.
11 Ja Abram, Terahin poika, oli menestynyt hyvin noina päivinä Nooan talossa, eikä kukaan tiennyt sitä, ja Herra oli hänen kanssaan.
12 Ja Herra antoi Abramille ymmärtäväisen sydämen, ja hän tiesi, että kaikki tuon sukupolven teot olivat turhia ja että kaikki heidän jumalansa olivat turhia ja hyödyttömiä.
13 Ja Abram näki auringon paistavan maan päälle, ja Abram sanoi itsekseen: "Varmasti tämä aurinko, joka paistaa maan päälle, on Jumala, ja häntä minä palvelen."
14 Ja Abram palveli aurinkoa sinä päivänä ja rukoili häntä, ja kun ilta tuli, aurinko laski tavalliseen tapaan, ja Abram sanoi itsekseen: "Eihän tämä voi olla Jumala?"
15 Ja Abram puhui yhä mielessään: "Kuka on tehnyt taivaan ja maan? Kuka on luonut maan päälle? Missä hän on?"
16 Ja yö pimeni hänen ylleen, ja hän nosti katseensa länteen, pohjoiseen, etelään ja itään ja näki auringon kadonneen maan päältä ja päivästä tuli pimeä.
17 Ja Abram näki tähdet ja kuun edessään, ja hän sanoi: "Totisesti tämä on se Jumala, joka loi koko maan sekä ihmisen, ja katso, nämä hänen palvelijansa ovat jumalia hänen ympärillään." Ja Abram palveli kuuta ja rukoili sitä koko sen yön.
18 Ja aamulla, kun valkeni ja aurinko paistoi maan päälle niin kuin tavallisesti, Abram näki kaikki, mitä Herra Jumala oli tehnyt maan päälle.
19 Ja Abram sanoi itsekseen: "Varmasti nämä eivät ole jumalia, jotka tekivät maan ja koko ihmiskunnan, vaan nämä ovat Jumalan palvelijoita, ja Abram pysyi Nooan talossa ja tunsi siellä Herran ja hänen tiensä ja palveli Herraa kaikkina elämänsä päivinä, ja koko tuo sukupolvi

unohti Herran ja palveli muita puisia ja kivisiä jumalia ja kapinoi kaikkina päivinään."
20 Ja kuningas Nimrod hallitsi turvallisesti, ja koko maa oli hänen hallussaan, ja koko maa oli yhdellä kielellä ja yhtenäisillä sanoilla.
21 Ja kaikki Nimrodin ruhtinaat ja hänen mahtavat miehensä neuvottelivat keskenään; Phut, Mitsraim, Kuus ja Kanaan perheineen, ja he sanoivat toisilleen: "Tulkaa, rakentakaamme itsellemme kaupunki ja siihen vahva torni, jonka huippu ulottuu taivaaseen, ja temme itsemme kuuluisiksi, jotta voimme hallita koko maailmaa, jotta vihollistemme pahuus lakkaisi meistä, jotta voimme hallita heitä voimallisesti, emmekä hajaantuisi maan päälle heidän sotiensa tähden."
22 Ja he kaikki menivät kuninkaan eteen ja kertoivat kuninkaalle nämä sanat, ja kuningas oli samaa mieltä heidän kanssaan tässä asiassa, ja hän teki niin.
23 Ja kaikki suvut kokoontuivat, noin kuusisataatuhatta miestä, ja he menivät etsimään laajaa maa-aluetta kaupungin ja tornin rakentamiseksi, ja he etsivät koko maasta, eivätkä he löytäneet yhtäkään laaksoa Sinearin maan itäpuolella, noin kahden päivän kävelymatkan päässä, ja he matkustivat sinne ja asuivat siellä.
24 Ja he alkoivat tehdä tiiliä ja polttaa tulia rakentaakseen kaupunkia ja tornia, jonka he olivat ajatelleet valmiiksi saattavansa.
25 Ja tornin rakentaminen oli heille rikkomus ja synti, ja he alkoivat sitä rakentaa, ja rakentaessaan Herraa, taivaan Jumalaa, vastaan he kuvittelivat sydämessään sotivansa häntä vastaan ja nousevansa taivaaseen.
26 Ja kaikki nämä ihmiset ja kaikki perheet jakautuivat kolmeen osaan; ensimmäinen sanoi: Me nousemme taivaaseen ja taistelemme häntä vastaan; toinen sanoi: Me nousemme taivaaseen ja asetamme sinne omat jumalamme ja palvelemme niitä; ja kolmas osa sanoi: Me nousemme taivaaseen ja lyömme häntä jousilla ja keihäillä; ja Jumala tiesi kaikki heidän tekonsa ja kaikki heidän pahat ajatuksensa, ja hän näki kaupungin ja tornin, jota he rakensivat.
27 Ja rakentaessaan he rakensivat itselleen suuren kaupungin ja hyvin korkean ja vahvan tornin; ja sen korkeuden vuoksi laasti ja tiilet eivät saavuttaneet rakentajia heidän noustessaan sitä kohti, ennen kuin ne, jotka menivät ylös, olivat suorittaneet täyden vuoden, ja sen jälkeen he saavuttivat rakentajat ja antoivat heille laastin ja tiilet; näin tehtiin päivittäin.
28 Ja katso, nämä nousivat ja toiset laskeutuivat koko päivän; ja jos tiili putosi heidän käsistään ja särkyi, he kaikki itkivät sitä, ja jos joku kaatui ja kuoli, kukaan heistä ei katsonut häneen.
29 Ja Herra tiesi heidän ajatuksensa, ja tapahtui, että heidän rakentaessaan he heittivät nuolet taivasta kohti, ja kaikki nuolet osuivat heihin veressä täynnä, ja kun he näkivät ne, he sanoivat toisilleen: "Totisesti me olemme tappaneet kaikki ne, jotka ovat taivaassa."
30 Sillä tämä tuli Herralta, jotta hän johtaisi heidät harhaan ja jotta hän hävittäisi heidät maan päältä.
31 Ja he rakensivat tornin ja kaupungin, ja he tekivät tätä päivittäin, kunnes monta päivää ja vuotta oli kulunut.
32 Ja Jumala sanoi seitsemällekymmenelle enkelille, jotka seisoivat hänen edessään etummaisillaan, niille, jotka olivat hänen lähellään, sanoen: Tulkaa, laskeutukaamme ja sekoittakaamme heidän kielensä, niin ettei yksikään ihminen ymmärrä lähimmäisensä kieltä. Ja niin he tekivät heille.
33 Ja seuraavasta päivästä lähtien he unohtivat kukin lähimmäisensä kielen eivätkä kyenneet ymmärtämään puhua yhdellä kielellä. Ja kun rakentaja otti lähimmäisensä kädestä kalkkia tai kiveä, jota hän ei ollut tilannut, rakentaja heitti sen pois ja heitti lähimmäisensä päälle, niin että tämä kuoli.
34 Ja he tekivät niin monta päivää, ja he tappoivat monia heistä tällä tavalla.
35 Ja Herra löi ne kolme joukkoa, jotka siellä olivat, ja rankaisi heitä heidän tekojensa ja suunnitelmiensa mukaan; ne, jotka sanoivat: "Me nousemme taivaaseen ja palvelemme jumaliamme", tulivat apinoiden ja norsujen kaltaisiksi; ja ne, jotka sanoivat: "Me lyömme taivasta nuolilla", Herra tappoi, yhden miehen lähimmäisensä käden kautta; ja kolmannen joukon, ne, jotka sanoivat: "Me nousemme taivaaseen ja taistelemme häntä vastaan", Herra hajotti kaikkialle maahan.
36 Ja ne, jotka jäivät heidän keskuuteensa, kun he tiesivät ja ymmärsivät heitä kohtaavan pahan, he hylkäsivät rakennuksen, ja heidätkin hajaantui koko maan pinnalle.
37 Ja he lakkasivat rakentamasta kaupunkia ja tornia; sentähden hän kutsui sitä paikkaa Baabeliksi, sillä siellä Herra sekoitti koko maan kielen; katso, se oli Sinearin maan itäpuolella.
38 Ja mitä tulee torniin, jonka ihmisten pojat rakensivat, maa avasi kitansa ja nielaisi siitä kolmanneksen, ja myös tuli laskeutui taivaasta ja poltti toisen kolmanneksen, ja toinen kolmannes on jäljellä tähän päivään asti, ja se on siitä osasta, joka oli ylhäällä, ja sen ympärysmitta on kolmen päivän kävelymatka.
39 Ja monta ihmispoikaa kuoli siinä tornissa, lukematon kansa.

LUKU 10

1 Ja Peleg, Eeberin poika, kuoli noina päivinä, Abramin, Terahin pojan, neljäntenäkymmenentenäkahdeksantena elinvuotena, ja Peleg eli kaikkiaan kaksisataakolmekymmentäyhdeksän vuotta.
2 Ja kun Herra oli hajottanut ihmisten pojat heidän tornissa tekemänsä synnin tähden, katso, he levisivät moniin osastoihin, ja kaikki ihmisten pojat hajotettiin maan neljään nurkkaan.
3 Ja kaikki suvut jaettiin kukin kielensä, maansa tai kaupunkinsa mukaan.
4 Ja ihmisten pojat rakensivat paljon kaupunkeja sukujensa mukaan, kaikkiin paikkoihin, joihin he menivät, ja kaikkialle maahan, minne Herra oli heidät hajottanut.
5 Ja jotkut heistä rakensivat kaupunkeja paikkoihin, joista heidät myöhemmin häädettiin, ja he nimesivät nämä kaupungit omien nimiensä tai lastensa nimien tai niihin liittyvien tapahtumien mukaan.
6 Ja Nooan pojan Jaafetin pojat menivät ja rakensivat itselleen kaupunkeja paikkoihin, joihin he olivat hajaantuneet, ja he nimesivät kaikki kaupungit omien nimiensä mukaan, ja Jaafetin pojat jakautuivat maan päälle moniin jakoihin ja kieliin.

7 Ja nämä olivat Jaafetin pojat sukujensa mukaan: Gomer, Magog, Medai, Jaavan, Tubal, Mesek ja Tiras; nämä olivat Jaafetin lapset heidän sukupolviensa mukaan.
8 Ja Gomerin lapset, kaupungeissaan, olivat frankit, jotka asuvat Franzan maassa, Franza-virran ja Sena-virran varrella.
9 Ja Refatin lapset ovat Bartonilaiset, jotka asuvat Bartonian maassa Leda-virran varrella, jonka vedet laskevat suureen Gihonin mereen eli Okeanukseen.
10 Ja Tugarman lapsia on kymmenen sukua, ja nämä ovat heidän nimensä: Buzar, Parzunak, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuc, Ongal ja Tilmaz; kaikki nämä levittäytyivät ja lepäsivät pohjoisessa ja rakensivat itselleen kaupunkeja.
11 Ja he nimesivät kaupunkejaan omien nimiensä mukaan, ne, jotka asuvat Hitlah- ja Italak-virtojen varrella vielä tänäkin päivänä.
12 Mutta Angolin, Balgarin ja Parzunacin suvut asuvat suuren Dubnee-joen varrella; ja heidän kaupunkiensa nimet ovat myös heidän omien nimiensä mukaiset.
13 Ja Javanin lapset ovat jaavalaiset, jotka asuvat Makdonian maassa, ja Medajan lapset ovat orelumlaiset, jotka asuvat Kursonin maassa, ja Tubalin lapset ovat ne, jotka asuvat Tuskanan maassa Pashiah-virran varrella.
14 Ja Mesekin lapset ovat sibasnilaiset ja Tiraksen lapset rušašilaiset, kusnilaiset ja ongolilaiset; kaikki nämä menivät ja rakensivat itselleen kaupunkeja; ne ovat ne kaupungit, jotka sijaitsevat Jaabus-meren rannalla, Kura-virran varrella, joka laskee Tragan-virtaan.
15 Ja Elisan lapset ovat almanilaiset, ja hekin menivät ja rakensivat itselleen kaupunkeja; nuo ovat ne kaupungit, jotka sijaitsevat Jobin ja Sibatmon vuorten välissä; ja heistä olivat Lumbardin kansa, joka asuu Jobin ja Sibatmon vuorten vastapäätä, ja he valloittivat Italian maan ja pysyivät siellä tähän päivään asti.
16 Ja kittiläisten lapset ovat romilaiset, jotka asuvat Kanopian laaksossa Tibreu-virran varrella.
17 Ja Dudonimin lapset ovat ne, jotka asuvat Gihonin meren kaupungeissa, Bordnan maassa.
18 Nämä olivat Jaafetin lasten suvut kaupunkiensa ja kieltensä mukaan, kun he hajotettiin tornin jälkeen ja kutsuivat kaupunkejaan nimiensä ja paikkojensa mukaan; ja nämä olivat kaikkien heidän kaupunkiensa nimet heidän sukujensa mukaan, jotka he rakensivat noina päivinä tornin jälkeen.
19 Ja Haamin lapset olivat Kuus, Mitsraim, Put ja Kanaan polveutumisensa ja kaupunkiensa mukaan.
20 Kaikki nämä menivät ja rakensivat itselleen kaupunkeja, kun löysivät itselleen sopivia paikkoja, ja he nimesivät kaupunkejaan isiensä nimien mukaan Kuus, Mitsraim, Put ja Kanaan.
21 Ja Mitsraimin lapset ovat luudilaiset, anamilaiset, lehabilaiset, naftukilaiset, patrosilaiset, kaslukilaiset ja kafturilaiset, seitsemän sukua.
22 Kaikki nämä asuvat Sihorin virran, Egyptin puron, varrella, ja he rakensivat itselleen kaupunkeja ja nimesivät ne omien nimiensä mukaan.
23 Ja Patroksen ja Kaslokin lapset menivät naimisiin keskenään, ja heistä polveutuvat pelistiläiset, atsatit, gerarilaiset, gitiläiset ja ekronilaiset, kaikkina viitenä suvuna; nämäkin rakensivat itselleen kaupunkeja ja nimesivät kaupunkeja isiensä nimien mukaan, ja ne ovat tähän päivään asti.
24 Ja Kanaanin lapset rakensivat myös itselleen kaupunkeja ja nimesivät ne nimiensä mukaan, yksitoista kaupunkia ja muita lukemattomia.
25 Ja neljä miestä Haamin suvusta meni tasangolle; ja nämä ovat niiden neljän miehen nimet: Sodoma, Gomorra, Adma ja Seboyim.
26 Ja nämä miehet rakensivat itselleen neljä kaupunkia tasangon maahan ja antoivat kaupungeilleen nimet omien nimiensä mukaan.
27 Ja he ja heidän lapsensa ja kaikki heille kuuluvat asuivat noissa kaupungeissa, ja he olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät suuresti ja elivät rauhassa.
28 Ja Seir, Hurin poika, Hivin pojanpoika, joka oli Kanaanin poika, meni ja löysi laakson Paraninvuoren vastapäätä ja rakensi sinne kaupungin, ja hän asui siellä seitsemän poikansa ja hänen perheensä kanssa. Ja hän nimesi kaupungin, jonka hän rakensi, Seiriksi, nimensä mukaan; se on Seirin maa vielä tänäkin päivänä.
29 Nämä olivat Haamin lasten suvut kieltensä ja kaupunkiensa mukaan, kun heidät hajotettiin maihinsa tornin jälkeen.
30 Myös jotkut Seemin, Nooan pojan, kaikkien Eeberin lasten isän, lapsista menivät ja rakensivat itselleen kaupunkeja niihin paikkoihin, joihin he olivat hajaantuneet, ja he nimesivät kaupungit omien nimiensä mukaan.
31 Ja Seemin pojat olivat Elam, Assur, Arpaksad, Lud ja Aram, ja he rakensivat itselleen kaupunkeja ja antoivat kaikille kaupungeilleen nimet omien nimiensä mukaan.
32 Ja Ashur, Seemin poika, ja hänen lapsensa ja perheensä lähtivät siihen aikaan, hyvin suuri joukko heitä, ja he menivät kaukaiseen maahan, jonka he löysivät, ja he kohtasivat hyvin laajan laakson siinä maassa, johon he menivät, ja he rakensivat itselleen neljä kaupunkia ja kutsuivat niitä omien nimiensä ja paikkojensa mukaan.
33 Ja nämä ovat niiden kaupunkien nimet, jotka Assurin lapset rakensivat: Niinive, Resen, Kalak ja Rehoboter; ja Assurin lapset asuvat niissä vielä tänäkin päivänä.
34 Myös aramilaiset menivät ja rakensivat itselleen kaupungin ja antoivat sille nimen Us vanhimman veljensä mukaan ja asuvat siellä; se on Usin maa vielä tänäkin päivänä.
35 Ja toisena vuonna tornin rakentamisen jälkeen muuan Assurin suvusta oleva mies, jonka nimi oli Bela, lähti Niiniven maasta asumaan perheineen muukalaisina minne ikinä löytäisi paikan; ja he tulivat aina Sodoman tasangon kaupunkien kohdalle asti ja asettuivat sinne asumaan.
36 Niin mies nousi ja rakensi sinne pienen kaupungin ja antoi sille nimen Bela, nimensä mukaan; se on Sooarin maa vielä tänäkin päivänä.
37 Ja nämä olivat Seemin lasten suvut heidän kielensä ja kaupunkiensa mukaan, sen jälkeen kun heidät hajotettiin maan päälle tornin jälkeen.
38 Ja jokainen Nooan lasten sukujen valtakunta, kaupunki ja sukukunta rakensi itselleen monia kaupunkeja tämän jälkeen.
39 Ja he perustivat hallitukset kaikkiin kaupunkeihinsa, jotta heitä säänneltäisiin heidän määräystensä mukaan; niin tekivät kaikki Nooan lasten suvut ikuisesti.

LUKU 11

1 Ja Nimrod, Kuusin poika, oli vielä Sinearin maassa, ja hän hallitsi sitä ja asui siellä, ja hän rakensi kaupunkeja Sinearin maahan.
2 Ja nämä ovat niiden neljän kaupungin nimet, jotka hän rakensi, ja hän antoi niille nimet niiden tapahtumien mukaan, jotka niille tapahtuivat tornin rakentamisen aikana.
3 Ja ensimmäisen hän nimesi Baabeliksi, sanoen: "Siinä Herra sekoitti koko maan kielen"; ja toisen hän nimesi Erekiksi, koska Jumala oli heidät sieltä hajottanut.
4 Ja kolmannen hän nimesi Ekediksi, koska siinä paikassa oli käyty suuri taistelu; ja neljännen hän nimesi Kalnaksi, koska hänen ruhtinaansa ja sankarinsa olivat siellä tuhoutuneet ja he vihoittivat Herraa, kapinoivat ja rikkoivat häntä vastaan.
5 Ja kun Nimrod oli rakentanut nämä kaupungit Sinearin maahan, hän sijoitti niihin kansansa jäännökset, ruhtinaansa ja urhoolliset miehensä, jotka olivat jäljellä hänen valtakunnassaan.
6 Ja Nimrod asui Baabelissa, ja hän uudisti siellä hallituskautensa muiden alamaistensa yli, ja hän hallitsi turvallisesti, ja Nimrodin alamaiset ja ruhtinaat antoivat hänelle nimen Amrafel, sanoen, että tornissa hänen ruhtinaansa ja miehensä kaatuivat hänen keinoillaan.
7 Ja tästä huolimatta Nimrod ei palannut Herran luo, ja hän jatkoi jumalattomuutta ja pahuuden opettamista ihmisten pojille; ja hänen poikansa Mardon oli pahempi kuin isänsä ja jatkoi isänsä kauhistusten lisäämistä.
8 Ja hän saattoi ihmisten lapset syntiin; sentähden sanotaan: "Jumalattomista lähtee jumalattomuus".
9 Siihen aikaan oli sota Haamin lasten sukujen välillä, koska he asuivat rakentamissaan kaupungeissa.
10 Ja Kedorlaomer, Elamin kuningas, lähti pois Haamin lasten perheiden luota ja taisteli heitä vastaan ja alisti heidät, ja hän meni tasangon viiteen kaupunkiin ja taisteli heitä vastaan ja alisti heidät, ja he olivat hänen hallinnassaan.
11 Ja he palvelivat häntä kaksitoista vuotta ja maksoivat hänelle vuosittaisen veron.
12 Siihen aikaan kuoli Naahor, Serugin poika, Abramin, Terahin pojan, neljäntenäkymmenentenäyhdeksäntenä elinvuotena.
13 Ja Abramin, Terahin pojan, viidentenäkymmenentenä elinvuotena Abram lähti Nooan talosta ja meni isänsä taloon.
14 Ja Abram tunsi Herran ja vaelsi hänen teitään ja hänen käskyjensä mukaan, ja Herra, hänen Jumalansa, oli hänen kanssaan.
15 Ja hänen isänsä Terah oli noina päivinä kuningas Nimrodin armeijan päällikkö, ja hän seurasi yhä vieraita jumalia.
16 Ja Abram tuli isänsä taloon ja näki kaksitoista jumalaa seisovan siellä temppeleissään, ja Abramin viha syttyi, kun hän näki nämä patsaat isänsä talossa.
17 Ja Abram sanoi: "Niin totta kuin Herra elää, älköön nämä patsaat jääkö isäni taloon. Näin tekee minulle Herra, joka minut loi, ellen minä kolmen päivän kuluessa murskaa niitä kaikkia."
18 Ja Abram lähti heidän luotaan, ja hänen vihansa syttyi hänessä. Ja Abram kiiruhti ja meni kammiosta isänsä ulompaan esipihaan, ja hän löysi isänsä istumasta esipihalla ja kaikki hänen palvelijansa hänen kanssaan. Ja Abram tuli ja istui hänen eteensä.
19 Ja Abram kysyi isältään sanoen: "Isä, kerro minulle, missä on Jumala, joka loi taivaan ja maan ja kaikki ihmisten pojat maan päällä, ja joka loi sinut ja minut?" Ja Terah vastasi pojalleen Abramille ja sanoi: "Katso, ne, jotka loivat meidät, ovat kaikki meidän kanssamme talossa."
20 Ja Abram sanoi isälleen: "Herrani, näytä ne minulle." Niin Terah vei Abramin sisemmän esipihan kammioon, ja Abram näki, ja katso, koko huone oli täynnä puisia ja kivisiä jumalia, kaksitoista suurta kuvaa ja muita lukemattomia, pienempiä kuin ne.
21 Ja Terah sanoi pojalleen: "Katso, nämä ovat ne, jotka tekivät kaiken, mitä näet maan päällä, ja jotka loivat minut ja sinut ja koko ihmiskunnan."
22 Ja Terah kumarsi jumaliaan ja lähti sitten pois niiden luota, ja Abram, hänen poikansa, meni hänen kanssaan.
23 Ja kun Abram oli lähtenyt heidän luotaan, hän meni äitinsä luo ja istui hänen eteensä ja sanoi äidilleen: "Katso, isäni on näyttänyt minulle ne, jotka ovat tehneet taivaan ja maan ja kaikki ihmisten pojat."
24 Mene siis kiireesti hakemaan laumasta vohla ja tee siitä herkkuruokaa, niin voin viedä sen isäni jumalille uhriksi heille syötäväksi; ehkä siten tulisin heille otolliseksi.
25 Ja hänen äitinsä teki niin, ja hän haki vohlan ja teki siitä herkullisen ruoan ja toi sen Abramille. Ja Abram otti herkullisen ruoan äidiltään ja toi sen isänsä jumalien eteen, ja hän lähestyi heitä, jotta he söisivät; eikä hänen isänsä Terah tiennyt siitä.
26 Ja Abram näki sinä päivänä, kun hän istui heidän keskellään, ettei heillä ollut ääntä, kuuloa eikä liikettä, eikä kukaan heistä voinut ojentaa kättään syödäkseen.
27 Ja Abram pilkkasi heitä ja sanoi: "Varmasti he eivät ole pitäneet herkullisesta ruoasta, jonka minä olin valmistanut, tai ehkä se oli heille liian vähäistä, eivätkä he siksi ole halunneet syödä; sentähden minä huomenna valmistan tuoretta herkullista ruokaa, parempaa ja runsaampaa kuin tämä, nähdäkseni lopputuloksen."
28 Seuraavana päivänä Abram antoi äidilleen ohjeita herkullisesta ruoasta, ja hänen äitinsä nousi ja haki laumasta kolme hyvää vohlaa ja teki niistä erinomaista herkullista ruokaa, sellaista, josta hänen poikansa piti, ja antoi sen pojalleen Abramille; eikä hänen isänsä Terah tiennyt siitä.
29 Ja Abram otti äidiltään herkkuruuan ja toi sen isänsä jumalien eteen kammioon; ja hän tuli heidän luokseen, että he söisivät, ja hän asetti sen heidän eteensä, ja Abram istui heidän edessään koko päivän ajatellen, ehkä he söisivät.
30 Ja Abram katseli heitä, ja katso, heillä ei ollut ääntä eikä kuuloa, eikä kukaan heistä ojentanut kättään ruokaan syödäkseen.
31 Ja sinä iltana, sinä päivänä, siinä talossa, Abram puettiin Jumalan hengellä.
32 Ja hän huusi ja sanoi: "Voi isääni ja tätä jumalatonta sukupolvea, jonka sydämet ovat kaikki taipuvaisia turhuuteen, jotka palvelevat näitä puusta ja kivestä tehtyjä epäjumalia, jotka eivät voi syödä, haistaa, kuulla eivätkä puhua, joilla on suut ilman puhetta, silmät ilman näköä, korvat ilman kuulemista, kädet ilman tunteita ja jalat, jotka

eivät voi liikkua; heidän kaltaisiaan ovat ne, jotka ne tekivät ja jotka niihin luottavat.
33 Ja kun Abram näki kaiken tämän, hänen vihansa syttyi isäänsä kohtaan, ja hän kiiruhti ja otti kirveen käteensä ja meni jumalten kammioon ja rikkoi kaikki isänsä jumalat.
34 Ja kun hän oli rikkonut patsaat, hän pani kirveen sen suuren jumalan käteen, joka oli heidän edessään, ja meni ulos; ja hänen isänsä Terah tuli kotiin, sillä hän oli kuullut kirveen lyönnin äänen ovella; ja Terah tuli taloon tiedustelemaan, mistä oli kyse.
35 Kuultuaan kirveen äänen patsaiden huoneessa Terah juoksi patsaiden luo ja kohtasi Abramin tämän ollessa ulos menossa.
36 Ja Terah meni huoneeseen ja näki kaikki epäjumalat kaatuneina ja särkyneinä, suurimman kädessä olevan kirveen, joka ei ollut särkynyt, ja herkkuruoan, jonka hänen poikansa Abramin oli tehnyt, yhä olevan heidän edessään.
37 Ja kun Terah näki tämän, hänen vihansa syttyi suuresti, ja hän kiiruhti ja meni huoneesta Abramin luo.
38 Ja hän löysi poikansa Abramin vielä istumasta huoneessa ja sanoi hänelle: "Mitä työtä olet tehnyt minun jumalilleni?"
39 Ja Abram vastasi isälleen Terahille ja sanoi: "Ei niin, herrani, sillä minä toin heidän eteensä herkullista ruokaa, ja kun minä tulin heidän lähelleen lihan kanssa, jota he söisivät, he kaikki ojensivat kätensä syömään, ennen kuin suuri oli ojentanut kätensä syömään.
40 Ja suuri näki heidän tekonsa, joita he tekivät hänen edessään, ja hänen vihansa syttyi kiivaasti heitä kohtaan, ja hän meni ja otti talossa olevan kirveen ja tuli heidän luokseen ja rikkoi heidät kaikki, ja katso, kirves on vielä hänen kädessään, kuten näet.
41 Ja Terahin viha syttyi hänen poikaansa Abramia kohtaan, kun hän puhui näin, ja Terah sanoi vihassaan pojalleen Abramille: "Mitä olet kertonut? Sinä puhut minulle valheita."
42 Onko näissä jumalissa henkeä, sielua tai voimaa tehdä kaikki, mitä olet minulle käskenyt? Eivätkö ne ole puuta ja kiveä, ja enkö minä ole itse tehnyt niitä, ja voitko sinä puhua sellaisia valheita sanoessasi, että heidän kanssaan ollut suuri jumala löi heidät? Sinä panit kirveen hänen käteensä ja sitten sanot, että hän löi heidät kaikki.
43 Ja Abram vastasi isälleen ja sanoi hänelle: "Ja kuinka sinä sitten voit palvella näitä epäjumalia, joihin ei ole voimaa tehdä mitään? Voivatko nuo epäjumalat, joihin luotat, pelastaa sinut? Voivatko ne kuulla rukouksesi, kun huudat niitä avuksesi? Voivatko ne pelastaa sinut vihollistesi käsistä, vai taistelevatko ne sinun puolestasi taisteluita vihollisiasi vastaan, niin että sinun pitäisi palvella puuta ja kiveä, jotka eivät voi puhua eivätkä kuulla?"
44 Ja nyt ei varmasti ole hyväksi sinulle eikä ihmislapsille, jotka ovat sinuun yhteydessä, tehdä tällaista; oletteko te niin tyhmiä, niin typeriä tai niin ymmärtämättömiä, että palvelette puuta ja kiveä ja teette näin?
45 Ja unohdatteko Herran Jumalan, joka on tehnyt taivaan ja maan ja joka loi teidät maan päälle, ja siten tuotatte suuren onnettomuuden sieluillenne tässä asiassa palvelemalla kiveä ja puuta?
46 Eivätkö isämme muinoin tehneet syntiä tässä asiassa, ja maailmankaikkeuden Herra Jumala toi vedenpaisumuksen heidän päälleen ja tuhosi koko maan?
47 Ja kuinka te voitte jatkaa tätä ja palvella puisia ja kivisiä jumalia, jotka eivät voi kuulla eivätkä puhua eivätkä vapauttaa teitä sorrosta, ja siten aiheuttaa maailmankaikkeuden Jumalan vihan teidän päällenne?
48 Niin pidättäydy nyt isäni tekemästä tätä äläkä tuota pahaa itsellesi äläkä taloutesi sieluille.
49 Ja Abram kiiruhti ja juoksi pois isänsä edestä ja otti kirveen isänsä suurimmasta epäjumalankuvasta, ja Abram rikkoi sillä sen ja pakeni.
50 Ja Terah, nähdessään kaiken, mitä Abram oli tehnyt, kiiruhti lähtemään kotoaan ja meni kuninkaan luo; ja hän tuli Nimrodin eteen ja seisoi hänen edessään, ja hän kumarsi kuninkaalle; ja kuningas sanoi: Mitä sinä haluat?
51 Ja hän sanoi: "Minä rukoilen sinua, herrani, kuule minua. Viisikymmentä vuotta sitten minulle syntyi lapsi, ja näin hän teki jumalilleni ja näin hän puhui. Ja nyt siis, herrani ja kuninkaani, lähetä hakemaan hänet, että hän tulisi sinun eteesi ja tuomitsisi hänet lain mukaan, että me pelastuisimme hänen pahuudestaan.
52 Ja kuningas lähetti kolme miestä palvelijoistaan, ja he menivät ja toivat Abramin kuninkaan eteen. Ja Nimrod ja kaikki hänen ruhtinaansa ja palvelijansa istuivat sinä päivänä hänen edessään, ja Terahkin istui heidän edessään.
53 Ja kuningas sanoi Abramille: "Mitä olet tehnyt isällesi ja hänen jumalilleen?" Abram vastasi kuninkaalle niillä sanoilla, jotka hän oli puhunut isälleen, ja sanoi: "Suuri jumala, joka oli heidän kanssaan talossa, teki heille niin kuin olet kuullut."
54 Ja kuningas sanoi Abramille: "Onko heillä valta puhua ja syödä ja tehdä niin kuin olet sanonut?" Abram vastasi kuninkaalle sanoen: "Ja jos heissä ei ole voimaa, miksi palvelet heitä ja saatat ihmisten lapset eksymään tyhmyyksilläsi?"
55 Luuletko, että he voivat vapauttaa sinut tai tehdä mitään pientä tai suurta, niin että palvelisit heitä? Ja miksi et tunne koko maailmankaikkeuden Jumalaa, joka loi sinut ja jonka vallassa on tappaa ja pitää hengissä?
56 Oi tyhmä, yksinkertainen ja tietämätön kuningas, voi sinua ikuisesti.
57 Minä luulin, että opettaisit palvelijoillesi oikean tien, mutta et tehnyt niin, vaan olet täyttänyt koko maan synneilläsi ja kansasi synneillä, jotka ovat vaeltaneet sinun teitäsi.
58 Etkö tiedä, etkö ole kuullut, että tässä pahassa, jota teet, esi-isämme tekivät syntiä muinaisina päivinä, ja iankaikkinen Jumala toi tulvan vedet heidän päälleen ja tuhosi heidät kaikki, ja myös tuhosi koko maan heidän vuokseen? Ja nousetko sinä ja kansasi nyt ja teetkö samoin, laskeaksesi alas Herran, maailmankaikkeuden Jumalan, vihan ja tuodaksesi pahuuden sinulle ja koko maalle?
59 Pankaa nyt pois tämä paha teko, jota teet, ja palvelkaa maailmankaikkeuden Jumalaa, sillä sielusi on hänen käsissään, niin silloin sinun käy hyvin.
60 Ja jos paha sydämesi ei kuuntele sanojani, niin että ne saisivat sinut hylkäämään pahat tiesi ja palvelemaan iankaikkista Jumalaa, niin sinä kuolet häpeässä myöhempinä päivinä, sinä, sinun kansasi ja kaikki, jotka

ovat sinuun yhteydessä, kuullessaan sanojasi tai vaeltaessaan pahoilla teilläsi.
61 Ja kun Abram oli lakannut puhumasta kuninkaan ja ruhtinaiden edessä, nosti Abram silmänsä taivasta kohti ja sanoi: "Herra näkee kaikki jumalattomat, ja hän tuomitsee heidät."

LUKU 12

1 Ja kun kuningas kuuli Abramin sanat, hän käski panna hänet vankilaan; ja Abram oli vankeudessa kymmenen päivää.
2 Ja noiden päivien kuluttua kuningas määräsi, että kaikki eri maakuntien kuninkaat, ruhtinaat ja käskynhaltijat sekä viisaat tulisivat hänen eteensä, ja he istuivat hänen edessään, ja Abram oli yhä vankeusrangaistuksen talossa.
3 Ja kuningas sanoi ruhtinaille ja viisaille: "Oletteko kuulleet, mitä Abram, Terahin poika, on tehnyt isälleen? Näin hän on tehnyt hänelle, ja minä käskin tuoda hänet eteeni, ja näin hän on puhunut; hänen sydämensä ei epäillyt häntä, eikä hän liikahtanut minun läsnäollessani, ja katso, nyt hän on suljettuna vankilaan.
4 Ja päättäkää siis, mikä tuomio kuuluu tälle miehelle, joka pilkkasi kuningasta, joka puhui ja teki kaikkea sitä, mitä olette kuulleet.
5 Ja kaikki vastasivat kuninkaalle sanoen: "Mies, joka herjaa kuningasta, hirtettäköön puuhun; mutta koska hän on tehnyt kaiken, mitä hän on sanonut, ja halveksinut meidän jumaliamme, hänet on sentähden poltettava kuolemalla, sillä tämä on laki tässä asiassa."
6 Jos kuningas näkee hyväksi tehdä näin, käskeköön hän palvelijoitaan sytyttämään tulen sekä yötä että päivää tiiliuunissasi, ja sitten me heitämme tämän miehen siihen. Ja kuningas teki niin, ja hän käski palvelijoitaan valmistamaan tulen kolmeksi päiväksi ja kolmeksi yöksi kuninkaan uunissa, joka on Kasdimissa; ja kuningas käski heidän ottaa Abramin vankilasta ja tuoda hänet poltettavaksi.
7 Ja kaikki kuninkaan palvelijat, ruhtinaat, ylimykset, käskynhaltijat ja tuomarit ja kaikki maan asukkaat, noin yhdeksänsataatuhatta miestä, seisoivat pätsin edessä nähdäkseen Abramin.
8 Ja kaikki naiset ja lapset tungeksivat katoille ja torneille nähdäkseen, mitä Abramille tapahtui, ja he kaikki seisoivat yhdessä etäällä; eikä jäljellä ollut yhtäkään miestä, joka ei olisi tullut sinä päivänä katsomaan näkyä.
9 Ja kun Abram oli tullut, kuninkaan valamiehet ja viisaat näkivät Abramin ja huusivat kuninkaalle sanoen: "Herramme, tämä on varmasti se mies, jonka tiedämme olleen se lapsi, jonka syntymän yhteydessä suuri tähti nielaisi ne neljä tähteä, jotka ilmoitimme kuninkaalle nyt viisikymmentä vuotta sitten."
10 Ja katso, nyt hänen isänsäkin on rikkonut sinun käskysi ja pilkannut sinua tuomalla sinulle toisen lapsen, jonka sinä tapoit.
11 Ja kun kuningas kuuli heidän sanansa, hän vihastui kovin ja käski tuoda Terahin eteensä.
12 Ja kuningas sanoi: "Oletko kuullut, mitä noidat ovat puhuneet? Kerro nyt minulle totuudenmukaisesti, kuinka kuulit; ja jos puhut totta, sinut vapautetaan syytteistä."
13 Ja nähdessään, että kuninkaan viha oli syttynyt, Terah sanoi kuninkaalle: "Herrani ja kuninkaani, olet kuullut totuuden, ja se, mitä viisaat ovat puhuneet, on oikein." Ja kuningas sanoi: "Kuinka saatoit tehdä tämän? Rikkoa käskyni ja antaa minulle lapsen, jota et ole siittänyt, ja ottaa hänestä hinnan?"
14 Terah vastasi kuninkaalle: "Koska minä olin silloin kiihtynyt poikaani kohtaan, ja minä otin palvelijattareni pojan ja toin hänet kuninkaan luo."
15 Ja kuningas sanoi: "Kuka sinua tähän neuvoi? Kerro minulle, älä salaa minulta mitään, niin et kuole."
16 Ja Terah pelästyi suuresti kuninkaan edessä ja sanoi kuninkaalle: "Haran, vanhin poikani, neuvoi minua tähän; ja Haran oli noina päivinä, jolloin Abram syntyi, kolmenkymmenenkahden vuoden ikäisenä.
17 Mutta Haran ei neuvonut isäänsä mihinkään, sillä Terah sanoi tämän kuninkaalle pelastaakseen sielunsa kuninkaalta, sillä hän pelkäsi suuresti; ja kuningas sanoi Terahille: "Poikasi Haran, joka neuvoi sinua tähän, kuolee tulen läpi Abramin kanssa; sillä kuolemantuomio on hänen päällään, koska hän kapinoi kuninkaan halua vastaan tekemällä tämän asian.
18 Ja Haran tunsi siihen aikaan taipumusta seurata Abramin teitä, mutta hän piti sen mielessään.
19 Ja Haran sanoi sydämessään: "Katso, kuningas on ottanut Abramin kiinni näiden tekojen tähden, jotka Abram teki. Ja jos Abram voittaa kuninkaan, minä seuraan häntä, mutta jos kuningas voittaa, minä ajan kuningasta takaa."
20 Ja kun Terah oli puhunut kuninkaalle tämän pojastaan Haranista, kuningas määräsi Haranin vangittavaksi yhdessä Abramin kanssa.
21 Ja he toivat heidät molemmat, Abramin ja hänen veljensä Haranin, heitettäväksi tuleen; ja kaikki maan asukkaat ja kuninkaan palvelijat ja ruhtinaat ja kaikki naiset ja lapset olivat siellä, seisomassa sinä päivänä heidän edessään.
22 Ja kuninkaan palvelijat ottivat Abramin ja hänen veljensä ja riisuivat heiltä kaikki vaatteet, paitsi alemmat vaatteet, jotka heillä oli yllään.
23 Ja he sitoivat heidän kätensä ja jalkansa pellavaisilla köysillä, ja kuninkaan palvelijat nostivat heidät ja heittivät heidät molemmat pätsiin.
24 Ja Herra rakasti Abramia ja armahti häntä, ja Herra tuli alas ja pelasti Abramin tulesta, eikä hän palanut.
25 Mutta kaikki köydet, joilla he olivat hänet sitoneet, paloivat, kun taas Abram jäi ja käveli tulessa.
26 Ja Haran kuoli, kun he olivat heittäneet hänet tuleen, ja hän paloi poroksi, sillä hänen sydämensä ei ollut täydellinen Herraa kohtaan; ja niiden miesten yli, jotka heittivät hänet tuleen, tulen liekki levisi, ja he paloivat, ja kaksitoista miestä heistä kuoli.
27 Ja Abram käveli tulen keskellä kolme päivää ja kolme yötä, ja kaikki kuninkaan palvelijat näkivät hänen kävelevän tulessa, ja he tulivat ja kertoivat kuninkaalle sanoen: "Katso, me olemme nähneet Abramin kävelevän tulen keskellä, ja edes hänen alemmat vaatteensa eivät ole palaneet, mutta köysi, jolla hänet sidottiin, on palanut."
28 Ja kun kuningas kuuli heidän sanansa, hänen sydämensä pyörtyi eikä hän uskonut heitä; niin hän lähetti muita uskollisia ruhtinaita katsomaan tätä asiaa, ja he menivät ja näkivät sen ja kertoivat sen kuninkaalle; ja kuningas nousi

menemään ja katsomaan sitä, ja hän näki Abramin kävelevän edestakaisin tulen keskellä, ja hän näki Haranin ruumiin palaneen, ja kuningas ihmetteli suuresti.
29 Ja kuningas käski Abramin viedä pois tulesta; ja hänen palvelijansa lähestyivät viedäkseen hänet ulos, mutta he eivät kyenneet, sillä tuli oli ympärillä ja liekki nousi heitä kohti pätsistä.
30 Ja kuninkaan palvelijat pakenivat sitä, ja kuningas nuhteli heitä sanoen: "Nopeasti viekää Abram pois tulesta, ettette kuolisi."
31 Ja kuninkaan palvelijat lähestyivät jälleen tuodakseen Abramin ulos, ja liekit iskivät heihin ja polttivat heidän kasvonsa, niin että kahdeksan heistä kuoli.
32 Ja kun kuningas näki, etteivät hänen palvelijansa voineet lähestyä tuleen, etteivät he palaisi, kuningas huusi Abramille: "Oi taivaan Jumalan palvelija, mene ulos tulen keskeltä ja tule tänne minun eteeni!" Ja Abram kuuli kuninkaan ääntä ja meni ulos tulesta ja tuli ja seisoi kuninkaan edessä.
33 Ja kun Abram tuli ulos, kuningas ja kaikki hänen palvelijansa näkivät Abramin tulevan kuninkaan eteen, hänen alusvaatteensa yllään; sillä ne eivät olleet palaneet, vaan köysi, jolla hän oli sidottu, oli palanut.
34 Ja kuningas sanoi Abramille: "Kuinka et sinä palanut tulessa?"
35 Ja Abram sanoi kuninkaalle: "Taivaan ja maan Jumala, johon minä turvaan, jonka vallassa kaikki on, hän pelasti minut tulesta, johon sinä minut heitit."
36 Ja Haran, Abramin veli, poltettiin poroksi, ja he etsivät hänen ruumistaan, ja he löysivät sen poltettuna.
37 Ja Haran oli kahdeksankymmenenkaksi vuotta vanha kuollessaan Kasdimin tulessa. Ja kun kuningas, ruhtinaat ja maan asukkaat näkivät Abram pelastuneen tulesta, he tulivat ja kumarsivat Abramia.
38 Ja Abram sanoi heille: "Älkää kumartako minua, vaan kumartakaa maailman Jumalaa, joka on teidät tehnyt, ja palvelkaa häntä ja kuljekaa hänen teitään, sillä hän pelasti minut tästä tulesta, ja hän loi kaikkien ihmisten sielut ja henget ja muovasi ihmisen hänen äitinsä kohdussa ja toi hänet maailmaan, ja hän pelastaa ne, jotka turvaavat häneen, kaikesta tuskasta."
39 Ja tämä asia näytti hyvin ihmeelliseltä kuninkaan ja ruhtinaiden silmissä, että Abram pelastui tulesta ja Haran poltettiin; ja kuningas antoi Abramille paljon lahjoja ja antoi hänelle kaksi ylintä palvelijaansa kuninkaan talosta; toisen nimi oli Oni ja toisen nimi oli Elieser.
40 Ja kaikki kuninkaat, ruhtinaat ja palvelijat antoivat Abramille paljon lahjoja, hopeaa, kultaa ja helmiä, ja kuningas ja hänen ruhtinaansa lähettivät hänet menemään, ja hän meni rauhassa.
41 Ja Abram lähti kuninkaan luota rauhassa, ja monet kuninkaan palvelijoista seurasivat häntä, noin kolmesataa miestä liittyi häneen.
42 Ja Abram palasi sinä päivänä ja meni isänsä kotiin, hän ja miehet, jotka seurasivat häntä, ja Abram palveli Herraa, Jumalaansa, kaikkina elinpäivinään ja vaelsi hänen teitään ja noudatti hänen lakiaan.
43 Ja siitä päivästä lähtien Abram taivutti ihmisten lasten sydämet palvelemaan Herraa.
44 Siihen aikaan Naahor ja Abram ottivat itselleen vaimoiksi veljensä Haranin tyttäriä. Naahorin vaimo oli Milka, ja Abramin vaimon nimi oli Sarai. Ja Sarai, Abramin vaimo, oli hedelmätön, eikä hänellä ollut jälkeläisiä noina päivinä.
45 Ja kahden vuoden kuluttua siitä, kun Abramin tuli tulesta, se on hänen viidentenäkymmenentenätoisena elinvuotenaan, katso, kuningas Nimrod istui valtaistuimella Baabelissa, ja kuningas nukahti ja näki unta, että hän seisoi joukkojensa ja sotajoukkojensa kanssa laaksossa vastapäätä kuninkaan pätsiä.
46 Ja hän nosti silmänsä ja näki Abramin kaltaisen miehen tulevan pätsistä, ja kuinka tämä tuli ja seisoi kuninkaan edessä paljastettu miekka kädessään, ja sitten hän hyökkäsi kuninkaan luo miekka kädessään, kun kuningas pakeni miestä, sillä hän pelkäsi; ja hänen juostessaan mies heitti munan kuninkaan päähän, ja munasta tuli suuri virta.
47 Ja kuningas näki unta, että kaikki hänen joukkonsa upposivat jokeen ja kuolivat, ja kuningas pakeni kolmen edellään kulkeneen miehen kanssa ja pääsi pakoon.
48 Ja kuningas katsoi näitä miehiä, ja he olivat puettuina ruhtinaallisiin asuihin kuin kuninkaiden vaatteisiin, ja heillä oli kuninkaiden ulkonäkö ja majesteetti.
49 Ja heidän juostessaan joki muuttui jälleen munaksi kuninkaan edessä, ja munasta tuli ulos nuori lintu, joka tuli kuninkaan eteen, lensi hänen päähänsä ja repi kuninkaalta silmän irti.
50 Ja kuningas murheellisesti heräsi unestaan, ja hänen henkensä oli levoton, ja hän tunsi suurta kauhua.
51 Ja aamulla kuningas nousi peloissaan vuoteeltaan ja käski kaikkien viisaiden ja velhojen tulla eteensä, kun kuningas kertoi heille unensa.
52 Ja kuninkaan viisas palvelija, jonka nimi oli Anuki, vastasi kuninkaalle sanoen: "Tämä ei ole muuta kuin Abramin ja hänen jälkeläistensä pahuus, joka nousee Herraani ja kuningastani vastaan myöhempinä päivinä."
53 Ja katso, päivä tulee, jolloin Abram ja hänen jälkeläisensä ja hänen taloutensa lapset sotivat minun kuningastani vastaan ja lyövät kaikki kuninkaan joukot ja hänen joukkonsa.
54 Ja mitä olet sanonut kolmesta miehestä, jotka näit itsesi kaltaisina ja jotka pääsivät pakoon, se tarkoittaa, että vain sinä pääset pakoon kolmen kuninkaan kanssa maan kuninkaista, jotka ovat kanssasi taistelussa.
55 Ja se, mitä näit virrasta, joka muuttui munaksi kuten ensin, ja nuoresta linnusta, joka repi silmäsi irti, ei tarkoita mitään muuta kuin Abramin siementä, joka tappaa kuninkaan myöhempinä päivinä.
56 Tämä on kuninkaani uni ja tämä on sen selitys. Unelma on tosi, ja palvelijasi antama selitys on oikea.
57 Nyt siis, kuninkaani, varmasti tiedät, että on kulunut viisikymmentäkaksi vuotta siitä, kun viisaasi näkivät tämän Abramin syntymän yhteydessä, ja jos kuninkaani sallii Abramin elää maan päällä, se on herrani ja kuninkaani vahingoksi, sillä kaikkina Abram-elämäpäivinä et sinä etkä sinun valtakuntasi tule vakiinnuttamaan asemaansa, sillä tämä tiedettiin jo hänen syntyessään; ja miksi kuninkaani ei surmaa häntä, jotta hänen pahuutensa pysyisi sinulta poissa myöhempinä päivinä?
58 Ja Nimrod kuuli Anukin ääntä ja lähetti salaa joitakin palvelijoitaan menemään ja ottamaan Abramin kiinni ja tuomaan hänet kuninkaan eteen kuolemaan.

59 Ja Elieser, Abramin palvelija, jonka kuningas oli hänelle antanut, oli siihen aikaan kuninkaan läsnäollessa, ja hän kuuli, mitä Anuki oli neuvonut kuningasta ja mitä kuningas oli sanonut aiheuttavan Abramin kuoleman.
60 Ja Elieser sanoi Abramille: "Nouse kiireesti, nouse ja pelasta sielusi, ettet kuolisi kuninkaan käsien kautta, sillä näin hän näki unessa sinusta, ja näin Anuki tulkitsi sen, ja näin Anuki myös neuvoi kuningasta sinusta.
61 Ja Abram kuuli Elieserin ääntä, ja Abram kiiruhti ja juoksi turvaan Nooan ja poikansa Seemin taloon, ja hän piiloutui sinne ja löysi turvallisen paikan; ja kuninkaan palvelijat tulivat Abramin taloon etsimään häntä, mutta he eivät löytäneet häntä, ja he etsivät läpi maan, eikä häntä löydetty, ja he menivät ja etsivät joka suuntaan, eikä häntä tavattu.
62 Ja kun kuninkaan palvelijat eivät löytäneet Abramia, he palasivat kuninkaan luo, mutta kuninkaan viha Abramia kohtaan laantui, koska he eivät löytäneet häntä, ja kuningas ajoi mielestään tämän Abramia koskevan asian.
63 Ja Abram oli piilossa Nooan talossa kuukauden ajan, kunnes kuningas oli unohtanut tämän asian, mutta Abram pelkäsi yhä kuningasta; ja Terah tuli salaa tapaamaan poikaansa Abramia Nooan talossa, ja Terah oli hyvin suuri kuninkaan silmissä.
64 Ja Abram sanoi isälleen: "Etkö tiedä, että kuningas aikoo tappaa minut ja hävittää nimeni maan päältä pahojen neuvonantajiensa neuvon mukaan?"
65 Ketä sinulla on täällä ja mitä sinulla on tässä maassa? Nouse, mennään yhdessä Kanaanin maahan, että pelastuisimme hänen kädestään, ettette sinäkin hukkuisi hänen kauttaan tulevina päivinä.
66 Etkö tiedä tai etkö ole kuullut, että Nimrod ei anna sinulle kaikkea tätä kunniaa rakkaudesta, vaan ainoastaan omaksi hyödykseen hän antaa sinulle kaiken tämän hyvyyden?
67 Ja jos hän tekee sinulle suurempaa hyvää kuin tämä, varmasti nämä ovat vain maailman turhuutta, sillä rikkaudet ja rikkaudet eivät auta vihan ja kiivauden päivänä.
68 Kuule siis nyt minun ääntäni, ja nouskaamme ja menkäämme Kanaanin maahan, pois Nimrodin vahingon ulottuvilta; ja palvele Herraa, joka loi sinut maan päälle, niin sinun käy hyvin; ja hylkää kaikki turhat asiat, joita tavoittelet.
69 Ja Abram lakkasi puhumasta, kun Nooa ja hänen poikansa Seem vastasivat Terahille sanoen: "Totta on se sana, jonka Abram sinulle puhui."
70 Ja Terah kuuli poikansa Abramin ääntä, ja Terah teki kaiken, mitä Abram oli sanonut, sillä tämä oli Herralta, ettei kuningas aiheuttaisi Abramin kuolemaa.

LUKU 13

1 Ja Terah otti poikansa Abramin ja pojanpoikansa Lootin, Haranin pojan, ja miniänsä Sarain, poikansa Abramin vaimon, ja kaikki taloutensa jäsenet ja lähti heidän kanssaan Ur-Kasdimista mennäkseen Kanaanin maahan. Ja kun he tulivat Haranin maahan asti, he jäivät sinne, sillä se oli erittäin hyvää maata laidunmaaksi ja riittävän laajaa niille, jotka seurasivat heitä.
2 Ja Haranin maan asukkaat näkivät, että Abram oli hyvä ja oikeamielinen Jumalan ja ihmisten edessä, ja että Herra, hänen Jumalansa, oli hänen kanssaan, ja jotkut Haranin maan asukkaat tulivat ja liittyivät Abramiin, ja hän opetti heille Herran opetusta ja teitään; ja nämä miehet pysyivät Abramin luona hänen talossaan ja he pysyivät hänessä.
3 Ja Abram viipyi maassa kolme vuotta, ja kolmen vuoden kuluttua Herra ilmestyi Abramille ja sanoi hänelle: "Minä olen Herra, joka toin sinut pois Ur-Kasdimista ja pelastin sinut kaikkien vihollistesi käsistä."
4 Ja jos nyt kuulet minun ääntäni ja pidät minun käskyni, säädökseni ja lakini, niin minä kaadan vihollisesi sinun edessäsi ja teen jälkeläistesi luvun suureksi kuin taivaan tähdet ja lähetän siunaukseni kaikille kättesi töille, etkä sinulta mitään puutu.
5 Nouse nyt, ota vaimosi ja kaikki, mitä sinulle kuuluu, ja mene Kanaanin maahan ja jää sinne, ja minä olen siellä sinun Jumalasi ja siunaan sinua. Ja Abram nousi ja otti vaimonsa ja kaiken, mitä hänelle kuuluu, ja hän meni Kanaanin maahan, niin kuin Herra oli hänelle sanonut; ja Abram oli viisikymmentä vuotta vanha lähtiessään Haranista.
6 Ja Abram tuli Kanaanin maahan ja asettui kaupungin keskelle ja pystytti sinne telttansa Kanaanin lasten, maan asukkaiden, keskuuteen.
7 Ja Herra ilmestyi Abramille, kun hän tuli Kanaanin maahan, ja sanoi hänelle: "Tämä on maa, jonka minä annoin sinulle ja sinun jälkeläisillesi ikuisiksi ajoiksi. Minä teen sinun jälkeläisesi taivaan tähtien kaltaisiksi ja annan jälkeläisillesi perinnöksi kaikki ne maat, jotka näet.
8 Ja Abram rakensi alttarin siihen paikkaan, jossa Jumala oli puhunut hänelle, ja Abram huusi siinä avuksi Herran nimeä.
9 Siihen aikaan, Abramin kolmen vuoden asumisen jälkeen Kanaanin maassa, sinä vuonna Nooa kuoli, joka oli Abramin viideskymmeneskahdeksas elinvuosi; ja Nooan koko elinpäivät olivat yhdeksänsataaviisikymmentä vuotta, sitten hän kuoli.
10 Ja Abram asui Kanaanin maassa, hän, hänen vaimonsa ja kaikki hänelle kuuluvat ja kaikki, jotka seurasivat häntä, sekä ne, jotka liittyivät hänen seuraansa maan kansoista; mutta Nahor, Abramin veli, ja Terah, hänen isänsä, ja Loot, Haranin poika, ja kaikki heille kuuluvat asuivat Haranissa.
11 Abramin viidentenä vuonna, kun hän asui Kanaanin maassa, Sodoman ja Gomorran asukkaat ja kaikki tasangon kaupungit kapinoivat Elamin kuninkaan Kedorlaomerin valtaa vastaan; sillä kaikki tasangon kaupunkien kuninkaat olivat palvelleet Kedorlaomeria kaksitoista vuotta ja antaneet hänelle vuosittaisen veron, mutta noina päivinä kolmantenatoista vuonna he kapinoivat häntä vastaan.
12 Ja Abramin kymmenentenä vuonna, kun hän asui Kanaanin maassa, syttyi sota Sinearin kuninkaan Nimrodin ja Elamin kuninkaan Kedorlaomerin välillä, ja Nimrod tuli taistelemaan Kedorlaomeria vastaan ja alistamaan hänet.
13 Sillä Kedorlaomer oli siihen aikaan yksi Nimrodin joukkojen ruhtinaista, ja kun kaikki tornin väki oli hajallaan ja ne, jotka olivat jäljellä, olivat myös hajaantuneet maan pinnalle, Kedorlaomer meni Elamin maahan ja hallitsi sitä ja kapinoi herraansa vastaan.
14 Ja noina päivinä, kun Nimrod näki tasangon kaupunkien kapinoineen, hän tuli ylpeänä ja vihaisena sotimaan Kedorlaomeria vastaan, ja Nimrod kokosi kaikki ruhtinaansa ja alamaisensa, noin seitsemänsataatuhatta

miestä, ja meni Kedorlaomeria vastaan, ja Kedorlaomer lähti kohtaamaan häntä viidentuhannen miehen kanssa, ja he valmistautuivat taisteluun Baabelin laaksossa, joka on Elamin ja Shinarin välillä.
15 Ja kaikki nuo kuninkaat taistelivat siellä, ja Nimrod ja hänen kansansa lyötiin Kedorlaomerin kansan edessä, ja Nimrodin miehistä kaatui noin kuusisataatuhatta, ja kuninkaan poika Mardon kaatui heidän joukossaan.
16 Ja Nimrod pakeni ja palasi häpeässä ja pilkassa maahansa, ja hän oli Kedorlaomerin alainen pitkään, ja Kedorlaomer palasi maahansa ja lähetti joukkonsa ruhtinaita ympärillään asuvien kuninkaiden luo, Elasarin kuninkaan Arjokin ja Goojimin kuninkaan Tidalin luo, ja teki heidän kanssaan liiton, ja he kaikki olivat tottelevaisia hänen käskyilleen.
17 Ja se oli Abramin viidentenätoista vuotena, kun hän asui Kanaanin maassa, joka on Abramin seitsemänkymmenentenä elinvuotena, ja Herra ilmestyi Abramille sinä vuonna ja sanoi hänelle: "Minä olen Herra, joka toin sinut pois Ur-Kasdimista antaakseni sinulle tämän maan perintöosaksi."
18 Vaella siis minun edelläni ja ole nuhteeton ja pidä minun käskyni, sillä sinulle ja sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan perintöosaksi, Mitsraim-virrasta aina suureen Eufrat-virtaan asti.
19 Ja sinä tulet isiesi luo rauhassa ja hyvässä iässä, ja neljäs sukupolvi palaa tänne tähän maahan ja perii sen ikuisesti; ja Abram rakensi alttarin, ja hän huusi avuksi Herran nimeä, joka oli ilmestynyt hänelle, ja hän toi uhreja alttarilla Herralle.
20 Siihen aikaan Abram palasi ja meni Haraniin katsomaan isäänsä ja äitiään ja isänsä taloutta, ja Abram ja hänen vaimonsa ja kaikki, mitä hänellä oli, palasivat Haraniin, ja Abram asui Haranissa viisi vuotta.
21 Ja monet Haranin asukkaista, noin seitsemänkymmentäkaksi miestä, seurasivat Abramia, ja Abram opetti heille Herran käskyt ja hänen tiensä, ja hän opetti heitä tuntemaan Herran.
22 Niinä päivinä Herra ilmestyi Abramille Haranissa ja sanoi hänelle: "Katso, minä puhuin sinulle kaksikymmentä vuotta sitten sanoen:
23 Lähde maastasi, syntymäpaikastasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä olen sinulle osoittanut, että annan sen sinulle ja lapsillesi. Sillä siellä minä siunaan sinut ja teen sinusta suuren kansan ja teen sinun nimesi suureksi, ja sinussa tulevat siunatuiksi maan sukukunnat.
24 Nouse siis ja mene pois tästä paikasta, sinä ja vaimosi ja kaikki omaisesi, myös kaikki talossasi syntyneet ja kaikki sielut, jotka olet Harranissa luonut, ja tuo heidät täältä mukaasi ja nouse palataksesi Kanaanin maahan.
25 Ja Abram nousi ja otti vaimonsa Sarain ja kaiken, mikä hänelle kuului, ja kaikki, jotka olivat syntyneet hänen talossaan, ja ne sielut, jotka he olivat luoneet Haranissa, ja he lähtivät menemään Kanaanin maahan.
26 Ja Abram meni ja palasi Kanaanin maahan Herran sanan mukaan. Ja Loot, hänen veljensä Haranin poika, meni hänen kanssaan. Ja Abram oli seitsemänkymmentäviisi vuotta vanha, kun hän lähti Haranista palatakseen Kanaanin maahan.
27 Ja hän tuli Kanaanin maahan Herran Abramille antaman sanan mukaan, ja hän pystytti telttansa ja asui Mamren tasangolla, ja hänen kanssaan oli veljensä poika Loot ja kaikki, mitä hänelle kuului.
28 Ja Herra ilmestyi jälleen Abramille ja sanoi: "Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan." Ja hän rakensi sinne alttarin Herralle, joka oli ilmestynyt hänelle, ja se on siellä vielä tänäkin päivänä Mamren tasangoilla.

LUKU 14

1 Siihen aikaan eli Sinearin maassa viisas mies, jolla oli ymmärrystä kaikessa viisaudessa ja joka oli kaunisnäköinen. Mutta hän oli köyhä ja puutteenalainen; hänen nimensä oli Rikayon, ja hän oli vaikeuksissa elättääkseen itsensä.
2 Ja hän päätti mennä Egyptiin, Oswiriksen, Anomin pojan, Egyptin kuninkaan, luokse, näyttääkseen kuninkaalle viisauttaan; sillä ehkä hän löytäisi armon hänen silmissään, niin että hän nostaisi hänet ja antaisi hänelle elannon; ja Rikayon teki niin.
3 Ja kun Rikayon tuli Egyptiin, hän kysyi Egyptin asukkailta kuninkaasta, ja Egyptin asukkaat kertoivat hänelle Egyptin kuninkaan tavan, sillä silloin oli Egyptin kuninkaan tapana, että hän lähti kuninkaallisesta palatsistaan ja hänet nähtiin ulkomailla vain yhtenä päivänä vuodessa, ja sen jälkeen kuningas palasi palatsiinsa jäädäkseen sinne.
4 Ja sinä päivänä, jona kuningas lähti, hän langetti tuomion maassa, ja jokainen, jolla oli kanne, tuli sinä päivänä kuninkaan eteen saadakseen pyyntönsä.
5 Ja kun Rikayon kuuli Egyptin tavasta ja siitä, ettei hän voinut tulla kuninkaan eteen, hän suri suuresti ja oli hyvin murheellinen.
6 Ja illalla Rikayon meni ulos ja löysi raunioituneen talon, entisen leipomon Egyptissä, ja hän viipyi siellä koko yön sielun katkeruudessa ja nälän ahdistuksessa, ja uni katosi hänen silmistään.
7 Ja Rikayon mietti itsekseen, mitä hänen pitäisi tehdä kaupungissa, kunnes kuningas saapuisi, ja miten hän voisi siellä elää.
8 Ja hän nousi aamulla ja käveli ympäriinsä ja kohtasi tiellään niitä, jotka myivät vihanneksia ja erilaisia siemeniä, joilla he varustivat asukkaita.
9 Ja Rikayon halusi tehdä samoin saadakseen elannon kaupungissa, mutta hän ei tuntenut ihmisten tapoja ja oli heidän keskellään kuin sokea.
10 Ja hän meni ja hankki vihanneksia myydäkseen niitä elantonsa hankkimiseksi, ja roskaväki kokoontui hänen ympärilleen ja pilkkasi häntä, ja he ottivat häneltä vihannekset eivätkä jättäneet hänelle mitään.
11 Ja hän nousi sieltä sielunsa katkerana ja meni huokaillen leipomoon, jossa hän oli viettänyt koko edellisen yön, ja hän nukkui siellä toisenkin yön.
12 Ja sinä yönä hän jälleen pohti mielessään, kuinka hän voisi pelastaa itsensä nälänhädältä, ja hän laati suunnitelman, miten toimia.
13 Ja hän nousi aamulla ja toimi ovelasti. Hän meni ja palkkasi kansanjoukosta kolmekymmentä urhoollista miestä, jotka kantoivat sota-aseitaan käsissään. Hän johdatti heidät egyptiläisten haudan katolle ja asetti heidät sinne.

14 Ja hän käski heitä sanoen: "Näin sanoo kuningas: Vahvistakaa itseänne ja olkaa rohkeita miehiä, älköönkä ketään haudattako tänne, ennen kuin kaksisataa hopearahaa on annettu, ja sitten hänet voidaan haudata." Ja nuo miehet tekivät Rikayonin määräyksen mukaan Egyptin kansalle koko tuon vuoden.
15 Ja kahdeksan kuukauden kuluessa Rikayon ja hänen miehensä keräsivät suuria rikkauksia hopeaa ja kultaa, ja Rikayon otti suuren määrän hevosia ja muita eläimiä, ja hän palkkasi lisää miehiä, ja hän antoi heille hevosia, ja he jäivät hänen luokseen.
16 Ja kun vuosi tuli umpeen, siihen aikaan kun kuningas meni kaupunkiin, kaikki Egyptin asukkaat kokoontuivat puhumaan hänelle Rikayonin ja hänen miestensä työstä.
17 Ja kuningas lähti liikkeelle määräpäivänä, ja kaikki egyptiläiset tulivat hänen eteensä ja huusivat hänelle sanoen:
18 Eläköön kuningas ikuisesti! Mitä sinä teet kaupungissa palvelijoillesi, ettet salli ruumiin haudattavan, ennen kuin on annettu niin paljon hopeaa ja kultaa? Onko koskaan maan päällä tehty tällaista entisten kuninkaiden ajoista, jopa Aadamin ajoista tähän päivään asti, ettei kuolleita haudattaisi muuta kuin määrättyä maksua vastaan?
19 Me tiedämme, että kuninkailla on tapana ottaa vuosittainen vero eläviltä, mutta sinä et ainoastaan tee niin, vaan myös kuolleilta sinä perit veroa päivä päivältä.
20 Nyt, oi kuningas, emme kestä tätä enää, sillä koko kaupunki on tämän tähden tuhoutunut, etkö sinä sitä tiedä?
21 Ja kun kuningas kuuli kaiken, mitä he olivat puhuneet, hän vihastui kovasti, ja hänen vihansa paloi hänessä tästä asiasta, sillä hän ei ollut tiennyt siitä mitään.
22 Ja kuningas sanoi: "Kuka ja missä se on, joka uskaltaa tehdä tällaista pahaa minun maassani ilman minun käskyäni? Totisesti, sinä kerrot minulle."
23 Ja he kertoivat hänelle kaikki Rikayonin ja hänen miestensä teot, ja kuninkaan viha syttyi, ja hän käski Rikayonin ja hänen miehensä tuoda eteensä.
24 Ja Rikayon otti noin tuhat lasta, poikaa ja tytärtä, ja puki heidät silkkiin ja kirjontaan, ja hän nosti heidät hevosten selkään ja lähetti heidät kuninkaalle miestensä välityksellä, ja hän otti myös suuren määrän hopeaa ja kultaa ja jalokiviä, ja vahvan ja kauniin hevosen lahjaksi kuninkaalle, jolla hän tuli kuninkaan eteen ja kumartui maahan hänen edessään; ja kuningas, hänen palvelijansa ja kaikki Egyptin asukkaat ihmettelivät Rikayonin työtä, ja he näkivät hänen rikkautensa ja lahjan, jonka hän oli tuonut kuninkaalle.
25 Ja se miellytti kuningasta suuresti, ja hän ihmetteli sitä; ja kun Rikayon istui hänen edessään, kuningas kysyi häneltä kaikista hänen töistään, ja Rikayon puhui kaikki sanansa viisaasti kuninkaan, hänen palvelijoidensa ja kaikkien Egyptin asukkaiden edessä.
26 Ja kun kuningas kuuli Rikayonin sanat ja hänen viisautensa, Rikayon löysi armon hänen silmissään, ja hän kohtasi armoa ja ystävällisyyttä kaikilta kuninkaan palvelijoilta ja kaikilta Egyptin asukkailta hänen viisautensa ja erinomaisten puheidensa vuoksi, ja siitä lähtien he rakastivat häntä äärimmäisen paljon.
27 Ja kuningas vastasi ja sanoi Rikayonille: "Sinun nimeäsi älköön enää kutsuttako Rikayoniksi, vaan nimesi olkoon farao, koska sinä periit veron kuolleilta." Ja hän antoi hänen nimelleen faraon.
28 Ja kuningas ja hänen alamaisensa rakastivat Rikayonia hänen viisautensa vuoksi, ja he neuvottelivat kaikkien Egyptin asukkaiden kanssa tehdäkseen hänestä kuninkaan prefektin.
29 Ja kaikki Egyptin asukkaat ja sen viisaat tekivät niin, ja siitä tehtiin laki Egyptissä.
30 Ja he tekivät Rikayonista faaraon prefektin Oswiriksen, Egyptin kuninkaan, alaisuuteen, ja Rikayon hallitsi Egyptiä ja jakoi päivittäin oikeutta koko kaupungille, mutta kuningas Oswiris tuomitsi maan kansaa yhtenä päivänä vuodessa, kun hän meni ulos ilmestyäkseen.
31 Ja faarao Rikayon kaappasi ovelasti Egyptin hallinnon ja vaati veroa kaikilta Egyptin asukkailta.
32 Ja kaikki Egyptin asukkaat rakastivat suuresti Rikayonia faaraota, ja he tekivät määräyksen kutsua jokaisen kuninkaan, joka hallitsisi heitä ja heidän jälkeläisiään Egyptissä, faaraoksi.
33 Sen tähden kaikkia Egyptissä hallinneita kuninkaita siitä ajasta lähtien kutsutaan faraoiksi, aina tähän päivään asti.

LUKU 15

1 Ja sinä vuonna oli kova nälänhätä kaikkialla Kanaanin maassa, eivätkä maan asukkaat voineet jäädä asumaan nälänhädän vuoksi, sillä se oli hyvin ankara.
2 Ja Abram ja kaikki hänen omaisensa nousivat ja menivät alas Egyptiin nälänhädän vuoksi, ja kun he olivat Mitsraimin purolla, he viipyivät siellä jonkin aikaa levätäkseen tien väsymyksestä.
3 Ja Abram ja Sarai kävelivät Mitsraimin puron reunalla, ja Abram näki vaimonsa Sarain, että tämä oli hyvin kaunis.
4 Ja Abram sanoi vaimolleen Saraille: "Koska Jumala on luonut sinut noin kauniin näköiseksi, minä pelkään egyptiläisiä, että he tappavat minut ja vievät sinut pois, sillä näissä paikoissa ei ole Jumalan pelkoa.
5 Niin teet siis näin: sano kaikille, jotka sinulta kysyvät, että olet minun sisareni, että minun kävisi hyvin ja me pysyisimme hengissä emmekä kuolisi.
6 Ja Abram käski samoin kaikille, jotka olivat tulleet hänen kanssaan Egyptiin nälänhädän vuoksi; myös veljenpoikaansa Lootia hän käski sanoen: "Jos egyptiläiset kysyvät sinulta Saraista, sano, että hän on Abramin sisar."
7 Ja silti kaikista näistä käskyistä huolimatta Abram ei luottanut heihin, vaan hän otti Sarain ja laittoi hänet arkkuun ja kätki sen heidän astioidensa joukkoon, sillä Abram oli hyvin huolissaan Saraista egyptiläisten pahuuden vuoksi.
8 Ja Abram ja kaikki, mikä hänelle kuului, nousivat Mitsraimin purosta ja tulivat Egyptiin; ja he olivat tuskin astuneet kaupungin porteista sisään, kun vartijat nousivat heitä vastaan ja sanoivat: "Antakaa kymmenykset kuninkaalle siitä, mitä teillä on, ja sitten saatte tulla kaupunkiin." Ja Abram ja ne, jotka olivat hänen kanssaan, tekivät niin.
9 Ja Abram tuli Egyptiin väkensä kanssa, ja tullessaan he toivat arkun, jossa Sarai oli piiloutunut, ja egyptiläiset näkivät arkun.
10 Niin kuninkaan palvelijat lähestyivät Abramia ja sanoivat: "Mitä sinulla on tässä arkussa, jota emme ole nähneet? Avaa nyt arkku ja anna kymmenykset kuninkaalle kaikesta, mitä siinä on."

11 Ja Abram sanoi: "Tätä arkkua minä en avaa, mutta kaiken, mitä sinä siitä vaadit, minä annan." Faraon palvelijat vastasivat Abramille sanoen: "Tämä on arkku täynnä kallisarvoisia kiviä; anna meille siitä kymmenykset."
12 Abram sanoi: "Kaiken, mitä haluat, minä annan, mutta arkkua älä avaa."
13 Ja kuninkaan palvelijat painostivat Abramia, ja he ulottuivat arkkuun ja avasivat sen väkisin, ja he näkivät, ja katso, arkussa oli kaunis nainen.
14 Ja kun kuninkaan virkamiehet näkivät Sarain, he ihailivat häntä suuresti, ja kaikki faraon ruhtinaat ja palvelijat kokoontuivat katsomaan Saraita, sillä hän oli hyvin kaunis. Ja kuninkaan virkamiehet juoksivat ja kertoivat faraolle kaiken, mitä he olivat nähneet, ja he ylistivät Saraita kuninkaalle; ja farao käski tuoda hänet, ja nainen tuli kuninkaan eteen.
15 Ja faarao näki Sarain, ja tämä miellytti häntä suuresti, ja hän oli hämmästynyt hänen kauneudestaan, ja kuningas iloitsi suuresti hänen tähtensä ja antoi lahjoja niille, jotka toivat hänelle sanoman hänestä.
16 Ja nainen tuotiin sitten faraon taloon, ja Abram suri vaimoaan ja rukoili Herraa pelastamaan hänet faraon käsistä.
17 Ja Sarai rukoili myös siihen aikaan ja sanoi: "Oi Herra Jumala, sinä käskit herrani Abramin lähteä maastaan ja isänsä kodista Kanaanin maahan, ja sinä lupasit tehdä hänelle hyvää, jos hän täyttäisi käskysi; nyt katso, me olemme tehneet sen, mitä käskit meidän tehdä, ja me jätimme maamme ja perheemme, ja me menimme vieraalle maalle ja kansan luo, jota emme ole ennen tunteneet.
18 Ja me tulimme tähän maahan paetaksemme nälänhätää, ja tämä paha onnettomuus on kohdannut minua; nyt siis, oi Herra Jumala, pelasta meidät ja pelasta meidät tämän sortajan kädestä ja tee minulle hyvin armosi tähden.
19 Ja Herra kuuli Sarain ääntä, ja Herra lähetti enkelin vapauttamaan Sarain faraon käsistä.
20 Ja kuningas tuli ja istui Sarain eteen, ja katso, Herran enkeli seisoi heidän yläpuolellaan ja ilmestyi Saraille ja sanoi hänelle: "Älä pelkää, sillä Herra on kuullut rukouksesi."
21 Ja kuningas lähestyi Saraita ja sanoi hänelle: "Mikä sinulle kuuluu tuo mies, joka toi sinut tänne?" Hän vastasi: "Hän on veljeni."
22 Ja kuningas sanoi: "Meidän velvollisuutemme on tehdä hänestä suuri, korottaa hänet ja tehdä hänelle kaikkea hyvää, mitä käsket meidän tehdä; ja siihen aikaan kuningas lähetti Abramille runsaasti hopeaa, kultaa ja jalokiviä, sekä karjaa, palvelijoita ja palvelijattaria; ja kuningas käski tuoda Abramin, ja hän istui kuninkaan talon esipihalla, ja kuningas korotti Abramin suuresti sinä yönä.
23 Ja kuningas lähestyi puhutellakseen Saraita, ja hän ojensi kätensä koskettaakseen häntä, kun enkeli löi häntä kovaa, ja hän pelästyi eikä koskettanut häntä.
24 Ja kun kuningas lähestyi Saraita, enkeli löi hänet maahan ja teki niin hänelle koko yön, ja kuningas pelästyi suuresti.
25 Ja sinä yönä enkeli löi ankarasti kaikkia kuninkaan palvelijoita ja koko hänen talouttaan Sarain tähden, ja sinä yönä oli suuri valitus faraon talon kansan keskuudessa.
26 Nähdessään häntä kohdanneen onnettomuuden farao sanoi: "Varmasti tämän naisen tähden minulle on tapahtunut tämä." Hän vetäytyi jonkin matkan päähän hänestä ja puhui hänelle miellyttäviä sanoja.
27 Ja kuningas sanoi Saraille: "Kerro minulle miehestä, jonka kanssa tulit tänne." Sarai sanoi: "Tämä mies on minun mieheni, ja minä sanoin sinulle, että hän on veljeni, koska pelkäsin, että tappaisit hänet pahuudessasi.
28 Ja kuningas pysytteli erossa Saraista, ja Herran enkelin vitsaukset lakkasivat hänestä ja hänen huonekunnastaan; ja farao tiesi, että häntä oli lyöty Sarain tähden, ja kuningas hämmästyi tästä suuresti.
29 Ja aamulla kuningas kutsui Abramin ja sanoi hänelle: "Mitä olet minulle tehnyt? Miksi sanoit: 'Hän on minun sisareni', minkä vuoksi otin hänet vaimokseni? Ja sentähden on tämä kova vitsaus kohdannut minua ja minun talouttani."
30. Tässä on siis vaimosi, ota hänet ja mene pois maaltamme, ettemme kaikki kuolisi hänen tähtensä. Ja farao otti lisää karjaa, palvelijoita ja palvelijattaria, hopeaa ja kultaa antaakseen Abramille, ja hän palautti hänelle hänen vaimonsa Sarain.
31 Ja kuningas otti neitsyen, jonka hänen sivuvaimonsa olivat hänelle siittäneet, ja antoi hänet Saraille palvelijattareksi.
32 Ja kuningas sanoi tyttärelleen: "Parempi on sinulle, tyttäreni, olla palvelijatar tämän miehen talossa kuin emäntänä minun talossani, sen jälkeen kun olemme nähneet sen onnettomuuden, joka meille on tapahtunut tämän naisen takia."
33 Ja Abram nousi, ja hän ja kaikki hänen omaisensa lähtivät Egyptistä; ja faarao käski muutamia miehistään seuraamaan häntä ja kaikkia, jotka kulkivat hänen kanssaan.
34 Ja Abram palasi Kanaanin maahan, siihen paikkaan, johon hän oli tehnyt alttarin, johon hän ensin oli pystyttänyt telttansa.
35 Ja Lootilla, Haranin pojalla, Abramin veljellä, oli runsas karja: nautakarjaa, lampaita ja raavaskarjaa ja telttoja, sillä Herra oli heille antelias Abramin tähden.
36 Ja kun Abram asui maassa, Lootin paimenet riitelivät Abramin paimenten kanssa, sillä heidän omaisuutensa oli liian suuri, jotta he olisivat voineet asua yhdessä maassa, eikä maa kestänyt heitä heidän karjansa takia.
37 Ja kun Abramin paimenet menivät kaitsemaan lampaitaan, he eivät menneet maan ihmisten pelloille, mutta Lootin paimenten karja teki toisin, sillä niiden sallittiin laiduntaa maan ihmisten pelloilla.
38 Ja maan kansa näki tämän tapahtuman päivittäin, ja he tulivat Abramin luo ja riitelivät hänen kanssaan Lootin paimenten takia.
39 Ja Abram sanoi Lootille: "Mitä sinä minulle teet? Teet minut maan asukkaiden halveksittavaksi, kun käsket paimentasi laiduntaa karjaasi muiden kansojen pelloilla. Etkö tiedä, että minä olen muukalainen tässä maassa kanaanilaisten keskuudessa? Miksi teet minulle näin?"
40 Ja Abram riiteli tästä päivittäin Lootin kanssa, mutta Loot ei kuunnellut Abramia, ja hän jatkoi samaa tekemistä, ja maan asukkaat tulivat ja kertoivat Abramille.
41 Ja Abram sanoi Lootille: "Kuinka kauan sinä olet minulle pahennukseksi maan asukkaille? Älköön enää riitelkö meidän välillämme, sillä olemme sukulaisia."

42 Mutta minä pyydän sinua, erota minusta, mene ja valitse paikka, jossa voit asua karjasi ja kaiken omaisuutesi kanssa, mutta pysy loitolla minusta, sinä ja perheesi.
43 Äläkä pelkää lähteä pois minun luotani, sillä jos joku tekee sinulle pahaa, ilmoita minulle, niin minä kostan sinulle hänen asiansa; poistu vain minun luotani.
44 Ja kun Abram oli puhunut kaikki nämä sanat Lootille, nousi Loot ja nosti katseensa Jordanin tasankoa kohti.
45 Ja hän näki, että koko tämä paikka oli runsasvetistä ja hyväksi ihmisille sekä laidunmaa karjalle.
46 Ja Loot meni Abramin luota siihen paikkaan ja pystytti sinne telttansa ja asui Sodomassa, ja he erosivat toisistaan.
47 Ja Abram asui Mamren tasangolla, joka on Hebronissa, ja hän pystytti sinne telttansa, ja Abram pysyi siinä paikassa monta vuotta.

LUKU 16

1 Siihen aikaan Elamin kuningas Kedorlaomer lähetti sanan kaikille naapurikuninkaille, Shinarin kuninkaalle Nimrodille, joka oli silloin hänen vallassaan, ja Goojimin kuninkaalle Tidalille ja Elasarin kuninkaalle Arjokille, joiden kanssa hän teki liiton, sanoen: "Tulkaa minun luokseni ja auttakaa minua, että voitamme kaikki Sodoman kaupungit ja niiden asukkaat, sillä he ovat kapinoineet minua vastaan nämä kolmetoista vuotta."
2 Ja nämä neljä kuningasta menivät ylös kaikkine leireineen, noin kahdeksansataantuhatta miestä, ja he menivät niin kuin olivat, ja löivät jokaisen miehen, jonka he kohtasivat heidän tiellään.
3 Ja Sodoman ja Gomorran viisi kuningasta: Adman kuningas Sinab, Seboyimin kuningas Semeber, Sodoman kuningas Bera, Gomorran kuningas Bersa ja Sooarin kuningas Bela lähtivät heitä vastaan ja kokoontuivat kaikki Siddimin laaksoon.
4 Ja nämä yhdeksän kuningasta sotivat Siddimin laaksossa, ja Sodoman ja Gomorran kuninkaat lyötiin Eelamin kuninkaiden edessä.
5 Ja Siddimin laakso oli täynnä kalkkikuoppia, ja Elamin kuninkaat ajoivat takaa Sodoman kuninkaita, ja Sodoman kuninkaat leireineen pakenivat ja putosivat kalkkikuoppiin, ja kaikki jäljelle jääneet menivät vuorelle turvaan, ja Elamin viisi kuningasta tulivat heidän peräänsä ja ajoivat heitä takaa Sodoman porteille asti, ja he ottivat kaiken, mitä Sodomassa oli.
6 Ja he ryöstivät kaikki Sodoman ja Gomorran kaupungit, ja he ottivat myös Lootin, Abramin veljenpojan, ja hänen omaisuutensa, ja he takavarikoivat kaikki Sodoman kaupunkien tavarat, ja he menivät pois; ja Unik, Abramin palvelija, joka oli taistelussa, näki tämän ja kertoi Abramille kaiken, mitä kuninkaat olivat tehneet Sodoman kaupungeille, ja että Loot oli heidän vangittunaan.
7 Ja Abram kuuli tämän, ja hän nousi ylös noin kolmensadankahdeksantoista miehen kanssa, jotka olivat hänen kanssaan, ja sinä yönä hän ajoi takaa näitä kuninkaita ja löi heidät, ja he kaikki kaatuivat Abramin ja hänen miestensä edessä, eikä jäljellä ollut ketään muuta kuin ne neljä kuningasta, jotka pakenivat, ja he menivät kukin omalle tielleen.
8 Ja Abram sai takaisin kaiken Sodoman omaisuuden, ja hän sai takaisin myös Lootin ja hänen omaisuutensa, hänen vaimonsa ja pienokaiset ja kaiken, mikä hänelle kuului, niin ettei Lootilta puuttunut mitään.
9 Ja palattuaan lyötyään nämä kuninkaat hän ja hänen miehensä kulkivat Siddimin laakson läpi, jossa kuninkaat olivat sotineet keskenään.
10 Ja Sodoman kuningas Bera ja muut hänen kanssaan olleet miehet lähtivät kalkkikuopista, joihin he olivat pudonneet, Abramia ja hänen miehiään vastaan.
11 Ja Adonisedek, Jerusalemin kuningas, eli Seem, lähti miestensä kanssa Abramia ja hänen kansaansa vastaan leivän ja viinin kanssa, ja he pysyivät yhdessä Melekin laaksossa.
12 Ja Adonisedek siunasi Abramin, ja Abram antoi hänelle kymmenykset kaikesta, mitä hän oli tuonut vihollistensa saaliista, sillä Adonisedek oli pappi Jumalan edessä.
13 Ja kaikki siellä olevat Sodoman ja Gomorran kuninkaat palvelijoineen lähestyivät Abramia ja pyysivät häntä palauttamaan heille palvelijansa, jotka hän oli ottanut vangiksi, ja ottamaan itselleen kaiken omaisuuden.
14 Ja Abram vastasi Sodoman kuninkaille sanoen: "Niin totta kuin Herra elää, joka loi taivaan ja maan ja joka lunasti minun sieluni kaikesta ahdistuksesta ja joka tänä päivänä pelasti minut vihollisistani ja antoi heidät minun käsiini: minä en ota teiltä mitään, ettette huomenna ylpeilisi sanomalla: 'Abram rikastui pelastamallamme omaisuudella'."
15 Sillä Herra, minun Jumalani, johon minä turvaan, on sanonut minulle: "Sinulta ei mitään puutu, sillä minä siunaan sinua kaikissa kättesi töissä."
16 Ja nyt katso, tässä on kaikki, mitä sinulla on, ottakaa se ja menkää. Niin totta kuin Herra elää, minä en ota teiltä yhtäkään elävää sielua, enkä kengännauhaa tai lankaa, paitsi niiden ihmisten ruokakulut, jotka lähtivät kanssani taisteluun, sekä niiden miesten osuudet, jotka lähtivät kanssani, Anarin, Askolin ja Mamren, he ja heidän miehensä, samoin kuin nekin, jotka olivat jääneet vartioimaan tavaroita, he saavat ottaa osansa saaliista.
17 Ja Sodoman kuninkaat antoivat Abramille kaiken, mitä hän oli sanonut, ja he painostivat häntä ottamaan, mitä hän halusi, mutta hän ei suostunut.
18 Ja hän lähetti pois Sodoman kuninkaat ja heidän loput miehistään ja antoi heille käskyjä Lootista, ja he menivät kukin omille paikoilleen.
19 Ja myös Lootin, veljensä pojan, hän lähetti pois omaisuuksineen, ja tämä meni heidän kanssaan, ja Loot palasi kotiinsa Sodomaan, ja Abram ja hänen kansansa palasivat kotiinsa Mamren tasangoille, jotka ovat Hebronissa.
20 Siihen aikaan Herra ilmestyi jälleen Abramille Hebronissa ja sanoi hänelle: "Älä pelkää, palkkasi on hyvin suuri minun edessäni, sillä minä en jätä sinua, ennen kuin olen tehnyt sinut moninkertaiseksi ja siunannut sinut ja tehnyt jälkeläisesi kuin taivaan tähdet, joita ei voida mitata eikä laskea."
21 Ja minä annan sinun jälkeläisillesi kaikki nämä maat, jotka sinä omin silmin näet, heille minä annan perinnöksi ikuisesti, ole vain vahva äläkä pelkää, vaella minun edessäni ja ole nuhteeton.
22 Ja Abramin seitsemäntenäkymmenentenäkahdeksantena elinvuotena, sinä vuonna kuoli Reu, Pelegin poika, ja Reun

koko elinaika oli kaksisataakolmekymmentäyhdeksän vuotta, ja hän kuoli.
23 Ja Sarai, Haranin tytär, Abramin vaimo, oli vielä hedelmätön noina päivinä; hän ei synnyttänyt Abramille poikaa eikä tytärtä.
24 Ja kun hän näki, ettei hän synnyttänyt lapsia, otti hän orjattarensa Hagarin, jonka farao oli hänelle antanut, ja antoi hänet miehelleen Abramille vaimoksi.
25 Sillä Haagar oppi kaikki Sarain tiet, niin kuin Sarai oli häntä opettanut, eikä hän millään tavalla laiminlyönyt hänen hyvien teidensä vaeltamista.
26 Ja Sarai sanoi Abramille: "Katso, tässä on minun palvelijattareni Haagar; mene hänen luokseen, että hän synnyttäisi minun polvillani, että minäkin saisin lapsia hänen kauttaan."
27 Ja kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun Abramin asuminen Kanaanin maassa oli päättynyt, se on Abramin kahdeksankymmentäviisi vuotta, kun Saarai antoi hänelle Hagarin.
28 Ja Abram kuuli vaimonsa Sarain ääntä ja otti palvelijattarensa Hagarin, ja Abram tuli hänen luokseen, ja Sarai tuli raskaaksi.
29 Ja kun Haagar näki tulleensa raskaaksi, hän iloitsi suuresti, ja hänen emäntäänsä halveksi hänen silmissään, ja hän sanoi itsekseen: "Tämä voi olla vain niin, että minä olen parempi Jumalan edessä kuin emäntäni Sarai, sillä kaikkina niinä päivinä, jotka emäntäni on ollut herrani luona, hän ei ole tullut raskaaksi, mutta Herra on antanut minun tulla raskaaksi niin lyhyessä ajassa hänen kauttaan."
30 Ja kun Sarai näki, että Hagar oli tullut raskaaksi Abramista, Sarai kadehti palvelijattartaan ja sanoi itsekseen: "Hän on varmasti minua parempi."
31 Ja Sarai sanoi Abramille: "Minun vääryyteni tulkoon sinulle! Sinä rukoilit Herran puolesta lasten puolesta, miksi et rukoillut minun puolestani, että Herra antaisi minulle jälkeläisiä sinulta?"
32 Ja kun minä puhun Haagarille sinun läsnäollessasi, hän halveksii sanani, koska hän on tullut raskaaksi, etkä sinä sano hänelle mitään. Herra tuomitkoon meidän välillämme, minun ja sinun, sen, mitä olet minulle tehnyt.
33 Ja Abram sanoi Saraille: "Katso, palvelijattaresi on sinun käsissäsi, tee hänelle, niin kuin hyväksi näet." Ja Sarai kuritti häntä, ja Haagar pakeni hänen luotaan erämaahan.
34 Ja Herran enkeli löysi hänet siitä paikasta, jonne hän oli paennut, kaivon luota, ja sanoi hänelle: "Älä pelkää, sillä minä teen sinun jälkeläistesi määrän lukuisaksi; sillä sinä synnytät pojan ja sinun on annettava hänelle nimi Ismael; niin palaja nyt emäntäsi Sarain luo ja alistu hänen kätensä alle."
35 Ja Haagar nimesi sen kaivon paikan Lahai-Roin kaivoksi; se on Kadešin ja Beredin erämaan välillä.
36 Ja Haagar palasi siihen aikaan isäntänsä taloon, ja päivien kuluttua Haagar synnytti Abramille pojan, ja Abram antoi hänelle nimen Ismael; ja Abram oli kahdeksankymmentäkuusi vuotta vanha, kun hän synnytti pojan.

LUKU 17

1 Ja noina päivinä, Abramin yhdeksänkymmenentenäensimmäisenä elinvuotena, Kittimin lapset sotivat Tubalin lapsia vastaan, sillä kun Herra oli hajottanut ihmisten pojat maan päälle, Kittimin lapset menivät ja asettuivat asumaan Kanopian tasangolle ja rakensivat itselleen sinne kaupunkeja ja asuivat Tibreu-virran varrella.
2 Ja Tubalin lapset asuivat Toscanassa, ja heidän rajansa ulottuivat Tibreu-jokeen asti, ja Tubalin lapset rakensivat kaupungin Toscanaan ja antoivat sille nimen Sabina isänsä Tubalin pojan Sabinan nimen mukaan, ja he asuivat siellä tähän päivään asti.
3 Ja siihen aikaan Kittimin lapset sotivat Tubalin lapsia vastaan, ja Tubalin lapset lyötiin Kittimin lasten edessä, ja Kittimin lapset saivat kolmesataa seitsemänkymmentä miestä kaatumaan Tubalin lasten joukosta.
4 Ja siihen aikaan Tubalin lapset vannoivat Kittimin lapsille sanoen: "Älkää menkö naimisiin meidän kanssamme, älkääkä antako tytärtään kenellekään Kittimin pojista."
5 Sillä kaikki Tubalin tyttäret olivat siihen aikaan kauniita, sillä ei silloin koko maan päällä löytynyt niin kauniita naisia kuin Tubalin tyttäret.
6 Ja kaikki, jotka ihastuivat naisten kauneuteen, menivät Tubalin tyttärien luo ja ottivat heiltä vaimoja. Ja ihmisten pojat, kuninkaat ja ruhtinaat, jotka suuresti ihastuivat naisten kauneuteen, ottivat noina päivinä vaimoja Tubalin tyttäristä.
7 Kolmen vuoden kuluttua siitä, kun Tubalin lapset olivat vannoneet Kittimin lapsille, etteivät antaisi heille tyttäriään vaimoiksi, noin kaksikymmentä Kittimin lasta menehtyi ottamaan Tubalin tyttäriä vaimoikseen, mutta he eivät löytäneet ketään.
8 Sillä Tubalin lapset pitivät valansa, etteivät menneet naimisiin heidän kanssaan, eivätkä he rikkoneet valaansa.
9 Ja elonkorjuupäivinä Tubalin lapset menivät pelloilleen korjaamaan satoaan, kun Kittimin nuoret miehet kokoontuivat ja menivät Sabinan kaupunkiin, ja jokainen mies otti nuoren naisen Tubalin tyttäristä, ja he tulivat heidän kaupunkeihinsa.
10 Ja Tubalin lapset kuulivat siitä ja he menivät sotimaan heitä vastaan, mutta he eivät kyenneet voittamaan heitä, sillä vuori oli heistä äärimmäisen korkea, ja kun he näkivät, etteivät he kyenneet voittamaan heitä, he palasivat maahansa.
11 Ja vuoden vaihteessa Tubalin lapset menivät ja palkkasivat noin kymmenentuhatta miestä lähikaupungeistaan, ja he lähtivät sotaan Kittimin lapsia vastaan.
12 Ja Tubalin lapset lähtivät sotaan Kittimin lapsia vastaan tuhotakseen heidän maansa ja ahdistaakseen heitä, ja tässä yhteenotossa Tubalin lapset voittivat Kittimin lapset. Ja kun Kittimin lapset näkivät olevansa suuressa ahdingossa, he nostivat Tubalin tyttärien synnyttämät lapset rakennetulle muurille Tubalin lasten nähtäväksi.
13 Ja kittiläiset sanoivat heille: "Oletteko tulleet sotimaan omia poikianne ja tyttärianne vastaan? Emmekö ole olleet teidän luutanne ja lihaanne siitä lähtien tähän päivään asti?"
14 Kun Tubalin lapset kuulivat tämän, he lakkasivat sotimasta Kittimin lapsia vastaan ja menivät pois.

15 Ja he palasivat kaupunkeihinsa, ja Kittimin lapset kokoontuivat siihen aikaan ja rakensivat kaksi kaupunkia meren rannalle, ja he nimesivät toisen Purtuksi ja toisen Arizaksi.
16 Ja Abram, Terahin poika, oli silloin yhdeksänkymmentäyhdeksän vuotta vanha.
17 Siihen aikaan Herra ilmestyi hänelle ja sanoi hänelle: "Minä teen liittoni sinun ja minun välille, ja minä teen sinun jälkeläistesi määrän suuresti. Ja tämä on liitto, jonka minä teen sinun ja minun välillesi, että jokainen poikalapsi ympärileikataan, sinä ja sinun jälkeläisesi sinun jälkeesi.
18 Kahdeksan päivän ikäisenä se ympärileikataan, ja tämä liitto on oleva teidän lihassanne iankaikkinen liitto.
19. Älköön sinun nimesi enää olko Abram, vaan Abraham, eikä vaimosi nimi enää olkoon Sarai, vaan Saara.
20 Sillä minä siunaan teitä molempia ja teen jälkeläistesi joukon moninkertaiseksi, niin että sinusta tulee suuri kansa, ja sinusta polveutuu kuninkaita.

LUKU 18

1 Ja Abraham nousi ja teki kaiken, mitä Jumala oli hänelle käskenyt, ja hän otti taloutensa miehet ja ne, jotka hän oli rahoilla ostanut, ja ympärileikkasi heidät, niin kuin Herra oli häntä käskenyt.
2 Eikä jäänyt jäljelle ketään, jota hän ei ympärileikkannut, ja Abraham ja hänen poikansa Ismael ympärileikattiin esinahan lihan osalta; Ismael oli kolmetoistavuotias, kun hänen esinahkansa liha ympärileikattiin.
3 Kolmantena päivänä Abraham lähti teltastaan ja istui oven eteen nauttimaan auringon paahteesta, lihansa tuskien keskellä.
4 Ja Herra ilmestyi hänelle Mamren tasangolla ja lähetti kolme palvelevaa enkeliään vierailemaan hänen luonaan, ja hän istui teltan ovella, ja hän nosti silmänsä ja näki, ja katso, kolme miestä tuli kaukaa, ja hän nousi ja juoksi heitä vastaan, ja hän kumarsi heille ja toi heidät taloonsa.
5 Ja hän sanoi heille: "Jos olen saanut armon teidän silmissänne, niin poikikaa sisään ja syökää pala leipää." Ja hän puristi heitä, ja he poikikaa sisään. Ja hän antoi heille vettä ja pesivät heidän jalkansa, ja hän asetti heidät puun alle teltan oven eteen.
6 Niin Abraham juoksi ja otti nuoren ja kauniin vasikan, teurasti sen nopeasti ja antoi sen palvelijalleen Elieserille valmistettavaksi.
7 Niin Abraham meni Saaran luo telttaan ja sanoi hänelle: "Valmista nopeasti kolme mittaa lestyjä jauhoja, sotke ne ja leivo kakkuja peittääksesi padan, jossa liha on". Saara teki niin.
8 Ja Abraham kiiruhti ja toi heidän eteensä voita ja maitoa, naudan- ja lampaanlihaa ja antoi ne heille syötäväksi, ennen kuin vasikan liha oli kypsynyt kypsäksi, ja he söivät.
9 Ja kun he olivat syöneet, yksi heistä sanoi hänelle: "Minä palaan luoksesi elämäni aikana, ja vaimollasi Saaralla on silloin poika."
10 Ja miehet lähtivät sen jälkeen ja kulkivat omiin teihinsä, niihin paikkoihin, joihin heidät oli lähetetty.
11 Noina päivinä kaikki Sodoman ja Gomorran asukkaat ja kaikki nuo viisi kaupunkia olivat äärimmäisen jumalattomia ja syntisiä Herraa vastaan, ja he ärsyttivät Herraa kauhistuksillaan, ja he vahvistuivat vanhetessaan kauhistuttavasti ja pilkallisesti Herran edessä, ja heidän pahuutensa ja rikoksensa olivat noina päivinä suuria Herran edessä.
12 Ja heidän maassaan oli hyvin laaja laakso, noin puolen päivän kävelymatkan päässä, ja siinä oli vesilähteitä ja paljon ruohoa veden ympärillä.
13 Ja kaikki Sodoman ja Gomorran asukkaat menivät sinne neljä kertaa vuodessa vaimoineen, lapsineen ja kaikkine omaisineen, ja he iloitsivat siellä tamburin ja tanssien.
14 Ja ilon aikaan he kaikki nousivat ja tarttuivat lähimmäistensä vaimoihin ja jotkut naapuriensa neitsyettyttäriin, ja he nauttivat heistä, ja jokainen mies näki vaimonsa ja tyttärensä naapurinsa käsissä eikä sanonut sanaakaan.
15 Ja niin he tekivät aamusta iltaan, ja sen jälkeen he palasivat kotiin, kukin mies kotiinsa ja kukin nainen telttaansa; näin he tekivät aina neljä kertaa vuodessa.
16 Myös kun muukalainen tuli heidän kaupunkeihinsa ja toi mukanaan ostamiaan tavaroita myydäkseen ne siellä, näiden kaupunkien asukkaat kokoontuivat, miehet, naiset ja lapset, nuoret ja vanhat, ja menivät miehen luo ja ottivat hänen tavaransa väkisin antaen jokaiselle vähän, kunnes kaikki omistajan maahan tuomat tavarat olivat loppuneet.
17 Ja jos tavaroiden omistaja riiteli heidän kanssaan sanoen: "Mitä työtä olette minulle tehneet?", niin he lähestyivät häntä yksi kerrallaan ja näyttivät hänelle jokaisen ottaman vähäisen osan ja pilkkasivat häntä sanoen: "Otin vain sen vähäisen, jonka annoit minulle." Ja kun hän kuuli tämän heiltä kaikilta, hän nousi ja lähti heidän luotaan surun ja sielun katkeruuden vallassa, jolloin he kaikki nousivat ja lähtivät hänen peräänsä ja ajoivat hänet ulos kaupungista suuren melun ja hälinän saattelemana.
18 Ja eräs Eelamin maasta kotoisin oleva mies kulki kaikessa vauhdissa tietä pitkin istuen aasillansa, jolla oli yllään hieno, monivärinen viitta, ja viitta oli sidottu köydellä aasin ympärille.
19 Ja mies oli matkalla Sodoman kadun läpi, kun aurinko laski illalla, ja hän pysyi siellä yöpyäkseen, mutta kukaan ei päästänyt häntä taloonsa; ja siihen aikaan Sodomassa oli paha ja ilkikurinen mies, taitava tekemään pahaa, ja hänen nimensä oli Hedad.
20 Ja hän nosti silmänsä ja näki matkalaisen kaupungin kadulla, ja hän meni hänen luokseen ja sanoi: "Mistä tulet ja minne menet?"
21 Ja mies sanoi hänelle: "Minä olen matkalla Hebronista Elamiin, jonne kuulun, ja kun menin ohi, aurinko laski, eikä kukaan antanut minun tulla taloonsa, vaikka minulla oli leipää ja vettä sekä olkia ja rehua aasilleni, eikä minulla ole mitään puutetta."
22 Ja Hadad vastasi ja sanoi hänelle: "Kaikki, mitä tarvitset, toimitan minä, mutta kadulla et saa jäädä yöksi."
23 Ja Hadad vei hänet kotiinsa, ja hän otti aasilta viitan köysineen ja toi heidät kotiinsa, ja hän antoi aasille olkia ja rehua, sillä aikaa kun matkalainen söi ja joi Hadadin talossa, ja hän viipyi siellä sinä yönä.
24 Ja aamulla matkalainen nousi aikaisin jatkaakseen matkaansa, kun Hadad sanoi hänelle: "Odota, lohduta sydäntäsi leivänpalalla ja mene sitten", ja mies teki niin; ja hän jäi hänen luokseen, ja he molemmat söivät ja joivat yhdessä päivän aikana, jolloin mies nousi lähteäkseen.

25 Ja Hadad sanoi hänelle: "Katso, päivä on laskemassa, sinun on parasta jäädä koko yöksi, jotta sydämesi saisi lohtua." Ja hän painosti häntä niin, että hän viipyi siellä koko yön, ja toisena päivänä hän nousi varhain lähteäkseen pois, kun Hadad painosti häntä sanoen: "Lohduta sydäntäsi leivänpalalla ja mene sitten", ja hän jäi ja söi hänen kanssaan myös toisena päivänä, ja sitten mies nousi jatkaakseen matkaansa.
26 Ja Hadad sanoi hänelle: "Katso, päivä on laskemassa. Jää minun luokseni lohduttamaan sydäntäsi, ja nouse aamulla varhain ja mene matkaasi."
27 Mies ei halunnut jäädä, vaan nousi ja satuloi aasinsa. Ja kun mies satuloi aasiansa, Hedadin vaimo sanoi miehelleen: "Katso, tämä mies on ollut meidän luonamme kaksi päivää syöden ja juoden, eikä hän ole antanut meille mitään, ja nytkö hän lähtee pois antamatta mitään?" Hedad sanoi hänelle: "Ole hiljaa."
28 Ja mies satuloi aasinsa lähteäkseen, ja hän pyysi Hadadia antamaan hänelle köyden ja viitan sitoakseen ne aasin selkään.
29 Ja Hadad sanoi hänelle: "Mitä sanot?" Hän vastasi hänelle: "Herrani antaa minulle köyden ja vaipan, jotka on tehty monivärisistä vaatteista ja jotka olet kätkenyt taloosi vartioidaksesi niitä."
30 Ja Hedad vastasi miehelle sanoen: "Tämä on unesi tulkinta: näkemäsi köysi tarkoittaa, että elämäsi pitenee kuin köysi, ja nähtyäsi viitan kaikenlaisilla väreillä, se tarkoittaa, että sinulla on viinitarha, johon istutat kaikenlaisia hedelmäpuita."
31 Ja matkalainen vastasi sanoen: "Ei niin, herrani, sillä olin hereillä, kun annoin sinulle köyden ja myös eri väreistä kudotun viitan, jonka otit aasin päältä laittaaksesi ne minulle; ja Hadad vastasi ja sanoi: "Totisesti, olen kertonut sinulle unesi tulkinnan, ja se on hyvä uni, ja tämä on sen tulkinta."
32 Nyt ihmisten pojat antakoot minulle neljä hopearahaa, joka on palkkani unien tulkinnasta, ja sinulta minä tarvitsen kolme hopearahaa.
33 Ja mies suuttui Hedadin sanoista ja itki katkerasti. Ja hän vei Hedadin Sodoman tuomarin Serakin eteen.
34 Ja mies esitti asiansa tuomari Serakin edessä, kun Hedad vastasi sanoen: "Asia ei ole niin, vaan näin on." Ja tuomari sanoi matkalaiselle: "Tämä mies, Hedad, kertoo sinulle totta, sillä hän on kaupungeissa kuuluisa unien tarkasta tulkinnastaan."
35 Ja mies huusi tuomarin sanasta ja sanoi: "Ei niin, herrani, sillä sinä päivänä minä annoin hänelle aasin päällä olevan köyden ja viitan, jotta hän voisi laittaa ne taloonsa." Ja he väittelivät tuomarin edessä, toinen sanoi: "Näin asia on", ja toinen väitti toisin.
36 Ja Hadad sanoi miehelle: "Anna minulle neljä hopearahaa, jotka pyydän unieni selityksistä; en aio antaa niistä mitään; ja anna minulle niiden neljän aterian hinta, jotka söit minun talossani."
37 Ja mies sanoi Hadadille: "Totisesti, minä maksan sinulle siitä, mitä söin sinun talossasi, anna minulle vain köysi ja viitta, jotka kätkit taloosi."
38 Ja Hedad vastasi tuomarin edessä ja sanoi miehelle: "Enkö minä kertonut sinulle unesi tulkintaa? Nuora tarkoittaa, että päiväsi pitenevät kuin nuora, ja viitta, että sinulla on viinitarha, johon istutat kaikenlaisia hedelmäpuita.
39 Tämä on unesi oikea tulkinta. Anna nyt minulle ne neljä hopearahaa, jotka tarvitsen korvaukseksi, sillä en aio antaa sinulle mitään korvausta.
40 Ja mies huusi Hadadin sanojen tähden, ja he molemmat riitelivät tuomarin edessä, ja tuomari antoi määräyksiä palvelijoilleen, jotka ajoivat heidät hätäisesti ulos talosta.
41 Ja he lähtivät pois riidellen tuomarin kanssa, kun Sodoman asukkaat kuulivat heidät, ja he kokoontuivat heidän ympärilleen ja huusivat muukalaista vastaan ja ajoivat hänet hätäisesti pois kaupungista.
42 Ja mies jatkoi matkaansa aasilla katkerana, valittaen ja itkien.
43 Ja kulkiessaan hän itki sitä, mitä hänelle oli tapahtunut turmeltuneessa Sodoman kaupungissa.

LUKU 19

1 Ja Sodoman kaupungeilla oli neljä tuomaria neljässä kaupungissa, ja nämä olivat heidän nimensä: Serak Sodoman kaupungissa, Sarkad Gomorrassa, Sabnak Admassa ja Menon Seboyimissa.
2 Ja Elieser, Abrahamin palvelija, antoi heille eri nimet ja muutti Serakin Shakraksi, Sharkadin Shakruraksi, Zebnakin Kezobimiksi ja Menonin Matzlodiniksi.
3 Ja neljän tuomarinsa pyynnöstä Sodoman ja Gomorran kansa pystytti vuoteita kaupunkien kaduille, ja jos joku tuli näihin paikkoihin, he ottivat hänet kiinni ja toivat hänet yhteen vuoteistaan ja pakottivat hänet makaamaan niissä väkisin.
4 Ja kun hän makasi makuulla, kolme miestä seisoi hänen päänsä ja kolme jalkojensa juuressa ja mittasivat häntä vuoteen pituudella. Ja jos mies oli sänkyä lyhyempi, nämä kuusi miestä venyttivät häntä kummastakin päästä, ja kun hän huusi heille, he eivät vastanneet hänelle.
5 Ja jos hän oli pidempi kuin sänky, he vetivät sängyn kaksi sivua yhteen kummastakin päästä, kunnes mies oli saavuttanut kuoleman portit.
6 Ja jos hän jatkuvasti huusi heille, he vastasivat hänelle sanoen: "Näin tehdään miehelle, joka tulee maahamme."
7 Ja kun miehet kuulivat kaiken tämän, mitä Sodoman kaupunkien asukkaat olivat tehneet, he eivät menneet sinne.
8 Ja kun köyhä mies tuli heidän maahansa, he antoivat hänelle hopeaa ja kultaa ja julistivat koko kaupungissa, ettei hänelle annettaisi palastakaan leipää syötäväksi. Ja jos muukalainen viipyi siellä muutaman päivän ja kuoli nälkään, koska ei ollut saanut palastakaan leipää, niin hänen kuollessaan kaikki kaupungin asukkaat tulivat ja ottivat hopeansa ja kultansa, jonka he olivat hänelle antaneet.
9 Ja ne, jotka tunnistivat hänelle annetun hopean tai kullan, ottivat sen takaisin, ja hänen kuollessaan he riisuivat häneltä myös hänen vaatteensa ja tappelivat niiden ympärillä, ja se, joka voitti lähimmäisensä, otti ne.
10 Sen jälkeen he kantoivat hänet ja hautasivat hänet joidenkin pensaiden alle aavikkoon; näin he tekivät kaikkina päivinään kaikille, jotka tulivat heidän luokseen ja kuolivat heidän maassaan.
11 Ja ajan kuluessa Saara lähetti Elieserin Sodomaan tapaamaan Lootia ja tiedustelemaan hänen vointiaan.

12 Ja Elieser meni Sodomaan ja kohtasi sodomalaisen miehen, joka tappeli muukalaisen kanssa. Ja sodomalainen mies riisui köyhältä mieheltä kaikki hänen vaatteensa ja meni pois.
13 Ja tämä köyhä mies huusi Elieserin puoleen ja pyysi hänen suosiotaan sen tähden, mitä sodomalainen mies oli hänelle tehnyt.
14 Ja hän sanoi hänelle: "Miksi teet näin köyhälle miehelle, joka tuli maallesi?"
15 Niin Sodoman mies vastasi Elieserille sanoen: "Onko tämä mies sinun veljesi, vai ovatko Sodoman kansa asettaneet sinut tänä päivänä tuomariksi, että puhut tästä miehestä?"
16 Ja Elieser riiteli sodomalaisen miehen kanssa köyhän miehen takia, ja kun Elieser lähestyi ottaakseen köyhän miehen vaatteet sodomalaiselta mieheltä, hän kiiruhti ja löi Elieseria kivellä otsaan.
17 Ja verta vuoti runsaasti Elieserin otsasta, ja kun mies näki veren, hän tarttui Elieseriin ja sanoi: "Anna minulle palkkani siitä, että olen päästänyt sinut eroon tästä pahasta verestä, joka oli otsassasi, sillä sellainen on tapa ja laki maassamme."
18 Ja Elieser sanoi hänelle: "Sinä olet haavoittanut minua ja vaadit minulta palkkasi." Mutta Elieser ei kuunnellut sodomalaisen miehen sanoja.
19 Ja mies otti Elieserin kiinni ja vei hänet Sodoman tuomarin Sakran eteen tuomiota varten.
20 Ja mies puhui tuomarille sanoen: "Minä rukoilen sinua, herrani, näin tämä mies on tehnyt, sillä minä löin häntä kivellä, niin että veri vuoti hänen otsastaan, eikä hän suostu antamaan minulle palkkaani."
21 Ja tuomari sanoi Elieserille: "Tämä mies puhuu sinulle totta, anna hänelle hänen palkkansa, sillä tämä on tapa meidän maassamme." Ja Elieser kuuli tuomarin sanat, ja hän nosti kiven ja löi tuomaria, ja kivi osui hänen otsaansa, ja veri vuoti runsaasti tuomarin otsasta. Ja Elieser sanoi: "Jos tämä sitten on tapa teidän maassanne, niin anna tälle miehelle se, mitä minun olisi pitänyt antaa hänelle, sillä tämä on ollut sinun päätöksesi, sinä sen määräsit."
22 Ja Elieser jätti sodomalaisen miehen tuomarin huostaan, ja tämä meni pois.
23 Ja kun Eelamin kuninkaat olivat sotineet Sodoman kuninkaita vastaan, Eelamin kuninkaat valloittivat kaiken Sodoman omaisuuden, ja he ottivat Lootin vangiksi omaisuuksineen, ja kun Abrahamille kerrottiin, hän meni ja soti Eelamin kuninkaita vastaan, ja hän sai takaisin heidän käsistään kaiken Lootin omaisuuden sekä Sodoman omaisuuden.
24 Siihen aikaan Lootin vaimo synnytti hänelle tyttären, ja hän antoi hänelle nimen Paltit, sanoen: "Jumala oli pelastanut hänet ja koko hänen perheensä Elamin kuninkaiden käsistä." Ja Lootin tytär Paltit kasvoi, ja yksi Sodoman miehistä otti hänet vaimoksi.
25 Ja köyhä mies tuli kaupunkiin etsimään elantoa, ja hän viipyi kaupungissa joitakin päiviä, ja kaikki Sodoman asukkaat julistivat tapansa olla antamatta tälle miehelle palasta leipää syötäväksi, ennen kuin hän kaatuisi kuolleena maahan, ja he tekivät niin.
26 Ja Lootin tytär Paltit näki miehen makaavan kaduilla nälkäkuoleman partaalla, eikä kukaan antanut hänelle mitään pitääkseen hänet hengissä, ja hän oli juuri kuolemaisillaan.
27 Ja hänen sielunsa täyttyi säälistä miestä kohtaan, ja hän ruokki häntä salaa leivällä monta päivää, ja tämän miehen sielu virkosi eloon.
28 Sillä kun hän meni hakemaan vettä, hän pani leivän vesikannuun, ja kun hän tuli paikkaan, jossa köyhä mies oli, hän otti leivän kannusta ja antoi hänelle syötävää; niin hän teki monta päivää.
29 Ja kaikki Sodoman ja Gomorran asukkaat ihmettelivät, kuinka tämä mies saattoi kestää nälkää niin monta päivää.
30 Ja he sanoivat toisilleen: "Tämä voi olla vain sitä, että hän syö ja juo, sillä kukaan ei voi kestää nälkää niin montaa päivää eikä elää niin montaa päivää kuin tämä mies, ilman että hänen kasvonsa muuttuvat." Niin kolme miestä kätkeytyi paikkaan, jossa köyhä mies oli, tietääkseen, kuka toi hänelle leipää syötäväksi.
31 Ja Lootin tytär Paltit meni sinä päivänä hakemaan vettä, ja hän pani leipää vesiruukkuun, ja hän meni ammentamaan vettä köyhän miehen paikan luo, ja hän otti leivän ruukusta ja antoi sen köyhälle miehelle, ja tämä söi sen.
32 Ja ne kolme miestä näkivät, mitä Paltith teki köyhälle miehelle, ja he sanoivat hänelle: "Sinä siis olet elättänyt häntä, eikä hän siksi ole nälkään kuollut, eikä ulkonäkönsä ole muuttunut eikä kuollut niin kuin muut."
33 Ja ne kolme miestä menivät ulos piilopaikastaan ja ottivat mukaansa Paltithin ja leivän, joka oli köyhän miehen kädessä.
34 Ja he ottivat Paltithin ja toivat hänet tuomariensa eteen, ja he sanoivat heille: "Näin hän teki, ja juuri hän toimitti köyhälle miehelle leipää, joten hän ei kuollut koko tämän ajan; ilmoita siis meille nyt rangaistus, joka tälle naiselle kuuluu lakimme rikkomisesta."
35 Ja Sodoman ja Gomorran asukkaat kokoontuivat ja sytyttivät tulen kaupungin kadulla, ja he ottivat naisen ja heittivät hänet tuleen, ja hän paloi poroksi.
36 Ja Adman kaupungissa oli nainen, jolle he tekivät samoin.
37 Eräs matkamies tuli Adman kaupunkiin yöksi, aikomuksenaan palata kotiin aamulla. Hän istui nuoren naisen isän talon oven vastapäätä jäädäkseen sinne, koska aurinko oli laskenut hänen saavuttuaan siihen paikkaan. Nuori nainen näki miehen istuvan talon oven luona.
38 Ja hän pyysi häneltä vettä juotavaksi, ja hän sanoi hänelle: "Kuka sinä olet?" Ja hän sanoi hänelle: "Olin tänään matkalla ja saavuin tänne auringon laskiessa, joten jään tänne koko yöksi, ja aamulla nousen aikaisin ja jatkan matkaani."
39 Ja nuori nainen meni taloon ja haki miehelle leipää ja vettä syötäväksi ja juotavaksi.
40 Ja tämä asia tuli Adman kansan tietoon, ja he kokoontuivat ja toivat nuoren naisen tuomareiden eteen, että he tuomitsisivat hänet tästä teosta.
41 Ja tuomari sanoi: "Kuolemantuomion on langetettava tälle naiselle, koska hän rikkoi lakiamme, ja tämä on siksi häntä koskeva päätös."
42 Ja noiden kaupunkien asukkaat kokoontuivat ja toivat nuoren naisen ulos ja voitelivat hänet hunajalla päästä varpaisiin, niin kuin tuomari oli määrännyt, ja he asettivat hänet mehiläisparven eteen, jotka silloin olivat heidän

pesissään, ja mehiläiset lensivät hänen päälleen ja pistivät häntä, niin että koko hänen ruumiinsa turposi.
43 Ja nuori nainen huusi mehiläisten tähden, mutta kukaan ei kiinnittänyt häneen huomiota eikä säälinyt häntä, ja hänen huutonsa nousivat taivaaseen.
44 Ja Herra vihastui tästä ja kaikista Sodoman kaupunkien teoista, sillä heillä oli yltäkylläisesti ruokaa ja rauha keskuudessaan, eivätkä he siltikään halunneet tukea köyhiä ja tarvitsevia, ja noina päivinä heidän pahat tekonsa ja syntinsä tulivat suuriksi Herran edessä.
45 Ja Herra lähetti hakemaan kaksi niistä enkeleistä, jotka olivat tulleet Abrahamin taloon, hävittämään Sodoman ja sen kaupungit.
46 Ja enkelit nousivat Abrahamin teltan ovelta syötyään ja juotuaan, ja he saapuivat Sodomaan illalla. Ja Loot istui silloin Sodoman portissa, ja nähdessään heidät hän nousi heitä vastaan ja kumartui maahan.
47 Ja hän ahdisti heitä kovasti ja toi heidät taloonsa ja antoi heille evästä, jota he söivät, ja he olivat yötä hänen talossaan.
48 Ja enkelit sanoivat Lootille: "Nouse, lähde tästä paikasta, sinä ja kaikki omaisesi, ettet tuhoutuisi tämän kaupungin pahuuden tähden, sillä Herra hävittää tämän paikan."
49 Ja enkelit tarttuivat Lootin käteen ja hänen vaimonsa käteen ja hänen lastensa käsiin ja kaikkeen, mikä hänelle kuului, ja he veivät hänet ulos ja jättivät hänet kaupunkien ulkopuolelle.
50 Ja he sanoivat Lootille: "Pakene henkesi edestä", ja hän pakeni ja kaikki, mikä hänelle kuului.
51 Silloin Herra antoi sataa Sodoman ja Gomorran ja kaikkien näiden kaupunkien päälle tulikiveä ja tulta, Herran lähettämänä taivaasta.
52 Ja hän hävitti nämä kaupungit, koko tasangon ja kaikki kaupunkien asukkaat ja kaiken, mikä kasvoi maassa; ja Lootin vaimo Ado katsoi taakseen nähdäkseen kaupunkien tuhon, sillä hänen säälinsä liikuttui tyttäriensä vuoksi, jotka olivat jääneet Sodomaan, koska he eivät lähteneet hänen kanssaan.
53 Ja kun hän katsoi taakseen, hänestä tuli suolapatsas, ja se on siinä paikassa vielä tänäkin päivänä.
54 Ja härät, jotka seisoivat siinä paikassa päivittäin, nuolivat suolaa jalkojensa päihin asti, ja aamulla se nousi esiin uudelleen, ja he nuolivat sitä jälleen tähän päivään asti.
55 Ja Loot ja kaksi hänen tyttäristään, jotka olivat jääneet hänen luokseen, pakenivat ja pelastuivat Adullamin luolaan ja viipyivät siellä jonkin aikaa.
56 Ja Abraham nousi varhain aamulla katsomaan, mitä Sodoman kaupungeille oli tehty; ja hän katseli ja näki kaupunkien savun nousevan kuin pätsin savun.
57 Ja Loot ja hänen kaksi tytärtään jäivät luolaan, ja he juottivat isälleen viiniä, ja he makasivat hänen kanssaan, sillä he sanoivat, ettei maan päällä ollut ketään ihmistä, joka voisi kasvattaa heistä siementä, sillä he luulivat, että koko maa oli tuhoutunut.
58 Ja he molemmat makasivat isänsä kanssa, ja he tulivat raskaaksi ja synnyttivät poikia. Vanhempi antoi pojalleen nimen Moab, sanoen: "Isästäni minä hänet siitin; hän on mooabilaisten isä, aina tähän päivään asti."
59 Ja nuorempi antoi pojalleen nimen Benami; hän on Ammonin lasten isä, aina tähän päivään asti.
60 Ja tämän jälkeen Loot ja hänen kaksi tytärtään lähtivät sieltä, ja hän asui Jordanin toisella puolella kahden tyttärensä ja heidän poikiensa kanssa, ja Lootin pojat kasvoivat, ja he menivät ja ottivat itselleen vaimoja Kanaanin maasta, ja heille syntyi lapsia, ja he olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät.

LUKU 20

1 Ja siihen aikaan Abraham lähti Mamren tasangolta ja meni filistealaisten maahan ja asettui Gerariin. Abrahamin kahdentenakymmenentenäviidentenä vuonna Kanaanin maassa, Abrahamin elinvuoden sadantena vuonna, hän saapui Gerariin filistealaisten maahan.
2 Ja kun he tulivat maahan, hän sanoi vaimolleen Saaralle: "Sano kenelle tahansa, joka sinulta kysyy, että olet minun sisareni, jotta välttyisimme maan asukkaiden pahuudesta."
3 Ja kun Abraham asui filistealaisten maassa, Abimelekin, filistealaisten kuninkaan, palvelijat näkivät, että Saara oli ylen kaunis, ja he kysyivät Abrahamilta hänestä, ja hän sanoi: "Hän on minun sisareni."
4 Niin Abimelekin palvelijat menivät Abimelekin luo ja sanoivat: "Mies Kanaaninmaasta on tullut muuttamaan maahan, ja hänellä on hyvin kaunis sisar."
5 Ja Abimelek kuuli palvelijoidensa sanat, jotka ylistivät Saaraa hänelle, ja Abimelek lähetti palvelijansa, ja he toivat Saaran kuninkaan luo.
6 Ja Saara tuli Abimelekin taloon, ja kuningas näki Saaran olevan kaunis, ja hän miellytti häntä ylen määrin.
7 Ja hän lähestyi häntä ja sanoi hänelle: "Mikä sinulle on se mies, jonka kanssa tulit maallemme?" Saara vastasi ja sanoi: "Hän on veljeni, ja me tulimme Kanaanin maasta asumaan, missä ikinä löytäisimme paikan."
8 Ja Abimelek sanoi Saaralle: "Katso, maani on edessäsi. Aseta veljesi mihin tahansa osaan tätä maata, mikä sinua miellyttää, ja meidän velvollisuutemme on korottaa ja kohottaa hänet kaikkien maan ihmisten yläpuolelle, koska hän on veljesi."
9 Niin Abimelek lähetti hakemaan Abrahamin, ja Abraham tuli Abimelekin luo.
10 Ja Abimelek sanoi Abrahamille: "Katso, minä olen käskenyt sinua osoittamaan niin paljon kuin haluat sisaresi Saaran tähden."
11 Ja Abraham lähti kuninkaan luota, ja kuninkaan seuralaiset seurasivat häntä.
12 Niin kuin illalla, ennen kuin ihmiset laskeutuvat levolle, istui kuningas valtaistuimellaan, ja hän vaipui raskaaseen uneen, ja hän makasi valtaistuimella ja nukkui aamuun asti.
13 Ja hän näki unta, että Herran enkeli tuli hänen luokseen paljastettu miekka kädessään, ja enkeli seisoi Abimelekin yllä ja halusi surmata hänet miekalla. Ja kuningas kauhistui unessaan ja sanoi enkelille: "Mitä olen tehnyt sinua vastaan, että tulet surmaamaan minut miekallasi?"
14 Ja enkeli vastasi ja sanoi Abimelekille: "Katso, sinä kuolet sen naisen tähden, jonka toit eilen taloosi, sillä hän on naimisissa oleva nainen, Abrahamin vaimo, joka tuli taloosi. Anna nyt miehelle takaisin hänen vaimonsa, sillä hän on hänen vaimonsa. Ja ellet anna häntä takaisin, tiedä, että sinä kuolet, sinä ja kaikki, mikä sinulle kuuluu."
15 Ja sinä yönä oli suuri valitus filistealaisten maassa, ja maan asukkaat näkivät miehen seisovan paljastettu miekka

kädessään, ja hän löi maan asukkaita miekalla, niin, hän jatkoi heidän lyömistään.
16 Ja Herran enkeli löi sinä yönä koko filistealaisten maan, ja sinä yönä ja seuraavana aamuna syntyi suuri sekasorto.
17 Ja kaikkien kohtut suljettiin ja kaikki heidän siemenensä, ja Herran käsi oli heidän päällänsä Saaran, Abrahamin vaimon, tähden, jonka Abimelek oli ottanut vaimokseen.
18 Ja aamulla Abimelek nousi kauhun, hämmennyksen ja suuren pelon vallassa. Hän lähetti kutsumaan palvelijansa ja kertoi heille unensa, ja kansa pelästyi suuresti.
19 Ja eräs mies kuninkaan palvelijoiden joukosta vastasi kuninkaalle sanoen: "Oi suvereeni kuningas, anna tämä nainen takaisin hänen miehelleen, sillä hän on hänen miehensä, sillä samoin kävi Egyptin kuninkaalle, kun tämä mies tuli Egyptiin."
20 Ja hän sanoi vaimostaan: "Hän on minun sisareni; sillä niin hänen on meneteltävä tullessaan muuttamaan maahan, jossa hän on muukalainen."
21 Ja faarao lähetti ottamaan tämän naisen vaimokseen, ja Herra antoi hänen kohdata ankaria vitsauksia, kunnes hän palautti naisen hänen miehelleen.
22 Tiedä siis, oi suvereeni kuningas, mitä eilen illalla tapahtui koko maalle, sillä siellä oli hyvin suuri kauhu, suuri tuska ja valitus, ja me tiedämme, että se johtui naisesta, jonka otit mukaan.
23 Nyt siis, antakaa tämä nainen takaisin miehelleen, ettei meille tapahtuisi niin kuin faaraolle, Egyptin kuninkaalle, ja hänen alamaisilleen, emmekä kuolisi; ja Abimelek kiiruhti ja kutsutti Saaran, ja tämä tuli hänen eteensä, ja hän kutsutti Abrahamin, ja tämä tuli hänen eteensä.
24 Ja Abimelek sanoi heille: "Mitä te olette tehneet sanoessanne olevanne veli ja sisar, ja minä otin tämän naisen vaimokseni?"
25 Abraham sanoi: "Koska luulin, että minun pitäisi kuolla vaimoni tähden." Niin Abimelek otti pikkukarjaa ja raavaskarjaa, palvelijoita ja palvelijattaria ja tuhat hopearahaa ja antoi ne Abrahamille, ja tämä palautti Saaran hänelle.
26 Ja Abimelek sanoi Abrahamille: "Katso, koko maa on edessäsi, asu siinä, missä tahdot."
27 Ja Abraham ja Saara, hänen vaimonsa, lähtivät kuninkaan luota kunnioituksella ja tyyneydellä, ja he asuivat maassa, Gerarissa.
28 Ja kaikki filistealaisten maan asukkaat ja kuninkaan palvelijat olivat yhä tuskissa sen vitsauksen vuoksi, jonka enkeli oli heitä koko yön Saaran tähden lyönyt.
29 Niin Abimelek lähetti hakemaan Abrahamin ja sanoi: "Rukoile nyt palvelijoidesi puolesta Herraa, Jumalaasi, että hän poistaisi tämän kuolevaisuuden keskuudestamme."
30 Ja Abraham rukoili Abimelekin ja hänen alamaistensa puolesta, ja Herra kuuli Abrahamin rukouksen ja paransi Abimelekin ja kaikki hänen alamaiset.

LUKU 21

1 Siihen aikaan, vuoden ja neljän kuukauden kuluttua siitä, kun Abraham oli asunut filistealaisten maassa Gerarissa, Jumala piti huolta Saarasta. Herra muisti häntä, ja Saara tuli raskaaksi ja synnytti Abrahamille pojan.
2 Ja Abraham antoi pojalle, joka hänelle oli syntynyt ja jonka Saara oli hänelle synnyttänyt, nimen Iisak.
3 Ja Abraham ympärileikkasi poikansa Iisakin kahdeksan päivän vanhana, niin kuin Jumala oli käskenyt Abrahamin tehdä hänen jälkeläisilleen; ja Abraham oli sadan ja Saara yhdeksänkymmenen vuoden vanha, kun Iisak syntyi heille.
4 Ja lapsi kasvoi ja hänet vieroitettiin, ja Abraham laittoi suuret juhlat sinä päivänä, jona Iisak vieroitettu oli.
5 Ja Seem ja Eeber ja kaikki maan mahtavat ja Abimelek, filistealaisten kuningas, ja hänen palvelijansa ja Piikol, hänen sotapäällikkönsä, tulivat syömään ja juomaan ja iloitsemaan pidoissa, jotka Abraham oli laittanut poikansa Iisakin vieroituspäivänä.
6 Myös Terah, Abrahamin isä, ja hänen veljensä Nahor tulivat Haranista, he ja kaikki heidän omaisensa, sillä he iloitsivat suuresti kuullessaan, että Saaralle oli syntynyt poika.
7 Ja he tulivat Abrahamin luo, ja he söivät ja joivat pidoissa, jotka Abraham oli tehnyt Iisakin vieroituspäivänä.
8 Ja Terah ja Nahor iloitsivat Abrahamin kanssa ja viipyivät hänen luonaan monta päivää filistealaisten maassa.
9 Siihen aikaan kuoli Serug, Reun poika, Abrahamin pojan Iisakin syntymän ensimmäisenä vuonna.
10 Serugin koko elinaika oli kaksisataa kolmekymmentäyhdeksän vuotta, sitten hän kuoli.
11 Ja Ismael, Abrahamin poika, oli kasvanut noina päivinä; hän oli neljäntoista vuoden ikäinen, kun Saara synnytti Iisakin Abrahamille.
12 Ja Jumala oli Ismaelin, Abrahamin pojan, kanssa, ja hän varttui ja oppi käyttämään jousta ja hänestä tuli jousiampuja.
13 Ja kun Iisak oli viisivuotias, hän istui Ismaelin kanssa teltan ovella.
14 Ja Ismael tuli Iisakin luo ja istuutui hänen vastapäätä, ja hän otti jousen ja jännitti sen ja pani nuolen siihen ja aikoi surmata Iisakin.
15 Ja Saara näki teon, jonka Ismael halusi tehdä pojalleen Iisakille, ja se suretti häntä äärimmäisesti poikansa vuoksi, ja hän lähetti hakemaan Abrahamin ja sanoi hänelle: "Aja pois tämä orjatar ja hänen poikansa, sillä hänen poikansa ei ole perillinen minun poikani kanssa, sillä näin hän yritti tehdä hänelle tänä päivänä."
16 Ja Abraham kuuli Saaran ääntä, ja hän nousi varhain aamulla, ja hän otti kaksitoista leipää ja vesipullon, jotka hän antoi Hagarille, ja lähetti hänet pois poikansa kanssa, ja Hagar meni poikansa kanssa erämaahan, ja he asuivat Paranin erämaassa erämaan asukkaiden kanssa, ja Ismael oli jousimies, ja hän asui erämaassa pitkän aikaa.
17 Ja hän ja hänen äitinsä menivät sen jälkeen Egyptin maahan ja asuivat siellä, ja Haagar otti pojalleen vaimon Egyptistä, ja vaimon nimi oli Meriba.
18 Ja Ismaelin vaimo tuli raskaaksi ja synnytti neljä poikaa ja kaksi tytärtä, ja Ismael, hänen äitinsä, vaimonsa ja lapsensa menivät sen jälkeen ja palasivat erämaahan.
19 Ja he tekivät itselleen telttoja erämaahan, joissa he asuivat, ja he jatkoivat matkaa ja lepäsivät sitten kuukausittain ja vuosittain.
20 Ja Jumala antoi Ismaelille lampaita, karjaa ja nautakarjaa hänen isänsä Abrahamin tähden, ja mies runsastui karjassa.
21 Ja Ismael asui aavikoilla ja teltoissa, matkusti ja lepäsi pitkiä aikoja, eikä hän nähnyt isänsä kasvoja.

22 Jonkin ajan kuluttua Abraham sanoi vaimolleen Saaralle: "Minä menen katsomaan poikaani Ismaelia, sillä minä haluan nähdä hänet, enkä ole nähnyt häntä pitkään aikaan."
23 Ja Abraham ratsasti yhdellä kameleistaan erämaahan etsimään poikaansa Ismaelia, sillä hän oli kuullut, että tämä asui teltassa erämaassa kaiken omaisuutensa kanssa.
24 Ja Abraham meni erämaahan, ja hän saapui Ismaelin teltalle noin keskipäivällä, ja hän kysyi Ismaelista, ja hän löysi Ismaelin vaimon istumasta teltassa lastensa kanssa, eivätkä hänen miehensä Ismael ja hänen äitinsä olleet heidän kanssaan.
25 Ja Abraham kysyi Ismaelin vaimolta sanoen: "Minne Ismael on mennyt?" Vaimo vastasi: "Hän on mennyt pellolle metsästämään, ja Abraham ratsasti yhä kamelin selässä, sillä hän ei suostunut laskeutumaan maahan, niin kuin hän oli vannonut vaimolleen Saaralle, ettei hän laskeutuisi kamelin selästä."
26 Ja Abraham sanoi Ismaelin vaimolle: "Tyttäreni, anna minulle vähän vettä juodakseni, sillä olen matkasta väsynyt."
27 Ja Ismaelin vaimo vastasi ja sanoi Abrahamille: "Meillä ei ole vettä eikä leipää," ja hän jatkoi istumista teltassa eikä välittänyt Abrahamista eikä kysynyt häneltä, kuka hän oli.
28 Mutta hän löi lapsiaan teltassa ja kirosi heitä, ja hän kirosi myös miestään Ismaelia ja herjasi häntä. Ja Abraham kuuli Ismaelin vaimon sanat lapsilleen, ja hän oli hyvin vihainen ja tyytymätön.
29 Ja Abraham kutsui naista tulemaan ulos luokseen teltasta, ja nainen tuli ja seisoi Abrahamin edessä, sillä Abraham ratsasti vielä kamelin selässä.
30 Ja Abraham sanoi Ismaelin vaimolle: "Kun miehesi Ismael palaa kotiin, sano hänelle nämä sanat:
31 Hyvin vanha mies filistealaisten maasta tuli tänne etsimään sinua, ja tällainen oli hänen ulkonäkönsä ja olemuksensa. En kysynyt häneltä, kuka hän oli, ja koska et ollut täällä, hän puhui minulle ja sanoi: "Kun miehesi Ismael palaa, sano hänelle näin, mitä tämä mies sanoi: Kun tulet kotiin, poista tämä teltan naula, jonka olet tänne asettanut, ja aseta toinen naula sen tilalle."
32 Ja Abraham oli saanut kaikki käskynsä naiselle, kääntyi sitten kamelin selässä ja lähti kotiin.
33 Ja sen jälkeen Ismael palasi metsästyksestä äitinsä kanssa telttaan, ja hänen vaimonsa puhui hänelle nämä sanat,
34 Hyvin vanha mies filistealaisten maasta tuli etsimään sinua, ja tällainen oli hänen ulkonäkönsä ja vartalonsa. En kysynyt häneltä, kuka hän oli, ja koska et ollut kotona, hän sanoi minulle: "Kun miehesi tulee kotiin, sano hänelle: Näin sanoo vanha mies: Poista teltan naula, jonka olet tähän asettanut, ja aseta toinen naula sen tilalle."
35 Ja Ismael kuuli vaimonsa sanat, ja hän tiesi, että se oli hänen isänsä, eikä hänen vaimonsa kunnioittanut häntä.
36 Ja Ismael ymmärsi isänsä sanat, jotka tämä oli puhunut vaimolleen, ja Ismael kuunteli isänsä ääntä, ja Ismael hylkäsi naisen, ja tämä meni pois.
37 Ja sen jälkeen Ismael meni Kanaanin maahan ja otti toisen vaimon ja toi hänet telttaan, paikkaan, jossa hän silloin asui.
38 Kolmen vuoden kuluttua Abraham sanoi: "Minä menen vielä kerran katsomaan poikaani Ismaelia, sillä en ole nähnyt häntä pitkään aikaan."
39 Ja hän ratsasti kamelin selässä ja meni erämaahan, ja hän saapui Ismaelin teltalle noin keskipäivällä.
40 Ja hän kysyi Ismaelista, ja hänen vaimonsa tuli ulos teltasta ja sanoi: "Hän ei ole täällä, herrani, sillä hän on mennyt metsästämään pellolle ja ruokkimaan kameleita, ja nainen sanoi Abrahamille: "Poikkea herrani telttaan ja syö pala leipää, sillä sielusi on varmasti väsynyt matkan takia."
41 Ja Abraham sanoi hänelle: "En pysähdy, sillä minulla on kiire jatkaa matkaani, mutta anna minulle vähän vettä juotavaksi, sillä minulla on jano." Ja nainen kiiruhti ja juoksi telttaan ja toi Abrahamille vettä ja leipää, ja asetti ne hänen eteensä ja kehotti häntä syömään, ja hän söi ja joi, ja hänen sydämensä sai lohtua, ja hän siunasi poikansa Ismaelin.
42 Ja hän lopetti ateriansa ja siunasi Herraa ja sanoi Ismaelin vaimolle: "Kun Ismael tulee kotiin, sano hänelle nämä sanat:
43 Hyvin vanha mies filistealaisten maasta tuli tänne ja kysyi sinua, mutta sinua ei ollut täällä; ja minä toin hänelle leipää ja vettä, ja hän söi ja joi, ja hänen sydämensä sai lohtua.
44 Ja hän sanoi minulle nämä sanat: "Kun miehesi Ismael tulee kotiin, sano hänelle: 'Telttanaula, joka sinulla on, on erittäin hyvä; älä siirrä sitä pois teltasta.'"
45 Ja Abraham oli saanut naisen käskyt päätökseen ja ratsasti kotiinsa filistealaisten maahan; ja kun Ismael tuli hänen telttaansa, hänen vaimonsa meni häntä vastaan iloiten ja hyväntuulisesti.
46 Ja hän sanoi hänelle: "Vanha mies tuli tänne filistealaisten maasta, ja tällainen hän oli, ja hän kyseli sinua, mutta sinä ei ollut täällä. Niin minä toin leipää ja vettä, ja hän söi ja joi, ja hänen sydämensä sai lohtua."
47 Ja hän sanoi minulle nämä sanat: "Kun miehesi Ismael tulee kotiin, niin sano hänelle: 'Telttanaula, joka sinulla on, on erittäin hyvä; älä laita sitä pois teltasta.'"
48 Ja Ismael tiesi, että se oli hänen isänsä ja että hänen vaimonsa oli osoittanut hänelle kunnioitusta, ja Herra siunasi Ismaelia.

LUKU 22

1 Ja Ismael nousi sitten ja otti vaimonsa ja lapsensa ja karjansa ja kaiken omaisuutensa, ja hän matkusti sieltä ja meni isänsä luo filistealaisten maahan.
2 Ja Abraham kertoi pojalleen Ismaelille, mitä tämä oli tehnyt ensimmäisen vaimonsa kanssa, sen mukaan, mitä tämä oli tehnyt.
3 Ja Ismael ja hänen lapsensa asuivat Abrahamin luona monta päivää siinä maassa, ja Abraham asui filistealaisten maassa pitkän aikaa.
4 Ja päivät lisääntyivät ja saavuttivat kaksikymmentäkuusi vuotta, ja sen jälkeen Abraham palvelijoineen ja kaikkine omaisineen lähti filistealaisten maasta ja siirtyi kauas, ja he tulivat lähelle Hebronia, ja he pysyivät siellä, ja Abrahamin palvelijat kaivoivat vesikaivoja, ja Abraham ja kaikki hänelle kuuluvat asuivat veden äärellä, ja filistealaisten kuninkaan Abimelekin palvelijat kuulivat raportin, että Abrahamin palvelijat olivat kaivaneet vesikaivoja maan rajoille.
5 Ja he tulivat ja riitelivät Abrahamin palvelijoiden kanssa ja ryöstivät heiltä suuren kaivon, jonka he olivat kaivaneet.

6 Ja filistealaisten kuningas Abimelek kuuli tästä asiasta, ja hän tuli Abrahamin luo sotajoukkojensa päällikön Pikolin ja kahdenkymmenen miehensä kanssa. Ja Abimelek puhui Abrahamille palvelijoistaan, ja Abraham nuhteli Abimelekia kaivosta, jonka hänen palvelijansa olivat ryöstäneet häneltä.
7 Ja Abimelek sanoi Abrahamille: "Niin totta kuin Herra elää, joka on luonut koko maan: en ole kuullut siitä teosta, jonka palvelijani tekivät sinun palvelijoillesi, tähän päivään asti."
8 Niin Abraham otti seitsemän uuhikaritsaa ja antoi ne Abimelekille sanoen: "Ota nämä minun kädestäni, että ne olisivat minulle todistukseksi siitä, että minä kaivoin tämän kaivon."
9 Ja Abimelek otti ne seitsemän uuhikaritsaa, jotka Abraham oli hänelle antanut, sillä hän oli antanut hänelle myös runsaasti karjaa ja nautakarjaa. Ja Abimelek vannoi Abrahamille kaivosta; sentähden hän kutsui kaivoa Beersebaksi, sillä siellä he molemmat vannoivat siitä.
10 Ja he molemmat tekivät liiton Beersebassa, ja Abimelek nousi sotajoukkojensa päällikön Pikolin ja kaikkien miestensä kanssa, ja he palasivat filistealaisten maahan, ja Abraham ja kaikki hänen omaisensa asuivat Beersebassa, ja hän oli siinä maassa pitkän aikaa.
11 Ja Abraham istutti suuren lehdon Beersebaan ja teki siihen neljä porttia maan neljälle sivulle ja istutti siihen viinitarhan, niin että jos matkalainen tuli Abrahamin luo, hän meni sisään mistä tahansa portista, joka oli hänen tiellään, ja pysyi siellä ja söi ja joi ja ravitsi itsensä, ja sitten lähti.
12 Sillä Abrahamin talo oli aina avoinna ihmislapsille, jotka kulkivat sinne uudelleen ja uudelleen, ja jotka tulivat päivittäin syömään ja juomaan Abrahamin taloon.
13 Ja kenelle tahansa miehelle, jolla oli nälkä ja joka tuli Abrahamin taloon, Abraham antoi leipää, jotta tämä söisi ja joisi ja tulisi kylläiseksi, ja kenelle tahansa, joka tuli alastomana hänen taloonsa, hän vaatetti vaatteet, kuten hän itse halusi, ja antoi hänelle hopeaa ja kultaa ja teki hänelle tunnetuksi Herran, joka oli luonut hänet maan päälle; tätä Abraham teki koko elämänsä ajan.
14 Ja Abraham ja hänen lapsensa ja kaikki, mitä hänellä oli, asuivat Beersebassa ja pystytti telttansa aina Hebroniin asti.
15 Ja Abrahamin veli Nahor ja hänen isänsä ja kaikki heille kuuluvat asuivat Haranissa, sillä he eivät tulleet Abrahamin kanssa Kanaanin maahan.
16 Ja Naahorille syntyi lapsia, jotka hänelle synnytti Milka, Haranin tytär ja Saaran, Abrahamin vaimon, sisar.
17 Ja nämä ovat niiden nimet, jotka hänelle syntyivät: Us, Bus, Kemuel, Kesed, Haso, Pildas, Tidlaf ja Betuel, kaikkiaan kahdeksan poikaa. Nämä ovat Milkan lapset, jotka hän synnytti Naahorille, Abrahamin veljelle.
18 Ja Nahorilla oli sivuvaimo, jonka nimi oli Reuma, ja hän synnytti Nahorille myös Sebakin, Gakasin, Takasin ja Maakhan, kaikkiaan neljä poikaa.
19 Ja Nahorille syntyi kaksitoista lasta tyttäriensä lisäksi, ja näillekin syntyi lapsia Haranissa.
20 Ja Usin, Nahorin esikoisen, lapset olivat Abi, Keref, Gadin, Melus ja heidän sisarensa Debora.
21 Ja Busin pojat olivat Berakel, Naamat, Seva ja Madonu.
22 Ja Kemuelin pojat olivat Aram ja Rekob.
23 Kesedin pojat olivat Anamlek, Mesai, Benon ja Jifi; ja Hasan pojat olivat Pildas, Meki ja Oofer.
24 Ja Pildasin pojat olivat Arud, Hamum, Mered ja Molok.
25 Ja Tidlafin pojat olivat Musan, Kuusan ja Mutsi.
26 Betuelin lapset olivat Sekar, Laban ja heidän sisarensa Rebekka.
27 Nämä olivat Nahorin lasten suvut, jotka syntyivät heille Haranissa; Aram, Kemuelin poika, ja hänen veljensä Rekob lähtivät Haranista ja löysivät laakson maasta Eufrat-virran varrelta.
28 Ja he rakensivat sinne kaupungin ja antoivat sille nimen Petorin, Aramin pojan, mukaan, se on Aramin Neherajim, aina tähän päivään asti.
29 Ja Kesedin lapsetkin menivät asumaan sinne, mistä he löysivät paikan, ja he menivät ja löysivät laakson Sinearin maan vastapäätä, ja he asettuivat sinne asumaan.
30 Ja he rakensivat sinne itselleen kaupungin ja antoivat kaupungille nimen Kesed isänsä nimen mukaan, se on maa Kasdim tähän päivään asti, ja Kasdim asui siinä maassa ja he olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät äärimmäisesti.
31 Ja Terah, Naahorin ja Abrahamin isä, meni ja otti vanhalla iällään toisen vaimon, jonka nimi oli Pelila, ja vaimo tuli raskaaksi ja synnytti hänelle pojan, ja hän antoi hänelle nimen Soba.
32 Ja Terah eli kaksikymmentäviisi vuotta Soban syntymän jälkeen.
33 Ja Terah kuoli sinä vuonna, Abrahamin pojan Iisakin syntymän kolmantenakymmenentenäviidentenä vuonna.
34 Terahin elinpäivät olivat kaksisataa viisi vuotta, ja hänet haudattiin Haraniin.
35 Ja Zoba, Terahin poika, eli kolmekymmentä vuotta, ja hänelle syntyivät Aram, Aklis ja Merik.
36 Ja Aramilla, Zoban pojalla, joka oli Terahin poika, oli kolme vaimoa, ja hänelle syntyi kaksitoista poikaa ja kolme tytärtä; ja Herra antoi Aramille, Zoban pojalle, rikkauksia ja omaisuutta sekä runsaasti karjaa, lampaita ja nautakarjaa, ja mies rikastui suuresti.
37 Ja Aram, Sooban poika, ja hänen veljensä ja koko hänen perheensä lähtivät Haranista ja asettuivat asumaan sinne, missä he löytäisivät sijaa, sillä heidän omaisuutensa oli liian suuri jäädäkseen Harraniin; sillä he eivät voineet jäädä Harraniin veljiensä, Nahorin lasten, kanssa.
38 Ja Aram, Sooban poika, meni veljiensä kanssa, ja he löysivät laakson kaukaa itäiseen seutuun päin ja asettuivat sinne.
39 Ja he rakensivat sinne myös kaupungin ja antoivat sille nimen Aram, vanhimman veljensä nimen mukaan; se on Aram, Soba, vielä tänäkin päivänä.
40 Ja Iisak, Abrahamin poika, kasvoi noina päivinä, ja hänen isänsä Abraham opetti hänelle Herran tien, että hän oppisi tuntemaan Herran, ja Herra oli hänen kanssaan.
41 Kun Iisak oli kolmenkymmenen seitsemän vuoden vanha, hänen veljensä Ismael kuljeskeli hänen kanssaan teltassa.
42 Ja Ismael kerskui itsestään Iisakille sanoen: "Olin kolmetoistavuotias, kun Herra puhui isälleni, että hänen tulisi ympärileikata meidät, ja tein Herran sanan mukaan, jonka hän puhui isälleni, ja annoin sieluni Herralle enkä rikkonut hänen sanaansa, jonka hän käski isälleni."

43 Ja Iisak vastasi Ismaelille sanoen: "Miksi ylpeilet minulle pienellä palasella lihastasi, jonka otit ruumiistasi, josta Herra on sinulle käskenyt?"
44 Niin totta kuin Herra elää, isäni Abrahamin Jumala, jos Herra sanoisi isälleni: 'Ota poikasi Iisak ja tuo hänelle uhrilahja minun eteeni', en minä pidättäytyisi, vaan suostuisin siihen ilolla.
45 Ja Herra kuuli sanan, jonka Iisak oli puhunut Ismaelille, ja se näytti hyvältä Herran silmissä, ja hän ajatteli koetella Abrahamia tässä asiassa.
46 Ja koitti päivä, jolloin Jumalan pojat tulivat ja asettuivat Herran eteen, ja myös Saatana tuli Jumalan poikien kanssa Herran eteen.
47 Ja Herra sanoi Saatanalle: "Mistä tulet?" Saatana vastasi Herralle ja sanoi: "Maan päällä vaeltamasta ja siellä vaeltamasta."
48 Ja Herra sanoi Saatanalle: "Mitä sinun sanasi minulle koskee kaikkia maan lapsia?" Saatana vastasi Herralle ja sanoi: "Minä olen nähnyt kaikki maan lapset, jotka palvelevat sinua, ja he muistavat sinua, kun he sinulta jotakin tarvitsevat."
49 Ja kun annat heille sen, mitä he sinulta pyytävät, he istuvat mukavuusalueellaan ja hylkäävät sinut eivätkä enää muista sinua.
50 Oletko nähnyt Abrahamin, Terahin pojan, jolla aluksi ei ollut lapsia, ja hän palveli sinua ja pystytti sinulle alttareita kaikkialle, minne hän tuli, ja hän toi niille uhreja ja julisti sinun nimeäsi jatkuvasti kaikille maan lapsille?
51 Ja nyt kun hänen poikansa Iisak on syntynyt hänelle, hän on hylännyt sinut, hän on tehnyt suuret pidot kaikille maan asukkaille ja unohtanut Herran.
52 Sillä kaikesta siitä, mitä hän on tehnyt, hän ei tuonut sinulle uhrilahjaa, ei polttouhria eikä yhteysuhria, ei härkää, karitsaa eikä vuohta kaikista niistä, jotka hän teurasti sinä päivänä, jona hänen poikansa vieroitus tapahtui.
53 Poikansa syntymästä tähän päivään asti, jolloin hän oli kolmekymmentäseitsemän vuotta vanha, hän ei rakentanut alttaria sinun eteesi eikä tuonut sinulle uhrilahjaa, sillä hän näki, että annoit hänen pyyntönsä sinun edessäsi, ja sentähden hän hylkäsi sinut.
54 Ja Herra sanoi Saatanalle: "Oletko näin ajatellut palvelijaani Abrahamia? Sillä ei ole maan päällä ketään hänen kaltaistaan, nuhteetonta ja oikeamielistä miestä minun edessäni, sellaista, joka pelkää Jumalaa ja karttaa pahaa. Niin totta kuin elän, jos minä sanoisin hänelle: 'Tuo poikasi Iisak minun eteeni', hän ei kieltäisi häntä minulta, saati sitten, jos käskisin hänen tuoda polttouhrin minun eteeni lampaistaan tai karjastaan."
55 Ja Saatana vastasi Herralle ja sanoi: "Puhu nyt Abrahamille, niin kuin olet sanonut, niin saat nähdä, eikö hän tänä päivänä riko ja hylkää sanojasi."

LUKU 23

1 Siihen aikaan tuli Herran sana Abrahamille, ja hän sanoi hänelle: "Abraham!" Hän vastasi: "Tässä minä olen."
2 Ja hän sanoi hänelle: "Ota nyt poikasi, ainoa poikasi, jota rakastat, Iisak, ja mene Morian maahan ja uhraa hänet siellä polttouhriksi yhdellä niistä vuorista, jotka sinulle osoitetaan; sillä siellä sinä näet pilven ja Herran kirkkauden."
3 Ja Abraham sanoi itsekseen: "Kuinka minä erottaisin poikani Iisakin hänen äidistään Saarasta ja veisin hänet polttouhriksi Herran eteen?"
4 Niin Abraham meni telttaan ja istui vaimonsa Saaran eteen ja puhui hänelle nämä sanat,
5 Poikani Iisak on kasvanut aikuiseksi, eikä hän ole vähään aikaan opiskellut Jumalansa palvelemista. Huomenna menen ja tuon hänet Seemin ja hänen poikansa Eeberin luo, ja siellä hän oppii Herran teitä, sillä ne opettavat häntä tuntemaan Herran sekä tietämään, että kun hän rukoilee jatkuvasti Herran edessä, hän vastaa hänelle, ja siellä hän tietää, miten palvella Herraa, Jumalaansa.
6 Ja Saara sanoi: "Hyvin olet puhunut. Mene herrani luo ja tee hänelle niin kuin olet sanonut, mutta älä vie häntä kauas minusta äläkä anna hänen jäädä sinne liian pitkäksi aikaa, sillä minun sieluni on sidottu hänen sieluunsa."
7 Ja Abraham sanoi Saaralle: "Tyttäreni, rukoilkaamme Herraa, meidän Jumalaamme, että hän tekisi meille hyvää."
8 Ja Saara otti poikansa Iisakin, ja tämä jäi hänen luokseen koko yöksi, ja Saara suuteli ja halasi häntä ja antoi hänelle ohjeita aamuun asti.
9 Ja hän sanoi hänelle: "Oi poikani, kuinka sieluni voi erota sinusta?" Ja hän suuteli ja halasi häntä yhä, ja hän antoi Abrahamille ohjeita hänestä.
10 Niin Saara sanoi Abrahamille: "Herrani, pidä huolta pojastasi ja pidä silmäsi hänen puoleensa, sillä minulla ei ole muuta poikaa eikä tytärtä kuin hän."
11 Älä hylkää häntä. Jos hän on nälkäinen, anna hänelle leipää, ja jos hän on janoinen, anna hänelle vettä juotavaksi. Älä anna hänen kulkea jalan äläkä anna hänen istua auringossa.
12 Äläkä anna hänen kulkea yksin tietä äläkä pakota häntä mihinkään, mitä hän ikinä haluaa, vaan tee hänelle niin kuin hän sinulle sanoo.
13 Ja Saara itki katkerasti koko yön Iisakin tähden ja antoi hänelle ohjeita aamuun asti.
14 Ja aamulla Saara valitsi talossa olevista vaatteista, jotka Abimelek oli hänelle antanut, itselleen kauniin ja hienon vaatteen.
15 Ja hän puki sillä poikansa Iisakin ja pani turbaanin hänen päähänsä ja kiinnitti kallisarvoisen kiven turbaanin päähän ja antoi heille eväät matkaa varten, ja he lähtivät, ja Iisak meni isänsä Abrahamin kanssa, ja jotkut heidän palvelijoistaan seurasivat heitä saattamaan heidät tieltä.
16 Ja Saara lähti heidän kanssaan ja saattoi heitä matkalla saattamaan heitä, ja he sanoivat hänelle: "Palaa telttaan."
17 Ja kun Saara kuuli poikansa Iisakin sanat, hän itki katkerasti, ja hänen miehensä Abraham itki hänen kanssaan, ja heidän poikansa itki heidän kanssaan katkerasti; myös ne, jotka kulkivat heidän kanssaan, itkivät katkerasti.
18 Ja Saara otti poikansa Iisakin syliinsä ja halasi häntä ja itki hänen kanssaan. Ja Saara sanoi: "Kuka tietää, näenkö minä sinua tämän päivän jälkeen enää koskaan?"
19 Ja he itkivät yhä yhdessä, Abraham, Saara ja Iisak, ja kaikki, jotka olivat heidän mukanaan tiellä, itkivät heidän kanssaan. Ja sen jälkeen Saara kääntyi pois poikansa luota ja itki katkerasti, ja kaikki hänen palvelijansa ja palvelijattarensa palasivat hänen kanssaan telttaan.
20 Niin Abraham meni poikansa Iisakin kanssa tuomaan hänet uhriksi Herran eteen, niin kuin hän oli häntä käskenyt.

21 Ja Abraham otti mukaansa kaksi nuorta miestään, Ismaelin, Hagarin pojan, ja palvelijansa Elieserin, ja he kulkivat heidän kanssaan. Ja heidän tietä kävellessään nuoret miehet puhuivat itsekseen nämä sanat,
22 Ja Ismael sanoi Elieserille: "Nyt minun isäni Abraham menee Iisakin kanssa tuomaan hänet polttouhriksi Herralle, niin kuin hän on hänelle käskenyt."
23 Nyt kun hän palaa, hän antaa minulle kaiken, mitä hänellä on, perinnöksi hänen jälkeensä, sillä minä olen hänen esikoisensa.
24 Ja Elieser vastasi Ismaelille ja sanoi: "Todellako Abraham hylkäsi sinut äitisi kanssa ja vannoi, ettet peri mitään kaikesta, mitä hänellä on, ja kenelle hän antaa kaiken, mitä hänellä on, kaikkine aarteineen, ellei minulle, palvelijalleen, joka on ollut uskollinen talossaan, joka on palvellut häntä yötä päivää ja tehnyt kaiken, mitä hän minulta halusi? Minulle hän testamentaa kuollessaan kaiken, mitä hänellä on.
25 Ja kun Abraham kulki poikansa Iisakin kanssa tietä pitkin, Saatana tuli ja ilmestyi Abrahamille hyvin vanhan miehen hahmossa, nöyränä ja murtuneena miehenä, ja hän lähestyi Abrahamia ja sanoi hänelle: "Oletko tyhmä tai raaka, että teet tänä päivänä tällaista ainoalle pojallesi?"
26 Sillä Jumala antoi sinulle pojan sinun myöhemmillä päivilläsi, vanhuudessasi, ja aiotko mennä ja teurastaa hänet tänä päivänä, koska hän ei tehnyt väkivaltaa, ja aiotko antaa ainokaisen poikasi sielun hukkua maan päältä?
27 Etkö tiedä ja ymmärrä, ettei tämä voi olla Herralta? Sillä Herra ei voi tehdä ihmiselle maan päällä niin pahaa, että sanoisi hänelle: 'Mene ja teurasta lapsesi'.
28 Ja Abraham kuuli tämän ja tiesi, että se oli Saatanan sana, joka yritti vetää hänet pois Herran tieltä, mutta Abraham ei kuunnellut Saatanan ääntä, ja Abraham nuhteli häntä, niin että hän meni pois.
29 Ja Saatana palasi ja tuli Iisakin luo; ja hän ilmestyi Iisakille kauniin ja hyvin muotoillun nuoren miehen hahmossa.
30 Ja hän lähestyi Iisakkia ja sanoi hänelle: "Etkö tiedä ja ymmärrä, että vanha, tyhmä isäsi vie sinut tänä päivänä teuraaksi ilmaiseksi?"
31 Älä siis, poikani, kuuntele äläkä välitä hänestä, sillä hän on tyhmä vanha mies, äläkä anna kallisarvoisen sielusi ja kauniin hahmosi kadota maan päältä.
32 Ja Iisak kuuli tämän ja sanoi Abrahamille: "Oletko kuullut, isäni, mitä tämä mies puhuu? Niin hän puhuu."
33 Ja Abraham vastasi pojalleen Iisakille ja sanoi hänelle: "Varo häntä äläkä kuuntele hänen sanojaan äläkä välitä hänestä, sillä hän on Saatana, joka yrittää vetää meidät pois tänä päivänä Jumalan käskyistä."
34 Ja Abraham nuhteli yhä Saatanaa, ja Saatana lähti heidän luotaan, ja koska hän näki, ettei hän voinut voittaa heitä, hän kätkeytyi heiltä ja meni ja kulki heidän edellään tiellä; ja hän muutti itsensä suureksi vesipuroksi tiellä, ja Abraham ja Iisak ja hänen kaksi nuorta miestään saapuivat siihen paikkaan, ja he näkivät puron, suuren ja voimakkaan kuin mahtavat vedet.
35 Ja he menivät puroon ja kulkivat sen läpi, ja vesi aluksi ulottui heidän jalkoihinsa asti.
36 Ja he menivät syvemmälle puroon, ja vesi ulottui heidän kaulaansa asti, ja he kaikki pelkäsivät veden takia; ja heidän kulkiessaan puron yli Abraham tunnisti tuon paikan, ja hän tiesi, ettei siellä ollut vettä ennen.
37 Ja Abraham sanoi pojalleen Iisakille: "Minä tiedän tämän paikan, jossa ei ollut puroa eikä vettä; siksi juuri tämä Saatana tekee kaiken tämän meille vetääkseen meidät pois Jumalan käskyistä tänä päivänä."
38 Ja Abraham nuhteli häntä ja sanoi hänelle: "Herra nuhdelkoon sinua, Saatana! Mene pois meidän luotamme, sillä me vaellamme Jumalan käskyjen mukaan."
39 Ja Saatana kauhistui Abrahamin äänestä ja lähti heidän luotaan, ja paikka muuttui jälleen kuivaksi maaksi, niin kuin se ensin oli ollut.
40 Ja Abraham meni Iisakin kanssa siihen paikkaan, jonka Jumala oli hänelle sanonut.
41 Kolmantena päivänä Abraham nosti silmänsä ja näki kaukaa paikan, josta Jumala oli hänelle sanonut.
42 Ja hänelle ilmestyi tulipatsas, joka ulottui maasta taivaaseen, ja kirkkauden pilvi vuoren yllä, ja Herran kirkkaus näkyi pilvessä.
43 Ja Abraham sanoi Iisakille: "Poikani, näetkö sinä tuolla vuorella, jonka me näemme kaukaa, sen, minkä minä näen sillä?"
44 Niin Iisak vastasi ja sanoi isälleen: "Minä näen, ja katso, tulipatsas ja pilvi, ja Herran kirkkaus näkyy pilvessä."
45 Ja Abraham tiesi, että hänen poikansa Iisak oli otollinen Herran edessä polttouhriksi.
46 Ja Abraham sanoi Elieserille ja hänen pojalleen Ismaelille: "Näettekö tekin, mitä me näemme tuolla kaukana olevalla vuorella?"
47 Ja he vastasivat ja sanoivat: "Emme näe mitään muuta kuin kuin muut maan vuoret." Ja Abraham tiesi, ettei niitä hyväksytty Herran edessä menemään heidän kanssaan, ja Abraham sanoi heille: "Jääkää tähän aasin kanssa, kun minä ja poikani Iisak menemme tuolle vuorelle ja palvomme siellä Herran edessä ja sitten palaamme teidän luoksenne."
48 Ja Elieser ja Ismael pysyivät siinä paikassa, niin kuin Abraham oli käskenyt.
49 Niin Abraham otti polttouhripuut ja pani ne poikansa Iisakin selkään, ja hän otti tulen ja veitsen, ja he molemmat menivät siihen paikkaan.
50 Ja heidän kulkiessaan Iisak sanoi isälleen: "Katso, minä näen tulen ja puut; mutta missä sitten on karitsa, joka on oleva polttouhriksi Herran edessä?"
51 Abraham vastasi pojalleen Iisakille sanoen: "Herra on valinnut sinut, poikani, täydelliseksi polttouhriksi karitsan sijaan."
52 Niin Iisak sanoi isälleen: "Minä teen kaiken, mitä Herra on sinulle puhunut, ilolla ja hyväntuulisella sydämellä."
53 Ja Abraham sanoi taas pojalleen Iisakille: "Onko sydämessäsi ajatusta tai neuvoa tästä, mikä ei ole sopivaa? Kerro minulle, poikani, äläkä peittele sitä minulta."
54 Ja Iisak vastasi isälleen Abrahamille ja sanoi hänelle: "Oi isäni, niin totta kuin Herra elää ja niin totta kuin sinun sielusi elää, sydämessäni ei ole mitään, mikä saisi minut poikkeamaan oikealle tai vasemmalle siitä sanasta, jonka hän on sinulle puhunut.
55 En ole liikkunut eikä liikahtanut raajani eikä lihastani tämän johdosta, eikä sydämessäni ole mitään ajatusta tai pahaa neuvoa tästä.

56 Mutta minä olen iloinen ja iloinen sydämestäni tässä asiassa, ja sanon: "Kiitetty olkoon Herra, joka on tänä päivänä valinnut minut polttouhriksi edessään."
57 Ja Abraham iloitsi suuresti Iisakin sanoista, ja he jatkoivat matkaa ja tulivat yhdessä siihen paikkaan, josta Herra oli puhunut.
58 Ja Abraham lähestyi rakentaakseen alttaria siihen paikkaan, ja Abraham itki, ja Iisak otti kiviä ja laastia, kunnes he olivat saaneet alttarin valmiiksi.
59 Ja Abraham otti puut ja asetti ne järjestykseen alttarille, jonka hän oli rakentanut.
60 Ja hän otti poikansa Iisakin ja sitoi hänet asettaakseen hänet alttarilla olevien puiden päälle teurastaakseen hänet polttouhriksi Herran edessä.
61 Ja Iisak sanoi isälleen: "Sido minut tiukasti ja aseta minut alttarille, etten kääntyisi ja liikkuisi enkä rikkoutuisi veitsen voimasta lihassani ja häpäisisi polttouhria." Ja Abraham teki niin.
62 Ja Iisak sanoi vielä isälleen: "Oi isäni, kun olet minut surmannut ja polttanut uhriksi, ota mukaasi se, mikä tuhkastani on jäljellä, ja vie se äidilleni Saaralle ja sano hänelle: 'Tämä on Iisakin suloinen tuoksu; mutta älä kerro hänelle tätä, jos hän istuu kaivon lähellä tai millä tahansa korkealla paikalla, ettei hän antaisi sieluaan minun peräkseni ja kuolisi.'"
63 Ja Abraham kuuli Iisakin sanat, ja hän korotti äänensä ja itki, kun Iisak puhui nämä sanat; ja Abrahamin kyyneleet valuivat hänen poikansa Iisakin päälle, ja Iisak itki katkerasti, ja hän sanoi isälleen: "Nopeammin, oi isäni, ja tee minun kanssani Herran, meidän Jumalamme, tahto, niin kuin hän on sinua käskenyt."
64 Ja Abrahamin ja Iisakin sydämet iloitsivat tästä, jonka Herra oli heille käskenyt; mutta silmä itki katkerasti, kun taas sydän iloitsi.
65 Ja Abraham sitoi poikansa Iisakin ja asetti hänet alttarille puiden päälle, ja Iisak ojensi kaulansa alttarille isänsä eteen, ja Abraham ojensi kätensä ottaakseen veitsen teurastaakseen poikansa polttouhriksi Herran edessä.
66 Siihen aikaan armon enkelit tulivat Herran eteen ja puhuivat hänelle Iisakista sanoen:
670 Herra, sinä olet armollinen ja myötätuntoinen Kuningas kaikelle, mitä olet luonut taivaassa ja maan päällä, ja sinä tuet niitä kaikkia; anna siis lunnaat ja lunastukset palvelijasi Iisakin sijaan ja armahda ja ole myötätuntoinen Abrahamille ja hänen pojalleen Iisakille, jotka tänä päivänä täyttävät käskyjäsi.
68 Oletko nähnyt, Herra, kuinka palvelijasi Abrahamin poika Iisak sidotaan teuraaksi kuin eläin? Syttyy siis sinun sääli heitä kohtaan, Herra.
69 Siihen aikaan Herra ilmestyi Abrahamille ja huusi häntä taivaasta ja sanoi hänelle: "Älä satuta kättäsi pojan päälle äläkä tee hänelle mitään, sillä nyt tiedän, että sinä pelkäät Jumalaa tehdessäsi tämän teon etkä kieltänyt minulta poikaasi, ainokaista poikaasi.
70 Ja Abraham nosti silmänsä ja näki, ja katso, pässi oli sarvistaan takertunut pensaikkoon; se oli se pässi, jonka Herra Jumala oli luonut maan päälle sinä päivänä, jona hän teki maan ja taivaan.
71 Sillä Herra oli sinä päivänä valmistanut tämän pässin polttouhriksi Iisakin sijaan.
72 Ja tämä pässi lähestyi Abrahamia, kun Saatana otti sen kiinni ja kietoi sen sarvet pensaikkoon, ettei se lähestyisi Abrahamia, jotta Abraham surmaisi hänen poikansa.
73 Ja Abraham, nähdessään pässin tulevan häntä kohti ja Saatanan pidättelevän häntä, haki hänet ja toi hänet alttarin eteen, ja hän vapautti poikansa Iisakin siteistä, ja hän pani pässin hänen sijaansa, ja Abraham teurasti pässin alttarilla ja toi sen uhriksi poikansa Iisakin sijaan.
74 Ja Abraham pirskotti pässin verta alttarille ja huudahti sanoen: "Tämä on minun poikani sijasta, ja olkoon tämä tänä päivänä minun poikani verena Herran edessä."
75 Ja kaiken, mitä Abraham teki tällä kertaa alttarin ääressä, hän huudahti ja sanoi: "Tämä on poikani sijasta, ja olkoon se tänä päivänä Herran edessä poikani sijasta." Ja Abraham saattoi päätökseen koko alttarin ääressä suoritetun palveluksen, ja palvelus hyväksyttiin Herran edessä ja sitä pidettiin ikään kuin se olisi ollut Iisakin tekemä; ja Herra siunasi Abrahamin ja hänen jälkeläisensä sinä päivänä.
76 Ja Saatana meni Saaran luo, ja hän ilmestyi hänelle vanhan miehen hahmossa, hyvin nöyrän ja sävyisän, ja Abraham oli yhä mukana polttouhrin toimittamisessa Herran edessä.
77 Ja hän sanoi hänelle: "Etkö tiedä kaikkea sitä työtä, jonka Abraham on tänä päivänä tehnyt ainoan poikasi kanssa? Sillä hän otti Iisakin ja rakensi alttarin ja tappoi hänet ja toi hänet uhriksi alttarille. Ja Iisak itki ja itki isänsä edessä, mutta tämä ei katsonut häneen eikä säälinyt häntä.
78 Ja Saatana toisti nämä sanat, ja hän meni pois hänen luotaan, ja Saara kuuli kaikki Saatanan sanat, ja hän kuvitteli hänen olevan vanha mies ihmisten poikien joukosta, jotka olivat olleet hänen poikansa kanssa ja olivat tulleet ja kertoneet hänelle nämä asiat.
79 Ja Saara korotti äänensä ja itki ja valitti katkerasti poikansa tähden; ja hän heittäytyi maahan ja heitti tomua päänsä päälle ja sanoi: Oi poikani Iisak, poikani Iisak, oi jospa minä olisin kuollut tänä päivänä sinun sijastasi. Ja hän jatkoi itkemistä ja sanoi: Minua surettaa sinun tähtesi, oi poikani, poikani Iisak, oi jospa minä olisin kuollut tänä päivänä sinun sijastasi.
80 Ja hän itki yhä ja sanoi: "Minua surettaa sinun tähtesi, sen jälkeen kun olen sinut kasvattanut ja nostanut esiin. Nyt iloni on muuttunut suruksi sinun tähtesi, minä joka ikävöin sinua ja itkin ja rukoilin Jumalaa, kunnes synnytin sinut yhdeksänkymmenen vuoden ikäisenä. Ja nyt sinä olet tänä päivänä palvellut veistä ja tulta, uhriksi."
81 Mutta minä lohduttaudun sinulla, poikani, sillä se on Herran sana, sillä sinä täytit Jumalasi käskyn; sillä kuka voi rikkoa meidän Jumalamme sanaa, jonka käsissä on jokaisen elävän olennon sielu?
82 Sinä olet vanhurskas, Herra, meidän Jumalamme, sillä kaikki sinun tekosi ovat hyviä ja vanhurskaita; sillä minäkin iloitsen sinun sanastasi, jonka käskit, ja vaikka silmäni itkee katkerasti, sydämeni iloitsee.
83 Ja Saara laski päänsä yhden palvelijattarensa povelle, ja hän hiljeni kuin kivi.
84 Sen jälkeen hän nousi ja kulki ympäriinsä kysellen, kunnes tuli Hebroniin, ja hän kyseli kaikilta niiltä, jotka hän kohtasi tiellä kävellessään, eikä kukaan osannut kertoa hänelle, mitä hänen pojalleen oli tapahtunut.
85 Ja hän tuli palvelijattariensa ja miespalvelijoidensa kanssa Kireath-Arbaan, joka on Hebron, ja hän kysyi

pojastaan, ja hän pysyi siellä, samalla kun hän lähetti joitakin palvelijoitaan etsimään, minne Abraham oli mennyt Iisakin kanssa; he menivät etsimään häntä Seemin ja Eberin talosta, eivätkä he löytäneet häntä, ja he etsivät kaikkialta maasta, eikä häntä ollut siellä.
86 Ja katso, Saatana tuli Saaran luo vanhan miehen hahmossa, ja hän tuli ja seisoi hänen edessään, ja hän sanoi hänelle: "Minä valehtelin sinulle, sillä Abraham ei tappanut poikaansa, eikä tämä ole kuollut; ja kun Saara kuuli sanan, hänen ilonsa poikansa tähden oli niin äärimmäisen suuri, että hänen sielunsa lähti ilosta; hän kuoli ja koottiin kansansa luo.
87 Ja kun Abraham oli päättänyt palveluksensa, hän palasi poikansa Iisakin kanssa nuorten miestensä luo, ja he nousivat ja menivät yhdessä Beersebaan, ja he tulivat kotiin.
88 Ja Abraham etsi Saaraa, mutta ei löytänyt häntä, ja hän tiedusteli hänestä, ja he sanoivat hänelle: "Hän meni aina Hebroniin asti etsimään teitä molempia, minne olitte menneet, sillä näin hänelle oli ilmoitettu."
89 Ja Abraham ja Iisak menivät hänen luokseen Hebroniin, ja kun he huomasivat hänen kuolleen, he korottivat äänensä ja itkivät katkerasti hänen peräänsä; ja Iisak lankesi äitinsä kasvoille ja itki hänen peräänsä, ja hän sanoi: "Oi äitini, äitini, kuinka olet minut jättänyt, ja minne olet mennyt? Oi, kuinka olet minut jättänyt!"
90 Ja Abraham ja Iisak itkivät katkerasti, ja kaikki heidän palvelijansa itkivät heidän kanssaan Saaran tähden, ja he surevat häntä suurella ja raskaalla surulla.

LUKU 24

1 Saaran elinaika oli sata kaksikymmentäseitsemän vuotta, ja Saara kuoli; ja Abraham nousi kuolleidensa luota etsimään hautaa vaimonsa Saaran haudatakseen; ja hän meni ja puhui heettiläisille, maan asukkaille, sanoen:
2 Minä olen muukalainen ja vieras sinun luonasi sinun maassasi; anna minulle perintöhauta maassasi, jotta voin haudata vainajani edestäni.
3 Ja heetiläiset sanoivat Abrahamille: "Katso, maa on edessäsi; haudaa vainajasi parhaaseen hautaamme, sillä kukaan ei voi estää sinua hautaamasta vainajaasi."
4 Ja Abraham sanoi heille: "Jos tämä teille sopii, niin menkää ja pyytäkää minun puolestani Efronia, Sookarin poikaa, antamaan minulle Makpelan luolan, joka on hänen peltonsa laidalla, niin minä ostan sen häneltä hinnalla, jonka hän siitä haluaa."
5 Ja Efron asui heettiläisten keskuudessa, ja he menivät ja kutsuivat hänet, ja hän tuli Abrahamin eteen. Ja Efron sanoi Abrahamille: "Katso, kaiken, mitä sinä pyydät, palvelijasi tekee." Abraham sanoi: "Ei, vaan minä ostan sinulle kuuluvan luolan ja pellon vastineeksi, jotta se olisi minun hautapaikkani ikuisesti."
6 Efron vastasi ja sanoi: "Katso, pelto ja luola ovat edessäsi, anna, mitä ikinä haluat." Abraham sanoi: "Täyteen hintaan minä ostan ne sinulta ja niiltä, jotka kulkevat kaupunkisi portista, ja sinun jälkeläisiltäsi ikuisiksi ajoiksi."
7 Ja Efron ja kaikki hänen veljensä kuulivat tämän, ja Abraham punnitsi Efronille neljäsataa hopeasekeliä Efronin ja kaikkien hänen veljiensä käsissä; ja Abraham kirjoitti tämän sopimuksen, ja hän kirjoitti sen ja todisti siitä neljän todistajan kanssa.
8 Ja nämä ovat todistajien nimet: Amigal, heettiläisen Abisnan poika, Adikorom, hivviläisen Asunakin poika, Abdon, gomerilaisen Akiramin poika, ja Bakdil, sidonilaisen Abudisin poika.
9 Ja Abraham otti ostokirjan ja pani sen aarrekammioonsa. Ja nämä ovat ne sanat, jotka Abraham kirjoitti kirjaan, nimittäin:
10 Että luola ja pelto, jonka Abraham osti heettiläiseltä Efronilta ja hänen jälkeläisiltään ja niiltä, jotka lähtevät hänen kaupungistaan, ja heidän jälkeläisiltään ikuisesti, annettaisiin Abrahamille ja hänen jälkeläisilleen ja niille, jotka lähtevät hänen kupeistaan, perintöhaudaksi ikuiseksi ajaksi; ja hän painoi siihen sinettisormuksen ja vahvisti sen todistajien kanssa.
11 Ja vainio ja siinä oleva luola ja koko se paikka annettiin Abrahamille ja hänen jälkeläisilleen hänen jälkeensä, Heetin lapsista; katso, se on Mamren kohdalla Hebronissa, joka on Kanaanin maassa.
12 Ja tämän jälkeen Abraham hautasi vaimonsa Saaran siihen, ja se paikka ja kaikki sen raja tuli Abrahamin ja hänen jälkeläistensä perintöhautapaikaksi.
13 Ja Abraham hautasi Saaran loistokkaasti, niin kuin kuninkaiden hautauksissa on tapana, ja hänet haudattiin hyvin hienoissa ja kauniissa vaatteissa.
14 Ja hänen paareillaan olivat Seem, hänen poikansa Eeber ja Abimelek sekä Anar, Askol ja Mamre, ja kaikki maan ylimykset seurasivat hänen paarejaan.
15 Ja Saaran päivät olivat sata kaksikymmentäseitsemän vuotta, ja hän kuoli, ja Abraham teki suuren ja raskaan surun, ja hän suoritti surumenot seitsemän päivää.
16 Ja kaikki maan asukkaat lohduttivat Abrahamia ja hänen poikaansa Iisakia Saaran tähden.
17 Ja kun heidän surupäivänsä olivat kuluneet, Abraham lähetti poikansa Iisakin pois, ja tämä meni Seemin ja Eberin taloon oppimaan Herran teitä ja hänen ohjeitaan, ja Abraham pysyi siellä kolme vuotta.
18 Siihen aikaan Abraham nousi kaikkien palvelijoidensa kanssa, ja he menivät ja palasivat kotiinsa Beersebaan, ja Abraham ja kaikki hänen palvelijansa jäivät Beersebaan.
19 Ja vuoden vaihteessa Abimelek, filistealaisten kuningas, kuoli sinä vuonna; hän oli kuollessaan satayhdeksänkymmentäkolme vuotta vanha; ja Abraham meni kansansa kanssa filistealaisten maahan, ja he lohduttivat koko taloa ja kaikkia hänen palvelijoitaan, ja sitten hän kääntyi ja meni kotiinsa.
20 Ja Abimelekin kuoleman jälkeen Gerarin kansa otti hänen poikansa Benmalikin, joka oli vasta kaksitoistavuotias, ja he panivat hänet hautaamaan isänsä sijaan.
21 Ja he antoivat hänelle nimen Abimelek hänen isänsä nimen mukaan, sillä niin oli heidän tapansa tehdä Gerarissa, ja Abimelek hallitsi isänsä Abimelekin sijaan ja istui hänen valtaistuimellaan.
22 Ja myös Haranin poika Loot kuoli noina päivinä, Iisakin kolmantenakymmenentenäyhdeksäntenä elinvuotena, ja Lootin koko elinaika oli sataneljäkymmentä vuotta, ja sitten hän kuoli.

23 Ja nämä olivat Lootin lapset, jotka hänen tyttärensä hänelle synnyttivät: ensimmäisen lapsen nimi oli Moab ja toisen nimi oli Benami.
24 Ja Lootin kaksi poikaa menivät ja ottivat itselleen vaimot Kanaanin maasta, ja nämä synnyttivät heille lapsia. Ja Moabin lapset olivat Ed, Mayon, Tarsus ja Kanvil, neljä poikaa. Nämä ovat Moabin lasten isät tähän päivään asti.
25 Ja kaikki Lootin lasten suvut menivät ja asettuivat sinne, minne he sattuivat, sillä he olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät runsaasti.
26 Ja he menivät ja rakensivat itselleen kaupunkeja siihen maahan, jossa he asuivat, ja he antoivat rakentamilleen kaupungeille nimet omien nimiensä mukaan.
27 Ja Naahor, Terahin poika, Abrahamin veli, kuoli noina päivinä Iisakin neljäntenäkymmenentenä elinvuotena, ja Naahorin päivät olivat yhteensä sata seitsemänkymmentäkaksi vuotta, ja hän kuoli ja hänet haudattiin Haraniin.
28 Ja kun Abraham kuuli veljensä kuolleen, hän suretti syvästi ja suri veljeään monta päivää.
29 Niin Abraham kutsui luokseen ylimmäisen palvelijansa Elieserin, jotta tämä antaisi hänelle käskyjä taloutensa asioista. Ja tämä tuli ja seisoi hänen edessään.
30 Ja Abraham sanoi hänelle: "Katso, minä olen vanha, enkä tiedä kuolinpäivääni, sillä olen ikääntynyt. Nouse siis, mene ja älä ota pojalleni vaimoa tästä paikasta ja tästä maasta, kanaanilaisten tyttäristä, joiden keskuudessa me asumme."
31 Mutta mene minun maahani ja syntymäpaikkaani ja ota sieltä vaimo pojalleni. Herra, taivaan ja maan Jumala, joka otti minut isäni kodista ja toi minut tähän paikkaan ja sanoi minulle: 'Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan perinnöksi ikuisiksi ajoiksi', lähettää enkelinsä sinun edelläsi ja tekee tiesi menestyksekkääksi, niin että saat pojalleni vaimon sukukunnastani ja isäni kodista.
32 Niin palvelija vastasi isännälleen Abrahamille ja sanoi: "Katso, minä menen sinun synnyinseurakuntaasi ja isäsi taloon ja otan sieltä vaimon pojallesi; mutta jos nainen ei suostu seuraamaan minua tähän maahan, vienkö poikasi takaisin synnyinseurakuntaasi?"
33 Ja Abraham sanoi hänelle: "Varo, ettet tuo poikaani tänne takaisin, sillä Herra, jonka edessä olen vaeltanut, lähettää enkelinsä sinun edelläsi ja tekee matkasi menestyksekkääksi."
34 Ja Elieser teki niin kuin Abraham oli häntä käskenyt, ja Elieser vannoi isännälleen Abrahamille tästä asiasta; ja Elieser nousi ja otti kymmenen kamelia isäntänsä kameleista ja kymmenen miestä isäntänsä palvelijoista mukaansa, ja he nousivat ja menivät Haraniin, Abrahamin ja Nahorin kaupunkiin, hakemaan vaimon Iisakille, Abrahamin pojalle; ja heidän ollessaan poissa Abraham lähetti sanan Seemin ja Eberin taloon, ja he toivat sieltä hänen poikansa Iisakin.
35 Ja Iisak palasi isänsä kotiin Beersebaan, kun taas Elieser ja hänen miehensä tulivat Haraniin; ja he pysähtyivät kaupunkiin juottopaikan ääreen, ja hän pani kamelinsa polvistumaan veden ääreen, ja ne jäivät sinne.
36 Ja Elieser, Abrahamin palvelija, rukoili ja sanoi: "Oi, Abrahamin, minun isäntäni, Jumala, suo minulle tänä päivänä menestystä ja tee laupeus isännälleni, niin että tänä päivänä määräät isäntäni pojalle vaimon hänen suvustaan."
37 Ja Herra kuuli Elieserin äänen palvelijansa Abrahamin tähden, ja hän sattui kohtaamaan Betuelin tyttären, Milkan pojan, Naahorin, Abrahamin veljen, vaimon, ja Elieser tuli hänen kotiinsa.
38 Ja Elieser kertoi heille kaikki, mitä hän oli tehnyt ja että hän oli Abrahamin palvelija, ja he iloitsivat hänestä suuresti.
39 Ja kaikki ylistivät Herraa, joka oli tämän tehnyt, ja antoivat hänelle Rebekan, Betuelin tyttären, vaimoksi Iisakille.
40 Ja nuori nainen oli hyvin kauniin näköinen, hän oli neitsyt, ja Rebekka oli noina päivinä kymmenen vuotta vanha.
41 Ja Betuel ja Laban ja hänen lapsensa laittoivat sinä yönä juhlat, ja Elieser ja hänen miehensä tulivat ja söivät ja joivat ja iloitsivat siellä sinä yönä.
42 Ja Elieser nousi aamulla, hän ja miehet, jotka olivat hänen kanssaan, ja kutsui koko Betuelin perheen sanoen: "Päästäkää minut menemään herrani luo." Niin he nousivat ja lähettivät pois Rebekan ja hänen imettäjänsä Deboran, Usin tyttären, ja he antoivat hänelle hopeaa ja kultaa, palvelijoita ja palvelijattaria, ja he siunasivat hänet.
43 Ja he lähettivät Elieserin miehineen pois; ja palvelijat ottivat Rebekan, ja hän meni ja palasi isäntänsä luo Kanaanin maahan.
44 Ja Iisak otti Rebekan, ja hänestä tuli hänen vaimonsa, ja hän vei hänet telttaan.
45 Ja Iisak oli neljänkymmenen vuoden vanha, kun hän otti vaimokseen Rebekan, setänsä Betuelin tyttären.

LUKU 25

1 Siihen aikaan Abraham otti jälleen vaimon vanhalla iällään, ja hänen nimensä oli Ketura Kanaanin maasta.
2 Ja hän synnytti hänelle Simranin, Joksanin, Medanin, Midianin, Jisbakin ja Suakin, kaikkiaan kuusi poikaa. Ja Simranin lapset olivat Abihen, Molik ja Narim.
3 Joksanin pojat olivat Seba ja Dedan, Medanin pojat Amida, Joab, Gooki, Elisa ja Notak, ja Midianin pojat Efa, Efer, Hanok, Abida ja Eldaa.
4 Ja Jisbakin pojat olivat Makiro, Beyodua ja Tator.
5 Ja Suuakin pojat olivat Bildad, Mamdad, Munan ja Meban; kaikki nämä olivat Keturan, kanaanilaisen naisen, lasten suvut, jotka hän synnytti Abrahamille, heprealaiselle.
6 Ja Abraham lähetti kaikki nämä pois ja antoi heille lahjoja, ja he lähtivät pois hänen poikansa Iisakin luota asumaan, missä he löytäisivät paikan.
7 Ja kaikki nämä menivät itään päin olevalle vuorelle ja rakensivat itselleen kuusi kaupunkia, joissa he asuvat aina tähän päivään asti.
8 Mutta Saban ja Dedanin lapset, Joksanin lapset, eivät lapsineen asuneet veljiensä kanssa heidän kaupungeissaan, vaan he vaelsivat ja leiriytyivät maihin ja erämaihin, aina tähän päivään asti.
9 Ja Abrahamin pojan Midianin lapset menivät Kuusin maan itäpuolelle, ja he löysivät siellä suuren laakson itäisestä maasta, ja he asettuivat sinne ja rakensivat kaupungin, ja he asuivat siellä, se on Midianin maa tähän päivään asti.
10 Ja Midian asui kaupungissa, jonka hän oli rakentanut, hän ja hänen viisi poikaansa ja kaikki, mitä hänelle kuului.

11 Ja nämä olivat Midianin poikien nimet heidän nimiensä mukaan heidän kaupungeissaan: Eefa, Eefer, Hanok, Abida ja Eldaa.
12 Ja Eefahin pojat olivat Metak, Mesar, Avi ja Tsanua, ja Eeferin pojat olivat Efron, Zur, Alirun ja Medin, ja Hanokin pojat olivat Reuel, Rekem, Azi, Alyosub ja Alad.
13 Ja Abidan pojat olivat Kur, Melud, Kerury ja Molki; ja Eldaan pojat olivat Miker, Reba, Malkia ja Gabol; nämä ovat midianilaisten nimet heidän sukujensa mukaan; ja myöhemmin midianilaisten suvut levisivät kaikkialle Midianin maahan.
14 Nämä ovat kertomus Ismaelin, Abrahamin pojan, suvusta, jonka Saaran palvelijatar Haagar synnytti Abrahamille.
15 Ja Ismael otti vaimon Egyptin maasta, ja hänen nimensä oli Riba, se on Meriba.
16 Ja Riba synnytti Ismaelille Nebajotin, Kedarin, Adbeelin ja Mibsamin sekä heidän sisarensa Bosmatin.
17 Ja Ismael hylkäsi vaimonsa Riban, ja tämä lähti hänen luotaan ja palasi Egyptiin isänsä taloon ja asui siellä, sillä hän oli ollut hyvin paha Ismaelin ja hänen isänsä Abrahamin silmissä.
18 Ja Ismael otti sen jälkeen vaimon Kanaanin maasta, ja hänen nimensä oli Malkuth, ja tämä synnytti hänelle Nisman, Duuman, Masan, Hadadin, Teman, Jeturin, Nafiisin ja Kedman.
19 Nämä ovat Ismaelin pojat, ja nämä ovat heidän nimensä, kaksitoista ruhtinasta kansojensa mukaan; ja Ismaelin suvut levittäytyivät myöhemmin, ja Ismael otti lapsensa ja kaiken omaisuutensa, jonka hän oli hankkinut, sekä taloutensa asukkaat ja kaiken hänelle kuuluvan, ja he menivät asumaan sinne, minne he löytäisivät paikan.
20 Ja he menivät ja asettuivat asumaan Paranin erämaan lähelle, ja heidän asuinpaikkansa oli Havilasta Suriin asti, joka on Egyptin itään päin, Assyriaan mentäessä.
21 Ja Ismael ja hänen poikansa asuivat maassa, ja heille syntyi lapsia, ja he olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät runsaasti.
22 Ja nämä olivat Nebajotin, Ismaelin esikoisen, poikien nimet: Mend, Send ja Mayon; ja Kedarin pojat olivat Aljon, Kezem, Hamad ja Eli.
23 Adbeelin pojat olivat Hamad ja Jabin, ja Mibsamin pojat olivat Obadja, Ebedmelek ja Jeus; nämä olivat Riban, Ismaelin vaimon, lasten suvut.
24 Ja Misman, Ismaelin pojan, pojat olivat Šamua, Sakarjon ja Obed; ja Duuman pojat olivat Kesed, Eli, Makmad ja Amed.
25 Ja Masan pojat olivat Melon, Mula ja Ebidadon; ja Chadadin pojat olivat Azur, Minsar ja Ebedmelek; ja Teman pojat olivat Seir, Sadon ja Jakol.
26 Ja Jeturin pojat olivat Merith, Yaish, Alyo ja Pachot; ja Nafisin pojat olivat Ebed-Tamed, Abiyasaf ja Mir; ja Kedman pojat olivat Kalip, Takti ja Omir; nämä olivat Malkutin, Ismaelin vaimon, lapset sukujensa mukaan.
27 Nämä kaikki ovat Ismaelin suvut polveutumisensa mukaan, ja he asuivat niissä maissa, joihin he olivat rakentaneet itselleen kaupunkeja, aina tähän päivään asti.
28 Ja Rebekka, Betuelin tytär, Abrahamin pojan Iisakin vaimo, oli noina päivinä hedelmätön, eikä hänellä ollut jälkeläisiä; ja Iisak asui isänsä luona Kanaanin maassa; ja Herra oli Iisakin kanssa; ja Arpaksad, Seemin poika, Nooan pojan, kuoli noina päivinä, Iisakin neljäntenäkymmenentenäkahdeksantena elinvuotena, ja Arpaksad eli kaikkiaan neljäsataakolmekymmentäkahdeksan vuotta; ja hän kuoli.

LUKU 26

1 Ja Iisakin, Abrahamin pojan, viidentenäkymmenentenäyhdeksäntenä elinvuotena hänen vaimonsa Rebekka oli vielä hedelmätön noina päivinä.
2 Ja Rebekka sanoi Iisakille: "Totisesti, herrani, olen kuullut, että äitisi Saara oli hedelmätön päivinään, kunnes herrani Abraham, isäsi, rukoili hänen puolestaan ja hän tuli raskaaksi hänestä."
3 Nouse siis nyt ja rukoile sinäkin Jumalaa, niin hän kuulee rukouksesi ja muistaa meitä armollisuutensa tähden.
4 Ja Iisak vastasi vaimolleen Rebekalle sanoen: "Abraham on jo rukoillut minun puolestani Jumalaa, että hän lisäisi hänen jälkeläisiään; nyt siis tämä hedelmättömyys siirtyy meille sinulta."
5 Ja Rebekka sanoi hänelle: "Mutta nouse nyt sinäkin ja rukoile, että Herra kuulisi rukouksesi ja antaisi minulle lapsia." Ja Iisak kuuli vaimonsa sanoja, ja Iisak ja hänen vaimonsa nousivat ja menivät Morian maahan rukoilemaan siellä ja etsimään Herraa, ja kun he olivat saapuneet siihen paikkaan, Iisak nousi seisomaan ja rukoili Herraa vaimonsa tähden, koska tämä oli hedelmätön.
6 Ja Iisak sanoi: "Oi Herra, taivaan ja maan Jumala, jonka hyvyys ja armo täyttävät maan, sinä, joka otit isäni hänen isänsä kodista ja hänen syntymäpaikastaan ja toit hänet tähän maahan ja sanoit hänelle: 'Sinun jälkeläisillesi minä annan maan', ja sinä lupasit hänelle ja julistit hänelle: 'Minä teen jälkeläisesi lukuisiksi kuin taivaan tähdet ja kuin meren hiekka'. Nyt toteutukoot sanasi, jotka puhuit isälleni.
7 Sillä sinä olet Herra, meidän Jumalamme, sinun puoleesi katsomme, että antaisit meille ihmisten jälkeläisiä, niin kuin meille lupasit, sillä sinä olet Herra, meidän Jumalamme, ja sinun puoleesi katsomme.
8 Herra kuuli Iisakin, Abrahamin pojan, rukouksen, ja Herra antoi hänen hartautensa perään, ja hänen vaimonsa Rebekka tuli raskaaksi.
9 Ja noin seitsemän kuukauden kuluttua lapset kamppailivat keskenään hänen kohdussaan, ja se tuskautti häntä suuresti, niin että hän oli heidän takiaan väsynyt. Ja hän sanoi kaikille naisille, jotka silloin olivat maassa: "Onko teille tapahtunut sellaista kuin minulle?" Ja he sanoivat hänelle: "Ei."
10 Ja hän sanoi heille: "Miksi olen yksin tässä kaikkien naisten joukossa, jotka olivat maan päällä?" Ja hän meni Morian maahan etsimään Herraa tämän takia; ja hän meni Seemin ja hänen poikansa Eeberin luo tiedustelemaan heiltä tätä asiaa, ja että he etsisivät Herraa tässä häntä koskevassa asiassa.
11 Ja hän pyysi myös Abrahamia etsimään ja tiedustelemaan Herralta kaikkea, mitä hänelle oli tapahtunut.
12 Ja he kaikki kysyivät Herralta tästä asiasta, ja he toivat hänelle sanan Herralta ja sanoivat hänelle: "Kaksi lasta on sinun kohdussasi, ja heistä nousee kaksi kansaa; ja toinen kansa on oleva toista voimakkaampi, ja suurempi palvelee nuorempaa."

13 Ja kun hänen synnyttämispäivänsä olivat päättyneet, hän polvistui, ja katso, hänen kohdussaan oli kaksoset, niin kuin Herra oli hänelle sanonut.
14 Ensimmäinen tuli ulos, kauttaaltaan punainen kuin karvainen vaate, ja kaikki maan kansa antoi hänelle nimen Esau, sanoen: "Tämä on syntynyt täydellisesti kohdusta asti."
15 Sen jälkeen tuli hänen veljensä, ja hänen kätensä tarttui Esaun kantapäähän; sentähden he antoivat hänelle nimen Jaakob.
16 Ja Iisak, Abrahamin poika, oli kuusikymmentä vuotta vanha, kun hän siitti heidät.
17 Ja pojat kasvoivat viidenteentoista ikävuotensa saavuttamiseksi, ja he tulivat miesten joukkoon. Esau oli juonitteleva ja petollinen mies ja taitava metsästäjä pellolla, ja Jaakob oli täydellinen ja viisas mies, joka asui teltoissa, paimensi laumoja ja oppi Herran ohjeet ja isänsä ja äitinsä käskyt.
18 Ja Iisak ja hänen perhekuntansa lapset asuivat isänsä Abrahamin luona Kanaanin maassa, niin kuin Jumala oli heille käskenyt.
19 Ja Ismael, Abrahamin poika, meni lastensa ja kaiken heille kuuluvan kanssa, ja he palasivat sinne Havilan maahan ja asuivat siellä.
20 Ja kaikki Abrahamin sivuvaimojen lapset menivät asumaan idän maahan, sillä Abraham oli lähettänyt heidät pois poikansa luota ja antanut heille lahjoja, ja he menivät pois.
21 Ja Abraham antoi kaiken, mitä hänellä oli, pojalleen Iisakille, ja hän antoi hänelle myös kaikki aarteeni.
22 Ja hän käski häntä sanoen: "Etkö tiedä ja ymmärrä, että Herra on Jumala taivaassa ja maan päällä, eikä ole toista hänen rinnallaan?"
23 Ja hän otti minut pois isäni kodista ja syntymäpaikastani ja antoi minulle kaikki maan ihanuudet; hän pelasti minut jumalattomien neuvosta, sillä häneen minä turvasin.
24 Ja hän toi minut tähän paikkaan ja vapautti minut Ur-Kasdimista; ja hän sanoi minulle: "Sinun jälkeläisillesi minä annan kaikki nämä maat, ja he perivät ne, kun he pitävät minun käskyni, säädökseni ja oikeuteni, jotka minä olen sinulle antanut ja jotka minä heille annan."
25 Ja nyt, poikani, kuule minua ja pidä Herran, sinun Jumalasi, käskyt, jotka minä sinulle annoin. Älä poikkea oikealta tieltä, älä oikealle äläkä vasemmalle, että sinä ja sinun lapsesi sinun jälkeesi menestyisitte ikuisesti.
26 Ja muista Herran ihmeellisiä tekoja ja hänen hyvyyttään, jota hän on osoittanut meille, pelastaessaan meidät vihollistemme käsistä, ja Herra, meidän Jumalamme, antoi heidän joutua meidän käsiimme; ja nyt pidä kaikki, mitä minä olen käskenyt sinun tehdä, äläkä poikkea Jumalasi käskyistä äläkä palvele ketään muuta hänen rinnallaan, että sinun ja jälkeläistesi kävisi hyvin sinun jälkeesi.
27 Ja opeta lapsillesi ja jälkeläisillesi Herran säädökset ja hänen käskynsä ja opeta heille oikea tie, jota heidän tulee vaeltaa, jotta heidän kävisi hyvin iankaikkisesti.
28 Ja Iisak vastasi isälleen ja sanoi hänelle: "Minä teen, mitä Herrani on käskenyt, enkä poikkea Herran, Jumalani, käskyistä. Minä pidän kaiken, mitä hän on minulle käskenyt." Ja Abraham siunasi poikansa Iisakin ja myös lapsensa, ja Abraham opetti Jaakobille Herran opetuksen ja hänen tiensä.
29 Ja siihen aikaan Abraham kuoli, Jaakobin ja Esaun, Iisakin poikien, viidentenätoista elinvuotena, ja Abrahamin päivät olivat yhteensä sata seitsemänkymmentäviisi vuotta, ja hän kuoli ja hänet koottiin kansansa luo hyvässä vanhuudessa, vanhana ja elämästä kylläisenä, ja hänen poikansa Iisak ja Ismael hautasivat hänet.
30 Ja kun Kanaanin asukkaat kuulivat, että Abraham oli kuollut, he kaikki tulivat kuninkaidensa, ruhtinaidensa ja kaikkien miestensä kanssa hautaamaan Abrahamia.
31 Ja kaikki Haranin maan asukkaat ja kaikki Abrahamin suvun suvut ja kaikki ruhtinaat ja ylimykset ja Abrahamin lapset sivuvaimoista, kaikki tulivat kuullessaan Abrahamin kuolemasta, ja he maksoivat Abrahamin ystävällisyyden ja lohduttivat hänen poikaansa Iisakia, ja he hautasivat Abrahamin luolaan, jonka hän oli ostanut heettiläiseltä Efronilta ja hänen lapsiltaan, hautapaikaksi.
32 Ja kaikki Kanaanin asukkaat ja kaikki, jotka tunsivat Abrahamin, itkivät Abrahamia kokonaisen vuoden, ja miehet ja naiset murehtivat häntä.
33 Ja kaikki pienet lapset ja kaikki maan asukkaat itkivät Abrahamia, sillä Abraham oli ollut hyvä heille kaikille ja koska hän oli ollut oikeamielinen Jumalan ja ihmisten edessä.
34 Eikä noussut ketään miestä, joka pelkäsi Jumalaa niin kuin Abraham, sillä hän oli pelännyt Jumalaansa nuoruudestaan asti ja oli palvellut Herraa ja oli vaeltanut kaikilla hänen teillään elämänsä aikana, lapsuudestaan kuolinpäiväänsä asti.
35 Ja Herra oli hänen kanssaan ja pelasti hänet Nimrodin ja hänen kansansa neuvosta, ja kun hän soti Elamin neljää kuningasta vastaan, hän voitti heidät.
36 Ja hän toi kaikki maan lapset Jumalan palvelukseen, ja hän opetti heille Herran teitä ja saattoi heidät tuntemaan Herran.
37 Ja hän perusti lehdon ja istutti siihen viinitarhan, ja hän oli aina valmistanut teltassansa ruokaa ja juomaa niille, jotka kulkivat maan läpi, jotta he voisivat tyydyttää itsensä hänen talossaan.
38 Ja Herra Jumala pelasti koko maan Abrahamin tähden.
39 Ja Abrahamin kuoleman jälkeen Jumala siunasi hänen poikaansa Iisakia ja hänen lapsiaan, ja Herra oli Iisakin kanssa, niin kuin hän oli ollut hänen isänsä Abrahamin kanssa, sillä Iisak piti kaikki Herran käskyt, niin kuin hänen isänsä Abraham oli häntä käskenyt; hän ei poikkeanut oikealle eikä vasemmalle oikealta polulta, jonka hänen isänsä oli hänelle käskenyt.

LUKU 27

1 Ja Esau meni siihen aikaan, Abrahamin kuoleman jälkeen, usein metsästämään pellolle.
2 Myös Nimrod, Baabelin kuningas, eli Amrafel, meni usein urheiden miestensä kanssa metsästämään pellolle ja vaelsi miestensä kanssa viileässä päivänvalossa.
3 Ja Nimrod tarkkaili Esauta kaiken aikaa, sillä Nimrodin sydämessä syntyi mustasukkaisuus Esauta kohtaan kaiken aikaa.
4 Eräänä päivänä Esau meni metsästämään ja löysi Nimrodin kävelemästä erämaassa kahden miehensä kanssa.
5 Ja kaikki hänen mahtavat miehensä ja kansansa olivat hänen kanssaan erämaassa, mutta he siirtyivät hänestä

etäälle ja kulkivat hänen luotaan eri suuntiin metsästämään, ja Esau kätkeytyi Nimrodilta, ja tämä väijyi häntä erämaassa.

6 Eikä Nimrod ja hänen miehensä, jotka olivat hänen kanssaan, tunteneet häntä, ja Nimrod ja hänen miehensä kävelivät usein pellolla päivän viiletessä tietääkseen, missä hänen miehensä metsästivät pellolla.

7 Ja Nimrod ja kaksi hänen miestään, jotka olivat hänen kanssaan, tulivat paikkaan, jossa he olivat, kun Esau säpsähti yhtäkkiä piilopaikastaan, veti miekkansa ja kiiruhti juoksemaan Nimrodin luo ja löi hänen päänsä irti.

8 Ja Esau kävi tuskallista taistelua Nimrodin kanssa olleiden kahden miehen kanssa, ja kun he huusivat hänelle, Esau kääntyi heitä kohti ja löi heidät kuoliaaksi miekallaan.

9 Ja kaikki Nimrodin mahtavat miehet, jotka olivat jättäneet hänet lähteäkseen erämaahan, kuulivat huudon kaukaa, ja he tunsivat noiden kahden miehen äänet ja juoksivat tiedustelemaan sen syytä, kun he löysivät kuninkaansa ja ne kaksi miestä, jotka olivat hänen kanssaan, makaamasta kuolleena erämaassa.

10 Ja kun Esau näki Nimrodin mahtavat miehet tulevan kaukaa, hän pakeni ja siten pelastui; ja Esau otti Nimrodin arvokkaat vaatteet, jotka Nimrodin isä oli testamentannut Nimrodille, ja joilla Nimrod valloitti koko maan, ja hän juoksi ja kätki ne taloonsa.

Ja Esau otti nuo vaatteet ja juoksi kaupunkiin Nimrodin miesten takia, ja hän tuli isänsä taloon väsyneenä ja uupuneena taistelusta, ja hän oli kuolemaisillaan suruun, kun hän lähestyi veljeään Jaakobia ja istuutui hänen eteensä.

12 Ja hän sanoi veljelleen Jaakobille: "Katso, minä kuolen tänä päivänä, miksi sitten tarvitsen esikoisoikeuden?" Ja Jaakob toimi viisaasti Esaun kanssa tässä asiassa, ja Esau myi esikoisoikeutensa Jaakobille, sillä Herra oli niin määrännyt.

13 Ja Esaun osuuden Makpelan vainion luolassa, jonka Abraham oli ostanut heettiläisiltä hautapaikaksi, Esau myi myös Jaakobille, ja Jaakob osti kaiken tämän veljeltään Esaulta annettua hintaa vastaan.

14 Ja Jaakob kirjoitti kaiken tämän kirjaan, ja hän todisti siitä todistajien kanssa, ja hän sinetöi sen, ja kirja pysyi Jaakobin käsissä.

15 Ja kun Nimrod, Kuusin poika, kuoli, hänen miehensä nostivat hänet ylös ja toivat hänet kauhistuneena ja hautasivat hänet hänen kaupunkiinsa. Ja Nimrod eli kaikkiaan kaksisataaviisitoista vuotta, ja sitten hän kuoli.

16 Ja päivät, jotka Nimrod hallitsi maan kansaa, olivat satakahdeksankymmentäviisi vuotta; ja Nimrod kuoli Esaun miekkaan häpeässä ja halveksunnassa, ja Abrahamin jälkeläiset aiheuttivat hänen kuolemansa, niin kuin hän oli nähnyt unessaan.

17 Ja Nimrodin kuoltua hänen valtakuntansa jakautui moniin osiin, ja kaikki ne osat, joita Nimrod hallitsi, palautettiin maan kuninkaille, jotka saivat ne takaisin Nimrodin kuoleman jälkeen, ja kaikki Nimrodin suvun ihmiset olivat pitkään kaikkien muiden maan kuninkaiden orjia.

LUKU 28

1 Ja noina päivinä, Abrahamin kuoleman jälkeen, sinä vuonna Herra toi maahan raskaan nälänhädän. Ja kun nälänhätä raivosi Kanaanin maassa, Iisak nousi mennäkseen alas Egyptiin nälänhädän vuoksi, niin kuin hänen isänsä Abraham oli tehnyt.

2 Ja Herra ilmestyi sinä yönä Iisakille ja sanoi hänelle: "Älä mene Egyptiin, vaan nouse ja mene Gerariin Abimelekin, filistealaisten kuninkaan, luo ja ole siellä, kunnes nälänhätä lakkaa.

3 Niin Iisak nousi ja meni Gerariin, niin kuin Herra oli häntä käskenyt, ja hän viipyi siellä kokonaisen vuoden.

4 Ja kun Iisak tuli Gerariin, maan kansa näki, että hänen vaimonsa Rebekka oli kauniin näköinen, ja Gerarin kansa kysyi Iisakilta hänen vaimostaan, ja hän sanoi: "Hän on minun sisareni", sillä hän pelkäsi sanoa hänen olevan hänen vaimonsa, ettei maan kansa tappaisi häntä hänen takiaan.

5 Ja Abimelekin ruhtinaat menivät ja ylistivät naista kuninkaan luo, mutta hän ei vastannut heille eikä kuunnellut heidän sanojaan.

6 Mutta hän kuuli heidän sanovan, että Iisak julisti hänet sisarekseen, joten kuningas piti asian mielessään.

7 Ja kun Iisak oli viipynyt maassa kolme kuukautta, Abimelek katsoi ulos ikkunasta ja näki, että Iisak leikki vaimonsa Rebekan kanssa; sillä Iisak asui kuninkaan ulommassa talossa, ja Iisakin talo oli vastapäätä kuninkaan taloa.

8 Ja kuningas sanoi Iisakille: "Mitä olet meille tehnyt, kun sanot vaimostasi: 'Hän on minun sisareni? Kuinka helposti joku kansan mahtimies olisi voinut maata hänen kanssaan, ja sinä olisit saattanut meidät syyllisiksi."

9 Niin Iisak sanoi Abimelekille: "Koska pelkäsin kuolevani vaimoni tähden, sanoin: 'Hän on minun sisareni.'"

10 Siihen aikaan Abimelek antoi käskyn kaikille ruhtinailleen ja mahtimiehilleen, ja he ottivat Iisakin ja hänen vaimonsa Rebekan ja toivat heidät kuninkaan eteen.

11 Ja kuningas käski, että heidän tuli pukea heidät ruhtinaallisiin vaatteisiin ja ratsastaa kaupungin kaduilla ja julistaa heidän edessään kaikkialla maassa sanoen: "Tämä on se mies ja tämä on hänen vaimonsa; jokainen, joka koskee tähän mieheen tai hänen vaimoonsa, on varmasti kuolemalla kuoltava." Ja Iisak palasi vaimonsa kanssa kuninkaan taloon, ja Herra oli Iisakin kanssa, ja hän jatkoi rikastumistaan eikä häneltä puuttunut mitään.

12 Ja Herra antoi Iisakin löytää suosion Abimelekin ja kaikkien hänen alamaistensa silmissä, ja Abimelek kohteli Iisakia hyvin, sillä Abimelek muisti valan ja liiton, joka oli isänsä ja Abrahamin välillä.

13 Ja Abimelek sanoi Iisakille: "Katso, koko maa on edessäsi; asu, missä ikinä sinulle hyväksi näkee, kunnes palaat maallesi." Ja Abimelek antoi Iisakille peltoja ja viinitarhoja ja parhaan osan Gerarin maata, kylvämistä ja leikkaamista ja maan hedelmien syömistä varten, kunnes nälänhädän päivät olisivat ohi.

14 Ja Iisak kylvi siinä maassa ja sai sinä vuonna satakertaisesti, ja Herra siunasi häntä.

15 Ja mies tuli rikastuneeksi, ja hänellä oli pikkukarjaa ja karjaa sekä paljon palvelijoita.

16 Ja kun nälänhädän päivät olivat ohi, Herra ilmestyi Iisakille ja sanoi hänelle: "Nouse, lähde tästä paikasta ja palaa maallesi, Kanaanin maahan." Ja Iisak nousi ja palasi

Hebroniin, joka on Kanaanin maassa, hän ja kaikki, mitä hänelle kuului, niin kuin Herra oli häntä käskenyt.
17 Ja tämän jälkeen Selak, Arpaksadin poika, kuoli sinä vuonna, joka on Jaakobin ja Esaun kahdeksantenatoista elinvuotena; ja Selakin koko elinaika oli neljäsataakolmekymmentäkolme vuotta, ja hän kuoli.
18 Siihen aikaan Iisak lähetti nuoremman poikansa Jaakobin Seemin ja Eeberin taloon, ja tämä oppi Herran ohjeet, ja Jaakob pysyi Seemin ja Eeberin talossa kolmekymmentäkaksi vuotta, eikä hänen veljensä Esau lähtenyt, sillä hän ei ollut halukas lähtemään, ja hän pysyi isänsä talossa Kanaanin maassa.
19 Ja Esau metsästi jatkuvasti pelloilla saadakseen kotiin mitä saisi, niin Esau teki kaikkina päivinään.
20 Ja Esau oli juonitteleva ja petollinen mies, joka metsästi ihmisten sydämiä ja petti heidät. Ja Esau oli urhea mies pellolla ja meni ajan myötä tavalliseen tapaansa metsästämään; ja hän tuli aina Seirin pellolle, se on Edom.
21 Ja hän viipyi Seirin maassa metsästämässä pellolla vuoden ja neljä kuukautta.
22 Ja Esau näki Seirin maassa kanaanilaisen miehen tyttären; hänen nimensä oli Jehuditin, Beerin tyttären, Eeferin pojan, Heetin, Kanaanin pojan, suvuista.
23 Ja Esau otti hänet vaimokseen ja meni hänen luokseen; Esau oli neljänkymmenen vuoden vanha ottaessaan hänet ja vei hänet Hebroniin, isänsä asuinseudulle, ja hän asui siellä.
24 Ja tapahtui noina päivinä, Iisakin sadantkymmenentenä elinvuotena, se on Jaakobin viidentenäkymmenentenä elinvuotena, että sinä vuonna kuoli Seem, Nooan poika; Seem oli kuollessaan kuudensadan vuoden ikäinen.
25 Ja kun Seem kuoli, Jaakob palasi isänsä luo Hebroniin, joka on Kanaanin maassa.
26 Ja Jaakobin viidentenäkymmenentenäkuudentena elinvuotena väkeä tuli Haranista, ja Rebekalle kerrottiin hänen veljestään Labanista, Betuelin pojasta.
27 Sillä Labanin vaimo oli hedelmätön noina päivinä eikä synnyttänyt lapsia, eivätkä kaikki hänen palvelijattarensa synnyttäneet hänelle lapsia.
28 Ja Herra muisti sen jälkeen Labanin vaimon Adinan, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti kaksoset tyttäret. Ja Laban antoi tyttärilleen nimet: vanhemman Lean ja nuoremman Raakelin.
29 Ja nuo ihmiset tulivat ja kertoivat nämä asiat Rebekalle, ja Rebekka iloitsi suuresti siitä, että Herra oli käynyt hänen veljensä luona ja että tämä oli saanut lapsia.

LUKU 29

1 Ja Iisak, Abrahamin poika, tuli vanhaksi ja ikääntyneeksi, ja hänen silmänsä kävivät iän myötä raskaiksi, hämärtyneiksi, eivätkä he voineet nähdä.
2 Siihen aikaan Iisak kutsui poikaansa Esauta ja sanoi: "Ota aseesi, viinesi ja jousesi, nouse ja mene pellolle ja hae minulle riistaa, tee minulle herkullista ruokaa ja tuo se minulle, että söisin ja siunaisin sinut ennen kuolemaani, sillä olen jo vanha ja harmaapäinen.
3 Ja Esau teki niin; ja hän otti aseensa ja meni ulos pellolle metsästämään peuraa, kuten tavallista, viedäkseen sen isälleen, niin kuin hän oli käskenyt, siunatakseen hänet.
4 Ja Rebekka kuuli kaikki sanat, jotka Iisak oli puhunut Esaulle, ja hän kiiruhti kutsumaan poikansa Jaakobin sanoen: "Näin isäsi puhui veljellesi Esaulle, ja näin minä kuulin; nyt siis kiiruhda ja tee se, mitä minä sinulle kerron."
5 Nouse ja mene laumaan ja tuo minulle kaksi hyvää vuohenvohlaa, niin minä tuon isällesi herkullisen ruoan. Tuo sinä herkullinen ruoka, että hän voi syödä ennen kuin veljesi tulee metsästä, jotta isäsi siunaisi sinut.
6 Ja Jaakob kiirehti ja teki niin kuin hänen äitinsä oli käskenyt, ja hän valmisti herkkuruuan ja toi sen isänsä eteen ennen kuin Esau oli palannut metsästysretkeltään.
7 Ja Iisak sanoi Jaakobille: "Kuka sinä olet, poikani?" Hän vastasi: "Minä olen sinun esikoisesi Esau. Olen tehnyt niin kuin käskit minun tehdä. Nouse siis ja syö saaliistani, että sielusi siunaisi minut, niin kuin minulle puhuit."
8 Ja Iisak nousi ja söi ja joi, ja hänen sydämensä rauhoittui, ja hän siunasi Jaakobin, ja Jaakob lähti isänsä luota; ja heti kun Iisak oli siunannut Jaakobin ja hän oli lähtenyt hänen luotaan, katso, Esau tuli metsästysretkeltään pellolta, ja hänkin valmisti herkullista ruokaa ja toi sen isälleen syötäväksi ja siunattavaksi.
9 Ja Iisak sanoi Esaulle: "Kuka oli se, joka oli ottanut riistaa ja toi sen minulle ennen sinun tuloasi, ja jonka minä siunasin?" Ja Esau tiesi, että hänen veljensä Jaakob oli tehnyt tämän, ja Esaun viha syttyi hänen veljeään Jaakobia kohtaan, koska hän oli tehnyt näin häntä kohtaan.
10 Ja Esau sanoi: "Eikö häntä kutsuta oikeutetusti Jaakobiksi? Sillä hän on kahdesti syrjäyttänyt minut, hän on ottanut pois esikoisoikeuteni ja nyt hän on ottanut pois minun siunaukseni." Ja Esau itki katkerasti. Ja kun Iisak kuuli poikansa Esaun itkevän, Iisak sanoi Esaulle: "Mitä voin tehdä, poikani? Veljesi tuli kavaluudella ja vei pois siunauksesi." Ja Esau vihasi veljeään Jaakobia sen siunauksen vuoksi, jonka hänen isänsä oli hänelle antanut, ja hänen vihansa syttyi suuresti häntä kohtaan.
Ja Jaakob pelkäsi kovasti veljeään Esauta, ja hän nousi ja pakeni Seemin pojan Eberin taloon ja kätkeytyi sinne veljensä vuoksi, ja Jaakob oli kuusikymmentäkolme vuotta vanha, kun hän lähti Kanaanin maasta Hebronista, ja Jaakob oli kätkeytyneenä Eberin taloon neljätoista vuotta veljensä Esaun vuoksi, ja hän jatkoi siellä Herran teiden ja hänen käskyjensä oppimista.
12 Ja kun Esau näki, että Jaakob oli paennut ja karannut hänen luotaan, ja että Jaakob oli ovelasti saanut siunauksen, Esau suri suuresti, ja hän oli myös vihainen isälleen ja äidilleen; ja hänkin nousi ja otti vaimonsa ja lähti isänsä ja äitinsä luota Seirin maahan, ja hän asui siellä; ja Esau näki siellä naisen Heetin tyttärien joukosta, jonka nimi oli Bosmat, heettiläisen Elonin tytär, ja hän otti hänet vaimokseen ensimmäisen vaimonsa lisäksi, ja Esau antoi hänelle nimen Ada, sanoen, että siunaus oli sinä aikana mennyt häneltä pois.
13 Ja Esau asui Seirin maassa kuusi kuukautta näkemättä isäänsä ja äitiään, ja sen jälkeen Esau otti vaimonsa ja nousi ja palasi Kanaanin maahan, ja Esau asetti kaksi vaimoaan isänsä taloon Hebroniin.
14 Ja Esaun vaimot kiusasivat ja ärsyttivät Iisakia ja Rebekkaa teoillaan, sillä he eivät vaeltaneet Herran teitä, vaan palvelivat isänsä puu- ja kivijumalia, niin kuin heidän

isänsä oli heitä opettanut, ja he olivat jumalattomampia kuin heidän isänsä.
15 Ja he kulkivat sydämensä pahojen himojen mukaan ja uhrasivat ja polttivat suitsukkeita Baalille, ja Iisak ja Rebekka kyllästyivät heihin.
16 Ja Rebekka sanoi: "Minä olen kyllästynyt elämääni Heetin tyttärien takia. Jos Jaakob ottaa vaimon Heetin tyttäristä, tämän maan tyttäristä, mitä hyötyä minulle siitä on?"
17 Siihen aikaan Aada, Esaun vaimo, tuli raskaaksi ja synnytti hänelle pojan. Esau antoi pojalle, joka hänelle oli syntynyt, nimen Elifas. Ja Esau oli kuudenkymmenenviiden vuoden ikäinen, kun Aada synnytti hänet.
18 Ja Ismael, Abrahamin poika, kuoli noina päivinä, Jaakobin kuudentenakymmenentenäneljäntenä elinvuotena, ja Ismaelin koko elinaika oli satakolmekymmentäseitsemän vuotta, ja hän kuoli.
19 Ja kun Iisak kuuli Ismaelin kuolleen, hän suri häntä, ja Iisak valitti häntä monta päivää.
20 Ja Jaakobin neljäntoista vuoden asumisen jälkeen Eberin talossa Jaakob halusi nähdä isänsä ja äitinsä, ja Jaakob tuli isänsä ja äitinsä taloon Hebroniin, ja Esau oli noina päivinä unohtanut, mitä Jaakob oli tehnyt hänelle ottaessaan siunauksen häneltä noina päivinä.
21 Ja kun Esau näki Jaakobin tulevan isänsä ja äitinsä luo, hän muisti, mitä Jaakob oli tehnyt hänelle, ja hän oli kovin vihainen häntä kohtaan ja etsi henkeään tappaakseen hänet.
22 Ja Iisak, Abrahamin poika, oli vanha ja ikääntynyt. Ja Esau sanoi: "Isäni aika lähestyy, ja hänen on kuoltava. Kun hän kuolee, minä tapan veljeni Jaakobin."
23 Ja tämä kerrottiin Rebekalle, ja hän kiiruhti ja lähetti kutsumaan poikansa Jaakobin, ja hän sanoi hänelle: "Nouse, mene ja pakene Haraniin veljeni Labanin luo, ja jää sinne joksikin aikaa, kunnes veljesi viha kääntyy sinusta pois, ja sitten tulet takaisin."
24 Ja Iisak kutsui Jaakobin ja sanoi hänelle: "Älä ota vaimoa Kanaanin tyttäristä, sillä näin isämme Abraham käski meitä Herran sanan mukaan, jonka hän oli hänelle käskenyt, sanoen: 'Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan. Jos sinun lapsesi pitävät minun liittoni, jonka olen tehnyt sinun kanssasi, niin minäkin täytän sinun lapsillesi sen, mitä olen sinulle puhunut, enkä hylkää heitä.'"
25 Kuule siis nyt poikani minua, kaikkea, mitä minä käsken sinun tehdä, äläkä ota vaimoa Kanaanin tyttäristä. Nouse ja mene Haraniin, äitisi isän Betuelin taloon, ja ota sieltä itsellesi vaimo enosi Labanin tyttäristä.
26 Varo siis, ettet unohda Herraa, Jumalaasi, ja kaikkia hänen teitään siinä maassa, johon menet, ettet lankea maan kansan seuraan, ettet tavoittele turhuutta ja hylkää Herraa, Jumalaasi.
27 Mutta kun tulet siihen maahan, palvele siellä Herraa, äläkä poikkea oikealle äläkä vasemmalle siltä tieltä, jonka minä käskin sinun kulkea ja jonka olet oppinut.
28 Ja Kaikkivaltias Jumala suokoon sinulle suosion maan kansojen silmissä, että voisit ottaa sieltä vaimon valintasi mukaan, sellaisen, joka on hyvä ja oikeamielinen Herran teillä.
29 Ja Jumala suokoon sinulle ja jälkeläisillesi isäsi Abrahamin siunauksen ja tehköön sinut hedelmälliseksi ja lisääntyköön sinut, ja tulkoon sinusta suuri joukko kansaa siinä maassa, johon menet, ja antakoon Jumala sinun palata tähän maahan, isäsi asuinmaahan, lasten ja suurten rikkauksien kanssa, ilolla ja himolla.
30 Ja Iisak oli saanut Jaakobin käskynsä ja siunauksensa päätökseen, ja hän antoi hänelle paljon lahjoja, sekä hopeaa ja kultaa, ja lähetti hänet menemään; ja Jaakob kuuli isäänsä ja äitiään; hän suuteli heitä ja nousi ja meni Mesopotamiaan; ja Jaakob oli seitsemänkymmentäseitsemän vuotta vanha, kun hän lähti Kanaanin maasta Beersebasta.
31 Ja kun Jaakob lähti Harraniin, Esau kutsui poikansa Elifasin ja puhui hänelle salaa sanoen: "Ota nyt kiireesti miekkasi käteesi ja aja Jaakobia takaa. Kulje hänen edellään tiellä ja väijy häntä. Surmaa hänet miekallasi jossakin vuorista ja ota kaikki, mitä hänellä on, ja palaa takaisin."
32 Ja Elifas, Esaun poika, oli toimelias mies ja jousimies, niin kuin hänen isänsä oli häntä opettanut, ja hän oli tunnettu metsästäjä ja urhea mies.
33 Ja Elifas teki niin kuin hänen isänsä oli käskenyt häntä. Ja Elifas oli siihen aikaan kolmetoista vuotta vanha. Niin Elifas nousi ja meni ja otti mukaansa kymmenen äitinsä veljistä ja ajoi takaa Jaakobia.
34 Ja hän seurasi tarkasti Jaakobia ja väijyi häntä Kanaanin maan rajalla, vastapäätä Sikemin kaupunkia.
35 Ja Jaakob näki Elifasin ja hänen miestensä ajavan häntä takaa, ja Jaakob seisoi paikallaan, johon hän oli menossa, saadakseen selville, mitä tämä oli, sillä hän ei tiennyt asiaa. Niin Elifas veti miekkansa ja jatkoi etenemistään miestensä kanssa Jaakobia kohti. Ja Jaakob sanoi heille: "Mitä teille kuuluu, että olette tulleet tänne, ja mitä se tarkoittaa, että ajatte takaa miekoillanne?"
36 Ja Elifas tuli Jaakobin luo, ja tämä vastasi ja sanoi hänelle: "Näin isäni käski minua, enkä nyt minä poikkea isäni minulle antamista määräyksistä." Ja kun Jaakob näki, että Esau oli puhunut Elifasille voimankäytöstä, niin Jaakob lähestyi ja rukoili Elifasia ja hänen miehiään sanoen hänelle:
37 Katso, kaikki, mitä minulla on ja mitä isäni ja äitini antoivat minulle, ottakaa se sinulle ja menkää pois minun luotani, älkääkä tappako minua, ja tämä asia luettakoon sinulle vanhurskaudeksi.
38 Ja Herra antoi Jaakobin löytää suosion Elifasin, Esaun pojan, ja hänen miestensä silmissä, ja he kuulivat Jaakobin ääntä eivätkä surmanneet häntä. Ja Elifas ja hänen miehensä ottivat kaiken, mitä Jaakobille kuului, sekä hopean ja kullan, jonka hän oli tuonut mukanaan Beersebasta; he eivät jättäneet hänelle mitään.
39 Ja Elifas ja hänen miehensä lähtivät hänen luotaan ja palasivat Esaun luo Beersebaan, ja he kertoivat hänelle kaiken, mitä heille oli tapahtunut Jaakobin kanssa, ja he antoivat hänelle kaiken, mitä he olivat ottaneet Jaakobilta.
40 Ja Esau oli närkästynyt poikaansa Elifasiin ja hänen miehiinsä, jotka olivat hänen kanssaan, koska he eivät olleet surmanneet Jaakobia.
41 Ja he vastasivat ja sanoivat Esaulle: "Koska Jaakob pyysi meitä tässä asiassa olemaan tappamatta häntä, meidän säälimme syttyi häntä kohtaan, ja me otimme kaiken, mitä hänelle kuului, ja toit sen sinulle; ja Esau otti kaiken hopean ja kullan, jonka Elifas oli ottanut Jaakobilta, ja hän pani ne taloihinsa.

42 Siihen aikaan, kun Esau näki, että Iisak oli siunannut Jaakobin ja käskenyt häntä sanoen: "Älä ota vaimoa Kanaanin tyttäristä", ja että Kanaanin tyttäret olivat epämiellyt Iisakin ja Rebekan silmissä,
43 Sitten hän meni setänsä Ismaelin taloon ja otti vanhempien vaimojensa lisäksi vaimoksi Maklatin, Ismaelin tyttären, Nebajotin sisaren.

LUKU 30

1 Ja Jaakob jatkoi matkaansa Haraniin ja tuli Morian vuorelle asti ja viipyi siellä koko yön Luusin kaupungin lähellä; ja Herra ilmestyi siellä Jaakobille sinä yönä ja sanoi hänelle: "Minä olen Herra, Abrahamin Jumala ja isäsi Iisakin Jumala; maan, jolla sinä makaat, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi."
2 Ja katso, minä olen sinun kanssasi ja varjelen sinua, minne ikinä menetkin, ja minä teen jälkeläistesi luvun moninkertaiseksi kuin taivaan tähdet ja annan kaikkien vihollistesi kaatua sinun edessäsi; ja kun he sotivat sinua vastaan, he eivät voita sinua, ja minä tuon sinut takaisin tähän maahan ilolla, lapsineen ja suurine rikkauksineen.
3 Ja Jaakob heräsi unestaan ja iloitsi suuresti näkemästään näystä; ja hän antoi sille paikalle nimen Betel.
4 Ja Jaakob nousi siitä paikasta iloiten, ja kävellessään hänen jalkansa tuntuivat kevyiltä ilosta, ja sieltä hän meni idän lasten maahan ja palasi Harraniin ja asettui paimenen kaivon viereen.
5 Ja hän tapasi siellä miehiä, jotka olivat menossa Haranista paimentamaan laumojaan. Jaakob tiedusteli heiltä, ja he sanoivat: "Me olemme Haranista."
6 Ja hän sanoi heille: "Tunnetteko Labanin, Naahorin pojan?" He vastasivat: "Me tunnemme hänet, ja katso, hänen tyttärensä Raakel on tulossa kaitsemaan isänsä lampaita."
7 Hänen vielä puhuessaan heidän kanssaan tuli Raakel, Labanin tytär, kaitsemaan isänsä lampaita, sillä hän oli paimen.
8 Ja kun Jaakob näki Raakelin, enostaan Labanin tyttären, hän juoksi luokseen ja suuteli tätä, korotti äänensä ja itki.
9 Ja Jaakob kertoi Raakelille olevansa Rebekan, hänen isänsä sisaren, poika, ja Raakel juoksi kertomaan isälleen, ja Jaakob itki edelleen, koska hänellä ei ollut mitään mukanaan vietäväksi Labanin taloon.
10 Ja kun Laban kuuli, että hänen sisarensa poika Jaakob oli tullut, hän juoksi ja suuteli häntä ja syleili häntä ja vei hänet taloon ja antoi hänelle leipää, ja hän söi.
11 Ja Jaakob kertoi Labanille, mitä hänen veljensä Esau oli tehnyt hänelle ja mitä hänen poikansa Elifas oli tehnyt hänelle tiellä.
12 Ja Jaakob asui Labanin talossa kuukauden ajan, ja Jaakob söi ja joi Labanin talossa. Sen jälkeen Laban sanoi Jaakobille: "Kerro minulle, mikä on palkkasi? Kuinka voit palvella minua ilmaiseksi?"
13 Eikä Labanilla ollut poikia, vaan ainoastaan tyttäriä, ja hänen muut vaimonsa ja palvelijattarensa olivat vielä hedelmättömiä noina päivinä; ja nämä ovat Labanin tyttärien nimet, jotka hänen vaimonsa Adina oli hänelle synnyttänyt; vanhemman nimi oli Lea ja nuoremman nimi oli Raakel; ja Lea oli herkkäsilmäinen, mutta Raakel oli kaunis ja siro, ja Jaakob rakasti häntä.
14 Ja Jaakob sanoi Labanille: "Minä palvelen sinua seitsemän vuotta nuoremman tyttäresi Raakelin vuoksi." Ja Laban suostui tähän, ja Jaakob palveli Labania seitsemän vuotta hänen tyttärensä Raakelin vuoksi.
15 Ja Jaakobin toisena Haranissa asumisen vuonna, se on Jaakobin seitsemäntenäkymmenentenäyhdeksäntenä elinvuotena, sinä vuonna kuoli Eeber, Seemin poika. Hän oli kuollessaan neljäsataaseitsemänkymmentäneljä vuotta vanha.
16 Ja kun Jaakob kuuli Eeberin kuolleen, hän suri suuresti ja valitti ja suri häntä monta päivää.
17 Ja Jaakobin kolmantena Haranissa asumisen vuonna synnytti Bosmat, Ismaelin tytär, Esaun vaimo, hänelle pojan, ja Esau antoi hänelle nimen Reguel.
18 Ja Jaakobin neljäntenä vuonna, kun hän asui Labanin talossa, Herra vieraili Labanin luona ja muisti häntä Jaakobin tähden, ja hänelle syntyi poikia, ja hänen esikoisensa oli Beor, toinen oli Alib ja kolmas oli Kooraš.
19 Herra antoi Labanille rikkautta ja kunniaa, poikia ja tyttäriä, ja mies rikastui suuresti Jaakobin ansiosta.
20 Ja Jaakob palveli noina päivinä Labania kaikissa töissä, talossa ja pellolla, ja Herran siunaus oli kaikessa, mitä Labanilla oli talossa ja pellolla.
21 Viidentenä vuonna kuoli Jehudit, Beerin tytär, Esaun vaimo, Kanaanin maassa, eikä hänellä ollut poikia, ainoastaan tyttäriä.
22 Ja nämä ovat hänen tyttäriensä nimet, jotka hän synnytti Esaulle: vanhemman nimi oli Marsit ja nuoremman nimi oli Puuit.
23 Ja kun Jehudit kuoli, Esau nousi ja meni Seiriin metsästämään pellolle, kuten tavallista oli, ja Esau asui Seirin maassa pitkän aikaa.
24 Kuudentena vuonna Esau otti vaimokseen muiden vaimojensa lisäksi Ahlibaman, hivviläisen Sebeonin tyttären, ja Esau vei hänet Kanaanin maahan.
25 Ja Ahlibama tuli raskaaksi ja synnytti Esaulle kolme poikaa, Jeuksen, Jaalanin ja Koorahin.
26 Ja noina päivinä Kanaanin maassa oli riita Esaun paimenten ja Kanaanin maan asukkaiden paimenten välillä, sillä Esaun karjaa ja tavaraa oli liian paljon, jotta hän olisi voinut jäädä Kanaanin maahan, isänsä taloon, eikä Kanaanin maa voinut kantaa häntä hänen karjansa takia.
27 Ja kun Esau näki, että hänen riitansa Kanaanin maan asukkaiden kanssa lisääntyi, hän nousi ja otti vaimonsa ja poikansa ja tyttärensä ja kaiken omaisuutensa ja karjansa ja kaiken omaisuutensa, jonka hän oli hankkinut Kanaanin maassa, ja hän lähti maan asukkaiden luota Seirin maahan, ja Esau ja kaikki hänen omaisuutensa asuivat Seirin maassa.
28 Mutta Esau kävi aika ajoin katsomassa isäänsä ja äitiään Kanaaninmaalla, ja Esau meni naimisiin hoorilaisten kanssa ja antoi tyttärensä Seirin, hoorilaisten, pojille.
29 Ja hän antoi vanhemman tyttärensä Marsitin Analle, Sebeonin pojalle, vaimonsa veljelle, ja Puutin hän antoi Asarille, horilaisen Bilhanin pojalle; ja Esau asui vuoristossa, hän ja hänen lapsensa, ja he olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät.

LUKU 31

1 Ja seitsemäntenä vuonna Jaakobin palvelus, jonka hän palveli Labania, oli päättynyt, ja Jaakob sanoi Labanille:

"Anna minulle vaimoni, sillä palvelukseni päivät ovat täyttyneet." Ja Laban teki niin, ja Laban ja Jaakob kokosivat kaikki sen paikan asukkaat ja he tekivät juhlat.
2 Ja illalla Laban tuli taloon, ja sen jälkeen Jaakob tuli sinne juhlaväen kanssa, ja Laban sammutti kaikki talossa olevat valot.
3 Ja Jaakob sanoi Labanille: "Miksi teet meille näin?" Laban vastasi: "Näin on meidän tapamme tehdä tässä maassa."
4 Ja sen jälkeen Laban otti tyttärensä Lean ja toi hänet Jaakobin luo, ja hän tuli hänen luokseen, eikä Jaakob tiennyt, että hän oli Lea.
5 Ja Laban antoi orjattarensa Silpan, tyttärensä Lean, orjattareksi.
6 Ja kaikki juhlissa olleet tiesivät, mitä Laban oli tehnyt Jaakobille, mutta he eivät kertoneet sitä Jaakobille.
7 Ja kaikki naapurit tulivat sinä yönä Jaakobin taloon, ja he söivät ja joivat ja iloitsivat ja soittivat Lean edessä tamburiineilla ja tanssivat, ja he sanoivat Jaakobin edessä: Heleah, Heleah.
8 Ja Jaakob kuuli heidän sanansa, mutta ei ymmärtänyt niiden merkitystä, sillä hän ajatteli, että sellainen saattaisi olla heidän tapansa tässä maassa.
9 Ja naapurit puhuivat nämä sanat Jaakobin edessä yöllä, ja Laban sammutti kaikki talon valot sinä yönä.
10 Ja aamulla, kun päivä valkeni, Jaakob kääntyi vaimonsa puoleen ja näki, ja katso, se oli Lea, joka oli maannut hänen povellaan. Jaakob sanoi: "Katso, nyt tiedän, mitä naapurit sanoivat viime yönä, Heleah, enkä minä tiennyt sitä.
11 Niin Jaakob huusi Labanille ja sanoi hänelle: "Mitä teit minulle näin? Olenhan palvellut sinua Raakelin takia, miksi siis petit minut ja annoit minulle Lean?"
12 Ja Laban vastasi Jaakobille sanoen: "Meidän maassamme ei ole tapana antaa nuorempaa ennen vanhempaa. Jos siis haluat ottaa hänen sisarensakin, ota hänet luoksesi palvelukseen, jota palvelet minua vielä seitsemän vuotta."
13 Ja Jaakob teki niin, ja hän otti myös Raakelin vaimokseen, ja hän palveli Labania vielä seitsemän vuotta, ja Jaakob tuli myös Raakelin luo, ja hän rakasti Raakelia enemmän kuin Leaa, ja Laban antoi hänelle palvelijattarensa Bilhan palvelijattareksi.
14 Ja kun Herra näki, että Leaa vihattiin, Herra avasi hänen kohtunsa, ja Lea tuli raskaaksi ja synnytti Jaakobille neljä poikaa noina päivinä.
15 Ja nämä ovat heidän nimensä: Ruuben, Simeon, Leevi ja Juuda, ja myöhemmin hän lakkasi synnyttämästä.
16 Ja siihen aikaan Raakel oli hedelmätön, eikä hänellä ollut jälkeläisiä, ja Raakel kadehti sisartaan Leaa, ja kun Raakel näki, ettei tämä synnyttänyt lapsia Jaakobille, hän otti palvelijattarensa Bilhan, ja tämä synnytti Jaakobille kaksi poikaa, Danin ja Naftalin.
17 Ja kun Lea näki lakanneensa synnyttämästä, otti hänkin palvelijattarensa Silpan ja antoi hänet Jaakobille vaimoksi. Jaakob meni myös Silpan luo, ja hänkin synnytti Jaakobille kaksi poikaa, Gadin ja Asserin.
18 Ja Lea tuli jälleen raskaaksi ja synnytti Jaakobille noina päivinä kaksi poikaa ja yhden tyttären, ja nämä ovat heidän nimensä: Isaskar ja Sebulon ja heidän sisarensa Diina.
19 Ja Raakel oli vielä hedelmätön noina päivinä, ja Raakel rukoili Herraa siihen aikaan ja sanoi: "Oi Herra Jumala, muista minua ja pidä minusta huolta, sillä nyt mieheni hylkää minut, koska en ole synnyttänyt hänelle lapsia."
20 Herra Jumala, kuule nyt minun rukoukseni edessäsi, katso minun kurjuuttani ja anna minulle lapsia niinkuin palvelijattarille, etten enää kärsisi häpeää.
21 Ja Jumala kuuli häntä ja avasi hänen kohtunsa, ja Raakel tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: "Herra on ottanut pois minun häpeäni". Ja hän antoi hänelle nimen Joosef sanoen: "Herra lisätköön minulle vielä yhden pojan." Jaakob oli yhdeksänkymmenen yhden vuoden vanha, kun Raakel synnytti hänet.
22 Siihen aikaan Jaakobin äiti Rebekka lähetti imettäjänsä Deboran, Usin tyttären, ja kaksi Iisakin palvelijaa Jaakobin luo.
23 Ja he tulivat Jaakobin luo Harraniin ja sanoivat hänelle: "Rebekka on lähettänyt meidät luoksesi, että palaisit isäsi kotiin Kanaanin maahan." Ja Jaakob kuuli heitä tässä, mitä hänen äitinsä oli puhunut.
24 Siihen aikaan ne seitsemän vuotta, jotka Jaakob oli palvellut Labania Raakelin vuoksi, olivat kuluneet loppuun, ja neljäntoista vuoden kuluttua siitä, kun hän oli asunut Haranissa, Jaakob sanoi Labanille: "Anna minulle vaimoni ja lähetä minut pois, että voisin mennä maahani, sillä katso, äitini lähetti minut Kanaanin maasta, että palaisin isäni taloon."
25 Laban sanoi hänelle: "Ei niin, jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, älä jätä minua. Määrää minulle palkkasi, niin minä annan sen ja jään luokseni."
26 Ja Jaakob sanoi hänelle: "Tämä on sinun annettava minulle palkkaksi, että minä tänä päivänä käyn läpi kaiken laumasi ja otan niistä pois jokaisen pilkullisen, kirjavan ja ruskean karitsan lampaiden ja vuohien joukossa. Jos teet tämän minulle, minä palaan ja kaitsen laumaasi ja varjelen sitä niin kuin ennenkin."
27 Ja Laban teki niin, ja Laban erotti laumastaan kaiken, mitä Jaakob oli sanonut, ja antoi ne hänelle.
28 Ja Jaakob antoi kaiken, mitä hän oli ottanut Labanin laumasta, poikiensa käsiin, ja Jaakob paimensi Labanin loput laumasta.
29 Ja kun Iisakin palvelijat, jotka hän oli lähettänyt Jaakobin luo, näkivät, ettei Jaakob palaisi heidän kanssaan Kanaanin maahan isänsä luo, he lähtivät pois hänen luotaan ja palasivat kotiinsa Kanaanin maahan.
30 Ja Debora jäi Jaakobin luokse Harraniin, eikä hän palannut Iisakin palvelijoiden kanssa Kanaanin maahan, ja Debora asui Jaakobin vaimojen ja lasten kanssa Harranissa.
31 Ja Jaakob palveli Labania vielä kuusi vuotta, ja kun lampaat synnyttivät, Jaakob erotti niistä pilkulliset ja kirjavat, niin kuin hän oli Labanin kanssa sopinut. Ja Jaakob teki niin Labanin luona kuusi vuotta, ja mies rikastui yllin kyllin, ja hänellä oli karjaa, palvelijattaria ja miespalvelijoita, kameleita ja aaseja.
32 Ja Jaakobilla oli kaksisataa karjalaumaa, ja hänen karjansa oli suurikokoista ja kauniin näköistä ja erittäin tuottoisaa, ja kaikki ihmispoikien suvut halusivat saada osaa Jaakobin karjasta, sillä he olivat erittäin vauraita.
33 Ja monet ihmislapset tulivat hakemaan Jaakobin lampaita, ja Jaakob antoi heille lampaan palvelijaksi tai

palvelijattareksi tai aasiksi tai kameliks, tai mitä tahansa Jaakob heiltä halusi, he antoivat hänelle.
34 Ja Jaakob hankki rikkauksia, kunniaa ja omaisuutta näiden ihmispoikien kanssa tehtyjen kauppojen kautta, ja Labanin lapset kadehtivat häntä tästä kunniasta.
35 Ja ajan kuluessa hän kuuli Labanin poikien sanat, jotka sanoivat: "Jaakob on ottanut pois kaiken, mikä oli isämme omaa, ja siitä, mikä oli isämme omaa, hän on hankkinut kaiken tämän loiston."
36 Ja Jaakob katseli Labanin ja hänen lastensa kasvoja, ja katso, ne eivät olleet häntä kohtaan noina päivinä niin kuin ennen.
37 Ja Herra ilmestyi Jaakobille kuuden vuoden kuluttua ja sanoi hänelle: "Nouse, lähde tästä maasta ja palaa syntymämaahasi, ja minä olen sinun kanssasi."
38 Ja Jaakob nousi siihen aikaan ja nosti lapsensa ja vaimonsa ja kaiken omaisuutensa kamelien selkään ja lähti menemään Kanaanin maahan isänsä Iisakin luo.
39 Eikä Laban tiennyt, että Jaakob oli lähtenyt hänen luotaan, sillä Laban oli sinä päivänä keritsemässä lampaitaan.
40 Ja Raakel varasti isänsä kuvat, otti ne ja kätki ne kamelin selkään, jonka selässä hän istui, ja jatkoi matkaansa.
41 Ja tämä on kuvien tapa: otetaan mies, esikoinen, ja hänet tapetaan ja hiukset otetaan pois hänen päästään ja otetaan suolaa ja suolataan pää ja voidellaan se öljyllä, sitten otetaan pieni kupari- tai kultataulu ja kirjoitetaan siihen nimi ja pannaan taulu hänen kielensä alle ja otetaan pää tauluineen kielen alle ja pannaan se taloon ja sytytetään valot sen eteen ja kumarretaan sitä.
42 Ja kun he kumartavat sitä, se puhuu heille kaikissa asioissa, joita he siltä kysyvät, siihen kirjoitetun nimen voimalla.
43 Ja jotkut tekevät niistä ihmishahmoja, kullasta ja hopeasta, ja menevät heidän luokseen heille tuttuina aikoina, ja hahmot ottavat vastaan tähtien vaikutuksen ja kertovat heille tulevia asioita, ja tällä tavoin olivat ne kuvat, jotka Raakel varasti isältään.
44 Ja Raakel varasti nämä isänsä epäjumalat, ettei Laban niiden kautta saisi tietää, minne Jaakob oli mennyt.
45 Ja Laban tuli kotiin ja kysyi Jaakobista ja hänen perhekunnastaan, eikä häntä löytynyt. Ja Laban etsi kuviaan tietääkseen, minne Jaakob oli mennyt, eikä löytänyt niitä. Ja hän meni joidenkin muiden kuvien luo ja tiedusteli niitä, ja ne kertoivat hänelle, että Jaakob oli paennut hänen luotaan isänsä luo Kanaanin maahan.
46 Ja Laban nousi ja otti veljensä ja kaikki palvelijansa ja lähti takaa-ajoamaan Jaakobia ja saavutti hänet Gileadin vuoristossa.
47 Ja Laban sanoi Jaakobille: "Mitä olet minulle tehnyt, kun pakenit ja petit minut ja veit tyttäreni ja heidän lapsensa miekalla vangeiksi?"
48 Etkä antanut minun suudella heitä ja lähettää heitä iloiten pois, vaan varastit jumalani ja lähdit tieheesi.
49 Jaakob vastasi Labanille sanoen: "Minä pelkäsin, että ottaisit minulta tyttäresi väkisin; ja nyt kenen luota löydät jumalasi, se kuolee."
50 Ja Laban etsi patsaita ja tutki kaikki Jaakobin teltat ja tavarat, mutta ei löytänyt niitä.
51 Ja Laban sanoi Jaakobille: "Me teemme liiton keskenämme, ja se on oleva todistuksena meidän välillämme; jos sinä kohtelet tyttäriäni väkivaltaisesti tai otat muita vaimoja tyttärieni lisäksi, niin Jumala on todistaja meidän välillämme tässä asiassa."
52 Niin he ottivat kiviä ja tekivät roukkion, ja Laban sanoi: "Tämä roukkio olkoon todistajana minun ja sinun välilläsi." Sentähden hän antoi sille nimen Gilead.
53 Ja Jaakob ja Laban uhrasivat vuorella, ja he söivät siellä kasan luona, ja he viipyivät vuorella koko yön, ja Laban nousi varhain aamulla, ja hän itki tyttäriensä kanssa ja suuteli heitä, ja hän palasi kotiinsa.
54 Ja hän kiiruhti ja lähetti poikansa Beorin, joka oli seitsemäntoistavuotias, ja Abikorofin, Usin pojan, Nahorin pojan, ja heidän kanssaan kymmenen miestä.
55 Ja he kiiruhtivat ja kulkivat Jaakobin edellä kulkevaa tietä pitkin ja tulivat toista tietä Seirin maahan.
56 Ja he tulivat Esaun luo ja sanoivat hänelle: "Näin sanoo veljesi ja sukulaisesi, äitisi veli Laban, Betuelin poika, näin:
57 Oletko kuullut, mitä veljesi Jaakob on tehnyt minulle, joka ensin tuli luokseni alastomana ja paljaana, ja minä menin häntä vastaan ja toin hänet talooni kunnialla, ja minä tein hänestä suuren, ja minä annoin hänelle kaksi tytärtäni vaimoiksi ja myös kaksi palvelijatartani.
58 Ja Jumala siunasi häntä minun tähteni, ja hän tuli erittäin raskaaksi ja sai poikia, tyttäriä ja palvelijattaria.
59 Hänellä on myös valtavat lampaat ja karjalaumat, kameleita ja aaseja, sekä yltäkylläisesti hopeaa ja kultaa; ja kun hän näki vaurautensa lisääntyvän, hän jätti minut, kun menin keritsemään lampaitani, ja hän nousi ja pakeni salaa.
60 Ja hän nosti vaimonsa ja lapsensa kamelien selkään ja johdatti pois kaiken karjansa ja omaisuutensa, jonka hän oli hankkinut minun maassani, ja hän nosti kasvonsa mennäkseen isänsä Iisakin luo Kanaanin maahan.
61 Eikä hän sallinut minun suudella tyttäriäni ja heidän lapsiaan, ja hän johdatti tyttäreni miekalla otettaviksi vangeiksi, ja hän varasti myös jumalani ja pakeni.
62 Ja nyt minä olen jättänyt hänet Jabukin puron vuorelle, hänet ja kaiken, mitä hänelle kuuluu; häneltä ei puutu mitään.
63 Jos haluat mennä hänen luokseen, mene silloin, ja siellä löydät hänet, ja voit tehdä hänelle, mitä sielusi himoittaa; ja Labanin sanansaattajat tulivat ja kertoivat Esaulle kaikki nämä asiat.
64 Ja Esau kuuli kaikki Labanin sanansaattajien sanat, ja hänen vihansa syttyi suuresti Jaakobia kohtaan, ja hän muisti vihansa, ja hänen vihansa leimahti hänen sisällään.
65 Ja Esau kiiruhti ja otti lapsensa ja palvelijansa ja taloutensa sielut, kuusikymmentä miestä, ja hän meni ja kokosi kaikki horilaisen Seirin lapset ja heidän kansansa, kolmesataaneljäkymmentä miestä, ja otti kaikki nämä neljäsataa miestä paljastettujen miekkojen kanssa, ja hän meni Jaakobin luo lyömään hänet.
66 Ja Esau jakoi tämän luvun useisiin osiin, ja hän otti kuusikymmentä miestä lapsistaan ja palvelijoistaan ja taloutensa sieluista yhdeksi pääksi ja antoi heidät vanhimman poikansa Elifasin huostaan.
67 Ja loput päät hän antoi Seirin kuuden pojan huostaan horilaisen ja asetti jokaisen miehen sukupolviensa ja lastensa johtoon.

68 Ja koko tämä leiri meni eteenpäin, kuten oli tapahtunut, ja Esau kulki heidän joukossaan Jaakobia kohti ja johdatti heidät nopeasti.
69 Ja Labanin sanansaattajat lähtivät Esaun luota ja menivät Kanaanin maahan, ja he tulivat Rebekan, Jaakobin ja Esaun äidin, taloon.
70 Ja he kertoivat hänelle sanoen: "Katso, poikasi Esau on lähtenyt veljeään Jaakobia vastaan neljänsadan miehen kanssa, sillä hän kuuli tämän olevan tulossa, ja hän on mennyt sotimaan häntä vastaan, lyömään häntä ja ottamaan kaiken, mitä hänellä on."
71 Ja Rebekka kiiruhti ja lähetti seitsemänkymmentäkaksi miestä Iisakin palvelijoista Jaakobia vastaan tiellä; sillä hän ajatteli: "Ehkä Esau sotii tiellä, kun hän kohtaa hänet."
72 Ja nämä sanansaattajat menivät tietä pitkin Jaakobia vastaan, ja he kohtasivat hänet puron tiellä, Jaabukin puron toisella puolella. Jaakob sanoi heidät nähdessään: "Tämä leiri on minulle määrätty Jumalalta." Jaakob antoi sille paikalle nimen Maknajim.
73 Ja Jaakob tunsi koko isänsä kansan, ja hän suuteli ja syleili heitä ja tuli heidän kanssaan. Ja Jaakob kysyi heiltä isästään ja äidistään, ja he sanoivat: "He voivat hyvin."
74 Ja nämä sanansaattajat sanoivat Jaakobille: "Äitisi Rebekka lähetti meidät sinun luoksesi sanomaan: 'Poikani, olen kuullut, että veljesi Esau on lähtenyt sinua vastaan tietä pitkin Seirin Horilaisen lasten kanssa.'"
75 Ja siksi, poikani, kuuntele minua ja katso neuvollasi, mitä teet. Ja kun hän tulee luoksesi, pyydä häneltä anteeksi äläkä puhu hänelle harkitsemattomasti, vaan anna hänelle lahja siitä, mitä sinulla on ja siitä, millä Jumala on sinua suosinut.
76 Ja kun hän kysyy sinulta asioistasi, älä salaa häneltä mitään, ehkä hän kääntyy pois vihastaan sinua kohtaan ja sinä siten pelastat sielusi, sinut ja kaikki sinulle kuuluvat, sillä sinun velvollisuutesi on kunnioittaa häntä, sillä hän on vanhempi veljesi.
77 Ja kun Jaakob kuuli äitinsä sanat, jotka sanansaattajat olivat hänelle puhuneet, Jaakob korotti äänensä ja itki katkerasti ja teki niin kuin hänen äitinsä silloin oli häntä käskenyt.

LUKU 32

1 Siihen aikaan Jaakob lähetti sanansaattajia veljensä Esaun luo Seirin maahan ja puhui hänelle rukouksen sanoja.
2 Ja hän käski heitä sanoen: "Näin teidän on sanottava herralleni Esaulle: Näin sanoo palvelijasi Jaakob: Älköön herrani luulko, että isäni siunaus, jolla hän minut siunasi, on ollut minulle hyödyksi."
3 Sillä minä olen ollut Labanin luona nämä kaksikymmentä vuotta, ja hän petti minua ja muutti palkkaani kymmenen kertaa, niin kuin kaikki on jo kerrottu herralleni.
4 Ja minä palvelin häntä hänen talossaan hyvin vaivalloisesti, ja Jumala näki jälkeenpäin minun kurjuuteni, vaivannäköni ja kätteni työn, ja hän antoi minun löytää armon ja suosion hänen silmiensä edessä.
5 Ja myöhemmin minä Jumalan suuren armon ja hyvyyden kautta hankin härkiä, aaseja ja karjaa sekä palvelijoita ja palvelijattaria.
6 Ja nyt minä olen tulossa maahani ja kotiini isäni ja äitini luo, jotka ovat Kanaanin maassa; ja olen lähettänyt ilmoittamaan herralleni kaiken tämän, jotta saisin suosion herrani silmien edessä, ettei hän luulisi, että olen itse hankkinut rikastumista tai että siunaus, jolla isäni on minut siunannut, on minua hyödyttänyt.
7 Ja nuo sanansaattajat menivät Esaun luo ja löysivät hänet Edomin maan rajalta, matkalla Jaakobia kohti. Siellä seisoi neljäsataa miestä Seirin Horilaisen lapsista paljastetut miekat kädessään.
8 Ja Jaakobin sanansaattajat kertoivat Esaulle kaikki sanat, jotka Jaakob oli heille Esausta puhunut.
9 Ja Esau vastasi heille ylpeästi ja halveksivasti ja sanoi heille: "Totisesti olen kuullut ja totisesti minulle on kerrottu, mitä Jaakob teki Labanille, joka korotti hänet talossaan ja antoi hänelle tyttärensä vaimoiksi, ja hän siitti poikia ja tyttäriä ja karttui runsaasti vauraudessa ja rikkaudessa Labanin talossa varojensa avulla."
10 Ja kun hän näki, että hänen vaurautensa oli runsas ja hänen rikkautensa suuret, hän pakeni kaiken omaisuutensa kanssa Labanin talosta ja johdatti Labanin tyttäret pois isänsä kasvojen edestä kuin miekalla otetut vangit kertomatta siitä hänelle.
11 Jaakob ei ole tehnyt näin ainoastaan Labanille, vaan myös minulle ja on kahdesti pettänyt minut, ja pitäisikö minun olla hiljaa?
12 Niin minä olen tänä päivänä tullut leirieni kanssa häntä vastaan, ja teen hänelle sydämeni tahdon mukaan.
13 Ja sanansaattajat palasivat ja tulivat Jaakobin luo ja sanoivat hänelle: "Me tulimme veljesi Esaun luo ja kerroimme hänelle kaikki sanasi, ja näin hän on vastannut meille; ja katso, hän tulee sinua vastaan neljänsadan miehen kanssa."
14 Tiedä siis ja katso, mitä sinun on tehtävä, ja rukoile Jumalaa, että hän pelastaisi sinut häneltä.
15 Ja kun hän kuuli veljensä sanat, jotka tämä oli puhunut Jaakobin sanansaattajille, Jaakob pelästyi suuresti ja oli ahdistunut.
16 Ja Jaakob rukoili Herraa, Jumalaansa, ja sanoi: "Herra, isieni Abrahamin ja Iisakin Jumala, sinä sanoit minulle, kun lähdin isäni kodista, sanoen:
17 Minä olen Herra, isäsi Abrahamin Jumala ja Iisakin Jumala. Sinulle minä annan tämän maan ja jälkeläisesi sinun jälkeesi. Minä teen jälkeläisistäsi taivaan tähtien kaltaisia, ja sinä leviät taivaan neljälle puolelle, ja sinussa ja jälkeläisissäsi tulevat kaikki maan sukukunnat siunatuiksi.
18 Ja sinä vahvistit sanasi ja annoit minulle rikkauksia, lapsia ja karjaa, niin kuin sydämeni korkeimman toiveen annoit palvelijallesi; sinä annoit minulle kaiken, mitä sinulta pyysin, niin ettei minulta mitään puuttunut.
19 Ja sinä sanoit minulle sen jälkeen: "Palaa vanhempiesi luo ja syntymäpaikkaasi, niin minä teen sinulle hyvää."
20 Ja nyt kun olen tullut ja sinä pelastit minut Labanilta, minä kaadun Esaun käsiin, joka surmaa minut, niin, lasteni äitien kanssa.
21 Nyt siis, Herra Jumala, pelasta minut myös veljeni Esaun käsistä, sillä minä pelkään häntä suuresti.
22 Ja jos minussa ei ole vanhurskautta, tee se Abrahamin ja isäni Iisakin tähden.
23 Sillä tiedän, että hyvyydellä ja laupeudella olen hankkinut tämän rikkauden; sen tähden pyydän sinua

pelastamaan minut tänä päivänä hyvyydessäsi ja vastaamaan minulle.
24 Ja Jaakob lakkasi rukoilemasta Herraa, ja hän jakoi kansan, joka oli hänen kanssaan lampaiden ja nautojen kanssa, kahteen leiriin, ja antoi toisen puolen Damesekille, Elieserin pojalle, Abrahamin palvelijalle, huostaan leiriä varten, hänen lastensa kanssa, ja toisen puolen hän antoi veljelleen Elianukselle, Elieserin pojalle, leiriä varten hänen lastensa kanssa.
25 Ja hän käski heitä sanoen: "Pysykää loitolla leireistänne älkääkä tulko liian lähelle toisianne. Jos Esau tulee toiseen leiriin ja surmaa sen, niin toinen leiri, joka on siitä kauempana, pääsee häneltä pakoon.
26 Ja Jaakob viipyi siellä sinä yönä ja antoi koko yön palvelijoilleen ohjeita joukoista ja lapsistaan.
27 Ja Herra kuuli Jaakobin rukouksen sinä päivänä, ja Herra pelasti Jaakobin hänen veljensä Esaun käsistä.
28 Ja Herra lähetti kolme taivaan enkeliä, ja he kulkivat Esaun edellä ja tulivat hänen luokseen.
29 Ja nämä enkelit ilmestyivät Esaulle ja hänen kansalleen kahdentuhannen miehen muodossa, ratsastaen hevosilla, jotka oli varustettu kaikenlaisilla sota-aseilla, ja he ilmestyivät Esaun ja kaikkien hänen miestensä silmissä jaettuina neljään leiriin, joissa oli neljä päällikköä.
30 Ja yksi leiri jatkoi matkaansa ja he löysivät Esaun tulevan neljänsadan miehen kanssa veljeään Jaakobia kohti, ja tämä leiri juoksi Esauta ja hänen kansaansa kohti ja pelotti heitä, ja Esau putosi hevosen selästä peloissaan, ja kaikki hänen miehensä erosivat hänestä siinä paikassa, sillä he olivat suuresti peloissaan.
31 Ja koko leiri huusi heidän peräänsä, kun he pakenivat Esauta, ja kaikki sotaiset miehet vastasivat sanoen:
32 Varmasti me olemme Jaakobin palvelijoita, joka on Jumalan palvelija, ja kuka voi kestää meitä vastaan?" Ja Esau sanoi heille: "Oi siis, herrani ja veljeni Jaakob on teidän herranne, jota en ole nähnyt näihin kahteenkymmeneen vuoteen, ja nyt kun olen tullut katsomaan häntä, kohteletteko minua näin?"
33 Ja enkelit vastasivat hänelle sanoen: "Niin totta kuin Herra elää, ellei Jaakob, josta puhut, olisi veljesi, emme olisi jättäneet yhtäkään jäljelle sinusta ja kansastasi, mutta Jaakobin takia emme tee heille mitään."
34 Ja tämä leiri lähti Esaun ja hänen miestensä luota ja meni pois, ja Esau ja hänen miehensä olivat lähteneet heistä noin puolitoista kilometriä, kun toinen leiri tuli häntä kohti kaikenlaisten aseiden kanssa, ja hekin tekivät Esaulle ja hänen miehilleen niin kuin ensimmäinen leiri oli tehnyt heille.
35 Ja kun he olivat lähteneet siitä jatkaakseen matkaa, katso, kolmas leiri tuli häntä kohti, ja he kaikki pelästyivät, ja Esau putosi hevosen selästä, ja koko leiri huusi ja sanoi: "Varmasti me olemme Jaakobin palvelijoita, joka on Jumalan palvelija, ja kuka voi kestää meitä vastaan?"
36 Ja Esau vastasi heille jälleen sanoen: "Oi sitten, herrani Jaakob, ja teidän herranne, on veljeni, ja kahteenkymmeneen vuoteen en ole nähnyt hänen kasvojaan, ja tänä päivänä kuultuani hänen tulevan, menin tänään häntä vastaan, ja kohteletko minua tällä tavalla?"
37 Ja he vastasivat hänelle ja sanoivat hänelle: "Niin totta kuin Herra elää, ellei Jaakob olisi ollut veljesi, niin kuin sanoit, emme olisi jättäneet jäännöstä sinusta ja miehistäsi; mutta Jaakobin tähden, josta puhut veljenä, emme sekaannu sinun emmekä miehiesi asioihin.
38 Ja kolmas leirikin kulki heidän ohitseen, ja hän jatkoi yhä matkaansa miestensä kanssa Jaakobia kohti, kun neljäs leiri tuli häntä kohti, ja hekin tekivät hänelle ja hänen miehilleen niin kuin muut olivat tehneet.
39 Ja kun Esau näki pahan, jonka neljä enkeliä olivat tehneet hänelle ja hänen miehilleen, hän pelkäsi suuresti veljeään Jaakobia ja meni tätä vastaan rauhassa.
40 Ja Esau kätki vihansa Jaakobia kohtaan, koska hän pelkäsi henkensä edestä veljensä Jaakobin vuoksi ja koska hän kuvitteli, että ne neljä leiriä, joihin hän oli törmännyt, olivat Jaakobin palvelijoita.
41 Ja Jaakob vietti sinä yönä palvelijoidensa kanssa heidän leireissään, ja hän päätti palvelijoidensa kanssa antaa Esaulle lahjan kaikesta, mitä hänellä oli mukanaan, ja kaikesta hänen omaisuudestaan; ja Jaakob nousi aamulla, hän ja hänen miehensä, ja he valitsivat karjan joukosta lahjan Esaulle.
42 Ja tämä on se lahjamäärä, jonka Jaakob valitsi lampaistaan antaakseen veljelleen Esaulle: Laumoista hän valitsi kaksisataa neljäkymmentä eläintä, kameleista ja aaseista kolmekymmentä kumpikin, ja karjasta hän valitsi viisikymmentä lehmää.
43 Ja hän kokosi ne kaikki kymmeneen laumaan ja asetti jokaisen lajin erikseen ja antoi ne kymmenen palvelijansa käsiin, jokaisen lauman erikseen.
44 Ja hän käski heitä ja sanoi heille: "Pysykää loitolla toisistanne ja jättäkää tilaa laumojen välille. Kun Esau ja ne, jotka ovat hänen kanssaan, kohtaavat teidät ja kysyvät teiltä sanoen: 'Kenen te olette, minne menette, ja kenelle kaikki tämä kuuluu edessänne?'" Niin teidän on vastattava heille: 'Me olemme Jaakobin palvelijoita, ja me tulemme Esauta vastaan rauhassa, ja katso, Jaakob tulee meidän perässämme.
45 Ja edessämme on lahja, jonka Jaakob lähetti veljelleen Esaulle.
46 Ja jos he kysyvät teiltä: 'Miksi hän viipyy teidän jälkeenne tulemasta veljeään vastaan ja nähdäkseen hänen kasvojaan?', niin vastatkaa heille: 'Hän tulee varmasti iloiten perässämme veljeään vastaan, sillä hän ajatteli: 'Minä lepyttelen häntä lahjalla, joka hänelle menee, ja sen jälkeen näen hänen kasvonsa, ehkä hän ottaa minut vastaan.'"
47 Niin koko sotajoukko kulki hänen palvelijoidensa käsissä ja kulki hänen edellään sinä päivänä, ja hän yöpyi leiriensä kanssa Jabukin puron reunalla. Hän nousi keskellä yötä ja otti vaimonsa ja palvelijattarensa ja kaiken omaisuutensa, ja hän kulki heidän kanssaan Jabukin kahlaamon yli sinä yönä.
48 Ja kun hän oli kuljettanut kaiken omaisuutensa puron yli, jäi Jaakob yksin. Eräs mies tuli häntä vastaan ja paini hänen kanssaan sinä yönä päivänkoittoon asti, ja Jaakobin reisiluu oli irti painittuaan hänen kanssaan.
49 Ja päivän koittaessa mies jätti Jaakobin sinne, siunasi hänet ja meni pois. Jaakob kulki puron yli päivän koittaessa ja ontui reisilleen.
50 Ja aurinko nousi hänen ylleen, kun hän oli kulkenut puron yli ja hän tuli karjansa ja lastensa leiripaikkaan.
51 Ja he jatkoivat matkaa puoleenpäivään asti, ja heidän matkallaan lahja kulki heidän edellään.

52 Ja Jaakob nosti silmänsä ja katsoi, ja katso, Esau oli matkan päässä, mukanaan paljon miehiä, noin neljäsataa; ja Jaakob pelkäsi suuresti veljeään.
53 Ja Jaakob jakoi nopeasti lapsensa vaimoilleen ja palvelijoilleen, ja tyttärensä Diinan hän pani arkkuun ja antoi hänet palvelijoidensa käsiin.
54 Ja hän kulki lastensa ja vaimojensa edellä tapaamaan veljeään ja kumarsi maahan, niin, hän kumarsi seitsemän kertaa, kunnes lähestyi veljeään, ja Jumala antoi Jaakobin löytää armon ja suosion Esaun ja hänen miestensä silmissä, sillä Jumala oli kuullut Jaakobin rukouksen.
55 Ja Jaakobin pelko ja kauhu lankesi hänen veljensä Esaun päälle, sillä Esau pelkäsi suuresti Jaakobia sen tähden, mitä Jumalan enkelit olivat tehneet Esaulle, ja Esaun viha Jaakobia kohtaan muuttui hyvyydeksi.
56 Ja kun Esau näki Jaakobin juoksevan häntä kohti, hänkin juoksi häntä kohti ja syleili häntä ja lankesi hänen kaulaansa, ja he suutelivat ja itkivät.
57 Ja Jumala pani pelon ja laupeuden Jaakobia kohtaan niiden miesten sydämiin, jotka tulivat Esaun kanssa, ja hekin suutelivat Jaakobia ja syleilivät häntä.
58 Ja myös Elifas, Esaun poika, ja hänen neljä veljeään, Esaun poikia, itkivät Jaakobin kanssa, ja he suutelivat häntä ja halasivat häntä, sillä Jaakobin pelko oli vallannut heidät kaikki.
59 Ja Esau nosti silmänsä ja näki naiset jälkeläisineen, Jaakobin lapsineen, kävelevän Jaakobin perässä ja kumartavan Esaulle tietä pitkin.
60 Ja Esau sanoi Jaakobille: "Keitä nämä ovat sinun kanssasi, veljeni? Ovatko he sinun lapsiasi vai palvelijoitasi?" Jaakob vastasi Esaulle ja sanoi: "He ovat minun lapseni, jotka Jumala on armollisesti antanut palvelijallesi."
61 Ja kun Jaakob puhui Esaun ja hänen miestensä kanssa, Esau katseli koko leiriä ja sanoi Jaakobille: "Mistä olet saanut koko tämän leirin, jonka kohtasin eilen illalla?" Jaakob vastasi: "Löytääksesi armon herrani silmien edessä, se on se, minkä Jumala armollisesti antoi palvelijallesi."
62 Kun lahjat tulivat Esaun eteen, Jaakob pyysi Esauta sanoen: "Ota tämä lahja, jonka olen tuonut herralleni." Esau sanoi: "Miksi minä näin teen? Pidä omasi."
63 Ja Jaakob sanoi: "Minun velvollisuuteni on antaa kaikki tämä, koska olen nähnyt sinun kasvosi, että sinä yhä elät rauhassa."
64. Mutta Esau kieltäytyi ottamasta lahjaa vastaan, ja Jaakob sanoi hänelle: "Niin rukoilen sinua, herrani, jos olen saanut armon sinun silmissäsi, niin ota lahjani vastaan kädestäni. Sillä sentähden olen nähnyt sinun kasvosi, ikään kuin olisin nähnyt jumalallisen kasvon, koska olet ollut minuun mieltynyt."
65 Ja Esau otti lahjan, ja Jaakob antoi Esaulle myös hopeaa, kultaa ja bdelliumia, sillä hän painosti häntä niin kovasti, että hän otti ne.
66 Ja Esau jakoi leirissä olevan karjan ja antoi puolet miehille, jotka olivat tulleet hänen kanssaan, sillä he olivat tulleet palkalla, ja toisen puolen hän antoi lastensa käsiin.
67 Ja hopean, kullan ja bdelliumin hän antoi vanhimman poikansa Elifaan käsiin, ja Esau sanoi Jaakobille: "Anna meidän jäädä sinun luoksesi, ja me kuljemme hitaasti sinun kanssasi, kunnes tulet minun luokseni, että asuisimme siellä yhdessä."
68 Ja Jaakob vastasi veljelleen ja sanoi: "Minä tekisin niin kuin herrani minulle sanoo, mutta herrani tietää, että lapset ovat heikkoja ja että lampaat ja karja vasikoineen, jotka ovat kanssani, kulkevat hitaasti, sillä jos ne kulkisivat nopeasti, ne kaikki kuolisivat. Sinä tiedät heidän taakkansa ja väsymyksensä.
69 Niin käyköön herrani palvelijansa edellä, ja minä kuljen hitaasti lasten ja lampaiden tähden, kunnes saavun herrani asuinsijalle Seiriin.
70 Niin Esau sanoi Jaakobille: "Minä asetan sinulle osan miehistäni huolehtimaan sinusta tiellä ja kantamaan vaivaasi ja taakkaasi." Hän sanoi: "Mitä herrani sitä tarvitsee, jos vain löydän armon sinun silmiesi edessä?"
71 Katso, minä tulen sinun luoksesi Seiriin asumaan siellä yhdessä, niin kuin olet puhunut; mene sitten kansasi kanssa, sillä minä seuraan sinua.
72 Ja Jaakob sanoi tämän Esaulle ottaakseen Esaun ja hänen miehensä pois luotaan, niin että Jaakob voisi myöhemmin mennä isänsä kotiin Kanaanin maahan.
73 Ja Esau kuuli Jaakobin ääntä, ja Esau palasi neljänsadan miehen kanssa, jotka olivat hänen kanssaan heidän tiellään Seiriin, ja Jaakob ja kaikki hänelle kuuluvat menivät sinä päivänä Kanaanin maan ääriin, sen rajoihin, ja hän viipyi siellä jonkin aikaa.

LUKU 33

1 Jonkin ajan kuluttua Jaakob lähti maan rajojen ulkopuolelle ja tuli Salemin maahan, se on Sikemin kaupunkiin, joka on Kanaanin maassa, ja hän lepäsi kaupungin edessä.
2 Ja hän osti sieltä pellon palan Hamorin lapsilta, maan kansalta, viidellä sekelillä.
3 Ja Jaakob rakensi sinne itselleen talon ja pystytti sinne telttansa ja teki karjalleen lehtimajoja; sentähden hän antoi sille paikalle nimen Sukkot.
4 Ja Jaakob viipyi Sukkotissa vuoden ja kuusi kuukautta.
5 Siihen aikaan jotkut maan asukkaiden naisista menivät Sikemin kaupunkiin tanssimaan ja iloitsemaan kaupungin kansan tyttärien kanssa, ja kun he menivät ulos, silloin myös Raakel ja Lea, Jaakobin vaimot, menivät perheineen katsomaan kaupungin tyttärien iloittelua.
6 Ja myös Diina, Jaakobin tytär, meni heidän mukanaan ja näki kaupungin tyttäret, ja he jäivät sinne näiden tyttärien eteen, samalla kun kaikki kaupungin asukkaat seisoivat heidän vieressään katsomassa heidän iloitsemistaan, ja kaikki kaupungin mahtavat olivat siellä.
7 Ja Sikem, Hamorin poika, maan ruhtinas, seisoi myös siellä nähdäkseen heidät.
8 Ja Sikem näki Dinan, Jaakobin tyttären, istuvan äitinsä kanssa kaupungin tyttärien edessä, ja neito miellytti häntä suuresti, ja hän kysyi siellä ystäviltään ja kansaltaan sanoen: "Kenen tytär on tuo, joka istuu naisten joukossa, joita en tunne tässä kaupungissa?"
9 Ja he sanoivat hänelle: "Tämä on varmasti Jaakobin, heprealaisen Iisakin pojan, tytär, joka on asunut tässä kaupungissa jonkin aikaa. Kun huhuttiin, että maan tyttäret olivat lähdössä ilojuhliin, hän meni äitinsä ja palvelijattariensa kanssa istumaan heidän keskelleen, niin kuin näet."

10 Ja Sikem näki Dinan, Jaakobin tyttären, ja kun hän katsoi häntä, hänen sielunsa kiinnittyi Diinaan.

Ja hän lähetti ja otti hänet väkisin, ja Diina tuli Sikemin taloon ja hän otti hänet väkisin kiinni ja makasi hänen kanssaan ja nöyryytti häntä, ja hän rakasti häntä äärimmäisesti ja asetti hänet taloonsa.

12 Ja he tulivat ja kertoivat asian Jaakobille, ja kun Jaakob kuuli, että Sikem oli raiskannut hänen tyttärensä Dinan, Jaakob lähetti kaksitoista palvelijaansa hakemaan Dinan Sikemin talosta, ja he menivät ja tulivat Sikemin taloon hakemaan Dinan sieltä.

13 Ja kun he tulivat, Sikem meni heidän luokseen miestensä kanssa ja ajoi heidät ulos talostaan, eikä hän sallinut heidän tulla Dinan eteen, vaan Sikem istui Dinan kanssa suutelemassa ja halaamassa häntä heidän silmiensä edessä.

14 Ja Jaakobin palvelijat palasivat ja kertoivat hänelle sanoen: "Kun me tulimme, hän ja hänen miehensä ajoivat meidät pois, ja näin Sikem teki Diinalle meidän silmiemme edessä."

15 Ja Jaakob tiesi myös, että Sikem oli häpäissyt hänen tyttärensä, mutta hän ei sanonut mitään, ja hänen poikansa paimensivat hänen karjaansa pellolla, ja Jaakob pysyi hiljaa heidän paluuseen asti.

16 Ja ennen kuin hänen poikansa tulivat kotiin, Jaakob lähetti kaksi palvelijoidensa tyttäristä huolehtimaan Diinasta Sikemin talossa ja asumaan hänen luonaan. Ja Sikem lähetti kolme ystäväänsä isänsä Hamorin, Peredin pojan Kiddekemin pojan, luo sanoen: "Hanki minulle tämä neito vaimoksi."

17 Niin Hamor, hivviläisen Kiddekemin poika, tuli poikansa Sikemin taloon ja istui hänen edessään. Ja Hamor sanoi pojalleen: "Sikem, eikö kansasi tyttärien joukossa ole yhtään naista, että otat heprealaisen naisen, joka ei ole kansaasi?"

18 Ja Sikem sanoi hänelle: "Ainoa sinun on sinun ostettava minulle, sillä hän on minun silmissäni ihana." Ja Hamor teki poikansa sanan mukaan, sillä hän oli hänelle hyvin rakas.

19 Ja Hamor meni Jaakobin luo puhumaan hänen kanssaan tästä asiasta, ja kun hän oli lähtenyt poikansa Sikemin talosta, ennen kuin hän tuli Jaakobin luo puhumaan hänelle, katso, Jaakobin pojat olivat tulleet pellolta, heti kun he kuulivat, mitä Sikem, Hamorin poika, oli tehnyt.

20 Ja miehet olivat hyvin surullisia sisarensa tähden, ja he kaikki palasivat kotiin vihan kimpussa, ennen kuin heidän karjansa piti koota.

21 Ja he tulivat ja istuivat isänsä eteen ja puhuivat hänelle vihasta syttyneinä sanoen: "Varmasti kuolema kuuluu tälle miehelle ja hänen perheelleen, koska koko maan Herra Jumala käski Nooaa ja hänen lapsiaan, ettei ihminen saa koskaan ryöstä eikä tehdä aviorikosta; nyt katso, Sikem on sekä raatanut että harjoittanut haureutta sisaremme kanssa, eikä kukaan kaupungin asukkaista puhunut hänelle sanaakaan.

22 Totisesti sinä tiedät ja ymmärrät, että kuolemantuomio tulee Sikemin, hänen isänsä ja koko kaupungin osaksi sen tähden, mitä hän on tehnyt.

23 Ja heidän puhuessaan isänsä edessä tästä asiasta, katso, Sikemin isä Hamor tuli puhumaan Jaakobille poikansa sanat Diinasta, ja hän istui Jaakobin ja hänen poikiensa edessä.

24 Ja Hamor puhui heille sanoen: "Poikani Sikemin sielu kaipaa tytärtänne; antakaa hänet hänelle vaimoksi ja menkää naimisiin meidän kanssamme; antakaa meille tyttärenne, niin me annamme teille tyttäremme, ja te saatte asua meidän kanssamme maassamme, ja me olemme kuin yksi kansa siinä maassa."

25 Sillä maamme on hyvin laaja, joten asukaa siellä ja käykää kauppaa ja hankkikaa siellä omaisuutta ja tehkää siellä, mitä haluatte, eikä kukaan saa estää teitä sanomalla teille sanaakaan.

26 Ja Hamor lakkasi puhumasta Jaakobille ja hänen pojilleen, ja katso, hänen poikansa Sikem oli tullut hänen perässään ja istui heidän edessään.

27 Ja Sikem puhui Jaakobin ja hänen poikiensa edessä sanoen: "Olkoonpa minun suosio teidän silmissänne, että annatte minulle tyttärenne. Mitä ikinä te minulta sanotte, sen minä teen hänelle."

28 Pyydä minulta runsaasti myötäjäisiä ja lahjoja, niin annan ne. Ja mitä ikinä minulta vaaditkaan, sen minä teen. Ja joka kapinoi käskyjäsi vastaan, hänen on kuoltava; anna minulle ainoastaan neito vaimoksi.

29. Simeon ja Leevi vastasivat petollisesti Hamorille ja hänen pojalleen Sikemille sanoen: "Kaiken, mitä olette meille puhuneet, me teemme teidän hyväksenne."

30 Ja katso, sisaremme on sinun talossasi, mutta pysy hänestä erossa, kunnes lähetämme isällemme Iisakille viestin tästä asiasta, sillä emme voi tehdä mitään ilman hänen suostumustaan.

31 Sillä hän tuntee isämme Abrahamin tiet, ja mitä tahansa hän meille sanoo, me kerromme teille, emmekä salaa teiltä mitään.

32 Ja Simeon ja Leevi puhuivat tämän Sikemille ja hänen isälleen löytääkseen tekosyyn ja kysyäkseen neuvoa, mitä Sikemille ja hänen kaupungilleen oli tehtävä tässä asiassa.

33 Ja kun Sikem ja hänen isänsä kuulivat Simeonin ja Leevin sanat, se näytti heidän silmissään hyvältä, ja Sikem ja hänen isänsä lähtivät kotiinsa.

34 Ja kun he olivat menneet, Jaakobin pojat sanoivat isälleen sanoen: Katso, me tiedämme, että kuolema on näiden jumalattomien ja heidän kaupungin osa, koska he rikkoivat sen, mitä Jumala oli käskenyt Nooalle ja hänen lapsilleen ja hänen jälkeläisilleen heidän jälkeensä.

35 Ja myös siksi, että Sikem teki tämän sisarellemme Diinalle saastuttamalla hänet; sillä tällaista iljetystä ei koskaan tehdä meidän keskuudessamme.

36 Tiedä siis ja katso, mitä aiot tehdä, ja kysy neuvoa ja keksi tekosyy, mitä heille tehdään, jotta kaikki tämän kaupungin asukkaat tapettaisiin.

37 Ja Simeon sanoi heille: "Tässä on teille oikea neuvo: käskekää heidän ympärileikata jokainen miespuoli keskuudessaan, niin kuin meidät on ympärileikattu, ja jos he eivät halua tehdä niin, otamme tyttäremme heiltä ja menemme pois."

38 Ja jos he suostuvat tekemään tämän ja tekevät sen, niin kun he ovat tuskissaan maahan painuneet, me hyökkäämme heidän kimppuunsa miekoillamme kuin hiljaisen ja rauhaisan ihmisen kimppuun ja tapamme jokaisen miespuolisen heidän keskuudessaan.

39 Ja Simeonin neuvo miellytti heitä, ja Simeon ja Leevi päättivät tehdä heille niin kuin oli ehdotettu.
40 Seuraavana aamuna Sikem ja hänen isänsä Hamor palasivat Jaakobin ja hänen poikiensa luo puhuakseen Diinasta ja kuullakseen, mitä Jaakobin pojat vastaisivat heidän sanoihinsa.
41 Ja Jaakobin pojat puhuivat heille petollisesti sanoen: "Me kerroimme isällemme Iisakille kaikki sananne, ja sananne miellyttivät häntä."
42 Mutta hän puhui meille sanoen: 'Näin hänen isänsä Abraham käski häntä Jumalan, koko maan Herran, luota: Jokaisen, joka ei ole hänen jälkeläisistään ja haluaa ottaa vaimokseen jonkun hänen tyttäristään, tulee ympärileikata kaikki miehenpuolensa, niin kuin me olemme ympärileikattuja, ja sitten me voimme antaa hänelle tyttäremme vaimoksi.'
43 Nyt me olemme ilmoittaneet teille kaikki tiemme, joista isämme meille puhui. Sillä emme voi tehdä sitä, mistä te meille puhuitte, että antaisimme tyttäremme ympärileikkaamattomalle miehelle, sillä se on meille häpeäksi.
44 Mutta tässä me suostumme antamaan teille tyttäremme ja ottamaan teille myös tyttäriänne ja asumaan teidän keskellänne ja olemaan yksi kansa, niin kuin te olette puhuneet, jos te kuuntelette meitä ja suostutte olemaan meidän kaltaisiamme ja ympärileikkaamaan jokaisen teihin kuuluvan miespuolisen, niin kuin me olemme ympärileikattuja.
45 Mutta jos ette tottele meitä ja ympärileikkauta kaikkia miehenpuolia, niin kuin me olemme ympärileikattuja, niin kuin olemme käskeneet, niin me tulemme teidän luoksenne, otamme tyttäremme teiltä ja menemme pois.
46 Ja Sikem ja hänen isänsä Hamor kuulivat Jaakobin poikien sanat, ja asia miellytti heitä ylen määrin, ja Sikem ja hänen isänsä Hamor kiiruhtivat tekemään Jaakobin poikien toiveet, sillä Sikem oli hyvin kiintynyt Dinaan, ja hänen sielunsa oli kiintynyt häneen.
47 Ja Sikem ja hänen isänsä Hamor kiiruhtivat kaupungin portille ja kokosivat kaikki kaupunkinsa miehet ja puhuivat heille Jaakobin poikien sanat sanoen:
48 Me tulimme näiden miesten, Jaakobin poikien, luokse ja puhuimme heille heidän tyttärestään, ja nämä miehet suostuvat tekemään toiveidemme mukaan. Ja katso, maamme on heille laaja, ja he asuvat siinä ja käyvät siinä kauppaa, ja meistä tulee yksi kansa. Me otamme heidän tyttärensä ja annamme omat tyttäremme heille vaimoiksi.
49 Mutta vain tällä ehdolla nämä miehet suostuvat tekemään tämän, että jokainen miespuoli keskuudessamme ympärileikataan, niin kuin heidät ympärileikataan, niin kuin heidän Jumalansa on heille käskenyt. Ja kun olemme tehneet heidän ohjeidensa mukaan ympärileikkauksen, silloin he asuvat meidän keskuudessamme karjansa ja omaisuutensa kanssa, ja me olemme kuin yksi kansa heidän kanssaan.
50 Ja kun kaikki kaupungin miehet kuulivat Sikemin ja hänen isänsä Hamorin sanat, niin kaikki heidän kaupunkinsa miehet olivat suostuneet tähän ehdotukseen ja tottelivat ympärileikkauttaakseen itsensä, sillä Sikemiä ja hänen isäänsä Hamoria arvostettiin suuresti heidän keskuudessaan, koska he olivat maan ruhtinaita.
51 Seuraavana päivänä Sikem ja hänen isänsä Hamor nousivat varhain aamulla ja kokosivat kaikki kaupunkinsa miehet kaupungin keskelle ja kutsuivat Jaakobin pojat, jotka ympärileikkasivat jokaisen heille kuuluvan miespuolisen sinä ja seuraavana päivänä.
52 Ja he ympärileikkasivat Sikemin ja hänen isänsä Hamorin ja Sikemin viisi veljeä, ja sitten jokainen nousi ylös ja meni kotiin, sillä tämä asia oli Herralta Sikemin kaupunkia vastaan, ja Herralta oli Simeonin neuvo tässä asiassa, jotta Herra antaisi Sikemin kaupungin Jaakobin kahden pojan käsiin.

LUKU 34

1 Ja kaikkien ympärileikattujen miespuolisten lukumäärä oli kuusisataa neljäkymmentäviisi miestä ja kaksisataa neljäkymmentäkuusi lasta.
2 Mutta Kiddekem, Peredin poika, Hamorin isä, ja hänen kuusi veljeään eivät kuulleet Sikemiä ja hänen isäänsä Hamoria, eivätkä he suostuneet ympärileikkaamaan itseään, sillä Jaakobin poikien ehdotus oli heidän silmissään inhottava, ja heidän vihansa syttyi suuresti, koska kaupungin asukkaat eivät olleet kuunnelleet heitä.
3 Ja toisen päivän illalla he löysivät kahdeksan pientä lasta, joita ei ollut ympärileikattu, sillä heidän äitinsä olivat salanneet heidät Sikemiltä ja hänen isältään Hamorilta ja kaupungin miehiltä.
4 Ja Sikem ja hänen isänsä Hamor lähettivät tuomaan heidät heidän eteensä ympärileikattavaksi, kun Kiddekem ja hänen kuusi veljeään hyökkäsivät heidän kimppuunsa miekkoineen ja yrittivät surmata heidät.
5 Ja he yrittivät tappaa myös Sikemin ja hänen isänsä Hamorin, ja he yrittivät tappaa Dinan heidän kanssaan tämän asian vuoksi.
6 Ja he sanoivat heille: "Mitä olette tehneet? Eikö veljienne, kanaanilaisten, tyttärien joukossa ole naisia, kun tahdotte ottaa itsellenne heprealaisia tyttäriä, joita ette ennen tunteneet, ja teette tämän teon, jota isänne eivät ole teille käskeneet?"
7 Luuletko, että onnistut tällä teolla, jonka olet tehnyt? Ja mitä aiot vastata tässä asiassa veljillesi kanaanilaisille, jotka tulevat huomenna ja kysyvät sinulta tästä asiasta?
8 Ja jos tekonne ei näytä heidän silmissään oikealta ja hyvältä, mitä te teette oman henkenne puolesta ja minun henkemme puolesta, koska ette ole kuunnelleet meidän ääntämme?
9 Ja jos maan asukkaat ja kaikki veljenne, Haamin lapset, kuulevat teidän teostanne ja sanovat:
10 Heprealaisen naisen tähden Sikem ja hänen isänsä Hamor ja kaikki heidän kaupunkinsa asukkaat tekivät sellaista, mitä he eivät olleet tunteneet ja mitä heidän esi-isänsä eivät olleet heille käskeneet. Minne te siis pakenette tai minne kätkette häpeänne kaikkina päivinänne veljienne, Kanaanin maan asukkaiden, edessä?
11 Sentähden me emme kestä sitä, minkä te olette tehneet, emmekä voi kantaa harteillemme tätä iestä, jota isämme eivät meille käskeneet.
12 Katso, huomenna me menemme ja kokoamme kaikki veljemme, kanaanilaiset veljet, jotka asuvat maassa, ja me kaikki tulemme ja lyömme teidät ja kaikki ne, jotka luottavat teihin, niin ettei teistä eikä heistä jää jäännöstä.

13 Ja kun Hamor ja hänen poikansa Sikem ja kaikki kaupungin asukkaat kuulivat Kiddekemin ja hänen veljiensä sanat, he pelkäsivät kovasti henkensä edestä heidän sanojensa tähden ja katuivat tekojaan.
14 Niin Sikem ja hänen isänsä Hamor vastasivat isälleen Kiddekemille ja hänen veljilleen ja sanoivat heille: "Kaikki sanat, jotka te meille puhuitte, ovat totta."
15 Älkää siis sanoko älkääkä luulko sydämessänne, että heprealaisten rakkaudesta teimme tämän, mitä isämme eivät meille käskeneet.
16 Mutta koska näimme, ettei heillä ollut aikomusta eikä halua suostua tyttärensä ottamista koskevaan toiveeseemme, paitsi tällä ehdolla, niin me kuuntelimme heidän ääntään ja teimme tämän teon, jonka näitte, saadaksemme heiltä haluamme.
17 Ja kun olemme saaneet heiltä pyyntömme, palaamme heidän luokseen ja teemme heille niin kuin te meille sanotte.
18 Me pyydämme teitä siis odottamaan ja viipymään, kunnes lihamme paranee ja meistä tulee jälleen vahvoja, ja sitten me menemme yhdessä heitä vastaan ja teemme heille sen, mikä on teidän ja meidän sydämissämme.
19 Ja Diina, Jaakobin tytär, kuuli kaikki nämä sanat, jotka Kiddekem ja hänen veljensä olivat puhuneet, ja mitä Hamor, hänen poikansa Sikem ja heidän kaupunkinsa asukkaat olivat heille vastanneet.
20 Ja hän kiiruhti ja lähetti yhden palvelijoistaan, jotka hänen isänsä oli lähettänyt pitämään huolta hänestä Sikemin talossa, isänsä Jaakobin ja veljiensä luo ja sanoi:
21 Näin neuvoivat Kiddekem ja hänen veljensä teistä, ja näin vastasivat heille Hamor, Sikem ja kaupungin asukkaat.
22 Ja kun Jaakob kuuli nämä sanat, hän täyttyi vihasta ja närkästyi niistä, ja hänen vihansa syttyi heitä vastaan.
23 Ja Simeon ja Leevi vannoivat ja sanoivat: "Niin totta kuin Herra, koko maan Jumala, elää: huomenna tähän aikaan mennessä ei koko kaupungissa ole jäävän ketään jäljelle."
24 Ja kaksikymmentä nuorta miestä, jotka eivät olleet ympärileikattuja, oli kätkeytynyt, ja nämä nuoret miehet taistelivat Simeonia ja Leeviä vastaan, ja Simeon ja Levi tappoivat heistä kahdeksantoista, ja kaksi pakeni heitä ja pääsi pakoon joihinkin kalkkikuoppiin, jotka olivat kaupungissa, ja Simeon ja Levi etsivät heitä, mutta eivät löytäneet heitä.
25 Ja Simeon ja Leevi kuljeskelivat kaupungissa ja tappoivat kaikki kaupungin asukkaat miekan terällä, eivätkä he jättäneet ketään jäljelle.
26 Ja kaupungin keskellä syntyi suuri hämmennys, ja kaupungin asukkaiden huuto nousi taivaaseen, ja kaikki naiset ja lapset huusivat ääneen.
27 Ja Simeon ja Leevi surmasivat koko kaupungin; eivätkä he jättäneet eloon yhtäkään miestä koko kaupunkiin.
28 Ja he surmasivat Hamorin ja hänen poikansa Sikemin miekan terällä ja veivät Dinan pois Sikemin talosta ja lähtivät sieltä.
29 Ja Jaakobin pojat menivät ja palasivat ja tulivat surmattujen kimppuun ja ryöstivät kaiken heidän omaisuutensa, mitä oli kaupungissa ja pellolla.
30 Ja heidän ottaessaan saalista nousi kolmesataa miestä ja heitti heidän päälleen tomua ja löi heitä kivillä, jolloin Simeon kääntyi heitä kohti ja surmasi heidät kaikki miekan terällä. Simeon kääntyi Leevin edessä ja tuli kaupunkiin.
31 Ja he ottivat pois heidän lampaansa ja härkänsä ja karjansa, ja myös loput naisista ja pienokaisista, ja he johdattivat kaikki nämä pois, ja he avasivat portin ja menivät ulos ja tulivat isänsä Jaakobin luo tarmokkaasti.
32 Ja kun Jaakob näki kaiken, mitä he olivat tehneet kaupungille, ja näki saaliin, jonka he olivat heiltä ottaneet, Jaakob vihastui heihin kovasti ja sanoi heille: "Mitä te olette minulle tehneet? Katso, minä sain rauhan maan kanaanilaisten asukkaiden keskuudessa, eikä kukaan heistä sekaantunut minun asioihini.
33 Ja nyt olette tehneet minut vastenmieliseksi maan asukkaille, kanaanilaisten ja perissiläisten keskuudessa, ja minua on vain vähäinen joukko, ja he kaikki kokoontuvat minua vastaan ja tappavat minut, kun he kuulevat teidän työstänne veljiensä kanssa, ja minä ja minun perheeni tuhotaan.
34 Niin Simeon ja Leevi ja kaikki heidän veljensä heidän kanssaan vastasivat isälleen Jaakobille ja sanoivat hänelle: "Katso, me asumme tässä maassa, ja tekeekö Sikem näin sisarellemme? Miksi olet hiljaa kaikesta, mitä Sikem on tehnyt? Ja kohteleeko hän sisartamme niin kuin porttoa kadulla?"
35 Ja niiden naisten lukumäärä, jotka Simeon ja Leevi ottivat vangiksi Sikemin kaupungista, joita he eivät surmanneet, oli kahdeksankymmentäviisi, jotka eivät olleet tunteneet miestä.
36. Heidän joukossaan oli kaunis ja siro nuori neito nimeltä Buna. Simeon otti hänet vaimokseen. Miespuolisten vankien lukumäärä, joita he eivät tappaneet, oli neljäkymmentäseitsemän, ja loput he tappoivat.
37 Ja kaikki nuoret miehet ja naiset, jotka Simeon ja Leevi olivat ottaneet Sikemin kaupungista vangeiksi, olivat Jaakobin poikien ja heidän lastensa palvelijoita, siihen päivään asti, jolloin Jaakobin pojat lähtivät Egyptin maasta.
38 Ja kun Simeon ja Leevi olivat lähteneet kaupungista, ne kaksi jäljelle jäänyttä nuorta miestä, jotka olivat piiloutuneet kaupunkiin eivätkä kuolleet kaupungin kansan joukkoon, nousivat ylös, ja nämä nuoret miehet menivät kaupunkiin ja kävelivät siellä ja löysivät kaupungin autiona, ilman miehiä ja vain itkeviä naisia, ja nämä nuoret miehet huusivat ja sanoivat: "Katso, tämä on se paha, jonka heprealaisen Jaakobin pojat tekivät tälle kaupungille tuhotessaan tänä päivänä yhden kanaanilaisista kaupungeista, eivätkä he pelänneet henkensä edestä koko Kanaanin maata."
39 Ja nämä miehet lähtivät kaupungista ja menivät Tapnachin kaupunkiin, ja he tulivat sinne ja kertoivat Tapnachin asukkaille kaiken, mitä heille oli tapahtunut, ja kaiken, mitä Jaakobin pojat olivat tehneet Sikemin kaupungille.
40 Ja tieto tavoitti Jaasubin, Tapnakin kuninkaan, ja hän lähetti miehiä Sikemin kaupunkiin tapaamaan noita nuoria miehiä, sillä kuningas ei uskonut heitä tässä kertomuksessa, vaan sanoi: "Kuinka kaksi miestä voi tuhota niin suuren kaupungin kuin Sikemin?"
41 Ja Jasubin sanansaattajat palasivat ja ilmoittivat hänelle sanoen: "Me tulimme kaupunkiin, ja se on hävitetty, eikä siellä ole ketään miestä, ainoastaan itkeviä naisia, eikä

siellä ole lampaita eikä nautakarjaa, sillä Jaakobin pojat ottivat mukaansa kaiken, mitä kaupungissa oli.
42 Ja Jaasub ihmetteli tätä ja sanoi: "Kuinka kaksi miestä saattoi tehdä tämän, tuhota niin suuren kaupungin, eikä yksikään mies kyennyt pitämään pintansa heitä vastaan?"
43 Sillä tällaista ei ole ollut Nimrodin päivistä lähtien, eikä edes kaukaisimmasta ajasta lähtien ole tapahtunut mitään vastaavaa; ja Jaasub, Tapnachin kuningas, sanoi kansalleen: "Olkaa rohkeita, niin me menemme ja taistelemme näitä heprealaisia vastaan ja teemme heille niin kuin he tekivät kaupungille, ja me kostamme kaupungin asukkaiden asian."
44 Ja Jasub, Tapnachin kuningas, neuvotteli neuvonantajiensa kanssa tästä asiasta, ja hänen neuvonantajansa sanoivat hänelle: "Yksin et voita heprealaisia, sillä heidän täytyy olla voimakkaita tehdäkseen tämän työn koko kaupungille."
45 Jos kaksi heistä tuhoaisi koko kaupungin eikä kukaan kestäisi heitä vastaan, niin jos sinä hyökkäisit heitä vastaan, he kaikki nousisivat meitä vastaan ja tuhoaisivat meidät samalla tavalla.
46 Mutta jos lähetät sanan kaikille niille kuninkaille, jotka ovat ympärillämme, ja annat heidän tulla yhteen, niin me menemme heidän kanssaan ja taistelemme Jaakobin poikia vastaan; silloin sinä voitat heidät.
47 Ja Jasub kuuli neuvonantajiensa sanat, ja heidän sanansa miellyttivät häntä ja hänen kansaansa, ja hän teki niin; ja Jasub, Tapnakin kuningas, lähetti sanan kaikille amorilaisten kuninkaille, jotka asuivat Sikemin ja Tapnakin ympärillä, ja sanoi:
48 Tule minun kanssani ja auta minua, niin me lyömme heprealaisen Jaakobin ja kaikki hänen poikansa ja tuhoamme heidät maan päältä, sillä näin hän teki Sikemin kaupungille, etkö sinä tiedä sitä?
49 Ja kaikki amorilaisten kuninkaat kuulivat sen pahan, jonka Jaakobin pojat olivat tehneet Sikemin kaupungille, ja he hämmästyivät siitä suuresti.
50 Ja seitsemän amorilaisten kuningasta kokoontuivat kaikkine armeijoineen, noin kymmenentuhatta miestä paljastettuine miekkoineen, ja he tulivat taistelemaan Jaakobin poikia vastaan; ja Jaakob kuuli, että amorilaisten kuninkaat olivat kokoontuneet taistelemaan hänen poikiaan vastaan, ja Jaakob pelkäsi suuresti, ja se ahdisti häntä.
51 Ja Jaakob huusi Simeonia ja Leeviä vastaan sanoen: "Mitä te teitte? Miksi teitte minulle pahaa, kun tuotte kaikki Kanaanin lapset minua vastaan tuhoamaan minut ja perheeni? Sillä minä ja perheeni olin rauhassa, ja te olette tehneet minulle tämän ja vihoittaneet maan asukkaat minua vastaan teoillanne."
52 Ja Juuda vastasi isälleen sanoen: "Tappoivatko veljeni Simeon ja Leevi kaikki Sikemin asukkaat turhaan? Varmasti se johtui siitä, että Sikem oli nöyryyttänyt sisartamme ja rikkonut Jumalamme käskyn Nooalle ja hänen lapsilleen, sillä Sikem vei sisaremme väkisin pois ja teki aviorikoksen hänen kanssaan.
53 Ja Sikem teki kaiken tämän pahan, eikä kukaan hänen kaupunkinsa asukkaista puuttunut hänen asiaansa eikä sanonut: "Miksi teet tämän? Varmasti juuri tämän vuoksi veljeni menivät ja löivät kaupungin, ja Herra antoi sen heidän käsiinsä, koska sen asukkaat olivat rikkoneet meidän Jumalamme käskyt. Onko siis he tehneet kaiken tämän turhaan?"
54 Ja miksi nyt pelkäät tai olet ahdistunut, ja miksi olet vihainen veljilleni, ja miksi vihasi syttyy heitä kohtaan?
55 Totisesti, meidän Jumalamme, joka antoi heidän käsiinsä Sikemin kaupungin ja sen asukkaat, antaa meidän käsiimme myös kaikki meitä vastaan tulevat kanaanilaiset kuninkaat, ja me teemme heille niin kuin veljeni tekivät Sikemille.
56 Ole nyt rauhallinen heidän suhteensa ja heitä pois pelkosi, mutta turvaa Herraan, meidän Jumalaamme, ja rukoile häntä auttamaan meitä ja vapauttamaan meidät ja antamaan vihollisemme käsiimme.
57 Niin Juuda huusi yhdelle isänsä palvelijoista: "Mene nyt katsomaan, missä ne kuninkaat ovat armeijoineen, jotka tulevat meitä vastaan."
58 Niin palvelija meni ja katsoi kauas ja meni ylös Siihonin vuoren kohdalle ja näki kaikkien kuninkaiden leirien seisovan kedolla. Niin hän palasi Juudan luo ja sanoi: "Katso, kuninkaat ovat asettuneet kedolle kaikkine leireineen, kansa on ylen lukuisa, niin kuin on hiekkaa meren rannalla."
59 Niin Juuda sanoi Simeonille ja Leeville ja kaikille hänen veljilleen: "Rungahtakaa ja olkaa rohkeita lapsia, sillä Herra, meidän Jumalamme, on meidän kanssamme; älkää pelätkö heitä."
60 Astukaa esiin, jokainen mies, vyöttäytykää sota-aseisiinne, jouseenne ja miekkaanne, ja me menemme ja taistelemme näitä ympärileikkaamattomia miehiä vastaan. Herra on meidän Jumalamme, hän pelastaa meidät.
61 Ja he nousivat ylös, ja jokainen vyötti sota-aseensa, suuret ja pienet, yksitoista Jaakobin poikaa ja kaikki Jaakobin palvelijat heidän kanssaan.
62 Ja kaikki Iisakin palvelijat, jotka olivat Iisakin kanssa Hebronissa, tulivat kaikki heidän luokseen varustettuina kaikenlaisilla sota-aseilla, ja Jaakobin pojat ja heidän palvelijansa, satakaksitoista miestä, menivät näitä kuninkaita vastaan, ja Jaakob meni myös heidän kanssaan.
63 Ja Jaakobin pojat lähettivät isälleen Iisakille, Abrahamin pojalle, sanan Hebroniin, se on Kireat-Arba, ja sanoivat:
64 Rukoilemme sinua, meidän Jumalamme, edessä, että suojelisit meitä meitä vastaan tulevien kanaanilaisten käsiltä ja antaisit heidät meidän käsiimme.
65 Ja Iisak, Abrahamin poika, rukoili Herraa poikiensa puolesta ja sanoi: "Oi Herra Jumala, sinä lupasit isälleni sanoen: 'Minä teen sinun jälkeläisesi lukuisiksi kuin taivaan tähdet', ja sinä lupasit myös minulle ja vahvistat sanasi, nyt kun Kanaanin kuninkaat tulevat yhteen sotimaan lapsiani vastaan, koska he eivät tehneet väkivaltaa.
66 Ja nyt, oi Herra Jumala, koko maan Jumala, vääristä, niin etteivät he taistele minun poikiani vastaan.
67 Ja herätä näiden kuninkaiden ja heidän kansansa sydämissä poikieni kauhu ja alenna heidän ylpeytensä, niin että he kääntyvät pois pojistani.
68 Ja vahvalla kädelläsi ja ojennetulla käsivarrellasi vapauta poikani ja heidän palvelijansa heistä, sillä sinun käsissäsi on voima ja väkevyys tehdä kaikki tämä.
69 Ja Jaakobin pojat ja heidän palvelijansa menivät näiden kuninkaiden luo, ja he turvasivat Herraan, Jumalaansa, ja heidän mennessään heidän isänsä Jaakob rukoili myös

Herraa ja sanoi: "Oi Herra Jumala, voimakas ja korotettu Jumala, joka olet hallinnut muinaisista ajoista, siitä lähtien tähän päivään ja ikuisesti;
70 Sinä olet se, joka lietsot sotia ja lopetat ne, sinun kädessäsi on voima ja väkevyys korottaa ja kukistaa; oi, olkoon rukoukseni otollinen edessäsi, että kääntyisit puoleeni armollasi, vaikuttaisit näiden kuninkaiden ja heidän kansansa sydämiin poikieni kauhulla ja kauhistuttaisit heidät ja heidän leirinsä, ja suurella hyvyydelläsi vapauttaisit kaikki ne, jotka luottavat sinuun, sillä sinä voit alistaa ihmiset meidän valtamme alle ja alistaa kansakunnat valtamme alle.

LUKU 35

1 Ja kaikki amorilaisten kuninkaat tulivat ja asettuivat kedolle neuvonantajiensa kanssa neuvottelemaan, mitä Jaakobin pojille oli tehtävä, sillä he pelkäsivät heitä yhä sanoen: "Katso, kaksi heistä surmasi koko Sikemin kaupungin."
2 Ja Herra kuuli Iisakin ja Jaakobin rukoukset ja täytti kaikkien näiden kuninkaiden neuvonantajien sydämet suurella pelolla ja kauhulla, niin että he yksimielisesti huudahtivat:
3 Oletko sinä tänä päivänä tyhmä, vai eikö sinussa ole ymmärrystä taistella heprealaisia vastaan? Miksi sinä tänä päivänä iloitset omasta tuhostasi?
4 Katso, kaksi heistä tuli Sikemin kaupunkiin ilman pelkoa ja kauhua, ja he tappoivat kaikki kaupungin asukkaat, niin ettei kukaan noussut heitä vastaan. Kuinka te pystytte taistelemaan heitä kaikkia vastaan?
5 Tiedättehän, että heidän Jumalansa on heihin ylen rakas ja on tehnyt heille mahtavia tekoja, jollaisia ei ole tehty muinaisista ajoista lähtien, eikä kaikkien kansojen jumalten joukossa ole ketään, joka voisi tehdä hänen kaltaisiaan mahtavia tekoja.
6 Hän varmasti pelasti heidän isänsä Abrahamin, heprealaisen, Nimrodin käsistä ja kaiken hänen kansansa käsistä, jotka olivat monta kertaa yrittäneet tappaa hänet.
7 Hän pelasti hänet myös tulesta, johon kuningas Nimrod oli heittänyt hänet, ja hänen Jumalansa pelasti hänet siitä.
8 Ja kuka muu voi tehdä saman? Varmasti Abraham surmasi Elamin viisi kuningasta, kun he olivat koskeneet hänen veljensä poikaan, joka asui noina päivinä Sodomassa.
9 Ja otti mukaansa palvelijansa, joka oli uskollinen hänen talossaan, ja muutamia hänen miehistään, ja he ajoivat takaa Elamin kuninkaita yhtenä yönä ja tappoivat heidät, ja palauttivat hänen veljensä pojalle kaiken hänen omaisuutensa, jonka he olivat häneltä ottaneet.
10 Ja varmasti tiedät, että näiden heprealaisten Jumala on hyvin mieltynyt heihin, ja hekin ovat iloisia hänestä, sillä he tietävät, että hän pelasti heidät kaikista heidän vihollisistaan.
11 Ja katso, rakkaudesta Jumalaansa kohtaan Aabraham otti ainoan ja rakkaan poikansa ja aikoi uhrata hänet polttouhriksi Jumalalleen, ja ellei Jumala olisi estänyt häntä tekemästä tätä, hän olisi tehnyt sen rakkaudesta Jumalaansa kohtaan.
12 Ja Jumala näki kaikki hänen tekonsa ja vannoi hänelle ja lupasi pelastaa hänen poikansa ja kaikki hänen jälkeläisensä kaikista heitä kohtaavista vaikeuksista, koska hän oli tehnyt tämän ja rakkaudessaan Jumalaansa kohtaan tukahduttanut hänen myötätuntonsa lastaan kohtaan.
13 Ettekö ole kuulleet, mitä heidän Jumalansa teki faraolle, Egyptin kuninkaalle, ja Abimelekille, Gerarin kuninkaalle, ottamalla Abrahamin vaimon, joka sanoi hänestä: "Hän on minun sisareni", etteivät he tappaisi häntä hänen tähtensä ja ajattelisi ottaa häntä vaimokseen? Ja Jumala teki heille ja heidän kansalleen kaiken, mitä olette kuulleet.
14 Ja katso, me näimme omin silmin, että Esau, Jaakobin veli, tuli hänen luokseen neljänsadan miehen kanssa aikomuksenaan surmata hänet, sillä hän muisti, että oli ottanut häneltä pois hänen isänsä siunauksen.
15 Ja hän meni häntä vastaan, kun hän tuli Syyriasta, lyömään äitiä lapsineen, ja kuka pelasti hänet hänen käsistään, ellei hänen Jumalansa, johon hän luotti? Hän pelasti hänet hänen veljensä käsistä ja myös hänen vihollistensa käsistä, ja varmasti hän suojelee heitä jälleen.
16 Kuka ei tiedä, että juuri heidän Jumalansa antoi heille voiman tehdä Sikemin kaupungille sitä pahaa, josta olette kuulleet?
17 Voisiko kaksi miestä sitten omin voimin tuhota niin suuren kaupungin kuin Sikem, ellei heidän Jumalaansa olisi ollut, johon he turvasivat? Hän sanoi ja teki heille kaiken tämän surmatakseen kaupungin asukkaat heidän kaupungissaan.
18 Ja voitko sitten voittaa ne, jotka ovat tulleet yhdessä kaupungistasi taistelemaan kaikkia heitä vastaan, vaikka tuhat kertaa enemmän ihmisiä tulisi avuksesi?
19 Totisesti tiedät ja ymmärrät, ettette ole tulleet taistelemaan heitä vastaan, vaan heidän Jumalaansa vastaan, joka heidät valitsi, ja siksi te kaikki olette tänä päivänä tulleet tuhottaviksi.
20. Pysähtykää siis tästä pahasta, jota yritätte itsellenne aiheuttaa. Teille on parempi, ettet lähde taisteluun heitä vastaan, vaikka heitä onkin vain vähän, koska heidän Jumalansa on heidän kanssaan.
21 Ja kun amorilaisten kuninkaat kuulivat kaikki heidän neuvonantajiensa sanat, heidän sydämensä täyttyivät kauhusta, eivätkä he pelänneet Jaakobin poikia eivätkä suostuneet taistelemaan heitä vastaan.
22 He kuuntelivat tarkasti neuvonantajiensa sanoja ja kuuntelivat kaikkia heidän sanojaan. Neuvonantajien sanat miellyttivät kuninkaita suuresti, ja he tekivät niin.
23 Ja kuninkaat kääntyivät pois Jaakobin poikien luota, sillä he eivät uskaltaneet lähestyä heitä sotiakseen heitä vastaan, sillä he pelkäsivät heitä suuresti, ja heidän sydämensä suli heidän sisällään heidän pelostaan heitä kohtaan.
24 Sillä tämä tuli heille Herralta, sillä hän kuuli palvelijoidensa Iisakin ja Jaakobin rukoukset, sillä he luottivat häneen; ja kaikki nämä kuninkaat palasivat leireineen sinä päivänä, kukin omaan kaupunkiinsa, eivätkä he silloin taistelleet Jaakobin poikia vastaan.
25 Ja Jaakobin pojat pysyivät asemissaan sinä päivänä iltaan asti Siihonin vuoren kohdalla, ja koska nämä kuninkaat eivät tulleet taistelemaan heitä vastaan, Jaakobin pojat palasivat kotiinsa.

LUKU 36

1 Siihen aikaan Herra ilmestyi Jaakobille ja sanoi: "Nouse, mene Beeteliin ja jää sinne. Rakenna sinne alttari Herralle, joka on ilmestynyt sinulle, joka on pelastanut sinut ja poikasi ahdingosta."
2 Ja Jaakob nousi poikiensa ja kaiken omaisuutensa kanssa, ja he menivät ja tulivat Beeteliin Herran sanan mukaan.
3 Ja Jaakob oli yhdeksänkymmentäyhdeksän vuotta vanha, kun hän meni ylös Beeteliin, ja Jaakob ja hänen poikansa ja kaikki hänen kanssaan olleet ihmiset jäivät Beeteliin Luusiin, ja hän rakensi sinne alttarin Herralle, joka oli ilmestynyt hänelle, ja Jaakob ja hänen poikansa jäivät Beeteliin kuusi kuukautta.
4 Siihen aikaan kuoli Debora, Usin tytär, Rebekan imettäjä, joka oli ollut Jaakobin luona; ja Jaakob hautasi hänet Beetelin alapuolelle tammen alle, joka siellä kasvoi.
5 Ja Rebekka, Betuelin tytär, Jaakobin äiti, kuoli myös siihen aikaan Hebronissa, se on Kireat-Arba, ja hänet haudattiin Makpelan luolaan, jonka Abraham oli ostanut heettiläisiltä.
6 Ja Rebekan elinaika oli sata kolmekymmentäkolme vuotta, ja hän kuoli, ja kun Jaakob kuuli äitinsä Rebekan kuolleen, hän itki katkerasti äitiään ja piti suuret surujuhlat hänen ja hänen imettäjänsä Deboran puolesta tammen alla, ja hän antoi sille paikalle nimen Allon-bachut.
7 Ja Laban, syyrialainen, kuoli noina päivinä, sillä Jumala löi häntä, koska hän oli rikkonut liiton, joka oli hänen ja Jaakobin välillä.
8 Jaakob oli sadan vuoden ikäinen, kun Herra ilmestyi hänelle ja siunasi hänet ja antoi hänelle nimen Israel; ja Raakel, Jaakobin vaimo, tuli raskaaksi noina päivinä.
9 Ja siihen aikaan Jaakob ja kaikki hänen omaisensa lähtivät Betelistä isänsä kotiin Hebroniin.
10 Ja heidän ollessaan matkalla, kun Efrataan oli vielä lyhyt matka, Raakel synnytti pojan, ja hänen synnytystuskansa oli kova, ja hän kuoli.
11 Ja Jaakob hautasi hänet Efratan, se on Betlehemin, tielle ja pystytti patsaan hänen haudalleen, joka on siellä vielä tänäkin päivänä; ja Raakel eli neljäkymmentäviisi vuotta, sitten hän kuoli.
12 Ja Jaakob antoi poikansa, jonka Raakel oli hänelle synnyttänyt, nimen Benjamin, sillä hän oli syntynyt hänelle oikeanpuoleisessa maassa.
13 Raakelin kuoleman jälkeen Jaakob pystytti telttansa hänen palvelijattarensa Bilhan telttaan.
Ja Ruuben oli mustasukkainen äitinsä Lean puolesta tämän vuoksi, ja hän täyttyi vihasta, ja hän nousi vihassaan ja meni Bilhan telttaan ja poisti sieltä isänsä vuoteen.
15 Siihen aikaan esikoisoikeus sekä kuninkaalliset ja pappisvirat otettiin pois Ruubenin pojilta, koska hän oli häpäissyt isänsä vuoteen. Esikoisoikeus annettiin Joosefille, kuninkaallinen virka Juudalle ja pappeus Leeville, koska Ruuben oli häpäissyt isänsä vuoteen.
16 Ja nämä ovat Jaakobin suvun jäsenet, jotka syntyivät hänelle Mesopotamiassa, ja Jaakobin poikia oli kaksitoista.
17 Leean pojat olivat Ruuben, esikoinen, ja Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar, Sebulon ja heidän sisarensa Diina; ja Raakelin pojat olivat Joosef ja Benjamin.
18 Silpan, Leean palvelijattaren, pojat olivat Gaad ja Asser, ja Bilhan, Raakelin palvelijattaren, pojat olivat Dan ja Naftali; nämä ovat Jaakobin pojat, jotka syntyivät hänelle Mesopotamiassa.
19 Ja Jaakob ja hänen poikansa ja kaikki hänelle kuuluvat lähtivät matkaan ja tulivat Mamreen, joka on Kireat-Arba, joka on Hebronissa, missä Abraham ja Iisak asuivat muukalaisina, ja Jaakob poikiensa ja kaikkien hänelle kuuluvien kanssa asui isänsä luona Hebronissa.
20 Ja hänen veljensä Esau ja hänen poikansa ja kaikki hänelle kuuluvat menivät Seirin maahan ja asuivat siellä ja heillä oli omaisuutta Seirin maassa, ja Esaun lapset olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät suuresti Seirin maassa.
21 Nämä ovat Esaun sukupolvet, jotka syntyivät hänelle Kanaanin maassa. Esaun poikia oli viisi.
22 Ja Ada synnytti Esaulle hänen esikoisensa Elifasin, ja hän synnytti hänelle myös Reguelin, ja Ahlibama synnytti hänelle Jeuksen, Jalamin ja Koorahin.
23 Nämä olivat Esaun lapset, jotka syntyivät hänelle Kanaanin maassa; ja Elifasin, Esaun pojan, lapset olivat Teman, Omar, Sefo, Gaetam, Kenas ja Amaleks, ja Reguelin lapset olivat Nakat, Serak, Šama ja Missa.
24 Jeuksen pojat olivat Timna, Alva ja Jetet; ja Jalamin pojat olivat Alah, Pinor ja Kenas.
25 Ja Koorahin pojat olivat Teman, Mibsar, Magdiel ja Eram; nämä olivat Esaun poikien suvut heidän ruhtinaskuntiensa mukaan Seirin maassa.
26 Ja nämä ovat horilaisen Seirin poikien nimet, Seirin maan asukkaat: Lotan, Soobal, Sibeon, Ana, Disan, Eser ja Dison, kaikkiaan seitsemän poikaa.
27 Ja Lootanin lapset olivat Hori, Heman ja heidän sisarensa Timna, joka tuli Jaakobin ja hänen poikiensa luo, mutta he eivät kuunnelleet häntä. Niin hän meni ja tuli Elifaan, Esaun pojan, sivuvaimoksi ja synnytti hänelle Amalekin.
28 Ja Soobalin pojat olivat Alvan, Manahat, Ebal, Sefo ja Onam, ja Sibeonin pojat olivat Aja ja Ana. Tämä Ana löysi jemiläiset erämaasta, kun hän paimensi isänsä Sibeonin aaseja.
29 Ja ruokkiessaan isänsä aaseja hän johdatti ne erämaahan eri aikoina ruokkiakseen niitä.
30 Ja eräänä päivänä hän vei heidät yhteen meren rannalla olevista aavikoista, vastapäätä ihmisten erämaata. Ja hänen ruokkiessaan heitä, katso, meren toiselta puolelta tuli hyvin ankara myrsky ja iski siellä laitumella olleiden aasien päälle, ja ne kaikki pysähtyivät.
31 Ja sen jälkeen noin sata kaksikymmentä suurta ja kauhistuttavaa eläintä tuli erämaasta meren toiselta puolelta, ja ne kaikki tulivat paikkaan, jossa aasit olivat, ja asettuivat sinne.
32 Ja nuo eläimet, keskeltä alaspäin, olivat ihmislasten muotoisia, ja keskeltä ylöspäin, jotkut olivat karhujen kaltaisia ja jotkut linnojen kaltaisia, ja niillä oli hännät takanaan hartioiden välistä maahan ulottuen, kuin ducheephathin hännät, ja nämä eläimet tulivat ja nousivat ja ratsastivat näille aaseille ja johdattivat ne pois, ja ne kulkivat pois tähän päivään asti.
33 Ja yksi näistä eläimistä lähestyi Anaa, löi häntä hännällään ja pakeni sitten siitä paikasta.
34 Ja kun hän näki tämän työn, hän pelkäsi suuresti henkensä edestä ja pakeni ja pelastui kaupunkiin.
35 Ja hän kertoi pojilleen ja veljilleen kaiken, mitä hänelle oli tapahtunut, ja monet miehet menivät etsimään aaseja, mutta eivät löytäneet niitä, eivätkä Ana ja hänen veljensä

enää menneet siihen paikkaan siitä päivästä lähtien, sillä he pelkäsivät suuresti henkensä edestä.
36 Seirin pojan Anan lapset olivat Dison ja hänen sisarensa Ahlibama. Disonin lapset olivat Hemdan, Esban, Jitran ja Keran. Eserin lapset olivat Bilhan, Saavan ja Akan. Disonin lapset olivat Us ja Aran.
37 Nämä olivat horilaisen Seirin lasten suvut ruhtinaskuntiensa mukaan Seirin maassa.
38 Ja Esau ja hänen lapsensa asuivat horilaisen Seirin maassa, maan asukkaan, ja heillä oli siellä omaisuutta ja he olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät suuresti, ja Jaakob ja hänen lapsensa ja kaikki heille kuuluvat asuivat isänsä Iisakin kanssa Kanaanin maassa, niin kuin Herra oli käskenyt heidän isäänsä Abrahamia.

LUKU 37

1 Ja Jaakobin elinvuoden sadanviidentenä vuonna, se on yhdeksäs vuosi, jolloin Jaakob asui lastensa kanssa Kanaanin maassa, hän tuli Padan-Aramista.
2 Ja noina päivinä Jaakob matkusti lastensa kanssa Hebronista, ja he menivät ja palasivat Sikemin kaupunkiin, he ja kaikki heille kuuluvat, ja he asuivat siellä, sillä Jaakobin lapset saivat hyvää ja lihavaa laidunmaata karjalleen Sikemin kaupungissa, Sikemin kaupungin ollessa silloin rakennettu uudelleen, ja siellä oli noin kolmesataa miestä ja naista.
3 Ja Jaakob ja hänen lapsensa ja kaikki hänelle kuuluvat asuivat sillä osalla peltoa, jonka Jaakob oli ostanut Sikemin isältä Hamorilta, tullessaan Padan-Aramista, ennen kuin Simeon ja Leevi olivat lyöneet kaupungin.
4 Ja kaikki ne kanaanilaisten ja amorilaisten kuninkaat, jotka asuivat Sikemin kaupungin ympärillä, kuulivat, että Jaakobin pojat olivat palanneet Sikemiin ja asettuneet sinne asumaan.
5 Ja he sanoivat: "Pitäisikö heprealaisen Jaakobin poikien palata kaupunkiin ja asettua sinne asumaan sen jälkeen, kun he ovat lyöneet sen asukkaat ja ajaneet heidät pois? Palaisivatko he nyt ja ajaisivat pois myös kaupungissa asuvat vai tappaisivatko heidät?"
6 Ja kaikki Kanaanin kuninkaat kokoontuivat jälleen ja ryhtyivät sotimaan Jaakobia ja hänen poikiaan vastaan.
7 Ja Jasub, Tapnakin kuningas, lähetti myös kaikille naapurikuninkailleen, Elanille, Gaasin kuninkaalle, Ihurille, Silon kuninkaalle, Paratonille, Hasarin kuninkaalle, Susille, Sartonin kuninkaalle, Labanille, Bet-Koranin kuninkaalle, ja Sabirille, Otnei-mahin kuninkaalle, tämän sanan:
8 Tule minun luokseni ja auta minua, ja lyökäämme heprealainen Jaakob ja hänen poikansa ja kaikki hänelle kuuluvat, sillä he ovat jälleen tulleet Sikemiin ottamaan sen haltuunsa ja surmaamaan sen asukkaat kuten ennenkin.
9 Ja kaikki nämä kuninkaat kokoontuivat ja tulivat kaikkine leireineen, kansa, joka oli äärimmäisen runsas kuin hiekka meren rannalla, ja he kaikki olivat Tapnachin vastapäätä.
10 Ja Jaasub, Tapnachin kuningas, meni heitä vastaan kaiken armeijansa kanssa ja leiriytyi heidän kanssaan Tapnachin vastapäätä kaupungin ulkopuolelle, ja he jakoivat kaikki nämä kuninkaat seitsemään osastoon, seitsemän leiriä Jaakobin poikia vastaan.
11 Ja he lähettivät Jaakobille ja hänen pojalleen julistuksen sanoen: "Tulkaa kaikki ulos luoksemme, että voisimme keskustella yhdessä tasangolla ja kostaa Sikemin miesten asian, jotka te tapoitte heidän kaupungissaan. Ja te palaatte nyt jälleen Sikemin kaupunkiin ja asutte siellä ja surmaatte sen asukkaat kuten ennenkin."
12 Ja Jaakobin pojat kuulivat tämän, ja heidän vihansa syttyi äärimmäisesti Kanaanin kuninkaiden sanoista, ja kymmenen Jaakobin pojista kiirehti ja nousi ylös, ja jokainen heistä vyötti sota-aseensa; ja heidän kanssaan oli sata kaksi heidän palvelijaansa varustettuna taistelurivissä.
13 Ja kaikki nämä miehet, Jaakobin pojat palvelijoineen, menivät näitä kuninkaita kohti, ja heidän isänsä Jaakob oli heidän kanssaan, ja he kaikki seisoivat Sikemin kukkulalla.
14 Ja Jaakob rukoili Herraa poikiensa puolesta ja ojensi kätensä Herran puoleen ja sanoi: "Oi Jumala, sinä olet Kaikkivaltias Jumala, sinä olet meidän isämme, sinä muovasit meidät ja me olemme sinun kättesi tekoja; minä rukoilen sinua, että pelastat poikani armosi kautta heidän vihollistensa kädestä, jotka tänä päivänä tulevat taistelemaan heitä vastaan ja pelastamaan heidät heidän kädestään, sillä sinun kädessäsi on voima ja väkevyys, pelastaa harvat monista."
15 Ja anna pojilleni, palvelijoillesi, sydämenvoimaa ja väkevyyttä taistella heidän vihollisiaan vastaan, alistaa heidät ja saada heidän vihollisensa kaatumaan heidän edessään, äläkä anna poikieni ja heidän palvelijoidensa kuolla Kanaanin lasten käsissä.
16 Mutta jos sinun silmissäsi näyttää hyvältä ottaa pois poikieni ja heidän palvelijoidensa henki, niin ota heidät suuressa laupeudessasi palvelijasi käsien kautta, etteivät he tänä päivänä huku amorilaisten kuningasten käsiin.
17 Ja kun Jaakob lakkasi rukoilemasta Herraa, maa järkkyi paikaltaan ja aurinko pimeni, ja kaikki nämä kuninkaat kauhistuivat ja suuri kauhu valtasi heidät.
18 Herra kuuli Jaakobin rukouksen, ja Herra herätti kaikkien kuninkaiden ja heidän joukkojensa sydämet Jaakobin poikien pelolla ja pelolla.
19 Sillä Herra antoi heidän kuulla vaunujen jylinän ja Jaakobin poikien mahtavien hevosten äänen ja heitä seuraavan suuren armeijan äänen.
20 Ja nämä kuninkaat joutuivat suuren kauhun valtaan Jaakobin poikia kohtaan, ja heidän seistessään majoitustiloissaan, katso, Jaakobin pojat hyökkäsivät heidän kimppuunsa sadankahdentoista miehen kanssa suuren ja valtavan huudon säestyksellä.
21 Ja kun kuninkaat näkivät Jaakobin poikien tulevan heitä kohti, he joutuivat vielä suuremman paniikkiin ja taipuivat vetäytymään Jaakobin poikien edestä kuten ensiksikin, eivätkä taistelemaan heitä vastaan.
22 Mutta he eivät paenneet, vaan sanoivat: "Meille olisi häpeäksi paeta heprealaisten edestä kahdesti näin."
23 Ja Jaakobin pojat tulivat lähelle ja hyökkäsivät kaikkia näitä kuninkaita ja heidän armeijoitaan vastaan, ja he näkivät, ja katso, se oli hyvin mahtava kansa, lukuisa kuin meren hiekka.
24 Ja Jaakobin pojat huusivat Herraa ja sanoivat: "Auta meitä, Herra, auta meitä ja vastaa meille, sillä me turvaamme sinuun, äläkä anna meidän kuolla näiden ympärileikkaamattomien miesten käsissä, jotka tänä päivänä ovat tulleet meitä vastaan."

25 Ja Jaakobin pojat vyöttivät sota-aseensa, ja he ottivat käteensä kukin kilpensä ja keihäänsä, ja he lähtivät taisteluun.
26 Ja Juuda, Jaakobin poika, juoksi ensimmäisenä veljiensä edellä ja kymmenen palvelijaansa hänen kanssaan, ja hän meni näitä kuninkaita vastaan.
27 Ja Jasub, Tapnachin kuningas, lähti myös ensimmäisenä armeijansa kanssa Juudan eteen, ja Juuda näki Jasubin ja hänen armeijansa tulevan häntä kohti, ja Juudan viha syttyi ja hänen vihansa paloi hänen sisällään, ja hän lähestyi taistelua, jossa Juuda vaaransi henkensä.
28 Ja Jasub ja koko hänen armeijansa etenivät kohti Juudaa, ja hän ratsasti hyvin vahvalla ja voimakkaalla hevosella, ja Jasub oli hyvin urhea mies ja päästä varpaisiin raudalla ja messingillä peitetty.
29 Ja hevosen selässä ollessaan hän ampui nuolia molemmilla käsillään edestä ja takaa, kuten hänen tapansa oli kaikissa taisteluissaan, eikä hän koskaan osunut harhaan kohdasta, johon hän oli nuolensa tähtännyt.
30 Ja kun Jaasub tuli taistelemaan Juudaa vastaan ja ampui monta nuolta Juudaa vastaan, Herra sitoi Jaasubin käden, ja kaikki hänen ampumansa nuolet osuivat takaisin hänen omiin miehiinsä.
31 Ja tästä huolimatta Jasub jatkoi etenemistä Juudaa kohti haastaakseen hänet nuolilla, mutta heidän välinen etäisyys oli noin kolmekymmentä kyynärää, ja kun Juuda näki Jasubin ampuvan nuoliaan häntä kohti, hän juoksi häntä kohti vihan kiihdyttämällä voimallaan.
32 Ja Juuda nosti maasta suuren kiven, jonka paino oli kuusikymmentä sekeliä, ja Juuda juoksi Jasubia kohti, ja kivi osui hänen kilpeensä, niin että Jasub tainistui iskusta ja putosi hevosensa selästä maahan.
33 Ja kilpi repesi Jasubin kädestä, ja iskun voimasta se sinkoutui noin viidentoista kyynärän päähän, ja kilpi kaatui toisen leirin edessä.
34 Ja Jasubin mukana tulleet kuninkaat näkivät kaukaa Juudan, Jaakobin pojan, voiman ja sen, mitä hän oli tehnyt Jasubille, ja he pelkäsivät Juudaa kovin.
35 Ja he kokoontuivat Jasubin leirin lähelle, nähdessään hänen hämmennyksensä, ja Juuda veti miekkansa ja löi neljäkymmentäkaksi miestä Jasubin leiristä, ja koko Jasubin leiri pakeni Juudan edestä, eikä kukaan kestänyt häntä vastaan, ja he jättivät Jasubin ja pakenivat häntä, ja Jasub makasi yhä maassa.
36 Ja Jaasub näki, että kaikki hänen leirinsä miehet olivat paenneet hänen luotaan, ja hän kiiruhti kauhuissaan Juudaa vastaan ja nousi jaloilleen Juudan eteen.
37 Ja Jasubilla oli yksi ainoa taistelu Juudan kanssa, kilpi kilpeä vasten, ja kaikki Jasubin miehet pakenivat, sillä he pelkäsivät suuresti Juudaa.
38 Ja Jaasub otti keihään käteensä iskeäkseen Juudaa päähän, mutta Juuda oli nopeasti asettanut kilpensä päähänsä Jaasubin keihästä vastaan, niin että Juudan kilpi sai iskun Jaasubin keihäästä, ja kilpikin halkesi.
39 Ja kun Juuda näki, että hänen kilpensä oli haljennut, hän veti nopeasti miekkansa ja iski Jasubia nilkkoihin ja hakkasi hänen jalkansa irti, niin että Jasub kaatui maahan ja keihäs putosi hänen kädestään.
40 Ja Juuda otti kiireesti Jasubin keihään, katkaisi sillä hänen päänsä ja heitti sen hänen jalkojensa viereen.
41 Ja kun Jaakobin pojat näkivät, mitä Juuda oli tehnyt Jasubille, he kaikki juoksivat muiden kuninkaiden riveihin, ja Jaakobin pojat taistelivat Jasubin armeijaa ja kaikkien siellä olevien kuninkaiden armeijoita vastaan.
42 Ja Jaakobin pojat kaatuttivat viisitoistatuhatta miestään ja löivät heitä kuin kurpitsoja, ja loput pakenivat henkensä edestä.
43 Ja Juuda seisoi yhä Jasubin ruumiin vieressä ja riisui Jasubin haarniskan.
44 Ja Juuda otti pois myös raudan ja messingin, joka oli Jasubin ympärillä, ja katso, yhdeksän miestä Jasubin päämiehistä tuli taistelemaan Juudaa vastaan.
45 Niin Juuda kiiruhti ja otti maasta kiven ja osui sillä yhtä heistä päähän, niin että hänen kallonsa murtui, ja ruumis putosi hevosen selästä maahan.
46 Ja nähdessään Juudan voiman kahdeksan jäljellä olevaa päällikköä pelästyivät suuresti ja pakenivat. Mutta Juuda kymmenen miehensä kanssa ajoi heitä takaa, ja he saavuttivat heidät ja tappoivat heidät.
47 Ja Jaakobin pojat löivät yhä kuninkaiden armeijoita, ja he surmasivat monia heistä, mutta nuo kuninkaat pitivät rohkeasti pintansa kapteeniensa rinnalla eivätkä perääntyneet paikoiltaan, ja he huusivat niitä armeijoitaan vastaan, jotka pakenivat Jaakobin poikien edestä, mutta kukaan ei kuunnellut heitä, sillä he pelkäsivät henkensä edestä kuolemaansa.
48 Ja kaikki Jaakobin pojat, lyötyään kuninkaiden armeijat, palasivat ja tulivat Juudan eteen, ja Juuda yhä surmasi Jasubin kahdeksaa päällikköä ja riisui heidän vaatteensa.
49 Ja Leevi näki Elonin, Gaasin kuninkaan, tulevan häntä kohti neljäntoista päällikön kanssa lyömään häntä, mutta Leevi ei tiennyt sitä varmasti.
50 Ja Elon päällikköineen lähestyi, ja Levi katsoi taakseen ja näki, että taistelu oli annettu hänelle takaa, ja Levi juoksi kahdentoista palvelijansa kanssa, ja he menivät ja tappoivat Elonin ja hänen päällikkönsä miekan terällä.

LUKU 38

1 Ja Ihuri, Siilon kuningas, tuli auttamaan Elonia, ja hän lähestyi Jaakobia, kun Jaakob veti kädessään olevan jousensa ja osui nuolella Ihuriin, joka aiheutti hänen kuolemansa.
2 Ja kun Siilon kuningas Ihuri oli kuollut, neljä jäljellä olevaa kuningasta pakenivat asemaltaan muiden kapteenien kanssa ja yrittivät perääntyä sanoen: "Meillä ei ole enää voimaa heprealaisten kanssa sen jälkeen, kun he olivat tappaneet ne kolme kuningasta ja heidän kapteeninsa, jotka olivat meitä voimakkaampia."
3 Ja kun Jaakobin pojat näkivät, että jäljellä olevat kuninkaat olivat poistuneet asemaltaan, he ajoivat heitä takaa, ja Jaakob tuli myös Sikemin kukkulalta paikalta, jossa hän seisoi, ja he lähtivät kuninkaiden perään ja lähestyivät heitä palvelijoineen.
4 Ja nähdessään Jaakobin poikien lähestyvän heitä kuninkaat ja päälliköt sekä heidän muut armeijansa pelkäsivät henkensä edestä ja pakenivat, kunnes he saapuivat Hazarin kaupunkiin.
Ja Jaakobin pojat ajoivat heitä takaa Hazarin kaupungin portille, ja he löivät suuren iskujoukon kuninkaiden ja heidän armeijoidensa joukkoihin, noin neljätuhatta miestä,

ja heidän lyödessään kuninkaiden armeijaa, Jaakob oli kiireinen jousensa kanssa ja rajoittui lyömään kuninkaita, ja hän surmasi heidät kaikki.
6 Ja hän surmasi Parathonin, Hasarin kuninkaan, Hasarin kaupungin portilla, ja sen jälkeen hän löi Susin, Sartonin kuninkaan, ja Labanin, Bet-Korinin kuninkaan, ja Sabirin, Makhnaiman kuninkaan, ja surmasi heidät kaikki nuolilla, nuoli jokaiseen heistä, ja he kuolivat.
7 Ja nähdessään, että kaikki kuninkaat olivat kuolleet ja että heidät oli murskattu ja he vetäytyivät, Jaakobin pojat jatkoivat taistelua kuninkaiden armeijoita vastaan Hazarin portin vastapäätä, ja he löivät silti noin neljäsataa heidän miestään.
8 Ja kolme Jaakobin palvelijaa kaatui siinä taistelussa, ja kun Juuda näki, että kolme hänen palvelijaansa oli kuollut, se murheellista häntä suuresti, ja hänen vihansa syttyi hänessä amorilaisia kohtaan.
9 Ja kaikki jäljellä olevat kuninkaiden armeijoista pelkäsivät suuresti henkensä edestä, ja he juoksivat ja mursivat Hazarin kaupungin muurien portin ja menivät kaikki kaupunkiin turvaan.
10 Ja he kätkeytyivät Hazarin kaupungin keskelle, sillä Hazarin kaupunki oli hyvin suuri ja laaja, ja kun kaikki nämä armeijat olivat tulleet kaupunkiin, Jaakobin pojat juoksivat heidän perässään kaupunkiin.
11 Ja neljä mahtavaa miestä, kokenutta taistelussa, lähti kaupungista ja asettui kaupungin sisäänkäynnille, käsissään paljastetut miekat ja keihäät, ja he asettuivat Jaakobin poikien vastapäätä eivätkä sallineet heidän mennä kaupunkiin.
12 Naftali juoksi heidän väliinsä ja iski miekallaan kahta heistä ja löi heidän päänsä irti yhdellä iskulla.
13 Ja hän kääntyi kahden muun puoleen, ja katso, he olivat paenneet, ja hän ajoi heitä takaa, saavutti heidät, löi heidät ja tappoi heidät.
14 Ja Jaakobin pojat tulivat kaupunkiin ja näkivät, ja katso, siellä oli toinen muuri kaupungin ympärillä, ja he etsivät muurin porttia eivätkä löytäneet sitä, ja Juuda hyppäsi muurin päälle, ja Simeon ja Leevi seurasivat häntä, ja he kaikki kolme laskeutuivat muurilta kaupunkiin.
15 Ja Simeon ja Leevi surmasivat kaikki miehet, jotka juoksivat turvaan kaupunkiin, ja myös kaupungin asukkaat vaimoineen ja pienokaisineen, he surmasivat miekan terällä, ja kaupungin huudot nousivat taivaaseen.
16 Ja Dan ja Naftali hyppäsivät muurille katsomaan, mikä valitusäänen aiheutti, sillä Jaakobin pojat olivat huolissaan veljistään ja kuulivat kaupungin asukkaiden puhuvan itkien ja anoen sanoen: "Ottakaa kaikki, mitä meillä on kaupungissa, ja menkää pois, älkää vain surmatko meitä."
17 Ja kun Juuda, Simeon ja Levi olivat lakanneet lyömästä kaupungin asukkaita, he nousivat muurille ja kutsuivat muurilla olevat Danin ja Naftalin ja muut veljensä, ja Simeon ja Levi ilmoittivat heille kaupungin sisäänkäynnistä, ja kaikki Jaakobin pojat tulivat hakemaan saalista.
18 Ja Jaakobin pojat ottivat Hazarin kaupungin saaliin, lampaat ja karjakarjan ja omaisuuden, ja he ottivat kaiken, minkä voitiin saada, ja lähtivät sinä päivänä pois kaupungista.
19 Ja seuraavana päivänä Jaakobin pojat menivät Sartoniin, sillä he kuulivat, että Sartonin miehet, jotka olivat jääneet kaupunkiin, kokoontuivat taistelemaan heitä vastaan heidän kuninkaansa surmaamisesta, ja Sarton oli hyvin korkea ja linnoitettu kaupunki, ja sillä oli syvä valli kaupungin ympärillä.
20 Ja vallin pylväs oli noin viisikymmentä kyynärää pitkä ja sen leveys neljäkymmentä kyynärää, eikä miehellä ollut tilaa mennä kaupunkiin vallin takia, ja Jaakobin pojat näkivät kaupungin vallin ja etsivät sisäänkäyntiä siitä, mutta eivät löytäneet sitä.
21 Sillä kaupungin sisäänkäynti oli takana, ja jokainen mies, joka halusi tulla kaupunkiin, tuli sitä tietä pitkin ja kiersi koko kaupungin, ja sitten hän meni kaupunkiin.
22 Ja kun Jaakobin pojat näkivät, etteivät he löytäneet tietä kaupunkiin, heidän vihansa syttyi suuresti, ja kaupungin asukkaat näkivät, että Jaakobin pojat olivat tulossa heidän luokseen, pelkäsivät heitä suuresti, sillä he olivat kuulleet heidän voimastaan ja siitä, mitä he olivat tehneet Hasarille.
23 Ja Sartonin kaupungin asukkaat eivät voineet mennä ulos Jaakobin poikia kohti kokoontuttuaan kaupunkiin taistelemaan heitä vastaan, jotteivät he siten pääsisi kaupunkiin, mutta kun he näkivät heidän tulevan heitä kohti, he pelkäsivät heitä suuresti, sillä he olivat kuulleet heidän voimastaan ja siitä, mitä he olivat tehneet Hasarille.
24 Niin Sartonin asukkaat ottivat nopeasti pois kaupungin tien sillan paikaltaan, ennen kuin Jaakobin pojat tulivat, ja he toivat sen kaupunkiin.
25 Ja Jaakobin pojat tulivat ja etsivät tietä kaupunkiin, mutta eivät löytäneet sitä, ja kaupungin asukkaat nousivat muurin huipulle ja näkivät, ja katso, Jaakobin pojat etsivät sisäänkäyntiä kaupunkiin.
26 Ja kaupungin asukkaat pilkkasivat Jaakobin poikia muurin huipulta ja kirosivat heitä, ja Jaakobin pojat kuulivat pilkat ja vihastuivat suuresti, ja heidän vihansa syttyi heidän sisimmässään.
27 Ja Jaakobin pojat suuttuivat heihin, ja he kaikki nousivat ja hyppäsivät vallin yli voimansa voimalla ja ylittivät väkevyytensä voimalla neljänkymmenen kyynärän levyisen vallin.
28 Ja kun he olivat ohittaneet vallin, he seisoivat kaupungin muurin alla ja huomasivat, että kaikki kaupungin portit olivat rautaovilla suljettuja.
29 Ja Jaakobin pojat lähestyivät murtaakseen kaupungin porttien ovet, mutta asukkaat eivät päästäneet heitä, sillä muurin huipulta he heittivät kiviä ja nuolia heidän päälleen.
30 Ja muurilla olevien ihmisten lukumäärä oli noin neljäsataa miestä, ja kun Jaakobin pojat näkivät, etteivät kaupungin miehet antaneet heidän avata kaupungin portteja, he hyppäsivät ja kiipesivät muurin huipulle, ja Juuda meni ensin kaupungin itäosaan.
31 Ja Gaad ja Asser seurasivat häntä kaupungin länsikulmaan, Simeon ja Leevi pohjoiseen ja Dan ja Ruuben etelään.
32 Ja kun kaupungin asukkaat, jotka olivat muurin huipulla, näkivät Jaakobin poikien tulevan heitä kohti, he kaikki pakenivat muurilta, laskeutuivat kaupunkiin ja kätkeytyivät kaupungin keskelle.
33 Ja muurin alle jääneet Isaskar ja Naftali lähestyivät ja mursivat kaupungin portit ja sytyttivät kaupungin porteilla tulen, niin että rauta suli. Ja kaikki Jaakobin pojat tulivat kaupunkiin, he ja kaikki heidän miehensä, ja he taistelivat

Sartonin kaupungin asukkaita vastaan ja löivät heidät miekan terällä, eikä kukaan kestänyt heitä vastaan.
34 Ja noin kaksisataa miestä pakeni kaupungista, ja he kaikki menivät ja piiloutuivat tiettyyn torniin kaupungissa, ja Juuda ajoi heitä takaa tornille ja hajotti tornin, joka sortui miesten päälle, ja he kaikki kuolivat.
35 Ja Jaakobin pojat menivät ylös tuon tornin katolta, ja he näkivät, ja katso, kaupungissa oli toinen vahva ja korkea torni, ja sen huippu ulottui taivaaseen, ja Jaakobin pojat kiiruhtivat ja laskeutuivat ja menivät kaikkien miestensä kanssa tuolle tornille ja löysivät sen täynnä noin kolmesataa miestä, naista ja pientä lasta.
36 Ja Jaakobin pojat löivät suurta iskua tornissa olevien miesten keskuudessa, ja he pakenivat ja pakenivat heitä.
37 Ja Simeon ja Leevi ajoivat heitä takaa, kun kaksitoista urhoollista ja mahtavaa miestä tuli heitä vastaan paikasta, johon he olivat piiloutuneet.
38 Ja nuo kaksitoista miestä kävivät vahvaa taistelua Simeonia ja Leeviä vastaan, eivätkä Simeon ja Levi kyenneet voittamaan heitä, ja nuo urheat miehet rikkoivat Simeonin ja Levin kilvet, ja yksi heistä iski miekallaan Leevin päähän, kun Levi kiireesti pani kätensä hänen päähänsä, sillä hän pelkäsi miekkaa, ja miekka osui Leevin käteen, ja siltä puuttui vain vähän, että Leevin käsi katkaistaisiin.
39 Ja Leevi otti urhoollisen miehen miekan käteensä ja otti sen väkisin mieheltä ja iski sillä mahtavan miehen päähän ja katkaisi hänen päänsä.
40 Ja yksitoista miestä lähestyi taistelemaan Leeviä vastaan, sillä he näkivät, että yksi heistä oli tapettu, ja Jaakobin pojat taistelivat, mutta Jaakobin pojat eivät voittaneet heitä, sillä nuo miehet olivat hyvin voimakkaita.
41 Ja kun Jaakobin pojat näkivät, etteivät he päässeet heistä voitolle, Simeon päästi kovan ja rajun huudon, ja ne yksitoista mahtavaa miestä tyrmistyivät Simeonin huudon äänestä.
42 Ja Juuda tunsi kaukaa Simeonin huudon äänen, ja Naftali ja Juuda juoksivat kilpiensä kanssa Simeonin ja Leevin luo ja tapasivat heidät taistelemassa noita mahtavia miehiä vastaan, kykenemättä voittamaan heitä, koska heidän kilpensä olivat rikki.
43 Ja Naftali näki, että Simeonin ja Leevin kilvet olivat rikki, ja hän otti palvelijoiltaan kaksi kilpeä ja toi ne Simeonille ja Leeville.
44 Ja sinä päivänä Simeon, Leevi ja Juuda taistelivat kaikki kolme noita yhtätoista sankaria vastaan auringonlaskuun asti, mutta he eivät voittaneet heitä.
45 Ja tämä kerrottiin Jaakobille, ja hän oli kovin murheellinen ja rukoili Herraa, ja hän ja hänen poikansa Naftali menivät näitä mahtavia miehiä vastaan.
46 Ja Jaakob lähestyi ja jännitti jousensa ja tuli lähelle mahtavia miehiä ja surmasi kolme heidän miehistään jousella, ja loput kahdeksan kääntyivät takaisin, ja katso, sota käytiin heitä vastaan edessä ja takana, ja he pelkäsivät suuresti henkensä edestä eivätkä kyenneet seisomaan Jaakobin poikien edessä, ja he pakenivat heidän edestään.
47 Paetessaan he kohtasivat Danin ja Asserin, jotka tulivat heitä kohti, ja yhtäkkiä he hyökkäsivät heidän kimppuunsa ja taistelivat heidän kanssaan ja surmasivat kaksi heistä, ja Juuda ja hänen veljensä ajoivat heitä takaa ja löivät loput heistä ja tappoivat heidät.
48 Ja kaikki Jaakobin pojat palasivat ja kävelivät ympäri kaupunkia etsien, löytäisivätkö he miehiä, ja he löysivät noin kaksikymmentä nuorta miestä kaupungin luolasta, ja Gad ja Asser löivät heidät kaikki, ja Dan ja Naftali hyökkäsivät niiden muiden miesten kimppuun, jotka olivat paenneet ja päässeet pakoon toisesta tornista, ja he löivät heidät kaikki.
49 Ja Jaakobin pojat surmasivat kaikki Sartonin kaupungin asukkaat, mutta naiset ja lapset he jättivät kaupunkiin eivätkä surmanneet heitä.
50 Ja kaikki Sartonin kaupungin asukkaat olivat mahtavia miehiä, yksi heistä ajoi takaa tuhatta, ja kaksi heistä ei paennut kymmentätuhatta muuta miestä.
51 Ja Jaakobin pojat surmasivat kaikki Sartonin kaupungin asukkaat miekan terällä, niin ettei kukaan noussut heitä vastaan, ja he jättivät naiset kaupunkiin.
52 Ja Jaakobin pojat ottivat kaiken kaupungin saaliin ja valloittivat, mitä he halusivat, ja he ottivat lampaita ja karjaa ja omaisuutta kaupungista, ja Jaakobin pojat tekivät Sartonille ja sen asukkaille niin kuin he olivat tehneet Hasarille ja sen asukkaille, ja he kääntyivät ja menivät pois.

LUKU 39

1 Ja kun Jaakobin pojat lähtivät Sartonin kaupungista, he olivat kulkeneet noin kaksisataa kyynärää, kun he kohtasivat Tapnachin asukkaat, jotka tulivat heitä kohti, sillä he lähtivät taistelemaan heitä vastaan, koska he olivat lyöneet Tapnachin kuninkaan ja kaikki hänen miehensä.
2 Niin kaikki, jotka olivat jäljellä Tapnachin kaupungissa, lähtivät taistelemaan Jaakobin poikia vastaan, ja he aikoivat ottaa heiltä takaisin saaliin ja ryöstösaaliin, jonka he olivat ryöstäneet Hazarilta ja Sartonilta.
3 Ja muut Tapnachin miehet taistelivat Jaakobin poikia vastaan siinä paikassa, ja Jaakobin pojat löivät heidät, ja he pakenivat heidän edestään, ja he ajoivat heitä takaa Arbelanin kaupunkiin, ja he kaikki kaatuivat Jaakobin poikien edessä.
4 Ja Jaakobin pojat palasivat ja tulivat Tapnachiin ottamaan pois Tapnachin saaliin, ja kun he tulivat Tapnachiin, he kuulivat, että Arbelanin kansa oli lähtenyt heitä vastaan pelastaakseen veljiensä saaliin, ja Jaakobin pojat jättivät kymmenen miestään Tapnachiin ryöstämään kaupunkia, ja he menivät Arbelanin kansaa kohti.
5 Ja Arbelanin miehet lähtivät vaimoineen taistelemaan Jaakobin poikia vastaan, sillä heidän vaimonsa olivat kokeneita taistelussa, ja he lähtivät liikkeelle, noin neljäsataa miestä ja naista.
6 Ja kaikki Jaakobin pojat huusivat suurella äänellä, ja he kaikki juoksivat Arbelanin asukkaita kohti suurella ja kauhealla äänellä.
7 Ja Arbelanin asukkaat kuulivat Jaakobin poikien huudon ja heidän karjuntansa kuin leijonien jylinän ja kuin meren ja sen aaltojen pauhun.
8 Ja pelko ja kauhu valtasivat heidän sydämensä Jaakobin poikien vuoksi, ja he pelkäsivät heitä kauheasti, ja he peräänty ivät ja pakenivat heidän edestään kaupunkiin, ja Jaakobin pojat ajoivat heitä takaa kaupungin portille asti, ja he tulivat heidän kimppuunsa kaupungissa.
9 Ja Jaakobin pojat taistelivat heidän kanssaan kaupungissa, ja kaikki heidän naisensa olivat linkoamassa Jaakobin

poikia vastaan, ja taistelu oli hyvin ankaraa heidän keskuudessaan koko sinä päivänä iltaan asti.
10 Ja Jaakobin pojat eivät kyenneet voittamaan heitä, ja Jaakobin pojat olivat melkein menehtyneet siinä taistelussa, ja Jaakobin pojat huusivat Herran puoleen ja saivat suuresti voimaa iltaa kohti, ja Jaakobin pojat löivät miekan terällä kaikki Arbelanin asukkaat, miehet, naiset ja pienet.
11 Ja myös loput Sartonista paenneista ihmisistä Jaakobin pojat löivät Arbelanissa, ja Jaakobin pojat tekivät Arbelanille ja Tapnachille niin kuin he olivat tehneet Hazarille ja Sartonille, ja kun naiset näkivät, että kaikki miehet olivat kuolleet, he menivät kaupungin katoille ja löivät Jaakobin poikia satamalla kiviä kuin sadetta.
12 Ja Jaakobin pojat kiiruhtivat ja tulivat kaupunkiin ja ottivat kaikki naiset ja löivät heidät miekan terällä, ja Jaakobin pojat ottivat kaiken saaliin ja ryöstösaaliin, lampaat ja karjalaumat ja nautakarjan.
13 Ja Jaakobin pojat tekivät Maknaimalle niin kuin he olivat tehneet Tapnakille, Hasarille ja Silolle, ja he kääntyivät sieltä ja menivät pois.
14 Ja viidentenä päivänä Jaakobin pojat kuulivat, että Gaasin kansa oli kokoontunut heitä vastaan taistelemaan, koska he olivat surmanneet heidän kuninkaansa ja heidän päällikkönsä, sillä Gaasin kaupungissa oli ollut neljätoista päällikköä, ja Jaakobin pojat olivat surmanneet heidät kaikki ensimmäisessä taistelussa.
15 Ja Jaakobin pojat vyöttivät sinä päivänä sota-aseensa ja marssivat taistelemaan Gaasin asukkaita vastaan, ja Gaasissa oli vahva ja mahtava amorilaisten kansa, ja Gaas oli vahvin ja parhaiten linnoitettu kaupunki kaikista amorilaisten kaupungeista, ja sillä oli kolme muuria.
16 Ja Jaakobin pojat tulivat Gaasiin ja he löysivät kaupungin portit lukittuina, ja noin viisisataa miestä seisoi uloimman muurin huipulla, ja kansaa, lukuisa kuin hiekkaa meren rannalla, väijyi Jaakobin pojille kaupungin ulkopuolelta, sen takaa.
17 Ja Jaakobin pojat lähestyivät avatakseen kaupungin portteja, ja heidän lähestyessään, katso, ne, jotka olivat väijyksissä kaupungin takaosassa, tulivat esiin paikoiltaan ja piirittivät Jaakobin pojat.
18 Ja Jaakobin pojat olivat piiritettyinä Gaasin heimon väliin, ja taistelu käytiin sekä heidän edessään että takanaan, ja kaikki muurilla olevat miehet heittivät muurilta nuolia ja kiviä heidän päälleen.
19 Ja Juuda, nähdessään Gaasin miesten käyvän heille liian raskaaksi, päästi kovan ja purevan kirkaisun. Kaikki Gaasin miehet kauhistuivat Juudan huudon äänestä. Miehet kaatuivat muurilta hänen voimakkaan kirkaisunsa vuoksi, ja kaikki kaupungin ulkopuolelta ja sisältä tulleet pelkäsivät suuresti henkensä edestä.
20 Ja Jaakobin pojat lähestyivät yhä murtaakseen kaupungin portit, kun Gaasin miehet heittivät heidän päälleen kiviä ja nuolia muurin huipulta ja ajoivat heidät pakenemaan portista.
21 Ja Jaakobin pojat palasivat Gaasin miehiä vastaan, jotka olivat heidän kanssaan kaupungin ulkopuolelta, ja he löivät heitä ankarasti, aivan kuin kurpitsoja. He eivät kyenneet pitämään pintansa Jaakobin poikia vastaan, sillä Juudan huuto oli vallannut heidät kauhulla ja kauhulla.
22 Ja Jaakobin pojat surmasivat kaikki ne miehet, jotka olivat kaupungin ulkopuolella, ja Jaakobin pojat lähestyivät yhä päästäkseen kaupunkiin ja taistellakseen kaupungin muurien alla, mutta he eivät kyenneet, sillä kaikki Gaasin asukkaat, jotka olivat jääneet kaupunkiin, olivat piirittäneet Gaasin muurit joka suuntaan, niin että Jaakobin pojat eivät kyenneet lähestymään kaupunkia taistelemaan heitä vastaan.
23 Ja Jaakobin pojat tulivat lähelle yhtä nurkkaa taistelemaan muurin alle, mutta Gaasin asukkaat heittivät heidän päälleen nuolia ja kiviä kuin sadekuuroja, ja he pakenivat muurin alta.
24 Ja Gaasin asukkaat, jotka olivat muurilla, näkivät, etteivät Jaakobin pojat päässeet heitä vastaan muurin alta, ja he pilkkasivat Jaakobin poikia näin:
25 Mikä teitä vaivaa taistelussa, ettekä voi voittaa? Voitteko siis tehdä Gaasin mahtavalle kaupungille ja sen asukkaille niin kuin teitte amorilaisten kaupungeille, jotka eivät olleet niin voimakkaita? Varmasti te teitte samoin noille heikoille keskuudessamme ja tapoitte heidät kaupungin porteilla, sillä heillä ei ollut voimaa, kun he kauhistuivat huutoanne.
26 Ja pystyttekö nyt taistelemaan tässä paikassa? Varmasti te kaikki kuolette täällä, ja me kostamme niiden kaupunkien puolesta, jotka olette raastuttaneet.
27 Ja Gaasin asukkaat pilkkasivat suuresti Jaakobin poikia ja pilkkasivat heitä heidän jumaliensa kanssa ja heittivät edelleen muurilta nuolia ja kiviä heidän päälleen.
28 Ja Juuda ja hänen veljensä kuulivat Gaasin asukkaiden sanat, ja heidän vihansa syttyi suuresti, ja Juuda kadehti Jumalaansa tässä asiassa, ja hän huusi ja sanoi: "Oi Herra, auta, lähetä apu meille ja veljillemme."
29 Ja hän juoksi matkan päähän kaikin voimin, paljastettu miekka kädessään, ja hän hyppäsi maasta ja voimansa voimalla kiipesi muurin yli, ja hänen miekkansa putosi hänen kädestään.
30 Ja Juuda huusi muurilla, ja kaikki muurilla olevat miehet pelästyivät. Jotkut heistä putosivat muurilta kaupunkiin ja kuolivat. Mutta ne, jotka vielä olivat muurilla, näkivät Juudan voiman ja pelkäsivät suuresti ja pakenivat henkensä edestä kaupunkiin turvaan.
31 Ja jotkut rohkaistuivat taistelemaan Juudaa vastaan muurilla, ja he tulivat lähelle tappaakseen hänet, kun he näkivät, ettei Juudan kädessä ollut miekkaa, ja he ajattelivat heittää hänet muurilta veljiensä luo, ja kaksikymmentä kaupungin miestä tuli auttamaan heitä, ja he piirittivät Juudan, ja he kaikki huusivat hänen puolestaan ja lähestyivät häntä paljastettujen miekkojen kanssa, ja he pelottivat Juudaa, ja Juuda huusi veljilleen muurilta.
32 Ja Jaakob ja hänen poikansa vetivät jousen muurin alta ja löivät kolmea miestä, jotka olivat muurin huipulla, ja Juuda jatkoi itkua ja huudahti: "Oi Herra, auta meitä, oi Herra, pelasta meidät!" Ja hän huusi suurella äänellä muurilla, ja huuto kuultiin hyvin kauas.
33 Ja tämän huudon jälkeen hän huusi jälleen, ja kaikki miehet, jotka piirittivät Juudaa muurin huipulla, pelästyivät ja heittivät kukin miekkansa kädestään Juudan huudon ja vapinan kuullessaan ja pakenivat.
34 Ja Juuda otti heidän käsistään pudonneet miekat, ja Juuda taisteli niitä vastaan ja surmasi kaksikymmentä heidän miestään muurilla.

35 Ja noin kahdeksankymmentä miestä ja naista nousi yhä kaupungin muuria pitkin ja piiritti Juudan. Herra herätti pelon Juudan keskuudessa, niin etteivät he kyenneet lähestymään häntä.
36 Ja Jaakob ja kaikki, jotka olivat hänen kanssaan, vetivät jousen muurin alta ja surmasivat muurilla kymmenen miestä; ja he kaatuivat muurin alle Jaakobin ja hänen poikiensa edessä.
37 Ja kun muurilla oleva väki näki, että kaksikymmentä miestä oli kaatunut, he juoksivat yhä Juudaa kohti paljastetut miekat kädessään, mutta eivät päässeet hänen luokseen, sillä he olivat suuresti peloissaan Juudan voimasta.
38 Ja yksi heidän urhoista miehistään, nimeltään Arud, lähestyi lyödäkseen Juudaa päähän miekallaan, kun Juuda nosti nopeasti kilpensä päähänsä, ja miekka osui kilpeen, ja se halkesi kahtia.
39 Ja lyötyään Juudan tämä mahtava mies pakeni henkensä edestä Juudan pelosta, ja hänen jalkansa liukuivat muurilla ja hän kaatui Jaakobin poikien joukkoon, jotka olivat muurin alapuolella, ja Jaakobin pojat löivät häntä ja tappoivat hänet.
40 Ja Juudan pää särki mahtavan miehen lyönnistä, ja Juuda oli vähällä kuolla siihen.
41 Ja Juuda huusi muurilla iskun aiheuttaman kivun tähden, kun Dan kuuli hänet, ja hänen vihansa syttyi hänessä. Hän nousi ylös ja lähti matkan päähän, juoksi ja hyppäsi maasta ja kiipesi muurille vihan kiihdyttämällä voimalla.
42 Ja kun Dan tuli Juudan lähellä olevalle muurille, kaikki muurilla olevat miehet, jotka olivat asettuneet Juudaa vastaan, pakenivat. He menivät toiselle muurille ja heittivät toiselta muurilta nuolia ja kiviä Danin ja Juudan päälle ja yrittivät ajaa heidät alas muurilta.
43 Ja nuolet ja kivet osuivat Daaniin ja Juudaan, ja heidät oli vähällä surmata muurilla. Ja minne tahansa Dan ja Juuda pakenivat muurilta, heitä vastaan ammuttiin nuolia ja kiviä toiselta muurilta.
44 Ja Jaakob ja hänen poikansa olivat yhä kaupungin sisäänkäynnillä ensimmäisen muurin alapuolella, eivätkä he kyenneet vetämään joustaan kaupungin asukkaita vastaan, koska he eivät voineet nähdä heitä, koska he olivat toisen muurin päällä.
45 Ja kun Dan ja Juuda eivät enää kestäneet toiselta muurilta heidän päälleen putoavia kiviä ja nuolia, he molemmat hyökkäsivät toiselle muurille kaupungin asukkaiden lähelle, ja kun kaupungin asukkaat, jotka olivat toisella muurilla, näkivät Danin ja Juudan tulleen heidän luokseen toiselle muurille, he kaikki huusivat ja laskeutuivat alas muurien väliin.
46 Ja Jaakob ja hänen poikansa kuulivat kaupungin asukkaiden huudon, ja he olivat yhä kaupungin porteilla, ja he olivat huolissaan Danista ja Juudasta, joita he eivät nähneet, koska he olivat toisella muurilla.
47 Ja Naftali nousi vihan kiihottamassa voimassaan ja hyökkäsi ensimmäiselle muurille nähdäkseen, mistä kaupungissa kuultu huuto oli peräisin. Isaskar ja Sebulon lähestyivät murtaakseen kaupungin ovet, avasivat kaupungin portit ja tulivat kaupunkiin.
48 Ja Naftali hyppäsi ensimmäiseltä muurilta toiselle ja tuli auttamaan veljiään ja Gaasin asukkaita, jotka olivat muurilla. Nähdessään, että Naftali oli kolmas, joka oli tullut auttamaan veljiään, he kaikki pakenivat ja laskeutuivat kaupunkiin, ja Jaakob ja kaikki hänen poikansa ja kaikki heidän nuoret miehensä tulivat kaupunkiin heidän luokseen.
49 Ja Juuda, Dan ja Naftali laskeutuivat muurilta kaupunkiin ja ajoivat takaa kaupungin asukkaita, mutta Simeon ja Leevi olivat kaupungin ulkopuolelta eivätkä tienneet, että portti oli avattu, ja he menivät sieltä ylös muurille ja tulivat alas veljiensä luo kaupunkiin.
50 Ja kaupungin asukkaat olivat kaikki laskeutuneet kaupunkiin, ja Jaakobin pojat tulivat heidän luokseen eri suuntiin, ja taistelu käytiin heitä vastaan edestä ja takaa, ja Jaakobin pojat löivät heitä hirvittävästi ja tappoivat noin kaksikymmentätuhatta heistä, miehiä ja naisia, eikä yksikään heistä pystynyt pitämään pintansa Jaakobin poikia vastaan.
51 Ja veri virtasi runsain mitoin kaupungissa, ja se oli kuin vesipuro, ja veri virtasi kuin puro kaupungin uloimpaan osaan ja saavutti Bet-Korinin erämaan.
52 Ja Betkorinin asukkaat näkivät kaukaa veren vuotavan Gaasin kaupungista, ja noin seitsemänkymmentä miestä heidän joukostaan juoksi katsomaan verta ja tulivat paikkaan, jossa veri oli.
53 Ja he seurasivat veren jälkiä ja tulivat Gaasin kaupungin muurille, ja he näkivät veren vuotavan kaupungista, ja he kuulivat Gaasin asukkaiden huudon, sillä se nousi taivaaseen, ja veri virtasi jatkuvasti runsaasti kuin vesipuro.
54 Ja kaikki Jaakobin pojat löivät yhä Gaasin asukkaita ja olivat heidän teurastamisessaan iltaan asti, noin kaksikymmentätuhatta miestä ja naista. Ja Koorinin kansa sanoi: "Varmasti tämä on heprealaisten teko, sillä he käyvät yhä sotaa kaikissa amorilaisten kaupungeissa."
55 Ja nuo ihmiset kiiruhtivat ja juoksivat Bet-Koriniin, ja jokainen heistä otti sota-aseensa, ja he huusivat kaikille Bet-Korinin asukkaille, jotka myös vyöttivät sota-aseensa mennäkseen taistelemaan Jaakobin poikia vastaan.
56 Ja kun Jaakobin pojat olivat lyöneet Gaasin asukkaat, he kuljeskelivat kaupungin ympäri ryöstääkseen kaikki surmatut, ja tultuaan kaupungin sisimpään ja kauemmas he kohtasivat kolme hyvin voimakasta miestä, joilla ei ollut miekkaa kädessään.
57 Ja Jaakobin pojat tulivat paikkaan, jossa he olivat, ja mahtavat miehet pakenivat. Yksi heistä oli ottanut Sebulonin kiinni; hän näki hänet lyhytkasvuisena nuorena poikasena ja paiskasi hänet väkivalloin maahan.
58 Ja Jaakob juoksi hänen luokseen miekkansa kanssa, ja Jaakob iski häntä miekalla lanteiden alapuolelle ja viilsi hänet kahtia, ja ruumis kaatui Sebulonin päälle.
59 Ja toinen lähestyi ja otti Jaakobin kiinni kaataakseen hänet maahan, ja Jaakob kääntyi häntä kohti ja huusi hänelle, samalla kun Simeon ja Leevi juoksivat ja löivät häntä miekalla lanteisiin ja kaatoivat hänet maahan.
60 Ja mahtava mies nousi maasta vihan kiihottamana, ja ennen kuin hän oli päässyt jaloilleen, Juuda tuli hänen luokseen ja löi häntä miekalla päähän, niin että hänen päänsä halkesi ja hän kuoli.
61 Ja kolmas mahtava mies, nähdessään tovereidensa kuolleen, juoksi pakoon Jaakobin poikien edestä, ja Jaakobin pojat ajoivat häntä takaa kaupungissa; ja paetessaan mahtava mies löysi yhden kaupungin

asukkaiden miekoista, ja hän otti sen ja kääntyi Jaakobin poikia kohti ja taisteli heitä vastaan sillä miekalla.
62 Ja mahtava mies juoksi Juudan kimppuun iskeäkseen häntä miekalla päähän, mutta Juudan kädessä ei ollut kilpeä. Ja kun Naftali aikoi iskeä häntä, otti Naftali kiireesti kilpensä ja asetti sen Juudan päähän. Niin mahtavan miehen miekka osui Naftalin kilpeen, ja Juuda pääsi miekasta pakoon.
63 Ja Simeon ja Leevi hyökkäsivät mahtavan miehen kimppuun miekkoineen ja iskivät häntä voimakkaasti miekkoillaan, ja ne kaksi miekkaa lävistivät mahtavan miehen ruumiin ja jakoivat sen pituussuunnassa kahtia.
64 Ja Jaakobin pojat löivät siihen aikaan ne kolme urhoollista miestä ja kaikki Gaasin asukkaat, ja päivä oli laskeutumassa.
65 Ja Jaakobin pojat kiertelivät Gaasin ympäristössä ja ottivat kaiken kaupungin saaliin, jopa pienet ja naiset, joita he eivät antaneet elää, ja Jaakobin pojat tekivät Gaasille niin kuin he olivat tehneet Sartonille ja Silolle.

LUKU 40

1 Ja Jaakobin pojat veivät pois kaiken Gaasin saaliin ja lähtivät kaupungista yöllä.
2 He olivat marssimassa kohti Betchorinin linnaa, ja Betchorinin asukkaat menivät linnaan heitä vastaan. Jaakobin pojat taistelivat sinä yönä Betchorinin asukkaita vastaan Betchorinin linnassa.
3 Ja kaikki Bet-Korinin asukkaat olivat mahtavia miehiä, yksikään heistä ei paennut tuhannen miehen edestä, ja he taistelivat sinä yönä linnaa vastaan, ja heidän huutonsa kuultiin sinä yönä kaukaa, ja maa järisi heidän huudostaan.
4 Ja kaikki Jaakobin pojat pelkäsivät noita miehiä, koska he eivät olleet tottuneet taistelemaan pimeässä, ja he olivat suuresti hämmentyneitä, ja Jaakobin pojat huusivat Herran puoleen sanoen: "Auta meitä, oi Herra, vapauta meidät, ettemme kuolisi näiden ympärileikkaamattomien miesten käsiin."
5 Ja Herra kuuli Jaakobin poikien äänen, ja Herra aiheutti suuren kauhun ja hämmennyksen vallatakseen Betchorinin kansan, ja he taistelivat keskenään yön pimeydessä ja löivät toisiaan suurin joukoin.
6 Ja Jaakobin pojat, tietäen, että Herra oli tuonut turmeluksen hengen noiden miesten keskuuteen ja että he taistelivat kukin lähimmäistään vastaan, lähtivät Betchorinin kansan joukkojen keskuudesta ja menivät aina Betchorinin linnan laskeutumispaikalle asti ja kauemmas, ja he viipyivät siellä turvallisesti nuorten miestensä kanssa sinä yönä.
7 Ja Betchorinin asukkaat taistelivat koko yön, toinen mies veljensä ja toinen naapurinsa kanssa, ja he huusivat joka suuntaan linnan luona, ja heidän huutonsa kuultiin kaukaa, ja koko maa vapisi heidän äänestään, sillä he olivat mahtavampia kuin kaikki maan asukkaat.
8 Ja kaikki kanaanilaisten, heettiläisten, amorilaisten ja hivviläisten kaupunkien asukkaat ja kaikki Kanaanin kuninkaat sekä ne, jotka olivat Jordanin toisella puolella, kuulivat sinä yönä huudon äänen.
9 Ja he sanoivat: "Varmasti nämä ovat heprealaisten taisteluita, jotka taistelevat niitä seitsemää kaupunkia vastaan, jotka lähestyivät heitä; ja kuka voi kestää noita heprealaisia?"
10 Ja kaikki kanaanilaisten kaupunkien asukkaat ja kaikki, jotka olivat Jordanin toisella puolella, pelkäsivät suuresti Jaakobin poikia, sillä he sanoivat: "Katso, meille tehdään sama, mitä tehtiin noille kaupungeille; sillä kuka voi kestää heidän mahtavaa voimaansa vastaan?"
11 Ja koorinilaisten huuto oli sinä yönä hyvin suuri ja voimistui; ja he löivät toisiaan aamuun asti, ja useita heistä kaatui.
12 Ja aamu valkeni, ja kaikki Jaakobin pojat nousivat päivänkoitteessa ja menivät linnaan, ja he löivät jäljelle jääneitä koorinilaisia hirvittävällä tavalla, ja heidät kaikki tapettiin linnassa.
13 Ja kuudes päivä koitti, ja kaikki Kanaanin asukkaat näkivät etäältä kaikki BetKorinin asukkaat makaamassa kuolleina BetKorinin linnassa, hajotettuina ympäriinsä kuin karitsojen ja vuohien ruhot.
14 Ja Jaakobin pojat johdattivat kaiken saaliin, jonka he olivat ottaneet Gaasista, ja menivät Bet-Koriniin, ja he löysivät kaupungin täynnä ihmisiä kuin meren hiekkaa, ja he taistelivat heitä vastaan, ja Jaakobin pojat lyöivät heitä siellä iltaan asti.
15 Ja Jaakobin pojat tekivät Bet-Koriinille, niin kuin he olivat tehneet Gaasille ja Tapnakille, ja niin kuin he olivat tehneet Hasarille, Sartonille ja Silolle.
16 Ja Jaakobin pojat ottivat mukaansa Bet-Korinin saaliin ja kaiken kaupunkien saaliin, ja sinä päivänä he palasivat kotiinsa Sikemiin.
17 Ja Jaakobin pojat tulivat kotiin Sikemin kaupunkiin ja jäivät kaupungin ulkopuolelle ja lepäsivät siellä sodasta ja viipyivät siellä koko yön.
18 Ja kaikki heidän palvelijansa ja kaikki saalis, jonka he olivat kaupungeista ottaneet, lähtivät kaupungin ulkopuolelle eivätkä menneet kaupunkiin, sillä he ajattelivat: "Ehkä meitä vastaan vielä taistellaan ja he tulevat piirittämään meitä Sikemiin."
19 Ja Jaakob ja hänen poikansa ja heidän palvelijansa jäivät sinä yönä ja seuraavana päivänä sille pellonosalle, jonka Jaakob oli ostanut Hamorilta viidellä sekelillä, ja kaikki, mitä he olivat saaneet, oli heidän mukanaan.
20 Ja kaikki saalis, jonka Jaakobin pojat olivat ottaneet, oli vainion pellolla, valtava kuin hiekka meren rannalla.
21 Ja maan asukkaat tarkkailivat heitä kaukaa, ja kaikki maan asukkaat pelkäsivät Jaakobin poikia, jotka olivat tehneet tämän, sillä yksikään kuningas muinaisista ajoista ei ollut koskaan tehnyt niin.
22 Ja seitsemän kanaanilaisten kuningasta päättivät tehdä rauhan Jaakobin poikien kanssa, sillä he pelkäsivät suuresti heidän henkensä edestä Jaakobin poikien vuoksi.
23 Ja sinä päivänä, seitsemäntenä päivänä, Hebronin kuningas Jafia lähetti salaa Ain kuninkaalle, Gibeonin kuninkaalle, Salemin kuninkaalle, Adulamin kuninkaalle, Lakisin kuninkaalle, Kasarin kuninkaalle ja kaikille heidän alaisuudessaan oleville kanaanilaisten kuninkaille tämän sanan:
24 Tule minun kanssani ylös ja tule minun luokseni, niin menemme Jaakobin poikien luo, niin minä teen heidän kanssaan rauhan ja liiton, etteivät kaikki teidän maanne tuhoutuisi Jaakobin poikien miekoilla, niin kuin he tekivät

Sikemille ja sen ympärillä oleville kaupungeille, niin kuin olette kuulleet ja nähneet.
25 Ja kun tulet minun luokseni, älä tule monen miehen kanssa, vaan jokainen kuningas tuokoon kolme ylipäällikköään ja jokainen päällikkö tuokoon kolme upseeriaan.
26 Ja tulkaa kaikki Hebroniin, ja me menemme yhdessä Jaakobin poikien luo ja pyydämme heitä tekemään rauhansopimuksen kanssamme.
27 Ja kaikki nuo kuninkaat tekivät niin kuin Hebronin kuningas oli lähettänyt heidät, sillä he olivat kaikki hänen neuvonsa ja käskynsä alaisia, ja kaikki Kanaanin kuninkaat kokoontuivat menemään Jaakobin poikien luo, tehdäkseen heidän kanssaan rauhan; ja Jaakobin pojat palasivat ja menivät sille pellonpalstalle, joka oli Sikemissä, sillä he eivät luottaneet maan kuninkaisiin.
28 Ja Jaakobin pojat palasivat ja viipyivät pellon laidalla kymmenen päivää, eikä kukaan tullut sotimaan heitä vastaan.
29 Ja kun Jaakobin pojat näkivät, ettei sodan merkkiäkään näkynyt, he kaikki kokoontuivat ja menivät Sikemin kaupunkiin, ja Jaakobin pojat jäivät Sikemiin.
30 Neljänkymmenen päivän kuluttua kaikki amorilaisten kuninkaat kokoontuivat kaikista paikoistaan ja tulivat Hebroniin, Jaafian, Hebronin kuninkaan, luo.
31 Ja niiden kuninkaiden lukumäärä, jotka tulivat Hebroniin tekemään rauhaa Jaakobin poikien kanssa, oli kaksikymmentäyksi kuningasta, ja heidän kanssaan tulleiden päälliköiden lukumäärä oli kuusikymmentäyhdeksän, ja heidän miehiään oli satakahdeksankymmentäyhdeksän, ja kaikki nämä kuninkaat ja heidän miehensä lepäsivät Hebronin vuoren juurelle.
32 Ja Hebronin kuningas lähti liikkeelle kolmen kapteeninsa ja yhdeksän miehensä kanssa, ja nämä kuninkaat päättivät mennä Jaakobin poikien luo tekemään rauhan.
33 Ja he sanoivat Hebronin kuninkaalle: "Kulje sinä miestesi kanssa meidän edellämme ja puhu meidän puolestamme Jaakobin pojille, niin me tulemme sinun perääsi ja vahvistamme sanasi." Hebronin kuningas teki niin.
34 Ja Jaakobin pojat kuulivat, että kaikki Kanaanin kuninkaat olivat kokoontuneet ja levänneet Hebronissa, ja Jaakobin pojat lähettivät neljä palvelijaansa vakoojiksi sanoen: "Menkää ja vakoilkaa näitä kuninkaita ja etsikää ja kuulustelkaa heidän miehiään, onko heitä vähän vai paljon, ja jos heitä on vain vähän, laskekaa heidät kaikki ja tulkaa takaisin."
35 Ja Jaakobin palvelijat menivät salaa näiden kuninkaiden luo ja tekivät niin kuin Jaakobin pojat olivat käskeneet heitä, ja sinä päivänä he palasivat Jaakobin poikien luo ja sanoivat heille: "Me tulimme noiden kuninkaiden luo, ja heitä on vain vähän lukumäärältään, ja me laskimme heidät kaikki, ja katso, heitä oli kaksisataakahdeksankymmentäkahdeksan, kuninkaita ja miehiä."
36 Ja Jaakobin pojat sanoivat: "Heitä on vain vähän, siksi emme kaikki mene heidän luokseen." Ja aamulla Jaakobin pojat nousivat ja valitsivat kuusikymmentäkaksi miestään, ja kymmenen Jaakobin pojista meni heidän kanssaan; ja he vyöttivät sota-aseensa, sillä he sanoivat: "He tulevat sotimaan meitä vastaan", sillä he eivät tienneet, että he tulivat tekemään rauhaa heidän kanssaan.
37 Ja Jaakobin pojat menivät palvelijoittensa kanssa Sikemin portille, noita kuninkaita kohti, ja heidän isänsä Jaakob oli heidän kanssaan.
38 Ja kun he olivat tulleet ulos, katso, Hebronin kuningas ja hänen kolme päällikköään ja yhdeksän miestä hänen kanssaan olivat tulossa tietä pitkin Jaakobin poikia vastaan. Jaakobin pojat nostivat silmänsä ja näkivät kaukaa Jafian, Hebronin kuninkaan, päällikköineen tulevan heitä kohti. Jaakobin pojat asettuivat Sikemin portin luo eivätkä edenneet.
39 Ja Hebronin kuningas jatkoi etenemistä, hän ja hänen päällikkönsä, kunnes hän tuli lähelle Jaakobin poikia, ja hän ja hänen päällikkönsä kumarsivat heille maahan, ja Hebronin kuningas istui päällikköjensä kanssa Jaakobin ja hänen poikiensa eteen.
40 Ja Jaakobin pojat sanoivat hänelle: "Mikä sinulle on tapahtunut, Hebronin kuningas? Miksi tulit meidän luoksemme tänä päivänä? Mitä sinä meiltä vaadit?" Hebronin kuningas sanoi Jaakobille: "Herrani, kaikki kanaanilaisten kuninkaat ovat tänä päivänä tulleet tekemään rauhaa kanssasi."
41 Ja Jaakobin pojat kuulivat Hebronin kuninkaan sanat, eivätkä he suostuneet hänen ehdotuksiinsa, sillä Jaakobin pojat eivät uskoneet häneen, sillä he luulivat Hebronin kuninkaan puhuneen heille petollisesti.
42 Ja Hebronin kuningas tiesi Jaakobin poikien sanoista, etteivät he uskoneet hänen sanojaan, ja Hebronin kuningas lähestyi Jaakobia ja sanoi hänelle: "Pyydän sinua, herrani, olemaan varma siitä, että kaikki nämä kuninkaat ovat tulleet luoksesi rauhallisin ehdoin, sillä he eivät ole tulleet kaikkien miestensä kanssa, eivätkä he ole tuoneet mukanaan sota-aseitaan, sillä he ovat tulleet etsimään rauhaa herraltani ja hänen pojiltaan."
43 Ja Jaakobin pojat vastasivat Hebronin kuninkaalle sanoen: "Lähetä sinä kaikkien näiden kuninkaiden luo, ja jos puhut meille totta, niin anna heidän tulla kukin yksinään eteemme, ja jos he tulevat luoksemme aseettomina, niin me tiedämme, että he etsivät meiltä rauhaa.
44 Ja Jaafia, Hebronin kuningas, lähetti yhden miehistään kuninkaiden luo, ja he kaikki tulivat Jaakobin poikien eteen ja kumarsivat heitä maahan. Ja nämä kuninkaat istuivat Jaakobin ja hänen poikiensa eteen, ja he puhuivat heille sanoen:
45 Me olemme kuulleet kaiken, mitä te teitte amorilaisten kuninkaille miekallanne ja äärimmäisen voimakkaalla käsivarrellanne, niin ettei kukaan voinut kestää teidän edessänne. Me pelkäsimme henkemme tähden, ettei meille kävisi samoin kuin heille.
46 Niin me olemme tulleet luoksesi solmimaan rauhansopimuksen kanssamme, ja nyt siis solmi kanssamme rauhan ja totuuden liitto, ettette sekaannu meihin, niin kuin emme mekään ole sekaantuneet teidän asioihinne.
47 Ja Jaakobin pojat tiesivät, että he olivat todella tulleet etsimään heiltä rauhaa, ja Jaakobin pojat kuuntelivat heitä ja tekivät heidän kanssaan liiton.

48 Ja Jaakobin pojat vannoivat heille, etteivät he sekaannuisi heidän asioihinsa, ja kaikki kanaanilaisten kuninkaatkin vannoivat heille, ja Jaakobin pojat tekivät heistä verovelvollisia siitä päivästä eteenpäin.
49 Ja tämän jälkeen kaikki näiden kuninkaiden päälliköt tulivat miestensä kanssa Jaakobin eteen, käsissään lahjoja Jaakobille ja hänen pojilleen, ja he kumarsivat häntä maahan.
50 Ja nämä kuninkaat sitten kehottivat Jaakobin poikia ja pyysivät heitä palauttamaan kaiken saaliin, jonka he olivat vallanneet seitsemästä amorilaisten kaupungista, ja Jaakobin pojat tekivät niin, ja he palauttivat kaiken, mitä he olivat vallanneet, naiset, pienet lapset, karjan ja kaiken saaliin, jonka he olivat ottaneet, ja he lähettivät ne pois, ja he menivät kukin kaupunkiinsa.
51 Ja kaikki nämä kuninkaat kumarsivat jälleen Jaakobin poikia, ja he lähettivät tai toivat heille paljon lahjoja noina päivinä, ja Jaakobin pojat lähettivät nämä kuninkaat ja heidän miehensä matkaan, ja he menivät rauhallisesti pois heidän luotaan heidän kaupunkeihinsa, ja Jaakobin pojatkin palasivat kotiinsa Sikemiin.
52 Ja siitä päivästä lähtien oli rauha Jaakobin poikien ja kanaanilaisten kuningasten välillä, kunnes israelilaiset tulivat perimään Kanaanin maan.

LUKU 41

Ja vuoden vaihtuessa Jaakobin pojat lähtivät Sikemistä ja tulivat Hebroniin isänsä Iisakin luo, ja he asuivat siellä, mutta lampaitaan ja karjaansa he ruokkivat päivittäin Sikemissä, sillä siellä oli noina päivinä hyvää ja lihavaa laidunmaata, ja Jaakob ja hänen poikansa ja koko heidän perhekuntansa asuivat Hebronin laaksossa.
2 Ja noina päivinä, sinä vuonna, Jaakobin sadantenakymmenentenä elinvuotena, kymmenentenä vuonna siitä, kun Jaakob tuli Padan-Aramista, kuoli Lea, Jaakobin vaimo; hän oli viidenkymmenen yhden vuoden ikäinen kuollessaan Hebronissa.
3 Ja Jaakob ja hänen poikansa hautasivat hänet Makpelan vainion luolaan, joka on Hebronissa, jonka Abraham oli ostanut heettiläisiltä perintöhaudaksi.
4 Ja Jaakobin pojat asuivat isänsä kanssa Hebronin laaksossa, ja kaikki maan asukkaat tiesivät heidän voimansa ja heidän maineensa levisi kaikkialle maahan.
5 Ja Joosef, Jaakobin poika, ja hänen veljensä Benjamin, Raakelin, Jaakobin vaimon, pojat, olivat vielä nuoria noina päivinä eivätkä lähteneet veljiensä kanssa heidän taisteluihinsa kaikissa amorilaisten kaupungeissa.
6 Ja kun Joosef näki veljiensä voiman ja heidän suuruutensa, hän ylisti heitä ja ylisti heitä, mutta hän piti itseään heitä korkeampana ja korotti itsensä heidän yläpuolelleen; ja Jaakob, hänen isänsä, rakasti häntä enemmän kuin ketään poikaansa, sillä hän oli hänen vanhan iän poika, ja rakkaudestaan häntä kohtaan hän teki hänelle monivärisen viitan.
7 Ja kun Joosef näki, että hänen isänsä rakasti häntä enemmän kuin veljiään, hän korotti itsensä veljiensä yläpuolelle ja kertoi isälleen heistä pahoja uutisia.
8 Ja nähdessään kaiken Joosefin käytöksen heitä kohtaan ja sen, että heidän isänsä rakasti häntä enemmän kuin ketään heistä, he vihasivat häntä eivätkä kyenneet puhumaan hänelle rauhassa koko päivänä.
9 Ja Joosef oli seitsemäntoistavuotias, ja hän yhä piti itseään veljiensä yläpuolella ja ajatteli kohottavansa heidän yläpuolelleen.
10 Siihen aikaan hän näki unen, ja hän tuli veljiensä luo ja kertoi heille unensa, ja hän sanoi heille: "Näin unen, ja katso, me kaikki sitoimme lyhteitä pellolla, ja minun lyhteeni nousi ja laskeutui maahan, ja teidän lyhteenne ympäröivät sen ja kumarsivat sitä."
11 Niin hänen veljensä vastasivat hänelle ja sanoivat hänelle: "Mitä tarkoittaa se uni, jonka näit? Ajatteletko sydämessäsi, että hallitsisit meitä tai tulisit hallitsemaan meitä?"
12 Ja hän tuli vielä ja kertoi asian isälleen Jaakobille, ja Jaakob suuteli Joosefia kuultuaan nämä sanat hänen suustaan, ja Jaakob siunasi Joosefin.
13 Ja kun Jaakobin pojat näkivät, että heidän isänsä oli siunannut Joosefin ja suudellut häntä ja että tämä rakasti häntä ylenpalttisesti, he kadehtivat häntä ja vihasivat häntä entistä enemmän.
14 Ja tämän jälkeen Joosef näki toisen unen ja kertoi sen isälleen veljiensä läsnäollessa, ja Joosef sanoi isälleen ja veljilleen: "Katso, minä näin taas unen, ja katso, aurinko ja kuu ja yksitoista tähteä kumarsivat minua."
15 Ja hänen isänsä kuuli Joosefin sanat ja hänen unensa, ja koska hänen veljensä vihasivat Joosefia tämän asian vuoksi, nuhteli Jaakob Joosefia veljiensä edessä tästä asiasta sanoen: "Mitä tämä uni tarkoittaa, jonka olet nähnyt, ja tämä ylpeily veljiesi edessä, jotka ovat sinua vanhempia?"
16 Luuletko sydämessäsi, että minä, äitisi ja yksitoista veljeäsi tulemme ja kumarramme sinua, kun sinä näitä puhut?
17 Ja hänen veljensä kadehtivat häntä hänen sanojensa ja uniensa vuoksi ja vihasivat häntä edelleen, ja Jaakob kätki unet sydämeensä.
18 Ja Jaakobin pojat menivät eräänä päivänä kaitsemaan isänsä lampaita Sikemiin, sillä he olivat vielä paimenia noina päivinä; ja kun Jaakobin pojat olivat sinä päivänä laitumella Sikemissä, he viivyttelivät, ja karjan kokoamisen aika oli ohi, eivätkä he olleet saapuneet.
19 Jaakob näki, että hänen poikansa viipyivät Sikemissänsä, ja Jaakob ajatteli itsekseen: "Ehkä Sikemin asukkaat ovat nousseet sotimaan heitä vastaan, sentähden he ovat viipyneet tuloaan tänä päivänä."
20 Niin Jaakob kutsui poikansa Joosefin ja käski häntä sanoen: "Katso, veljesi ovat tänä päivänä laitumella Sikemissä, eivätkä he ole vielä palanneet; mene siis katsomaan, missä he ovat, ja kerro minulle, miten veljilläsi ja karjalla menee."
21 Ja Jaakob lähetti poikansa Joosefin Hebronin laaksoon, ja Joosef tuli hakemaan veljiään Sikemiin, mutta ei löytänyt heitä. Ja Joosef kulki Sikemin lähellä olevaa peltoa nähdäkseen, minne hänen veljensä olivat kääntyneet, ja hän eksyi tieltään erämaassa eikä tiennyt, mihin suuntaan hänen pitäisi mennä.
22 Ja Herran enkeli löysi hänet vaeltamasta tietä pellolle päin, ja Joosef sanoi Herran enkelille: "Minä etsin veljiäni; etkö ole kuullut, missä he laiduntamassa?" Ja Herran enkeli sanoi Joosefille: "Minä näin veljiesi laiduntavan täällä, ja

minä kuulin heidän sanovan, että he menisivät laiduntamaan Dotaniin."
23 Ja Joosef kuuli Herran enkelin ääntä ja meni veljiensä luo Dotaniin ja löysi heidät Dotanista paimentamasta lampaita.
24 Ja Joosef meni veljiensä luo, ja ennen kuin hän ehti heidän lähelleen, he olivat päättäneet surmata hänet.
25 Ja Simeon sanoi veljilleen: "Katso, unien mies tulee tänä päivänä meidän luoksemme. Tulkaa siis, tappakaamme hänet ja heittäkäämme hänet johonkin erämaan kuopista. Kun hänen isänsä etsii häntä meiltä, sanomme, että paha peto on hänet syönyt."
26 Ja Ruuben kuuli veljiensä sanat Joosefista, ja hän sanoi heille: "Teidän ei pitäisi tehdä tätä, sillä kuinka me voisimme katsoa ihaillen isäämme Jaakobia? Heittäkää hänet tähän kuoppaan kuolemaan, mutta älkää ojentako kättänne häneen vuodattaaksenne hänen vertaan." Ja Ruuben sanoi tämän pelastaakseen hänet heidän käsistään, tuodakseen hänet takaisin isänsä luo.
27 Ja kun Joosef tuli veljiensä luo, hän istui heidän eteensä, ja he nousivat hänen kimppuunsa, ottivat hänet kiinni ja löivät hänet maahan ja riisuivat hänen monivärisistä vaatteistaan, jotka olivat hänen yllään.
28 Ja he ottivat hänet ja heittivät hänet kuoppaan, mutta kuopassa ei ollut vettä, vaan käärmeitä ja skorpioneja. Ja Joosef pelkäsi kuopassa olevia käärmeitä ja skorpioneja. Ja Joosef huusi suurella äänellä, ja Herra kätki käärmeet ja skorpionit kuopan perälle, eivätkä ne vahingoittaneet Joosefia.
29 Ja Joosef huusi kuopasta veljilleen ja sanoi heille: "Mitä olen teille tehnyt, ja mitä syntiä olen tehnyt? Miksi ette pelkää Herraa minun tähteni? Enkö minä ole teidän luistanne ja lihastanne, ja eikö Jaakob ole teidän isänne, minun isäni? Miksi teette minulle tämän tänä päivänä, ja kuinka te voisitte katsoa ylöspäin isämme Jaakobin puoleen?"
30 Ja hän huusi ja kutsui veljiään kuopasta ja sanoi: "Oi Juuda, Simeon ja Leevi, veljeni, nostakaa minut pimeydestä, johon olette minut asettaneet, ja tulkaa tänä päivänä armahtamaan minua, te Herran lapset ja isäni Jaakobin pojat. Ja jos olen tehnyt syntiä teitä vastaan, ettekö te ole Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin pojat? Jos he näkivät orvon, he armahtivat häntä, tai nälkäisen, he antoivat hänelle leipää syödä, tai janoisen, he antoivat hänelle vettä juotavaksi, tai alaston, he peittivät hänet vaatteilla!"
31 Ja kuinka sitten voit pidättää säälisi veljeäsi kohtaan, sillä minä olen sinun lihastasi ja luistasi, ja jos olen tehnyt syntiä sinua vastaan, niin varmasti teet tämän isäni tähden!
32 Ja Joosef puhui nämä sanat kuopasta, eivätkä hänen veljensä kyenneet kuuntelemaan häntä eivätkä kallistamaan korviaan Joosefin sanoille, ja Joosef itki ja itki kuopassa.
33 Ja Joosef sanoi: "Oi, jospa isäni tänä päivänä tietäisi, mitä veljeni ovat minulle tehneet ja mitä he tänä päivänä ovat minulle puhuneet!"
34 Ja kaikki hänen veljensä kuulivat hänen valituksensa ja itkunsa kuopassa, ja hänen veljensä menivät ja poistuivat kuopasta, etteivät he kuulisi Joosefin valitusta ja itkua kuopassa.

LUKU 42

1 Ja he menivät ja istuivat vastakkaiselle puolelle, noin jousenkantaman päähän, ja he istuivat siellä syömään leipää, ja syödessään he neuvottelivat keskenään, mitä hänelle tehtäisiin, surmattaisiinko hänet vai tuotaisiinko hänet takaisin isänsä luo.
2 He olivat neuvoa pitämässä, kun he nostivat silmänsä ja näkivät ismaelilaisten joukon tulevan kaukaa Gileadin tietä alas Egyptiin.
3 Juuda sanoi heille: "Mitä hyötyä meille on siitä, että surmaamme veljemme? Ehkä Jumala vaatii hänet meiltä. Tämä on siis neuvo, jonka teidän on tehtävä hänelle hänen suhteensa: Katso, tämä ismaelilaisten joukko on menossa alas Egyptiin,
4 Nyt siis, tulkaa, luovuttakaamme hänet heille, älköönkä kätemme satuttako häntä, että he johdattaisivat hänet mukanaan, ja hän hukkuisi maan kansan joukkoon, emmekä me surmaisi häntä omin käsin. Ja ehdotus miellytti hänen veljiään, ja he tekivät Juudan sanan mukaan.
5 Ja heidän keskustellessaan tästä asiasta, ennen kuin ismaelilaisten joukko oli tullut heidän luokseen, seitsemän midianilaista kauppiasta kulki heidän ohitseen. Kulkiessaan he olivat janoisia, ja he nostivat silmänsä ja näkivät kuopan, johon Joosef oli muurattu, ja he katsoivat, ja katso, kaikki linnut olivat hänen yllään.
6 Ja nämä midianilaiset juoksivat kaivolle juomaan vettä, sillä he luulivat, että siinä oli vettä, ja tullessaan kaivon eteen he kuulivat Joosefin äänen itkevän ja itkevän kaivossa, ja he katsoivat alas kaivoon ja näkivät, että siellä oli komean näköinen ja hyvin kasvoinen nuorukainen.
7 Ja he huusivat hänelle ja sanoivat: "Kuka sinä olet ja kuka toit sinut tänne ja kuka pani sinut tähän kuoppaan erämaassa?" Ja he kaikki auttoivat nostamaan Joosefin ja vetivät hänet ylös ja toivat hänet ylös kuopasta ja ottivat hänet ja lähtivät matkalle ja ohittivat hänen veljensä.
8 Ja nämä sanoivat heille: "Miksi teette näin, että otatte palvelijamme meiltä ja menette pois? Totisesti, me panimme tämän nuorukaisen kuoppaan, koska hän kapinoi meitä vastaan. Ja te tulette ja tuotte hänet ylös ja viette hänet pois. Antakaa nyt meille palvelijamme takaisin."
9 Ja midianilaiset vastasivat ja sanoivat Jaakobin pojille: "Onko tämä teidän palvelijanne, vai palveleeko tämä mies teitä? Ehkä te olette kaikki hänen palvelijoitaan, sillä hän on teitä kaikkia kauniimpi ja kauniimman näköinen. Miksi te kaikki puhutte meille valhetta?"
10 Sentähden emme kuuntele teidän sanojanne emmekä välitä teistä, sillä me löysimme nuorukaisen erämaan kuopasta ja otimme hänet mukaan; sentähden me menemme eteenpäin.
11 Ja kaikki Jaakobin pojat lähestyivät heitä ja nousivat heidän luokseen ja sanoivat heille: "Antakaa meille takaisin palvelijamme, ja miksi te kaikki kuolette miekan terään?" Ja midianilaiset huusivat heitä vastaan, ja he vetivät miekkansa ja lähestyivät taistelemaan Jaakobin poikia vastaan.
12 Ja katso, Simeon nousi istuimeltaan heitä vastaan ja hyppäsi maahan ja veti miekkansa ja lähestyi midianilaisia ja päästi kauhean huudon heidän edessään, niin että hänen huutonsa kuultiin kaukaa, ja maa järisi Simeonin huudosta.
13 Ja midianilaiset pelästyivät Simeonia ja hänen huutonsa ääntä, ja he lankesivat kasvoilleen ja pelästyivät kovin.

14 Ja Simeon sanoi heille: "Totisesti, minä olen Simeon, heprealaisen Jaakobin poika, joka olen veljeni kanssa tuhonnut Sikemin kaupungin ja amorilaisten kaupungit. Näin Jumala tekee minulle: vaikka kaikki veljenne, Midianin kansa, ja myös Kanaanin kuninkaat, tulisivat teidän kanssanne, he eivät voisi taistella minua vastaan."
15 Anna siis meille takaisin se nuorukainen, jonka otit, etten antaisi lihastasi taivaan linnuille ja maan eläimille.
16 Ja midianilaiset pelkäsivät Simeonia vielä enemmän ja lähestyivät Jaakobin poikia kauhuissaan ja säikähtäneinä ja sanoivat surumielisesti:
17 Olet varmasti sanonut, että nuori mies on palvelijasi ja että hän kapinoi sinua vastaan, ja siksi panit hänet kuoppaan; mitä sitten teet palvelijalle, joka kapinoi isäntäänsä vastaan? Myy siis hänet meille, niin me annamme sinulle kaiken, mitä tarvitset hänestä; ja Herra näki hyväksi tehdä tämän, jotta Jaakobin pojat eivät tappaisi veljeään.
18 Ja midianilaiset näkivät Joosefin olevan komea ja hyvännäköinen; he halusivat häntä sydämessään ja halusivat ostaa hänet hänen veljiltään.
19 Ja Jaakobin pojat kuulivat midianilaisia ja myivät veljensä Joosefin heille kahdestakymmenestä hopearahasta, eikä heidän veljensä Ruuben ollut heidän kanssaan, ja midianilaiset ottivat Joosefin mukaansa ja jatkoivat matkaansa Gileadiin.
20 He kulkivat tietä pitkin, ja midianilaiset katuivat tekojaan, kun olivat ostaneet nuoren miehen. He sanoivat toisilleen: "Mitä me olemme tehneet, kun olemme ottaneet tämän nuorukaisen heprealaisilta, joka on komea ja siro?"
21 Ehkä tämä nuorukainen on varastettu heprealaisten maasta, ja miksi sitten olemme tehneet tämän? Ja jos häntä etsittäisiin ja löydettäisiin käsistämme, me kuolemme hänen kauttaan.
22 Totisesti, rohkeat ja mahtavat miehet ovat myyneet hänet meille, yhden sellaisen voiman, jonka sinä tänään näit; ehkä he varastivat hänet hänen maastaan voimallaan ja voimakkaalla käsivarrellaan ja ovat siksi myyneet hänet meille siitä vähäisestä hinnasta, jonka me heille annoimme.
23 Ja heidän näin keskustellessaan he näkivät ismaelilaisten joukon, joka oli ensin tulossa ja jonka Jaakobin pojat näkivät, lähestyvän midianilaisia kohti. Ja midianilaiset sanoivat toisilleen: "Tulkaa, myykäämme tämä nuorukainen ismaelilaisten joukolle, joka on tulossa meitä kohti, ja otamme hänelle sen vähäisen, jonka annoimme hänestä, ja pelastumme hänen pahuudestaan."
24 Ja he tekivät niin, ja he saapuivat ismaelilaisten luo, ja midianilaiset myivät Joosefin ismaelilaisille kahdestakymmenestä hopearahasta, jotka he olivat antaneet hänestä hänen veljilleen.
25 Ja midianilaiset jatkoivat matkaansa Gileadiin, ja ismaelilaiset ottivat Joosefin mukaansa ja antoivat hänen ratsastaa yhdellä kameleista ja johdattivat hänet Egyptiin.
26 Ja Joosef kuuli, että ismaelilaiset olivat menossa Egyptiin, ja Joosef valitti ja itki tätä asiaa, että hän oli joutuvan niin kauas Kanaanin maasta, isästään, ja hän itki katkerasti ratsastaessaan kamelilla, ja yksi heidän miehistään huomasi hänet ja pakotti hänet tulemaan alas kamelin selästä ja kävelemään jalan, ja tästä huolimatta Joosef jatkoi itkemistä ja itkemistä, ja hän sanoi: "Oi isäni, isäni."
27 Ja yksi ismaelilaisista nousi ja löi Joosefia poskelle, ja tämä jatkoi yhä itkemistä; ja Joosef oli uupunut tiellä eikä kyennyt jatkamaan matkaa sielunsa katkeruuden vuoksi, ja he kaikki löivät ja piinasivat häntä tiellä, ja he pelottelivat häntä, jotta hän lakkaisi itkemästä.
28 Ja Herra näki Joosefin ahdistuksen ja hänen ahdinkonsa, ja Herra antoi pimeyden ja hämmennyksen kohdata noita miehiä, ja jokaisen, joka häntä löi, käsi kuihtui.
29 Ja he sanoivat toisilleen: "Mitä Jumala on meille tehnyt tiellä?" Eivätkä he tienneet, että tämä oli tapahtunut heille Joosefin tähden. Ja miehet jatkoivat tietä ja kulkivat Efratan tietä pitkin, missä Raakel oli haudattu.
30 Ja Joosef saapui äitinsä haudalle, ja Joosef kiirehti ja juoksi äitinsä haudalle ja lankesi haudalle ja itki.
31 Ja Joosef huusi ääneen äitinsä haudalla ja sanoi: "Oi äitini, äitini, sinä joka minut synnytit! Herää nyt ja nouse ja katso poikaasi, kuinka hänet on myyty orjaksi, eikä kukaan armahda häntä.
32 Oi, nouse ja katso poikaasi, itke kanssani ahdistustani ja näe veljieni sydän.
33 Herätä äitini, herää, herää unestasi minun vuokseni ja johda taistelusi veljiäni vastaan. Oi kuinka he ovatkaan riisuneet minulta takin ja myyneet minut jo kahdesti orjaksi ja erottaneet minut isästäni, eikä kukaan minua sääli.
34 Nouse ja aja heitä vastaan asiaansa Jumalan edessä ja katso, kenet Jumala tuomiossa vanhurskauttaa ja kenet hän tuomitsee.
35 Nouse, oi äitini, nouse, herää unestasi ja katso isääni, kuinka hänen sielunsa voi minun kanssani tänä päivänä, ja lohduta häntä ja rauhoita hänen sydäntään.
36 Ja Joosef jatkoi näiden sanojen puhumista, ja Joosef huusi ääneen ja itki katkerasti äitinsä haudalla; ja hän lakkasi puhumasta, ja sydämen katkeruudesta hän vaikeni kuin kivi haudalla.
37 Ja Joosef kuuli äänen puhuvan hänelle maan alta, ja ääni vastasi hänelle katkeralla sydämellä, itkien ja rukoillen näin:
38 Poikani, poikani Joosef, olen kuullut sinun itkusi ja valituksesi äänen; olen nähnyt kyyneleesi; tiedän sinun ahdistuksesi, poikani, ja se surettaa minua sinun tähtesi, ja runsaasti surua on lisätty suruuni.
39Niin siis, poikani Joosef, pane toivosi Herraan, odota häntä äläkä pelkää, sillä Herra on sinun kanssasi, hän pelastaa sinut kaikista vaikeuksista.
40 Nouse, poikani, mene alas Egyptiin isäntiesi kanssa, äläkä pelkää, sillä Herra on sinun kanssasi, poikani." Ja hän jatkoi näiden sanojen puhumista Joosefille, ja hän oli hiljaa.
41 Ja Joosef kuuli tämän, ja hän ihmetteli tätä suuresti, ja hän jatkoi itkemistä; ja tämän jälkeen yksi ismaelilaisista näki hänen itkevän ja itkevän haudalla, ja hänen vihansa syttyi häntä kohtaan, ja hän ajoi hänet sieltä pois, ja hän löi häntä ja kirosi häntä.
42 Ja Joosef sanoi miehille: "Suokaa minun löytää armo teidän silmissänne, että veisitte minut takaisin isäni taloon, niin hän antakoon teille runsaasti rikkauksia."
43 Ja he vastasivat hänelle sanoen: "Etkö sinä ole orja, missä isäsi on? Ja jos sinulla olisi isä, etkö olisi jo kahdesti myyty orjaksi niin halvalla; ja heidän vihansa häntä kohtaan oli yhä syttynyt, ja he jatkoivat hänen lyömistä ja kurittamistaan, ja Joosef itki katkerasti.

44 Ja Herra näki Joosefin ahdingon, ja Herra löi jälleen näitä miehiä ja kuritti heitä, ja Herra sai pimeyden verhoamaan heidät maan päälle, ja salamat leimahtivat ja ukkonen jylisi, ja maa järisi ukkosen ja mahtavan tuulen äänestä, ja miehet olivat kauhuissaan eivätkä tienneet, minne heidän pitäisi mennä.
45 Ja eläimet ja kamelit seisoivat paikoillaan, ja he taluttivat niitä, mutta ne eivät suostuneet menemään, vaan löivät niitä, ja ne lysähtivät maahan. Ja miehet sanoivat toisilleen: "Mitä Jumala on meille tehnyt? Mitkä ovat meidän rikkomuksemme ja mitkä ovat syntimme, että tämä on meille tapahtunut?"
46 Ja yksi heistä vastasi ja sanoi heille: "Ehkäpä tämän orjan ahdistuksen synnin tähden tämä asia on tapahtunut meille tänä päivänä; nyt siis ano häntä hartaasti antamaan meille anteeksi, niin silloin me tiedämme, kenen tähden tämä pahuus meitä kohtaa, ja jos Jumala armahtaa meitä, silloin me tiedämme, että kaikki tämä tapahtuu meille tämän orjan ahdistuksen synnin tähden.
47 Ja miehet tekivät niin, ja he pyysivät Joosefia ja anoivat häntä antamaan heille anteeksi; ja he sanoivat: "Me olemme tehneet syntiä Herraa ja sinua vastaan; nyt siis ole suopea pyytämään Jumalaasi, että hän poistaisi tämän kuoleman keskuudestamme, sillä me olemme tehneet syntiä häntä vastaan."
48 Ja Joosef teki heidän sanojensa mukaan, ja Herra kuuli Joosefia, ja Herra poisti vitsauksen, jonka hän oli aiheuttanut noille miehille Joosefin tähden, ja pedot nousivat maasta ja ne kuljettivat heitä, ja he jatkoivat matkaansa, ja raivoava myrsky laantui ja maa tyyntyi, ja miehet jatkoivat matkaansa mennäkseen alas Egyptiin, ja miehet tiesivät, että tämä pahuus oli kohdannut heitä Joosefin tähden.
49 Ja he sanoivat toisilleen: "Katso, me tiedämme, että hänen ahdistuksensa tähden tämä onnettomuus kohtasi meitä; miksi siis aiheutamme tämän kuoleman sieluillemme? Neuvotelkaamme, mitä teemme tälle orjalle."
50 Ja yksi vastasi ja sanoi: "Varmasti hän käski meidän tuoda hänet takaisin isänsä luo; tulkaa siis, viekäämme hänet takaisin ja menemme siihen paikkaan, jonka hän meille sanoo, ja otamme hänen perheeltään hinnan, jonka maksoimme hänestä, ja sitten menemme pois."
51 Ja toinen vastasi jälleen ja sanoi: Katso, tämä neuvo on oikein hyvä, mutta emme voi tehdä niin, sillä tie on meistä hyvin kaukana, emmekä voi poiketa polultamme.
52 Ja vielä yksi vastasi ja sanoi heille: "Tämä on neuvo, jota on noudatettava, emmekä poikkea siitä; katso, me olemme tänään menossa Egyptiin, ja kun olemme tulleet Egyptiin, myymme hänet siellä korkeaan hintaan, ja me pelastumme hänen pahuudestaan.
53 Tämä miellytti miehiä, ja he tekivät niin. Ja he jatkoivat matkaansa Egyptiin Joosefin kanssa.

LUKU 43

1 Ja kun Jaakobin pojat olivat myyneet veljensä Joosefin midianilaisille, heidän sydämensä murtuivat hänen tähtensä, ja he katuivat tekojaan ja etsivät häntä tuodakseen hänet takaisin, mutta eivät löytäneet häntä.
2 Ja Ruuben palasi kuopalle, johon Joosef oli pantu, nostaakseen hänet ylös ja palauttaakseen hänet isälleen. Ja Ruuben seisoi kuopan ääressä eikä kuullut sanaakaan. Hän huusi Joosefia! Joosef!, eikä kukaan vastannut eikä sanonut sanaakaan.
3 Ja Ruben sanoi: "Joosef on kuollut pelkoon, tai jokin käärme on aiheuttanut hänen kuolemansa." Ja Ruben laskeutui kuoppaan ja etsi Joosefia, mutta ei löytänyt häntä kuopasta, ja hän tuli takaisin ulos.
4 Ja Ruuben repäisi vaatteensa ja sanoi: "Lasta ei ole siellä, ja kuinka minä sovitan isäni kanssa hänen suhteensa, jos hän on kuollut?" Ja hän meni veljiensä luo ja löysi heidät suremasta Joosefin takia ja neuvottelemasta keskenään, kuinka sovittaa isänsä kanssa hänen suhteensa. Ja Ruuben sanoi veljilleen: "Tulin kuopalle, ja katso, Joosefia ei ollut siellä. Mitä sitten sanomme isällemme, sillä isäni pyytää poikaa minulta."
5 Ja hänen veljensä vastasivat hänelle sanoen: "Näin ja näin me teimme, ja sydämemme myöhemmin löi meitä tämän teon takia, ja nyt me istumme etsimässä tekosyytä, kuinka voisimme sovittaa isämme sen kanssa."
6 Ruuben sanoi heille: "Miksi olettekaan saattaneet isämme harmaat hiukset murheen murtamana hautaan? Te ette ole hyvä teko."
7 Ja Ruuben istui heidän kanssaan, ja he kaikki nousivat ja vannoivat toisilleen, etteivät kertoisi tästä Jaakobille, ja he kaikki sanoivat: "Sitä miestä vastaan, joka kertoo tämän isällemme tai hänen perheelleen tai joka ilmoittaa tämän jollekin maan lapsille, me kaikki nousemme ja surmaamme hänet miekalla."
8 Ja Jaakobin pojat pelkäsivät toisiaan tässä asiassa, nuorimmasta vanhimpaan, eikä kukaan sanonut sanaakaan, ja he kätkivät asian sydämessään.
9 Ja sen jälkeen he istuivat alas päättämään ja keksimään, mitä sanoa isälleen Jaakobille kaikista näistä asioista.
10 Isaskar sanoi heille: "Jos teistä tuntuu hyvältä tehdä tämä, ottakaa Joosefin ihokas ja repäiskää se. Teurastakaa vuohi ja kastakaa se sen vereen.
11 Ja lähettäkää se isällemme, ja kun hän sen näkee, hän sanoo, että paha peto on syönyt hänet. Repäiskää siis hänen viittansa, ja katso, hänen verensä on oleva hänen viittansa päällä, ja tekemällä näin me vapautumme isämme nurinasta.
12 Ja Isaskarin neuvo miellytti heitä, ja he kuulivat häntä ja tekivät Isaskarin sanan mukaan, jonka hän oli heille neuvonut.
13 Ja he kiiruhtivat ja ottivat Joosefin viitan ja repäisivät sen, ja teurastivat vuohenvohan ja kastoivat viitan vohan vereen ja talloivat sen sitten tomuun, ja lähettivät viitan isälleen Jaakobille Naftalin mukana, ja he käskivät hänen sanoa nämä sanat:
14 Me olimme koonneet karjan ja tulleet Sikemin tielle ja vielä kauemmas, kun löysimme tämän viitan tieltä erämaasta, vereen ja tomuun kastettuna; tiedä siis nyt, onko se poikasi viitta vai ei.
15 Niin Naftali meni ja tuli isänsä luo, ja tämä antoi hänelle viitan ja puhui hänelle kaikki ne sanat, jotka hänen veljensä olivat hänelle käskeneet.
16 Ja Jaakob näki Joosefin viitan ja tunsi sen ja lankesi kasvoilleen maahan ja liikkui kuin kivi. Sitten hän nousi ja huusi suurella, itkevällä äänellä ja sanoi: "Tämä on poikani Joosefin viitta!"

17 Ja Jaakob lähetti kiireesti yhden palvelijoistaan poikiensa luo. Nämä menivät heidän luokseen ja löysivät heidät matkalla lampaiden kanssa.
18 Ja Jaakobin pojat tulivat isänsä luo illansuussa, ja katso, heidän vaatteensa olivat repeytyneet ja tomua heidän päänsä päällä, ja he löysivät isänsä itkemästä ja huutamasta suurella äänellä.
19 Ja Jaakob sanoi pojilleen: "Kertokaa minulle totisesti, mitä pahaa te olette tänä päivänä yhtäkkiä minulle tuoneet?" Ja he vastasivat isälleen Jaakobille sanoen: "Me olimme tulossa tänä päivänä sen jälkeen, kun lauma oli koottu, ja me tulimme Sikemin kaupunkiin tietä pitkin erämaahan, ja me löysimme tämän verellä täytetyn viitan maasta, ja me tiesimme sen ja lähetimme sinulle, jos voisit tietää sen."
20 Ja Jaakob kuuli poikiensa sanat ja huusi suurella äänellä ja sanoi: "Tämä on poikani takki, paha peto on hänet syönyt; Joosef on revitty kappaleiksi, sillä lähetin hänet tänään katsomaan, voivatko sinä ja karja hyvin, ja tuomaan minulle viestin sinulta, ja hän meni niin kuin käskin häntä, ja näin tapahtui hänelle tänä päivänä, kun luulin poikani olevan teidän kanssanne.
21 Jaakobin pojat vastasivat ja sanoivat: "Ei hän ole tullut meidän luoksemme, emmekä ole nähneet häntä siitä ajasta, kun lähdimme sinun luotasi, tähän päivään asti."
22 Ja kun Jaakob kuuli heidän sanansa, hän huusi taas ääneen, ja hän nousi ylös ja repäisi vaatteensa ja pani säkin lanteilleen ja itki katkerasti ja valitti ja korotti äänensä itkuun ja huudahti ja sanoi nämä sanat:
23 Joosef, poikani Joosef, oi poikani Joosef, minä lähetin sinut tänä päivänä veljiesi parhaaksi, ja katso, sinut on revitty kappaleiksi; minun käteni kautta on tämä tapahtunut pojalleni.
24 Minua surettaa sinun tähtesi, poikani Joosef, minua surettaa sinun tähtesi; kuinka suloinen olit minulle eläessäsi, ja nyt kuinka äärimmäisen katkera onkaan kuolemasi minulle.
25 0 jospa minä olisin kuollut sinun sijastasi, poikani Joosef, sillä se surettaa minua syvästi sinun tähtesi, poikani, oi poikani, poikani. Poikani Joosef, missä olet ja minne sinut on viety? Herää, nouse paikaltasi ja tule katsomaan minun suruani sinun tähtesi, oi poikani Joosef.
26 Tule nyt ja laske kyyneleet, jotka vuotavat silmistäni poskillani, ja tuo ne Herran eteen, että hänen vihansa kääntyisi minusta pois.
27 0 Poikani Joosef, kuinka sinä kaaduit sellaisen käden kautta, jonka kautta kukaan ei ole kaatunut maailman alusta tähän päivään asti? Sillä sinut on surmattu vihollisen lyönnillä, julmuudella. Mutta varmasti tiedän, että tämä on tapahtunut sinulle syntieni paljouden tähden.
28 Herää nyt ja katso, kuinka katkera on minun tuskani sinun tähtesi, poikani. Vaikka en minä sinua kasvattanut enkä muovannut enkä antanut sinulle henkeä ja sielua, vaan Jumala muovasi sinut ja rakensi luusi ja peitti ne lihalla ja puhalsi sieraimiisi elämän hengen, ja sitten hän antoi sinut minulle.
29 Totisesti Jumala, joka antoi sinut minulle, on ottanut sinut minulta, ja näin sinulle on käynyt
30 Ja Jaakob jatkoi näiden sanojen puhumista Joosefista, ja hän itki katkerasti; hän kaatui maahan ja hiljeni.
31 Ja kaikki Jaakobin pojat näkivät isänsä ahdingon ja katuivat tekojaan ja itkivät katkerasti.
32 Ja Juuda nousi ja nosti isänsä pään maasta ja asetti sen syliinsä ja pyyhki isänsä kyyneleet tämän poskilta, ja Juuda itki äärimmäisen kovaa, isänsä pään levätessä hänen sylissään liikkumattomana kuin kivi.
33 Ja Jaakobin pojat näkivät isänsä ahdingon, ja he korottivat äänensä ja jatkoivat itkua, ja Jaakob makasi yhä maassa liikkumattomana kuin kivi.
34 Ja kaikki hänen poikansa ja palvelijansa ja palvelijansa lapset nousivat ja asettuivat hänen ympärilleen lohduttamaan häntä, mutta hän ei huolinut lohdutuksesta.
35 Ja koko Jaakobin perhe nousi ja surivat suuresti Joosefin ja isänsä ahdingon vuoksi, ja tieto saavutti Iisakin, Abrahamin pojan, Jaakobin isän, ja hän itki katkerasti Joosefin vuoksi, hän ja koko hänen perheensä, ja hän lähti paikasta, jossa hän asui Hebronissa, ja hänen miehensä hänen kanssaan, ja hän lohdutti poikaansa Jaakobia, mutta tämä kieltäytyi lohdutuksesta.
36 Ja tämän jälkeen Jaakob nousi maasta, ja hänen kyyneleensä valuivat hänen poskiaan pitkin, ja hän sanoi pojilleen: "Nouskaa ja ottakaa miekkanne ja jousenne ja menkää pellolle ja etsikää, voitteko löytää poikani ruumiin ja tuoda sen minulle, jotta voin haudata sen."
37 Etsikää myös petojen joukosta ja metsästäkää niitä, ja mikä ensimmäinen tulee teidän eteenne, ottakaa se ja tuokaa se minulle. Ehkä Herra tänä päivänä armahtaa minun kurjuuttani ja saattaa teidän eteenne sen, joka repi poikani kappaleiksi, ja tuokaa se minulle, niin minä kostan poikani asian.
38 Ja hänen poikansa tekivät niin kuin heidän isänsä oli heitä käskenyt, ja he nousivat varhain aamulla, ja jokainen otti miekkansa ja jousensa käteensä, ja he menivät pellolle metsästämään eläimiä.
39 Ja Jaakob huusi yhä ääneen ja itki ja käveli edestakaisin huoneessa ja löi käsiään yhteen sanoen: "Joosef, poikani, Joosef, poikani!"
40 Ja Jaakobin pojat menivät erämaahan ottamaan petoja kiinni, ja katso, susi tuli heitä kohti, ja he ottivat sen kiinni ja toivat sen isänsä luo, ja he sanoivat hänelle: "Tämä on ensimmäinen, jonka olemme löytäneet, ja olemme tuoneet sen sinulle, niin kuin käskit meitä, mutta poikasi ruumista emme löytäneet."
41 Ja Jaakob otti pedon poikiensa käsistä ja huusi suurella ja itkevällä äänellä pitäen petoa kädessään ja puhui pedolle katkeralla sydämellä: "Miksi söit poikani Joosefin, ja kuinka et pelännyt maan Jumalaa etkä minun ahdistustani poikani Joosefin tähden?"
42 Ja sinä söit poikani tyhjän takia, koska hän ei tehnyt väkivaltaa, ja teit minut siten syylliseksi hänen tähtensä; siksi Jumala vaatii takaisin sen, jota vainotaan.
43 Ja Herra avasi pedon suun lohduttaakseen Jaakobia sen sanoilla, ja se vastasi Jaakobille ja puhui hänelle nämä sanat:
44 Niin totta kuin Jumala elää, joka meidät maan päälle loi, ja niin totta kuin sinun sielusi elää, herrani, minä en nähnyt poikaasi enkä repäissyt häntä kappaleiksi, vaan kaukaisesta maasta minäkin tulin etsimään poikaani, joka tänä päivänä lähti luotani, enkä tiedä, onko hän elossa vai kuollut.
45 Ja minä tulin tänään pellolle etsimään poikaani, ja teidän poikanne löysivät minut ja ottivat minut kiinni ja

lisäsivät tuskaani, ja he ovat tänä päivänä tuoneet minut teidän eteenne, ja minä olen nyt puhunut kaikki sanani teille.
46 Ja nyt, oi ihmisen poika, minä olen sinun käsissäsi ja tee minulle tänä päivänä niin kuin hyväksi näet. Mutta Jumalan totta, joka minut loi, minä en nähnyt poikaasi enkä repäissyt häntä kappaleiksi, enkä ole ihmisen lihaa tullut suuhuni kaikkina elämäni päivinä.
47 Ja kun Jaakob kuuli pedon sanat, hän hämmästyi suuresti ja päästi pedon hänen kädestään, ja se meni tiehensä.
48 Ja Jaakob itki ja huusi Joosefia päivästä päivään ja suri poikaansa monta päivää.

LUKU 44

1 Ja Ismaelin pojat, jotka olivat ostaneet Joosefin midianilaisilta, jotka olivat ostaneet hänet hänen veljiltään, menivät Egyptiin Joosefin kanssa, ja he tulivat Egyptin rajoille, ja kun he lähestyivät Egyptiä, he kohtasivat neljä miestä Medanin, Abrahamin pojan, pojista, jotka olivat lähteneet Egyptin maasta matkallaan.
2 Ja ismaelilaiset sanoivat heille: "Haluatteko ostaa meiltä tämän orjan?" Ja he sanoivat: "Luovuttakaa hänet meille", ja he luovuttivat Joosefin heille, ja he näkivät hänet hyvin kauniiksi nuorukaiseksi, ja he ostivat hänet kahdellakymmenellä sekelillä.
3 Ja ismaelilaiset jatkoivat matkaansa Egyptiin, ja medanilaisetkin palasivat sinä päivänä Egyptiin, ja medanilaiset sanoivat toisilleen: "Katso, olemme kuulleet, että Potifar, faaraon upseeri, vartiopäällikkö, etsii hyvää palvelijaa, joka seisoisi hänen edessään palvelemassa häntä ja tekisi hänestä talonsa ja kaiken hänelle kuuluvan valvojan.
4 Myykäämme siis hänet hänelle, jos hän pystyy antamaan meille sen, mitä tarvitsemme.
5 Ja nämä medanilaiset menivät ja tulivat Potifarin taloon ja sanoivat hänelle: "Olemme kuulleet, että etsit hyvää palvelijaa palvelemaan sinua. Katso, meillä on palvelija, joka on sinulle mieluinen, jos voit antaa meille, mitä haluamme, ja me myymme hänet sinulle."
6 Ja Potifar sanoi: "Tuo hänet minun eteeni, niin minä näen hänet. Jos hän on minulle mieluinen, annan sinulle, mitä tarvitset häneltä."
7 Niin medanilaiset menivät ja toivat Joosefin ja asettivat hänet Potifarin eteen. Ja kun tämä näki hänet, miellytti tämä häntä suuresti. Ja Potifar sanoi heille: "Sanokaa minulle, mitä te tarvitsette tälle nuorukaiselle?"
8 He sanoivat: "Haluamme hänestä neljäsataa hopearahaa." Potifar sanoi: "Annan ne sinulle, jos tuot minulle hänen myyntikirjansa ja kerrot minulle hänen elämänsä. Ehkä hänet on varastettu. Tämä nuorukainen ei ole orja eikä orjan poika, mutta minä näen hänessä komean ja komean miehen.
9 Ja medanilaiset menivät ja toivat hänen luokseen ismaelilaiset, jotka olivat myyneet hänet heille, ja he kertoivat hänelle sanoen: "Hän on orja, ja me myimme hänet heille."
10 Ja Potifar kuuli ismaelilaisten sanat antaessaan hopeaa medanilaisille, ja medanilaiset ottivat hopean ja lähtivät matkaansa, ja ismaelilaisetkin palasivat kotiinsa.
11 Ja Potifar otti Joosefin ja vei hänet kotiinsa, jotta tämä palvelisi häntä. Ja Joosef sai suosion Potifarin silmissä, ja tämä luotti häneen ja asetti hänet talonsa hoitajaksi, ja kaiken, mitä hänellä oli, hän antoi hänen haltuunsa.
12 Herra oli Joosefin kanssa, ja hänestä tuli menestyvä mies. Herra siunasi Potifarin taloa Joosefin tähden.
13 Ja Potifar jätti kaiken, mitä hänellä oli, Joosefin haltuun, ja Joosef oli se, joka määräsi tavarat sisään ja ulos, ja kaikki tapahtui hänen tahtonsa mukaan Potifarin talossa.
14 Ja Joosef oli kahdeksantoistavuotias, kaunissilmäinen ja komea nuorukainen, eikä hänen kaltaistaan ollut koko Egyptin maassa.
15 Siihen aikaan, kun hän oli isäntänsä talossa, kävi sisään ja ulos talosta ja palveli isäntäänsä, nosti hänen isäntänsä vaimo Selika katseensa Joosefia kohti ja näki hänet, ja katso, hän oli komea ja siro nuorukainen.
16 Ja hän himoitsi hänen kauneuttaan sydämessään, ja hänen sielunsa oli kiinnittynyt Joosefiin, ja hän viekoitteli häntä päivästä päivään, ja Selika viekoitteli Joosefia päivittäin, mutta Joosef ei nostanut silmiään nähdäkseen isäntänsä vaimoa.
17 Ja Selika sanoi hänelle: "Kuinka ihana oletkaan! Olen katsellut kaikkia orjia enkä ole nähnyt niin kaunista orjatarta kuin sinä." Ja Joosef sanoi hänelle: "Hän, joka loi minut äitini kohdussa, loi koko ihmiskunnan."
18 Ja hän sanoi hänelle: "Kuinka kauniit ovatkaan silmäsi, joilla olet häikäissyt kaikki Egyptin asukkaat, miehet ja naiset!" Ja hän sanoi hänelle: "Kuinka kauniit ne ovatkaan meidän eläessämme, mutta jos näkisit ne haudassa, niin varmasti siirtyisit pois niiden luota."
19 Ja hän sanoi hänelle: "Kuinka kauniit ja ihanat ovat kaikki sinun sanasi! Ota nyt harppu, joka on talossa, ja soita sitä käsilläsi, niin me kuulemme sanasi."
20 Ja hän sanoi hänelle: "Kuinka kauniit ja suloiset ovatkaan sanani, kun ylistän Jumalaani ja hänen kunniaansa!" Ja hän sanoi hänelle: "Kuinka ihanat ovatkaan pääsi hiukset! Katso, kultainen kampa, joka on talossa, ota se ja kiharra pääsi hiukset."
21 Ja hän sanoi hänelle: "Kuinka kauan aiot puhua näitä sanoja? Lakkaa puhumasta minulle näitä sanoja, nouse ja hoida kotiasioitasi."
22 Ja hän sanoi hänelle: "Talossani ei ole ketään, eikä ole mitään muuta, mitä kuunnella kuin sinun sanojasi ja toivettasi. Mutta kaikesta tästä huolimatta hän ei voinut tuoda Joosefia luokseen, eikä tämä luonut katsettaan häneen, vaan suuntasi katseensa maahan.
23 Ja Selika halusi sydämessään Joosefin makaavan hänen kanssaan. Ja juuri sillä hetkellä, kun Joosef istui kotona tekemässä askareitaan, Selika tuli ja istui hänen eteensä. Ja joka päivä puheillaan houkutteli häntä makaamaan hänen kanssaan tai katsomaan häntä, mutta Joosef ei kuunnellut häntä.
24 Ja hän sanoi hänelle: "Jos et tee minun sanojeni mukaan, minä kuritan sinua kuolemalla ja panen sinun päällesi rautaisen ikeen."
25 Ja Joosef sanoi hänelle: "Totisesti Jumala, joka loi ihmisen, päästää vankien kahleet, ja hän vapauttaa minut vankeudestasi ja tuomiostasi."
26. Ja kun hän ei kyennyt saamaan miestä puolelleen eikä suostuttelemaan häntä, ja hänen sielunsa oli yhä häneen sidottu, hänen halunsa syöksi hänet ankaraan sairauteen.

27 Ja kaikki egyptiläiset naiset tulivat katsomaan häntä, ja he sanoivat hänelle: "Miksi olet tässä köyhtymistilassa? Sinulta ei mitään puutu! Miehesi on varmasti suuri ja arvossa pidetty ruhtinas kuninkaan silmissä; puuttuisiko sinulta mitään siitä, mitä sydämesi halajaa?"
28 Ja Selika vastasi heille sanoen: "Tänä päivänä teille ilmoitetaan, mistä tämä häiriö, jossa te minut näette, on peräisin." Hän käski palvelijattariensa valmistaa ruokaa kaikille naisille ja laittoi heille pidot, ja kaikki naiset söivät Selikan talossa.
29 Ja hän antoi heille veitset kuoriakseen sitruunoita syötäväksi, ja hän käski heidän pukea Joosef kalliisiin vaatteisiin ja ilmestyä heidän eteensä, ja Joosef tuli heidän silmiensä eteen, ja kaikki naiset katsoivat Joosefia eivätkä voineet irrottaa silmiään hänestä, ja he kaikki leikkasivat käsiään veitsillä, jotka heillä oli käsissään, ja kaikki sitruunat, jotka olivat heidän käsissään, olivat täynnä verta.
30 Eivätkä he tienneet, mitä olivat tehneet, vaan katselivat yhä uudelleen Joosefin kauneutta eivätkä kääntäneet silmiään hänestä pois.
31 Ja Selika näki, mitä he olivat tehneet, ja hän sanoi heille: "Mitä te olette tehneet? Katso, minä annoin teille sitruunoita syödäksenne, ja te olette kaikki viilleet käsiänne."
32 Ja kaikki naiset näkivät kätensä, ja katso, ne olivat täynnä verta, ja heidän verensä valui heidän vaatteilleen, ja he sanoivat hänelle: "Tämä orja talossasi on voittanut meidät, emmekä voineet kääntää silmiämme hänestä hänen kauneutensa vuoksi."
33 Ja hän sanoi heille: "Varmasti tämä tapahtui teille sillä hetkellä, kun katsoitte häntä, ettekä voineet pidätellä itseänne hänen edessään. Kuinka sitten voin pidättäytyä, kun hän on aina talossani ja näen hänen päivästä toiseen käyvän sisään ja ulos talooni? Kuinka sitten voin estää itseäni taantumasta tai jopa menehtymästä tämän takia?"
34 Ja he sanoivat hänelle: "Sanat ovat totta, sillä kuka voi nähdä tämän kauniin hahmon talossa ja pidättäytyä hänestä, ja eikö hän ole sinun orjasi ja palvelijasi talossasi, ja miksi et kerro hänelle, mitä sydämessäsi on, ja annat sielusi menehtyä tämän asian takia?"
35 Ja hän sanoi heille: "Yritän joka päivä taivutella häntä, mutta hän ei suostu toiveisiini. Lupasin hänelle kaikkea hyvää, enkä kuitenkaan saanut häneltä mitään takaisin. Olen siis heikkenevässä tilassa, kuten näette."
36 Ja Selika tuli hyvin sairaaksi, koska hän himoitui Joosefia kohtaan, ja hän oli epätoivoisesti rakkaudenkipeä hänen takiaan, eivätkä kaikki Selikan suvun jäsenet ja hänen miehensä tienneet tästä asiasta mitään, että Selika oli sairas rakkautensa vuoksi Joosefia kohtaan.
37 Ja kaikki hänen talonsa asukkaat kysyivät häneltä sanoen: "Miksi olet sairas ja et voi hyvin etkä sinulta mitään puutu?" Hän sanoi heille: "En tiedä tästä, mikä minulle päivä päivältä pahenee."
38 Ja kaikki naiset ja hänen ystävänsä tulivat päivittäin katsomaan häntä, ja he puhuivat hänen kanssaan, ja hän sanoi heille: "Tämä voi tapahtua vain Joosefin rakkauden kautta." Ja he sanoivat hänelle: "Viekittele hänet ja ota hänet kiinni salaa, ehkä hän kuuntelee sinua ja lykkää tätä kuolemaa sinulta."
39 Ja Selikan rakkaus Joosefia kohtaan paheni, ja hän väistyi, kunnes hänen voimansa tuskin pysyivät pystyssä.
40 Eräänä päivänä Joosef teki isäntänsä töitä talossa, ja Selika tuli salaa ja hyökkäsi yllättäen hänen kimppuunsa. Niin Joosef karkasi häntä vastaan, ja hänestä tuli häntä voimakkaampi, ja hän vei hänet maahan.
41 Ja Selika itki, koska hänen sydämensä halusi häntä, ja hän rukoili häntä itkien, ja hänen kyyneleensä valuivat hänen poskiaan pitkin, ja hän puhui hänelle anellen ja sielun katkeruutta tuntien sanoen:
42 Oletko koskaan kuullut, nähnyt tai tuntenut niin kaunista naista kuin minä tai minua parempaa, joka puhuu sinulle päivittäin, lankeaa rappioon rakkaudesta sinuun, suo sinulle kaiken tämän kunnian, etkä siltikään kuuntele ääntäni?
43. Ja jos se tapahtuukin herrasi pelosta, että hän rankaisisi sinua, niin totta kuin kuningas elää, ei sinulle tästä herrasi taholta tapahdu mitään vahinkoa. Niin kuuntele siis minua ja suostu sen kunnian tähden, jonka olen sinulle antanut, ja lykkää tätä kuolemaa minulta. Miksi minun pitäisi kuolla sinun tähtesi? Ja hän lakkasi puhumasta.
44 Joosef vastasi hänelle sanoen: "Pidä minut kurissa ja jätä tämä asia herrani huoleksi. Katso, herrani ei tiedä, mitä minulla on talossa, sillä kaiken, mitä hänellä on, hän on antanut minun käteeni. Kuinka siis voisin tehdä tämän herrani talossa?"
45 Sillä hän on myös osoittanut minulle suurta kunnioitusta talossaan ja asettanut minut talonsa valvojaksi ja korottanut minut, eikä tässä talossa ole ketään minua suurempaa, eikä isäntäni ole kieltänyt minulta mitään, paitsi sinua, joka olet hänen vaimonsa. Kuinka siis voit puhua minulle näitä sanoja, ja kuinka minä voin tehdä näin suuren pahan ja synnin Jumalaa ja miestäsi vastaan?
46. Niin pidättäydy nyt minusta äläkä enää puhu tällaisia sanoja, sillä minä en kuuntele sinun sanojasi. Mutta Selika ei kuunnellut Joosefia, kun tämä puhui hänelle nämä sanat, mutta joka päivä hän houkutteli häntä kuuntelemaan itseään.
47 Ja tämän jälkeen Egyptin puro täyttyi kaikilta puoliltaan, ja kaikki Egyptin asukkaat menivät ulos, ja myös kuningas ja ruhtinaat menivät ulos tamburiinien ja tanssien kanssa, sillä se oli suuri ilo Egyptissä ja juhla Sihorin meren tulvan aikaan, ja he menivät sinne iloitsemaan koko päivän.
48 Ja kun egyptiläiset menivät joelle iloitsemaan, niin kuin heidän tapansa oli, kaikki Potifarin suvun väki meni heidän kanssaan, mutta Selika ei tahtonut mennä heidän kanssaan, sillä hän sanoi: "Minä olen sairas." Ja hän jäi yksin taloon, eikä ketään muuta ollut hänen kanssaan talossa.
49 Ja hän nousi ja meni temppeliinsä taloon ja pukeutui ruhtinaallisiin vaatteisiin ja asetti päähänsä hopealla ja kullalla koristeltuja onyksikiviä ja hän kaunisti kasvonsa ja ihonsa kaikenlaisilla naisten puhdistusnesteillä ja hän tuoksutti temppelin ja talon kassialla ja suitsukkeella ja levitti mirhaa ja aloe veraa, ja sen jälkeen hän istui temppelin sisäänkäynnillä, talon käytävällä, jonka kautta Joosef kulki tekemään työtään, ja katso, Joosef tuli pellolta ja meni taloon tekemään isäntänsä töitä.
50 Ja hän tuli paikkaan, jonka kautta hänen piti kulkea, ja näki kaiken Selikan työn ja palasi takaisin.
51 Ja Selika näki Joosefin kääntyvän takaisin hänen luotaan, ja hän huusi hänelle sanoen: Mikä sinua vaivaa, Joosef? Tule työhösi, niin minä teen sinulle tilaa, kunnes olet käynyt istuimellesi.

52 Ja Joosef palasi ja tuli taloon ja siirtyi sieltä istuimelleen ja istuutui tekemään isäntänsä töitä tavalliseen tapaan. Ja katso, Selika tuli hänen luokseen ja seisoi hänen edessään ruhtinaallisissa vaatteissa, ja hänen vaatteidensa tuoksu levisi kauas.
53 Ja hän kiiruhti ja tarttui Joosefiin ja hänen vaatteisiinsa, ja hän sanoi hänelle: "Niin totta kuin kuningas elää, jos et täytä pyyntöäni, sinä kuolet tänä päivänä." Ja hän kiiruhti ja ojensi toisen kätensä ja veti miekan vaatteidensa alta ja asetti sen Joosefin kaulaan ja sanoi: "Nouse ja täytä pyyntöni, ja jos et, niin kuolet tänä päivänä."
54 Ja Joosef pelkäsi vaimoaan hänen tehdessään tämän, ja hän nousi pakenemaan häntä, ja vaimo tarttui hänen vaatteidensa etuosaan, ja paon pelossa vaate, jonka Selika oli ottanut, repesi. Ja Joosef jätti vaatteen Selikan käteen, ja tämä pakeni ja pääsi ulos, sillä hän pelkäsi.
55 Ja kun Selika näki, että Joosefin vaate oli repäisty ja että Joosef oli jättänyt sen hänen käteensä ja paennut, pelkäsi tämä henkensä edestä, että tieto hänestä leviäisi. Niin hän nousi ja toimi viekkaasti, riisui yltänsä vaatteet, joissa hän oli yllään, ja puki ylleen toiset vaatteensa.
56 Ja hän otti Joosefin vaatteen ja asetti sen viereensä, ja meni ja istuutui paikalle, jossa hän oli istunut sairaana ollessaan, ennen kuin hänen talonsa väki oli mennyt joelle, ja hän kutsui luokseen nuoren pojan, joka silloin oli talossa, ja hän käski hänen kutsua talon väkeä luokseen.
57 Ja nähdessään heidät hän sanoi heille suurella äänellä ja valittaen: "Katsokaa, minkä heprealaisen miehen teidän isäntänne on tuonut minulle talooni! Hän tuli tänään makaamaan minun kanssani."
58 Sillä kun sinä olit lähtenyt ulos, hän tuli taloon ja näki, ettei talossa ollut ketään, ja tuli minun luokseni ja otti minut kiinni aikomuksenaan maata kanssani.
59 Ja minä tartuin hänen vaatteisiinsa ja repäisin ne ja huusin hänelle kovalla äänellä, ja kun olin korottanut ääneni, hän pelkäsi henkensä edestä ja jätti vaatteensa eteeni ja pakeni.
60 Eikä hänen talonsa väki sanonut mitään, mutta heidän vihansa Joosefia kohtaan syttyi kovin, ja he menivät hänen isäntänsä luo ja kertoivat hänelle hänen juonittelunsa sanat.
61 Ja Potifar palasi kotiin vihaisena, ja hänen vaimonsa huusi hänelle sanoen: "Mitä olet minulle tehnyt, kun toit juutalaisen palvelijan talooni? Hän tuli tänään luokseni leikkimään kanssani! Näin hän teki minulle tänään."
62 Ja Potifar kuuli vaimonsa sanat, ja hän määräsi Joosefin rangaistavaksi ankarilla selkäsaunoilla, ja niin he tekivätkin hänelle.
63 Ja heidän lyödessään Joosefia huusi suurella äänellä, nosti silmänsä taivasta kohti ja sanoi: "Herra Jumala, sinä tiedät, että olen syytön kaikkeen tähän. Miksi minun pitäisi kuolla tänä päivänä valheen tähden näiden ympärileikkaamattomien jumalattomien miesten käden kautta, jotka sinä tunnet?"
64 Ja Potifarin miesten lyödessä Joosefia hän huusi ja itki. Siellä oli yksitoista kuukautta vanha lapsi. Herra avasi lapsen suun ja puhui nämä sanat Potifarin miesten edessä, jotka löivät Joosefia, sanoen:
65 Mitä te tältä mieheltä tahdotte, ja miksi teette hänelle näin pahaa? Äitini puhuu valheita ja valehtelee; niin oli asian laita.
66 Ja lapsi kertoi heille tarkasti kaiken, mitä tapahtui, ja päivästä päivään hän selitti heille kaikki Selikan Joosefille antamat sanat.
67 Ja kaikki miehet kuulivat lapsen sanat ja ihmettelivät suuresti lapsen sanoja, ja lapsi lakkasi puhumasta ja vaikeni.
68 Ja Potifar häpesi kovasti poikansa sanoja, ja hän käski miehiään lopettamasta Joosefin lyömistä, ja miehet lakkasivat lyömästä Joosefia.
69 Ja Potifar otti Joosefin mukaansa ja määräsi hänet tuotavaksi pappien, kuninkaan tuomareiden, eteen, jotta he voisivat tuomita hänet tässä asiassa.
70 Niin Potifar ja Joosef menivät pappien, kuninkaan tuomareiden, eteen, ja hän sanoi heille: "Päättäkää, mikä oikeutus palvelijalle kuuluu, sillä näin hän on tehnyt."
71 Ja papit sanoivat Joosefille: "Miksi teit näin isännällesi?" Joosef vastasi heille sanoen: "Ei niin, herrani, asia oli näin. Ja Potifar sanoi Joosefille: "Minä uskoin sinun käsiisi kaiken, mitä minulle kuului, enkä kieltänyt sinulta mitään paitsi vaimoni; kuinka saatoit tehdä tällaista pahaa?"
72 Joosef vastasi sanoen: "Ei niin, herrani. Niin totta kuin Herra elää ja niin totta kuin sinä elät, herrani, se sana, jonka kuulit vaimoltasi, on valhe; sillä näin on tänä päivänä käynyt.
73 Vuosi on kulunut siitä, kun olen ollut sinun talossasi; oletko nähnyt minussa mitään vääryyttä tai mitään, mikä voisi saada sinut vaatimaan henkeni?
74 Ja papit sanoivat Potifarille: "Lähetä, niin tuovat meidän eteemme Joosefin revitty vaate, että näemme siinä olevan repeämän. Ja jos repeämä on vaatteen etupuolella, niin hänen kasvonsa ovat täytynyt olla vastapäätä vaimoa, ja vaimon on täytynyt tarttua häneen tullakseen hänen luokseen. Ja vaimosi teki petoksella kaiken, mitä hän on puhunut.
75 Ja he toivat Joosefin vaatteen tuomareiden eteen, ja he näkivät ja katso, repeämä oli Joosefin edessä, ja kaikki tuomaripapit tiesivät, että vaimo oli painostanut häntä, ja he sanoivat: "Kuolemantuomio ei kuulu tälle orjalle, sillä hän ei ole tehnyt mitään, vaan hänen tuomionsa on, että hänet pannaan vankilaan sen huhun vuoksi, joka hänen kauttaan on levinnyt vaimoasi vastaan."
76 Ja Potifar kuuli heidän sanansa, ja hän pani Joosefin vankihuoneeseen, paikkaan, jossa kuninkaan vangit pidetään, ja Joosef oli vankihuoneessa kaksitoista vuotta.
77 Ja tästä huolimatta hänen isäntänsä vaimo ei kääntynyt pois hänestä, eikä hän lakannut puhumasta hänelle päivästä päivään kuunnellakseen häntä, ja kolmen kuukauden kuluttua Selika jatkoi menemistä Joosefin luo vankeushuoneeseen päivästä päivään, ja hän suostutteli häntä tottelemaan häntä, ja Selika sanoi Joosefille: "Kuinka kauan aiot jäädä tähän taloon? Mutta kuuntele nyt minun ääntäni, niin minä vien sinut ulos tästä talosta."
78 Ja Joosef vastasi hänelle sanoen: "On parempi minun jäädä tähän taloon kuin kuunnella sanojasi ja tehdä syntiä Jumalaa vastaan." Hän sanoi hänelle: "Jos et täytä tahtoani, minä revin silmäsi päästäsi, panen kahleet jalkoihisi ja annan sinut niiden käsiin, joita et ennen tuntenut."
79 Ja Joosef vastasi hänelle ja sanoi: "Katso, koko maan Jumala voi pelastaa minut kaikesta, mitä sinä voit minulle

tehdä, sillä hän avaa sokeiden silmät ja päästää sidotut ja varjelee kaikki muukalaiset, jotka eivät tunne maata.
80 Ja kun Selika ei kyennyt suostuttelemaan Joosefia kuuntelemaan häntä, hän lakkasi menemästä houkuttelemaan häntä; ja Joosef oli yhä suljettuna vankeusrangaistuksen taloon. Ja Jaakob, Joosefin isä, ja kaikki hänen veljensä, jotka olivat Kanaanin maassa, surevat ja itkivät yhä noina päivinä Joosefin tähden, sillä Jaakob kieltäytyi lohdutuksesta poikansa Joosefin vuoksi, ja Jaakob itki ääneen ja itki ja suri kaikki ne päivät.

LUKU 45

1 Siihen aikaan sinä vuonna, jona Joosef meni Egyptiin, sen jälkeen kun hänen veljensä olivat myyneet hänet, meni Ruuben, Jaakobin poika, Timnaan ja otti vaimokseen Eliuramin, kanaanilaisen Avin tyttären, ja hän meni hänen luokseen.
2 Ja Ruubenin vaimo Eliuram tuli raskaaksi ja synnytti hänelle Hanokin, Palun, Ketronin ja Karmin, neljä poikaa; ja hänen veljensä Simeon otti hänen sisarensa Dinan vaimoksi, ja tämä synnytti hänelle Memuelin, Jaminin, Ohadin, Jakinin ja Sokarin, viisi poikaa.
3 Ja sen jälkeen hän tuli Bunan, kanaanilaisen naisen, luokse; se on Buna, jonka Simeon otti vangiksi Sikemin kaupungista. Ja Buna oli Dinan edellä ja palveli häntä. Ja Simeon tuli hänen luokseen, ja hän synnytti hänelle Saulin.
4 Ja Juuda meni siihen aikaan Adulamin luo, ja hän tuli erään Adulamin miehen luo, jonka nimi oli Hiira. Ja Juuda näki siellä kanaanilaisen miehen tyttären, ja hänen nimensä oli Alijat, Suan tytär, ja hän otti hänet ja tuli hänen luokseen, ja Alijat synnytti Juudalle Eerin, Onanin ja Silon, kolme poikaa.
5 Ja Leevi ja Isaskar menivät itään päin olevaan maahan ja ottivat itselleen vaimoiksi Jobabin, Jooktanin pojan, Eeberin pojan, tyttäret; ja Jobabilla, Jooktanin pojalla, oli kaksi tytärtä; vanhemman nimi oli Adina ja nuoremman nimi oli Arida.
6 Ja Leevi otti Adinan, ja Isaskar otti Aridan, ja he tulivat Kanaanin maahan, isänsä kotiin, ja Adina synnytti Leville Gersonin, Kehatin ja Merarin, kolme poikaa.
7 Ja Arida synnytti Isaskarille Tolalle Puvan, Jobin ja Samarian, neljä poikaa; ja Dan meni Moabin maahan ja otti vaimokseen Afletin, mooabilaisen Kamudanin tyttären, ja vei hänet Kanaanin maahan.
8 Ja Afleet oli hedelmätön, eikä hänellä ollut jälkeläistä. Ja Jumala muisti sen jälkeen Afleetin, Danin vaimon, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Kuusim.
9 Ja Gaad ja Naftali menivät Haraniin ja ottivat sieltä vaimoikseen Amuramin, Usin pojan, Nahorin pojanpojan, tyttäret.
10 Ja nämä ovat Amuramin tyttärien nimet: vanhemman nimi oli Merima ja nuoremman nimi Usiit; ja Naftali otti Meriman, ja Gad otti Usitin, ja vei heidät Kanaanin maahan, heidän isänsä kotiin.
11 Ja Merima synnytti Naftalille Jakseelin, Gunin, Jaeserin ja Salemin, neljä poikaa; ja Usit synnytti Gadille Sefjonin, Hagin, Sunin, Esbonin, Eerin, Arodin ja Aralin, seitsemän poikaa.
12 Niin Asser lähti ja otti vaimokseen Adonin, joka oli Aflalin tytär, Hadadin poika, Ismaelin pojanpoika, ja vei hänet Kanaanin maahan.
13 Ja Asserin vaimo Adon kuoli noina päivinä; eikä hänellä ollut jälkeläistä; ja Adonin kuoleman jälkeen Asser meni joen toiselle puolelle ja otti vaimokseen Haduran, Abimaelin tyttären, Eeberin pojan, Seemin pojan.
14 Ja nuori nainen oli kauniin näköinen ja järkevä nainen, ja hän oli ollut Malkielin, Eelamin pojan, Seemin pojanpojan, vaimo.
15 Ja Hadura synnytti Malkielille tyttären, jonka hän antoi nimeksi Serak. Tämän jälkeen Malkiel kuoli, ja Hadura meni ja jäi isänsä taloon.
16 Ja vaimon kuoltua Asserissa hän meni ja otti Haduran vaimokseen ja toi hänet Kanaanin maahan, ja myös hänen tyttärensä Serakin hän toi heidän mukanaan. Ja tämä oli kolmevuotias, ja neito kasvoi Jaakobin talossa.
17 Ja piika oli ihanan näköinen, ja hän vaelsi Jaakobin lasten pyhiä teitä; häneltä ei mitään puuttunut, ja Herra antoi hänelle viisautta ja ymmärrystä.
18 Ja Asserin vaimo Hadura tuli raskaaksi ja synnytti hänelle Jimnan, Jisvan, Jisvin ja Berian, neljä poikaa.
19 Ja Sebulon meni Midianiin ja otti vaimokseen Merisan, Moladin tyttären, Abidan pojan, Midianin pojan, ja vei hänet Kanaanin maahan.
20 Ja Merusa synnytti Sebulon Seredin, Elonin ja Yachleelin; kolme poikaa.
21 Ja Jaakob lähetti sanan Aramille, Zoban pojalle, joka oli Terahin poika, ja tämä otti pojalleen Benjaminille Mekaljan, Aramin tyttären, ja tämä tuli Kanaanin maahan Jaakobin taloon; ja Benjamin oli kymmenen vuotta vanha, kun hän otti Mekaljan, Aramin tyttären, vaimoksi.
22 Ja Mehalia tuli raskaaksi ja synnytti Benjaminille Belan, Bekerin, Asbelin, Geran ja Naamanin, viisi poikaa; ja Benjamin meni sen jälkeen ja otti vaimokseen Aribatin, Abrahamin pojan Saman tyttären, ensimmäisen vaimonsa lisäksi; ja hän oli kahdeksantoistavuotias; ja Aribat synnytti Benjaminille Akin, Vosin, Mupimin, Hupimin ja Ordin, viisi poikaa.
23 Ja noina päivinä Juuda meni Seemin taloon ja otti Tamarin, Seemin pojan Eelamin tyttären, vaimoksi esikoiselleen Erille.
24 Ja Er tuli vaimonsa Tamarin luo, ja tästä tuli hänen vaimonsa, ja kun hän tuli hänen luokseen, hän ulkonaisesti tuhosi jälkeläisensä, ja hänen työnsä oli paha Herran silmissä, ja Herra surmasi hänet.
25 Ja Erin, Juudan esikoisen, kuoleman jälkeen Juuda sanoi Onanille: "Mene veljesi vaimon luo ja ota hänet naidaksesi lähimpänä sukulaisenasi ja herätä veljellesi jälkeläisiä."
26 Ja Onan otti Tamarin vaimoksi ja meni hänen luokseen. Ja Onan teki myös veljensä teon, ja hänenkin työnsä oli paha Herran silmissä, ja hän surmasi hänetkin.
27 Ja kun Onan kuoli, Juuda sanoi Tamarille: "Asu isäsi talossa, kunnes poikani Siilo on kasvanut suureksi." Juuda ei enää mieltynyt Tamariin, vaan antoi hänet Siilolle, sillä hän ajatteli: "Ehkä hänkin kuolee niin kuin veljensä."
28 Niin Tamar nousi ja meni ja jäi isänsä taloon, ja Tamar oli isänsä talossa jonkin aikaa.
29 Vuoden vaihtuessa Juudan vaimo Alijat kuoli, ja Juuda sai lohtua vaimonsa tähden. Alijathin kuoltua Juuda meni ystävänsä Hiran kanssa Timnaan keritsemään lampaitaan.

30 Ja Tamar kuuli, että Juuda oli mennyt Timnaan keritsemään lampaita ja että Siilo oli kasvanut aikuiseksi, eikä Juuda pitänyt hänestä.
31 Niin Tamar nousi ja riisui leskeyden vaatteensa, pani hunnun päälleen ja peitti itsensä kokonaan. Sitten hän meni ja istui julkiselle kadulle, joka on Timnan tien varrella.
32 Ja Juuda kulki ohi ja näki hänet ja otti hänet luokseen ja tuli hänen luokseen, ja hänestä tuli raskaaksi. Ja synnytyksen hetkellä, katso, hänen kohdussaan oli kaksoset. Ja hän antoi ensimmäiselle nimen Peres ja toiselle nimen Sera.

LUKU 46

1 Siihen aikaan Joosef oli vielä vankilassa Egyptin maassa.
2 Siihen aikaan faraon palvelijat seisoivat hänen edessään, Egyptin kuninkaan ylimmäinen juomanlaskija ja ylimmäinen leipuri.
3 Ja juomanlaskija otti viiniä ja pani sen kuninkaan eteen juotavaksi, ja leipuri pani leipää kuninkaan eteen syötäväksi, ja kuningas joi viiniä ja söi leipää, hän ja hänen palvelijansa ja palvelijansa, jotka söivät kuninkaan pöydässä.
4 Ja heidän syödessään ja juodessaan juomanlaskija ja leipuri jäivät sinne, ja faraon palvelijat löysivät paljon kärpäsiä viinistä, jonka juomanlaskija oli tuonut, ja leipurin leivästä löytyi salpeetrikiviä.
5 Ja henkivartiopäällikkö asetti Joosefin faraon palvelijoiden palvelijaksi, ja faraon palvelijat olivat vankeudessa vuoden.
6 Ja vuoden lopussa he molemmat näkivät unia yhtenä yönä vankeuspaikassaan, jossa he olivat, ja aamulla Joosef tuli heidän luokseen tavalliseen tapaan hoitamaan heitä, ja hän näki heidät, ja katso, heidän kasvonsa olivat alakuloiset ja surulliset.
7 Ja Joosef kysyi heiltä: "Miksi teidän kasvonne ovat tänä päivänä surulliset ja alakuloiset?" He sanoivat hänelle: "Me näimme unta, eikä ole ketään, joka sen selittäisi." Ja Joosef sanoi heille: "Kertokaa minulle unenne, niin Jumala antaa teille rauhan, niin kuin haluatte."
8 Ja juomanlaskija kertoi unensa Joosefille ja sanoi: "Näin unessani, ja katso, suuri viiniköynnös oli edessäni, ja siinä viiniköynnöksessä näin kolme oksaa, ja viiniköynnös kukki nopeasti ja saavutti suuren korkeuden, ja sen tertut kypsyivät ja niistä tuli rypäleitä.
9 Niin minä otin rypäleet ja puristin ne maljaan ja annoin sen faraon käteen, ja hän joi; ja Joosef sanoi hänelle: "Ne kolme oksaa, jotka olivat viinipuussa, merkitsevät kolmea päivää."
10 Kolmen päivän kuluessa kuningas kuitenkin käskee sinut tuoda ulos ja palauttaa sinut virkaasi, ja sinä annat kuninkaalle hänen viininsä juotavaksi niin kuin ensi kertaa, kun olit hänen juomanlaskijanaan. Mutta anna minun löytää suosio silmissäsi, että muistat minut faraolle, kun sinun käy hyvin, ja teet minulle laupeuden ja tuot minut pois tästä vankilasta, sillä minut varastettiin Kanaanin maasta ja myytiin orjaksi tähän paikkaan.
11 Ja sekin, mitä sinulle kerrottiin isäntäni vaimosta, on valetta, sillä he panivat minut tähän vankikuoppaan ilmaiseksi; ja juomanlaskija vastasi Joosefille sanoen: "Jos kuningas kohtelee minua hyvin niin kuin ensi kerralla, niin kuin viimeksi minulle selitit, niin teen kaiken, mitä haluat, ja saan sinut pois tästä vankikuopatista."
12 Ja leipuri, nähdessään, että Joosef oli tulkinnut juomanlaskijan unen oikein, lähestyi myös ja kertoi koko unensa Joosefille.
13 Ja hän sanoi hänelle: "Minä näin unessani, ja katso, pääni päällä oli kolme valkoista koria. Ja minä katsoin, ja katso, ylimmäisessä korissa oli kaikenlaisia faraon leivonnaisia, ja katso, linnut söivät ne päästäni.
14 Niin Joosef sanoi hänelle: "Ne kolme koria, jotka näit, tarkoittavat kolmea päivää. Kolmen päivän kuluttua farao ottaa sinun pääsi irti ja ripustaa sinut puuhun, ja linnut syövät sinun lihasi, niin kuin näit unessasi."
15 Noina päivinä kuningatar oli syntymässä, ja sinä päivänä hän synnytti pojan Egyptin kuninkaalle, ja he julistivat, että kuningas oli saanut esikoispoikansa, ja koko Egyptin kansa yhdessä faaraon virkamiesten ja palvelijoiden kanssa iloitsi suuresti.
16 Ja kolmantena päivänä hänen syntymästään farao laittoi pidot virkamiehilleen ja palvelijoilleen, Sooarin maan ja Egyptin maan joukoille.
17 Ja kaikki Egyptin kansa ja faraon palvelijat tulivat syömään ja juomaan kuninkaan kanssa hänen poikansa juhlissa ja iloitsemaan kuninkaan ilosta.
18 Ja kaikki kuninkaan virkamiehet ja hänen palvelijansa iloitsivat sinä aikana kahdeksan päivää juhlissa, ja he pitivät hauskaa kaikenlaisten soittimien, tamburiinien ja tanssien kanssa kuninkaan palatsissa kahdeksan päivän ajan.
19 Ja juomanlaskija, jolle Joosef oli selittänyt hänen unensa, unohti Joosefin eikä maininnut hänestä kuninkaalle, niin kuin oli luvannut, sillä tämä oli Herralta rangaistakseen Joosefia, koska hän oli luottanut ihmiseen.
20 Ja Joosef pysyi tämän jälkeen vankilassa kaksi vuotta, kunnes hän oli täyttänyt kaksitoista vuotta.

LUKU 47

1 Ja Iisak, Abrahamin poika, eli vielä noina päivinä Kanaanin maassa; hän oli hyvin vanha, satakahdeksankymmentä vuotta vanha, ja Esau, hänen poikansa, Jaakobin veli, oli Edomin maassa, ja hänellä ja hänen pojillaan oli siellä omaisuutta Seirin lasten keskuudessa.
2 Ja Esau kuuli, että hänen isänsä aika kuolemaan lähestyi, ja hän ja hänen poikansa ja perheensä tulivat Kanaanin maahan, isänsä taloon, ja Jaakob ja hänen poikansa lähtivät paikasta, jossa he asuivat Hebronissa, ja he kaikki tulivat isänsä Iisakin luo, ja he löysivät Esaun ja hänen poikansa teltasta.
3 Ja Jaakob ja hänen poikansa istuivat isänsä Iisakin edessä, ja Jaakob suri yhä poikaansa Joosefia.
4 Ja Iisak sanoi Jaakobille: "Tuo poikasi tänne, niin minä siunaan heidät." Niin Jaakob toi yksitoista lastaan isänsä Iisakin eteen.
5 Ja Iisak pani kätensä kaikkien Jaakobin poikien päälle ja otti heidät kiinni ja syleili heitä ja suuteli heitä yksitellen, ja Iisak siunasi heidät sinä päivänä ja sanoi heille: "Siunatkoon isienne Jumala teitä ja lisätköön jälkeläistenne määrää kuin taivaan tähdet."

6 Ja Iisak siunasi myös Esaun pojat sanoen: "Jumala tehköön teidät kauhuksi ja ahdistukseksi kaikille, jotka teidät näkevät, ja kaikille vihollisillenne."
7 Ja Iisak kutsui Jaakobin ja hänen poikansa, ja he kaikki tulivat ja istuivat Iisakin eteen, ja Iisak sanoi Jaakobille: "Kaiken maan Herra Jumala sanoi minulle: 'Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan perinnöksi, jos sinun lapsesi pitävät minun käskyni ja tieni ja minä täytän heille valan, jonka vannoin isällesi Abrahamille.'"
8 Ja nyt, poikani, opeta lapsiasi ja lastesi lapsia pelkäämään Herraa ja vaeltamaan hyvää tietä, joka on mieluista Herralle, sinun Jumalallesi. Sillä jos te noudatatte Herran teitä ja hänen säädöksiään, niin Herra pitää myös teidän kanssanne tekemänsä liiton Abrahamin kanssa ja tekee hyvää sinulle ja sinun jälkeläisillesi kaikkina päivinäsi.
9 Ja kun Iisak oli käskenyt Jaakobia ja hänen lapsiaan, hän kuoli ja tuli kootuksi isiensä tykö.
10 Ja Jaakob ja Esau lankesivat isänsä Iisakin kasvoille ja itkivät, ja Iisak oli satakahdeksankymmentä vuotta vanha kuollessaan Kanaanin maassa, Hebronissa, ja hänen poikansa kantoivat hänet Makpelan luolaan, jonka Abraham oli ostanut Heetin lapsilta hautapaikaksi.
11 Ja kaikki Kanaanin maan kuninkaat menivät Jaakobin ja Esaun kanssa hautaamaan Iisakkia, ja kaikki Kanaanin kuninkaat osoittivat Iisakille suurta kunniaa hänen kuollessaan.
12 Ja Jaakobin ja Esaun pojat kulkivat paljain jaloin ympäri, kävellen ja valittaen, kunnes he saapuivat Kireat-Arbaan.
13 Ja Jaakob ja Esau hautasivat isänsä Iisakin Makpelan luolaan, joka on Kireat-Arbassa Hebronissa, ja he hautasivat hänet hyvin suurella kunnialla, niin kuin kuninkaiden hautajaisissa.
14 Ja Jaakob ja hänen poikansa ja Esau ja hänen poikansa ja kaikki Kanaanin kuninkaat pitivät suuren ja raskaan surun, ja he hautasivat hänet ja valittivat häntä monta päivää.
15 Ja Iisakin kuoltua hän jätti karjansa ja omaisuutensa ja kaiken, mitä hänelle kuului, pojilleen; ja Esau sanoi Jaakobille: "Katso, minä rukoilen sinua, kaiken, mitä isällämme on jäljellä, me jaamme kahteen osaan, ja minä otan valinnan." Jaakob sanoi: "Teemme niin."
16 Ja Jaakob otti kaiken, mitä Iisakilla oli jäljellä Kanaanin maassa, karjan ja tavaran, ja asetti ne kahteen osaan Esaun ja hänen poikiensa eteen, ja sanoi Esaulle: "Katso, kaikki tämä on edessäsi; valitse itsellesi se puoli, jonka otat."
17 Ja Jaakob sanoi Esaulle: "Kuule, mitä minä sinulle puhun: Herra, taivaan ja maan Jumala, puhui meidän isillemme Abrahamille ja Iisakille sanoen: 'Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan perintöosaksi ikuisiksi ajoiksi.'"
18 Nyt siis kaikki, mitä isällämme on jäljellä, on edessäsi, ja katso, koko maa on edessäsi; valitse niistä, mitä mielesi tekee.
19 Jos haluat koko maan, ota se itsellesi ja lapsillesi ikuisiksi ajoiksi, ja minä otan tämän rikkaudet, ja jos haluat rikkaudet, ota ne sinulle, ja minä otan tämän maan itselleni ja lapsilleni perinnöksi ikuisiksi ajoiksi.
20 Ja Nebajot, Ismaelin poika, oli silloin maassa lastensa kanssa, ja Esau meni sinä päivänä ja neuvotteli hänen kanssaan sanoen.
21 Näin Jaakob on minulle puhunut, ja näin hän on minulle vastannut: anna nyt neuvosi, niin me kuuntelemme.
22 Ja Nebajot sanoi: "Mitä Jaakob on sinulle puhunut? Katso, kaikki Kanaanin lapset asuvat turvallisesti maassaan, ja Jaakob sanoo perivänsä sen jälkeläisineen kaikkina päivinään."
23 Mene siis ja ota kaikki isäsi rikkaudet ja jätä veljesi Jaakob maahan, niin kuin hän on sanonut.
24 Ja Esau nousi ja palasi Jaakobin luo ja teki kaiken niin kuin Nebajot, Ismaelin poika, oli neuvonut; ja Esau otti kaikki Iisakin jättämät rikkaudet, sielut, eläimet, karja ja omaisuuden ja kaikki rikkaudet; hän ei antanut mitään veljelleen Jaakobille; ja Jaakob otti koko Kanaanin maan, Egyptin purosta Eufrat-virtaan asti, ja otti sen ikuiseksi perintöosaksi, lapsilleen ja jälkeläisilleen ikuisesti.
25 Jaakob otti veljeltään Esaulta myös Makpelan luolan, joka on Hebronissa. Abraham oli ostanut sen Efronilta perintöhaudaksi itselleen ja jälkeläisilleen ikuiseksi haudaksi.
26 Ja Jaakob kirjoitti kaikki nämä asiat kauppakirjaan ja allekirjoitti sen ja todisti kaiken tämän neljän uskollisen todistajan kanssa.
27 Ja nämä ovat ne sanat, jotka Jaakob kirjoitti kirjaan sanoen: Kanaaninmaa ja kaikki heettiläisten, hivviläisten, jebusilaisten, amorilaisten, perissiläisten ja gergasilaisten kaupungit, kaikki seitsemän kansaa Egyptin virrasta Eufrat-virtaan asti.
28. Ja Hebronin kaupungin, Kireat-Arban, ja siinä olevan luolan, Jaakob osti veljeltään Esaulta korvaukseksi, omaisuudeksi ja perintöosaksi jälkeläisilleen ikuisesti.
29 Ja Jaakob otti ostokirjan ja allekirjoituksen, käskyn ja säädökset ja ilmoitetun kirjan, ja hän pani ne saviastiaan, jotta ne säilyisivät pitkän aikaa, ja hän antoi ne lastensa käsiin.
30 Esau otti kaiken, mitä hänen isänsä oli jättänyt hänelle veljeltään Jaakobilta, ja hän otti kaiken omaisuuden, ihmiset ja eläimet, kamelit ja aasit, härät ja lampaat, hopean ja kullan, kivet ja bdelliumin ja kaikki rikkaudet, jotka olivat kuuluneet Iisakille, Abrahamin pojalle; ei jäänyt mitään jäljelle, mitä Esau ei ottanut itselleen kaikesta, mitä Iisakille oli jäänyt kuolemansa jälkeen.
31 Ja Esau otti kaiken tämän, ja hän ja hänen lapsensa menivät kotiinsa Seirin, horilaisen, maahan, pois veljensä Jaakobin ja hänen lastensa luota.
32 Ja Esaulla oli perintöosuuksia Seirin lasten keskuudessa, eikä Esau siitä päivästä lähtien palannut Kanaanin maahan.
33 Ja koko Kanaanin maa tuli perintöosaksi israelilaisille ikuiseksi perintöosaksi, ja Esau ja kaikki hänen lapsensa perivät Seirin vuoren.

LUKU 48

1 Noina päivinä, Iisakin kuoleman jälkeen, Herra käski ja aiheutti nälänhädän kaikkialle maahan.
2 Siihen aikaan faarao, Egyptin kuningas, istui valtaistuimellaan Egyptin maassa ja makasi vuoteessaan ja näki unia. Faarao näki unessaan, että hän seisoi Egyptin virran rannalla.
3 Ja hänen seistessään hän näki, ja katso, virrasta nousi seitsemän lihavaa ja kaunislihaista lehmää.

4 Ja seitsemän muuta lehmää, laihaa ja rumaa, nousi niiden jälkeen, ja ne seitsemän rumaa nielivät kauniit, ja ne olivat yhä näöltään yhtä rumat kuin ennenkin.
5 Ja hän heräsi ja nukkui uudelleen ja näki unta toisen kerran, ja hän näki ja katso, seitsemän tähkää nousi samaan varteen, pahoja ja hyviä, ja seitsemän ohutta, itätuulen polttamaa tähkää nousi niiden perään, ja ohuet tähkät nielivät täydet, ja faarao heräsi unestaan.
6 Ja aamulla kuningas muisti unensa, ja hänen henkensä oli murheellinen unien tähden. Niin kuningas kiiruhti ja lähetti kutsumaan kaikki Egyptin tietäjät ja viisaat miehet, ja he tulivat ja seisoivat faaraon edessä.
7 Ja kuningas sanoi heille: "Minä olen nähnyt unia, eikä ole ketään, joka ne selittäisi." He sanoivat kuninkaalle: "Kerro unesi palvelijoillesi, niin me kuulemme ne."
8 Ja kuningas kertoi heille unensa, ja he kaikki vastasivat ja sanoivat yhteen ääneen kuninkaalle: "Eläköön kuningas ikuisesti!" Ja tämä on uniesi selitys.
9 Ne seitsemän kaunista lehmää, jotka näit, tarkoittavat seitsemää tytärtä, jotka syntyvät sinulle tulevina päivinä. Ja ne seitsemän lehmää, jotka näit tulevan niiden perässä ja nielaisevan heidät, ovat merkiksi siitä, että kaikki tyttäret, jotka sinulle syntyvät, kuolevat kuninkaan elinaikana.
10 Ja se, minkä näit toisessa unessa, seitsemän täyttä ja hyvää viljantähkää nousevan yhdelle varrelle, on heidän tulkintansa: sinä rakennat itsellesi tulevina päivinä seitsemän kaupunkia kaikkialle Egyptin maahan; ja se, minkä näit seitsemästä tuhoutuneesta viljantähästä nousevan niiden jälkeen ja nielevän ne, kun sinä niitä silmilläsi katselit, on merkiksi siitä, että ne kaupungit, jotka rakennat, tuhoutuvat kaikki tulevina päivinä, kuninkaan elinaikana.
11 Ja kun he puhuivat nämä sanat, kuningas ei kallistanut korvaansa heidän sanoilleen eikä kiinnittänyt sydäntään niihin, sillä kuningas tiesi viisaudessaan, etteivät he antaneet unien oikeaa selitystä; ja kun he olivat lakanneet puhumasta kuninkaan edessä, kuningas vastasi heille sanoen: "Mitä te olette minulle puhuneet? Olette varmasti valhetta puhuneet ja valehdelleet; antakaa siis nyt oikea selitys unilleni, ettette kuolisi."
12 Ja kuningas käski tämän jälkeen, ja hän lähetti ja kutsui jälleen muita viisaita miehiä, ja he tulivat ja seisoivat kuninkaan edessä, ja kuningas kertoi heille unensa, ja he kaikki vastasivat hänelle ensimmäisen tulkinnan mukaan, ja kuninkaan viha syttyi ja hän oli hyvin vihainen, ja kuningas sanoi heille: "Varmasti te puhutte valheita ja puhutte täysin valheellisesti."
13 Ja kuningas käski, että koko Egyptin maahan oli kuulutettava näin: "Kuningas ja hänen mahtavansa ovat päättäneet, että jokainen viisas mies, joka osaa unien selityksen ja ymmärtää ne eikä tänä päivänä tule kuninkaan eteen, on kuoltava."
14 Ja miehelle, joka selittää kuninkaalle hänen unensa oikein, annetaan kaikki, mitä hän kuninkaalta pyytää. Ja kaikki Egyptin maan viisaat tulivat kuninkaan eteen, samoin kuin kaikki tietäjät ja velhot, jotka olivat Egyptissä ja Gosenissa, Ramseksessa, Tahpankeksessa, Sooarissa ja kaikissa Egyptin rajaseuduilla, ja he kaikki seisoivat kuninkaan edessä.
15 Ja kaikki ylimykset, ruhtinaat ja kuninkaan palvelijat kokoontuivat kaikista Egyptin kaupungeista, ja he kaikki istuivat kuninkaan eteen. Ja kuningas kertoi unensa viisaiden ja ruhtinaiden edessä, ja kaikki, jotka istuivat kuninkaan edessä, olivat hämmästyneitä näystä.
16 Ja kaikki kuninkaan luona olleet viisaat miehet olivat hyvin eri mieltä hänen uniensa tulkinnasta; jotkut heistä selittivät ne kuninkaalle sanoen: "Ne seitsemän hyvää lehmää ovat seitsemän kuningasta, jotka kuninkaan jälkeläisistä nousevat Egyptiin."
17 Ja ne seitsemän pahaa lehmää ovat seitsemän ruhtinasta, jotka nousevat niitä vastaan aikojen lopulla ja tuhoavat ne; ja ne seitsemän tähkää ovat ne seitsemän suurta Egyptin ruhtinasta, jotka kaatuvat vihollistensa seitsemän heikomman ruhtinaan käsiin herramme, kuninkaan, sodissa.
18 Ja jotkut heistä selittivät kuninkaalle näin sanoen: "Seitsemän hyvää lehmää ovat Egyptin vahvat kaupungit ja seitsemän pahaa lehmää ovat Kanaanin maan seitsemän kansaa, jotka tulevat Egyptin seitsemän kaupungin kimppuun päivien lopulla ja tuhoavat ne."
19 Ja se, mitä näit toisessa unessa, seitsemän hyvää ja huonoa maissintähkää, on merkki siitä, että Egyptin hallitus palaa jälleen jälkeläisillesi niin kuin ensiksikin.
20 Ja hänen hallituskautensa aikana Egyptin kaupunkien asukkaat kääntyvät niitä seitsemää Kanaanin kaupunkia vastaan, jotka ovat heitä voimakkaampia, ja tuhoavat ne, ja Egyptin hallitus palaa sinun jälkeläisillesi.
21 Ja jotkut heistä sanoivat kuninkaalle: "Tämä on unesi selitys: seitsemän hyvää lehmää merkitsee seitsemää kuningatarta, jotka otat vaimoiksi tulevina päivinä, ja seitsemän pahaa lehmää merkitsevät, että kaikki nämä naiset kuolevat kuninkaan elinaikana.
22 Ja ne seitsemän hyvää ja huonoa maissintähkää, jotka näit toisessa unessa, ovat neljätoista lasta, ja tulevina päivinä he nousevat ja taistelevat keskenään, ja seitsemän heistä lyö seitsemän voimakkaampaa.
23 Ja jotkut heistä sanoivat kuninkaalle nämä sanat sanoen: "Seitsemän hyvää lehmää tarkoittavat, että sinulle syntyy seitsemän lasta, ja ne tappavat seitsemän lastesi lapsista myöhempinä päivinä; ja ne seitsemän hyvää tähkää, jotka näit toisessa unessa, ovat ne ruhtinaat, joita vastaan seitsemän muuta, vähemmän voimakasta ruhtinasta taistelevat ja tuhoavat heidät myöhempinä päivinä ja kostavat lastesi asian, ja hallitus palaa jälleen sinun jälkeläisillesi."
24 Ja kuningas kuuli kaikki Egyptin viisaiden sanat ja heidän unien selityksensä, eikä mikään niistä miellyttänyt kuningasta.
25 Ja kuningas tiesi viisaudessaan, etteivät he olleet puhuneet aivan oikein kaikissa näissä sanoissa, sillä Herra oli antanut tämän tehdä tyhjäksi Egyptin viisaiden sanat, jotta Joosef pääsisi pois vankeusrangaistuksesta ja tulisi suureksi Egyptissä.
26 Ja kuningas näki, ettei kukaan Egyptin viisaista ja velhoista puhunut hänelle oikein, ja kuninkaan viha syttyi, ja hänen vihansa leimusi hänen sisällään.
27 Ja kuningas käski kaikkien viisaiden miesten ja velhojen lähteä hänen edestään, ja he kaikki lähtivät kuninkaan edestä häpeissään ja pilkan vallassa.
28 Ja kuningas käski lähettää kuulutuksen kaikkialle Egyptiin, että kaikki Egyptissä olevat velhot oli surmattava, eikä yhtäkään heistä saanut jättää eloon.

29 Ja kuninkaan vartiokaartin päälliköt nousivat, ja jokainen mies veti miekkansa esiin, ja he alkoivat lyödä Egyptin tietäjiä ja viisaita miehiä.
30 Ja tämän jälkeen tuli Merod, kuninkaan ylimmäinen juomanlaskija, ja kumartui kuninkaan eteen ja istui hänen eteensä.
31 Ja juomanlaskija sanoi kuninkaalle: "Eläköön kuningas iankaikkisesti, ja hänen valtansa olkoon korotettu maassa!"
32 Sinä olit vihainen palvelijallesi noina päivinä, nyt kaksi vuotta kulunut, ja panit minut vankilaan, ja minä olin vankilassa jonkin aikaa, minä ja ylileipuri.
33 Ja meillä oli heprealainen palvelija, joka kuului henkivartiopäällikölle, nimeltä Joosef, sillä hänen isäntänsä oli vihastunut häneen ja pannut hänet vankilaan, ja hän palveli meitä siellä.
34 Ja jonkin ajan kuluttua, kun olimme vankilassa, me näimme unia yhtenä yönä, minä ja ylileipuri; me näimme unia, kukin unensa tulkinnan mukaan.
35 Ja me tulimme aamulla ja kerroimme ne sille palvelijalle, ja hän selitti meille unemme, jokaiselle miehelle hänen unensa mukaan, selittikö hän ne oikein.
36 Ja tapahtui niin kuin hän meille tulkitsi, niin tapahtui; yksikään hänen sanoistaan ei pudonnut maahan.
37 Älkää siis nyt herrani ja kuninkaani surmatko Egyptin kansaa tyhjän takia; katso, tuo orja on yhä vangittuna talossa henkivartiopäällikkönsä, hänen isäntänsä, toimesta, vankeushuoneessa.
38 Jos kuningas hyväksi näkee, niin hakekoon hänet luoksesi, niin hän ilmoittaa sinulle unen oikean selityksen, jonka näit.
39 Ja kuningas kuuli ylimmäisen juomanlaskijan sanat, ja kuningas määräsi, ettei Egyptin viisaita miehiä tapettaisi.
40 Ja kuningas käski palvelijoitaan tuomaan Joosefin eteensä, ja kuningas sanoi heille: "Menkää hänen luokseen, älkääkä pelotelleko häntä, ettei hän hämmennyksissä pysyisi eikä oppisi puhumaan oikein."
41 Ja kuninkaan palvelijat menivät Joosefin luo ja toivat hänet kiireesti vankityrmästä. Kuninkaan palvelijat ajoivat hänen partansa, ja hän vaihtoi vankivaatteensa ja tuli kuninkaan eteen.
42 Ja kuningas istui kuninkaallisella valtaistuimellaan yllään ruhtinaallinen mekko, vyötettynä kultaisella efodilla, ja siinä oleva hieno kulta kimalteli, ja karbunkkeli, rubiini ja smaragdi sekä kaikki kuninkaan päässä olevat kallisarvoiset kivet häikäisivät silmää, ja Joosef ihmetteli kuningasta suuresti.
43 Ja valtaistuin, jolla kuningas istui, oli päällystetty kullalla ja hopealla ja onyksikivillä, ja siinä oli seitsemänkymmentä askelmaa.
44 Ja heidän tapansa oli kaikkialla Egyptin maassa, että jokainen mies, joka tuli puhumaan kuninkaan kanssa, olipa hän ruhtinas tai kuninkaan silmissä arvossa pidetty henkilö, nousi kuninkaan valtaistuimelle kolmannellekymmenennelleensimmäiselle askelmalle, ja kuningas laskeutui kolmannellekymmenennellekuudennelle askelmalle ja puhui hänen kanssaan.
45 Jos hän oli tavallista kansaa, hän nousi kolmannelle askelmalle, ja kuningas laskeutui neljännelle ja puhui hänelle. Heidän tapansa oli lisäksi, että jokainen mies, joka ymmärsi puhua kaikilla seitsemälläkymmenellä kielellä, nousi seitsemänkymmentä askelmaa ja meni ylös ja puhui, kunnes saavutti kuninkaan.
46 Ja jokainen, joka ei kyennyt täyttämään niitä seitsemääkymmentä, nousi niin monta askelmaa kuin kieliä hän osasi puhua.
47 Ja Egyptissä oli tapana noina päivinä, ettei kukaan muu hallinnut heitä kuin sellainen, joka ymmärsi puhua seitsemääkymmentä kieltä.
48 Ja kun Joosef tuli kuninkaan eteen, hän kumartui maahan kuninkaan edessä ja nousi kolmannelle askelmalle, ja kuningas istui neljännelle askelmalle ja puhui Joosefin kanssa.
49 Ja kuningas sanoi Joosefille: "Minä näin unta, eikä ole selittäjää, joka sen oikein selittäisi. Ja minä käskin tänä päivänä, että kaikki Egyptin tietäjät ja viisaat tulisivat minun eteeni. Ja minä kerroin heille uneni, eikä kukaan ole niitä minulle oikein selittänyt.
50 Ja tämän jälkeen minä tänä päivänä kuulin sinusta, että sinä olet viisas mies ja osaat tulkita jokaisen kuulemasi unen oikein.
51 Joosef vastasi faraolle sanoen: "Farao kertokoon unensa, jotka hän näki; niiden selitykset kuuluvat Jumalalle." Ja farao kertoi Joosefille unensa, unen lehmistä ja unen viljan tähkistä, ja kuningas lakkasi puhumasta.
52 Ja Joosef puettiin silloin Jumalan hengellä kuninkaan edessä, ja hän tiesi kaiken, mitä kuninkaalle tapahtuisi siitä päivästä eteenpäin, ja hän tiesi kuninkaan unen oikean tulkinnan, ja hän puhui kuninkaan edessä.
53 Ja Joosef löysi armon kuninkaan silmissä, ja kuningas kallistaa korvansa ja sydämensä, ja hän kuuli kaikki Joosefin sanat. Ja Joosef sanoi kuninkaalle: "Älä luule, että ne ovat kaksi unta, sillä se on vain yksi uni, sillä sen, minkä Jumala on päättänyt tehdä kaikkialla maassa, hän on näyttänyt kuninkaalle unessa, ja tämä on unesi oikea tulkinta:
54 Seitsemän hyvää lehmää ja tähkää ovat seitsemän vuotta, ja seitsemän huonoa lehmää ja tähkää ovat myös seitsemän vuotta; se on yksi ja sama uni.
55 Katso, ne seitsemän vuotta, jotka tulevat, ovat suuri yltäkylläisyys koko maassa, ja niiden jälkeen tulevat seitsemän nälkävuotta, hyvin ankara nälänhätä; ja kaikki yltäkylläisyys unohdetaan maasta, ja nälänhätä kuluttaa maan asukkaat.
56 Kuningas näki unta, ja uni kerrottiin faraolle, koska Jumala oli määrännyt asian ja Jumala oli pian sen toteuttava.
57 Niin minä annan sinulle nyt neuvon ja pelastan sinun sielusi ja maan asukasten sielut nälänhädän pahuudesta. Etsi valtakunnastasi hyvin ymmärtäväinen ja viisas mies, joka tuntee kaikki hallituksen asiat, ja aseta hänet Egyptin maan valvojaksi.
58 Ja se mies, jonka asetat Egyptin johtoon, asettakoon alaisuudessaan virkamiehiä kokoamaan kaikki tulevien hyvinä vuosina sato ja varastoimaan viljaa ja panemaan sen sinun määräämiisi varastoihin.
59 Ja säilyttäkööt he sen elon seitsemän nälkävuoden varalle, että sitä löytyisi sinulle ja kansallesi ja koko maallesi, ettet sinä ja maasi joutuisi hävitetyksi nälänhädän vuoksi.
60 Kaikkia maan asukkaita käskettäköön myös koota, jokainen peltonsa sato, kaikenlaista ruokaa, seitsemän

hyvän vuoden aikana ja panna se varastoihinsa, jotta sitä löytyisi heille nälänhädän päivinä ja he voisivat elää sillä.
61 Tämä on unesi oikea tulkinta, ja tämä on neuvo, joka annetaan sinun sielusi ja kaikkien alamaistesi sielujen pelastamiseksi.
62 Ja kuningas vastasi ja sanoi Joosefille: "Kuka sanoo ja kuka tietää, että sinun sanasi ovat oikein?" Ja hän sanoi kuninkaalle: "Tämä olkoon sinulle merkkinä kaikista sanoistani, että ne ovat totta ja että neuvoni on sinulle hyväksi."
63 Katso, vaimosi istuu tänä päivänä synnytysjakkaralla ja synnyttää sinulle pojan, ja sinä iloitset hänen kanssaan. Kun lapsesi on lähtenyt äitinsä kohdusta, esikoispoikasi, joka on syntynyt kaksi vuotta sitten, kuolee, ja sinä saat lohtua lapsesta, joka sinulle tänä päivänä syntyy.
64 Ja kun Joosef oli puhunut nämä sanat kuninkaalle, hän kumarsi kuninkaan edessä ja meni ulos. Ja kun Joosef oli mennyt ulos kuninkaan luota, tapahtuivat ne merkit, jotka Joosef oli kuninkaalle puhunut.
65 Ja kuningatar synnytti sinä päivänä pojan, ja kuningas kuuli ilouutisen pojastaan, ja hän iloitsi, ja kun ilmoittaja oli lähtenyt kuninkaan luota, kuninkaan palvelijat löysivät kuninkaan esikoispojan makaamasta kuolleena maassa.
66 Ja kuninkaan talossa oli suuri valitus ja meteli, ja kuningas kuuli sen ja sanoi: "Mikä tämä meteli ja valitus on, jonka olen kuullut talossa?" Ja he kertoivat kuninkaalle, että hänen esikoispoikansa oli kuollut; silloin kuningas tiesi, että kaikki Joosefin sanat, jotka hän oli puhunut, olivat oikein, ja kuningas sai lohtua poikansa puolesta lapsesta, joka oli syntynyt hänelle sinä päivänä, niin kuin Joosef oli puhunut.

LUKU 49

1 Näiden tapausten jälkeen kuningas lähetti kokoamaan kaikki virkamiehensä ja palvelijansa sekä kaikki kuninkaan ruhtinaat ja aatelismiehet, ja he kaikki tulivat kuninkaan eteen.
2 Ja kuningas sanoi heille: "Te olette nähneet ja kuulleet kaikki tämän heprealaisen miehen sanat ja kaikki merkit, jotka hän julisti tapahtuvan, eikä yksikään hänen sanoistaan ole pudonnut maahan.
3 Te tiedätte, että hän on antanut unelle oikean selityksen, ja se varmasti tapahtuu. Niin tehkää siis neuvoa ja tietäkää, mitä teette ja miten maa pelastuu nälänhädästä.
4 Etsikää nyt ja katsokaa, löytyykö sellaista, jonka sydämessä on viisautta ja tietoa, niin minä asetan hänet maan hoitajaksi.
5 Sillä olette kuulleet, mitä heprealainen mies on neuvonut tästä pelastaakseen maan nälänhädältä, ja minä tiedän, ettei maata voida vapauttaa nälänhädältä muuten kuin heprealaisen miehen neuvolla, hänen, joka neuvoi minua.
6 Ja he kaikki vastasivat kuninkaalle ja sanoivat: "Neuvo, jonka hebrealainen on antanut tästä asiasta, on hyvä; nyt siis, herramme ja kuninkaamme, katso, koko maa on sinun kädessäsi, tee niin kuin hyväksi näet."
7 Sen, jonka sinä valitset ja jonka viisaudessasi tiedät olevan viisas ja kykenevä viemään maan viisaudellaan, kuningas määrää alaisuudekseen maan hoitajaksi.
8 Ja kuningas sanoi kaikille virkamiehille: "Olen ajatellut, että koska Jumala on ilmoittanut heprealaiselle miehelle kaiken, mitä hän on puhunut, ei koko maassa ole ketään niin ymmärtäväistä ja viisasta kuin hän. Jos teistä tuntuu hyvältä, asetan hänet maan hoitajaksi, sillä hän pelastaa maan viisaudellaan."
9 Ja kaikki virkamiehet vastasivat kuninkaalle ja sanoivat: "Mutta Egyptin laeissa on tosin kirjoitettuna, eikä sitä saa rikkoa, ettei kukaan saa hallita Egyptiä eikä olla kuninkaan toinen, paitsi se, joka osaa kaikki ihmislasten kielet."
10 Nyt siis, herramme ja kuninkaamme, katso, tämä heprealainen mies osaa puhua vain heprean kieltä, ja kuinka hän sitten voi olla meidän yläpuolellamme toisena hallituksen alaisuudessa, mies, joka ei edes osaa kieltämme?
11 Nyt pyydämme sinua hakemaan hänet, että hän tulisi eteesi ja koettelisi häntä kaikessa ja tekisi niin kuin hyväksi näet.
12 Ja kuningas sanoi: "Se tehdään huomenna, ja se, mitä olet puhunut, on hyvä." Ja kaikki virkamiehet tulivat sinä päivänä kuninkaan eteen.
13 Ja sinä yönä Herra lähetti yhden palvelevista enkeleistään, ja hän tuli Egyptin maahan Joosefin luo, ja Herran enkeli seisoi Joosefin yllä, ja katso, Joosef makasi sängyssä yöllä isäntänsä talossa tyrmässä, sillä hänen isäntänsä oli pannut hänet takaisin tyrmään vaimonsa tähden.
14 Ja enkeli herätti hänet unesta, ja Joosef nousi ja seisoi jaloilleen, ja katso, Herran enkeli seisoi hänen edessään; ja Herran enkeli puhui Joosefin kanssa, ja hän opetti hänelle kaikki ihmisten kielet sinä yönä, ja hän antoi hänelle nimen Joosef.
15 Ja Herran enkeli lähti hänen luotaan, ja Joosef palasi ja makasi vuoteellaan, ja Joosef hämmästyi näkemästään näystä.
16 Ja aamulla tapahtui, että kuningas lähetti hakemaan kaikki virkamiehensä ja palvelijansa, ja he kaikki tulivat ja istuivat kuninkaan eteen, ja kuningas käski tuoda Joosefin, ja kuninkaan palvelijat menivät ja toivat Joosefin faraon eteen.
17 Ja kuningas astui ulos ja nousi valtaistuimen portaita, ja Joosef puhui kuninkaalle kaikilla kielillä, ja Joosef meni hänen luokseen ja puhui kuninkaalle, kunnes hän saapui kuninkaan eteen seitsemännelläkymmenennellä portaalla, ja hän istui kuninkaan eteen.
18 Ja kuningas iloitsi suuresti Joosefin tähden, ja kaikki kuninkaan palvelijat iloitsivat suuresti kuninkaan kanssa, kuullessaan kaikki Joosefin sanat.
19 Ja kuningas ja virkamiehet näkivät hyväksi asettaa Joosefin toiseksi kuninkaan jälkeen koko Egyptin maahan. Niin kuningas puhui Joosefille sanoen:
20 Sinä neuvoit minua asettamaan viisaan miehen Egyptin maan ylle, jotta hänen viisautensa avulla pelastaisi maan nälänhädästä. Koska Jumala on nyt ilmoittanut sinulle kaiken tämän ja kaikki sanat, jotka olet puhunut, ei ole koko maassa yhtäkään ymmärtäväistä ja viisasta miestä kuin sinä.
21 Älköön sinun nimeäsi enää kutsuttako Joosefiksi, vaan nimesi olkoon Safnat Paaneah. Sinusta tulee toinen minun jälkeeni, ja sinun sanasi mukaan hoidetaan kaikki hallitukseni asiat, ja sinun sanasi mukaan kansani voi mennä ja tulla.
22 Sinun kädestäsi saavat minun palvelijani ja virkamieheni palkkansa, joka heille annetaan joka kuukausi,

ja sinua kumartaa koko maan kansa; ainoastaan valtaistuimellani minä olen sinua suurempi.
23 Ja kuningas otti sormuksensa kädestään ja pani sen Joosefin käteen, ja kuningas puki Joosefin ruhtinaalliseen vaatteeseen, ja hän pani kultaisen kruunun hänen päähänsä ja kultaisen ketjun hänen kaulaansa.
24 Ja kuningas käski palvelijoitaan, ja he panivat hänet ratsastamaan kuninkaan toisilla vaunuilla, jotka kulkivat kuninkaan vaunujen vastapäätä. Ja hän antoi hänen ratsastaa kuninkaan hevosten suurella ja vahvalla hevosella ja kuljetettavan häntä Egyptin maan katuja pitkin.
25 Ja kuningas käski, että kaikkien, jotka soittivat tamburiineja, harppuja ja muita soittimia, tuli lähteä Joosefin kanssa; tuhat tamburiinia, tuhat meholotia ja tuhat nebalimia kulki hänen perässään.
26 Ja viisituhatta miestä, joiden käsissä välkehtivät paljastetut miekat, marssivat ja leikkivät Joosefin edellä, ja kaksikymmentätuhatta kuninkaan ylimystä, vyöttäytyneinä kullalla päällystetyistä nahkavöistä, marssivat Joosefin oikealla puolella ja kaksikymmentätuhatta hänen vasemmalla puolellaan, ja kaikki naiset ja neidot kiipeilivät katoilla tai seisoivat kaduilla leikkien ja iloiten Joosefin edessä ja katselivat Joosefin ulkonäköä ja hänen kauneuttaan.
27 Ja kuninkaan väki kulki hänen edellään ja takanaan ja tuoksutti tien suitsukkeella, kassialla ja kaikenlaisilla hienoilla hajusteilla ja sirotti mirhaa ja aloe veraa tien varrelle. Ja kaksikymmentä miestä julisti nämä sanat hänen edessään kaikkialla maassa suurella äänellä:
28 Näetkö tämän miehen, jonka kuningas on valinnut toiseksi? Hän hoitaa kaikki hallituksen asiat, ja joka rikkoo hänen käskynsä tai ei kumarra hänen edessään maahan, kuolee, sillä hän kapinoi kuningasta ja hänen apuriaan vastaan.
29 Ja kun sanansaattajat olivat lakanneet julistamasta, kaikki Egyptin kansa kumartui maahan Joosefin edessä ja sanoi: "Eläköön kuningas, ja eläköön hänen toinenkin!" Ja kaikki Egyptin asukkaat kumartuivat tiellä, ja kun sanansaattajat lähestyivät heitä, he kumartuivat ja iloitsivat Joosefin edessä soittaen kaikenlaisia tamburiineja, mekolia ja nebalia.
30 Ja Joosef nosti hevosensa selässä silmänsä taivasta kohti ja huusi ja sanoi: "Hän nostaa köyhän tomusta, hän nostaa köyhän lantakuonasta. Herra Sebaot, autuas se mies, joka sinuun turvaa."
31 Ja Joosef kulki halki Egyptin maan faraon palvelijoiden ja hoviherrojen kanssa, ja he näyttivät hänelle koko Egyptin maan ja kaikki kuninkaan aarteet.
32 Ja Joosef palasi ja tuli sinä päivänä faaraon eteen, ja kuningas antoi Joosefille maa-alueen Egyptin maassa, maa-alueen peltoja ja viinitarhoja, ja kuningas antoi Joosefille kolmetuhatta talenttia hopeaa ja tuhat talenttia kultaa, sekä onyksikiviä ja bdelliumia ja paljon lahjoja.
33 Seuraavana päivänä kuningas käski kaikkien Egyptin kansan tuoda Joosefille uhreja ja lahjoja, ja jokaisen, joka rikkoi kuninkaan käskyä, oli kuoltava. He tekivät kaupungin kadulle uhripaikan ja levittivät sinne vaatteita. Jokainen, joka toi Joosefille jotakin, pani sen uhripaikalle.
34 Ja koko Egyptin kansa heitti uhripaikalle jotakin, yksi kultaisen korvarenkaan ja toinen heitti uhripaikalle sormuksia ja korvarenkaita sekä erilaisia kulta- ja hopeaesineitä, onyksikiviä ja bdelliumia; jokainen antoi jotakin siitä, mitä hänellä oli.
35 Ja Joosef otti kaikki nämä ja pani ne aarrekammioihinsa, ja kaikki kuninkaan virkamiehet ja aateliset ylistivät Joosefia ja antoivat hänelle paljon lahjoja, koska kuningas oli valinnut hänet toiseksi palvelijakseen.
36 Ja kuningas lähetti sanan Poti-feralle, Onin papin Ahiramin pojalle, ja tämä otti hänen nuoren tyttärensä Osnatin ja antoi hänet Joosefille vaimoksi.
37 Ja piika oli hyvin kaunis, neitsyt, jota kukaan ei ollut tuntenut, ja Joosef otti hänet vaimoksi; ja kuningas sanoi Joosefille: "Minä olen farao, eikä kukaan muu kuin sinä saa nostaa kättään tai jalkaansa kurittaakseen kansaani kaikkialla Egyptin maassa."
38 Ja Joosef oli kolmenkymmenen vuoden vanha seisoessaan faraon edessä; ja Joosef lähti kuninkaan luota, ja hänestä tuli kuninkaan toinen mies Egyptissä.
39 Ja kuningas antoi Joosefille sata palvelijaa palvelemaan häntä hänen talossaan, ja Joosef lähetti myös ja osti monia palvelijoita, ja he jäivät Joosefin taloon.
40 Sitten Joosef rakensi itselleen hyvin loistokkaan talon, kuninkaiden talojen kaltaisen, kuninkaan palatsin esipihan eteen, ja hän teki taloon suuren temppelin, ulkonäöltään erittäin tyylikkään ja sopivan hänen asunnokseen; Joosef rakensi taloaan kolme vuotta.
41 Ja Joosef teki itselleen erittäin kauniin valtaistuimen, yllin kyllin kultaa ja hopeaa, ja hän päällysti sen onyksikivillä ja bdelliumilla, ja hän teki siihen koko Egyptin maan kaltaisuuden ja Egyptin virran kaltaisuuden, joka kastelee koko Egyptin maan; ja Joosef istui turvallisesti valtaistuimellaan talossaan, ja Herra lisäsi Joosefin viisautta.
42 Ja kaikki Egyptin asukkaat sekä faraon palvelijat ja hänen ruhtinaansa rakastivat Joosefia suuresti, sillä tämä asia oli Herralta Joosefille.
43 Ja Joosefilla oli sotaa käyvä armeija, joka lähti liikkeelle osastoittain ja väkevinä, neljäkymmentätuhatta kuusisataa aseistautunutta miestä, jotka kykenivät auttamaan kuningasta ja Joosefia vihollista vastaan, kuninkaan virkamiesten ja palvelijoiden sekä lukemattomien Egyptin asukkaiden lisäksi.
44 Ja Joosef antoi sankareilleen ja kaikelle joukolleen kilpiä ja keihäitä, päähineitä ja haarniskoja sekä lingokiviä.

LUKU 50

1 Siihen aikaan Tarsiin lapset tulivat Ismaelin poikia vastaan ja sotivat heitä vastaan, ja Tarsiin lapset ryöstivät ismaelilaisia pitkän aikaa.
2 Ja Ismaelin lapsia oli noina päivinä vähän, eivätkä he kyenneet voittamaan Tarsisin lapsia, ja heitä sorrettiin ankarasti.
3 Ja ismaelilaisten vanhimmat lähettivät Egyptin kuninkaalle tämän kirjeen: "Lähetä palvelijoillesi virkamiehiä ja sotajoukkoja avuksemme taistelemaan Tarsiin lapsia vastaan, sillä me olemme jo kauan sitten hävittäneet heitä."
4 Ja farao lähetti Joosefin urheiden miesten ja sotajoukon kanssa, jotka olivat hänen kanssaan, sekä myös hänen urheat miehensä kuninkaan linnasta.

5 Ja he menivät Havilan maahan Ismaelin lasten luo auttamaan heitä Tarsisin lapsia vastaan, ja Ismaelin lapset taistelivat Tarsisin lapsia vastaan, ja Joosef löi tarsisilaiset ja alisti koko heidän maansa, ja Ismaelin lapset asuvat siellä tähän päivään asti.
6 Ja kun Tarsisin maa oli vallattu, kaikki tarsisilaiset pakenivat ja tulivat veljiensä, Jaavanin lasten, rajalle. Ja Joosef palasi Egyptiin kaikkien soturiensa ja joukkojensa kanssa, eikä heistä puuttunut yhtäkään miestä.
7 Ja vuoden vaihteessa, Joosefin toisena hallitusvuotena Egyptissä, Herra antoi runsaasti satoa koko maalle seitsemän vuoden ajan, niin kuin Joosef oli sanonut. Sillä Herra siunasi kaiken maan sadon noina päivinä seitsemän vuoden ajan, ja ihmiset söivät ja tulivat hyvin ravituiksi.
8 Ja Joosefilla oli siihen aikaan alaisiaan, ja he keräsivät kaiken hyvinä vuosina sadon ja kasasivat viljaa vuodesta toiseen, ja he panivat sen Joosefin aarrekammioihin.
9 Ja aina kun he keräsivät ruokaa, Joosef käski heidän tuoda tähkäpäitä ja myös tuoda mukanaan pellon maata, ettei se pilaantuisi.
10 Ja Joosef teki näin vuodesta toiseen, ja hän kokosi viljaa yltäkylläisesti kuin meren hiekkaa, sillä hänen varastonsa olivat suunnattomat, niin lukemattomat kuin ne olivatkin.
11 Ja kaikki Egyptin asukkaat kokosivat varastoihinsa kaikenlaista elintarvikkeita runsaasti seitsemän hyvän vuoden aikana, mutta he eivät tehneet sille niin kuin Joosef.
12 Ja kaikki se elo, jonka Joosef ja egyptiläiset olivat keränneet seitsemänä yltäkylläisyyden vuotena, hankittiin maalle varastoiksi seitsemää nälkävuotta varten, koko maan elättämiseksi.
13 Ja Egyptin asukkaat täyttivät kukin varastonsa ja kätköpaikkansa viljalla elättääkseen itsensä nälänhädän aikana.
14 Ja Joosef sijoitti kaiken keräämänsä elatuksen kaikkiin Egyptin kaupunkeihin, sulki kaikki varastot ja asetti vartijoita niiden ylle.
15 Ja Joosefin vaimo Osnat, Poti-Feran tytär, synnytti hänelle kaksi poikaa, Manassen ja Efraimin. Joosef oli kolmenkymmenenneljän vuoden ikäinen, kun hän siitti heidät.
16 Ja pojat kasvoivat ja kulkivat hänen teitään ja hänen ohjeidensa mukaan, eivätkä poikenneet isänsä heille opettamalta tieltä oikealle eivätkä vasemmalle.
17 Ja Herra oli poikien kanssa, ja he varttuivat ja saivat ymmärrystä ja taitoa kaikessa viisaudessa ja kaikissa hallituksen asioissa, ja kaikki kuninkaan virkamiehet ja hänen mahtavansa Egyptin asukkaista korottivat poikia, ja heidät kasvatettiin kuninkaan lasten keskuudessa.
18 Ja ne seitsemän yltäkylläisyyden vuotta, jotka olivat vallinneet koko maassa, olivat päättyneet, ja niitä seurasivat seitsemän nälkävuotta, niin kuin Joosef oli sanonut, ja nälänhätä oli kaikkialla maassa.
19 Ja kaikki egyptiläiset näkivät, että nälänhätä oli alkanut Egyptin maassa, ja kaikki egyptiläiset avasivat viljavarastonsa, sillä nälänhätä oli heitä vaivannut.
20 Ja he löysivät kaiken elintarvikkeen varastoistaan täynnä tuholaisia ja syömäkelvotonta, ja nälänhätä alkoi kaikkialla maassa, ja kaikki Egyptin asukkaat tulivat ja huusivat faraon eteen, sillä nälänhätä oli heitä ankara.
21 Ja he sanoivat faraolle: "Anna ruokaa palvelijoillesi; miksi me kuolemme nälkään sinun silmiesi edessä, me ja meidän lapsemme?"
22 Ja farao vastasi heille sanoen: "Miksi te huudatte minulle? Eikö Joosef käskenyt, että viljaa varastoitaisiin seitsemänä yltäkylläisenä vuotena nälkävuosien varalle? Miksi ette kuunnelleet hänen ääntään?"
23 Ja Egyptin kansa vastasi kuninkaalle sanoen: "Niin totta kuin sinun sielus elää, herramme, palvelijasi ovat tehneet kaiken, mitä Joosef käski. Sillä palvelijasi ovat myös keränneet kaiken peltojensa sadon seitsemänä runsasvuotena ja panneet sen varastoihin, aina tähän päivään asti.
24 Ja kun nälänhätä valtasi palvelijasi, me avasimme varastomme, ja katso, kaikki satomme oli täynnä tuholaisia eikä kelvannut ravinnoksi.
25 Ja kun kuningas kuuli kaikesta, mitä Egyptin asukkaita oli kohdannut, pelkäsi kuningas suuresti nälänhätää ja oli kovin kauhuissaan. Ja kuningas vastasi Egyptin kansalle sanoen: "Koska kaikki tämä on tapahtunut teille, menkää Joosefin luo ja tehkää, mitä hän teille sanoo, älkääkä rikkoko hänen käskyjään.
26 Ja kaikki Egyptin kansa lähti ja tuli Joosefin luo ja sanoi hänelle: "Anna meille ruokaa, niin miksi meidän pitäisi kuolla nälkään sinun edessäsi? Sillä me olemme keränneet satomme seitsemän vuoden aikana, niin kuin sinä käskit, ja olemme panneet sen varastoon, ja näin meille on käynyt.
27 Ja kun Joosef kuuli kaikki egyptiläisten sanat ja mitä heille oli tapahtunut, Joosef avasi kaikki satovarastonsa ja myi ne egyptiläisille.
28 Ja nälänhätä oli kaikkialla maassa, ja nälänhätä oli kaikissa maissa, mutta Egyptin maassa oli satoa myytäväksi.
29 Ja kaikki Egyptin asukkaat tulivat Joosefin luo ostamaan viljaa, sillä nälänhätä oli heitä vaivannut, ja kaikki heidän viljansa oli pilaantunut, ja Joosef myi sitä päivittäin kaikille Egyptin kansalle.
30 Ja kaikki Kanaanin maan asukkaat ja filistealaiset ja Jordanin toisella puolella asuvat sekä idän lapset ja kaikki lähellä ja kaukana olevien maiden kaupungit kuulivat, että Egyptissä oli viljaa, ja he kaikki tulivat Egyptiin ostamaan viljaa, sillä nälänhätä ahdisti heitä.
31 Ja Joosef avasi viljavarastot ja asetti niiden ylle virkamiehiä, ja he seisoivat päivittäin ja myivät kaikille, jotka tulivat.
32 Ja Joosef tiesi, että hänen veljensäkin tulisivat Egyptiin ostamaan viljaa, sillä nälänhätä oli kaikkialla maassa. Niin Joosef käski koko kansansa julistaa nälänhätää kaikkialla Egyptin maassa sanoen:
33 Kuningas, hänen apulaisensa ja heidän mahtavansa ovat mieluummin määränneet, ettei kukaan, joka haluaa ostaa viljaa Egyptistä, lähetä palvelijoitaan Egyptiin ostamaan, vaan hänen poikansa ja jokainen egyptiläinen tai kanaanilainen, joka tulee jostakin varastosta ostamaan viljaa Egyptistä ja menee myymään sitä kaikkialla maassa, kuolee, sillä kukaan ei saa ostaa viljaa muuhun kuin omaan perhekuntaansa varten.
34 Ja jos joku mies taluttaa kahta tai kolmea eläintä, hänen tulee kuolla, sillä mies taluttaa vain omaa eläintään.
35 Ja Joosef asetti vartijoita Egyptin porteille ja käski heitä sanoen: "Älköön kukaan, joka tulee ostamaan viljaa,

menkö sisään, ennen kuin hänen nimensä ja hänen isänsä nimi ja hänen isänsä isän nimi on kirjoitettu muistiin. Ja mitä päivällä kirjoitetaan, lähettäkää heidän nimensä minulle illalla, jotta saisin tietää heidän nimensä."
36 Ja Joosef asetti virkamiehiä kaikkialle Egyptin maahan ja käski heidän tehdä kaiken tämän.
37 Ja Joosef teki kaikki nämä ja sääti nämä säädökset, tietääkseen, milloin hänen veljensä tulisivat Egyptiin ostamaan viljaa; ja Joosefin kansa kuulutti sitä joka päivä Egyptissä näiden Joosefin säätämien sanojen ja säädösten mukaan.
38 Ja kaikki idän ja lännen maan ja koko maan asukkaat kuulivat niistä säädöksistä ja määräyksistä, jotka Joosef oli säätänyt Egyptissä, ja maan äärialueiden asukkaat tulivat ja ostivat viljaa Egyptistä päivä päivältä ja menivät sitten pois.
39 Ja kaikki Egyptin virkamiehet tekivät niin kuin Joosef oli käskenyt, ja portinvartijat kirjoittivat muistiin kaikki ne, jotka tulivat Egyptiin ostamaan viljaa, ja heidän isiensä nimet, ja he toivat heidät joka päivä illalla Joosefin eteen.

LUKU 51

1 Jaakob kuuli myöhemmin, että Egyptissä oli viljaa, ja hän kutsui poikansa menemään Egyptiin ostamaan viljaa, sillä sielläkin oli nälänhätä. Ja hän kutsui poikiaan sanoen:
2 Katso, minä kuulin, että Egyptissä on viljaa, ja kaikki maan kansat menevät sinne ostamaan sitä. Miksi te siis tyydytte koko maan edessä? Menkää tekin Egyptiin ja ostakaa meille vähän viljaa niiden joukossa, jotka sinne tulevat, ettemme kuolisi.
3 Ja Jaakobin pojat kuulivat isänsä ääntä ja nousivat mennäkseen alas Egyptiin ostaakseen viljaa muiden sinne tulleiden joukosta.
4 Ja heidän isänsä Jaakob käski heitä sanoen: "Kun tulette kaupunkiin, älkää menkö yhdessä samasta portista maan asukkaiden vuoksi."
5 Ja Jaakobin pojat lähtivät ja menivät Egyptiin, ja Jaakobin pojat tekivät kaiken niin kuin heidän isänsä oli käskenyt heitä, eikä Jaakob lähettänyt Benjaminia, sillä hän ajatteli: ettei hänelle sattuisi onnettomuus matkalla niin kuin hänen veljelleen; ja kymmenen Jaakobin pojista lähti.
6 Ja kun Jaakobin pojat olivat matkalla, he katuivat sitä, mitä he olivat tehneet Joosefille, ja he puhuivat toisilleen sanoen: "Me tiedämme, että veljemme Joosef meni Egyptiin, ja nyt me etsimme häntä minne menemmekin, ja jos löydämme hänet, otamme hänet hänen isännältään lunnaita vastaan, ja jos emme, niin väkisin kuolemme hänen puolestaan."
7 Ja Jaakobin pojat suostuivat tähän ja vahvistivat itseään Joosefin vuoksi pelastaakseen hänet isäntänsä kädestä, ja Jaakobin pojat menivät Egyptiin; ja kun he lähestyivät Egyptiä, he erosivat toisistaan ja tulivat kymmenen Egyptin portin läpi, ja portinvartijat kirjoittivat heidän nimensä sinä päivänä ja toivat heidät Joosefin luo illalla.
8 Ja Joosef luki kaupungin portinvartijoilta nimet ja huomasi, että hänen veljensä olivat menneet sisään kaupungin kymmenestä portista. Silloin Joosef käski kuuluttaa kaikkialla Egyptin maassa näin:
9 Menkää ulos, kaikki te viljavarastojen vartijat, sulkekaa kaikki viljavarastot ja antakaa vain yhden jäädä auki, jotta tulevat voivat ostaa siitä.
10 Ja kaikki Joosefin virkamiehet tekivät niin silloin ja sulkivat kaikki varastot ja jättivät vain yhden auki.
11 Ja Joosef antoi veljiensä nimet kirjoitettuina sille, joka oli aseteltu avoimen varaston valvojaksi, ja sanoi hänelle: "Joka tulee luoksesi ostamaan viljaa, kysy hänen nimeään. Ja kun nämä miehet tulevat eteesi, ota heidät kiinni ja lähetä heidät." Niin he tekivätkin.
12 Ja kun Jaakobin pojat tulivat kaupunkiin, he kokoontuivat kaupungissa etsimään Joosefia ennen kuin ostivat itselleen viljaa.
13 Ja he menivät porttojen muureille, ja he etsivät Joosefia porttojen muurien sisältä kolme päivää, sillä he luulivat Joosefin tulevan porttojen muurien sisälle, sillä Joosef oli hyvin kaunis ja hyvin muotoiltu, ja Jaakobin pojat etsivät Joosefia kolme päivää, eivätkä he löytäneet häntä.
14 Ja mies, joka oli aseteltu avoimen varaston hoitajaksi, etsi niitä nimiä, jotka Joosef oli hänelle antanut, mutta ei löytänyt.
15 Ja hän lähetti Joosefille sanan: "Kolme päivää on kulunut, eivätkä ne miehet, joiden nimet annoit minulle, ole tulleet; ja Joosef lähetti palvelijoita etsimään niitä miehiä koko Egyptistä ja tuomaan heidät Joosefin eteen."
16 Ja Joosefin palvelijat menivät ja tulivat Egyptiin, mutta eivät löytäneet heitä, ja he menivät Goseniin, mutta heitä ei ollut siellä, ja sitten he menivät Ramseksen kaupunkiin, mutta eivät löytäneet heitä.
17 Ja Joosef lähetti edelleen kuuttatoista palvelijaa etsimään veljiään, ja he menivät ja levittäytyivät kaupungin neljään kulmaan, ja neljä palvelijoista meni porttojen taloon, ja he löysivät sieltä ne kymmenen miestä etsimästä veljeään.
18 Ja nuo neljä miestä ottivat heidät ja toivat heidät hänen eteensä, ja he kumartuivat maahan hänen edessään, ja Joosef istui valtaistuimellaan temppelissään, puettuna ruhtinaallisiin vaatteisiin, ja hänen päässään oli suuri kultainen kruunu, ja kaikki mahtavat miehet istuivat hänen ympärillään.
19 Ja Jaakobin pojat näkivät Joosefin, ja hänen hahmonsa, kauneutensa ja kasvojensa arvokkuus näyttivät ihmeelliseltä heidän silmissään, ja he kumartuivat jälleen maahan hänen edessään.
20 Ja Joosef näki veljensä ja tunsi heidät, mutta he eivät tunteneet häntä, sillä Joosef oli hyvin arvossa pidetty heidän silmissään, eivätkä he siksi tunteneet häntä.
21 Ja Joosef puhui heille sanoen: "Mistä te olette?" He kaikki vastasivat ja sanoivat: "Palvelijasi ovat tulleet Kanaaninmaasta ostamaan viljaa, sillä nälänhätä on kaikkialla maassa. Ja palvelijasi ovat kuulleet, että Egyptissä on viljaa, ja niin he ovat tulleet muiden mukana ostamaan viljaa elantonsa hankkimiseksi.
22. Niin Joosef vastasi heille sanoen: "Jos olette tulleet ostamaan, niin kuin sanotte, miksi tulette kaupungin kymmenen portin kautta? Olettehan tulleet vain vakoilemaan maata."
23 Ja he kaikki yhdessä vastasivat Joosefille ja sanoivat: "Ei niin, herrani, me olemme oikeassa. Palvelijasi eivät ole vakoojia, vaan olemme tulleet ostamaan viljaa, sillä palvelijasi ovat kaikki veljiä, saman miehen poikia Kanaanin maasta. Ja isämme käski meitä sanoen: 'Kun tulette kaupunkiin, älkää menkö yhdessä samasta portista maan asukkaiden takia.'"

24 Ja Joosef vastasi heille jälleen ja sanoi: "Juuri niin minä teille puhuinkin: te olette tulleet vakoilemaan maata, sentähden te olette tulleet kaikki kaupungin kymmenen portin läpi; te olette tulleet katsomaan maan autiutta.
25 Jokainen, joka tulee ostamaan viljaa, menee varmasti tiehensä, ja te olette jo kolme päivää maassa, ja mitä te teette porttojen muurien sisällä, joissa olette olleet nämä kolme päivää? Vakoojat varmasti tekevät tällaista.
26 Ja he sanoivat Joosefille: "Pois se, että herramme puhuisi näin! Me olemme kaksitoista veljestä, isämme Jaakobin poikia Kanaanin maassa, Iisakin pojan, Abrahamin, heprealaisen, pojan. Ja katso, nuorin on tänä päivänä isämme kanssa Kanaanin maassa, eikä yhtäkään ole, sillä hän katosi meiltä, ja me ajattelimme, että ehkä hän saattaisi olla tässä maassa. Niinpä etsimme häntä kaikkialta maasta ja olemme tulleet jopa porttojen taloihin etsimään häntä sieltä.
27 Ja Joosef sanoi heille: "Oletteko siis etsineet häntä kaikkialta maasta? Jäljellä on enää Egypti, josta voitte etsiä häntä. Mitä teidän veljenne sitten tekisi porttojen taloissa, vaikka hän olisi Egyptissä? Ettekö te sanoneet: 'Te olette Abrahamin pojan Iisakin poikia.'" Mitä Jaakobin pojat sitten tekisivät porttojen taloissa?
28 Ja he sanoivat hänelle: "Koska olemme kuulleet, että ismaelilaiset varastivat hänet meiltä, ja meille kerrottiin, että he myivät hänet Egyptiin, ja palvelijasi, veljemme, on hyvin kaunis ja siro, niin me ajattelimme, että hän varmasti olisi porttojen taloissa; siksi palvelijasi menivät sinne etsimään häntä ja antamaan hänestä lunnaita.
29 Ja Joosef vastasi heille vielä sanoen: "Te puhutte valhetta ja valehtelette sanoessanne itsestänne, että olette Abrahamin poikia. Niin totta kuin farao elää, te olette vakoojia. Sentähden olette menneet porttojen taloihin, ettei teitä tunnettaisi."
30 Niin Joosef sanoi heille: "Jos te nyt löydätte hänet ja hänen isäntänsä vaatii teiltä suurta maksua, maksatteko hänestä?" He sanoivat: "Annetaan."
31 Ja hän sanoi heille: "Ja jos hänen isäntänsä ei suostu luopumaan hänestä suuresta hinnasta, mitä te aiotte tehdä hänelle hänen tähtensä?" He vastasivat hänelle sanoen: "Jos hän ei anna häntä meille, me tapamme hänet ja otamme veljemme ja menemme pois."
32 Ja Joosef sanoi heille: "Niin minä olen teille puhunut: te olette vakoojia, sillä te olette tulleet tappamaan maan asukkaita. Me kuulimme, että kaksi teidän veljistänne surmasi kaikki Sikemin asukkaat Kanaanin maassa sisarenne takia. Ja nyt te tulette tekemään samoin Egyptissä veljenne takia.
33 Vain tästä tiedän, että olette rehellisiä miehiä; jos lähetätte jonkun keskuudestanne hakemaan nuorimman veljenne isänne luota ja tuomaan hänet tänne minun luokseni, niin tekemällä tämän tiedän, että olette oikeassa.
34 Ja Joosef kutsui seitsemänkymmentä urhoollista miestään ja sanoi heille: "Ottakaa nämä miehet ja tuokaa heidät vankilaan."
35 Ja sankarit ottivat ne kymmenen miestä, ottivat heidät kiinni ja panivat heidät vankihuoneeseen, ja he olivat vankihuoneessa kolme päivää.
36 Ja kolmantena päivänä Joosef käski heidän tuoda heidät ulos vankikunnasta, ja hän sanoi heille: "Tehkää tämä itsellenne, jos olette rehellisiä miehiä, että saisitte elää. Yksi veljistänne pidetään suljettuna vankikunnassa, kun te menette viemään taloutenne viljaa kotiin Kanaanin maahan ja tuotte nuorimman veljenne tänne minulle, jotta tietäisin, että olette rehellisiä miehiä, kun teette tämän.
37 Ja Joosef meni ulos heidän luotaan ja tuli kammioon ja itki katkerasti, sillä hän tunsi sääliä heitä kohtaan. Hän pesi kasvonsa ja palasi heidän luokseen. Hän otti Simeonin heiltä ja käski sitoa hänet, mutta Simeon ei suostunut siihen, sillä hän oli hyvin voimakas mies, eivätkä he voineet sitoa häntä.
38 Ja Joosef kutsui koolle urhoolliset miehensä, ja seitsemänkymmentä urhoollista miestä tuli hänen eteensä paljastetut miekat käsissään, ja Jaakobin pojat kauhistuivat heitä.
39 Ja Joosef sanoi heille: "Ottakaa tämä mies kiinni ja pitäkää hänet vankilassa, kunnes hänen veljensä tulevat hänen luokseen." Ja Joosefin urheat miehet kiiruhtivat ja kaikki ottivat Simeonin kiinni sitoakseen hänet. Ja Simeon päästi kovan ja kauhean kirkaisun, ja huuto kuului kaukaa.
40 Ja kaikki Joosefin urhoolliset miehet pelästyivät huudon äänestä ja lankesivat kasvoilleen, pelästyivät suuresti ja pakenivat.
41 Ja kaikki Joosefin kanssa olleet miehet pakenivat, sillä he pelkäsivät suuresti henkensä edestä, ja vain Joosef ja hänen poikansa Manasse jäivät sinne. Ja Manassa, Joosefin poika, näki Simeonin voiman ja vihastui suuresti.
42 Ja Manassa, Joosefin poika, nousi Simeonia vastaan, ja Manassa löi Simeonia nyrkillään lujaa niskaansa, ja Simeon lakkasi raivostaan.
43 Ja Manassa otti Simeonin kiinni ja otti hänet rajusti kiinni ja sitoi hänet ja vei hänet vankeushuoneeseen, ja kaikki Jaakobin pojat olivat hämmästyneitä nuorukaisen teosta.
44 Niin Simeon sanoi veljilleen: "Älkää kukaan teistä sanoko, että tämä on egyptiläisen lyöminen, vaan että se on minun isäni suvun lyöminen."
45 Ja tämän jälkeen Joosef käski kutsua varaston hoitajan täyttämään heidän säkkinsä viljalla niin paljon kuin he jaksoivat kantaa, ja panemaan jokaisen rahat takaisin hänen säkkiinsä ja antamaan heille evästä matkaa varten; ja näin hän teki heille.
46 Ja Joosef käski heitä sanoen: "Varokaa, ettette riko käskyäni tuoda veljeänne tänne, niin kuin olen teille sanonut. Kun tuotte veljenne tänne minun luokseni, silloin tiedän, että olette rehellisiä miehiä, ja te saatte käydä kauppaa maassa. Minä palautan teille veljenne, ja te voitte palata rauhassa isänne luo."
47 Ja he kaikki vastasivat ja sanoivat: "Niin kuin Herramme sanoo, niin me teemme." Ja he kumartuivat maahan hänen edessään.
48 Ja jokainen mies nosti jyvänsä aasillensa, ja he lähtivät menemään Kanaanin maahan isänsä luo; ja he tulivat majataloon, ja Leevi levitti säkkinsä antaakseen aasilleen ruokaa, kun hän näki ja katso, hänen rahansa oli vielä täydessä painossaan hänen säkissään.
49 Ja mies pelästyi suuresti ja sanoi veljilleen: "Rahani ovat takaisin annettu, ja katso, ne ovat jo säkissäni." Niin miehet pelästyivät suuresti ja sanoivat: "Mitä Jumala on meille tehnyt?"
50 Ja he kaikki sanoivat: "Missä on Herran armo meidän isiämme, Abrahamia, Iisakkia ja Jaakobia, kohtaan, että

Herra tänä päivänä antoi meidät Egyptin kuninkaan käsiin, että hän juonittelisi meitä vastaan?"
51 Juuda sanoi heille: "Me olemme varmasti syntisiä Herran, meidän Jumalamme, edessä, kun myimme veljemme, oman lihamme. Miksi te sanotte: 'Missä on Herran hyvyys isiämme kohtaan?'"
52 Ruuben sanoi heille: "Enkö minä sanonut teille: 'Älkää tehkö syntiä nuorukaista vastaan', ja te ette kuunnelleet minua? Nyt Jumala vaatii häntä meiltä. Kuinka te julkeatte sanoa: 'Missä on Herran armo isiämme kohtaan', kun te olette tehneet syntiä Herraa vastaan?"
53 Ja he viettivät yön siinä paikassa, ja he nousivat varhain aamulla ja kuormasivat aasinsa viljalla, ja he johdattivat heidät ja menivät ja tulivat isänsä taloon Kanaanin maahan.
54 Ja Jaakob ja hänen perheensä menivät ulos tapaamaan hänen poikiaan, ja Jaakob näki, ettei heidän veljensä Simeon ollut heidän kanssaan. Ja Jaakob sanoi pojilleen: "Missä on veljenne Simeon, jota en näe?" Ja hänen poikansa kertoivat hänelle kaiken, mitä heille oli tapahtunut Egyptissä.

LUKU 52

1 Ja he menivät kotiinsa, ja jokainen mies avasi säkkinsä, ja he näkivät, ja katso, jokaisen rahakukkaro oli siellä. Se pelästytti heitä suuresti sekä heidän isäänsä.
2 Ja Jaakob sanoi heille: "Mitä te olette minulle tehneet? Lähetin veljenne Joosefin kysymään vointianne, ja te sanoitte minulle: 'Villieläin söi hänet.'"
3 Ja Simeon meni kanssasi ostamaan ruokaa, ja te sanotte, että Egyptin kuningas on sulkenut hänet vankilaan, ja te haluatte ottaa Benjaminin aiheuttaaksenne myös hänen kuolemansa ja vaivataksenne harmaat hiukseni surusta hautaan Benjaminin ja hänen veljensä Joosefin takia.
4. Niin ei siis poikani saa lähteä alas teidän kanssanne, sillä hänen veljensä on kuollut ja hän on jäänyt yksin. Ja hänellekin voi tapahtua onnettomuus matkalla, jota te kuljette, niin kuin hänen veljelleen kävi.
5 Ja Ruuben sanoi isälleen: "Sinä tapat minun kaksi poikaani, ellen minä tuo poikaasi tänne ja aseta häntä sinun eteesi." Jaakob sanoi pojilleen: "Jääkää tähän älkääkä menkö Egyptiin, sillä poikani ei mene teidän kanssanne Egyptiin eikä kuole niin kuin veljensä."
6 Ja Juuda sanoi heille: "Pysykää hänestä erossa, kunnes vilja on loppunut. Silloin hän sanoo: 'Viekää veljenne pois', kun hän huomaa oman henkensä ja perhekuntansa hengen olevan vaarassa nälänhädän vuoksi.
7 Ja noina päivinä nälänhätä oli kova kaikkialla maassa, ja kaikki maan ihmiset menivät ja tulivat Egyptiin ostamaan ruokaa, sillä nälänhätä oli suuri heidän keskuudessaan, ja Jaakobin pojat pysyivät Kanaanissa vuoden ja kaksi kuukautta, kunnes heidän viljansa oli loppunut.
8 Ja tapahtui, että heidän viljansa loputtua koko Jaakobin perhekunta oli nälkäkuoleman partaalla, ja kaikki Jaakobin poikien lapset tulivat yhteen ja lähestyivät Jaakobia, ja he kaikki piirittivät hänet, ja he sanoivat hänelle: "Anna meille leipää, ja miksi me kaikki kuolemme nälkään sinun edessäsi?"
9 Jaakob kuuli poikansa lasten sanat ja itki katkerasti, ja hänen säälinsä heitä kohtaan heräsi. Jaakob kutsui poikansa, ja he kaikki tulivat ja istuivat hänen eteensä.
10 Ja Jaakob sanoi heille: "Ettekö ole nähneet, kuinka lapsenne ovat tänä päivänä itkeneet minun perääni sanoen: 'Antakaa meille leipää, vaikka sitä ei ole?' Niin tulkaa nyt takaisin ja ostakaa meille vähän syötävää."
11 Ja Juuda vastasi ja sanoi isälleen: "Jos lähetät veljemme mukaamme, menemme alas ja ostamme sinulle viljaa, mutta jos et lähetä häntä, emme mene alas, sillä Egyptin kuningas on varmasti nimenomaan kieltänyt meitä sanoen: 'Ette saa nähdä minun kasvojani, ellei veljenne ole teidän kanssanne, sillä Egyptin kuningas on vahva ja mahtava kuningas, ja katso, jos menemme hänen luokseen ilman veljeämme, meidät kaikki surmataan.'"
12 Etkö tiedä ja etkö ole kuullut, että tämä kuningas on hyvin mahtava ja viisas, eikä koko maan päällä ole ketään hänen kaltaistaan? Katso, me olemme nähneet kaikki maan kuninkaat, emmekä ole nähneet yhtäkään tuon Egyptin kuninkaan kaltaista kuningasta; varmasti kaikkien maan kuninkaiden joukossa ei ole suurempaa kuin Abimelek, filistealaisten kuningas, kuitenkin Egyptin kuningas on suurempi ja mahtavampi kuin hän, ja Abimelekia voi verrata vain yhteen hänen virkamiehistään.
13 Isä, et ole nähnyt hänen palatsiaan ja valtaistuintaansa etkä kaikkia hänen palvelijoitaan seisomassa hänen edessään; et ole nähnyt tuota kuningasta valtaistuimellaan loistossaan ja kuninkaallisessa olemuksessaan, pukeutuneena kuninkaallisiin vaatteisiinsa ja suuren kultaisen kruunun päässään; et ole nähnyt sitä kunniaa ja loistoa, jonka Jumala on hänelle antanut, sillä ei ole hänen kaltaistaan koko maan päällä.
14 Isä, et ole nähnyt sitä viisautta, ymmärrystä ja tietoa, jonka Jumala on antanut hänen sydämeensä, etkä ole kuullut hänen suloista ääntään, kun hän puhui meille.
15 Emme tiedä, isä, kuka ilmoitti hänelle nimemme ja kaiken, mitä meille tapahtui. Kuitenkin hän kysyi sinusta sanoen: 'Eläkö isäsi vielä, ja voiko hän hyvin?'
16 Et ole nähnyt hänen järjestävän Egyptin hallituksen asioita kysymättä faraolta, hänen herraltaan. Et ole nähnyt sitä pelkoa ja pelkoa, jonka hän herätti kaikissa egyptiläisissä.
17 Ja myös, kun lähdimme hänen luotaan, uhkasimme tehdä Egyptille niin kuin muille amorilaisten kaupungeille, ja olimme äärimmäisen vihaisia kaikkia hänen sanojaan vastaan, jotka hän puhui meistä vakoojina. Ja nyt, kun me jälleen tulemme hänen eteensä, hänen kauhunsa laskeutuu meidän kaikkien päälle, eikä kukaan meistä pysty puhumaan hänelle, ei pientä eikä suurta asiaa.
18 Nyt siis, isä, lähetä poikanen meidän kanssamme, niin menemme alas ostamaan sinulle ruokaa elättääksemme itsemme emmekä kuole nälkään. Niin Jaakob sanoi: "Miksi teit minulle niin pahasti, että kerroit kuninkaalle, että sinulla on veli? Mitä olet minulle tehnyt?"
19 Ja Juuda sanoi isälleen Jaakobille: "Anna nuorukainen minun huostaani, niin me nousemme ja menemme alas Egyptiin ostamaan viljaa ja palaamme sitten takaisin. Ja jos nuorukainen ei ole kanssamme, niin minä kannan sinun syyllisyytesi ikuisesti."
20 Oletko nähnyt kaikkien meidän lastemme itkevän sinua nälkäisinä, eikä sinulla ole voimaa tyydyttää heitä? Syttyköön nyt sääli heitä kohtaan ja lähetä veljemme mukaamme, niin me menemme.

21 Sillä kuinka Herran hyvyys isiämme kohtaan ilmenee sinulle, kun sanot, että Egyptin kuningas vie poikasi pois? Niin totta kuin Herra elää, minä en jätä häntä, ennen kuin tuon hänet ja asetan hänet sinun eteesi. Mutta rukoile meidän puolestamme Herraa, että hän tekisi meille hyvää ja antaisi meille suosion ja suosion Egyptin kuninkaan ja hänen miestensä edessä. Sillä ellemme olisi viivytelleet, olisimme varmasti palanneet poikasi kanssa toisen kerran.
22 Ja Jaakob sanoi pojilleen: "Minä turvaan Herraan Jumalaan, että hän pelastaa teidät ja antaa teille suosion Egyptin kuninkaan ja kaikkien hänen miestensä silmissä.
23 Nouskaa nyt ja menkää sen miehen luo ja ottakaa hänelle lahjaksi, mitä maasta voidaan saada, ja tuokaa se hänen eteensä. Kaikkivaltias Jumala suokoon teille armon hänen edessään, että hän lähettäisi veljenne Benjaminin ja Simeonin teidän kanssanne.
24 Ja kaikki miehet nousivat ja ottivat veljensä Benjaminin ja ottivat mukaansa suuren lahjan maan parhaista hyödykkeistä, ja he ottivat myös kaksinkertaisen osan hopeaa.
25 Ja Jaakob antoi pojilleen ankaran käskyn Benjaminista sanoen: "Varokaa häntä tiellä, jota kuljette, älkääkä eristäytykö hänestä älkääkä Egyptissäkään."
26 Ja Jaakob nousi poikiensa luota ja ojensi kätensä ja rukoili Herraa poikiensa tähden sanoen: "Oi Herra, taivaan ja maan Jumala, muista liittosi isämme Abrahamin kanssa, muista se isäni Iisakin kanssa ja tee niin pojilleni äläkä anna heitä Egyptin kuninkaan käsiin; tee se, oi Jumala, armollisuutesi tähden ja lunasta kaikki lapseni ja pelasta heidät Egyptin vallasta ja lähetä heille heidän kaksi veljeään."
27 Ja kaikki Jaakobin poikien vaimot ja heidän lapsensa nostivat silmänsä taivasta kohti ja he kaikki itkivät Herran edessä ja huusivat hänen puoleensa, että hän vapauttaisi heidän isänsä Egyptin kuninkaan kädestä.
28 Ja Jaakob kirjoitti Egyptin kuninkaalle muistiinpanon ja antoi sen Juudan ja hänen poikiensa käsiin Egyptin kuninkaalle sanoen:
29 Palvelijaltasi Jaakobilta, Iisakin pojalta, Abrahamin, heprealaisen pojan, Jumalan ruhtinaalta, tervehdys mahtavalle ja viisaalle kuninkaalle, salaisuuksien paljastajalle, Egyptin kuninkaalle.
30 Tietäköön herrani, Egyptin kuningas, että nälänhätä oli kova nälänhätä Kanaanin maassa, ja minä lähetin poikani sinun luoksesi ostamaan meille vähän elintarvikkeita elätyksemme vuoksi.
31 Sillä poikani ympäröivät minut, ja koska olen hyvin vanha, en voi nähdä silmilläni, sillä silmäni ovat käyneet hyvin raskaiksi iän myötä, samoin kuin päivittäisestä itkusta poikani, Joosefin, vuoksi, joka katosi minun edestäni, ja minä käskin poikiani, etteivät he saisi mennä kaupungin porteista sisään, kun he tulivat Egyptiin, maan asukkaiden vuoksi.
32 Ja minä käskin heidän myös mennä ympäri Egyptiä etsimään poikaani Joosefia, ehkä he löytäisivät hänet sieltä, ja he tekivät niin, ja sinä pidit heitä maan vakoojina.
33 Emmekö ole kuulleet sinusta, että sinä selitit faraon unen ja puhuit hänelle totta? Kuinka et sitten viisaudessasi tiedä, ovatko poikani vakoojia vai eivät?
34 Ja nyt, herrani ja kuninkaani, katso, olen lähettänyt poikani sinun edelläsi, niin kuin sinä sanoit pojilleni; minä pyydän sinua pitämään silmällä häntä, kunnes hän palaa minulle rauhassa veljiensä kanssa.
35 Sillä etkö tiedä, etkö ole kuullut, mitä meidän Jumalamme teki faraolle, kun hän otti äitini Saaran, ja mitä hän teki Abimelekille, filistealaisten kuninkaalle, hänen tähtensä, ja myös mitä isämme Abraham teki Elamin yhdeksälle kuninkaalle, kuinka hän löi heidät kaikki muutamalla miehellä, jotka olivat hänen kanssaan?
36 Ja mitä kaksi poikaani Simeon ja Leevi tekivät amorilaisten kahdeksalle kaupungille, kuinka he tuhosivat ne heidän sisarensa Dinan takia?
37 Ja myös veljensä Benjaminin takia he lohduttivat itseään hänen veljensä Joosefin menetyksestä; mitä he sitten tekevät hänen hyväkseen, kun he näkevät jonkun kansan käden voittavan heidät hänen tähtensä?
38 Etkö tiedä, oi Egyptin kuningas, että Jumalan voima on meidän kanssamme, ja että Jumala kuulee aina rukouksemme eikä hylkää meitä kaikkina päivinään?
39 Ja kun poikani kertoivat minulle, miten olit tehnyt heitä, en huutanut Herraa avuksi sinun tähtesi, sillä silloin olisit menehtynyt miestesi kanssa ennen kuin poikani Benjamin olisi tullut eteesi. Mutta ajattelin, että koska poikani Simeon oli sinun talossasi, ehkä voisit kohdella häntä ystävällisesti. Sen tähden en tehnyt sinulle tätä.
40 Ja nyt katso, poikani Benjamin tulee sinun luoksesi poikieni kanssa. Pidä hänestä huolta ja pidä silmäsi häneen, niin silloin Jumala pitää silmänsä sinuun ja koko valtakuntaasi.
41 Nyt olen kertonut sinulle kaiken, mitä sydämessäni on, ja katso, poikani tulevat luoksesi veljiensä kanssa. Tutki koko maan pintaa heidän tähtensä ja lähetä heidät takaisin rauhassa veljiensä kanssa.
42 Ja Jaakob antoi aikakirjan pojilleen Juudan huostaan, että nämä antaisivat sen Egyptin kuninkaalle.

LUKU 53

1 Ja Jaakobin pojat nousivat ja ottivat Benjaminin ja kaikki lahjat ja menivät ja tulivat Egyptiin ja seisoivat Joosefin edessä.
2 Ja Joosef näki veljensä Benjaminin heidän kanssaan ja tervehti heitä, ja nämä miehet tulivat Joosefin taloon.
3 Ja Joosef käski taloutensa haltijaa antamaan veljilleen syötävää, ja hän teki niin heille.
4 Ja keskipäivän aikaan Joosef lähetti hakemaan miehet luokseen Benjaminin kanssa, ja miehet kertoivat Joosefin talonvalvojalle hopeasta, joka oli palautettu heidän säkeissään, ja hän sanoi heille: "Teillä käy hyvin, älkää pelätkö." Ja hän toi heidän veljensä Simeonin heidän luokseen.
5 Ja Simeon sanoi veljilleen: "Egyptiläisten herra on tehnyt minulle hyvin hyvää. Hän ei ole pitänyt minua sidottuna, niinkuin te omin silmin näitte. Sillä kun te lähditte kaupungista, hän päästi minut vapaaksi ja kohteli minua ystävällisesti talossaan.
6 Ja Juuda otti Benjaminin kädestä, ja he tulivat Joosefin eteen ja kumartuivat maahan hänen edessään.
7 Ja miehet antoivat lahjan Joosefille, ja he kaikki istuivat hänen eteensä, ja Joosef kysyi heiltä: "Onko teillä kaikki hyvin, onko lastenne vointi hyvin, onko vanhan isänne

vointi hyvin?" Ja he sanoivat: "Hyvin on," ja Juuda otti Jaakobin lähettämän asiakirjan ja antoi sen Joosefin käteen.
8 Ja Joosef luki kirjeen ja tunsi isänsä kirjoituksen, ja hän halusi itkeä ja meni sisähuoneeseen ja itki katkerasti; ja hän meni ulos.
9 Ja hän nosti silmänsä ja näki veljensä Benjaminin ja sanoi: "Onko tämä teidän veljenne, josta puhuitte minulle?" Ja Benjamin lähestyi Joosefia, ja Joosef pani kätensä hänen päänsä päälle ja sanoi hänelle: "Jumala olkoon sinulle armollinen, poikani."
10 Ja kun Joosef näki veljensä, äitinsä pojan, hän halusi taas itkeä, ja hän meni kammioon, ja itki siellä, ja hän pesi kasvonsa, ja meni ulos ja pidättäytyi itkemästä, ja hän sanoi: Valmista ruokaa.
11 Ja Joosefilla oli malja, josta hän joi, ja se oli hopeaa, kauniisti upotettu onyksikivillä ja bdelliumilla, ja Joosef löi maljaa veljiensä nähden, kun he istuivat syömässä hänen kanssaan.
12 Ja Joosef sanoi miehille: "Tästä maljasta minä tiedän, että esikoinen Ruuben, Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar ja Sebulon ovat saman äidin lapsia; asettukaa syömään syntyperänne mukaan.
13 Ja hän asetti myös muut syntyperänsä mukaan ja sanoi: "Tiedän, ettei tällä nuorimmalla veljellänne ole veljeä, eikä minullakaan, kuten hänelläkään, ole veljeä; siksi hän istukoon syömään kanssani."
14 Ja Benjamin meni Joosefin eteen ja istui valtaistuimelle, ja miehet näkivät Joosefin teot, ja he olivat hämmästyneitä niistä; ja miehet söivät ja joivat siihen aikaan Joosefin kanssa, ja sitten hän antoi heille lahjoja, ja Joosef antoi yhden lahjan Benjaminille, ja Manasse ja Efraim näkivät isänsä teot, ja hekin antoivat hänelle lahjoja, ja Osnath antoi hänelle yhden lahjan, ja niitä oli viisi lahjaa Benjaminin kädessä.
15 Niin Joosef toi heille viiniä juotavaksi, mutta he eivät juoneet, ja he sanoivat: "Siitä päivästä lähtien, jona Joosef katottiin, emme ole juoneet viiniä emmekä syöneet mitään herkkuja."
16 Ja Joosef vannoi heille, ja hän painosti heitä kovasti, ja he joivat runsaasti hänen kanssaan sinä päivänä. Ja sen jälkeen Joosef kääntyi veljensä Benjaminin puoleen puhuakseen hänen kanssaan, ja Benjamin istui yhä valtaistuimella Joosefin edessä.
17 Ja Joosef sanoi hänelle: "Onko sinulle syntynyt lapsia?" Hän vastasi: "Palvelijallasi on kymmenen poikaa, ja nämä ovat heidän nimensä: Bela, Beker, Asbal, Gera, Naaman, Aki, Ros, Mupim, Hupim ja Ord. Minä annoin heille nimet veljeni mukaan, jota en ole nähnyt.
18 Ja hän käski heidän tuoda eteensä tähtikarttansa, josta Joosef tiesi kaikki ajat, ja Joosef sanoi Benjaminille: "Olen kuullut, että heprealaiset tuntevat kaiken viisauden; tiedätkö sinä tästä mitään?"
19 Benjamin sanoi: "Palvelijasi tuntee kyllä kaiken sen viisauden, jonka isäni minulle opetti." Niin Joosef sanoi Benjaminille: "Katso tätä aseenaa ja tiedä, missä Egyptissä veljesi Joosef on, josta sanoit menneen alas Egyptiin."
20 Ja Benjamin näki tuon välineen, jossa oli taivaan tähtien kartta, ja hän oli viisas ja katsoi siihen tietääkseen, missä hänen veljensä oli, ja Benjamin jakoi koko Egyptin maan neljään osaan, ja hän huomasi, että se, joka istui valtaistuimella hänen edessään, oli hänen veljensä Joosef, ja Benjamin ihmetteli suuresti, ja kun Joosef näki, että hänen veljensä Benjamin oli niin hämmästynyt, hän sanoi Benjaminille: "Mitä olet nähnyt ja miksi olet hämmästynyt?"
21 Ja Benjamin sanoi Joosefille: "Tästä minä näen, että veljeni Joosef istuu tässä kanssani valtaistuimella, ja Joosef sanoi hänelle: "Minä olen veljesi Joosef, älä paljasta tätä veljillesi; katso, minä lähetän sinut heidän kanssaan, kun he lähtevät pois, ja minä käsken heidän tuoda takaisin kaupunkiin, ja minä otan sinut pois heidän luotaan."
22 Ja jos he uhmaavat henkensä ja taistelevat puolestasi, silloin tiedän, että he ovat katuneet sitä, mitä he minulle tekivät, ja minä teen itseni heille tunnetuksi, ja jos he hylkäävät sinut, kun otan sinut, silloin sinä jäät minun luokseni, ja minä riitelen heidän kanssaan, ja he lähtevät pois, enkä minä tule heille tunnetuksi.
23 Siihen aikaan Joosef käski palvelijaansa täyttämään heidän säkkinsä ruoalla ja panemaan kunkin miehen rahat hänen säkkiinsä ja maljan Benjaminin säkkiin sekä antamaan heille evästä matkaa varten, ja he tekivät niin heille.
24 Ja seuraavana päivänä miehet nousivat varhain aamulla ja kuormasivat viljansa aasiensa selkään ja lähtivät Benjaminin kanssa, ja he menivät Kanaanin maahan veljensä Benjaminin kanssa.
25 He eivät olleet ehtineet kauas Egyptistä, kun Joosef käski taloutensa hoitajaa sanoen: "Nouse ja aja takaa näitä miehiä, ennen kuin he pääsevät liian kauas Egyptistä, ja sano heille: 'Miksi olette varastaneet herrani maljan?'"
26 Niin Joosefin palvelija nousi ja meni heidän luokseen ja puhui heille kaikki Joosefin sanat; ja kun he kuulivat tämän, he vihastuivat kovin ja sanoivat: "Se, jonka hallusta isäntäsi malja löydetään, kuolee, ja meistäkin tulee orjia."
27 Ja he kiiruhtivat ja jokainen mies otti säkkinsä alas aasiltansa, ja he katsoivat säkkeihinsä ja malja löytyi Benjaminin säkistä, ja he kaikki repäisivät vaatteensa ja palasivat kaupunkiin, ja he löivät Benjaminia tiellä, jatkuvasti lyöden häntä, kunnes hän tuli kaupunkiin, ja he seisoivat Joosefin edessä.
28 Niin Juudan viha syttyi, ja hän sanoi: "Tämä mies on tuonut minut takaisin vain tuhoamaan Egyptin tänään."
29 Ja miehet tulivat Joosefin taloon ja löysivät Joosefin istumasta valtaistuimellaan ja kaikki urhot seisomasta hänen oikealla ja vasemmalla puolellaan.
30 Ja Joosef sanoi heille: "Mitä te olette tehneet, että otitte minun hopeapikarini ja lähditte pois? Mutta tiedän, että te otitte minun pikarini tietääksenne sillä, millä puolella maata veljenne oli."
31 Juuda sanoi: "Mitä meidän pitäisi sanoa herrallemme, mitä meidän pitäisi puhua ja miten meidän pitäisi puolustaa itseämme? Jumala on tänä päivänä löytänyt kaikkien sinun palvelijoidesi pahat teot, ja sentähden hän on tehnyt meille tänä päivänä tämän."
32 Niin Joosef nousi ja otti Benjaminin kiinni ja otti hänet väkisin veljiensä luota. Ja hän tuli taloon ja lukitsi oven heidän jälkeensä. Ja Joosef käski taloutensa hoitajaa sanomaan heille: "Näin sanoo kuningas: Menkää rauhassa isänne luo. Katso, minä olen ottanut sen miehen, jonka kädestä maljani löydettiin."

LUKU 54

1 Kun Juuda näki Joosefin teot heitä kohtaan, hän lähestyi häntä, mursi oven ja meni veljiensä kanssa Joosefin eteen.
2 Niin Juuda sanoi Joosefille: "Älköön tämä näyttäkö pahalta herrani silmissä. Saisinko palvelijasi puhua sanasen sinun edessäsi?" Joosef sanoi hänelle: "Puhu."
3 Ja Juuda puhui Joosefin edessä, ja hänen veljensä seisoivat siellä heidän edessään; ja Juuda sanoi Joosefille: "Kun me ensi kertaa tulimme herramme luo ostamaan elintarpeita, sinä pidit meitä maan vakoojina, ja me toimme Benjaminin sinun eteesi, ja sinä vielä tänäkin päivänä pilkkaat meitä."
4 Kuulkoon siis kuningas minun sanani ja lähetä veljemme tulemaan kanssamme isämme luo, ettei sinun sielusi tänä päivänä hukkuisi kaikkien Egyptin asukkaiden sielujen kanssa.
5 Etkö tiedä, mitä kaksi veljistäni, Simeon ja Leevi, tekivät Sikemin kaupungille ja seitsemälle amorilaisten kaupungille sisaremme Dinan takia ja mitä he tekisivät veljensä Benjaminin takia?
6 Ja minä, joka olen heitä molempia suurempi ja mahtavampi, tulen tänä päivänä sinun ja maasi kimppuun, ellet ole halukas lähettämään veljeämme.
7 Etkö ole kuullut, mitä meidän Jumalamme, joka meidät valitsi, teki faraolle äitimme Saaran tähden, jonka hän otti isältämme pois, että hän rankaisi häntä ja hänen perhettään ankarilla vitsauksilla, niin että egyptiläiset kertovat tästä ihmeestä toisilleen vielä tänäkin päivänä? Niin meidän Jumalamme tekee sinulle Benjaminin tähden, jonka sinä tänä päivänä olet ottanut hänen isältään, ja sen pahuuden tähden, jota sinä tänä päivänä aiheutat meille maassasi. Sillä meidän Jumalamme muistaa liittonsa isämme Abrahamin kanssa ja antaa sinun kärsiä onnettomuutta, koska sinä olet tänä päivänä murehduttanut isämme sielua.
8 Kuule siis nyt sanani, jotka tänä päivänä olen sinulle puhunut, ja lähetä veljemme menemään pois, ettette sinä ja maasi kansa kuolisi miekkaan, sillä te ette kaikki voi voittaa minua.
9. Niin Joosef vastasi Juudalle sanoen: "Miksi olet avannut suusi ammolleen ja miksi ylpeilet meidän kanssamme sanoen: 'Voima on sinun kanssasi'? Niin totta kuin farao elää, jos minä käsken kaikkien sotaurhojeni taistelemaan teitä vastaan, niin varmasti sinä ja nämä veljesi uppoatte mutaan."
10 Juuda sanoi Joosefille: "Sinun ja kansasi kuuluu pelätä minua. Niin totta kuin Herra elää, jos minä kerran vedän miekkani esiin, en minä sitä enää pane tuppeen, ennen kuin tänä päivänä olen surmannut koko Egyptin. Minä aloitan sinusta ja lopetan faraosta, sinun herrastasi.
11 Ja Joosef vastasi ja sanoi hänelle: "Voima ei varmasti ole vain sinun; minä olen sinua vahvempi ja mahtavampi; jos sinä vedät miekkasi, minä lyön sen sinun kaulaasi ja kaikkien veljiesi kauloihin."
12 Juuda sanoi hänelle: "Jos minä tänä päivänä avaan suuni sinua vastaan, minä nielaisen sinut, niin että sinut tuhotaan maan päältä ja hukut tänä päivänä valtakunnastasi." Joosef sanoi: "Jos sinä avaat suusi, minulla on voima ja valta sulkea suusi kivellä, etkä pysty enää sanaakaan lausumaan. Katso, kuinka monta kiveä on edessämme! Minä voin ottaa kiven ja tunkea sen suuhusi ja murskata leukasi."
13 Juuda sanoi: "Jumala olkoon todistajamme, ettemme ole tähän asti halunneet taistella sinua vastaan; anna meille ainoastaan veljemme, niin me lähdemme pois sinun luotasi." Joosef vastasi ja sanoi: "Niin totta kuin farao elää: vaikka kaikki Kanaanin kuninkaat tulisivat teidän kanssanne, ette ottaisi häntä minun kädestäni."
14 Mene siis nyt isäsi luo, niin veljesi joutuu minulle orjaksi, sillä hän on ryöstänyt kuninkaan linnan. Juuda sanoi: "Mitä se sinuun tai kuninkaan maineeseen kuuluu? Kuningas lähettää talostaan hopeaa ja kultaa kaikkialle maahan, joko lahjoina tai kuluina, ja sinä vielä puhut maljastasi, jonka laitoit veljemme laukkuun, ja sanot, että hän on varastanut sen sinulta?"
15 Jumala varjelkoon, että veljemme Benjamin tai kukaan Abrahamin jälkeläisistä tekisi tällaista ja varastaisi sinulta tai keneltäkään muulta, olkoonpa se sitten kuningas, ruhtinas tai joku muu.
16 Lakkaa siis syytöksesi, ettei koko maailma kuulisi sanojasi: 'Vähän hopean takia Egyptin kuningas riiteli miesten kanssa, syytti heitä ja otti heidän veljensä orjakseen.'"
17 Joosef vastasi ja sanoi: "Ota tämä malja ja mene pois minun luotani ja jätä veljesi orjaksi, sillä varkaan tuomio on olla orja."
18 Juuda sanoi: "Miksi et häpeä sanojasi, kun jätät veljemme ja otat maljasi? Vaikka antaisit meille maljasi tai tuhat kertaa enemmän, emme jätä veljeämme sen hopean takia, joka kenenkään kädestä löytyy, emmekä kuole hänen takiaan."
19 Joosef vastasi: "Miksi hylkäsit veljesi ja myit hänet kahdestakymmenestä hopearahasta, aina tähän päivään asti? Miksi et sitten tee samoin tälle veljellesi?"
20 Juuda sanoi: "Herra on todistaja meidän välillämme, minun ja sinun, ettemme halua sinun sotiasi; antakaa meille siis veljemme, niin me lähdemme pois riitelemättä."
21 Joosef vastasi ja sanoi: "Vaikka kaikki maan kuninkaat kokoontuisivat, he eivät voi ottaa veljeänne minun kädestäni." Juuda sanoi: "Mitä meidän pitäisi sanoa isällemme, kun hän näkee, ettei veljemme tule meidän kanssamme, ja suree häntä?"
22 Joosef vastasi ja sanoi: "Tämä on se, mitä sinun on kerrottava isällesi sanoen: 'Köyrä on mennyt ämpärin perässä.'"
23 Juuda sanoi: "Sinähän olet kuningas, miksi puhut tällaista ja tuomitset valheellisesti? Voi kuningasta, joka on sinun kaltaisesi!"
24 Ja Joosef vastasi ja sanoi: "Ei ole väärää tuomiota siinä sanassa, jonka puhuin veljenne Joosefin johdosta. Te myitte hänet midianilaisille kahdestakymmenestä hopearahasta ja kielsitte sen isältänne sanoen hänelle: 'Paha peto on hänet syönyt, Joosef on revitty kappaleiksi.'"
25 Ja Juuda sanoi: "Katso, Seemin tuli palaa minun sydämessäni; nyt minä poltan koko teidän maanne tulella." Ja Joosef vastasi ja sanoi: "Varmasti sinun kälysi Tamar, joka tappoi poikasi, sammutti Sikemin tulen."
26 Juuda sanoi: "Jos minä repäisen lihastani yhdenkin hiuksen, täytän koko Egyptin sen verellä."
27 Ja Joosef vastasi ja sanoi: "Teillä on tapana tehdä niin kuin teitte veljellenne, jonka myitte, ja kastitte hänen viittansa vereen ja toitte sen isällenne, jotta hän sanoisi, että paha peto söi hänet, ja tässä on hänen verensä."

28 Ja kun Juuda kuuli tämän, hän vihastui äärimmäisesti ja hänen vihansa syttyi hänen sisällään, ja hänen edessään siinä paikassa oli kivi, jonka paino oli noin neljäsataa sekeliä, ja Juudan viha syttyi ja hän otti kiven toiseen käteensä ja heitti sen taivaaseen ja nappasi sen vasempaan käteensä.
29 Ja hän asetti sen jälkeen hänen jalkojensa alle ja istui sen päälle kaikella voimallaan, ja kivi muuttui tomuksi Juudan voimasta.
30 Ja Joosef näki Juudan teon ja pelkäsi kovasti, mutta hän käski poikaansa Manassaa, ja tämäkin teki toisella kivellä samanlaisen teon kuin Juuda. Ja Juuda sanoi veljilleen: "Älköön kukaan teistä sanoko: 'Tämä mies on egyptiläinen', vaan että tämän teon perusteella hän on isämme sukua.
31 Ja Joosef sanoi: "Teille ei ole annettu voimaa ainoastaan, sillä me olemme myös väkeviä miehiä. Miksi te siis ylpeilette meidän kaikkien rinnalla?" Ja Juuda sanoi Joosefille: "Lähetä veljemme tänne, äläkä tänä päivänä tuhoa maatasi."
32 Ja Joosef vastasi ja sanoi heille: "Menkää ja kertokaa isällenne, että paha peto on syönyt hänet, niin kuin sanoitte veljestänne Joosefista."
33 Niin Juuda puhui veljelleen Naftalille ja sanoi tälle: "Mene kiireesti laskemaan kaikki Egyptin kadut ja tule kertomaan minulle." Simeon sanoi hänelle: "Älköön tämä sinua vaivatko. Minä menen vuorelle ja otan sieltä suuren kiven ja lyön sen maahan jokaisen Egyptissä olevan päälle ja tapan kaikki, jotka siellä ovat.
34 Ja Joosef kuuli kaikki nämä sanat, jotka hänen veljensä puhuivat hänen edessään, eivätkä he tienneet Joosefin ymmärtävän niitä, sillä he luulivat, ettei hän osannut puhua hepreaa.
35 Ja Joosef pelkäsi suuresti veljiensä sanoja, että he tuhoaisivat Egyptin, ja hän käski poikaansa Manassea sanoen: "Mene nyt nopeasti ja kokoa luokseni kaikki Egyptin asukkaat ja kaikki urhoolliset miehet, ja tulkoot he nyt luokseni hevosen selässä ja jalan ja kaikenlaisten soittimien kanssa." Ja Manasse meni ja teki niin.
36 Ja Naftali meni, niin kuin Juuda oli häntä käskenyt, sillä Naftali oli nopeajalkainen kuin peura, ja hän kulki tähkien päällä, eivätkä ne murtuneet hänen altaan.
37 Ja hän meni ja laski kaikki Egyptin kadut ja löysi niitä kaksitoista, ja hän tuli kiireesti ja kertoi Juudalle, ja Juuda sanoi veljilleen: "Nopeammin ja pankaa jokainen miekka lanteilleen, niin me tulemme Egyptin kimppuun ja lyömme heidät kaikki, emmekä anna jäännöstäkään jäädä jäljelle."
38 Ja Juuda sanoi: "Katso, minä tuhoan voimallani kolme katua, ja te tuhoatte kukin yhden kadun." Ja kun Juuda puhui näin, katso, Egyptin asukkaat ja kaikki sankarit tulivat heitä vastaan kaikenlaisten soittimien ja kovan huudon saattelemana.
39 Heidän lukumääränsä oli viisisataa ratsumiestä ja kymmenentuhatta jalkaväkeä sekä neljäsataa miestä, jotka kykenivät taistelemaan ilman miekkaa tai keihästä, ainoastaan käsillään ja voimallaan.
40 Ja kaikki mahtavat miehet tulivat suuren pauhun ja huudon saattelemana, ja he kaikki piirittivät Jaakobin pojat ja peljästyttivät heidät, niin että maa järisi heidän huutonsa äänestä.
41 Ja kun Jaakobin pojat näkivät nämä joukot, he pelkäsivät suuresti henkensä edestä, ja Joosef teki niin pelotellakseen Jaakobin poikia rauhoittuakseen.
42 Ja nähdessään joidenkin veljiensä olevan kauhuissaan, Juuda sanoi heille: "Miksi te pelkäätte, kun Jumalan armo on meidän kanssamme?" Ja kun Juuda näki koko Egyptin kansan piirittävän heidät Joosefin käskystä pelotellakseen heitä, ainoastaan Joosef käski heitä sanoen: "Älkää koskeko kehenkään heistä."
43 Silloin Juuda kiiruhti miekkansa esiin ja päästi kovan ja katkeran huudon. Hän iski miekallaan, hyppäsi maahan ja huusi yhä kansaa vastaan.
44 Ja kun hän teki tämän, Herra saattoi kauhun vallata Juudan ja hänen veljiensä urhoolliset miehet ja kaiken heidän ympärillään olevan kansan.
45 Ja he kaikki pakenivat huudon äänestä, ja he kauhistuivat ja kaatuivat toistensa päälle, ja monet heistä kuolivat kaatuessaan, ja he kaikki pakenivat Juudan ja hänen veljiensä ja Joosefin edestä.
46 Ja heidän paetessaan Juuda ja hänen veljensä ajoivat heitä takaa faaraon taloon asti, ja he kaikki pakenivat, ja Juuda istui jälleen Joosefin eteen ja karjui hänelle kuin leijona ja päästi suuren ja kauhean kirkaisun hänelle.
47 Ja kirkaisu kuului kaukaa, ja kaikki Sukkotin asukkaat kuulivat sen, ja koko Egypti vapisi kirkaisun äänestä, ja myös Egyptin ja Gosenin maan muurit sortuivat maan järistyksen alla, ja myös faarao kaatui valtaistuimeltaan maahan, ja myös kaikki Egyptin ja Gosenin raskaana olevat naiset menettivät raskautensa kuullessaan järistyksen äänen, sillä he olivat kauhean peloissaan.
48 Ja farao lähetti sanan ja käski sanoa: "Mitä tänä päivänä on tapahtunut Egyptin maassa?" Ja he tulivat ja kertoivat hänelle kaiken alusta loppuun. Ja farao säikähti ja ihmetteli ja pelästyi suuresti.
49 Ja hänen pelkonsa kasvoi, kun hän kuuli kaiken tämän, ja hän lähetti Joosefille sanan: "Sinä olet tuonut minulle hebrealaiset tuhoamaan koko Egyptin; mitä aiot tehdä tuolle varasorjalle? Päästä hänet pois ja anna hänen mennä veljiensä kanssa, älkäämme antako meidän, teidän ja koko Egyptin, hukkua heidän pahuutensa tähden."
50 Ja jos et halua tehdä tätä, hylkää luotasi kaikki arvokkaani tavarani ja mene heidän maahansa, jos se on sinulle mieluista, sillä he tänä päivänä tuhoavat koko maani ja tappavat kaiken kansani; jopa kaikki Egyptin naiset ovat saaneet keskenmenon huutamalla; katso, mitä he ovat tehneet pelkästään huutamallaan ja puhumallaan, ja jos he taistelevat miekalla, he tuhoavat maan; valitse siis nyt, mitä haluat, minäkö vai heprealaiset, Egypti vai heprealaisten maa.
51 Ja he tulivat ja kertoivat Joosefille kaikki faaraon sanat, jotka hän oli hänestä sanonut, ja Joosef pelkäsi suuresti faaraon sanoja, ja Juuda ja hänen veljensä seisoivat yhä Joosefin edessä närkästyneinä ja raivostuneina, ja kaikki Jaakobin pojat karjuivat Joosefille kuin meren ja sen aaltojen pauhu.
52 Ja Joosef pelkäsi suuresti veljiään ja faaraota, ja Joosef etsi tekosyyn ilmoittaakseen itsensä veljilleen, etteivät he tuhoaisi koko Egyptiä.
53 Niin Joosef käski poikaansa Manassea, ja Manasse meni ja lähestyi Juudaa ja pani kätensä hänen olkapäälleen, ja Juudan viha asettui.

54 Niin Juuda sanoi veljilleen: "Älköön kukaan teistä sanoko, että tämä on egyptiläisen nuorukaisen teko, sillä tämä on minun isäni suvun teko."
55. Kun Joosef näki ja tiesi, että Juudan viha oli asettunut, hän lähestyi Juudaa puhuakseen hänelle lempeästi.
56 Ja Joosef sanoi Juudalle: "Totisesti, sinä puhut totta ja olet tänä päivänä vahvistanut väitteesi voimastasi. Jumalasi, joka sinuun iloitsee, lisätköön hyvinvointiasi. Mutta kerro minulle totuudenmukaisesti, miksi kaikkien veljiesi joukosta riitelet kanssani nuorukaisen takia, koska kukaan heistä ei ole puhunut minulle hänestä sanaakaan."
57 Juuda vastasi Joosefille sanoen: "Tiedähän, että minä olin pojan takaajana hänen isänsä luona, sillä minä sanoin: 'Jos en tuo häntä hänen luokseen, olen minä ikuisesti vastuussa hänen vastuustaan.'"
58 Sen tähden olen lähestynyt sinua kaikkien veljieni joukosta, sillä näin, ettet halunnut antaa hänen lähteä luotasi; nyt siis toivon, että löytäisin armon sinun silmissäsi, että lähetät hänet tulemaan kanssamme, ja katso, minä jään hänen sijaiseksi palvelemaan sinua kaikessa, mitä haluat, sillä minne ikinä minut lähetätkin, minä menen palvelemaan sinua suurella tarmolla.
59 Lähetä minut nyt mahtavan kuninkaan luo, joka on kapinoinut sinua vastaan, niin saat tietää, mitä minä teen hänelle ja hänen maalleen. Vaikka hänellä olisi ratsuväkeä ja jalkaväkeä tai ylenpalttisen mahtava väki, minä surmaan heidät kaikki ja tuon kuninkaan pään sinun eteesi.
60 Etkö tiedä tai ole kuullut, että isämme Abraham ja hänen palvelijansa Elieser löivät kaikki Elamin kuninkaat joukoineen yhtenä yönä, eivätkä he jättäneet ketään jäljelle? Ja siitä päivästä lähtien isämme voima annettiin meille perinnöksi, meille ja meidän jälkeläisillemme ikuisesti.
61 Ja Joosef vastasi ja sanoi: "Sinä puhut totta, eikä suussasi ole valhetta, sillä meille on myös kerrottu, että heprealaisilla on voima ja että Herra, heidän Jumalansa, mieltyy heihin suuresti, ja kuka sitten voi kestää heidän edessään?"
62 Mutta tällä ehdolla minä lähetän veljenne, jos te tuotte minun eteeni hänen veljensä, äitinsä pojan, josta sanoitte hänen menneen teidän luotanne alas Egyptiin. Ja kun te tuotte minulle hänen veljensä, minä otan hänet hänen sijastaan, koska kukaan teistä ei ollut hänen takaajanaan isänne luona. Ja kun hän tulee minun luokseni, minä lähetän teidän mukananne hänen veljensä, josta te olette olleet takaajana.
63 Ja Juudan viha syttyi Joosefia kohtaan, kun hän näin puhui, ja hänen silmänsä vuotivat verta vihasta. Ja hän sanoi veljilleen: "Kuinka tämä mies tänä päivänä etsii omaa tuhoaan ja koko Egyptin tuhoa!"
64 Ja Simeon vastasi Joosefille sanoen: "Emmekö me ensin kertoneet sinulle, ettemme tienneet tarkkaa paikkaa, jonne hän meni, emmekä onko hän kuollut vai elossa, ja miksi herrani puhuu noin?"
65 Ja Joosef tarkkaili Juudan kasvoja ja huomasi, että hänen vihansa alkoi syttyä, kun hän puhui hänelle sanoen: "Tuo minulle toinen veljesi tämän veljen sijaan."
66 Ja Joosef sanoi veljilleen: "Varmasti te sanoitte, että veljenne on joko kuollut tai kadonnut. Jos minä kutsuisin hänet tänä päivänä ja hän tulisi teidän eteenne, antaisitteko hänet minulle hänen veljensä sijaan?"
67 Ja Joosef alkoi puhua ja huutaa: "Joosef, Joosef, tule tänä päivänä minun eteeni ja ilmesty veljillesi ja istu heidän eteensä."
68 Ja kun Joosef oli puhunut tämän heidän edessään, he katsoivat kukin eri suuntaan nähdäkseen, mistä Joosef tulisi heidän eteensä.
69 Ja Joosef tarkkaili kaikkia heidän tekojaan ja sanoi heille: "Miksi te katselette tänne ja tuonne? Minä olen Joosef, jonka te myitte Egyptiin. Älkää siis sureko, että myitte minut, sillä Jumala lähetti minut teidän edellänne eläkkeeksi nälänhädän aikana.
70 Ja hänen veljensä pelkäsivät häntä kuullessaan Joosefin sanat, ja Juuda pelkäsi häntä kovin.
71 Ja kun Benjamin kuuli Joosefin sanat, hän oli heidän edessään talon sisäosassa. Ja Benjamin juoksi veljensä Joosefin luo, syleili häntä ja lankesi hänen kaulaansa, ja he itkivät.
72 Ja kun Joosefin veljet näkivät, että Benjamin oli lankeanut veljensä kaulaan ja itkenyt hänen kanssaan, hekin lankesivat Joosefin päälle ja syleilivät häntä ja itkivät katkerasti Joosefin kanssa.
73 Ja Joosefin talossa kuultiin ääni, että he olivat Joosefin veljiä, ja se miellytti faaraota suuresti, sillä hän pelkäsi heitä tuhoavan Egyptin.
74 Ja farao lähetti palvelijansa Joosefin luo onnittelemaan häntä hänen veljiensä johdosta, jotka olivat tulleet hänen luokseen, ja kaikki Egyptissä olevien armeijoiden ja joukkojen päälliköt tulivat iloitsemaan Joosefin kanssa, ja koko Egypti iloitsi suuresti Joosefin veljien johdosta.
75 Ja farao lähetti palvelijansa Joosefin luo sanoen: "Käske veljillesi tuoda kaikki, mitä heille kuuluu, ja antaa heidän tulla minun luokseni, niin minä sijoitan heidät Egyptin maan parhaaseen osaan." Ja he tekivät niin.
76 Ja Joosef käski taloutensa hoitajaa tuomaan veljilleen lahjoja ja vaatteita, ja hän toi heille monia vaatteita, kuninkaallisia viittoja, ja monia lahjoja, ja Joosef jakoi ne veljiensä kesken.
77 Ja hän antoi jokaiselle veljelleen vaihdon kulta- ja hopeavaatteita ja kolmesataa hopearahaa, ja Joosef käski heidän kaikkien pukea näihin vaatteisiin ja tuoda faraon eteen.
78 Ja farao näki, että kaikki Joosefin veljet olivat urhoollisia miehiä ja kauniin näköisiä, ja hän iloitsi suuresti.
79 Ja sen jälkeen he lähtivät faraon luota mennäkseen Kanaanin maahan isänsä luo, ja heidän veljensä Benjamin oli heidän kanssaan.
80 Ja Joosef nousi ja antoi heille faaraolta yksitoista vaunua, ja Joosef antoi heille omat vaununsa, joilla hän ajoi päivänä, jona hänet kruunattiin Egyptissä, noutamaan isäänsä Egyptiin; ja Joosef lähetti kaikille veljiensä lapsille vaatteita heidän lukumääränsä mukaan ja sata hopearahaa kullekin, ja hän lähetti myös vaatteita veljiensä vaimoille kuninkaan vaimojen vaatteista, ja hän lähetti ne.
81 Ja hän antoi kullekin veljelleen kymmenen miestä menemään heidän kanssaan Kanaanin maahan palvelemaan heitä, palvelemaan heidän lapsiaan ja kaikkea heille kuuluvaa, kun he tulivat Egyptiin.
82 Ja Joosef lähetti veljensä Benjaminin mukana kymmenen pukua kymmenelle pojalleen, osan enemmän kuin muilla Jaakobin poikien lapsilla.

83 Ja hän lähetti kullekin viisikymmentä hopearahaa ja kymmenen vaunua faraon vuoksi, ja hänen isälleen hän lähetti kymmenen aasia lastattuna kaikilla Egyptin ylellisyyksillä ja kymmenen aasintammaa lastattuna viljalla, leivällä ja muonalla hänen isälleen ja kaikille hänen kanssaan oleville matkaeväiksi.
84 Ja hän lähetti sisarelleen Diinalle hopea- ja kultavaatteita, suitsuketta ja mirhaa, aloe-kasveja ja naisten koruja hyvin paljon, ja hän lähetti niitä faraon vaimoilta Benjaminin vaimoille.
85 Ja hän antoi kaikille veljilleen, myös heidän vaimoilleen, kaikenlaisia onyksikiviä ja bdelliumia, ja kaikista Egyptin suurten ihmisten arvokkaista esineistä ei jäänyt jäljelle mitään kaikista kalliista esineistä paitsi mitä Joosef lähetti isänsä taloudelle.
86 Ja hän lähetti veljensä matkaan, ja he menivät, ja hän lähetti veljensä Benjaminin heidän mukanaan.
87 Ja Joosef lähti heidän kanssaan saattaakseen heitä tietä Egyptin rajoille, ja hän käski heidän tulla Egyptiin isästään ja hänen perheestään.
88 Ja hän sanoi heille: "Älkää riidelkö tiellä, sillä tämä on Herralta, että suuri kansa pysyisi nälkäkuoleman estämiseksi; sillä maahan on vielä viisi nälkävuotta.
89 Ja hän käski heitä sanoen: "Kun tulette Kanaanin maahan, älkää tulko yllättäen isäni eteen tässä asiassa, vaan toimikaa viisaasti.
90 Ja Joosef lakkasi käskemästä heitä, ja hän kääntyi ja palasi Egyptiin, ja Jaakobin pojat menivät Kanaanin maahan iloiten ja riemuitsevin mielin isänsä Jaakobin luo.
91 Ja he tulivat maan rajoille ja sanoivat toisilleen: "Mitä meidän pitää tehdä tässä asiassa isämme edessä? Jos me yhtäkkiä tulemme hänen luokseen ja kerromme hänelle asian, hän pelästyy suuresti sanoistamme eikä usko meitä."
92 Ja he kulkivat, kunnes tulivat lähelle heidän talojaan, ja he löysivät Serakin, Asserin tyttären, tulevan heitä vastaan. Tyttö oli hyvin kiltti ja taitava ja osasi soittaa harppua.
93 Ja he kutsuivat häntä, ja hän tuli heidän eteensä, ja hän suuteli heitä, ja he ottivat hänet ja antoivat hänelle harppua sanoen: "Mene nyt isämme eteen ja istu hänen eteensä ja soita harppua ja puhu nämä sanat."
94 Ja he käskivät hänen mennä kotiinsa, ja hän otti harpun ja kiiruhti heidän edellään, ja hän tuli ja istui Jaakobin viereen.
95 Ja hän soitti hyvin ja lauloi ja lausui suloisilla sanoillaan: "Setäni Joosef elää ja hallitsee koko Egyptin maata, eikä hän ole kuollut."
96 Ja hän jatkoi näiden sanojen toistamista ja lausumista, ja Jaakob kuuli hänen sanansa ja ne olivat hänelle mieluisia.
97 Hän kuunteli, kun nainen toisti ne kahdesti ja kolmesti, ja ilo valtasi Jaakobin sydämen hänen sanojensa makeudesta, ja Jumalan henki oli hänen yllään, ja hän tiesi kaikkien hänen sanojensa olevan totta.
98 Ja Jaakob siunasi Serakin, kun tämä puhui nämä sanat hänen edessään, ja hän sanoi hänelle: "Tyttäreni, älköön kuolema koskaan sinua voittako, sillä sinä olet elvyttänyt henkeni; puhu vain vielä minun edessäni niin kuin olet puhunut, sillä olet ilahduttanut minua kaikilla sanoillasi."
99 Ja hän jatkoi näiden sanojen laulamista, ja Jaakob kuunteli, ja se miellytti häntä, ja hän iloitsi, ja Jumalan henki oli hänen päällään.
100 Hänen vielä puhuessaan hänen kanssaan, katso, hänen poikansa tulivat hänen luokseen hevosten, vaunujen ja kuninkaallisten vaatteiden kanssa, ja palvelijat juoksivat heidän edellään.
101 Ja Jaakob nousi heitä vastaan ja näki poikansa puettuina kuninkaallisiin vaatteisiin ja kaikki aarteet, jotka Joosef oli heille lähettänyt.
102 Ja he sanoivat hänelle: "Tiedä, että veljemme Joosef elää, ja hän hallitsee koko Egyptin maata, ja hän puhui meille, niin kuin me sinulle kerroimme."
103 Ja Jaakob kuuli kaikki poikiensa sanat, ja hänen sydämensä hakkasi heidän sanoistaan, sillä hän ei voinut uskoa niitä, ennen kuin näki kaiken, mitä Joosef oli heille antanut ja mitä hän oli lähettänyt hänelle, ja kaikki merkit, jotka Joosef oli heille puhunut.
104 Ja he avasivat sen hänen edessään ja näyttivät hänelle kaiken, mitä Joosef oli lähettänyt, he antoivat jokaiselle, mitä Joosef oli hänelle lähettänyt, ja hän tiesi, että he olivat puhuneet totta, ja hän iloitsi tavattomasti kuullessaan pojastaan.
105 Ja Jaakob sanoi: "Minulle riittää, että poikani Joosef vielä elää. Menen katsomaan häntä ennen kuin kuolen."
106 Ja hänen poikansa kertoivat hänelle kaiken, mitä heille oli tapahtunut, ja Jaakob sanoi: "Minä menen alas Egyptiin katsomaan poikaani ja hänen jälkeläisiään."
107 Niin Jaakob nousi ja puki ylleen vaatteet, jotka Joosef oli hänelle lähettänyt, ja pestyään itsensä ja ajettuaan hiuksensa hän pani päähänsä Joosefin lähettämän turbaanin.
108 Ja kaikki Jaakobin perheen asukkaat ja heidän vaimonsa pukivat ylleen vaatteet, jotka Joosef oli heille lähettänyt, ja he iloitsivat suuresti siitä, että Joosef vielä eli ja hallitsi Egyptissä,
109 Ja kaikki Kanaanin asukkaat kuulivat tästä, ja he tulivat ja iloitsivat suuresti Jaakobin kanssa siitä, että hän oli vielä elossa.
110 Ja Jaakob laittoi heille kolme päivää kestävät juhlat, ja kaikki Kanaanin kuninkaat ja maan ylimykset söivät ja joivat ja iloitsivat Jaakobin huoneessa.

LUKU 55

1 Ja tämän jälkeen tapahtui, että Jaakob sanoi: "Minä menen katsomaan poikaani Egyptissä ja sitten palaan Kanaanin maahan, josta Jumala oli puhunut Abrahamille, sillä en voi jättää syntymämaatani."
2 Katso, hänelle tuli tämä Herran sana: "Mene koko perheesi kanssa alas Egyptiin ja jää sinne. Älä pelkää mennä Egyptiin, sillä minä teen sinusta siellä suuren kansan.
3 Ja Jaakob sanoi itsekseen: "Minä menen katsomaan poikaani, onko hänen Jumalansa pelko vielä hänen sydämessään kaikkien Egyptin asukkaiden keskuudessa."
4 Ja Herra sanoi Jaakobille: "Älä pelkää Joosefin puolesta, sillä hän pysyy edelleen nuhteettomana palvellakseen minua, niin kuin sinun silmissäsi hyväksi näyttää." Jaakob iloitsi suuresti pojastaan.
5 Siihen aikaan Jaakob käski poikiensa ja perheensä mennä Egyptiin Herran hänelle antaman sanan mukaan. Jaakob nousi poikiensa ja koko perheensä kanssa ja lähti Kanaanin maasta Beersebasta ilolla ja riemulla, ja he menivät Egyptin maahan.

6 Ja tapahtui, että kun he lähestyivät Egyptiä, Jaakob lähetti Juudan edellään Joosefin luo, jotta tämä näyttäisi hänelle tilanteen Egyptissä, ja Juuda teki isänsä sanan mukaan, ja hän kiiruhti ja juoksi ja tuli Joosefin luo, ja he määräsivät heille paikan Gosenin maasta koko hänen perhekunnalleen, ja Juuda palasi ja tuli tietä pitkin isänsä luo.
7 Ja Joosef valjasti vaunut ja kokosi kaikki urhoolliset miehensä ja palvelijansa ja kaikki Egyptin virkamiehet mennäkseen isäänsä Jaakobia vastaan, ja Joosefin määräys julistettiin Egyptissä sanoen: "Kaikki, jotka eivät mene Jaakobia vastaan, kuolevat."
8 Seuraavana päivänä Joosef lähti liikkeelle koko Egyptin kanssa, suuren ja mahtavan joukon kanssa, kaikki pukeutuneina hienoihin pellava- ja purppuravaatteisiin ja mukanaan hopeiset ja kultaiset aseet ja sota-aseensa.
9 Ja he kaikki menivät Jaakobia vastaan kaikenlaisilla soittimilla, rumpujen ja tamburiinien kanssa, sirotellen mirhaa ja aloeta kaikkialle tielle, ja he kaikki kulkivat tällä tavoin, ja maa järisi heidän huudostaan.
10 Ja kaikki egyptiläiset naiset menivät Egyptin katoille ja muureille Jaakobia vastaan, ja Joosefin päässä oli faaraon kruunu, sillä faarao oli lähettänyt sen hänelle pantavaksi päähänsä, kun hän meni isäänsä vastaan.
11 Ja kun Joosef tuli isäänsä viidenkymmenen kyynärän päähän, hän nousi vaunuista ja käveli isäänsä kohti, ja kun kaikki Egyptin virkamiehet ja sen ylimykset näkivät, että Joosef oli mennyt jalan isäänsä kohti, hekin nousivat vaunuista ja kävelivät jalan Jaakobia kohti.
12 Ja kun Jaakob lähestyi Joosefin leiriä, Jaakob huomasi leirin, joka oli tulossa häntä kohti Joosefin kanssa, ja se miellytti häntä, ja Jaakob hämmästyi siitä.
13 Ja Jaakob sanoi Juudalle: "Kuka on tuo mies, jonka minä näen Egyptin leirissä puettuna kuninkaallisiin vaatteisiin, yllään hyvin punainen vaate ja päässään kuninkaallinen kruunu, joka on noussut vaunuistaan ja tulee meitä kohti?" Ja Juuda vastasi isälleen sanoen: "Hän on sinun poikasi Joosef, kuningas." Ja Jaakob iloitsi nähdessään poikansa kirkkauden.
14 Ja Joosef tuli isänsä luo ja kumarsi isälleen, ja kaikki leirin miehet kumartuivat hänen kanssaan maahan Jaakobin edessä.
15 Ja katso, Jaakob juoksi ja kiirehti poikansa Joosefin luo ja lankesi hänen kaulaansa ja suuteli häntä, ja he itkivät, ja myös Joosef halasi isäänsä ja suuteli häntä, ja he itkivät, ja kaikki Egyptin kansa itki heidän kanssaan.
16 Ja Jaakob sanoi Joosefille: "Nyt minä kuolen ilolla, kun olen nähnyt sinun kasvosi, sillä sinä olet vielä elossa ja loistossa."
17 Ja Jaakobin pojat ja heidän vaimonsa ja lapsensa ja palvelijansa ja koko Jaakobin perhe itkivät Joosefin kanssa katkerasti, ja he suutelivat häntä ja itkivät katkerasti hänen kanssaan.
18 Ja Joosef ja kaikki hänen kansansa palasivat sen jälkeen kotiin Egyptiin, ja Jaakob ja hänen poikansa ja kaikki hänen taloutensa lapset tulivat Joosefin kanssa Egyptiin, ja Joosef sijoitti heidät Egyptin parhaaseen osaan, Gosenin maahan.
19 Niin Joosef sanoi isälleen ja veljilleen: "Minä menen ylös ja ilmoitan faraolle sanoen: 'Veljeni ja isäni perhe ja kaikki heidän omaisuutensa ovat tulleet minun luokseni, ja katso, he ovat Gosenin maassa.'"
20 Niin Joosef teki niin ja otti veljistään Ruubenin, Isaskarin, Sebulonin ja veljensä Benjaminin ja asetti heidät faraon eteen.
21 Ja Joosef puhui faraolle sanoen: "Veljeni ja isäni perhe ja kaikki heidän omaisuutensa, lampaat ja karja karjoineen, ovat tulleet minun luokseni Kanaanin maasta asumaan Egyptissä, sillä nälänhätä oli kova heidän keskuudessaan.
22 Ja farao sanoi Joosefille: "Aseta isäsi ja veljesi maan parhaaseen osaan äläkä kiellä heiltä kaikkea hyvää, vaan anna heidän syödä maan rasvaa."
23 Joosef vastasi sanoen: "Katso, minä olen asettanut heidät Gosenin maahan, sillä he ovat paimenia; jääkööt he siis Goseniin kaitsemaan laumojaan erillään egyptiläisistä."
24 Ja farao sanoi Joosefille: "Tee veljillesi kaikki, mitä he sinulle sanovat." Jaakobin pojat kumarsivat faraon edessä ja lähtivät hänen luotaan rauhassa. Sen jälkeen Joosef vei isänsä faraon eteen.
25 Ja Jaakob tuli ja kumarsi faraon edessä, ja Jaakob siunasi faraon, ja sitten hän meni ulos; ja Jaakob ja kaikki hänen poikansa ja koko hänen perheensä asuivat Gosenin maassa.
26 Jaakobin toisena vuonna, eli hänen sadankolmantenakymmenentenä elinvuotenaan, Joosef elätti isäänsä, veljiään ja koko isänsä taloutta, antamalla leipää heidän lastensa mukaan kaikkina nälänhädän päivinä, eikä heiltä puuttunut mitään.
27 Ja Joosef antoi heille parhaan osan koko maasta; Egyptin paras oli heillä koko Joosefin elinaikana; ja Joosef antoi myös heille ja koko isänsä perheelle vaatteita ja vaatetta vuodesta vuoteen; ja Jaakobin pojat asuivat turvallisesti Egyptissä koko veljensä elinaikana.
28 Ja Jaakob söi aina Joosefin pöydässä, eivätkä Jaakob ja hänen poikansa poistuneet Joosefin pöydästä päivällä eivätkä yöllä, paitsi mitä Jaakobin lapset söivät omissa kodeissaan.
29 Ja koko egyptiläinen söi Joosefin suvun leipää nälänhädän päivinä, sillä kaikki egyptiläiset myivät kaiken, mitä heille kuului, nälänhädän vuoksi.
30 Ja Joosef osti kaikki Egyptin maat ja pellot leipää varten faaraon laskuun, ja Joosef toimitti koko Egyptille leipää kaikkina nälänhädän päivinä, ja Joosef keräsi kaiken hopean ja kullan, joka tuli hänelle viljaa vastaan, jota he ostivat kaikkialta maasta, ja hän keräsi paljon kultaa ja hopeaa, valtavan määrän onyksikiviä, bdelliumia ja arvokkaita vaatteita lisäksi, jotka he toivat Joosefille joka puolelta maata, kun heidän rahansa olivat loppuneet.
31 Ja Joosef otti kaiken käsiinsä tulleen hopean ja kullan, noin seitsemänkymmentäkaksi talenttia kultaa ja hopeaa, sekä onyksikiviä ja bdelliumia hyvin runsaasti. Ja Joosef meni ja kätki ne neljään osaan: yhden osan hän kätki erämaahan lähelle Punaista merta ja toisen osan Perat-virran varrelle, ja kolmannen ja neljännen osan hän kätki erämaahan vastapäätä Persian ja Meedian erämaata.
32 Ja hän otti osan jäljellä olevasta kullasta ja hopeasta ja antoi sen kaikille veljilleen ja koko isänsä taloudelle ja kaikille isänsä talon naisille, ja loput hän vei faraon taloon, noin kaksikymmentä talenttia kultaa ja hopeaa.
33 Ja Joosef antoi kaiken jäljellä olevan kullan ja hopean faaraolle, ja faarao pani sen aarrekammioon, ja nälänhätä

lakkasi sen jälkeen maassa, ja he kylvivät ja leikkasivat satoa koko maassa, ja he saivat tavanomaisen määränsä vuodesta toiseen; heiltä ei puuttunut mitään.
34 Ja Joosef asui turvallisesti Egyptissä, ja koko maa oli hänen hallinnassaan, ja hänen isänsä ja kaikki hänen veljensä asuivat Gosenin maassa ja ottivat sen haltuunsa.
35 Ja Joosef oli hyvin vanha, ikääntynyt, ja hänen kaksi poikaansa, Efraim ja Manasse, pysyivät jatkuvasti Jaakobin talossa yhdessä veljiensä, Jaakobin poikien lasten, kanssa oppiakseen Herran teitä ja hänen lakiaan.
36 Ja Jaakob ja hänen poikansa asuivat Egyptin maassa, Gosenin maassa, ja he ottivat sen omakseen, ja he olivat hedelmälliset ja lisääntyivät siellä.

LUKU 56

1 Ja Jaakob eli Egyptin maassa seitsemäntoista vuotta, ja Jaakobin päivät ja elinvuodet olivat sata neljäkymmentä seitsemän vuotta.
2 Siihen aikaan Jaakobiin iski se sairaus, johon hän kuoli, ja hän lähetti hakemaan poikansa Joosefin Egyptistä. Ja hänen poikansa Joosef tuli Egyptistä, ja Joosef tuli isänsä luo.
3 Ja Jaakob sanoi Joosefille ja pojilleen: "Katso, minä kuolen, ja teidän isienne Jumala pitää teistä huolen ja tuo teidät takaisin siihen maahan, jonka Herra vannotulla valalla on luvannut antaa teille ja teidän lapsillenne teidän jälkeenne. Nyt siis, kun olen kuollut, hautaakaa minut Makpelan luolaan Hebronin luona Kanaanin maassa, isieni viereen.
4 Ja Jaakob vannotti poikansa, että he hautaisivat hänet Makpelaan, Hebroniin, ja hänen poikansa vannoivat hänelle tästä asiasta.
5 Ja hän käski heitä sanoen: "Palvelkaa Herraa, Jumalaanne, sillä hän, joka pelasti teidän isänne, pelastaa teidätkin kaikista vaikeuksista."
6 Ja Jaakob sanoi: "Kutsukaa kaikki lapsenne minun luokseni", ja kaikki Jaakobin poikien lapset tulivat ja istuivat hänen eteensä, ja Jaakob siunasi heidät, ja hän sanoi heille: "Herra, teidän isienne Jumala, antakoon teille tuhatkertaisesti ja siunatkoon teitä, ja antakoon hän teille isänne Abrahamin siunauksen." Ja kaikki Jaakobin poikien lapset lähtivät liikkeelle sinä päivänä, sen jälkeen kun hän oli siunannut heidät.
7 Ja seuraavana päivänä Jaakob kutsui jälleen poikansa, ja he kaikki kokoontuivat ja tulivat hänen luokseen ja istuivat hänen eteensä, ja Jaakob siunasi sinä päivänä poikansa ennen kuolemaansa, jokaisen miehen hän siunasi siunauksensa mukaan; katso, se on kirjoitettuna Herran lain kirjassa, joka kuuluu Israelille.
8 Ja Jaakob sanoi Juudalle: "Minä tiedän poikani, että sinä olet veljiesi sankari; hallitse heitä, ja poikasi hallitsevat poikiaan ikuisesti."
9 Opeta vain pojillesi jousi ja kaikki sota-aseet, jotta he taistelevat veljiensä taisteluita, jotka hallitsevat vihollisiaan.
10 Ja Jaakob käski sinä päivänä taas poikiaan sanoen: "Katso, minut kootaan tänä päivänä kansani tykö; viekää minut Egyptistä ja hautatkaa minut Makpelan luolaan, niin kuin olen käskenyt teidän tehdä niin."
11 Mutta pitäkäähän silmällä, ettette te, kukaan pojistanne kantako minua. Näin teidän on tehtävä minulle, kun kannatte ruumiini ja viette sen kanssani Kanaanin maahan haudattavaksi.
12 Juuda, Isaskar ja Sebulon kantavat paarejani idässä, Ruuben, Simeon ja Gad etelässä, Efraim, Manasse ja Benjamin lännessä ja Dan, Asser ja Naftali pohjoisessa.
13 Älköön Leevin kantako sitä mukanasi, sillä hän ja hänen poikansa kantavat Herran liitonarkkia israelilaisten kanssa leirissä. Älköönkä poikani Joosefinkaan sitä kannettava, sillä niin kuin kuninkaan, niin olkoon hänen kunniansa. Mutta Efraim ja Manasse tulevat heidän sijaansa.
14 Näin sinun on tehtävä minulle, kun viet minut pois: älä laiminlyö mitään kaikesta, mitä minä käsken sinun tehdä. Ja kun teet näin minulle, Herra muistaa sinua ja lapsiasi sinun jälkeesi ikuisesti.
15 Ja te, poikani, kunnioittakaa kukin veljeänne ja sukulaistanne ja käskekää lapsianne ja lastenne lapsia palvelemaan Herraa, isienne Jumalaa, kaikkina päivinänne.
16 Jotta sinä ja sinun lapsesi ja lastesi lapset saisitte elää pitkään maassa ikuisesti, kun teette sitä, mikä on hyvää ja oikeamielistä Herran, sinun Jumalasi, silmissä, vaeltamalla kaikilla hänen teillään.
17 Ja sinä, poikani Joosef, anna anteeksi veljiesi vääryydet ja kaikki heidän pahat tekonsa siinä vahingossa, jonka he sinulle aiheuttivat, sillä Jumala tarkoitti sen sinun ja lastesi parhaaksi.
18 Ja oi poikani, älä jätä veljiäsi Egyptin asukkaiden huostaan äläkä loukkaa heidän tunteitaan, sillä katso, minä jätän heidät Jumalan käsiin ja sinun käsiisi varjelemaan heitä egyptiläisiltä; ja Jaakobin pojat vastasivat isälleen sanoen: Oi, isämme, kaiken, mitä olet käskenyt meidän tehdä, me teemme; olkoon Jumala vain meidän kanssamme.
19 Ja Jaakob sanoi pojilleen: "Olkoon Jumala teidän kanssanne, kun noudatatte kaikkia hänen teitään; älkää poikkeako hänen teiltänsä, älkää oikealle älkääkä vasemmalle, vaan tehkää sitä, mikä on hyvää ja oikeamielistä hänen silmissään.
20 Sillä minä tiedän, että teitä kohtaa maan myöhempinä päivinä paljon ja ankaria vastoinkäymisiä. Niin, teidän lapsenne ja lastenlapset, palvelkaa ainoastaan Herraa, niin hän pelastaa teidät kaikista vastoinkäymisistä.
21 Ja kun te seuraatte Jumalaa palvelemaan häntä ja opetatte lapsianne ja lastenne lapsia tuntemaan Herran, silloin Herra herättää teille ja lapsillenne palvelijan lastenne keskuudesta, ja Herra pelastaa teidät käden kautta kaikesta ahdistuksesta ja tuo teidät pois Egyptistä ja tuo teidät takaisin isienne maahan, että te sen turvallisesti perisitte.
22 Ja Jaakob lakkasi käskemästä poikiaan, veti jalkansa vuoteeseen ja kuoli, ja hänet koottiin isiensä tykö.
23 Ja Joosef lankesi isänsä päälle, ja tämä huusi ja itki hänen tähtensä, ja tämä suuteli häntä, ja hän huusi katkeralla äänellä ja sanoi: "Oi isäni, isäni!"
24 Ja hänen poikansa vaimot ja koko hänen perheensä tulivat ja lankesivat Jaakobin päälle ja itkivät hänen perässään ja valittivat Jaakobin tähden hyvin suurella äänellä.
25 Ja kaikki Jaakobin pojat nousivat yhdessä ja repäisivät vaatteensa ja panivat säkit lanteilleen ja lankesivat kasvoilleen ja he heittivät tomua päänsä päälle kohti taivasta.

26 Ja asia kerrottiin Osnatille, Joosefin vaimolle, ja hän nousi ja pani säkin ylleen. Ja hän ja kaikki egyptiläiset naiset tulivat suremaan ja itkemään Jaakobia.
27 Ja kaikki Egyptin kansa, joka tunsi Jaakobin, tuli sinä päivänä, kun he kuulivat tämän, ja koko Egypti itki monta päivää.
28 Ja myös Kanaanin maasta naiset tulivat Egyptiin, kun he kuulivat Jaakobin kuolleen, ja he itkivät häntä Egyptissä seitsemänkymmentä päivää.
29 Ja tämän jälkeen tapahtui, että Joosef käski palvelijoitaan, lääkäreitä, palsamoimaan hänen isänsä mirhalla ja suitsukkeella ja kaikenlaisilla suitsukkeilla ja hajusteilla, ja lääkärit palsamoivat Jaakobin, niin kuin Joosef oli heille käskenyt.
30 Ja kaikki Egyptin kansa ja vanhimmat ja kaikki Gosenin maan asukkaat itkivät ja valittivat Jaakobia, ja kaikki hänen poikansa ja hänen taloutensa lapset valittivat ja murehtivat isäänsä Jaakobia monta päivää.
31 Ja seitsemänkymmenen päivän kuluttua, kun hänen itkupäivänsä olivat kuluneet, Joosef sanoi faraolle: "Minä menen ja hautaan isäni Kanaanin maahan, niin kuin hän vannotti minua, ja sitten minä palaan takaisin."
32 Ja farao lähetti Joosefin sanomaan: "Mene ja hautaa isäsi, niin kuin hän oli sanonut ja niin kuin hän sinua vannotti." Niin Joosef nousi kaikkien veljiensä kanssa mennäkseen Kanaanin maahan hautaamaan isäänsä Jaakobia, niin kuin hän oli heille käskenyt.
33 Ja farao käski kuuluttaa kaikkialla Egyptissä ja sanoa: "Joka ei mene Joosefin ja hänen veljiensä kanssa Kanaanin maahan hautaamaan Jaakobia, hänen on kuoltava."
34 Ja koko Egypti kuuli faraon julistuksen, ja he kaikki nousivat yhdessä, ja kaikki faraon palvelijat ja hänen talonsa vanhimmat ja kaikki Egyptin maan vanhimmat menivät Joosefin kanssa ylös, ja kaikki faraon virkamiehet ja aateliset menivät ylös Joosefin palvelijoina, ja he menivät hautaamaan Jaakobia Kanaanin maahan.
35 Ja Jaakobin pojat kantoivat paaria, joilla hän makasi; aivan niin kuin heidän isänsä oli heille käskenyt, niin hänen poikansa tekivät hänelle.
36. Paari oli tehty puhtaasta kullasta ja oli yltympäri upotettu onyksikivillä ja bdelliumkivellä; ja paarien päällys oli kullalla kudottu, langoilla yhdistetty, ja niiden päällä oli onyksikivistä ja bdelliumkivestä tehdyt koukut.
37 Ja Joosef asetti isänsä Jaakobin päähän suuren kultaisen kruunun ja antoi hänen käteensä kultaisen valtikan, ja he ympäröivät paareja, niin kuin kuninkaiden tapa oli heidän eläessään.
38 Ja kaikki Egyptin joukot kulkivat hänen edellään tässä rivistössä, ensin kaikki faraon ja Joosefin väkevät miehet, ja heidän jälkeensä muut Egyptin asukkaat, ja heillä kaikilla oli miekat ja haarniska, ja heillä oli sota-asut yllään.
39 Ja kaikki itkijät ja surevat kulkivat paareja vastapäätä, kulkien ja itkien ja valittaen, ja muu kansa kulki paareja seuraten.
40 Ja Joosef ja hänen perheensä menivät yhdessä paareille paljain jaloin ja itkien, ja muut Joosefin palvelijat kulkivat hänen ympärillään; jokaisella oli koristuksensa päässään, ja heillä kaikilla oli sota-aseensa.
41 Ja viisikymmentä Jaakobin palvelijaa kulki paareiden edellä ja sirottelivat tien varrelle mirhaa ja aloeta ja kaikenlaisia tuoksuvia voiteita. Kaikki Jaakobin pojat, jotka kantoivat paareja, kävelivät tuoksuastian päällä, ja Jaakobin palvelijat kulkivat heidän edellään sirotellen tuoksuja tien varrelle.
42 Ja Joosef meni ylös suuren leirin kanssa, ja he tekivät näin joka päivä, kunnes he saapuivat Kanaanin maahan ja tulivat Atadin puimatantereelle, joka oli Jordanin toisella puolella, ja he valittivat siinä paikassa äärimmäisen suurta ja raskasta surua.
43 Ja kaikki Kanaanin kuninkaat kuulivat tästä ja he kaikki lähtivät liikkeelle, jokainen mies talostaan, kolmekymmentäyksi Kanaanin kuningasta, ja he kaikki tulivat miestensä kanssa suremaan ja itkemään Jaakobia.
44 Ja kaikki nämä kuninkaat näkivät Jaakobin paareja, ja katso, Joosefin kruunu oli niiden päällä, ja hekin panivat kruununsa paareille ja ympäröivät sen kruunuilla.
45 Ja kaikki nämä kuninkaat tekivät siinä paikassa suuren ja raskaan surun Jaakobin ja Egyptin poikien kanssa Jaakobin johdosta, sillä kaikki Kanaanin kuninkaat tiesivät Jaakobin ja hänen poikiensa urhoollisuuden.
46 Ja Esaulle kantautui tämä sanoma: "Jaakob kuoli Egyptissä, ja hänen poikansa ja koko Egypti vievät hänet Kanaanin maahan haudattavaksi."
47 Ja Esau kuuli tämän, ja hän asui Seirin vuoristossa, ja hän nousi poikiensa ja kaiken kansansa ja koko perheensä kanssa, erittäin suuren kansan kanssa, ja he tulivat suremaan ja itkemään Jaakobia.
48 Ja tapahtui, että kun Esau tuli, hän suri veljeään Jaakobia, ja koko Egypti ja koko Kanaan nousivat jälleen ja valittivat Esaun kanssa Jaakobia siinä paikassa.
49 Ja Joosef ja hänen veljensä toivat isänsä Jaakobin sieltä, ja he menivät Hebroniin hautaamaan Jaakobin luolaan hänen isiensä viereen.
50 Ja he tulivat Kireat-Arbaan, luolaan, ja heidän tullessaan Esau poikineen seisoi Joosefin ja veljiensä edessä esteenä luolassa ja sanoi: "Jaakobia ei haudata sinne, sillä se kuuluu meille ja isällemme."
51 Ja Joosef ja hänen veljensä kuulivat Esaun poikien sanat, ja he vihastuivat kovin. Ja Joosef lähestyi Esauta ja sanoi: "Mitä he ovat puhuneet? Isäni Jaakob osti sen sinulta suurilla rikkauksilla Iisakin kuoltua, nyt kaksikymmentäviisi vuotta sitten, ja myös koko Kanaanin maan hän osti sinulta ja pojiltasi ja jälkeläisiltäsi sinun jälkeesi."
52 Ja Jaakob osti sen pojilleen ja jälkeläisilleen ikuiseksi perinnöksi; miksi sinä tänä päivänä puhut tällaista?
53 Esau vastasi sanoen: "Sinä puhut valhetta ja valehtelet, sillä en minä ole myynyt mitään omaani koko tässä maassa, niin kuin sanot, eikä veljeni Jaakob ostanut mitään omaani tästä maasta."
54 Ja Esau puhui nämä asiat pettääkseen Joosefin sanoillaan, sillä Esau tiesi, ettei Joosef ollut läsnä noina päivinä, kun Esau myi kaiken, mitä hänelle kuului Kanaanin maassa, Jaakobille.
55 Ja Joosef sanoi Esaulle: "Isäni on varmasti liittänyt nämä asiat sinun kanssasi kauppakirjaan ja vahvistanut ne todistajien kanssa; ja katso, ne ovat meidän luonamme Egyptissä."
56 Esau vastasi ja sanoi hänelle: "Tuo tänne kirja. Kaikki, mitä siinä löydät, niin me teemme."
57 Niin Joosef kutsui veljensä Naftalin luokseen ja sanoi: "Ole kiireesti, älä viivyttele, vaan juokse Egyptiin ja tuo

tänne kaikki asiakirjat: ostokirja, sinetöity asiakirja ja avoin asiakirja sekä kaikki ensimmäiset asiakirjat, joihin kaikki esikoisoikeuden tapahtumat on kirjoitettu. Tuo."
58 Ja tuo heidät tänne meille, että me saisimme heiltä tietää kaikki Esaun ja hänen poikiensa sanat, jotka he tänä päivänä puhuivat.
59 Ja Naftali kuuli Joosefin ääntä ja kiiruhti juoksemaan alas Egyptiin, ja Naftali oli kevyempi jalanjäljissä kuin kukaan muu erämaassa oleva peura, sillä hän kulki tähkien päällä niitä murskaamatta.
60 Ja kun Esau näki, että Naftali oli mennyt hakemaan aikakirjoja, hän ja hänen poikansa lisäsivät vastarintaansa luolaa vastaan, ja Esau ja kaikki hänen kansansa nousivat Joosefia ja hänen veljiään vastaan taistelemaan.
61 Ja kaikki Jaakobin pojat ja Egyptin kansa taistelivat Esauta ja hänen miehiään vastaan, ja Esaun pojat ja hänen kansansa lyötiin Jaakobin poikien edessä, ja Jaakobin pojat surmasivat Esaun kansasta neljäkymmentä miestä.
62 Ja Kuusim, Jaakobin pojan Danin poika, oli siihen aikaan Jaakobin poikien kanssa, mutta hän oli noin sadan kyynärän päässä taistelupaikasta, sillä hän pysyi Jaakobin poikien lasten kanssa Jaakobin paareiden luona vartioimassa sitä.
63 Ja Chushim oli mykkä ja kuuro, mutta hän ymmärsi ihmisten keskuudessa kuuluvan kauhistuksen äänen.
64 Ja hän kysyi sanoen: "Miksi ette haudaa kuolleita, ja mikä tämä suuri kauhistus on?" Ja he vastasivat hänelle Esaun ja hänen poikiensa sanoilla; ja hän juoksi Esaun luo taistelun keskellä, ja tämä surmasi Esaun miekalla ja löi hänen päänsä irti, ja se lensi kauas, ja Esau kaatui taistelun väkijoukkoon.
65 Ja kun Kushim teki tämän, Jaakobin pojat voittivat Esaun pojat, ja Jaakobin pojat hautasivat isänsä Jaakobin väkisin luolaan, ja Esaun pojat näkivät sen.
66 Ja Jaakob haudattiin Hebroniin, Makpelan luolaan, jonka Abraham oli ostanut Heetin lapsilta hautapaikaksi, ja hänet haudattiin hyvin kalliissa vaatteissa.
67 Eikä kenellekään kuninkaalle osoitettu sellaista kunniaa kuin Joosef osoitti isälleen tämän kuollessa, sillä hän hautasi hänet suurella kunnialla, kuten kuninkaiden hautaaminen.
68 Ja Joosef ja hänen veljensä pitivät seitsemän päivän surujuhlan isänsä muistoksi.

LUKU 57

1 Ja tämän jälkeen Esaun pojat sotivat Jaakobin poikia vastaan, ja Esaun pojat taistelivat Jaakobin poikia vastaan Hebronissa, ja Esau makasi yhä kuolleena, eikä häntä ollut haudattu.
2 Ja taistelu heidän välillään oli ankara, ja Esaun pojat lyötiin Jaakobin poikien edessä, ja Jaakobin pojat surmasivat Esaun pojista kahdeksankymmentä miestä, eikä yksikään Jaakobin poikien kansasta kuollut; ja Joosefin käsi voitti koko Esaun poikien kansan, ja hän otti Sefon, Elifasin pojan, Esaun pojan, ja viisikymmentä hänen miestään vangiksi, ja hän sitoi heidät rautakahleilla ja antoi heidät palvelijoidensa käsiin viedäkseen heidät Egyptiin.
3 Ja tapahtui, että kun Jaakobin pojat olivat ottaneet Sefon ja hänen kansansa vankeuteen, kaikki jäljellä olevat pelkäsivät suuresti henkensä edestä Esaun talosta, että heidätkin otettaisiin vankeuteen, ja he kaikki pakenivat Elifasin, Esaun pojan, ja hänen kansansa kanssa Esaun ruumiin kanssa, ja he menivät tielleen Seirin vuorelle.
4 Ja he tulivat Seirin vuorelle ja hautasivat Esaun Seiriin, mutta he eivät olleet tuoneet hänen päätään mukanaan Seiriin, sillä se oli haudattu siihen paikkaan, jossa taistelu oli käyty Hebronissa.
5 Ja tapahtui, että kun Esaun pojat olivat paenneet Jaakobin poikien edestä, Jaakobin pojat ajoivat heitä takaa Seirin rajoille asti, mutta he eivät surmanneet yhtäkään miestä heidän joukostaan, kun he ajoivat heitä takaa, sillä Esaun ruumis, jonka he kantoivat mukanaan, herätti heidän hämmennyksensä, niin että he pakenivat, ja Jaakobin pojat kääntyivät takaisin heistä ja tulivat paikkaan, jossa heidän veljensä olivat Hebronissa, ja he pysyivät siellä sinä päivänä ja seuraavana päivänä, kunnes he lepäsivät taistelusta.
6 Kolmantena päivänä he kokosivat kaikki horilaisen Seirin pojat ja kaikki idän lapset, kansan joukon kuin meren hiekka, ja he menivät ja tulivat alas Egyptiin taistelemaan Joosefia ja hänen veljiään vastaan pelastaakseen veljensä.
7 Ja Joosef ja kaikki Jaakobin pojat kuulivat, että Esaun pojat ja idän lapset olivat tulleet heidän kimppuunsa taistelemaan pelastaakseen veljensä.
8 Ja Joosef ja hänen veljensä ja Egyptin väkevät miehet lähtivät taistelemaan Ramseksen kaupungissa, ja Joosef ja hänen veljensä antoivat valtavan iskun Esaun poikien ja idän lasten keskuuteen.
9 Ja he surmasivat heistä kuusisataatuhatta miestä, ja he surmasivat heidän joukossaan kaikki Seirin Horilaisen lasten väkevät miehet; heistä jäi jäljelle vain muutama, ja he surmasivat myös suuren osan idän lapsista ja Esaun lapsista; ja Elifas, Esaun poika, ja kaikki idän lapset pakenivat Joosefia ja hänen veljiään.
10 Ja Joosef ja hänen veljensä ajoivat heitä takaa, kunnes he tulivat Sukkotiin, ja vielä he surmasivat heistä Sukkotissa kolmekymmentä miestä, ja loput pakenivat ja pakenivat kukin kaupunkiinsa.
11 Ja Joosef ja hänen veljensä ja Egyptin sankarit palasivat heidän luotaan iloiten ja hyväntuulisilla mielillä, sillä he olivat lyöneet kaikki heidän vihollisensa.
12 Ja Sefo, Elifasin poika, ja hänen miehensä olivat yhä orjina Egyptissä Jaakobin poikien palveluksessa, ja heidän tuskat lisääntyivät.
13 Ja kun Esaun ja Seirin pojat palasivat maahansa, Seirin pojat näkivät, että he kaikki olivat joutuneet Jaakobin poikien ja Egyptin kansan käsiin Esaun poikien taistelun tähden.
14 Ja Seirin pojat sanoivat Esaun pojille: "Te olette nähneet, ja siksi te tiedätte, että tämä leiri oli teidän tähtenne, eikä yksikään sankari tai soturi ole jäänyt jäljelle.
15 Niin menkää siis pois maaltamme, menkää luotamme Kanaanin maahan, isienne asuinmaahan; miksi teidän lapsenne perivät meidän lastemme perinnön tulevina päivinä?
16 Mutta Esaun lapset eivät totelleet Seirin lapsia, ja Seirin lapset harkitsivat sotaa heitä vastaan.
17 Ja Esaun lapset lähettivät salaa sanan Angeialle, Afrikan kuninkaalle, se on Dinhaballe, ja sanoivat:

18 Lähetä meille miehistäsi, ja tulkoot he luoksemme, niin me taistelemme yhdessä horilaisen Seirin lasten kanssa, sillä he ovat päättäneet taistella meitä vastaan ajaakseen meidät pois maasta.
19 Ja Dinhaban kuningas Angeas teki niin, sillä hän oli noina päivinä ystävällinen Esaun lapsille, ja Angeas lähetti Esaun lapsille viisisataa urhoollista jalkamiestä ja kahdeksansataa ratsumiestä.
20 Ja Seirin lapset lähettivät idän lapsille ja Midianin lapsille tämän sanan: "Te olette nähneet, mitä Esaun lapset ovat meille tehneet, heidän takiaan me olemme melkein kaikki tuhoutuneet, kun he taistelivat Jaakobin poikia vastaan.
21 Tulkaa siis nyt meidän luoksemme ja auttakaa meitä, ja me taistelemme heitä vastaan yhdessä ja ajamme heidät pois maasta ja kostamme veljiemme puolesta, jotka kuolivat heidän tähtensä taistelussa veljiään, Jaakobin poikia, vastaan.
22 Ja kaikki idän miehet kuulivat Seirin lapsia, ja he tulivat heidän luokseen noin kahdeksansataa miestä paljastettuine miekkoineen, ja Esaun miehet taistelivat Seirin miehiä vastaan siihen aikaan Paranin erämaassa.
23 Ja Seirin lapset voittivat silloin Esaun lapset, ja Seirin lapset surmasivat sinä päivänä Esaun lapsista siinä taistelussa noin kaksisataa miestä Angeiaan, Dinhaban kuninkaan, kansasta.
24 Ja toisena päivänä Esaun lapset tulivat jälleen taistelemaan Seirin lapsia vastaan, ja taistelu oli ankara Esaun lapsille tällä toisella kerralla, ja se ahdisti heitä suuresti Seirin lasten takia.
25 Kun Esaun lapset näkivät, että Seirin lapset olivat heitä mahtavampia, jotkut Esaun lapsista kääntyivät auttamaan Seirin lapsia, heidän vihollisiaan.
26 Ja vielä Esaun lasten kansasta kaatui toisessa taistelussa viisikymmentäkahdeksan miestä Angeiasin, Dinhaban kuninkaan, luona.
27 Ja kolmantena päivänä Esaun lapset kuulivat, että jotkut heidän veljistään olivat kääntyneet heistä pois taistelemaan heitä vastaan toisessa taistelussa; ja Esaun lapset surevat kuullessaan tämän.
28 Ja he sanoivat: "Mitä meidän pitää tehdä veljillemme, jotka kääntyivät meistä pois auttamaan vihollisiamme Seirin lapsia?" Niin Esaun lapset lähettivät taas sanan Angeialle, Dinhaban kuninkaalle, ja sanoivat:
29 Lähetä meille jälleen muita miehiä, että voisimme heidän kanssaan taistella Seirin lapsia vastaan, sillä he ovat jo kaksi kertaa meitä voimakkaampia.
30 Ja Angeas lähetti jälleen Esaun lasten luo noin kuusisataa urhoollista miestä, ja he tulivat auttamaan Esaun lapsia.
31 Ja kymmenen päivän kuluttua Esaun lapset sotivat jälleen Seirin lapsia vastaan Paranin erämaassa, ja taistelu oli hyvin ankara Seirin lapsille, ja Esaun lapset voittivat tänä aikana Seirin lapset, ja Seirin lapset lyötiin Esaun lasten edessä, ja Esaun lapset surmasivat heistä noin kaksituhatta miestä.
32 Ja kaikki Seirin lasten urhot kuolivat tässä taistelussa, ja vain heidän pienet lapsensa jäivät kaupunkeihinsa.
33 Ja koko Midian ja idän lapset pakenivat taistelua, ja he jättivät Seirin lapset ja pakenivat, kun he näkivät, että taistelu oli heitä vastaan ankara. Ja Esaun lapset ajoivat takaa kaikkia idän lapsia, kunnes he saapuivat heidän maahansa.
34 Ja Esaun lapset surmasivat heistä vielä noin kaksisataaviisikymmentä miestä, ja Esaun lasten kansasta kaatui tuossa taistelussa noin kolmekymmentä miestä, mutta tämä onnettomuus kohtasi heitä, koska heidän veljensä kääntyivät heistä pois auttamaan horilaisen Seirin lapsia, ja Esaun lapset kuulivat jälleen veljiensä pahoista teoista, ja he surivat jälleen tämän asian vuoksi.
35 Ja taistelun jälkeen tapahtui, että Esaun lapset palasivat takaisin ja tulivat kotiin Seiriin, ja Esaun lapset surmasivat ne, jotka olivat jääneet Seirin lasten maahan; he surmasivat myös heidän vaimonsa ja pienokaiset, eivätkä he jättäneet eloon yhtäkään sielua paitsi viisikymmentä nuorta poikaa ja neitoa, jotka he antoivat elää, eivätkä Esaun lapset surmanneet heitä, ja poikasista tuli heidän orjiaan, ja neitot he ottivat vaimoikseen.
36 Ja Esaun lapset asuivat Seirissä Seirin lasten paikalla ja perivät heidän maansa ja ottivat sen omakseen.
37 Ja Esaun lapset ottivat kaiken, mitä maassa oli Seirin lapsille, myös heidän lampaansa, härkänsä ja tavaransa, ja kaiken, mikä Seirin lapsille kuului, Esaun lapset ottivat, ja Esaun lapset asuivat Seirissä Seirin lasten paikalla tähän päivään asti, ja Esaun lapset jakoivat maan osastoihin Esaun viidelle pojalle heidän sukujensa mukaan.
38 Ja noina päivinä tapahtui, että Esaun lapset päättivät kruunata itselleen kuninkaan siihen maahan, jonka he ottivat haltuunsa. Ja he sanoivat toisilleen: "Ei niin, sillä hän on hallitseva meitä maassamme, ja me olemme hänen neuvonsa alaisia ja hän on taisteleva taistelumme vihollisiamme vastaan", ja he tekivät niin.
39 Ja kaikki Esaun lapset vannoivat sanoen: "Ei kukaan heidän veljistään koskaan hallitsisi heitä, paitsi joku vieras mies, joka ei ole heidän veljiään, sillä kaikkien Esaun lasten sielut olivat katkeria, kukin poikaansa, veljeään ja ystäväänsä kohtaan, sen pahan tähden, jota he kärsivät veljiltään, kun he taistelivat Seirin lapsia vastaan.
40 Niin Esaun pojat vannoivat ja sanoivat: "Siitä päivästä lähtien he eivät valitse kuningasta veljiensä keskuudesta, vaan jonkun vieraasta maasta, tähän päivään asti."
41 Ja siellä oli mies Dinhaban kuninkaan Angeaan kansasta; hänen nimensä oli Bela, Beorin poika; hän oli hyvin urhoollinen mies, kaunis ja komea ja viisas kaikessa viisaudessa, ja ymmärtäväinen ja neuvokas mies; eikä Angeaan kansassa ollut ketään hänen vertaistaan.
42 Ja kaikki Esaun lapset ottivat hänet ja voitelivat hänet ja kruunasivat hänet kuninkaaksi, ja he kumarsivat häntä ja sanoivat hänelle: "Eläköön kuningas, eläköön kuningas!"
43 Ja he levittivät lakanan, ja he toivat hänelle kullekin miehelle kultaisia ja hopeisia korvakoruja tai sormuksia tai rannekoruja, ja he tekivät hänestä hyvin rikkaan hopealla ja kullalla, onyksikivillä ja bdelliumilla, ja he tekivät hänelle kuninkaallisen valtaistuimen, ja he panivat kuninkaallisen kruunun hänen päähänsä, ja he rakensivat hänelle palatsin, ja hän asui siinä, ja hänestä tuli kaikkien Esaun lasten kuningas.
44 Ja Angeiasin kansa otti palkkansa taistelustaan Esaun lapsilta, ja he menivät ja palasivat siihen aikaan isäntänsä luo Dinhabaan.

45 Ja Bela hallitsi Esaun lapsia kolmekymmentä vuotta, ja Esaun lapset asuivat maassa Seirin lasten sijaan ja asuivat turvallisesti heidän sijaansa tähän päivään asti.

LUKU 58

1 Ja tapahtui, että israelilaisten Egyptiin menon kolmantenakymmenentenäkahdentena vuonna, se on Joosefin seitsemäntenäkymmenentenä ensimmäisenä elinvuotena, sinä vuonna kuoli faarao, Egyptin kuningas, ja hänen poikansa Magron hallitsi hänen sijaansa.
2 Ja farao käski Joosefia ennen kuolemaansa olemaan pojalleen Magronille isä ja että Magronin tulisi olla Joosefin hoidossa ja hänen neuvonsa alainen.
3 Ja koko Egypti suostui tähän, että Joosefista tulisi heidän kuninkaansa, sillä kaikki egyptiläiset rakastivat Joosefia niin kuin ennenkin, ainoastaan faaraon poika Magron istui isänsä valtaistuimella, ja hänestä tuli kuningas noina päivinä isänsä sijaan.
4 Magron oli neljäkymmentäyksi vuotta vanha alkaessaan hallita, ja hän hallitsi Egyptissä neljäkymmentä vuotta. Koko Egypti antoi hänelle nimen Faarao hänen isänsä nimen mukaan, niin kuin heidän tapansa oli tehdä jokaiselle kuninkaalle, joka hallitsi heitä Egyptissä.
5 Ja kun faarao hallitsi isänsä jälkeen, hän antoi Egyptin lait ja kaikki hallituksen asiat Joosefin käsiin, niin kuin hänen isänsä oli häntä käskenyt.
6 Ja Joosefista tuli Egyptin kuningas, sillä hän valvoi koko Egyptiä, ja koko Egypti oli hänen hoidossaan ja neuvonsa alaisena, sillä koko Egypti taipui Joosefin puolelle faaraon kuoleman jälkeen, ja he rakastivat häntä ylen määrin hallitsemaan heitä.
7 Mutta heidän joukossaan oli joitakin, jotka eivät pitäneet hänestä ja sanoivat: "Kukaan muukalainen ei saa hallita meitä." Koko Egyptin hallitus siirtyi kuitenkin noina päivinä Joosefin käsiin faaraon kuoltua, hänen ollessaan valvojana ja tehden niin kuin halusi koko maassa kenenkään puuttumatta asiaan.
8 Ja koko Egypti oli Joosefin hoidossa, ja Joosef soti kaikkia ympärillään olevia vihollisiaan vastaan ja alisti heidät; myös koko maan ja kaikki filistealaiset, Kanaanin rajoille asti, Joosef alisti, ja he olivat kaikki hänen valtansa alla ja he maksoivat Joosefille vuosittaisen veron.
9 Ja faarao, Egyptin kuningas, istui valtaistuimelle isänsä sijaan, mutta hän oli Joosefin valvonnassa ja neuvon alainen, niin kuin hän alussa oli isänsä valvonnassa.
10 Hän ei hallinnut ainoastaan Egyptin maata Joosefin neuvon alaisena, vaan Joosef hallitsi siihen aikaan koko maata Egyptistä aina suureen Perat-virtaan asti.
11 Ja Joosef menestyi kaikilla teillään, ja Herra oli hänen kanssaan, ja Herra antoi Joosefille lisää viisautta, kunniaa, loistoa ja rakkautta häntä kohtaan egyptiläisten sydämissä ja koko maassa, ja Joosef hallitsi koko maata neljäkymmentä vuotta.
12 Ja kaikki filistealaisten, Kanaanin, Siidonin ja Jordanin toisella puolella olevat maat toivat Joosefille lahjoja kaikkina hänen päivinään, ja koko maa oli Joosefin hallussa, ja he toivat hänelle vuosittaisen veron, niin kuin oli säädetty, sillä Joosef oli taistellut kaikkia ympärillä olevia vihollisiaan vastaan ja alistanut heidät, ja koko maa oli Joosefin hallussa, ja Joosef istui turvallisesti valtaistuimellaan Egyptissä.
13 Ja myös kaikki hänen veljensä, Jaakobin pojat, asuivat turvallisesti maassa kaikkina Joosefin päivinä, ja he olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät suuresti maassa, ja he palvelivat Herraa kaikkina päivinään, niin kuin heidän isänsä Jaakob oli heitä käskenyt.
14 Ja tapahtui monien päivien ja vuosien kuluttua, kun Esaun lapset asuivat rauhallisesti maassaan kuninkaansa Belan kanssa, että Esaun lapset olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät maassa, ja he päättivät mennä ja taistella Jaakobin poikia ja koko Egyptiä vastaan ja vapauttaa veljensä Sefon, Elifasin pojan, ja hänen miehensä, sillä he olivat vielä noina päivinä Joosefin orjia.
15 Ja Esaun lapset lähettivät sanan kaikille idän lapsille, ja nämä tekivät rauhan heidän kanssaan, ja kaikki idän lapset tulivat heidän luokseen mennäkseen Esaun lasten kanssa sotaan Egyptiin.
16 Ja heidän luokseen tuli myös Dinhaban kuninkaan Angeaan kansaa, ja he lähettivät myös Ismaelin lapsille, ja nämäkin tulivat heidän luokseen.
17 Ja kaikki tämä kansa kokoontui ja tuli Seiriin auttamaan Esaun lapsia heidän taistelussaan, ja tämä leiri oli hyvin suuri ja raskas väkeä, lukuisa kuin meren hiekka, noin kahdeksansataatuhatta miestä, jalkaväkeä ja ratsuväkeä, ja kaikki nämä joukot menivät alas Egyptiin taistelemaan Jaakobin poikia vastaan, ja he leiriytyivät Ramseksen luo.
18 Ja Joosef lähti veljiensä kanssa Egyptin mahtavien miesten, noin kuudensadan miehen, kanssa, ja he taistelivat heitä vastaan Ramseksen maassa; ja Jaakobin pojat taistelivat jälleen siihen aikaan Esaun lapsia vastaan, Jaakobin poikien Egyptiin menon viidentenäkymmenentenä vuonna, se on Belan hallituskauden kolmantenakymmenentenä vuonna Esaun lasten yli Seirissä.
19 Ja Herra antoi kaikki Esaun ja idän miehet Joosefin ja hänen veljiensä käsiin, ja Esaun lasten kansa ja idän miehet lyötiin Joosefin edessä.
20 Ja Esaun kansasta ja idän lapsista, jotka kaatuivat, kaatui Jaakobin poikien edessä noin kaksisataatuhatta miestä, ja heidän kuninkaansa Bela, Beorin poika, kaatui heidän kanssaan taistelussa. Ja kun Esaun lapset näkivät, että heidän kuninkaansa oli kaatunut taistelussa ja kuollut, heidän kätensä heikkenivät taistelussa.
21 Ja Joosef ja hänen veljensä ja koko Egyptin maa voittivat yhä Esaun suvun kansaa, ja koko Esaun kansa pelkäsi Jaakobin poikia ja pakeni heidän edestään.
22 Ja Joosef ja hänen veljensä ja koko Egypti ajoivat heitä takaa päivänmatkan, ja he surmasivat heiltä vielä noin kolmesataa miestä, jatkaen heidän lyömistään tiellä; ja sen jälkeen he kääntyivät takaisin heidän luotaan.
23 Ja Joosef ja kaikki hänen veljensä palasivat Egyptiin, eikä heistä puuttunut yhtäkään miestä; mutta egyptiläisistä kaatui kaksitoista miestä.
24 Ja kun Joosef palasi Egyptiin, hän määräsi Sifon ja hänen miehensä sitomaan lisää, ja he sitoivat heidät rautoihin, ja he lisäsivät heidän suruaan.
25 Ja kaikki Esaun lasten kansa ja idän miehet palasivat häpeissään kaupunkiinsa, sillä kaikki heidän kanssaan olleet sankarit olivat kaatuneet taistelussa.

26 Ja kun Esaun lapset näkivät, että heidän kuninkaansa oli kuollut taistelussa, he kiiruhtivat ja ottivat miehen idän lasten joukosta; hänen nimensä oli Jobab, Sarakin poika, Botsran maasta, ja he tekivät hänet kuninkaakseen Belan, heidän kuninkaansa, sijaan.
27 Ja Jobab istui Belan valtaistuimella kuninkaana hänen sijaansa, ja Jobab hallitsi Edomia kaikkien Esaun lasten yli kymmenen vuotta, eivätkä Esaun lapset enää menneet taistelemaan Jaakobin poikia vastaan siitä päivästä eteenpäin, sillä Esaun pojat tiesivät Jaakobin poikien urhoollisuuden ja he pelkäsivät heitä suuresti.
28 Mutta siitä päivästä lähtien Esaun lapset vihasivat Jaakobin poikia, ja viha ja vihollisuus oli heidän välillään hyvin voimakasta kaikkina päivinä, aina tähän päivään asti.
29 Ja tämän jälkeen, kymmenen vuoden kuluttua, Jobab, Serakin poika, Botsrasta, kuoli. Ja Esaun lapset ottivat miehen, jonka nimi oli Husam, Temanin maasta, ja he tekivät hänestä kuninkaan Jobabin sijaan. Ja Husam hallitsi Edomin maassa kaikkia Esaun lapsia kaksikymmentä vuotta.
30 Ja Joosef, Egyptin kuningas, ja hänen veljensä ja kaikki Israelin lapset asuivat turvallisesti Egyptissä noina päivinä yhdessä kaikkien Joosefin lasten ja hänen veljiensä kanssa, ilman esteitä tai pahoja onnettomuuksia, ja Egyptin maa oli siihen aikaan levossa sodasta Joosefin ja hänen veljiensä päivinä.

LUKU 59

1 Ja nämä ovat niiden Israelin poikien nimet, jotka asuivat Egyptissä, jotka olivat tulleet Jaakobin kanssa; kaikki Jaakobin pojat tulivat Egyptiin, jokainen perheineen.
2 Leean lapset olivat Ruuben, Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar ja Sebulon sekä heidän sisarensa Diina.
3 Ja Raakelin pojat olivat Joosef ja Benjamin.
4 Ja Silpan, Lean palvelijattaren, pojat olivat Gaad ja Asser.
5 Ja Bilhan, Raakelin palvelijattaren, pojat olivat Dan ja Naftali.
6 Ja nämä olivat heidän jälkeläisensä, jotka syntyivät heille Kanaanin maassa, ennen kuin he tulivat Egyptiin isänsä Jaakobin kanssa.
7 Ruubenin pojat olivat Hanok, Pallu, Kecron ja Karmi.
8 Ja Simeonin pojat olivat Jemuel, Jamin, Ohad, Jaakin, Sokar ja Saul, kanaanilaisen naisen poika.
9 Leevin lapset olivat Gerson, Kehat ja Merari sekä heidän sisarensa Jookebed, joka syntyi heille heidän mennessään alas Egyptiin.
10 Juudan pojat olivat Er, Onan, Seela, Peres ja Serak.
11 Ja Er ja Onan kuolivat Kanaanin maassa; ja Peresin pojat olivat Kesron ja Hamul.
12 Isaskarin pojat olivat Tola, Puva, Job ja Samar.
13 Sebulonin pojat olivat Sered, Elon ja Jakleel, ja Danin poika oli Kusim.
14 Naftalin pojat olivat Jaksel, Guni, Jetser ja Silam.
15 Ja Gadin pojat olivat Sifjon, Haggi, Suni, Esbon, Eri, Arodi ja Areli.
16 Asserin lapset olivat Jimna, Jisva, Jisvi ja Beria sekä heidän sisarensa Serak; ja Berian lapset olivat Keber ja Malkiel.
17 Benjaminin pojat olivat Bela, Beker, Asbel, Gera, Naaman, Aki, Ros, Mupim, Hupim ja Ord.
18 Ja Joosefin pojat, jotka syntyivät hänelle Egyptissä, olivat Manasse ja Efraim.
19 Ja kaikkiaan Jaakobin kupeista lähteneitä sieluja oli seitsemänkymmentä sielua; nämä olivat ne, jotka tulivat isänsä Jaakobin kanssa Egyptiin asumaan siellä. Ja Joosef ja kaikki hänen veljensä asuivat turvallisesti Egyptissä ja söivät Egyptin parhaista ruoista kaikkina Joosefin elinpäivinä.
20 Ja Joosef eli Egyptin maassa yhdeksänkymmentäkolme vuotta, ja Joosef hallitsi koko Egyptiä kahdeksankymmentä vuotta.
21 Ja kun Joosefin kuolema lähestyi, hän lähetti kutsumaan veljensä ja koko isänsä perheen, ja he kaikki kokoontuivat ja istuivat hänen eteensä.
22 Ja Joosef sanoi veljilleen ja koko isänsä perheelle: "Katso, minä kuolen, mutta Jumala pitää huolen teistä ja johdattaa teidät tästä maasta siihen maahan, jonka hän valalla vannoen on luvannut teidän isillenne antaa heille."
23 Ja kun Jumala pitää teitä silmällä ja tuo teidät täältä isienne maahan, niin tuokaa minun luunikin täältä mukaanne.
24 Ja Joosef vannotti israelilaisia heidän jälkeläisistään sanoen: "Jumala pitää varmasti huolen teistä, ja teidän on vietävä minun luuni täältä mukananne."
25 Ja tämän jälkeen tapahtui, että Joosef kuoli sinä vuonna, israelilaisten seitsemäntenäkymmenentenä ensimmäisenä vuotena, kun he menivät alas Egyptiin.
26 Ja Joosef oli sadankymmenen vuoden ikäinen kuollessaan Egyptin maassa, ja kaikki hänen veljensä ja kaikki hänen palvelijansa nousivat ja palsamoivat Joosefin, niin kuin heidän tapansa oli, ja hänen veljensä ja koko Egypti surivat häntä seitsemänkymmentä päivää.
27 Ja he panivat Joosefin arkkuun, joka oli täytetty mausteilla ja kaikenlaisilla hajusteilla, ja hautasivat hänet Sihor-virran rannalle, ja hänen poikansa ja kaikki veljensä, ja koko hänen isänsä perhe piti seitsemän päivän surujuhlan hänen muistokseen.
28 Ja tapahtui Joosefin kuoleman jälkeen, että kaikki egyptiläiset alkoivat noina päivinä hallita Israelin lapsia, ja faarao, Egyptin kuningas, joka hallitsi isänsä sijaan, otti kaikki Egyptin lait ja johti koko Egyptin hallintoa neuvojensa mukaan, ja hän hallitsi turvallisesti kansaansa.

LUKU 60

1 Kun vuosi oli kulunut seitsemänkymmentäkahdes siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptiin, Joosefin kuoleman jälkeen, pakeni Sefo, Elifasin poika, Esaun pojanpoika, Egyptistä miestensä kanssa, ja he lähtivät matkaan.
2 Ja hän tuli Afrikkaan, se on Dinhabaan, Afrikan kuninkaan Angeasin luokse, ja Angeas otti heidät vastaan suurella kunnialla ja teki Sefonista sotajoukkojensa päällikön.
3 Ja Sefo löysi suosion Angeiaan ja hänen kansansa silmissä, ja Sefo oli Angeiaan, Afrikan kuninkaan, sotajoukon päällikkö monta päivää.
4 Ja Sefo houkutteli Angeiaan, Afrikan kuninkaan, kokoamaan kaiken armeijansa menemään taistelemaan egyptiläisiä ja Jaakobin poikia vastaan ja kostamaan heille veljiensä asian.

5 Mutta Angeas ei kuunnellut Sefoa tehdäkseen tätä, sillä Angeas tiesi Jaakobin poikien voiman ja mitä he olivat tehneet hänen armeijalleen sodassaan Esaun lapsia vastaan.
6 Ja Sefo oli noina päivinä hyvin suuri Angeiaan ja koko kansansa silmissä, ja hän jatkuvasti houkutteli heitä sotimaan Egyptiä vastaan, mutta he eivät suostuneet.
7 Ja tapahtui noina päivinä, että Kittimin maassa, Puzimnan kaupungissa, oli mies nimeltä Uzu, ja Kittimin lapset julistivat hänet jumalaksi, ja mies kuoli eikä hänellä ollut poikaa, ainoastaan yksi tytär, jonka nimi oli Jania.
8 Ja neito oli ylen kaunis, suloinen ja älykäs, eikä ketään nähty hänen kaltaistaan kauneudessa ja viisaudessa koko maassa.
9 Ja Afrikan kuninkaan Angeasin kansa näki hänet ja he tulivat ja ylistivät häntä hänelle, ja Angeas lähetti sanan Kittimin lapsille, ja hän pyysi saada ottaa hänet itselleen vaimoksi, ja Kittimin kansa suostui antamaan hänet hänelle vaimoksi.
10 Ja kun Angeiaan sanansaattajat olivat lähdössä Kittimin maasta matkaansa, katso, Turnuksen, Bibentun kuninkaan, sanansaattajat tulivat Kittimiin, sillä Turnus, Bibentun kuningas, lähetti myös sanansaattajansa pyytämään Janiaa itselleen vaimoksi, sillä kaikki hänen miehensä olivat myös ylistäneet häntä hänelle, ja siksi hän lähetti kaikki palvelijansa hänen luokseen.
11 Ja Turnuksen palvelijat tulivat Kittimiin ja pyysivät Janiaa vietäväksi vaimoksi kuninkaalleen Turnukselle.
12 Ja Kittimin kansa sanoi heille: "Emme voi antaa häntä, koska Afrikan kuningas Angeas halusi hänen ottavan hänet itselleen vaimoksi ennen teidän tuloanne, ja että me antaisimme hänet hänelle. Siksi emme nyt voi tehdä tätä, että riistäisimme Angealta neiton antaaksemme hänet Turnukselle."
13 Sillä me pelkäämme suuresti Angeiasta, että hän tulisi taisteluun meitä vastaan ja tuhoaisi meidät, eikä isäntänne Turnus pystyisi pelastamaan meitä hänen kädestään.
14 Ja kun Turnuksen sanansaattajat kuulivat kaikki Kittimin lasten sanat, he palasivat isäntänsä luo ja kertoivat hänelle kaikki Kittimin lasten sanat.
15 Ja Kittimin lapset lähettivät Angeiaalle muistutuksen sanoen: "Katso, Turnus on lähettänyt hakemaan Janiaa ottaakseen hänet itselleen vaimoksi, ja näin me olemme vastanneet hänelle; ja me kuulimme, että hän on koonnut koko armeijansa sotimaan sinua vastaan, ja hän aikoo kulkea Sardunian tietä taistellakseen veljeäsi Lukusta vastaan, ja sen jälkeen hän tulee taistelemaan sinua vastaan."
16 Ja Angeas kuuli Kittimin lasten sanat, jotka he lähettivät hänelle aikakirjassa, ja hänen vihansa syttyi ja hän nousi ja kokosi koko armeijansa ja tuli meren saarten läpi Sardunian tietä veljensä Lukuksen, Sardunian kuninkaan, luo.
17 Ja Niblos, Lukuksen poika, kuuli, että hänen setänsä Angeas oli tulossa, ja hän lähti häntä vastaan suuren armeijan kanssa, ja hän suuteli ja syleili häntä, ja Niblos sanoi Angeasille: "Kun kysyt isältäni hänen vointiaan, kun menen kanssasi taistelemaan Turnusta vastaan, pyydä häntä tekemään minusta joukkojensa päällikön, ja Angeas teki niin, ja hän tuli veljensä luo, ja hänen veljensä tuli häntä vastaan, ja hän kysyi häneltä hänen vointiaan.
18 Ja Angeas kysyi veljeltään Lukukselta, miten hänen kävisi ja tekisi pojastaan Nibloksen sotajoukkojensa päälliköksi, ja Lukus teki niin. Angeas ja hänen veljensä Lukus nousivat ja menivät taisteluun Turnusta kohti, ja heidän mukanaan oli suuri armeija ja runsaslukuinen väki.
19 Ja hän tuli laivoilla, ja ne saapuivat Astarasin maakuntaan, ja katso, Turnus tuli heitä kohti, sillä hän oli mennyt Sarduniaan ja aikoi tuhota sen ja myöhemmin siirtyä sieltä Angeiaan taistelemaan häntä vastaan.
20 Ja Angeas ja hänen veljensä Lukus kohtasivat Turnuksen Kanopian laaksossa, ja taistelu heidän välillään oli siinä paikassa voimakas ja mahtava.
21 Ja taistelu oli ankara Sardunian kuninkaan Lukuksen kohdalla, ja koko hänen armeijansa kaatui, ja myös hänen poikansa Niblos kaatui siinä taistelussa.
22 Ja hänen setänsä Angeas käski palvelijoitaan tekemään Niblokselle kultaisen arkun ja panivat hänet siihen, ja Angeas taisteli jälleen Turnusta vastaan, ja Angeas oli häntä voimakkaampi, ja hän surmasi hänet ja löi kaikki hänen kansansa miekan terällä, ja Angeas kosti veljensä pojan Nibloksen asian ja veljensä Lucuksen armeijan asian.
23 Ja kun Turnus kuoli, taistelusta eloonjääneiden kädet heikkenivät, ja he pakenivat Angeiasta ja hänen veljestään Lukuksesta.
24 Ja Angeas ja hänen veljensä Lukus ajoivat heitä takaa valtatielle asti, joka on Alfanun ja Rooman välillä, ja he surmasivat koko Turnuksen armeijan miekan terällä.
25. Ja Sardunian kuningas Lukus käski palvelijoitaan tekemään messingistä arkun ja asettamaan siihen poikansa Nibloksen ruumiin ja hautaamaan hänet siihen paikkaan.
26. Ja he rakensivat sille korkean tornin valtatien varrelle ja antoivat sille nimen Nibloksen mukaan, ja sitä käytetään tähän päivään asti. Ja he hautasivat myös Bibentun kuninkaan Turnuksen sinne, Nibloksen viereen.
27 Ja katso, Alphanun ja Romahin välisellä valtatiellä on Nibloksen hauta toisella puolella ja Turnuksen hauta toisella puolella, ja niiden välillä on kiveys, joka on edelleen olemassa.
28. Ja kun Niblos haudattiin, hänen isänsä Lukus palasi armeijansa kanssa maahansa Sarduniaan, ja hänen veljensä Angeas, Afrikan kuningas, meni kansansa kanssa Bibentun kaupunkiin, joka on Turnuksen kaupunki.
29 Ja Bibentun asukkaat kuulivat hänen maineestaan ja he pelkäsivät häntä suuresti, ja he menivät häntä vastaan itkien ja rukoillen, ja Bibentun asukkaat pyysivät Angeasia olemaan tappamatta heitä eikä tuhoamatta heidän kaupunkiaan; ja hän teki niin, sillä Bibentua pidettiin noina päivinä yhtenä Kittimin lasten kaupungeista; sen tähden hän ei tuhonnut kaupunkia.
30 Mutta siitä päivästä lähtien Afrikan kuninkaan joukot menivät Kittimiin ryöstämään ja ryöstämään sitä, ja aina kun he menivät, Angeiaan sotapäämies Sefo kulki heidän mukanaan.
31 Ja tämän jälkeen Angeas kääntyi armeijansa kanssa ja he tulivat Puzimnan kaupunkiin, ja Angeas otti sieltä Janian, Uzun tyttären, vaimoksi ja toi hänet kaupunkiinsa Afrikkaan.

LUKU 61

1 Siihen aikaan faarao, Egyptin kuningas, käski kaiken kansansa rakentaa hänelle vahvan palatsin Egyptiin.
Ja hän myös käski Jaakobin poikia auttamaan egyptiläisiä rakentamisessa, ja egyptiläiset rakensivat kauniin ja tyylikkään palatsin kuninkaalliseksi asunnoksi, ja hän asui siinä ja uudisti hallintonsa ja hallitsi turvallisesti.
3 Ja Sebulon, Jaakobin poika, kuoli sinä vuonna, se on seitsemäntenäkymmenentenä toisena vuotena israelilaisten lähtöä Egyptiin. Ja Sebulon kuoli sadanneljäntoista vuoden ikäisenä, ja hänet pantiin arkkuun ja annettiin lastensa käsiin.
4 Ja seitsemäntenäkymmenentenäviidentenä vuonna kuoli hänen veljensä Simeon, joka oli sadankahdenkymmenen vuoden ikäinen kuollessaan, ja hänetkin pantiin arkkuun ja annettiin lastensa käsiin.
5 Ja Sefo, Elifasin poika, Esaun pojanpoika, Dinhaban kuninkaan Angeiaan sotajoukon päällikkö, houkutteli yhä päivittäin Angeiaan valmistautumaan taisteluun taistelemaan Jaakobin poikia vastaan Egyptissä, mutta Angeias ei halunnut tehdä tätä, sillä hänen palvelijansa olivat kertoneet hänelle kaikesta Jaakobin poikien voimasta, mitä he olivat tehneet heille taistelussaan Esaun lapsia vastaan.
6 Ja noina päivinä Sefo houkutteli päivittäin Angeiasta taistelemaan Jaakobin poikia vastaan.
7 Ja jonkin ajan kuluttua Angeas kuunteli Sefon sanoja ja suostui taistelemaan Jaakobin poikia vastaan Egyptissä, ja Angeas kokosi kaiken kansansa järjestykseen, kansan, joka oli lukuisa kuin hiekka meren rannalla, ja hän päätti mennä Egyptiin taistelemaan.
8 Ja Angeiaan palvelijoiden joukossa oli viisitoistavuotias nuorukainen, jonka nimi oli Bileam, Beorin poika, ja nuorukainen oli hyvin viisas ja ymmärsi noituuden taiteen.
9 Ja Angeas sanoi Bileamille: "Loihdi meille noituuden avulla, että tietäisimme, kuka voittaa tämän taistelun, johon nyt olemme menossa."
10 Ja Bileam käski, että heidän tulisi tuoda hänelle vahaa, ja hän teki siitä vaunujen ja ratsumiesten kaltaisuuden, jotka edustivat Angeiaan armeijaa ja Egyptin armeijaa, ja hän pani ne taitavasti valmistettuihin vesiin, jotka hänellä oli sitä varten, ja hän otti käteensä myrttipuiden oksia ja käytti oveluuttaan ja yhdisti ne veden yllä, ja vedessä hänelle ilmestyi Angeiaan joukkojen kaltaisia kuvia, jotka kaatuivat egyptiläisten ja Jaakobin poikien kaltaisten kuvien eteen.
11 Ja Bileam kertoi tämän Angeasille, ja Angeas vaipui epätoivoon eikä aseistautunut mennäkseen alas Egyptiin taistelemaan, vaan hän pysyi kaupungissaan.
12 Ja kun Sefo, Elifasin poika, näki, että Angeias oli epätoivoinen lähteäkseen taistelemaan egyptiläisiä vastaan, Sefo pakeni Angeiasta Afrikasta ja meni ja tuli Kittimiin.
13 Ja kaikki Kittimin kansa otti hänet vastaan suurella kunnialla, ja he palkkasivat hänet taistelemaan taisteluissaan kaikkina päivinä, ja Sefo rikastui äärimmäisen paljon noina päivinä, ja Afrikan kuninkaan joukot levittäytyivät edelleen noina päivinä, ja Kittimin lapset kokoontuivat ja menivät Kuptizian vuorelle Afrikan kuninkaan Angeiasin joukkojen vuoksi, jotka lähestyivät heitä.
14 Eräänä päivänä Sefo kadotti nuoren hiehon, ja hän meni etsimään sitä ja kuuli sen ammuvan vuoren ympärillä.
15 Ja Sefo meni ja näki, ja katso, vuoren juurella oli suuri luola, ja luolan suulla oli suuri kivi, ja Sefo halkaisi kiven ja tuli luolaan ja näki, ja katso, suuri eläin söi härkää; keskeltä ylöspäin se muistutti ihmistä, ja keskeltä alaspäin se muistutti eläintä, ja Sefo nousi eläimen kimppuun ja surmasi sen miekoillaan.
16 Ja Kittimin asukkaat kuulivat tästä, ja he iloitsivat suuresti ja sanoivat: "Mitä meidän pitäisi tehdä tälle miehelle, joka on surmannut tämän eläimen, joka söi meidän karjamme?"
17 Ja he kaikki kokoontuivat pyhittämään hänelle yhden päivän vuodessa, ja he antoivat sille päivän nimeksi Sefo, ja he toivat hänelle juomauhreja vuodesta toiseen sinä päivänä, ja he toivat hänelle lahjoja.
18 Siihen aikaan Jania, kuningas Angeiaan vaimon Uzun tytär, sairastui, ja Angeias ja hänen virkamiehensä kokivat hänen sairautensa raskaasti. Angeias sanoi viisaille miehilleen: "Mitä minun pitäisi tehdä Janialle ja miten parannan hänet sairaudestaan?" Ja hänen viisaat miehensä sanoivat hänelle: "Koska maamme ilma ei ole kuin Kittimin maan ilma, eikä vetemme ole kuin heidän vetensä, siksi kuningatar on tästä sairastunut."
19 Sillä ilman ja veden vaihtumisen vuoksi hän sairastui, ja myös siksi, että hän joi maassaan vain Purmasta tulevaa vettä, jonka hänen esi-isänsä olivat tuoneet silloilla ylös.
20 Ja Angeas käski palvelijoitaan, ja he toivat hänelle astioissa Purman vesiä, jotka kuuluivat Kittimille, ja he punnitsivat nuo vedet kaikilla Afrikan maan vesillä, ja he havaitsivat nuo vedet kevyemmiksi kuin Afrikan vedet.
21 Ja Angeas näki tämän, ja hän käski kaikkia virkamiehiään kokoamaan kivenhakkaajat tuhansittain ja kymmenittäin tuhansittain, ja he hakkasivat kiveä lukemattomia määriä, ja rakentajat tulivat ja rakensivat erittäin vahvan sillan, ja he kuljettivat vesilähteen Kittimin maasta Afrikkaan, ja nuo vedet olivat kuningatar Janialle ja kaikille hänen tarpeilleen, juotavaksi ja leipomiseksi, peseytymiseksi ja kylpemiseksi, ja myös kaikkien siementen, joista voi saada ravintoa, ja kaikkien maan hedelmien kastelemiseksi.
22 Ja kuningas käski, että heidän tuli tuoda Kittimin maata suurilla laivoilla, ja he toivat myös kiviä rakentamista varten, ja rakentajat rakensivat palatseja kuningatar Janialle, ja kuningatar parani sairaudestaan.
23 Ja vuoden vaihtuessa Afrikan joukot jatkoivat Kittimin maan tavoittamista ryöstämään tavalliseen tapaan, ja Sefo, Elifasin poika, kuuli heidän raportinsa, ja hän antoi heitä koskevia määräyksiä ja taisteli heitä vastaan, ja he pakenivat hänen edessään, ja hän vapautti Kittimin maan heiltä.
24 Ja Kittimin lapset näkivät Sefon urheuden, ja Kittimin lapset päättivät ja tekivät Sefonista kuninkaansa, ja hänestä tuli heidän kuningas, ja hänen hallitessaan he menivät alistamaan Tubalin lapsia ja kaikkia ympäröiviä saaria.
25 Ja heidän kuninkaansa Sefo meni heidän johdollaan ja he sotivat Tubalia ja saaria vastaan ja alistivat ne, ja kun he palasivat taistelusta, he uudistivat hänen hallitusvaltansa hänelle ja rakensivat hänelle hyvin suuren palatsin hänen kuninkaalliseksi asunnokseen ja istuimekseen, ja he tekivät hänelle suuren valtaistuimen, ja Sefo hallitsi koko Kittimin maata ja Italian maata viisikymmentä vuotta.

LUKU 62

1 Sinä vuonna, israelilaisten seitsemäntenäkymmenentenäyhdeksäntenä vuotena Egyptiin lähdöstä, kuoli Ruuben, Jaakobin poika, Egyptin maassa. Ruuben oli sadan kahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen kuollessaan, ja he panivat hänet arkkuun, ja hänet annettiin lastensa huostaan.
2 Ja kahdeksantenakymmenentenä vuonna kuoli hänen veljensä Dan; hän oli kuollessaan sadankaksikymmentä vuotta vanha, ja hänetkin pantiin arkkuun ja annettiin lastensa käsiin.
3 Ja sinä vuonna kuoli Edomin kuningas Kusam, ja hänen jälkeensä hallitsi Hadad, Bedadin poika, kolmekymmentäviisi vuotta; ja kahdeksantenakymmenentenäensimmäisenä vuonna kuoli Isaskar, Jaakobin poika, Egyptissä, ja Isaskar oli kuollessaan sadankahdenkymmenenkahden vuoden ikäinen, ja hänet pantiin arkkuun Egyptissä ja annettiin lastensa käsiin.
4 Ja kahdeksantenakymmenentenätoisena vuonna kuoli hänen veljensä Asser. Hän oli kuollessaan sadankahdenkymmenenkolmen vuoden ikäinen, ja hänet pantiin arkkuun Egyptissä ja annettiin lastensa käsiin.
5 Ja Gaad kuoli kahdeksantenakymmenentenäkolmantena vuonna. Hän oli kuollessaan sadankahdenkymmenenviiden vuoden ikäinen, ja hänet pantiin arkkuun Egyptissä ja annettiin lastensa käsiin.
6 Kahdeksantenakymmenentenäneljäntenä vuonna, se on Hadadin, Bedadin pojan, Edomin kuninkaan, hallituskauden viidentenäkymmenentenä vuonna, Hadad kokosi kaikki Esaun lapset ja kokosi koko armeijansa, noin neljäsataatuhatta miestä, ja hän suuntasi tiensä Moabin maahan ja meni taistelemaan Moabia vastaan ja tekemään heistä verovelvollisia.
7 Ja Mooabin lapset kuulivat tämän, ja he pelkäsivät suuresti, ja he lähettivät miehiä Midianin lasten luo auttamaan heitä taistelussa Hadadia, Bedadin poikaa, Edomin kuningasta, vastaan.
8 Ja Hadad tuli Moabin maahan, ja Moab ja Midianin lapset lähtivät häntä vastaan ja asettuivat taisteluun häntä vastaan Moabin kentällä.
9 Ja Hadad taisteli Moabia vastaan, ja Moabin ja Midianin lapsista kaatui paljon kaatuneita, noin kaksisataatuhatta miestä.
10 Ja taistelu Moabia vastaan oli hyvin ankara, ja kun Moabin lapset näkivät, että taistelu oli heille ankara, he heikkenivät ja käänsivät selkänsä ja jättivät Midianin lapset jatkamaan taistelua.
11 Midianin lapset eivät tienneet Moabin aikomuksia, vaan he vahvistivat itseään taistelussa ja taistelivat Hadadia ja kaikkea hänen joukkoaan vastaan, ja koko Midian kaatui hänen edessään.
12 Ja Hadad löi kaikki Midianin asukkaat ankaralla lyönnillä ja surmasi heidät miekan terällä jättämättä jälkeensä ketään niistä, jotka olivat tulleet auttamaan Moabia.
13 Ja kun kaikki Midianin lapset olivat kaatuneet taistelussa ja Mooabin lapset olivat paenneet, Hadad teki koko Mooabin verovelvolliseksi, ja heistä tuli hänen alaisiaan, ja he maksoivat vuosittain veron, niin kuin oli säädetty. Sitten Hadad kääntyi ja palasi maahansa.
14 Vuoden vaihteessa, kun muut Midianin kansat, jotka olivat maassa, kuulivat, että kaikki heidän veljensä olivat kaatuneet taistelussa Hadadia vastaan Moabin takia, koska Moabin lapset olivat kääntyneet pois taistelussa ja lähteneet Midianista taistelemaan, niin viisi Midianin ruhtinasta päätti yhdessä muiden maassaan olevien veljiensä kanssa taistella Moabia vastaan kostaakseen veljiensä asian.
15 Ja Midianin lapset lähettivät sanan kaikkien veljiensä, idän lasten, ja kaikkien veljiensä, luokse, kaikki Keturan lapset tulivat auttamaan Midiania taistelemaan Moabia vastaan.
16 Ja kun Mooabin lapset kuulivat tämän, he pelkäsivät suuresti, että kaikki idän lapset olivat kokoontuneet heitä vastaan taisteluun. Niin Mooabin lapset lähettivät Edomin maahan Hadadille, Bedadin pojalle, muistutuskirjeen:
17 Tule nyt meidän luoksemme ja auta meitä, niin me lyömme Midianin, sillä he kaikki kokoontuivat ja ovat tulleet meitä vastaan kaikkien veljiensä, idän lasten, kanssa taistelemaan, kostamaan Midianin asian, joka kaatui taistelussa.
18 Ja Hadad, Bedadin poika, Edomin kuningas, lähti koko sotajoukkoineen Moabin maahan taistelemaan Midiania vastaan. Mutta Midian ja idän miehet taistelivat Moabin kanssa Moabin kentällä, ja taistelu oli heidän välillään hyvin ankara.
19 Ja Hadad löi kaikki Midianin lapset ja Idän lapset miekan terällä, ja Hadad vapautti siihen aikaan Mooabin Midianin käsistä, ja Midianin ja Idän lasten jäljelle jääneet pakenivat Hadadia ja hänen joukkoaan, ja Hadad ajoi heitä takaa heidän maahansa asti ja löi heidät hyvin ankaralla teurastuksella, ja surmatut kaatuivat tielle.
20 Ja Hadad vapautti Moabin Midianin käsistä, sillä kaikki Midianin lapset olivat kaatuneet miekan terään. Niin Hadad kääntyi ja palasi maahansa.
21 Siitä päivästä lähtien Midianin lapset vihasivat Mooabin lapsia, koska nämä olivat kaatuneet taistelussa heidän tähtensä, ja heidän välillään oli suuri ja ankara vihollisuus kaikkina päivinä.
22 Ja kaikki, jotka löydettiin Midianista Mooabin maan tiellä, kuolivat Mooabin miekkaan, ja kaikki, jotka löydettiin Mooabista Midianin maan tiellä, kuolivat Midianin miekkaan; näin Midian teki Moabille ja Moab Midianille pitkän ajan.
23 Ja tapahtui siihen aikaan, että Juuda, Jaakobin poika, kuoli Egyptissä, Jaakobin kahdeksantenakymmenentenäkuudentena vuonna Egyptiin menosta, ja Juuda oli kuollessaan satakaksikymmentäyhdeksän vuotta vanha, ja he palsamoivat hänet ja panivat hänet arkkuun, ja hänet annettiin lastensa käsiin.
24 Ja kahdeksantenakymmenentenäyhdeksäntenä vuonna Naftali kuoli, hän oli sadan kolmenkymmenenkahden vuoden ikäinen, ja hänet pantiin arkkuun ja annettiin lastensa huostaan.
25 Ja tapahtui israelilaisten yhdeksänkymmenentenä ensimmäisenä vuonna, kun he menivät alas Egyptiin, se on Sefon, Elifasin pojan, Esaun pojan, hallituskauden kolmantenakymmenentenä vuonna, Kittimin lasten yli, että

Afrikan lapset hyökkäsivät Kittimin lasten kimppuun ryöstämään heitä tavalliseen tapaan, mutta he eivät olleet hyökänneet heidän kimppuunsa näihin kolmeentoista vuoteen.
26 Ja he tulivat heidän luokseen sinä vuonna, ja Sefo, Elifasin poika, meni heidän luokseen muutamien miestensä kanssa ja löi heitä epätoivoisesti, ja Afrikan joukot pakenivat Sefon edestä, ja surmatut kaatuivat hänen edessään, ja Sefo ja hänen miehensä ajoivat heitä takaa, jatkaen ja löiden heitä, kunnes he olivat lähellä Afrikkaa.
27 Ja Afrikan kuningas Angeas kuuli, mitä Sefo oli tehnyt, ja se harmitti häntä suuresti, ja Angeas pelkäsi Sefoa kaiken aikaa.

LUKU 63

1 Ja yhdeksänkymmenententäkolmantena vuonna kuoli Leevi, Jaakobin poika, Egyptissä, ja Leevi oli sadan kolmenkymmenen seitsemän vuoden ikäinen kuollessaan, ja he panivat hänet arkkuun ja annettiin lastensa käsiin.
2 Ja tapahtui Leevin kuoleman jälkeen, kun koko Egypti näki, että Jaakobin pojat, Joosefin veljet, olivat kuolleet, kaikki egyptiläiset alkoivat ahdistaa Jaakobin lapsia ja katkeroittaa heidän elämäänsä siitä päivästä siihen päivään asti, kun he lähtivät Egyptistä, ja he ottivat heidän käsistään kaikki viinitarhat ja pellot, jotka Joosef oli heille antanut, ja kaikki hienot talot, joissa Israelin kansa asui, ja kaikki Egyptin rasvat, egyptiläiset ottivat kaiken Jaakobin pojilta noina päivinä.
3 Ja koko Egyptin käsi tuli noina päivinä yhä ankarammaksi israelilaisia kohtaan, ja egyptiläiset vahingoittivat israelilaisia, kunnes israelilaiset kyllästyivät elämään egyptiläisten takia.
4 Ja tapahtui noina päivinä, Israelin Egyptiin menon sadantatokentena vuonna, että faarao, Egyptin kuningas, kuoli, ja hänen poikansa Melol hallitsi hänen sijaansa, ja kaikki Egyptin mahtavat miehet ja koko se sukupolvi, joka tunsi Joosefin ja hänen veljensä, kuoli noina päivinä.
5 Ja heidän sijaansa nousi toinen sukupolvi, joka ei ollut tuntenut Jaakobin poikia eivätkä kaikkea sitä hyvää, mitä he olivat heille tehneet, eivätkä kaikkea heidän voimaansa Egyptissä.
6 Siitä päivästä lähtien koko Egypti alkoi katkeroittaa Jaakobin poikien elämää ja vaivata heitä kaikenlaisella kovalla työllä, koska he eivät tunteneet esi-isiään, jotka olivat pelastaneet heidät nälänhädän päivinä.
7 Ja tämäkin oli Herralta, israelilaisia varten, heidän hyödykseen heidän myöhempinä päivinään, jotta kaikki israelilaiset tuntisivat Herran, Jumalansa.
8 Ja tietääkseen ne tunnusteot ja ihmeet, jotka Herra tekisi Egyptissä kansansa Israelin hyväksi, jotta israelilaiset pelkäisivät Herraa, isiensä Jumalaa, ja vaeltaisivat kaikilla hänen teillään, he ja heidän jälkeläisensä, kaikkina päivinään.
9 Melol oli kahdenkymmenen vuoden ikäinen tullessaan hallitsemaan, ja hän hallitsi yhdeksänkymmentäneljä vuotta. Koko Egypti antoi hänelle nimen Faarao hänen isänsä nimen mukaan, niin kuin heidän tapansa oli tehdä jokaiselle kuninkaalle, joka hallitsi heitä Egyptissä.
10 Siihen aikaan kaikki Afrikan kuninkaan Angeiaan joukot lähtivät liikkeelle ja levittäytyivät tavalliseen tapaan Kittimin maahan ryöstämään.
11 Ja Sefo, Elifasin poika, Esaun pojanpoika, kuuli heidän sanomansa, ja hän lähti heitä vastaan sotajoukkoineen ja taisteli heitä vastaan siellä tiellä.
12 Ja Sefo löi Afrikan kuninkaan joukot miekan terällä eikä jättänyt heistä ketään jäljelle, eikä yksikään palannut isäntänsä luo Afrikkaan.
13 Ja Angeas kuuli, mitä Sefo, Elifasin poika, oli tehnyt kaikille joukoilleen, että hän oli heidät tuhonnut, ja Angeas kokosi kaikki joukkonsa, kaikki Afrikan maan miehet, kansan, joka oli lukuisa kuin hiekkaa meren rannalla.
14 Ja Angeas lähetti veljelleen Lukukselle sanoen: "Tule luokseni kaikkien miestesi kanssa ja auta minua lyömään Sefo ja kaikki Kittimin lapset, jotka ovat tuhonneet mieheni." Ja Lukus tuli koko armeijansa, hyvin suuren joukon, kanssa auttamaan veljeään Angeasta taistelemaan Sefoa ja Kittimin lapsia vastaan.
15 Ja Sefo ja Kittimin lapset kuulivat tämän, ja he pelästyivät suuresti, ja suuri kauhu valtasi heidän sydämensä.
16 Ja Sefo lähetti myös kirjeen Edomin maahan Hadadille, Bedadin pojalle, Edomin kuninkaalle, ja kaikille Esaun lapsille, sanoen:
17 Olen kuullut, että Afrikan kuningas Angeas on tulossa veljensä kanssa luoksemme taistelemaan meitä vastaan, ja me pelkäämme häntä suuresti, sillä hänen armeijansa on hyvin suuri, varsinkin kun hän tulee meitä vastaan veljensä ja hänen armeijansa kanssa.
18 Tule siis sinäkin minun kanssani ja auta minua, ja me taistelemme yhdessä Angeiasta ja hänen veljestään Luuksesta vastaan, ja sinä pelastat meidät heidän käsistään; mutta jos et, tiedä, että me kaikki kuolemme.
19 Ja Esaun lapset lähettivät kirjeen Kittimin lapsille ja heidän kuninkaalleen Sefolle, sanoen: "Emme voi taistella Angeiasta ja hänen kansastaan vastaan, sillä rauhanliitto on ollut meidän välillämme jo monta vuotta, ensimmäisen kuninkaan Belan ajoista ja Egyptin kuninkaan Joosefin, Jaakobin pojan, ajoista, jonka kanssa me taistelimme Jordanin toisella puolella, kun hän hautasi isänsä.
20. Kun Sefo kuuli veljiensä, Esaun lasten, sanat, hän pidättäytyi heistä, ja Sefo pelkäsi suuresti Angeiasta.
21 Ja Angeas ja hänen veljensä Lukus asettivat kaikki joukkonsa, noin kahdeksansataatuhatta miestä, Kittimin lapsia vastaan.
22 Ja kaikki Kittimin lapset sanoivat Sefolle: "Rukoile meidän puolestamme isiesi Jumalaa, ehkä hän pelastaa meidät Angeiaan ja hänen armeijansa käsistä, sillä olemme kuulleet, että hän on suuri Jumala ja että hän pelastaa kaikki, jotka häneen turvaavat."
23 Ja Sefo kuuli heidän sanansa, ja Sefo kysyi Herralta, ja hän sanoi:
240 Herra, esi-isieni Abrahamin ja Iisakin Jumala, tänä päivänä tiedän, että sinä olet tosi Jumala ja että kaikki kansojen jumalat ovat turhia ja hyödyttömiä.
25 Muista tänä päivänä minulle liittosi Abrahamin, isämme, kanssa, jonka esi-isämme meille kertoivat, ja tee minulle armoa tänä päivänä Abrahamin ja Iisakin, isiemme, tähden ja pelasta minut ja Kittimin lapset Afrikan kuninkaan kädestä, joka tulee sotimaan meitä vastaan.

26 Ja Herra kuuli Sefon ääntä ja piti häntä arvossa Abrahamin ja Iisakin tähden, ja Herra pelasti Sefon ja Kittimin lapset Angeiaan ja hänen kansansa kädestä.
27 Ja Sefo taisteli sinä päivänä Afrikan kuningasta Angeasta ja kaikkea hänen kansaansa vastaan, ja Herra antoi koko Angeaan kansan kittiläisten käsiin.
28 Ja taistelu Angeiasta vastaan oli ankara, ja Sefo löi miekan terällä kaikki Angeiaan miehet ja hänen veljensä Lukuksen, ja heistä kaatui tuon päivän iltaan mennessä noin neljäsataatuhatta miestä.
29 Ja kun Angeas näki, että kaikki hänen miehensä olivat menehtyneet, hän lähetti kirjeen kaikille Afrikan asukkaille, että he tulisivat hänen luokseen auttamaan häntä taistelussa, ja hän kirjoitti kirjeessä sanoen: "Kaikki, jotka tavataan Afrikassa, tulkoot minun luokseni kymmenvuotiaasta ylöspäin; tulkoot he kaikki minun luokseni, ja katso, ellei hän tule, hän kuolee, ja kaiken, mitä hänellä on, ja koko hänen taloutensa, kuningas ottaa."
30 Ja kaikki muut Afrikan asukkaat kauhistuivat Angeiaan sanoista, ja kaupungista lähti noin kolmesataatuhatta miestä ja poikaa, kymmenvuotiaasta ylöspäin, ja he tulivat Angeiaan.
31 Kymmenen päivän kuluttua Angeas aloitti uuden taistelun Sefoa ja Kittimin lapsia vastaan, ja taistelu heidän välillään oli hyvin suuri ja raju.
32. Ja Angeiaan ja Lukuksen armeijasta Sefo lähetti paljon haavoittuneita hänen käteensä, noin kaksituhatta miestä, ja Angeiaan sotajoukon päällikkö Sosiftar kaatui tuossa taistelussa.
33 Ja kun Sosiftar oli kaatunut, afrikkalaiset joukot käänsivät selkänsä paetakseen ja pakenivat, ja Angeas ja hänen veljensä Lukus olivat heidän kanssaan.
34 Ja Sefo ja Kittimin lapset ajoivat heitä takaa, ja he löivät heitä edelleen rajusti tiellä, noin kaksisataa miestä, ja he ajoivat takaa Azdrubalia, Angeiaan poikaa, joka oli paennut isänsä kanssa, ja he löivät kaksikymmentä hänen miestään tiellä, ja Azdrubal pakeni Kittimin lapsia, eivätkä he surmanneet häntä.
35 Ja Angeas ja hänen veljensä Lukus pakenivat muiden miestensä kanssa, ja he pakenivat ja tulivat Afrikkaan kauhun ja tyrmistyksen vallassa, ja Angeas pelkäsi kaikki päivät, että Sefo, Elifasin poika, menisi sotaan hänen kanssaan.

LUKU 64

1 Ja Bileam, Beorin poika, oli siihen aikaan Angeiaan kanssa taistelussa, ja kun hän näki, että Sefo voitti Angeiaan, hän pakeni sieltä ja tuli Kittimiin.
2 Ja Sefo ja Kittimin lapset ottivat hänet vastaan suurella kunnioituksella, sillä Sefo tunsi Bileamin viisauden, ja Sefo antoi Bileamille paljon lahjoja ja pysyi hänen luonaan.
3 Ja kun Sefo oli palannut sodasta, hän käski laskea kaikki Kittimin lapset, jotka olivat menneet hänen kanssaan taisteluun, eikä yhtäkään puuttunut.
4 Ja Sefo iloitsi tästä, ja hän uudisti valtakuntansa ja teki pidot kaikille alamaisilleen.
5 Mutta Sefo ei muistanut Herraa eikä ajatellut, että Herra oli auttanut häntä taistelussa ja että hän oli pelastanut hänet ja hänen kansansa Afrikan kuninkaan kädestä, vaan vaelsi edelleen Kittimin lasten ja Esaun jumalattomien lasten teitä palvellakseen muita jumalia, joita hänen veljensä, Esaun lapset, olivat hänelle opettaneet; sentähden sanotaan: "Jumalattomasta lähtee jumalattomuus."
6 Ja Sefo hallitsi turvallisesti kaikkia Kittimin lapsia, mutta ei tuntenut Herraa, joka oli pelastanut hänet ja kaiken hänen kansansa Afrikan kuninkaan kädestä; eivätkä Afrikan joukot enää tulleet Kittimiin ryöstämään kuten tavallisesti, sillä he tiesivät Sefon voiman, joka oli lyönyt heidät kaikki miekan terällä, joten Angeas pelkäsi Sefoa, Elifasin poikaa, ja Kittimin lapsia kaikkina päivinä.
7 Siihen aikaan, kun Sefo oli palannut sodasta ja nähnyt, kuinka hän oli voittanut kaikki Afrikan ihmiset ja lyönyt heidät taistelussa miekan terällä, Sefo neuvoi Kittimin lasten kanssa menemään Egyptiin taistelemaan Jaakobin poikia ja faaraota, Egyptin kuningasta, vastaan.
8 Sillä Sefo kuuli, että Egyptin väkevät miehet olivat kuolleet ja että Joosef ja hänen veljensä, Jaakobin pojat, olivat kuolleet ja että kaikki heidän lapsensa, Israelin lapset, olivat jääneet Egyptiin.
9 Ja Sefo harkitsi lähtevänsä sotimaan heitä ja koko Egyptiä vastaan kostaakseen veljiensä, Esaun lasten, asian, jonka Joosef veljiensä ja koko Egyptin kanssa oli lyönyt Kanaanin maassa, kun he menivät hautaamaan Jaakobia Hebroniin.
10 Ja Sefo lähetti sanansaattajat Hadadin, Bedadin pojan, Edomin kuninkaan, luo ja kaikkien hänen veljiensä, Esaun lasten, luo ja käski sanoa:
11 Etkö sanonut, ettet taistele Afrikan kuningasta vastaan, sillä hän on sinun liittosi jäsen? Katso, minä taistelin häntä vastaan ja löin hänet ja kaiken hänen kansansa.
12 Nyt minä olen päättänyt taistella Egyptiä ja siellä olevia Jaakobin lapsia vastaan ja kostaa heille sen, mitä Joosef, hänen veljensä ja esi-isänsä tekivät meille Kanaanin maassa, kun he menivät hautaamaan isäänsä Hebroniin.
13 Jos siis tahdotte tulla luokseni auttamaan minua taistelemaan heitä ja Egyptiä vastaan, niin me kostamme veljiemme asian.
14 Ja Esaun lapset kuulivat Sefon sanoja, ja Esaun lapset kokoontuivat yhteen, hyvin suuri kansa, ja he menivät auttamaan Sefoa ja Kittimin lapsia taistelussa.
15 Ja Sefo lähetti kaikille idän lapsille ja kaikille Ismaelin lapsille samanlaisia sanoja, ja he kokoontuivat ja tulivat auttamaan Sefoa ja Kittimin lapsia sodassa Egyptiä vastaan.
16 Ja kaikki nämä kuninkaat, Edomin kuningas ja idän lapset ja kaikki Ismaelin lapset ja Sefo, Kittimin kuningas, lähtivät liikkeelle ja asettivat kaikki joukkonsa sotarintaan Hebroniin.
17 Ja leiri oli hyvin raskas, ulottuen kolmen päivän matkan pituiseksi, ja väkeä oli niin paljon kuin meren rannalla olevaa hiekkaa, jota ei voida laskea.
18 Ja kaikki nämä kuninkaat ja heidän joukkonsa lähtivät alas ja hyökkäsivät taisteluun koko Egyptiä vastaan ja leiriytyivät yhdessä Patroksen laaksoon.
19 Ja koko Egypti kuuli heidän sanomansa, ja hekin kokoontuivat, kaikki Egyptin maan kansa ja kaikista Egyptin kaupungeista, noin kolmesataatuhatta miestä.
20 Ja Egyptin miehet lähettivät myös niihin aikoihin Gosenin maassa asuvien israelilaisten luo, että he tulisivat heidän luokseen ja taistelisivat näitä kuninkaita vastaan.

21 Ja Israelin miehet kokoontuivat, noin sata viisikymmentä miestä, ja he lähtivät taisteluun auttaakseen egyptiläisiä.
22 Ja Israelin ja Egyptin miehet lähtivät liikkeelle, noin kolmesataatuhatta ja sataviisikymmentä miestä, ja he menivät taistelemaan näitä kuninkaita vastaan ja asettuivat Gosenin maan ulkopuolelta Patroksen vastapäätä.
23 Eivätkä egyptiläiset uskoneet Israeliin lähteäkseen heidän kanssaan taisteluun heidän leireihinsä, sillä kaikki egyptiläiset sanoivat: "Ehkäpä israelilaiset antavat meidät Esaun ja Ismaelin lasten käsiin, koska he ovat heidän veljiään."
24 Ja kaikki egyptiläiset sanoivat israelilaisille: "Jääkää tähän yhteen asentoihinne, niin me menemme ja taistelemme Esaun ja Ismaelin lapsia vastaan, ja jos nämä kuninkaat voittavat meidät, niin tulkaa kaikki heidän kimppuunsa ja auttakaa meitä." Ja israelilaiset tekivät niin.
25 Ja Sefo, Elifasin poika, Esaun pojan, Kittimin kuninkaan, ja Hadad, Bedadin poika, Edomin kuninkaan, ja kaikki heidän leirinsä, ja kaikki idän miehet ja Ismaelin miehet, kansa, lukuisa kuin hiekka, leiriytyivät yhdessä Patroksen laaksoon Tahpankesin kohdalle.
26 Ja Bileam, Beorin poika, syyrialainen, oli siellä Sefon leirissä, sillä hän oli tullut kittiläisten kanssa taisteluun. Ja Bileam oli Sefon ja hänen miestensä silmissä hyvin arvossa pidetty mies.
27 Niin Sefo sanoi Bileamille: "Arvaa meidän puolestamme, että saisimme tietää, kumpi voittaa taistelussa, mekö vai egyptiläiset?"
28 Niin Bileam nousi ja kokeili ennustelun taitoa, ja hän oli taitava siinä, mutta hän hämmentyi, ja työ tuhoutui hänen käsissään.
29 Ja hän yritti sitä uudelleen, mutta se ei onnistunut, ja Bileam vaipui epätoivoon ja jätti sen eikä saanut sitä valmiiksi, sillä se oli Herralta, että Sefo ja hänen kansansa joutuisivat israelilaisten käsiin, jotka olivat sodassaan turvanneet Herraan, isiensä Jumalaan.
30 Ja Sefo ja Hadad asettuivat taisteluun, ja kaikki egyptiläiset lähtivät yksin heitä vastaan, noin kolmesataatuhatta miestä, eikä yhtäkään israelilaista ollut heidän kanssaan.
31 Ja kaikki egyptiläiset taistelivat näitä kuninkaita vastaan Patroksen ja Tahpankesin edessä, ja taistelu egyptiläisiä vastaan oli ankara.
32 Ja kuninkaat olivat egyptiläisiä voimakkaampia siinä taistelussa, ja noin satakahdeksankymmentä egyptiläistä miestä kaatui sinä päivänä, ja noin kolmekymmentä miestä kuninkaiden joukoista, ja kaikki egyptiläiset miehet pakenivat kuninkaiden edestä, joten Esaun ja Ismaelin lapset ajoivat egyptiläisiä takaa ja jatkoivat heidän lyömistään siihen paikkaan asti, jossa israelilaisten leiri oli.
33 Ja kaikki egyptiläiset huusivat israelilaisille sanoen: "Tule nopeasti meidän luoksemme, auta meitä ja pelasta meidät Esaun, Ismaelin ja Kittimin lasten käsistä."
34 Ja ne sataviisikymmentä israelilaista miestä juoksivat paikoiltaan näiden kuninkaiden leireihin, ja israelilaiset huusivat Herran, Jumalansa, puoleen, että hän pelastaisi heidät.
35 Ja Herra kuuli Israelia, ja Herra antoi kaikki kuninkaiden miehet heidän käsiinsä, ja israelilaiset taistelivat näitä kuninkaita vastaan, ja israelilaiset löivät noin neljätuhatta kuninkaiden miestä.
36 Herra saattoi kuninkaiden leiriin suuren hämmingin, niin että israelilaiset pelkoisivat heitä.
37 Ja kaikki kuninkaiden joukot pakenivat israelilaisten edestä, ja israelilaiset ajoivat heitä takaa ja jatkoivat heidän lyömistään aina Kuusin maan rajoille asti.
38 Ja israelilaiset surmasivat heitä tiellä vielä kaksituhatta miestä, eikä yksikään israelilaisista kaatunut.
39 Kun egyptiläiset näkivät, että israelilaiset olivat taistelleet kuninkaiden kanssa niin vähällä joukolla ja että taistelu heitä vastaan oli ollut hyvin ankara,
40 Kaikki egyptiläiset pelkäsivät suuresti henkensä edestä kiivaan taistelun vuoksi, ja koko egyptiläinen pakeni, jokainen piiloutui rivistöiltä ja piiloutui tielle. Ja he jättivät israelilaiset taistelemaan.
41 Ja israelilaiset antoivat kuninkaan miehille ankaran iskun, ja nämä palasivat heidän luotaan ajettuaan heidät Kuusin maan rajalle.
42 Ja koko Israel tiesi, mitä egyptiläiset olivat heille tehneet, että he olivat paenneet heitä taistelussa ja jättäneet heidät taistelemaan yksin.
43 Niin israelilaisetkin toimivat viekkaasti, ja kun israelilaiset palasivat taistelusta, he kohtasivat tiellä egyptiläisiä ja löivät heidät siellä.
44 Ja surmatessaan heitä he sanoivat heille nämä sanat:
45 Miksi te lähditte luotamme ja jätitte meidät, pienenä kansana, taistelemaan näitä kuninkaita vastaan, joilla oli suuri kansa lyötävänä meitä, jotta te siten pelastaisitte omat sielunne?
46 Ja joistakin, joita israelilaiset kohtasivat tiellä, israelilaiset puhuivat toisilleen sanoen: "Lyökää, lyökää, sillä hän on ismaelilainen tai edomilainen tai kittiläisten lapsia". He astuivat hänen ylitseen ja tappoivat hänet, ja he tiesivät, että hän oli egyptiläinen.
47 Ja israelilaiset tekivät näin viekkaasti egyptiläisiä vastaan, koska nämä olivat hylänneet heidät taistelussa ja paenneet heitä.
48 Ja tällä tavoin israelilaiset surmasivat egyptiläisiä miehiä tiellä, noin kaksisataa miestä.
49 Ja kaikki egyptiläiset näkivät sen pahan, jonka israelilaiset olivat heille tehneet, ja koko egyptiläinen pelkäsi suuresti israelilaisia, sillä he olivat nähneet heidän suuren voimansa, eikä yksikään heistä ollut kaatunut.
50 Niin kaikki israelilaiset palasivat iloiten Gosenin tietä pitkin, ja muutkin egyptiläiset palasivat kukin kotiinsa.

LUKU 65

1 Näiden tapausten jälkeen kokoontuivat kaikki faraon, Egyptin kuninkaan, neuvonantajat ja kaikki Egyptin vanhimmat ja tulivat kuninkaan eteen, kumartuivat maahan ja istuivat hänen eteensä.
2 Ja Egyptin neuvonantajat ja vanhimmat puhuivat kuninkaalle sanoen:
3 Katso, Israelin lasten kansa on meitä suurempi ja mahtavampi, ja sinä tiedät kaiken sen pahan, mitä he tekivät meille tiellä, kun palasimme taistelusta.
4 Ja sinä olet myös nähnyt heidän suuren voimansa, sillä tämä voima on heille heidän isiensä perimä, sillä vain muutama mies nousi kansaa vastaan, joka oli lukuisa kuin

hiekka, ja löi heidät miekan terällä, eikä yksikään heistä kaatunut, niin että jos heitä olisi ollut paljon, he olisivat silloin tuhonneet heidät täysin.
5 Neuvo siis meitä nyt, mitä meidän pitäisi tehdä heidän kanssaan, kunnes vähitellen hävitämme heidät keskuudestamme, etteivät he tulisi meille liian monilukuisiksi maassa.
6 Sillä jos israelilaiset lisääntyisivät maassa, heistä tulisi meille este, ja jos syttyisi sota, he liittyisivät suurella voimallaan vihollisiimme meitä vastaan ja taistelisivat meitä vastaan, tuhoaisivat meidät maasta ja lähtisivät siitä pois.
7 Niin kuningas vastasi Egyptin vanhimmille ja sanoi heille: "Tämä on suunnitelma, joka on annettu Israelia vastaan, emmekä me siitä poikkea,
8 Katso, maassa on Pitom ja Ramses, kaupungit, jotka eivät ole linnoittamattomia taistelua vastaan; sinun ja meidän on rakennettava ne ja linnoitettava ne.
9 Mene siis sinäkin ja toimi heitä kohtaan viekkaasti ja julista Egyptissä ja Gosenissa kuninkaan käskystä näin:
10 Kaikki te Egyptin, Gosenin, Patroksen ja kaikkien niiden asukkaat! Kuningas on käskenyt meidän rakentaa Pitomin ja Ramseksen ja linnoittaa ne taistelua varten. Kuka teistä koko Egyptistä, Israelin lapsista ja kaikista kaupunkien asukkaista on halukas rakentamaan kanssamme, saakoon kukin palkkansa päivittäin kuninkaan käskystä. Menkää siis te ensin ja toimikaa ovelasti, ja kokoontukaa ja tulkaa Pitomiin ja Ramsekseen rakentamaan.
11 Ja rakentaessasi anna kuninkaan käskystä kuuluttaa tällainen päivä kaikkialla Egyptissä.
12 Ja kun jotkut israelilaisista tulevat rakentamaan kanssasi, sinun on annettava heille heidän palkkansa päivittäin muutaman päivän ajan.
13 Ja kun he ovat rakentaneet kanssanne päivittäistä palkkaansa vastaan, vetäytykää heidän luotaan päivittäin yksi kerrallaan salaa, ja sitten nouskaa ja olkaa heidän työnjohtajiaan ja virkailijoitaan, ja jättäkää heidät sen jälkeen rakentamaan ilman palkkaa, ja jos he kieltäytyvät, pakottakaa heidät kaikin voimin rakentamaan.
14 Ja jos teet näin, meidän on hyvä vahvistaa maatamme Israelin lapsia vastaan, sillä rakentamisen ja työn väsymyksen vuoksi Israelin lapset vähenevät, koska sinä riistät heiltä heidän vaimonsa päivä päivältä.
15 Ja kaikki Egyptin vanhimmat kuulivat kuninkaan neuvon, ja neuvo näytti hyvältä heidän silmissään ja faraon palvelijoiden silmissä ja koko Egyptin silmissä, ja he tekivät kuninkaan sanan mukaan.
16 Ja kaikki palvelijat lähtivät kuninkaan luota, ja he antoivat kuuluttaa koko Egyptissä, Tahpankeksessa ja Gosenissa ja kaikissa Egyptin ympärillä olevissa kaupungeissa näin:
17 Olet nähnyt, mitä Esaun ja Ismaelin lapset tekivät meille, kun he tulivat sotimaan meitä vastaan ja halusivat tuhota meidät.
18 Niin kuningas käski meidän linnoittaa maan, rakentaa Pitomin ja Ramseksen kaupungit ja linnoittaa ne taistelua varten, jos he vielä hyökkäisivät meitä vastaan.
19 Jokaiselle teistä koko Egyptistä ja israelilaisista tulee rakentamaan kanssamme, kuningas määrää hänen päivittäisen palkkansa, niin kuin hän on meille käskenyt.
20 Ja kun Egypti ja kaikki Israelin lapset kuulivat kaiken, mitä faraon palvelijat olivat puhuneet, tulivat egyptiläiset ja Israelin lapset rakentamaan faraon palvelijoiden Pitomin ja Ramseksen kanssa, mutta kukaan Leevin lapsista ei tullut veljiensä kanssa rakentamaan.
21 Ja kaikki faraon ja hänen ruhtinaidensa palvelijat tulivat aluksi petoksella rakentamaan koko Israelin kanssa päiväpalkkaisina, ja he antoivat Israelille heidän päiväpalkkansa alussa.
22 Ja faraon palvelijat rakensivat yhdessä koko Israelin kanssa ja olivat tässä työssä Israelin kanssa kuukauden ajan.
23 Ja kuukauden lopussa kaikki faraon palvelijat alkoivat salaa vetäytyä pois israelilaisten luota, päivittäin.
24 Ja Israel jatkoi työtä siihen aikaan, mutta he saivat sitten päivittäisen palkkansa, koska jotkut egyptiläisistä miehistä jatkoivat vielä työtä Israelin kanssa siihen aikaan; sen tähden egyptiläiset antoivat Israelille palkkansa noina päivinä, jotta hekin, egyptiläiset työtoverinsa, saisivat palkan työstään.
25 Ja vuoden ja neljän kuukauden kuluttua kaikki egyptiläiset olivat vetäytyneet pois israelilaisten luota, niin että israelilaiset jäivät yksin työhön.
26 Ja sen jälkeen, kun kaikki egyptiläiset olivat vetäytyneet israelilaisten luota, he palasivat ja ryhtyivät heidän sortajikseen ja päällysmiehikseen, ja jotkut heistä seisoivat israelilaisten ylitse työläisten valvojina ottamaan heiltä vastaan kaiken, mitä he antoivat heille heidän työnsä palkaksi.
27 Ja egyptiläiset tekivät näin israelilaisille päivä päivältä, kiusatakseen heitä työssään.
28 Ja kaikki israelilaiset tekivät työtä yksin, eivätkä egyptiläiset siitä ajasta lähtien antaneet israelilaisille mitään palkkaa.
29 Ja kun jotkut Israelin miehistä kieltäytyivät tekemästä työtä, koska heille ei annettu palkkaa, niin palkkanetsintämiehet ja faraon palvelijat sorsivat heitä ja löivät heitä ankarasti ja pakottivat heidät väkisin takaisin tekemään työtä veljiensä kanssa. Näin kaikki egyptiläiset tekivät Israelin lapsille kaikkina päivinä.
30 Ja kaikki israelilaiset pelkäsivät suuresti egyptiläisiä tämän asian vuoksi, ja kaikki israelilaiset palasivat ja työskentelivät yksinään ilman palkkaa.
31 Ja israelilaiset rakensivat Pitomin ja Ramseksen, ja kaikki israelilaiset tekivät työn, jotkut tekivät tiiliä ja jotkut rakensivat, ja israelilaiset rakensivat ja linnoittivat koko Egyptin maan ja sen muurit, ja israelilaiset olivat työssä monta vuotta, kunnes tuli aika, jolloin Herra muisti heidät ja vei heidät pois Egyptistä.
32 Mutta Leevin lapset eivät olleet mukana työssä veljiensä Israelin kanssa alusta siihen päivään asti, jona he lähtivät Egyptistä.
33 Sillä kaikki Leevin lapset tiesivät, että egyptiläiset olivat puhuneet kaikki nämä sanat petoksella israelilaisille; sentähden Leevin lapset pidättäytyivät ryhtymästä työhön veljiensä kanssa.
34 Eivätkä egyptiläiset myöhemmin kiinnittäneet huomiotaan Leevin lasten työhön, koska he eivät olleet olleet veljiensä kanssa alussa; sen tähden egyptiläiset jättivät heidät rauhaan.
35 Ja egyptiläisten miesten kädet olivat jatkuvassa ankaruudessa israelilaisia vastaan siinä työssä, ja

egyptiläiset pakottivat israelilaiset ankarasti työskentelemään.
36 Ja egyptiläiset katkeroittivat israelilaisten elämän kovalla laasti- ja tiilityöllä sekä kaikenlaisilla peltotöillä.
37 Ja israelilaiset kutsuivat Egyptin kuningasta Melolia Meroriksi, Egyptin kuninkaaksi, koska egyptiläiset olivat hänen aikanaan katkeroittaneet heidän elämänsä kaikenlaisella työllä.
38 Ja kaikki työ, jolla egyptiläiset pakkosivat israelilaisten kanssa tehdä, he tekivät sen väkivaltiaasti ahdistaakseen israelilaisia; mutta mitä enemmän he heitä ahdistivat, sitä enemmän he lisääntyivät ja kasvoivat, ja egyptiläiset olivat pahoillansa israelilaisten tähden.

LUKU 66

1 Siihen aikaan kuoli Hadad, Bedadin poika, Edomin kuningas, ja Samla Mesrekasta, idän lasten maasta, hallitsi hänen sijaansa.
2 Faraon, Egyptin kuninkaan, kolmantenatoista hallitusvuotena, joka oli israelilaisten Egyptiin menon satakahdentenakymmenentenäviidentenä vuonna, Samla oli hallinnut Edomia kahdeksantoista vuotta.
3 Ja tultuaan hallitsijaksi hän vei joukkonsa liikkeelle taistelemaan Sefoa, Elifasin poikaa, ja Kittimin lapsia vastaan, koska he olivat sotineet Afrikan kuningasta Angeiasta vastaan, ja he tuhosivat koko hänen armeijansa.
4 Mutta hän ei ryhtynyt taisteluun hänen kanssaan, sillä Esaun lapset estivät häntä sanomalla: "Hän on heidän veljensä". Niin Samla kuuli Esaun lasten ääntä ja palasi kaikkine joukkoineen Edomin maahan eikä ryhtynyt taisteluun Sefoa, Elifasin poikaa, vastaan.
5 Ja farao, Egyptin kuningas, kuuli tämän sanovan: "Samla, Edomin kuningas, on päättänyt sotia kittiläisiä vastaan, ja sen jälkeen hän tulee sotimaan Egyptiä vastaan."
6 Kun egyptiläiset kuulivat tämän, he lisäsivät israelilaisten työvoimaa, jottei israelilaiset tekisi heille niin kuin he tekivät heille sodassa Esaun lapsia vastaan Hadadin päivinä.
7 Niin egyptiläiset sanoivat israelilaisille: "Nopeammin tehkää työnne ja saattakaa työnne päätökseen ja vahvistakaa maata, etteivät veljenne Esaun lapset tulisi sotimaan meitä vastaan, sillä he tulevat meitä vastaan teidän tähtenne."
8 Ja israelilaiset tekivät egyptiläisten miesten työtä päivästä päivään, ja egyptiläiset sorsivat israelilaisia vähentääkseen heitä maassa.
9 Mutta niin kuin egyptiläiset tekivät israelilaisille enemmän työtä, niin israelilaiset lisääntyivät ja lisääntyivät, ja koko Egypti tuli täyteen israelilaisia.
10 Ja sinä sadantenakahdentenakymmenentenäviidentenä vuonna, jona Israel meni alas Egyptiin, kaikki egyptiläiset näkivät, ettei heidän suunnitelmansa onnistunut Israelia vastaan, vaan että he lisääntyivät ja yltyivät, ja Egyptin maa ja Gosenin maa tuli täyteen Israelin lapsia.
11 Niin kaikki Egyptin vanhimmat ja viisaat tulivat kuninkaan eteen, kumarsivat häntä ja istuivat hänen eteensä.
12 Ja kaikki Egyptin vanhimmat ja viisaat sanoivat kuninkaalle: "Eläköön kuningas ikuisesti! Sinä neuvoit meille israelilaisia vastaan, ja me teimme heille kuninkaan sanan mukaan.
13 Mutta työn lisääntyessä ne lisääntyvät ja kasvavat maassa, ja katso, koko maa on niitä täynnä.
14 Nyt siis, herramme ja kuninkaamme, koko Egyptin silmät ovat sinun puoleesi, että antaisit heille viisaasti neuvoa, jolla he voisivat voittaa Israelin ja hävittää heidät tai hävittää heidät maasta. Kuningas vastasi heille sanoen: "Antakaa neuvo tässä asiassa, jotta tietäisimme, mitä meidän pitäisi tehdä heille."
15 Ja eräs virkamies, yksi kuninkaan neuvonantajista, jonka nimi oli Job, Mesopotamiasta, Usin maasta, vastasi kuninkaalle sanoen:
16 Jos kuningas hyväksi näkee, niin kuulkoon palvelijansa neuvoa. Kuningas sanoi hänelle: "Puhu."
17 Ja Job puhui kuninkaan, ruhtinaiden ja kaikkien Egyptin vanhinten edessä sanoen:
18 Katso, kuninkaan neuvo, jonka hän aiemmin antoi israelilaisten vaivannäöstä, on erittäin hyvä, etkä saa poistaa sitä heiltä, jotka ikuisesti työtä tekevät.
19 Mutta tämä on neuvo, jolla voitte vähentää heitä, jos kuningas näkee hyväksi heitä kurittaa.
20 Katso, me olemme pelänneet sotaa jo kauan aikaa ja sanoneet: 'Kun Israel tulee hedelmälliseksi maassa, he ajavat meidät pois maasta, jos syttyy sota.'"
21 Jos kuningas hyväksi näkee, niin antakoon kuninkaallisen käskyn ja kirjoitettakoon se Egyptin lakeihin peruuttamattomaksi, että jokaisen israelilaisille syntyneen poikalapsen veri vuodatettakoon maahan.
22 Ja kun teette näin, kun kaikki Israelin miespuoliset lapset ovat kuolleet, heidän sotiensa pahuus loppuu. Kuningas tehköön niin ja lähettäköön hakemaan kaikki heprealaiset kätilöt ja määrääköön heidät panemaan asian täytäntöön. Niin asia miellytti kuningasta ja ruhtinaita, ja kuningas teki Jobin sanan mukaan.
23 Ja kuningas lähetti kutsumaan heprealaisia kätilöitä, joista toisen nimi oli Sefra ja toisen Puua.
24 Ja kätilöt tulivat kuninkaan eteen ja seisoivat hänen edessään.
25 Ja kuningas sanoi heille: "Kun te toimitatte kätilöinä heprealaisille naisille ja näette heidän makaavan jakkaroillaan, niin jos se on poika, niin tappakaa hänet, mutta jos se on tytär, niin hän saa elää."
26 Mutta jos ette tee näin, minä poltan teidät ja kaikki teidän talonne tulella.
27 Mutta kätilöt pelkäsivät Jumalaa eivätkä totelleet Egyptin kuningasta eivätkä hänen sanojaan. Ja kun heprealaiset naiset synnyttivät kätilölle pojan tai tyttären, kätilö teki lapselle kaiken tarvittavan ja antoi sen elää; näin kätilöt tekivät kaikkina päivinä.
28 Ja tämä ilmoitettiin kuninkaalle, ja hän lähetti kutsumaan kätilöt ja sanoi heille: "Miksi olette tehneet tämän ja jättäneet lapset henkiin?"
29 Kätilöt vastasivat ja puhuivat keskenään kuninkaan edessä sanoen:
30 Älköön kuningas luulko, että heprealaiset naiset ovat kuin egyptiläiset naiset. Sillä kaikki israelilaiset ovat terveitä, ja ennen kuin kätilö tulee heidän luokseen, he ovat jo synnyttäneet. Mutta meille, sinun palvelijattarillesi, ei yksikään heprealainen nainen ole synnyttänyt meille moneen päivään, sillä kaikki heprealaiset naiset ovat omia kätilöjään, koska he ovat terveitä.

31 Ja farao kuuli heidän sanansa ja uskoi heidät tässä asiassa, ja kätilöt menivät pois kuninkaan luota, ja Jumala kohteli heitä hyvin, ja kansa lisääntyi ja kasvoi suuresti.

LUKU 67

1 Egyptin maassa oli mies, Leevin jälkeläisiä, nimeltä Amram, Kehatin poika, joka oli Leevin poika, Israelin poika.
2 Ja tämä mies meni ja otti vaimon, Jookebedin, isänsä sisaren Leevin tyttären. Tämä oli sata kaksikymmentäkuusi vuotta vanha, ja mies meni hänen luokseen.
3 Ja nainen tuli raskaaksi ja synnytti tyttären ja antoi hänelle nimen Miriam, koska egyptiläiset olivat siihen aikaan katkeroittaneet israelilaisten elämän.
4 Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Aaron, sillä hänen hedelmöittymisensä päivinä faarao alkoi vuodattaa Israelin poikalasten verta.
5 Noina päivinä kuoli Sefo, Elifasin poika, Esaun pojanpoika, Kittimin kuningas, ja Janeas hallitsi hänen sijaansa.
6 Ja aika, jonka Sefo hallitsi Kittimin lapsia, oli viisikymmentä vuotta, ja hän kuoli ja hänet haudattiin Nabnan kaupunkiin Kittimin maahan.
7 Ja Janeas, yksi kittiläisten väkevistä miehistä, hallitsi hänen jälkeensä, ja hän hallitsi viisikymmentä vuotta.
8 Ja Kittimin kuninkaan kuoltua Bileam, Beorin poika, pakeni Kittimin maasta ja meni Egyptiin faraon, Egyptin kuninkaan, luo.
9 Ja farao otti hänet vastaan suurella kunnialla, sillä hän oli kuullut hänen viisaudesta, ja antoi hänelle lahjoja ja teki hänestä neuvonantajansa ja korotti hänen arvoaan.
10 Ja Bileam asui Egyptissä, kaikkien kuninkaan ylimysten arvossa pidettynä, ja ylimykset pitivät häntä korkealla, koska he kaikki halusivat oppia hänen viisauttaan.
11 Ja Israelin Egyptiin menon sadantenakolmattakymmenentenä vuonna faarao näki unta istuvansa kuninkaallisella valtaistuimellaan. Hän nosti silmänsä ja näki vanhan miehen seisovan edessään, ja vanhan miehen käsissä oli vaa'at, kauppiaiden käyttämät vaa'at.
12 Ja vanha mies otti vaa'an ja ripusti sen faraon eteen.
13 Ja vanha mies otti kaikki Egyptin vanhimmat, kaikki sen ylimykset ja mahtimiehet, sitoi heidät yhteen ja pani heidät yhdelle vaa'alle.
14 Ja hän otti maitovohlan ja pani sen toiselle vaa'alle, ja vohla oli kaikkien yltäkyllä.
15 Ja faarao hämmästyi tästä kauheasta näystä, siitä, miksi vohla oli kaikkien yltäkyllä, ja faarao heräsi ja katso, se oli unta.
16 Ja farao nousi varhain aamulla ja kutsui kaikki palvelijansa ja kertoi heille unen; ja miehet pelästyivät suuresti.
17 Ja kuningas sanoi kaikille viisaille miehilleen: "Selkitkää uni, jonka näin, että saisin sen selville."
18 Ja Bileam, Beorin poika, vastasi kuninkaalle ja sanoi hänelle: "Tämä ei merkitse muuta kuin suurta onnettomuutta, joka kohtaa Egyptiä aikojen lopulla."
19 Sillä Israelille syntyy poika, joka tuhoaa koko Egyptin ja sen asukkaat ja johdattaa israelilaiset pois Egyptistä väkevällä kädellä.
20 Niin, kuningas, pidä nyt neuvoa tässä asiassa, että tuhoisit israelilaisten toivon ja heidän odotuksensa, ennen kuin tämä onnettomuus kohtaa Egyptiä.
21 Ja kuningas sanoi Bileamille: "Mitä meidän pitää tehdä Israelille? Totisesti, me aluksi neuvottelimme heitä vastaan tietyllä tavalla, emmekä voittaneet heitä."
22 Anna siis sinulle nyt myös neuvo heitä vastaan, jolla voimme heidät voittaa.
23 Bileam vastasi kuninkaalle sanoen: "Lähetä nyt kutsumaan kaksi neuvonantajaasi, niin katsomme, mikä on heidän neuvonsa tässä asiassa, ja sitten palvelijasi puhuu."
24 Ja kuningas lähetti kutsumaan kaksi neuvonantajaansa, midianilaisen Reuelin ja uzilaisen Jobin, ja he tulivat ja istuivat kuninkaan eteen.
25 Ja kuningas sanoi heille: "Te olette kuulleet unen, jonka minä näin, ja sen selityksen. Niin tehkää siis neuvo ja tietäkää ja nähkää, mitä israelilaisille on tehtävä, että me voisimme heidät voittaa, ennen kuin heidän pahuutensa käy meidän kimppuumme."
26 Ja midianilainen Reguel vastasi kuninkaalle ja sanoi: "Eläköön kuningas, eläköön kuningas ikuisesti!"
27 Jos kuningas näkee hyväksi, niin luopukoon hän heprealaisista ja jättäköön heidät älköönkä ojentako kättään heitä vastaan.
28 Sillä nämä ovat ne, jotka Herra valitsi muinaisina päivinä ja otti perintöosansa kaikkien maan kansojen ja maan kuninkaiden keskuudesta; ja kuka on ojentanut kätensä heitä vastaan rankaisematta, jolle heidän Jumalansa ei ole kostettu?
29 Tiedäthän, että kun Abraham meni Egyptiin, farao, Egyptin entinen kuningas, näki vaimonsa Saaran ja otti hänet vaimokseen, koska Abraham oli sanonut: "Hän on minun sisareni", sillä hän pelkäsi, että Egyptin miehet tappaisivat hänet hänen vaimonsa tähden.
30 Ja kun Egyptin kuningas oli ottanut Saaran luokseen, rankaisi Jumala häntä ja hänen perhettään ankarilla vitsauksilla, kunnes hän antoi Abrahamille takaisin Saaran, hänen vaimonsa; sitten tämä parani.
31 Ja Jumala rankaisi gerarilaista Abimelekia, filistealaisten kuningasta, Saaran, Abrahamin vaimon, tähden tukkimalla jokaisen kohdun ihmisestä eläimiin.
32 Kun heidän Jumalansa tuli Abimelekin luo yön unessa ja pelotti häntä, jotta hän antaisi Abrahamille Saaran, jonka hän oli ottanut, ja sen jälkeen kaikki Gerarin asukkaat rangaistiin Saaran takia, ja Abraham rukoili Jumalaansa heidän puolestaan, ja hän kuuli hänen hartaita hartauksiaan, ja hän paransi heidät.
33 Ja Abimelek pelkäsi kaikkea tätä onnettomuutta, joka oli kohdannut häntä ja hänen kansaansa, ja palautti Saaran, hänen vaimonsa, Abrahamille ja antoi hänelle hänen kanssaan paljon lahjoja.
34 Niin hän teki myös Iisakille, kun hän oli ajanut hänet Gerarista; ja Jumala oli tehnyt hänelle ihmeitä, niin että kaikki Gerarin vesiuomat kuivuivat eivätkä heidän hedelmäpuunsa kantaneet hedelmää.
35 kunnes gerarilainen Abimelek ja yksi hänen ystävistään Ahussat ja hänen sotapäällikkönsä Pikol menivät hänen luokseen ja kumartuivat maahan hänen edessään.
36 Ja he pyysivät häntä rukoilemaan heidän puolestaan, ja hän rukoili Herraa heidän puolestaan, ja Herra kuuli hänen rukouksensa, ja hän paransi heidät.

37 Myös Jaakob, tuo vaatimaton mies, pelastui nuhteettomuudellaan veljensä Esaun ja Labanin, syyrialaisen, äitinsä veljen, kädestä, joka oli etsinyt hänen henkeään; samoin kaikkien Kanaanin kuninkaiden käsistä, jotka olivat kokoontuneet häntä ja hänen lapsiaan vastaan tuhoamaan heidät. Herra pelasti heidät heidän käsistään, niin että he kääntyivät heidän kimppuunsa ja löivät heidät. Sillä kuka oli koskaan ojentanut kätensä heitä vastaan rankaisematta?
38 Totisesti, farao, tuo edellinen isäsi, korotti Joosefin, Jaakobin pojan, kaikkien Egyptin maan ruhtinaiden yläpuolelle, kun hän näki hänen viisautensa; sillä viisaudellaan hän pelasti kaikki maan asukkaat nälänhädästä.
39 Sen jälkeen hän käski Jaakobin ja hänen lastensa tulla Egyptiin, jotta heidän hyveensä kautta Egyptin maa ja Gosenin maa vapautettaisiin nälänhädästä.
40 Jos siis nyt näet hyväksi, niin lopeta israelilaisten tuhoaminen. Mutta jos et tahdo, että he asuvat Egyptissä, niin päästä heidät täältä pois, että he menisivät Kanaanin maahan, siihen maahan, jossa heidän esi-isänsä ovat muukalaiset.
41 Ja kun farao kuuli Jetron sanat, hän vihastui kovin Jetron päälle, niin että hän nousi häpeissään kuninkaan luota ja meni Midianiin, omalle maalleen, ja otti Joosefin sauvan mukaansa.
42 Ja kuningas sanoi uzilaiselle Jobille: "Mitä sinä, Job, sanot, ja mitä neuvot annat heprealaisille?"
43 Niin Job sanoi kuninkaalle: "Katso, kaikki maan asukkaat ovat sinun vallassasi; tehköön kuningas, niin kuin hyväksi näkee."
44 Ja kuningas sanoi Bileamille: "Mitä sinä sanot, Bileam? Puhu sanasi, että me kuulisimme sen."
45 Ja Bileam sanoi kuninkaalle: "Kaikesta, mitä kuningas on neuvonut heprealaisia vastaan, he pelastuvat, eikä kuningas voi voittaa heitä millään neuvolla."
46 Sillä jos aiotte tuhota heidät liekehtivällä tulella, ette voi heitä voittaa, sillä varmasti heidän Jumalansa pelasti heidän isänsä Abrahamin kaldealaisten Uurista; ja jos aiotte tuhota heidät miekalla, niin varmasti heidän isänsä Iisak pelastui siitä, ja hänen tilalleen asetettiin pässi.
47 Ja jos kovalla ja ankaralla työllä ajattelet heitä vähentää, et onnistu siinäkään, sillä heidän isänsä Jaakob palveli Labania kaikissa kovissa töissä ja menestyi.
48 Kuule siis nyt, oi kuningas, minun sanojani, sillä tämä on heitä vastaan suunniteltu neuvo, jolla sinä voitat heidät, etkä saa poiketa siitä.
49 Jos kuningas haluaa, käskeköön kaikki heidän lapsensa, jotka tästä päivästä lähtien syntyvät, heitettäväksi veteen, sillä tällä tavoin voit pyyhkiä pois heidän nimensä, sillä ketään heistä eikä heidän isistään ei ole koeteltu tällä tavalla.
50 Ja kuningas kuuli Bileamin sanat, ja se miellytti kuningasta ja ruhtinaita, ja kuningas teki Bileamin sanan mukaan.
51 Ja kuningas määräsi julistettavaksi ja säädettäväksi lain kaikkialle Egyptin maahan ja sanottavan: "Jokainen heprealaisille syntynyt poikalapsi tästä päivästä lähtien on heitettävä veteen."
52 Ja farao kutsui kaikki palvelijansa ja sanoi: "Menkää ja etsikää Gosenin maasta, missä israelilaiset ovat, ja katsokaa, että jokainen heprealaisille syntynyt poika heitetään virtaan, mutta jokaisen tyttären annatte elää."
53 Ja kun israelilaiset kuulivat faraon käskyn heittää poikalapsensa jokeen, jotkut kansasta erosivat vaimoistaan ja toiset liittyivät heihin.
54 Ja siitä päivästä lähtien, kun synnytyksen aika koitti niille israelilaisnaisille, jotka olivat jääneet miestensä luokse, he menivät pellolle synnyttämään siellä, ja he synnyttivät pellolle ja jättivät lapsensa pellolle ja palasivat kotiin.
55 Ja Herra, joka oli vannonut heidän esi-isilleen lisäävänsä heidät, lähetti yhden taivaassa olevista palvelevista enkeleistään pesemään jokaisen lapsen vedellä, voitelemaan ja käärimään hänet ja antamaan sen käsiin kaksi sileää kiveä, joista toisesta se imee maitoa ja toisesta hunajaa, ja hän kasvatti sen karvat polviin asti, jotta se voisi peittää itsensä; lohduttaakseen sitä ja pysyä siinä kiinni myötätuntonsa tähden.
56 Ja kun Jumalalla oli heitä kohtaan myötätunto ja hän halusi lisätä heidän määräämistään maan päällä, hän käski maansa vastaanottaa heidät säilytettäväksi siinä heidän kasvamiseensa asti, minkä jälkeen maa avasi kitansa ja oksensi heidät ulos, ja he nousivat esiin kaupungista kuin maan yrtit ja metsän ruohot, ja he palasivat kukin perheensä luo ja isänsä taloon, ja he jäivät heidän luokseen.
57 Ja Israelin lasten lapset olivat maan päällä kuin kedon ruohot, Jumalan heille osoittaman armon kautta.
58 Ja kun kaikki egyptiläiset näkivät tämän, he menivät ulos, kukin pellolleen härkäparinsa ja auransa kanssa, ja he kynsivät sen, niin kuin kynnetään maata kylvöaikana.
59 Ja kun he kynsivät, he eivät kyenneet vahingoittamaan israelilaisten lapsia, joten kansa lisääntyi ja vaurastui suuresti.
60 Ja farao käski virkamiehiään menemään joka päivä Goseniin etsimään israelilaisten lapsia.
61 Ja kun he olivat etsineet ja löytäneet yhden, ottivat he sen väkisin äitinsä helmasta ja heittivät jokeen, mutta tyttölapsen he jättivät äitinsä luokse. Näin egyptiläiset tekivät israelilaisille kaikkina päivinä.

LUKU 68

1 Siihen aikaan Jumalan henki tuli Mirjamin, Amramin tyttären, Aaronin sisaren, päälle, ja hän meni ulos ja ennusti talosta sanoen: "Katso, meille syntyy poika isältäni ja äidiltäni tällä kertaa, ja hän pelastaa Israelin Egyptin käsistä."
2 Ja kun Amram kuuli tyttärensä sanat, hän meni ja otti vaimonsa takaisin taloonsa, sen jälkeen kun hän oli ajanut hänet pois siihen aikaan, kun faarao oli käskenyt heittää kaikki Jaakobin suvun miespuoliset lapset veteen.
3 Niin Amram otti vaimonsa Jokebedin kolme vuotta sen jälkeen, kun hän oli karkottanut tämän pois, ja hän tuli hänen luokseen, ja tämä tuli raskaaksi.
4 Ja seitsemän kuukauden kuluttua hedelmöityksestään hän synnytti pojan, ja koko talo täyttyi suurella valolla, niin kuin auringon ja kuun valo niiden loistoaikana.
5 Ja kun nainen näki lapsen, että se oli kaunis ja kaunis katsella, hän kätki sen kolmeksi kuukaudeksi sisähuoneeseen.

6 Noina päivinä egyptiläiset tekivät salaliiton tuhotakseen kaikki siellä asuvat heprealaiset.
7 Ja egyptiläiset naiset menivät Goseniin, missä israelilaiset olivat, ja he kantoivat lapsiaan hartioillaan, vauvojaan, jotka eivät vielä osanneet puhua.
8 Ja noina päivinä, kun israelilaisten naiset synnyttivät, jokainen nainen kätki poikansa egyptiläisten edestä, jotta egyptiläiset eivät saisi tietää heidän synnyttämisestään eivätkä hävittäisi heitä maasta.
9 Ja egyptiläiset naiset tulivat Goseniin, ja heidän lapsensa, jotka eivät kyenneet puhumaan, olivat heidän harteillaan. Ja kun egyptiläinen nainen tuli heprealaisen naisen taloon, hänen lapsensa alkoi itkeä.
10 Ja kun se itki, vastasi lapsi, joka oli sisähuoneessa, ja egyptiläiset naiset menivät ja kertoivat sen faraon talolle.
11 Ja farao lähetti palvelijansa ottamaan lapset ja surmaamaan heidät; näin egyptiläiset tekivät heprealaisille naisille kaikkina päivinä.
12 Ja siihen aikaan, noin kolme kuukautta sen jälkeen, kun Jookebed oli kätkenyt poikansa, asia tuli tunnetuksi faraon hovissa.
13 Ja nainen kiiruhti viemään poikansa pois ennen virkamiesten tuloa, ja hän otti hänelle kaislikosta tehdyn arkun, siveli sen limalla ja piellä, pani lapsen siihen ja laski sen laattojen sekaan virran partaalle.
14 Ja hänen sisarensa Miriam seisoi taampana tietääkseen, mitä hänelle tapahtuisi ja mitä hänen sanoilleen tapahtuisi.
15 Ja Jumala lähetti siihen aikaan hirvittävän kuumuuden Egyptin maahan, joka poltti ihmisen lihan niin kuin aurinko sen kiertokulussa, ja se ahdisti egyptiläisiä suuresti.
16 Ja kaikki egyptiläiset menivät alas peseytymään joessa, koska se poltti heidän lihansa polttavalla kuumuudella.
17 Ja faraon tytär Batia meni myös peseytymään joessa polttavan kuumuuden vuoksi, ja hänen palvelijattarensa kävelivät joen rannalla, samoin kuin kaikki Egyptin naiset.
18 Ja Batia nosti silmänsä jokea kohti ja näki arkin veden päällä ja lähetti palvelijattarensa noutamaan sitä.
19 Ja hän avasi sen ja näki lapsen, ja katso, lapsi itki, ja hänen tuli häntä sääli, ja hän sanoi: "Tämä on yksi heprealaisista lapsista."
20 Ja kaikki virran varrella kävelevät egyptiläiset naiset halusivat imettää häntä, mutta hän ei imenyt, sillä tämä oli Herralta, että hän palaisi äitinsä rintaan.
21 Ja hänen sisarensa Miriam oli siihen aikaan egyptiläisten naisten joukossa joen rannalla, ja hän näki tämän ja sanoi faraon tyttärelle: "Menenkö hakemaan imettäjän heprealaisten naisten joukosta, että hän imettää sinulle lapsen?"
22 Ja faraon tytär sanoi hänelle: "Mene!" Niin nuori nainen meni ja kutsui lapsen äidin.
23 Ja faraon tytär sanoi Jookebedille: "Vie tämä lapsi pois ja imetä se minulle, niin minä maksan sinulle palkkasi, kaksi hopearahaa päivässä." Ja nainen otti lapsen ja imetti sen.
24 Kahden vuoden kuluttua, kun lapsi oli kasvanut, hän vei hänet faraon tyttärelle, ja hänestä tuli hänelle poika. Ja hän antoi hänelle nimen Mooses, sillä hän sanoi: "Minä otin hänet vedestä."
25 Ja Amram, hänen isänsä, antoi hänelle nimen Kabar, sillä hän sanoi: "Hänen vuokseen hän oli seurustellut vaimonsa kanssa, jonka hän oli hyljännyt."
26 Ja hänen äitinsä Jokebed antoi hänelle nimen Jekutiel, sillä hän sanoi: "Minä panin toivoni Kaikkivaltiaaseen, ja Jumala antoi hänet minulle takaisin."
27 Ja hänen sisarensa Miriam antoi hänelle nimen Jered, sillä hän laskeutui hänen perässään joelle tietääkseen, mikä hänen loppunsa olisi.
28 Ja hänen veljensä Aaron antoi hänelle nimen Abi-Sanuk, sanoen: "Isäni jätti äitini ja palasi hänen luokseen hänen vuokseen."
29 Ja Kehat, Amramin isä, antoi hänelle nimen Abigdor, sillä hänen tähtensä Jumala korjasi Jaakobin heimon repeämän, niin etteivät he enää voineet heittää poikalapsiaan veteen.
30 Ja heidän hoitajansa antoi hänelle nimen Abi Sokho, sanoen: "Hän oli piilossa majassaan kolme kuukautta Hamin lasten tähden."
31 Ja koko Israel antoi hänelle nimen Semaja, Netanelin poika, sillä he sanoivat: "Hänen päivinään Jumala kuuli heidän huutonsa ja pelasti heidät heidän sortajistaan".
32 Ja Mooses oli faraon talossa ja oli faraon tyttären Bathian poika; ja Mooses varttui kuninkaan lasten keskuudessa.

LUKU 69

1 Ja Edomin kuningas kuoli noina päivinä, hallituskautensa kahdeksantenatoista vuonna, ja hänet haudattiin temppeliinsä, jonka hän oli rakentanut itselleen kuninkaalliseksi asuinpaikakseen Edomin maahan.
2 Ja Esaun lapset lähettivät sanan Petoriin, joka on virran varrella, ja he toivat sieltä kauniin silmäisen ja komean nuoren miehen, jonka nimi oli Saul, ja he tekivät hänestä kuninkaansa Samlan sijaan.
3 Saul hallitsi kaikkia Esaun lapsia Edomin maassa neljäkymmentä vuotta.
4 Kun farao, Egyptin kuningas, näki, ettei Bileamin neuvo israelilaisten suhteen onnistunut, vaan että he olivat hedelmällisiä, lisääntyivät ja lisääntyivät kaikkialla Egyptin maassa,
5 Niin farao käski noina päivinä, että koko Egyptissä oli julistettava israelilaisille näin: "Kukaan ei saa vähentää mitään päivittäisestä työstään."
6 Ja jos miehen päivittäinen työ, jota hän tekee laastin tai tiilien parissa, osoittautuu puutteelliseksi, hänen nuorin poikansa asetetaan hänen tilalleen.
7 Ja Egyptin työvoima kiristyi Israelin lasten keskuudessa noina päivinä, ja katso, jos jonkun päivittäisestä työstä puuttui yksi tiili, egyptiläiset ottivat väkisin hänen nuorimman poikansa hänen äidiltään ja panivat hänet rakennukseen sen tiilen tilalle, jonka hänen isänsä oli jättänyt puuttumaan.
8 Ja niin egyptiläiset tekivät kaikille israelilaisille päivästä päivään, kaikkina pitkän ajan päivinä.
9 Mutta Leevin sukukunta ei siihen aikaan työskennellyt veljiensä israelilaisten kanssa alusta alkaen, sillä Leevin lapset tiesivät egyptiläisten viekkauden, jota he aluksi harjoittivat israelilaisia kohtaan.

LUKU 70

1 Ja kolmantena vuonna Mooseksen syntymästä faarao istui pidoissa, kun kuningatar Alparanith istui hänen oikealla puolellaan ja Batia vasemmalla, ja poikanen Mooses makasi hänen povellaan, ja Bileam, Beorin poika, kahden poikansa kanssa, ja kaikki valtakunnan ruhtinaat istuivat pöydässä kuninkaan läsnäollessa.
2 Ja nuorukainen ojensi kätensä kuninkaan pään päälle, otti kruunun kuninkaan päästä ja pani sen omaan päähänsä.
3 Ja kun kuningas ja ruhtinaat näkivät pojan tekemän työn, he pelästyivät, ja eräs mies ilmaisi hämmästyksensä lähimmäiselleen.
4 Ja kuningas sanoi ruhtinaille, jotka istuivat hänen edessään pöydässä: "Mitä te puhutte ja mitä sanotte, te ruhtinaat, tästä asiasta, ja mikä on oleva tuomio pojalle tämän teon johdosta?"
5 Niin vastasi tietäjä Bileam, Beorin poika, kuninkaan ja ruhtinaiden edessä ja sanoi: "Muista, herrani ja kuninkaani, uni, jonka näit jo kauan sitten, ja se uni, jonka palvelijasi sinulle selitti."
6 Tämä on siis lapsi heprealaisten lasten joukosta, jossa on Jumalan henki. Älköön herrani, kuningas, luulko, että tämä nuorukainen teki tämän tietämättään.
7 Sillä hän on heprealainen poika, ja viisaus ja ymmärrys ovat hänen mukanaan, vaikka hän on vielä lapsi, ja viisaasti hän on tehnyt tämän ja valinnut itselleen Egyptin valtakunnan.
8 Sillä näin on kaikkien heprealaisten tapana pettää kuninkaita ja heidän ylimyksiään, tehdä kaikkea tätä viekkaasti, saadakseen maan kuninkaat ja heidän miehensä vapisemaan.
9 Tiedäthän varmasti, että heidän isänsä Abraham teki näin, kun hän petti Baabelin kuninkaan Nimrodin ja Gerarin kuninkaan Abimelekin armeijan ja otti haltuunsa Heetin lasten maan ja kaikki Kanaanin valtakunnat.
10 Ja että hän laskeutui Egyptiin ja sanoi vaimostaan Saarasta: "Hän on minun sisareni", eksyttääkseen Egyptin ja sen kuninkaan.
11 Myös hänen poikansa Iisak teki niin, kun hän meni Gerariin ja asettui sinne, ja hänen voimansa voitti filistealaisten kuninkaan Abimelekin armeijan.
12 Hän aikoi myös kompastuttaa filistealaisten valtakunnan sanomalla, että hänen vaimonsa Rebekka oli hänen sisarensa.
13 Jaakob kohteli myös petollisesti veljeään ja otti hänen kädestään esikoisoikeuden ja siunauksen.
14 Sitten hän meni Padan-Aramiin enosveljensä Labanin taloon ja otti tältä viekkaasti tyttärensä, karjansa ja kaiken, mitä hänelle kuului, ja pakeni ja palasi Kanaanin maahan isänsä luo.
15 Hänen poikansa myivät veljensä Joosefin, joka meni Egyptiin orjaksi ja oli vankilassa kaksitoista vuotta.
16 Kunnes entinen faarao näki unia ja otti hänet pois vankilasta ja korotti hänet kaikkien Egyptin ruhtinaiden yläpuolelle, koska hän selitti hänelle hänen unensa.
17 Ja kun Jumala aiheutti nälänhädän kaikkialle maahan, hän lähetti hakemaan isänsä ja kaikki veljensä ja koko isänsä perheen ja elätti heitä ilmaiseksi ja palkkioksi ja osti egyptiläiset orjiksi.
18 Ja nyt herrani kuningas, katso, tämä lapsi on noussut heidän sijaansa Egyptissä tekemään heidän tekojensa mukaan ja leikkimään jokaisen kuninkaan, ruhtinaan ja tuomarin kanssa.
19 Jos kuningas näkee hyväksi, vuodattakaamme nyt hänen verensä maahan, ettei hän kasvaisi ja ottaisi valtaa sinun kädestäsi ja ettei Egyptin toivo katoaisi hänen hallituskautensa jälkeen.
20 Ja Bileam sanoi kuninkaalle: "Kutsukaamme kokoon kaikki Egyptin tuomarit ja viisaat, ja kertokaamme meille, onko tämä poikanen saanut kuolemantuomion, niin kuin sanoit; niin me surmaamme hänet."
21 Ja faarao lähetti ja kutsui kokoon kaikki Egyptin viisaat miehet, ja he tulivat kuninkaan eteen, ja Herran enkeli tuli heidän keskuuteensa, ja hän oli kuin yksi Egyptin viisaista miehistä.
22 Ja kuningas sanoi viisaille miehille: "Olette varmasti kuulleet, mitä tuo heprealainen poikanen talossa on tehnyt, ja näin Bileam on tuominnut asian."
23 Tuomitkaa nyt itsekin ja katsokaa, mitä pojalle kuuluu tehdä hänen tekemästään teosta.
24 Ja enkeli, joka näytti yhdeltä faraon viisaista miehistä, vastasi ja sanoi näin kaikkien Egyptin viisaiden miesten ja kuninkaan ja ruhtinaiden edessä:
25 Jos kuningas hyväksi näkee, niin lähettäköön kuningas miehiä tuomaan hänen eteensä onyksikiven ja tulisia hiiliä ja asettamaan ne lapsen eteen. Jos lapsi ojentaa kätensä ja ottaa onyksikiven, niin tiedämme, että nuorukainen on tehnyt kaiken, mitä hän on tehnyt, viisaasti, ja meidän on surmattava hänet.
26 Mutta jos hän ojentaa kätensä hiilien päälle, niin me tiedämme, ettei hän tehnyt sitä tietäen, ja hän saa elää.
27 Ja asia miellytti kuningasta ja ruhtinaita, ja kuningas teki Herran enkelin sanan mukaan.
28 Ja kuningas käski tuoda onyksikiven ja hiilen ja asettaa ne Mooseksen eteen.
29 Ja he asettivat pojan eteensä, ja nuorukainen yritti ojentaa kätensä onyksikiveen, mutta Herran enkeli otti hänen kätensä ja asetti sen hiilien päälle, ja hiili sammui hänen kädessään, ja hän nosti sen ja pani sen suuhunsa ja poltti osan huulistaan ja osan kielestään, ja hänen suustaan ja kielestään tuli raskas.
30 Kun kuningas ja ruhtinaat näkivät tämän, he ymmärsivät, ettei Mooses ollut toiminut viisaasti poistaessaan kruunua kuninkaan päästä.
31 Niin kuningas ja ruhtinaat pidättäytyivät lapsen surmaamisesta, ja Mooses pysyi faraon talossa ja kasvoi, ja Herra oli hänen kanssaan.
32 Ja kun poika oli kuninkaan talossa, hänet puettiin purppuraan ja hän kasvoi kuninkaan lasten keskuudessa.
33 Ja kun Mooses varttui kuninkaan talossa, faraon tytär Batja piti häntä poikanaan, ja koko faraon hovi kunnioitti häntä, ja kaikki Egyptin miehet pelkäsivät häntä.
34 Ja hän lähti joka päivä ja tuli Gosenin maahan, missä hänen veljensä, israelilaiset, olivat, ja Mooses näki heidät joka päivä hengästyneinä ja kovissa työkivusta kärsivinä.
35 Ja Mooses kysyi heiltä sanoen: "Miksi teille määrätään tätä työtä päivä päivältä?"
36 Ja he kertoivat hänelle kaiken, mitä heille oli tapahtunut, ja kaikki ne määräykset, jotka farao oli heille antanut ennen syntymäänsä.
37 Ja he kertoivat hänelle kaikki ne neuvot, jotka Bileam, Beorin poika, oli heitä vastaan petänyt, ja mitä hän oli

myös aikonut häntä vastaan tappaakseen hänet, kun hän oli ottanut kuninkaan kruunun hänen päästään.
38 Kun Mooses kuuli tämän, hänen vihansa syttyi Bileamia kohtaan ja hän etsi keinoa tappaa hänet ja väijyi häntä päivästä päivään.
39 Ja Bileam pelkäsi Moosesta, ja hän ja hänen kaksi poikaansa nousivat ja lähtivät Egyptistä, ja he pakenivat ja antoivat sielunsa ja menivät Kuusin maahan Kikianuksen, Kuusin kuninkaan, luokse.
40 Ja Mooses oli kuninkaan linnassa käyden läpi kaiken, ja Herra antoi hänen päästä faraon ja kaikkien hänen palvelijoittensa ja koko Egyptin kansan suosioon; ja he rakastivat Moosesta suuresti.
41 Ja sinä päivänä, jona Mooses meni Goseniin katsomaan veljiään, hän näki israelilaiset heidän taakoissaan ja kovan työnsä keskellä; ja Mooses suri heitä.
42 Ja Mooses palasi Egyptiin ja tuli faraon taloon ja tuli kuninkaan eteen, ja Mooses kumartui kuninkaan edessä.
43 Niin Mooses sanoi faraolle: "Herrani, olen tullut pyytämään sinulta pientä pyyntöä. Älä käännä kasvojani pois tyhjänpäiväisenä." Faarao sanoi hänelle: "Puhu."
44 Ja Mooses sanoi faraolle: "Annetaan palvelijoillesi, israelilaisille, jotka ovat Gosenissa, yksi päivä levätä työstään."
45 Ja kuningas vastasi Moosekselle ja sanoi: "Katso, minä olen korottanut kasvosi tässä asiassa täyttääkseni pyyntösi."
46 Ja farao käski kuuluttaa kaikkialle Egyptiin ja Goseniin ja sanoa:
47 Näin sanoo kuningas teille, kaikille israelilaisille: Kuusi päivää tehkää työtä ja raadaksenne, mutta seitsemäntenä päivänä levätkää älkääkä tehkö mitään työtä. Näin tehkää kaikkina päivinä, niin kuin kuningas ja Mooses, Bathian poika, ovat käskeneet.
48 Ja Mooses iloitsi siitä, minkä kuningas oli hänelle myöntänyt, ja kaikki israelilaiset tekivät niin kuin Mooses oli heille käskenyt.
49 Sillä tämä oli Herralta tullut israelilaisille, sillä Herra oli alkanut muistaa israelilaisia pelastaakseen heidät heidän isiensä tähden.
50 Herra oli Mooseksen kanssa, ja hänen maineensa levisi kaikkialle Egyptiin.
51 Ja Mooses tuli suureksi kaikkien egyptiläisten ja kaikkien israelilaisten silmissä, sillä hän pyrki kansansa Israelin parhaaksi ja puhui kuninkaalle heidän puolestaan rauhan sanoja.

LUKU 71

1 Ja kun Mooses oli kahdeksantoistavuotias, hän halusi nähdä isänsä ja äitinsä ja meni heidän luokseen Goseniin. Ja kun Mooses oli tullut lähelle Gosenia, hän tuli paikkaan, jossa Israelin lapset olivat töissä, ja hän tarkkaili heidän taakkojaan, ja hän näki egyptiläisen lyövän yhtä hänen heprealaisista veljistään.
2 Ja kun pieksetty mies näki Mooseksen, hän juoksi hänen luokseen apua pyytämään, sillä Mooses oli hyvin arvostettu mies faraon talossa. Ja hän sanoi hänelle: "Herrani, pidä minusta huolta! Tämä egyptiläinen tuli yöllä talooni, sitoi minut ja tuli vaimoni luo minun läsnäollessani, ja nyt hän yrittää viedä minulta hengen.
3 Kun Mooses kuuli tämän pahan teon, syttyi hänen vihansa egyptiläistä kohtaan, ja hän käänsi katseensa ympäri, ja nähdessään, ettei siellä ollut ketään, hän löi egyptiläistä ja kätki hänet hiekkaan ja pelasti hebrealaisen lyöjänsä käsistä.
4 Ja hebrealainen meni kotiinsa, ja Mooses palasi kotiinsa, ja hän meni ulos ja palasi takaisin kuninkaan taloon.
5 Ja kun mies oli palannut kotiin, hän ajatteli hyljätä vaimonsa, sillä ei ollut sopivaa Jaakobin talossa miehen tulla vaimonsa luo sen jälkeen, kun tämä oli saastutettu.
6 Ja nainen meni ja kertoi veljilleen, ja naisen veljet etsivät häntä tappaakseen, ja hän pakeni kotiinsa ja pääsi pakoon.
7 Ja toisena päivänä Mooses meni veljiensä luo ja näki kaksi miestä riitelemässä keskenään. Niin hän sanoi jumalattomalle: "Miksi lyöt lähimmäistäsi?"
8 Ja hän vastasi hänelle ja sanoi hänelle: "Kuka on asettanut sinut meidän päämieheksemme ja tuomariksi? Ajatteletko tappavasi minut, niin kuin tapoit egyptiläisen?" Niin Mooses pelkäsi ja sanoi: "Asia on varmasti tiedossa?"
9 Ja faarao kuuli tästä asiasta, ja hän määräsi Mooseksen surmattavaksi, niin Jumala lähetti enkelinsä, ja tämä ilmestyi faaraolle vartiokaartin päällikön hahmossa.
10 Ja Herran enkeli otti miekan henkivartiopäällikön kädestä ja löi sillä hänen päänsä irti, sillä henkivartiopäällikön muoto oli muuttunut Mooseksen muotoiseksi.
11 Ja Herran enkeli tarttui Mooseksen oikeaan käteen ja vei hänet pois Egyptistä ja asetti hänet Egyptin rajojen ulkopuolelle, neljänkymmenen päivän matkan päähän.
12 Ja ainoastaan hänen veljensä Aaron jäi Egyptin maahan, ja hän ennusti israelilaisille sanoen:
13 Näin sanoo Herra, teidän isienne Jumala: Heittäkää pois jokainen silmienne kauhistukset älkääkä saastuttako itseänne Egyptin epäjumalilla.
14 Ja israelilaiset kapinoivat eivätkä totelleet Aaronia silloin.
15 Ja Herra ajatteli tuhota heidät, ellei Herra olisi muistanut liittoa, jonka hän oli tehnyt Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa.
16 Noina päivinä faraon käsi oli yhä ankara israelilaisia kohtaan, ja hän sorsi ja ahdisti heitä, kunnes Jumala lähetti sanansa ja piti heistä huolen.

LUKU 72

1 Siihen aikaan syttyi suuri sota Kuusin lasten ja idän ja aramilaisten välillä, ja he kapinoivat Kuusin kuningasta vastaan, jonka käsissä he olivat.
2 Niin Kuusin kuningas Kikianus lähti kaikkien Kuusin lasten kanssa, kansan, joka oli lukuisa kuin hiekka, ja hän lähti taistelemaan Aramia ja idän lapsia vastaan saadakseen heidät alistumaan.
3 Ja kun Kikianus lähti ulos, hän jätti Bileamin, velhon, ja hänen kaksi poikaansa vartioimaan kaupunkia ja maan alhaisimpia kansoja.
4 Niin Kikianus lähti Aramin ja idän lasten luo ja taisteli heitä vastaan ja löi heidät, ja he kaikki kaatuivat haavoittuneina Kikianuksen ja hänen kansansa edessä.
5 Ja hän otti monia heistä vangeiksi ja saattoi heidät alistumaan niin kuin ensiksikin, ja hän leiriytyi heidän maahansa ottaakseen heiltä veroa tavalliseen tapaan.

6 Ja Bileam, Beorin poika, nousi, kun Kuusin kuningas oli jättänyt hänet vartioimaan kaupunkia ja kaupungin köyhiä, ja hän nousi neuvomaan maan kansaa kapinoimaan kuningas Kikianusta vastaan, ettei hän päästäisi häntä kaupunkiin, kun hän palaisi kotiin.
7 Ja maan kansa kuuli häntä, vannoi hänelle ja teki hänestä kuninkaan ja hänen kahdesta pojastaan sotapäälliköitä.
8 Niin he nousivat ja korottivat kaupungin muurit molemmista kulmista ja rakensivat erittäin vahvan rakennuksen.
9 Ja kolmanteen kulmaan he kaivoivat lukemattomia ojia kaupungin ja koko Kuusin maan ympäröimän virran välille ja saivat virran vedet pulppuamaan sieltä.
10 Neljännellä kulmalla he keräsivät lukuisia käärmeitä loitsuillaan ja taioillaan ja linnoittivat kaupungin ja asettuivat sinne, eikä kukaan mennyt heidän edellään ulos tai sisään.
11 Ja Kikianus taisteli Aramia ja idän lapsia vastaan ja alisti heidät kuten ennenkin, ja he antoivat hänelle tavanomaisen veronsa, ja hän meni ja palasi maahansa.
12 Ja kun Kuusin kuningas Kikianus lähestyi kaupunkiaan ja kaikki hänen kanssaan olevat sotajoukkojen päälliköt, he nostivat katseensa ja näkivät, että kaupungin muurit olivat rakennettu ja hyvin korotetut, ja miehet olivat tästä hämmästyneitä.
13 Ja he sanoivat toisilleen: "He näkivät meidän viipyvän taistelussa ja pelkäsivät meitä suuresti; sentähden he tekivät tämän ja rakensivat kaupungin muurit ja linnoittivat ne, etteivät Kanaanin kuninkaat tulisi taisteluun heitä vastaan."
14 Niin kuningas ja väki lähestyivät kaupungin porttia ja katsoivat ylös, ja katso, kaikki kaupungin portit olivat kiinni. He huusivat vartijoille sanoen: "Avatkaa meille, että pääsemme kaupunkiin."
15 Mutta vartijat kieltäytyivät avaamasta heille Bileamin, heidän kuninkaansa, tietäjän, käskystä eivätkä sallineet heidän mennä kaupunkiinsa.
16 Niin he nousivat taisteluun heitä vastaan kaupungin portin vastapäätä, ja sinä päivänä kaatui Kikianuksen sotajoukosta sata kolmekymmentä miestä.
17 Ja seuraavana päivänä he jatkoivat taistelua ja taistelivat joen rannalla; he yrittivät kulkea ohi, mutta eivät pystyneet, joten jotkut heistä upposivat kuoppiin ja kuolivat.
18 Niin kuningas käski heidän kaataa puita lauttojen tekemiseksi, joilla he voisivat kulkea heidän luokseen, ja he tekivät niin.
19 Ja kun he tulivat ojien paikalle, myllyt pyörittivät vesiä, ja kaksisataa miestä kymmenellä lautalla hukkui.
20 Ja kolmantena päivänä he tulivat taistelemaan sille puolelle, missä käärmeet olivat, mutta he eivät päässeet sinne lähelle, sillä käärmeet tappoivat heistä sata seitsemänkymmentä miestä, ja he lakkasivat taistelemasta Kuusia vastaan ja piirittivät Kuusia yhdeksän vuotta, eikä kukaan tullut ulos eikä sisään.
21 Siihen aikaan, kun Kuusia vastaan käytiin sotaa ja piiritettiin, Mooses pakeni Egyptistä faaraota, joka etsi henkeään, koska tämä oli surmannut egyptiläisen.
22 Ja Mooses oli kahdeksantoistavuotias, kun hän pakeni Egyptistä faaraon luota, ja hän pakeni ja pelastui Kikianuksen leiriin, joka siihen aikaan piiritti Kuusia.
23 Ja Mooses oli yhdeksän vuotta Kuusin kuninkaan Kikianuksen leirissä, koko sen ajan, kun he piirittivät Kuusia, ja Mooses meni ulos ja tuli sisään heidän kanssaan.
24 Ja kuningas ja ruhtinaat ja kaikki soturit rakastivat Moosesta, sillä hän oli suuri ja arvokas, hänen hahmonsa oli kuin jalo leijona, hänen kasvonsa kuin aurinko ja hänen voimansa kuin leijonan, ja hän oli kuninkaan neuvonantaja.
25 Ja yhdeksän vuoden kuluttua Kikianus sairastui kuolemaan johtavaan tautiin, ja sairaus voitti hänet, ja hän kuoli seitsemäntenä päivänä.
26 Niin hänen palvelijansa balsamoivat hänet, kantoivat hänet ja hautasivat hänet Egyptin maan pohjoispuolelle, kaupunginportin vastapäätä.
27 Ja he rakensivat hänen päälleen komean, vahvan ja korkean rakennuksen ja asettivat sen alle suuria kiviä.
28 Ja kuninkaan kirjurit kaiversivat noihin kiviin kuninkaansa Kikianuksen kaiken voiman ja kaikki hänen taistelunsa, jotka hän oli käynyt, katso, ne ovat siellä kirjoitettuina tänäkin päivänä.
29 Kuusin kuninkaan Kikianuksen kuoltua sota suretti suuresti hänen miehiään ja joukkojaan.
30 Niin he sanoivat toisilleen: "Antakaa meille neuvoa, mitä meidän pitäisi tehdä tänä aikana, koska olemme asuneet erämaassa yhdeksän vuotta poissa kodeistamme."
31 Jos sanomme taistelevamme kaupunkia vastaan, monet meistä kaatuvat haavoittuneina tai kuolevat, ja jos jäämme tänne piiritykseen, mekin kuolemme.
32 Sillä nyt kaikki Aramin ja idän lasten kuninkaat kuulevat, että kuninkaamme on kuollut, ja he hyökkäävät meitä vastaan yhtäkkiä ja taistelevat meitä vastaan eivätkä jätä meistä jäännöstäkään.
33 Niin menkäämme nyt ja asettakaamme itsellemme kuningas ja pysykäämme piirityksessä, kunnes kaupunki luovutetaan meille.
34 Ja he halusivat sinä päivänä valita kuninkaaksi miehen Kikianuksen armeijasta, mutta he eivät löytäneet ketään muuta sopivaa hallitsijaa kuin Mooses.
35 Ja he riisuivat kiireesti vaatteensa, kukin heistä, ja he heittivät ne maahan, ja he tekivät suuren kasan ja asettivat Mooseksen sen päälle.
36 Ja he nousivat ja puhalsivat torviin ja huusivat hänen edessään ja sanoivat: "Eläköön kuningas, eläköön kuningas!"
37 Ja kaikki kansa ja ylimykset vannoivat hänelle, että he antaisivat hänelle vaimoksi kuningatar Adonjan, kuusilaisen, Kikianuksen vaimon, ja he tekivät Mooseksen kuninkaakseen sinä päivänä.
38 Ja kaikki Kuusin kansa antoi sinä päivänä julistuksen, jossa sanottiin: "Jokaisen miehen on annettava Moosekselle jotakin siitä, mitä hänellä on omaisuutenaan."
39 Ja he levittivät lakanat kasan päälle, ja jokainen heitti siihen jotakin siitä, mitä hänellä oli, toinen kultaisen korvarenkaan ja toinen kolikon.
40 Kuusin lapset heittivät Moosekselle kasan päälle onyksi-kiviä, bdelliumia, helmiä ja marmoria, sekä paljon hopeaa ja kultaa.
41 Ja Mooses otti kaiken hopean ja kullan, kaikki kalut, bdellium- ja onyksikivet, jotka kaikki Kuusin lapset olivat hänelle antaneet, ja hän asetti ne aarrekammioidensa joukkoon.

42 Ja Mooses hallitsi Kuusin lapsia sinä päivänä Kikianuksen, Kuusin kuninkaan, sijaan.

LUKU 73

1 Faaraon, Egyptin kuninkaan, viidentenäkymmenentenäviidentenä hallitusvuotena, se on israelilaisten Egyptiin menon sadannenakymmenentenäseitsemäntenä vuonna, Mooses hallitsi Kuusissa.
2 Mooses oli kahdenkymmenenseitsemän vuoden ikäinen tullessaan Kuusin kuninkaaksi, ja hän hallitsi neljäkymmentä vuotta.
3 Herra antoi Moosekselle suosion ja armon kaikkien Kuusin lasten silmissä, ja Kuusin lapset rakastivat häntä suuresti; niin Mooses oli sekä Herran että ihmisten suosiossa.
4 Ja hänen hallituskautensa seitsemäntenä päivänä kaikki Kuusin lapset kokoontuivat ja tulivat Mooseksen eteen ja kumartuivat hänen edessään maahan.
5 Ja kaikki lapset puhuivat keskenään kuninkaan edessä sanoen: "Antakaa meille neuvo, että näkisimme, mitä tälle kaupungille on tehtävä."
6 Sillä yhdeksän vuotta olemme piirittäneet kaupunkia emmekä ole nähneet lapsiamme emmekä vaimojamme.
7 Niin kuningas vastasi heille sanoen: "Jos kuulette minua kaikessa, mitä minä käsken teidän tehdä, niin Herra antaa kaupungin meidän käsiimme, ja me alistamme sen."
8 Sillä jos taistelemme heitä vastaan kuten edellisessä taistelussa, joka meillä oli heitä vastaan ennen Kikianuksen kuolemaa, monet meistä kaatuvat haavoittuneina kuten ennenkin.
9 Katso, tässä on sinulle neuvo tässä asiassa: jos kuulet minun ääntäni, niin kaupunki annetaan meidän käsiimme.
10 Niin kaikki sotajoukot vastasivat kuninkaalle sanoen: "Kaiken, mitä herramme käskee, me teemme."
11 Ja Mooses sanoi heille: "Kulkekaa leirin läpi ja kuuluttakaa koko kansalle näin:
12 Näin sanoo kuningas: "Mene metsään ja ota mukaasi haikaran poikasia, jokainen mies kädessään."
13 Ja jokainen, joka rikkoo kuninkaan käskyä vastaan eikä tuo lastaan, kuolee, ja kuningas ottaa kaiken, mitä hänellä on.
14 Ja kun tuot ne pois, ne ovat sinun hoidettavanasi, sinun on kasvatettava niitä, kunnes ne kasvavat, ja sinun on opetettava niitä syöksymään, niin kuin haukan poikaset tekevät.
15 Niin kaikki Kuusin lapset kuulivat Mooseksen sanat, ja he nousivat ja kuuluttivat leirissä näin:
16 Teille, kaikille Kuusin lapsille, kuninkaan käsky on tämä: Menkää kaikki yhdessä metsään ja ottakaa sieltä haikaroiden poikaset, kukin poikasensa käteensä, ja tuokaa ne kotiin.
17 Ja jokainen, joka rikkoo kuninkaan käskyä, kuolee, ja kuningas ottaa kaiken, mitä hänelle kuuluu.
18 Ja kaikki ihmiset tekivät niin, ja he menivät metsään ja kiipesivät kuusien sekaan ja ottivat kiinni, jokainen poikasen kädessään, kaikki haikaroiden pojat, ja he toivat ne erämaahan ja kasvattivat ne kuninkaan käskystä, ja he opettivat ne syöksymään kuin nuoret haukat.
19 Ja kun nuoret haikarat oli kasvatettu, kuningas määräsi niiden nälkiinnyttämisen kolmeksi päiväksi, ja kaikki kansa teki niin.
20 Ja kolmantena päivänä kuningas sanoi heille: "Rohkaiskaa itseänne ja tulkaa urheiksi miehiksi, ja pukekaa jokainen yllenne haarniskansa ja vyöttäkää miekkansa vyölleen, ja ratsastakaa jokainen hevosellaan ja ottakaa jokainen nuori haikaransa käteensä."
21 Ja me nousemme ja taistelemme kaupunkia vastaan siinä paikassa, missä käärmeet ovat; ja kaikki kansa teki niin kuin kuningas oli käskenyt.
22 Ja he ottivat kukin poikasensa käteensä ja menivät pois. Ja kun he tulivat käärmeiden pesälle, kuningas sanoi heille: "Lähettäkää kukin poikasensa käärmeiden selkään."
23 Ja he lähettivät kuninkaan käskystä kukin miehen nuoren haikaransa matkaan, ja nuoret haikarat ryntäsivät käärmeiden kimppuun, ja ne söivät ne kaikki ja tuhosivat ne siitä paikasta.
24 Ja kun kuningas ja kansa näkivät, että kaikki käärmeet olivat tuhoutuneet siinä paikassa, kaikki kansa nosti suuren huudon.
25 Ja he lähestyivät kaupunkia ja taistelivat sitä vastaan ja valloittivat sen ja alistivat sen, ja he menivät kaupunkiin.
26 Ja sinä päivänä kuoli tuhat ja sata kaupungin miestä, kaikki kaupungin asukkaat, mutta piirittäjistä ei kuollut yksikään.
27 Niin kaikki Kuusin lapset menivät kukin kotiinsa, vaimonsa ja lastensa luo ja kaiken omaisuutensa luo.
28 Ja kun Bileam, tietäjä, näki kaupungin valloitetun, hän avasi portin ja pakeni kahden poikansa ja kahdeksan veljensä kanssa ja palasi Egyptiin faraon, Egyptin kuninkaan, luo.
29 He ovat ne velhot ja tietäjät, joista mainitaan lain kirjassa ja jotka vastustivat Moosesta, kun Herra antoi vitsausten kohdata Egyptiä.
30 Niin Mooses valloitti kaupungin viisaudellaan, ja Kuusin lapset asettivat hänet valtaistuimelle Kuusin kuninkaan Kikianuksen sijaan.
31 Ja he panivat kuninkaallisen kruunun hänen päähänsä ja antoivat hänelle vaimoksi Kuusin kuningatar Adonjan, Kikianuksen vaimon.
32 Ja Mooses pelkäsi Herraa, isiensä Jumalaa, eikä tullut hänen luokseen eikä katsonut häneen.
33 Sillä Mooses muisti, kuinka Abraham oli vannottanut palvelijansa Elieserin sanoen hänelle: "Älä ota pojalleni Iisakille naista Kanaanin tyttäristä".
34. Ja mitä Iisak teki, kun Jaakob oli paennut veljeään, kun tämä käski häntä sanoen: "Älä ota vaimoa Kanaanin tyttäristä äläkä liittoudu Haamin lasten kanssa."
35 Sillä Herra, meidän Jumalamme, antoi Hamin, Nooan pojan, ja hänen lapsensa ja kaikki hänen jälkeläisensä orjiksi Seemin lapsille ja Jaafetin lapsille ja heidän jälkeläisilleen orjiksi ikuisiksi ajoiksi.
36 Sentähden Mooses ei kääntänyt sydäntään eikä silmiään Kikianuksen vaimoon kaikkina niinä päivinä, kuin hän hallitsi Kuusia.
37 Ja Mooses pelkäsi Herraa, Jumalaansa, kaiken elämänsä, ja Mooses vaelsi Herran edessä uskollisesti, kaikesta sydämestään ja sielustaan, eikä hän poikennut oikealta tieltä kaikkina elämänsä päivinä; hän ei poikennut siltä

tieltä, ei oikealle eikä vasemmalle, jota Aabraham, Iisak ja Jaakob olivat vaeltaneet.
38 Ja Mooses vahvistui Kuusin lasten valtakunnassa ja johdatti Kuusin lapsia tavallisella viisaudellaan, ja Mooses menestyi valtakunnassaan.
39 Ja siihen aikaan Aram ja idän miehet kuulivat, että Kuusin kuningas Kikianus oli kuollut, ja niin Aram ja idän miehet kapinoivat Kuusia vastaan noina päivinä.
40 Ja Mooses kokosi kaikki Kuusin lapset, hyvin mahtavan kansan, noin kolmekymmentätuhatta miestä, ja hän lähti sotimaan Aramia ja idän lapsia vastaan.
41 Ja he menivät ensin idän lasten luo, ja kun idän lapset kuulivat heidän raportinsa, he menivät heitä vastaan ja ryhtyivät taisteluun heidän kanssaan.
42 Ja sota idän lapsia vastaan oli ankara, niin että Herra antoi kaikki idän lapset Mooseksen käsiin, ja noin kolmesataa miestä kaatui surmattuina.
43 Ja kaikki idän asukkaat kääntyivät takaisin ja perääntyivät, ja Mooses ja Kuusin asukkaat seurasivat heitä ja alistivat heidät ja määräsivät heille veron, niin kuin heidän tapansa oli.
44 Niin Mooses ja kaikki hänen kanssaan ollut kansa lähtivät sieltä taisteluun Aramin maahan.
45 Ja myös aramilaiset menivät heitä vastaan ja taistelivat heitä vastaan, ja Herra antoi heidät Mooseksen käsiin, ja monet aramilaisista kaatuivat haavoittuneina.
46 Myös aramilaiset alistuivat Mooseksen ja Kuusin kansan käsiin, ja he maksoivat heille kuuluvan veron.
47 Ja Mooses alisti Aramin ja idän asukkaat Kuusin lasten alaisuuteen, ja Mooses ja kaikki hänen kanssaan ollut kansa palasivat Kuusin maahan.
48 Ja Mooses vahvistui Kuusin lasten valtakunnassa, ja Herra oli hänen kanssaan, ja kaikki Kuusin lapset pelkäsivät häntä.

LUKU 74

1 Vuoden kuluttua kuoli Saul, Edomin kuningas, ja hänen sijaansa hallitsi Baal-Kenan, Akborin poika.
2 Kuusin Mooseksen hallituskauden kuudentenatoista vuonna Baal-Kenan, Akborin poika, hallitsi Edomin maassa kaikkia Edomin lapsia kolmekymmentäkahdeksan vuotta.
3 Hänen päivinään Moab kapinoi Edomin valtaa vastaan; se oli ollut Edomin alaisuudessa Hadadin, Bedadin pojan, ajoista asti. Hadad voitti heidät ja Midianin ja saattoi Moabin Edomin valtaan.
4 Ja kun Baal-Kenan, Akborin poika, hallitsi Edomia, kaikki mooabilaiset vetäytyivät Edomista.
5 Ja Afrikan kuningas Angeas kuoli noina päivinä, ja hänen poikansa Azdrubal hallitsi hänen sijaansa.
6 Ja noina päivinä kuoli Janeas, kittiläisten kuningas, ja hänet haudattiin temppeliinsä, jonka hän oli rakentanut itselleen asuinpaikakseen Kanopian tasangolle, ja Latinus hallitsi hänen sijaansa.
7 Kuusin lasten Mooseksen hallituskauden kahdentenakymmenentenätoisena vuonna Latinus hallitsi Kittimin lapsia neljäkymmentäviisi vuotta.
8 Ja hän rakensi itselleen myös suuren ja mahtavan tornin, ja hän rakensi siihen hienon temppelin asunnokseen, hoitaakseen hallintoaan, niin kuin tapana oli.
9 Kolmantena hallitusvuotenaan hän käski kuuluttaa kaikille taitaville miehilleen, jotka rakensivat hänelle paljon laivoja.
10 Ja Latinus kokosi kaikki joukkonsa, ja he tulivat laivoilla ja menivät niillä taistelemaan Azdrubalin, Angeiasin pojan, Afrikan kuninkaan, kanssa, ja he saapuivat Afrikkaan ja ryhtyivät taisteluun Azdrubalin ja hänen armeijansa kanssa.
11 Ja Latinus voitti Azdrubalin, ja Latinus otti Azdrubalilta akveduktin, jonka hänen isänsä oli tuonut Kittimin lapsilta, kun hän otti vaimokseen Janiahin, Uzin tyttären. Niin Latinus kukisti akveduktin sillan ja löi koko Azdrubalin armeijaa ankarasti.
12 Ja Azdrubalin jäljellä olevat vahvat miehet vahvistivat itseään, ja heidän sydämensä täyttyivät kateudesta, ja he tavoittelivat kuolemaa ja ryhtyivät jälleen taisteluun Kittimin kuningasta Latinusta vastaan.
13 Ja taistelu oli ankara kaikille Afrikan miehille, ja he kaikki kaatuivat haavoittuneina Latinuksen ja hänen kansansa edessä, ja myös kuningas Azdrubal kaatui tuossa taistelussa.
14 Ja kuningas Azdrubalilla oli hyvin kaunis tytär, jonka nimi oli Ushpezena, ja kaikki Afrikan miehet kirjailivat hänen kuvansa vaatteisiinsa hänen suuren kauneutensa ja viehättävän ulkonäkönsä vuoksi.
15 Ja Latinuksen miehet näkivät Ushpezenan, Azdrubalin tyttären, ja ylistivät häntä kuninkaalleen Latinukselle.
16 Ja Latinus käski tuoda hänet luokseen, ja Latinus otti Ushpezenan vaimokseen ja palasi takaisin Kittimiin.
17 Ja Azdrubalin, Angeaan pojan, kuoleman jälkeen, kun Latinus oli palannut maahansa taistelusta, kaikki Afrikan asukkaat nousivat ja ottivat Anibalin, Angeaan pojan, Azdrubalin nuoremman veljen, ja tekivät hänestä veljensä kuninkaan koko Afrikan maahan.
18 Ja kun hän hallitsi, hän päätti mennä Kittimiin taistelemaan Kittimin lapsia vastaan, kostaakseen veljensä Azdrubalin asian ja Afrikan asukkaiden asian, ja hän teki niin.
19 Ja hän rakensi monta laivaa ja meni niihin koko armeijansa kanssa ja meni Kittimiin.
20 Niin Anibal taisteli Kittimin lasten kanssa, ja Kittimin lapset haavoittuivat Anibalin ja hänen armeijansa edessä, ja Anibal kosti veljensä asian.
21 Ja Anibal jatkoi sotaa Kittimin lasten kanssa kahdeksantoista vuotta, ja Anibal asui Kittimin maassa ja leiriytyi sinne pitkäksi aikaa.
22 Ja Anibal löi Kittimin lapsia hyvin ankarasti ja surmasi heidän mahtavat miehensä ja ruhtinaansa, ja muusta kansasta hän surmasi noin kahdeksankymmentätuhatta miestä.
23 Ja päivien ja vuosien kuluttua Anibal palasi maahansa Afrikkaan ja hallitsi turvallisesti veljensä Azdrubalin sijaan.

LUKU 75

1 Siihen aikaan, israelilaisten Egyptiin lähtöhetken sadankahdeksantenakymmenentenä vuonna, lähti Egyptistä urhoollisia miehiä, kolmekymmentätuhatta jalkamiestä, israelilaisista, jotka kaikki olivat Joosefin sukukuntaa, Joosefin pojan Efraimin lapsia.

2 Sillä he sanoivat, että aika oli täyttynyt, jonka Herra oli muinoin määrännyt israelilaisille, josta hän oli puhunut Abrahamille.
3 Ja nämä miehet vyöttivät itsensä, ja he panivat kukin miekkansa kylkeensä ja jokainen haarniskansa ylleen, ja he luottivat voimaansa, ja he lähtivät yhdessä Egyptistä mahtavalla kädellä.
4 Mutta he eivät tuoneet mukanaan evästä tietä varten, ainoastaan hopeaa ja kultaa, eivätkä edes leipää sinä päivänä, sillä he ajattelivat saavansa evästään palkaksi filistealaisilta, mutta muuten he ottaisivat sen väkisin.
5 Ja nämä miehet olivat hyvin mahtavia ja urheita miehiä, yksi mies saattoi ajaa takaa tuhatta ja kaksi ajoi pakoon kymmenentuhatta, joten he luottivat voimaansa ja kulkivat yhdessä sellaisina kuin olivat.
6 Ja he suuntasivat kulkunsa Gatin maahan, ja he menivät alas ja löysivät Gatin paimenet paimentamasta Gatin lasten karjaa.
7 Ja he sanoivat paimenille: "Antakaa meille maksuksi lampaista, että saisimme syödä, sillä meillä on nälkä, emmekä ole syöneet leipää tänä päivänä."
8 Ja paimenet sanoivat: "Ovatko ne meidän lampaitamme vai nautakarjaamme, että meidän pitäisi antaa ne teille maksua vastaan?" Niin Efraimin lapset lähestyivät ottaakseen ne väkisin.
9 Ja Gatin paimenet huusivat heille, niin että heidän huutonsa kuului kaukaa, ja kaikki Gatin lapset menivät heidän luokseen.
10 Kun gatilaiset näkivät efraimilaisten pahanteot, he palasivat ja kokosivat gatilaiset, pukivat kukin oman haarniskansa ja lähtivät taisteluun efraimilaisia vastaan.
11 Ja he taistelivat heitä vastaan Gatin laaksossa, ja taistelu oli ankara, ja he surmasivat toisiaan sinä päivänä paljon.
12 Ja toisena päivänä Gatin lapset lähettivät sanan kaikkiin filistealaisten kaupunkeihin, että he tulisivat heidän avukseen, ja sanoivat:
13 Tule ylös meidän luoksemme ja auta meitä, että me lyömme Efraimin lapset, jotka ovat tulleet Egyptistä ottamaan karjamme ja taistelemaan meitä vastaan syyttä.
14 Efraimin lasten sielut olivat nälän ja janon uuvuttamat, sillä he eivät olleet syöneet leipää kolmeen päivään. Ja neljäkymmentätuhatta miestä lähti filistealaisten kaupungeista Gatin miesten avuksi.
15 Ja nämä miehet taistelivat Efraimin lapsia vastaan, ja Herra antoi Efraimin lapset filistealaisten käsiin.
16 Ja he surmasivat kaikki Efraimin lapset, kaikki jotka olivat lähteneet Egyptistä; ei jäänyt jäljelle muuta kuin kymmenen miestä, jotka olivat paenneet taistelusta.
17 Sillä tämä onnettomuus oli Herralta Efraimin lapsia vastaan, koska he rikkoivat Herran sanan lähtiessään Egyptistä, ennen kuin oli tullut se aika, jonka Herra oli muinoin säätänyt Israelille.
18 Myös filistealaisia kaatui paljon, noin kaksikymmentätuhatta miestä, ja heidän veljensä kantoivat heidät ja hautasivat heidät kaupunkeihinsa.
19 Ja surmatut efraimilaiset jäivät hylätyiksi Gatin laaksoon monta päivää ja vuotta, eikä heitä viety haudattuun, ja laakso täyttyi ihmisten luista.
20 Ja taistelusta paenneet miehet tulivat Egyptiin ja kertoivat kaikille israelilaisille kaiken, mitä heille oli tapahtunut.
21 Ja heidän isänsä Efraim suri heitä monta päivää, ja hänen veljensä tulivat lohduttamaan häntä.
22 Ja hän meni vaimonsa luo, ja tämä synnytti pojan, ja hän antoi pojalle nimen Beria, sillä vaimo oli onnettoma hänen talossaan.

LUKU 76

1 Ja Mooses, Amramin poika, oli vielä kuninkaana Kuusin maassa noina päivinä, ja hän menestyi valtakunnassaan ja johti Kuusin lasten hallintoa oikeudenmukaisesti, vanhurskaasti ja rehellisesti.
2 Ja kaikki Kuusin lapset rakastivat Moosesta kaikkina niinä päivinä, kuin hän hallitsi heitä, ja kaikki Kuusin maan asukkaat pelkäsivät häntä suuresti.
3 Kuusin Mooseksen hallituskauden neljäntenäkymmenententenä vuonna Mooses istui kuninkaallisella valtaistuimella, kuningatar Adonjan seisoessa hänen edessään, ja kaikki ylimykset istuivat hänen ympärillään.
4 Ja kuningatar Adonia sanoi kuninkaan ja ruhtinaiden edessä: "Mitä te, Kuusin lapset, olette tehneet näin kauan?"
5 Tiedäthän, että tämä mies on hallinnut Kuusia neljänkymmenen vuoden ajan, eikä hän ole lähestynyt minua eikä palvellut Kuusin lasten jumalia.
6 Kuulkaa siis, te Kuusin lapset, älköön tämä mies enää hallitko teitä, sillä hän ei ole meidän sukuamme.
7 Katso, poikani Menakrus on kasvanut aikuiseksi, antakoon hänen hallita sinua, sillä parempi on sinun palvella herrasi poikaa kuin muukalaista, Egyptin kuninkaan orjaa.
8 Ja kaikki Kuusin lasten kansa ja ylimykset kuulivat sanat, jotka kuningatar Adonia oli puhunut heidän korviinsa.
9 Ja kaikki kansa valmistautui iltaan asti, ja aamulla he nousivat varhain ja tekivät Menakroksesta, Kikianuksen pojasta, kuninkaakseen.
10 Ja kaikki Kuusin lapset pelkäsivät ojentaa kättään Moosesta vastaan, sillä Herra oli Mooseksen kanssa, ja Kuusin lapset muistivat valan, jonka he olivat vannoneet Moosekselle, eivätkä he sen tähden tehneet hänelle mitään pahaa.
11 Mutta Kuusin lapset antoivat Moosekselle paljon lahjoja ja lähettivät hänet heidän luotaan suurella kunnialla.
12 Niin Mooses lähti Kuusin maasta ja palasi kotiinsa ja lakkasi hallitsemasta Kuusia. Ja Mooses oli kuusikymmentäkuusi vuotta vanha lähtiessään Kuusin maasta, sillä se oli Herralta, sillä oli tullut aika, jonka hän oli muinaisina päivinä määrännyt Israelin johdattamiseksi pois Hamin lasten kurjuudesta.
13 Niin Mooses meni Midianiin, sillä hän pelkäsi palata Egyptiin faraon takia, ja hän meni ja istui vesikaivolle Midianissa.
14 Ja midianilaisen Reuelin seitsemän tytärtä lähtivät kaitsemaan isänsä lampaita.
15 Ja he tulivat kaivolle ja ammensivat vettä juottaakseen isänsä lampaita.
16 Niin Midianin paimenet tulivat ja ajoivat heidät pois, ja Mooses nousi ja auttoi heitä ja juotti lampaat.
17 Ja he palasivat kotiin isänsä Reuelin luo ja kertoivat hänelle, mitä Mooses oli heille tehnyt.

18 He sanoivat: "Egyptiläinen mies pelasti meidät paimenten käsistä, hän ammensi meille vettä ja juotti lampaat."
19 Ja Reguel sanoi tyttärilleen: "Missä hän on? Miksi te olette jättäneet miehen?"
20 Ja Reuel lähetti hakemaan hänet ja toi hänet kotiin, ja hän söi leipää hänen kanssaan.
21 Ja Mooses kertoi Reguelille, että hän oli paennut Egyptistä ja hallinnut Kuusia neljäkymmentä vuotta, ja että he olivat sen jälkeen ottaneet häneltä vallan ja lähettäneet hänet rauhassa matkaan kunnialla ja lahjojen kanssa.
22 Ja kun Reuel kuuli Mooseksen sanat, ajatteli Reuel itsekseen: "Minä panen tämän miehen vankilaan, niin minä lepytän Kuusin lapset, sillä hän on paennut heitä."
23 Ja he ottivat hänet ja panivat hänet vankihuoneeseen, ja Mooses oli vankilassa kymmenen vuotta. Ja kun Mooses oli vankihuoneessa, Reguelin tytär Sippora armahti häntä ja elätti häntä leivällä ja vedellä koko ajan.
24 Ja kaikki israelilaiset olivat vielä Egyptin maassa ja tekivät egyptiläisten kanssa kaikenlaista raskasta työtä, ja Egyptin käsi jatkui ankarana israelilaisten yli noina päivinä.
25 Siihen aikaan Herra löi faaraota, Egyptin kuningasta, ja hän sai spitaalin kantapäästä päälaehen asti; israelilaisten julman kohtelun tähden tämä vitsaus oli Herralta silloin faaraon, Egyptin kuninkaan, yllä.
26 Sillä Herra oli kuullut kansansa, israelilaisten, rukouksen, ja heidän huutonsa heidän kovan työnsä tähden tavoitti hänet.
27 Eikä hänen vihansa vieläkään asettunut heistä pois, ja faraon käsi oli yhä ojennettuna israelilaisia vastaan. Faarao kovensi niskuriaan Herran edessä ja lisäsi ikettään israelilaisten päälle ja katkeroitti heidän elämänsä kaikenlaisella kovalla työllä.
28 Ja kun Herra oli antanut vitsauksen faraolle, Egyptin kuninkaalle, hän käski viisaitaan ja velhojaan parantamaan hänet.
29 Ja hänen viisaat miehensä ja velhonsa sanoivat hänelle: "Jos pienten lasten verta pantaisiin hänen haavoihinsa, hän paranisi."
30 Ja farao kuuli heitä ja lähetti palvelijansa Goseniin israelilaisten luo noutamaan heidän pieniä lapsiaan.
31 Ja faraon palvelijat menivät ja ottivat väkisin israelilaisten lapset heidän äitiensä helmista ja toivat heidät faraon luo joka päivä, lapsen joka päivä, ja lääkärit teurastivat heidät ja panivat heidät ruttoon; näin he tekivät kaikkina päivinä.
32 Ja niiden lasten luku, jotka faarao surmasi, oli kolmesataa seitsemänkymmentäviisi.
33 Mutta Herra ei kuunnellut Egyptin kuninkaan lääkäreitä, ja vitsaus paheni suuresti.
34 Ja faaraota vaivasi tuo vitsaus kymmenen vuotta, mutta faaraon sydän paatui yhä enemmän israelilaisia vastaan.
35 Kymmenen vuoden kuluttua Herra jatkoi faaraon rankaisemista tuhoisilla vitsauksilla.
36 Herra löi häntä pahalla kasvaimen ja vatsataudin muodolla, ja vitsaus muuttui paiseeksi.
37 Siihen aikaan tulivat kaksi faraon palvelijaa Gosenin maasta, jossa kaikki israelilaiset olivat, ja menivät faraon taloon ja sanoivat hänelle: "Olemme nähneet israelilaisten laiminlyövän työtään ja laiminlyövän ponnistelujaan.
38 Ja kun farao kuuli palvelijoidensa sanat, syttyi hänen vihansa Israelin lapsia kohtaan kovin, sillä hän oli kovin murheellinen ruumiillisen tuskansa vuoksi.
39 Hän vastasi ja sanoi: "Nyt kun israelilaiset tietävät minun olevan sairas, he kääntyvät ja pilkkaavat meitä. Valjastakaa siis minulle vaununi, niin minä menen Goseniin ja näen israelilaisten pilkan, jolla he minua pilkkaavat." Niin hänen palvelijansa valjastivat hänelle vaunut.
40 Ja he ottivat hänet ja ratsastivat hevosella, sillä hän ei kyennyt ratsastamaan omin avuin;
41 Ja hän otti mukaansa kymmenen ratsumiestä ja kymmenen jalkamiestä ja meni israelilaisten luo Goseniin.
42 Ja kun he olivat tulleet Egyptin rajalle, kuninkaan hevonen kulki ahtaaseen paikkaan, joka oli korotettu viinitarhan onkaloon, aidattu molemmilta puolilta, ja toisella puolella oli alavaa, tasankoa maata.
43 Ja hevoset juoksivat siinä paikassa nopeasti ja puskivat toisiaan, ja muut hevoset puskivat kuninkaan hevosta.
44 Ja kuninkaan hevonen putosi alatasangolle kuninkaan ratsastaessa sillä, ja kun hän kaatui, vaunut kääntyivät kuninkaan kasvoille ja hevonen makasi kuninkaan päällä, ja kuningas huusi, sillä hänen lihansa oli hyvin kipeä.
45 Ja kuninkaan liha revittiin hänestä irti, ja hänen luunsa murtuivat, eikä hän voinut ratsastaa, sillä tämä oli Herralta hänelle; sillä Herra oli kuullut kansansa, israelilaisten, huudon ja heidän ahdinkonsa.
46 Ja hänen palvelijansa kantoivat häntä hartioillaan vähän kerrallaan ja toivat hänet takaisin Egyptiin, ja myös hänen kanssaan olleet ratsumiehet palasivat Egyptiin.
47 Ja he laskivat hänet sänkyynsä, ja kuningas tiesi, että hänen loppunsa oli tullut kuolemaan. Niin kuningatar Aparanith, hänen vaimonsa, tuli ja itki kuninkaan eteen, ja kuningas itki katkerasti hänen kanssaan.
48 Ja kaikki hänen ylimyksensä ja palvelijansa tulivat sinä päivänä ja näkivät kuninkaan siinä ahdingossa ja itkivät katkerasti hänen kanssaan.
49 Ja kuninkaan ruhtinaat ja kaikki hänen neuvonantajansa neuvoivat kuningasta asettamaan poikiensa joukosta jonkun hallitsemaan hänen sijaansa maassa.
50 Ja kuninkaalla oli kolme poikaa ja kaksi tytärtä, jotka kuningatar Aparanit, hänen vaimonsa, oli hänelle synnyttänyt, kuninkaan sivuvaimoista saatujen lasten lisäksi.
51 Ja nämä olivat heidän nimensä: esikoisen Othri, toisen Adikam ja kolmannen Morion, ja heidän sisarensa, vanhemman Bathian ja toisen Akuzin nimet.
52 Ja Othri, kuninkaan esikoinen, oli idiootti, hätäinen ja hätäinen sanoissaan.
53 Mutta Adikam oli viekas ja viisas mies ja tiesi kaiken Egyptin viisauden, mutta hän oli näyttävä, lihaksikas ja hyvin lyhytkasvuinen; hänen pituutensa oli vain kyynärän pituinen.
54 Ja kun kuningas näki poikansa Adikamin älykkääksi ja viisaaksi kaikessa, kuningas päätti, että tästä tulisi kuningas hänen sijaansa hänen kuolemansa jälkeen.
55 Ja hän otti itselleen vaimon Gedudan, Abilotin tyttären. Hän oli kymmenen vuotta vanha, ja tämä synnytti hänelle neljä poikaa.
56 Ja sen jälkeen hän meni ja otti kolme vaimoa ja siitti kahdeksan poikaa ja kolme tytärtä.

57 Ja sekasorto valtasi kuninkaan suuresti, ja hänen lihansa haisi kuin kesällä auringon paahteessa pellolle heitetyn raadon liha.
58 Ja kun kuningas näki, että hänen sairautensa oli suuresti pahentanut häntä, hän käski poikansa Adikamin tuoda luokseen, ja he tekivät hänestä maan kuninkaan hänen sijaansa.
59 Kolmen vuoden kuluttua kuningas kuoli häpeään, pilkkaan ja inhoon joutuneena, ja hänen palvelijansa kantoivat hänet ja hautasivat hänet Egyptin kuninkaiden hautaan Soan Misraimiin.
60 Mutta he eivät palsamoineet häntä niin kuin kuninkaiden tapana oli, sillä hänen lihansa oli mädäntynyt, eivätkä he voineet lähestyä palsamoimaan häntä löyhkän vuoksi, joten he hautasivat hänet kiireesti.
61 Sillä tämä paha tuli hänelle Herralta, sillä Herra oli kostanut hänelle pahalla sen pahan tähden, jota hän oli hänen päivinään tehnyt Israelille.
62 Ja hän kuoli kauhun ja häpeän vallassa, ja hänen poikansa Adikam hallitsi hänen sijaansa.

LUKU 77

1 Adikam oli kahdenkymmenen vuoden ikäinen hallitessaan Egyptiä, ja hän hallitsi neljä vuotta.
2 Israelin Egyptiin menon kahdentenasadanta kuudentena vuonna Adikam hallitsi Egyptiä, mutta hän ei hallinnut Egyptiä niin kauan kuin hänen isänsä olivat hallinneet.
3 Hänen isänsä Melol hallitsi Egyptissä yhdeksänkymmentäneljä vuotta, mutta hän sairasti kymmenen vuotta ja kuoli, sillä hän oli ollut jumalaton Herran edessä.
4 Ja kaikki egyptiläiset antoivat faraolle Adikamin nimen, hänen isiensä nimen mukaan, niin kuin oli tapana tehdä Egyptissä.
5 Ja kaikki faraon viisaat miehet antoivat Adikamin nimeksi Ahuz, sillä egyptin kielellä häntä kutsutaan lyhyesti Ahuziksi.
6 Ja Adikam oli äärimmäisen ruma, ja hän oli kyynärän ja vaaksan pituinen, ja hänellä oli suuri parta, joka ulottui jalkapohjiin.
7 Ja faarao istui isänsä valtaistuimelle hallitsemaan Egyptiä, ja hän johti Egyptin hallitusta viisaudessaan.
8 Ja hallitessaan hän oli isäänsä ja kaikkia edeltäjiään kuninkaita pahempi ja lisäsi ikettään israelilaisten yli.
9 Ja hän meni palvelijoidensa kanssa Goseniin israelilaisten luo ja vahvisti heidän työväkeään ja sanoi heille: "Tehkää työnne, jokaisen päivän tehtävä, älkääkä antako käsienne hellittää työssämme tästä päivästä eteenpäin, niin kuin teitte isäni päivinä."
10 Ja hän asetti heidän ylleen virkamiehiä israelilaisten keskuudesta, ja näiden virkamiesten ylle hän asetti palvelijoistaan työntekijöitä.
11 Ja hän määräsi heidän päälleen tiilimäärän, että heidän tulisi tehdä sen luvun mukaan, päivä päivältä, ja sitten hän palasi takaisin ja meni Egyptiin.
12 Siihen aikaan faraon työmiehet antoivat israelilaisten päällysmiehille faraon käskyn mukaisesti seuraavan käskyn:
13 Näin sanoo farao: "Tehkää joka päivä työnne ja saattakaa työnne päätökseen; pitäkää kiinni päivittäisestä tiilien määrästä; älkääkä vähentäkö sitä mitään."
14 Ja jos teiltä puuttuu päivittäiset tiilet, minä panen teidän pienet lapsenne niiden sijaan.
15 Ja Egyptin työmiehet tekivät niin noina päivinä, niin kuin farao oli heille käskenyt.
16 Ja aina kun israelilaisten päivittäisessä tiilimitässä havaittiin puutetta, faraon työmiehet menivät israelilaisten vaimojen luo ja ottivat israelilaisten lapsia puuttuvan tiilien määrän mukaan. He ottivat heidät väkisin äitiensä sylistä ja panivat heidät rakennukseen tiilien sijaan.
17 Heidän isänsä ja äitinsä itkivät ja itkivät heidän tähtensä, kun he kuulivat lastensa itkun rakennuksen seinässä.
18 Ja työmiehet saivat israelilaiset panemaan lapsensa rakennukseen, niin että eräs mies asetti poikansa seinään ja peitti hänet muurauksella, ja hänen silmänsä itkivät hänen peräänsä ja hänen kyyneleensä valuivat hänen lapsensa päälle.
19 Ja Egyptin työmiehet tekivät näin Israelin lapsille monta päivää, eikä kukaan säälinyt eikä osoittanut myötätuntoa Israelin lasten lapsia kohtaan.
20 Ja kaikkien rakennuksessa kuolleiden lasten lukumäärä oli kaksisataa seitsemänkymmentä, joista osa oli rakennettu isiensä jättämien tiilien sijaan, ja osa oli vetetty kuolleina ulos rakennuksesta.
21 Ja Israelin lapsille Adikamin päivinä määrätty työ oli ankarampaa kuin se työ, jota he tekivät hänen isänsä päivinä.
22 Ja israelilaiset huokailivat joka päivä raskaan työnsä tähden, sillä he olivat sanoneet itsekseen: "Kun farao kuolee, hänen poikansa nousee ja helpottaa meidän työtämme!"
23 Mutta he tekivät jälkimmäistä työtä enemmän kuin edellistä, ja israelilaiset huokailivat tästä, ja heidän huutonsa nousi Jumalan luo heidän työnsä tähden.
24 Ja Jumala kuuli israelilaisten äänen ja heidän huutonsa noina päivinä, ja Jumala muisti heille liittonsa, jonka hän oli tehnyt Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa.
25 Ja Jumala näki israelilaisten taakan ja heidän raskaan työnsä noina päivinä ja päätti vapauttaa heidät.
26 Ja Mooses, Amramin poika, oli vielä noina päivinä suljettuna vankilaan midianilaisen Reuelin taloon, ja Sippora, Reuelin tytär, elätti häntä salaa ruoalla päivä päivältä.
27 Ja Mooses oli suljettuna Reguelin talon vankilaan kymmenen vuotta.
28 Ja kymmenen vuoden kuluttua, faraon ensimmäisenä hallitusvuotena Egyptissä isänsä jälkeen,
29 Sippora sanoi isälleen Reguelille: "Kukaan ei kysele eikä kysy heprealaista miestä, jonka sinä olet pitänyt vankilassa kymmenen vuotta."
30 Jos siis nyt hyväksi näet, niin lähetämme etsijän katsomaan, onko hän elossa vai kuollut. Mutta hänen isänsä ei tiennyt, että hän oli elättänyt häntä.
31 Ja hänen isänsä Reuel vastasi ja sanoi hänelle: "Onko koskaan tapahtunut sellaista, että mies on suljettu vankilaan ilman ruokaa kymmeneksi vuodeksi ja silti hän on elossa?"
32 Ja Sippora vastasi isälleen sanoen: "Oletko varmasti kuullut, että heprealaisten Jumala on suuri ja pelättävä ja tekee ihmeitä heille aina?"
33 Hän pelasti Abrahamin Kaldean Uurista, Iisakin hänen isänsä miekasta ja Jaakobin Herran enkeliltä, joka paini hänen kanssaan Jabbukin kahlaamopaikalla.

34 Hän on tehnyt tälle miehelle paljon, pelastanut hänet Egyptin virrasta ja faraon miekasta ja Kuusin lapsista, niin hän voi myös pelastaa hänet nälänhädästä ja antaa hänen elää.
35 Ja asia miellytti Reguelia, ja hän teki tyttärensä sanan mukaan ja lähetti tiedustelemaan vankikuoppaan, mitä Moosekselle oli tapahtunut.
36 Ja hän näki, ja katso, mies, Mooses, asui vankikuopassa, seisoi jaloillaan ylistäen ja rukoillen isiensä Jumalaa.
37 Ja Reguel käski Mooseksen tuoda vankikuoresta, ja he ajoivat hänen partansa, ja hän vaihtoi vankivaatteensa ja söi leipää.
38 Sen jälkeen Mooses meni Reguelin puutarhaan, joka oli talon takana, ja rukoili siellä Herraa, Jumalaansa, joka oli tehnyt hänelle suuria ihmeitä.
39 Ja rukoillessaan hän katsoi eteensä, ja katso, maahan oli asetettu safiiritanko, joka oli istutettu keskelle puutarhaa.
40 Ja hän lähestyi keppiä ja katsoi, ja katso, Herran Jumalan Sebaotin nimi oli kaiverrettu siihen, kirjoitettu ja kehittynyt kepin pintaan.
41 Ja hän luki sen ja ojensi kätensä ja nappasi sen kuin metsäpuun tiheikköstä, ja keppi oli hänen kädessään.
42 Ja tämä on se sauva, jolla kaikki meidän Jumalamme teot tehtiin, sen jälkeen kun hän oli luonut taivaan ja maan ja kaikki niiden joukot, meret, joet ja kaikki niiden kalat.
43 Ja kun Jumala oli ajanut Aadamin pois Eedenin puutarhasta, hän otti sauvan käteensä ja meni ja viljeli maata, josta hänet oli otettu.
44 Ja sauva tuli Nooalle ja annettiin Seemille ja hänen jälkeläisilleen, kunnes se joutui heprealaisen Abrahamin käteen.
45 Ja kun Abraham oli antanut kaiken omaisuutensa pojalleen Iisakille, hän antoi tälle myös tämän sauvan.
46 Ja kun Jaakob oli paennut Mesopotamiaan, otti hän sen haltuunsa, eikä hän ollut jättänyt sitä jälkeensä palatessaan isänsä luo.
47 Ja mentyään alas Egyptiin hän otti sen käteensä ja antoi sen Joosefille, yhden osan veljiensä yläpuolella, sillä Jaakob oli sen väkisin ottanut hänen veljeltään Esaulta.
48 Ja Joosefin kuoleman jälkeen Egyptin ylimykset tulivat Joosefin taloon, ja sauva joutui midianilaisen Reguelin käteen. Kun hän lähti Egyptistä, hän otti sen käteensä ja istutti sen puutarhaansa.
49 Ja kaikki Kiniläisten urhot yrittivät repiä sen irti yrittäessään saada haltuunsa hänen tyttärensä Sipporan, mutta he eivät onnistuneet.
50 Niin se keppi pysyi istutettuna Reguelin puutarhassa, kunnes hän, jolla oli oikeus siihen, tuli ja otti sen.
51 Ja kun Reuel näki sauvan Mooseksen kädessä, hän ihmetteli sitä ja antoi hänelle tyttärensä Sipporan vaimoksi.

LUKU 78

1 Siihen aikaan kuoli Baal-Hannan, Akborin poika, Edomin kuningas, ja hänet haudattiin talooni Edomin maahan.
2 Ja hänen kuolemansa jälkeen Esaun lapset lähettivät miehiä Edomin maahan ja ottivat sieltä Edomista miehen, jonka nimi oli Hadad, ja he tekivät hänet kuninkaakseen Baal-Hannanin, heidän kuninkaansa, sijaan.
3 Ja Hadad hallitsi Edomin lapsia neljäkymmentäkahdeksan vuotta.
4 Ja kun hän hallitsi, hän päätti taistella Moabin lapsia vastaan, saattaakseen heidät Esaun lasten valtaan niin kuin ennen, mutta hän ei kyennyt, koska Moabin lapset kuulivat tämän, ja he nousivat ja kiirehtivät valitsemaan itselleen kuninkaan veljiensä keskuudesta.
5 Ja sen jälkeen he kokosivat suuren kansan ja lähettivät veljiään ammonilaisten luo avuksi taistelemaan Hadadia, Edomin kuningasta, vastaan.
6 Ja Hadad kuuli, mitä mooabilaiset olivat tehneet, ja pelkäsi heitä suuresti eikä enää taistellut heitä vastaan.
7 Siihen aikaan Midianissa Mooses, Amramin poika, otti vaimokseen Sipporan, midianilaisen Reuelin tyttären.
8 Ja Sippora vaelsi Jaakobin tyttärien teitä, hän oli yhtä vanhurskas kuin Saara, Rebekka, Raakel ja Lea.
9 Ja Sippora tuli raskaaksi ja synnytti pojan, ja hän antoi hänelle nimen Gersom, sillä hän sanoi: "Olen muukalainen vieraalla maalla". Mutta hän ei ympärileikkannut esinahkaa appensa Reuelin käskystä.
10 Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti pojan, mutta ympärileikkasi hänen esinahkansa ja antoi hänelle nimen Elieser, sillä Mooses oli sanonut: "Isäini Jumala oli minun apuni ja pelasti minut faraon miekasta".
11 Ja faarao, Egyptin kuningas, lisäsi suuresti israelilaisten työvoimaa noina päivinä ja teki ikeensä yhä raskaammaksi israelilaisten harteille.
12 Ja hän käski kuuluttaa Egyptissä näin: "Älkää enää antako kansalle olkia tiilien tekemistä varten, vaan menkööt ja kootkoot itselleen olkia, mitä löytävät."
13 Ja heidän tulee antaa päivittäin tehtyjen tiilien määrä, älköönkä siitä mitään vähennettäkö, sillä he ovat laiskoja työssään.
14 Ja israelilaiset kuulivat tämän, ja he valittivat ja huokailivat ja huusivat Herran puoleen sielujensa katkeruuden tähden.
15 Ja Herra kuuli israelilaisten huudon ja näki sen sorron, jolla egyptiläiset heitä sorsivat.
16 Ja Herra kadehti kansaansa ja perintöosaansa, ja hän kuuli heidän äänensä ja päätti viedä heidät pois Egyptin kurjuudesta ja antaa heille Kanaanin maan perintöosaksi.

LUKU 79

1 Siihen aikaan Mooses paimensi appensa Reguelin, midianilaisen, lampaita Siinin erämaan tuolla puolella, ja hänen kädessään oli sauva, jonka hän oli ottanut apeltaan.
2 Eräänä päivänä vuohi eksyi laumasta, ja Mooses ajoi sitä takaa, ja se tuli Jumalan vuorelle Hoorebille.
3 Ja kun hän tuli Hoorebille, Herra ilmestyi hänelle siellä pensaasta, ja hän löysi pensaan palavan tulessa, mutta tulella ei ollut valtaa pensaaseen sitä kuluttaa.
4 Ja Mooses hämmästyi suuresti tästä näystä, minkä vuoksi pensas ei kulunut, ja hän lähestyi katsomaan tätä mahtavaa asiaa, ja Herra kutsui Mooseksen tulesta ja käski hänen mennä alas Egyptiin, faaraon, Egyptin kuninkaan, luo, lähettämään israelilaiset palveluksestaan.
5 Ja Herra sanoi Moosekselle: "Mene ja palaja Egyptiin, sillä kaikki ne miehet, jotka väijyivät sinun henkeäsi, ovat kuolleet. Puhu faraolle, että hän päästäisi israelilaiset pois maastaan.

6 Ja Herra näytti hänelle, että hän tekisi tunnustekoja ja ihmeitä Egyptissä faraon ja hänen alamaistensa silmien edessä, jotta he uskoisivat, että Herra oli lähettänyt hänet.
7 Ja Mooses kuuli kaikkea, mitä Herra oli hänen käskenyt, ja palasi appensa luo ja kertoi hänelle kaiken. Reguel sanoi hänelle: "Mene rauhassa."
8 Ja Mooses nousi mennäkseen Egyptiin, ja hän otti vaimonsa ja poikansa mukaansa, ja hän oli majatalossa tien varrella, ja Jumalan enkeli tuli alas ja etsi syytä häntä vastaan.
9 Ja hän halusi tappaa hänet hänen esikoispoikansa vuoksi, koska hän ei ollut ympärileikannut häntä ja oli rikkonut liiton, jonka Herra oli tehnyt Abrahamin kanssa.
10 Sillä Mooses oli kuunnellut appensa sanoja, jotka tämä oli hänelle puhunut, eikä hänen pitänyt ympärileikkaaman esikoistaan, sentähden hän ei ympärileikannut häntä.
11 Ja Sippora näki Herran enkelin etsivän syytä Moosesta vastaan, ja hän ymmärsi, että tämä johtui siitä, ettei Mooses ollut ympärileikannut hänen poikaansa Gersomia.
12 Ja Sippora kiiruhti ja otti siellä olevia teräviä kiviä ja ympärileikkasi poikansa ja pelasti miehensä ja poikansa Herran enkelin kädestä.
13 Ja Aaron, Mooseksen veljen Amramin poika, oli sinä päivänä Egyptissä kävelemässä joen rannalla.
14 Ja Herra ilmestyi hänelle siinä paikassa ja sanoi hänelle: "Mene nyt Mooseksen luo erämaahan!" Niin hän meni ja kohtasi hänet Jumalan vuorella ja suuteli häntä.
15 Ja Aaron nosti silmänsä ja näki Sipporan, Mooseksen vaimon, ja hänen lapsensa, ja sanoi Moosekselle: "Keitä nämä ovat sinulle?"
16 Mooses sanoi hänelle: "He ovat minun vaimoni ja poikani, jotka Jumala antoi minulle Midianissa." Tämä asia suretti Aaronia naisen ja hänen lastensa vuoksi.
17 Ja Aaron sanoi Moosekselle: "Päästä nainen ja hänen lapsensa menemään isänsä taloon." Mooses kuuli Aaronin sanoja ja teki niin.
18 Ja Sippora palasi lastensa kanssa, ja he menivät Reguelin taloon ja pysyivät siellä, kunnes Herra oli pitänyt huolta kansastaan ja vetänyt heidät pois Egyptistä faaraon kädestä.
19 Niin Mooses ja Aaron tulivat Egyptiin israelilaisten seurakunnan luo, ja he puhuivat heille kaikki Herran sanat, ja kansa iloitsi ylen suuresti.
20 Seuraavana päivänä Mooses ja Aaron nousivat varhain ja menivät faraon taloon ja ottivat Jumalan sauvan käsiinsä.
21 Ja kun he tulivat kuninkaan portille, katso, kaksi nuorta leijonaa oli siellä suljettuna rauta-aseilla, eikä kukaan mennyt heidän edestään ulos eikä sisään, paitsi ne, jotka kuningas oli käskenyt tulla. Silloin noidat tulivat ja veivät leijonat pois loitsuillaan, ja tämä toi ne kuninkaan luo.
22 Ja Mooses kiiruhti ja nosti kepin leijonien päälle ja päästi ne irti, ja Mooses ja Aaron menivät kuninkaan palatsiin.
23 Myös leijonat tulivat heidän mukanaan iloiten, ja ne seurasivat heitä ja riemuitsivat niin kuin koira iloitsee isäntänsä johdosta, kun tämä tulee pellolta.
24 Ja kun farao näki tämän, hän hämmästyi siitä ja pelästyi suuresti sanomasta, sillä heidän ulkonäkönsä oli kuin Jumalan lasten.
25 Ja farao sanoi Moosekselle: "Mitä te tarvitsette?" He vastasivat hänelle sanoen: "Herra, heprealaisten Jumala, on lähettänyt meidät sinun luoksesi sanomaan: 'Lähetä minun kansani palvelemaan minua.'"
26. Kun farao kuuli heidän sanansa, hän pelästyi heitä suuresti ja sanoi heille: "Menkää tänään ja tulkaa takaisin minun luokseni huomenna." He tekivät kuninkaan sanan mukaan.
27 Ja kun he olivat menneet, faarao lähetti hakemaan tietäjä Bileamin ja hänen poikansa Janneen ja Jambreksen sekä kaikki kuninkaan tietäjät, manaajat ja neuvonantajat; ja he kaikki tulivat ja istuivat kuninkaan eteen.
28 Ja kuningas kertoi heille kaikki, mitä Mooses ja hänen veljensä Aaron olivat hänelle puhuneet. Niin tietäjät sanoivat kuninkaalle: "Mutta kuinka miehet tulivat sinun luoksesi? Leijonat olivat sulkeutuneet portin eteen."
29 Ja kuningas sanoi: "Koska he nostivat sauvansa leijonia vastaan ja päästivät ne irti ja tulivat minun luokseni, ja leijonat iloitsivat niistä, niin kuin koira iloitsee kohdatessaan isäntänsä."
30 Niin Bileam, Beorin poika, tietäjä, vastasi kuninkaalle sanoen: "Nämä eivät ole muita tietäjiä kuin mekään."
31 Lähetä siis heille käsky tulla, niin me koettelemme heitä. Niin kuningas tekikin.
32 Ja aamulla farao lähetti hakemaan Mooseksen ja Aaronin kuninkaan eteen, ja he ottivat Jumalan sauvan ja tulivat kuninkaan luo ja puhuivat hänelle sanoen:
33 Näin sanoo Herra, heprealaisten Jumala: Lähetä minun kansani palvelemaan minua.
34 Ja kuningas sanoi heille: "Mutta kuka uskoo teitä, että te olette Jumalan sanansaattajia ja että tulette minun luokseni hänen käskystään?"
35 Tee siis ihme tai tunnusteko tässä asiassa, niin sanasi uskotaan.
36 Ja Aaron heitti kiireesti sauvan kädestään faraon ja hänen palvelijoidensa eteen, ja sauva muuttui käärmeeksi.
37 Ja velhot näkivät tämän ja heittivät kukin sauvansa maahan, ja ne muuttuivat käärmeiksi.
38 Ja Aaronin sauvan käärme nosti päänsä ja avasi kitansa nielläkseen velhojen sauvat.
39 Niin Bileam, tietäjä, vastasi ja sanoi: "Näin on ollut muinaisista ajoista asti: käärme nielee toisensa ja elävät olennot syövät toinen toisensa."
40 Palauta se nyt sauvaksi, niin kuin se ensin oli, ja mekin palautamme sauvamme, niin kuin ne ensin olivat. Ja jos sinun sauvasi nielee meidän sauvamme, niin me tiedämme, että sinussa on Jumalan henki, ja jos et, olet vain seppä, kuten mekin.
41 Ja Aaron kiirehti ja ojensi kätensä ja tarttui käärmeen pyrstöön, ja siitä tuli sauva hänen kädessään, ja velhot tekivät samoin sauvoillaan, ja he tarttuivat, kukin, käärmeensä pyrstöön, ja niistä tuli sauvoja kuten ensinkin.
42 Ja kun heille annettiin takaisin sauvat, Aaronin sauva nielaisi heidän sauvansa.
43 Ja kun kuningas näki tämän, hän käski tuoda Egyptin kuninkaiden aikakirjan. Ja he tuotiin aikakirja, Egyptin kuninkaiden aikakirjat, joihin kaikki Egyptin epäjumalat olivat kirjoitettuina, sillä he luulivat löytävänsä siitä Herran nimen, mutta eivät löytäneet sitä.
44 Ja farao sanoi Moosekselle ja Aaronille: "Katso, en ole löytänyt teidän Jumalanne nimeä kirjoitettuna tästä kirjasta, enkä tiedä hänen nimeään.

45 Niin neuvonantajat ja viisaat miehet vastasivat kuninkaalle: "Olemme kuulleet, että heprealaisten Jumala on viisaiden poika, muinaisten kuninkaiden poika."
46 Ja farao kääntyi Mooseksen ja Aaronin puoleen ja sanoi heille: "En tunne Herraa, josta olette ilmoittaneet, enkä minä lähetä hänen kansaansa."
47 Ja he vastasivat ja sanoivat kuninkaalle: "Herra, jumalten Jumala, on hänen nimensä, ja hän on julistanut nimeään meidän ylitsemme isiemme ajoista asti ja lähetti meidät sanoen: 'Menkää faraon luo ja sanokaa hänelle: Lähetä minun kansani palvelemaan minua.'"
48 Lähetä siis meidät nyt, että tekisimme kolmen päivän matkan erämaahan uhrataksemme siellä hänelle, sillä siitä ajasta lähtien, kun menimme alas Egyptiin, hän ei ole ottanut meidän käsistämme polttouhria, ruokauhria eikä teurasuhria. Ja jos et lähetä meitä, hänen vihansa syttyy sinua vastaan, ja hän lyö Egyptiä joko rutolla tai miekalla.
49 Ja farao sanoi heille: "Kertokaa minulle hänen voimansa ja mahtavuutensa." He sanoivat hänelle: "Hän loi taivaan ja maan, meret ja kaikki niiden kalat, hän muovasi valon, hän loi pimeyden, antoi sateen maan päälle ja kasteli sen, hän sai ruohon ja ruohon kasvamaan, hän loi ihmiset ja eläimet ja metsän eläimet, taivaan linnut ja meren kalat, ja hänen suunsa kautta ne elävät ja kuolevat."
50 Totisesti, hän loi sinut äitisi kohdussa ja pani sinuun elämän hengen, kasvatti sinut ja asetti sinut Egyptin kuninkaalliselle valtaistuimelle, ja hän ottaa sinulta henkesi ja sielusi ja palauttaa sinut maahan, josta sinut otettiin.
51 Ja kuninkaan viha syttyi heidän sanoistaan, ja hän sanoi heille: "Mutta kuka kaikista kansojen jumalista voi tehdä tämän? Virtani on minun, ja minä olen sen itselleni tehnyt."
52 Ja hän ajoi heidät pois luotaan ja määräsi Israelin työlle ankaramman tavan kuin se oli ollut eilen ja sitä ennen.
53 Ja Mooses ja Aaron lähtivät kuninkaan luota, ja he näkivät israelilaisten olevan ahdingossa, sillä työmiehet olivat tehneet heidän työnsä ylen raskaaksi.
54 Niin Mooses palasi Herran luo ja sanoi: "Miksi olet kohdellut huonosti kansaasi? Siitä lähtien, kun tulin puhumaan faraolle siitä, mitä varten lähetit minut, hän on kohdellut israelilaisia erittäin huonosti."
55 Ja Herra sanoi Moosekselle: "Katso, sinä saat nähdä, että farao ojennetulla kädellä ja ankarilla vitsauksilla lähettää israelilaiset pois maastaan.
56 Ja Mooses ja Aaron asuivat veljiensä, israelilaisten, keskuudessa Egyptissä.
57 Mutta egyptiläiset katkeroittivat israelilaisten elämän raskailla töillä, joita he heille tekivät.

LUKU 80

1 Kahden vuoden kuluttua Herra lähetti Mooseksen jälleen faaraon luo tuomaan israelilaiset ulos ja lähettämään heidät pois Egyptin maasta.
2 Ja Mooses meni ja tuli faaraon taloon, ja hän puhui hänelle Herran sanat, joka oli hänet lähettänyt, mutta faarao ei kuunnellut Herran ääntä, ja Jumala herätti voimansa Egyptissä faaraon ja hänen alamaistensa kimppuun, ja Jumala löi faaraota ja hänen kansaansa hyvin suurilla ja ankarilla vitsauksilla.
3 Ja Herra lähetti Aaronin käden kautta ja muutti kaikki Egyptin vedet vereksi, kaikki sen virrat ja ojat.
4 Ja kun egyptiläinen tuli juomaan ja ammentamaan vettä, hän katsoi kannuunsa, ja katso, kaikki vesi oli muuttunut vereksi; ja kun hän tuli juomaan maljastaan, vesi maljassa muuttui vereksi.
5 Ja kun nainen vaivasi taikinaansa ja keitti eväänsä, ne muuttuivat näöltään veren kaltaisiksi.
6 Ja Herra lähetti taas virran ja antoi kaikkien vesien kasvaa sammakoita, ja kaikki sammakot tulivat egyptiläisten koteihin.
7 Ja kun egyptiläiset joivat, heidän vatsansa täyttyivät sammakoista ja he tanssivat vatsassaan, niin kuin tanssivat joessa.
8 Ja kaikki heidän juomavetensä ja keitinvetensä muuttui sammakoiksi, ja heidän hikensäkin lisääntyi sammakoita heidän maatessaan vuoteissaan.
9 Kaikesta tästä huolimatta Herran viha ei hellittänyt heistä, ja hänen kätensä ojennettiin kaikkia egyptiläisiä vastaan rankatakseen heitä kaikenlaisilla ankarilla vitsauksilla.
10 Ja hän lähetti ja löi niiden tomua täiksi, ja täit paisuivat Egyptissä maan pinnalle kahden kyynärän korkuisiksi.
11 Täitä oli myös hyvin paljon ihmisten ja eläinten lihassa, kaikissa Egyptin asukkaissa. Myös kuninkaan ja kuningattaren päälle Herra lähetti täit, ja täit surettivat Egyptiä suuresti.
12 Tästä huolimatta Herran viha ei asettunut, ja hänen kätensä oli yhä ojennettuna Egyptin yli.
13 Ja Herra lähetti Egyptiin kaikkinaisia metsän eläimiä, ja ne tulivat ja tuhosivat koko Egyptin, ihmiset ja eläimet, puut ja kaiken, mitä Egyptissä oli.
14 Herra lähetti tulisia käärmeitä, skorpioneja, hiiriä, lumikkoja, sammakoita ja muita tomussa matelevia eläimiä.
15 Kärpäsiä, herhiläisiä, kirppuja, luteita ja sääskiä, kaikkia parveilee lajiensa mukaan.
16 Ja kaikki matelijat ja siivekkäät eläimet lajiensa mukaan tulivat Egyptiin ja aiheuttivat egyptiläisille suurta mielipahaa.
17 Ja kirput ja kärpäset tulivat egyptiläisten silmiin ja korviin.
18 Ja herhiläinen hyökkäsi heidän kimppuunsa ja ajoi heidät pois, ja he pakenivat sen luota sisimpiinsä, ja se ajoi heitä takaa.
19 Ja kun egyptiläiset piiloutuivat eläinten lauman tieltä, he lukitsivat ovensa perässään, ja Jumala käski meressä olevan Sulanuthin nousta ylös ja mennä Egyptiin.
20 Ja hänellä oli pitkät käsivarret, kymmenen kyynärää miehen kyynärän pituisia.
21 Ja hän meni katoille ja paljasti kattoparrut ja lattialaudoituksen ja leikkasi ne, ja ojensi kätensä taloon ja poisti lukon ja salvan ja avasi Egyptin talot.
22 Sen jälkeen tuli villieläinten parvi Egyptin taloihin, ja villieläinten parvi tuhosi egyptiläiset, ja se suretti heitä suuresti.
23 Tästä huolimatta Herran viha ei lakannut egyptiläisistä, ja hänen kätensä oli yhä ojennettuna heitä vastaan.
24 Ja Jumala lähetti ruttotaudin, ja rutto levisi Egyptiin, hevosiin, aaseihin, kameleihin, härkä- ja lammaslaumoihin ja ihmisiin.
25 Ja kun egyptiläiset nousivat varhain aamulla viedäkseen karjansa laitumelle, he löysivät kaiken karjansa kuolleena.
26 Egyptiläisten karjasta jäi jäljelle vain yksi kymmenestä, eikä Israelin karjasta Gosenissa kuollut yhtäkään.

27 Ja Jumala lähetti egyptiläisten lihaan polttavan tulehduksen, joka puhkaisi heidän nahkansa, ja siitä tuli kova kutina kaikille egyptiläisille kantapäistä päälaehen asti.
28 Ja heidän lihaansa tuli paljon paiseita, niin että heidän lihansa kuihtui, kunnes se mätäni ja mätäni.
29 Tästä huolimatta Herran viha ei asettunut, ja hänen kätensä oli yhä ojennettuna koko Egyptin yli.
30 Herra antoi rankkasateita, jotka löivät heidän viiniköynnöksensä, murskasivat heidän hedelmäpuunsa ja kuivattivat ne, niin että rakeet osuivat heidän päälleen.
31 Myös kaikki vihreät kasvit kuivuivat ja menehtyivät, sillä sekoitustuli laskeutui rakeiden keskelle, ja siksi rakeet ja tuli kuluttivat kaiken.
32 Myös ihmiset ja eläimet, joita tavattiin ulkona, kuolivat tulen liekkeihin ja rakeisiin, ja kaikki nuoret leijonat uupuivat.
33 Herra lähetti ja toi Egyptiin lukuisia heinäsirkkoja: Kaselin, Salomin, Chargolin ja Hagolen, lajinsa mukaan, ja ne söivät kaiken, mitä rakeet olivat jättäneet jäljelle.
34 Niin egyptiläiset iloitsivat heinäsirkoista, vaikka ne söivätkin pellon antimia. He pyydystivät niitä runsaasti ja suolasivat ne ruoaksi.
35 Herra käänsi ankaran tuulen merellä, ja se vei mennessään kaikki heinäsirkat, nekin, jotka olivat suolattuja, ja heitti ne Kaislamereen; yhtäkään heinäsirkkaa ei jäänyt Egyptin alueelle.
36 Ja Jumala lähetti pimeyden Egyptin ylle, niin että koko Egyptin maa ja Patros pimenivät kolmeksi päiväksi, niin ettei kukaan nähnyt kättään, kun hän nosti sen suuhunsa.
37 Siihen aikaan kuoli monia Israelin lapsista, jotka olivat kapinoineet Herraa vastaan eivätkä totelleet Moosesta ja Aaronia eivätkä uskoneet heihin, että Jumala oli lähettänyt heidät.
38 Ja kuka oli sanonut: "Emme lähde Egyptistä, ettemme kuolisi nälkään autioon erämaahan", ja kuka ei kuunnellut Mooseksen ääntä.
39 Herra rankaisi heitä kolmena pimeyden päivänä, ja israelilaiset hautasivat heidät noina päivinä egyptiläisten tietämättä siitä eivätkä iloinneet heistä.
40 Ja pimeys oli hyvin suuri Egyptissä kolmen päivän ajan, ja jokainen, joka seisoi pimeyden tullessa, pysyi paikallaan, ja joka istui, pysyi istumassa, ja joka makasi, pysyi makaamassa samassa tilassa, ja joka käveli, pysyi istumassa maassa samassa paikassa; ja näin tapahtui kaikille egyptiläisille, kunnes pimeys oli mennyt pois.
41 Ja pimeyden päivät olivat kuluneet, ja Herra lähetti Mooseksen ja Aaronin israelilaisten luo sanoen: "Viettäkää juhlaanne ja viettäkää pääsiäisenne, sillä katso, minä tulen keskellä yötä kaikkien egyptiläisten keskuuteen ja lyön kaikki heidän esikoisensa, ihmisen esikoisesta eläimen esikoiseen. Ja kun minä näen teidän pääsiäisenne, minä kuljen teidän ohitsenne.
42 Ja israelilaiset tekivät kaiken niin kuin Herra oli Moosekselle ja Aaronille käskyn antanut; niin he tekivät sinä yönä.
43 Ja keskellä yötä Herra meni ulos Egyptin keskellä ja löi kaikki egyptiläisten esikoiset, ihmisten esikoisista eläinten esikoisiin.
44 Ja farao nousi yöllä, hän ja kaikki hänen palvelijansa ja kaikki egyptiläiset, ja sinä yönä kuului suuri valitus kaikkialla Egyptissä, sillä ei ollut taloa, jossa ei olisi ollut ruumista.
45 Myös Egyptin esikoisten kuvat, jotka olivat kaiverrettuina heidän talojensa seiniin, tuhoutuivat ja putosivat maahan.
46 Jopa heidän esikoistensa luut, jotka olivat kuolleet ennen tätä ja jotka he olivat haudanneet taloihinsa, egyptiläiset koirat haravoivat sinä yönä ja raahasivat egyptiläisten eteen ja heittivät heidän eteensä.
47 Ja kaikki egyptiläiset näkivät tämän onnettomuuden, joka oli yhtäkkiä kohdannut heitä, ja kaikki egyptiläiset huusivat suurella äänellä.
48 Ja kaikki Egyptin perheet itkivät sinä yönä, jokainen poikaansa ja jokainen tytärtään, esikoisensa, ja Egyptin melu kuului kaukaa sinä yönä.
49 Ja faraon tytär Batja meni sinä yönä kuninkaan kanssa etsimään Moosesta ja Aaronia heidän taloistaan, ja he löysivät heidät taloistaan syömästä, juomasta ja iloitsemasta koko Israelin kanssa.
50 Ja Batia sanoi Moosekselle: "Onko tämä palkka siitä hyvästä, jonka olen tehnyt sinulle, kun olen kasvattanut sinut ja levittänyt sinua, ja sinä olet tuonut tämän onnettomuuden minulle ja isäni suvulle?"
51 Ja Mooses sanoi hänelle: "Herra antoi kymmenen vitsausta kohdata Egyptiä; kohtasiko sinua jokin niistä mitään pahaa? Vaikuttiko jokin niistä sinuun?" Hän sanoi: "Ei."
52 Ja Mooses sanoi hänelle: "Vaikka olet äitisi esikoinen, et sinä kuole, eikä mikään onnettomuus kohtaa sinua Egyptissä."
53 Ja hän sanoi: "Mitä hyötyä minulle siitä on, kun näen kuninkaan, veljeni ja kaiken hänen taloutensa ja alamaisensa tässä onnettomuudessa, joiden esikoiset hukkuvat kaikkien Egyptin esikoisten kanssa?"
54 Ja Mooses sanoi hänelle: "Veljesi ja hänen perheensä ja palvelijansa, Egyptin sukukunnat, eivät totelleet Herran sanoja; sentähden tämä onnettomuus kohtasi heitä."
55 Ja faarao, Egyptin kuningas, lähestyi Moosesta ja Aaronia ja joitakin israelilaisia, jotka olivat heidän kanssaan siinä paikassa, ja rukoili heitä sanoen:
56 Nouskaa ja ottakaa mukaanne veljenne, kaikki israelilaiset, jotka ovat maassa, lampaineen ja nautakarjoineen ja kaikkine omaisuuksineen. He eivät saa jättää mitään jäljelle. Rukoilkaa ainoastaan minun puolestani Herraa, Jumalaanne.
57 Ja Mooses sanoi faraolle: "Vaikka oletkin äitisi esikoinen, älä pelkää, sillä et kuole, sillä Herra on käskenyt sinun elää näyttääkseen sinulle suuren voimansa ja ojennetun vahvan käsivartensa."
58 Ja farao käski lähettää israelilaiset matkaan, ja kaikki egyptiläiset rohkaistuivat lähettämään heidät, sillä he sanoivat: "Me kaikki hukumme."
59 Ja kaikki egyptiläiset lähettivät israelilaiset matkaan mukanaan suuria rikkauksia, lampaita, nautoja ja kalleuksia, Herran valan mukaan hänen ja isämme Abrahamin välillä.
60 Ja israelilaiset viivyttelivät yöllä lähtemistä, ja kun egyptiläiset tulivat heidän luokseen tuomaan heitä ulos, he sanoivat heille: "Olemmeko me varkaita, että lähtäisimme yöllä?"

61 Ja israelilaiset vaativat egyptiläisiltä hopea- ja kulta-astioita sekä vaatteita, ja israelilaiset riisuivat egyptiläisiltä vaatteet.
62 Ja Mooses kiirehti ja nousi ja meni Egyptin joelle ja toi sieltä Joosefin arkun ja otti sen mukaansa.
63 Myös israelilaiset toivat mukanaan isänsä arkun ja jokainen sukukuntansa arkut.

LUKU 81

1 Ja israelilaiset matkustivat Ramseksesta Sukkotiin, noin kuusisataatuhatta jalkamiestä, paitsi lapsia ja heidän vaimojaan.
2 Heidän kanssaan meni myös paljon sekalaista kansaa, sekä lampaita ja raavaita, jopa paljon nautakarjaa.
3 Ja israelilaisten muukalaisenaoloaika Egyptin maassa, heidän ollessaan kovan työn alla, oli kaksisataa kymmenen vuotta.
4 Kahdensadankymmenen vuoden kuluttua Herra vei israelilaiset pois Egyptistä väkevällä kädellä.
5 Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle Egyptistä, Gosenista ja Ramseksesta ja leiriytyivät Sukkotiin ensimmäisen kuukauden viidentenätoista päivänä.
6 Ja egyptiläiset hautasivat kaikki esikoisensa, jotka Herra oli lyönyt, ja kaikki egyptiläiset hautasivat surmansa kolme päivää.
7 Ja israelilaiset lähtivät Sukkotista ja leiriytyivät Etomiin, erämaan laitaan.
8 Kolmantena päivänä sen jälkeen, kun egyptiläiset olivat haudanneet esikoisensa, nousi paljon miehiä Egyptistä ja lähti ajamaan israelilaisia takaisin Egyptiin, sillä he katuivat sitä, että olivat päästäneet israelilaiset pois orjuudestaan.
9 Ja eräs mies sanoi lähimmäiselleen: "Mooses ja Aaron puhuivat faraolle sanoen: 'Me menemme kolmen päivän matkan erämaahan ja uhraamme Herralle, Jumalallemme.'"
10 Nouskaamme siis aamulla varhain ja saattakaamme heidät takaisin. Jos he palaavat kanssamme Egyptiin isäntiensä luo, tiedämme, että heihin luotetaan. Mutta jos he eivät palaa, taistelemme heitä vastaan ja saamme heidät palaamaan suurella voimalla ja vahvalla kädellä.
11 Ja kaikki faraon ylimykset nousivat aamulla, ja heidän kanssaan noin seitsemänsataatuhatta miestä, ja he lähtivät Egyptistä sinä päivänä ja tulivat siihen paikkaan, jossa israelilaiset olivat.
12 Ja kaikki egyptiläiset näkivät Mooseksen, Aaronin ja kaikkien israelilaisten istuvan Pi-Hahirotin edessä syömässä ja juomassa ja viettävän Herran juhlaa.
13 Ja kaikki egyptiläiset sanoivat israelilaisille: "Tehän sanoitte: 'Me lähdemme kolmen päivän matkalle erämaahan uhraamaan Jumalallemme ja palaamme sitten takaisin'."
14. Nyt on siis kulunut viisi päivää siitä, kun lähditte. Miksi ette palaa isäntienne luo?
15 Mooses ja Aaron vastasivat heille sanoen: "Koska Herra, meidän Jumalamme, on todistanut meidän puolestamme sanoen: 'Ette te enää palaa Egyptiin, vaan me menemme maahan, joka vuotaa maitoa ja hunajaa,' niin kuin Herra, meidän Jumalamme, oli isillemme vannotulla valalla luvannut antaa sen meille.
16 Kun Egyptin ylimykset näkivät, etteivät israelilaiset totelleet heitä palatakseen Egyptiin, he vyöttäytyivät sotimaan Israelia vastaan.
17 Ja Herra vahvisti israelilaisten sydämet egyptiläisiä kohtaan, niin että he antoivat heille ankaran paikan. Ja taistelu oli egyptiläisiä vastaan ankara, ja kaikki egyptiläiset pakenivat israelilaisten edestä, sillä monet heistä saivat surmansa israelilaisten kädestä.
18 Ja faraon ylimykset menivät Egyptiin ja ilmoittivat faraolle sanoen: "Israelin lapset ovat paenneet eivätkä enää palaa Egyptiin, ja näin Mooses ja Aaron puhuivat meille.
19 Ja farao kuuli tämän, ja hänen sydämensä ja kaikkien hänen alamaistensa sydämet kääntyivät Israelia vastaan, ja he katuivat sitä, että olivat lähettäneet Israelin; ja kaikki egyptiläiset neuvoivat faraota ajamaan takaa israelilaisia, jotta he palaisivat taakkoihinsa.
20 Ja he sanoivat kukin veljelleen: "Mitä me olemme tehneet, kun olemme päästäneet Israelin pois orjuudestamme?"
21 Herra rohkaisi kaikkien egyptiläisten sydämet ajamaan israelilaisia takaa, sillä Herra halusi hukuttaa egyptiläiset Kaislamereen.
22 Niin faarao nousi ja valjasti vaununsa ja käski kaikkien egyptiläisten kokoontua, eikä yhtäkään miestä jäänyt jäljelle paitsi lapset ja naiset.
23 Ja kaikki egyptiläiset lähtivät faaraon kanssa ajamaan takaa israelilaisia, ja egyptiläisten leiri oli erittäin suuri ja raskas, noin kymmenensataatuhatta miestä.
24 Ja koko tämä leiri lähti takaa-ajoamaan israelilaisia tuodakseen heidät takaisin Egyptiin, ja he saavuttivat heidät leiriytyneinä Punaisellemerelle.
25 Ja israelilaiset nostivat silmänsä ja näkivät kaikkien egyptiläisten ajavan heitä takaa. Ja israelilaiset pelkäsivät heitä suuresti, ja israelilaiset huusivat Herran puoleen.
26 Ja egyptiläisten takia israelilaiset jakautuivat neljään osaan, ja heidän mielipiteensä jakautuivat, sillä he pelkäsivät egyptiläisiä, ja Mooses puhui heille jokaiselle.
27 Ensimmäinen osaston olivat Ruubenin, Simeonin ja Isaskarin lapset, ja he päättivät heittäytyä mereen, sillä he pelkäsivät egyptiläisiä suuresti.
28 Ja Mooses sanoi heille: "Älkää pelätkö, seisokaa paikoillanne ja katsokaa, minkä pelastuksen Herra tänä päivänä teille tekee."
29 Toinen osa koostui Sebulonin, Benjaminin ja Naftalin jälkeläisistä, ja he päättivät palata egyptiläisten mukana Egyptiin.
30 Ja Mooses sanoi heille: "Älkää pelätkö! Niin kuin olette nähneet egyptiläisten tänä päivänä, niin ette ole heitä enää ikinä näkemässä."
31 Kolmas osaston muodostaivat Juudan ja Joosefin lapset, ja he päättivät lähteä egyptiläisiä vastaan taistelemaan heitä vastaan.
32 Ja Mooses sanoi heille: "Pysykää paikoillanne, sillä Herra sotii teidän puolestanne; teidän on pysyttävä hiljaa."
33 Ja neljäs osasto oli Leevin, Gadin ja Asserin lapsista, ja he päättivät mennä egyptiläisten keskelle hämmentääkseen heitä, ja Mooses sanoi heille: "Pysykää paikoillanne älkääkä pelätkö, huutakaa vain Herraa, että hän pelastaisi teidät heidän käsistään."
34 Tämän jälkeen Mooses nousi kansan keskeltä ja rukoili Herraa sanoen:

35 Herra, koko maan Jumala, pelasta nyt kansasi, jonka veit pois Egyptistä, älköönkä egyptiläiset kerskuko voimallansa ja mahtillaan.
36 Niin Herra sanoi Moosekselle: "Miksi huudat minulle? Sano israelilaisille, että he lähtevät liikkeelle, ja ojenna sauvasi meren yli ja halkaise se, että israelilaiset kulkisivat sen läpi."
37 Ja Mooses teki niin, ja hän nosti sauvansa meren yli ja halkaisi sen.
38 Ja meren vedet jakautuivat kahteentoista osaan, ja israelilaiset kulkivat niiden läpi jalan kengissä, niin kuin mies kulkisi valmistetun tien läpi.
39 Ja Herra ilmoitti israelilaisille ihmeensä Egyptissä ja meressä Mooseksen ja Aaronin kautta.
40 Ja kun israelilaiset olivat menneet mereen, egyptiläiset tulivat heidän perässään, ja meren vedet palasivat heidän päälleen, ja he kaikki upposivat veteen, eikä yhtäkään miestä jäänyt jäljelle paitsi faarao, joka kiitti Herraa ja uskoi häneen, sen tähden Herra ei antanut hänen kuolla tuolloin egyptiläisten kanssa.
41 Ja Herra käski enkelin ottaa hänet egyptiläisten keskuudesta, ja egyptiläiset heittivät hänet Niiniven maahan, ja hän hallitsi sitä pitkään.
42 Ja sinä päivänä Herra pelasti Israelin egyptiläisten kädestä, ja kaikki israelilaiset näkivät egyptiläisten hukkuneen, ja he näkivät Herran suuren käden, mitä hän oli tehnyt Egyptissä ja meressä.
43 Silloin Mooses ja israelilaiset lauloivat tämän laulun Herralle sinä päivänä, jona Herra antoi egyptiläisten kaatua heidän edessään.
44 Ja koko Israel lauloi yhdessä laulaen: "Minä veisaan Herralle, sillä hän on sangen korkea, hevosen ja ratsastajan hän mereen heitti; katso, se on kirjoitettu Jumalan lain kirjaan."
45 Tämän jälkeen israelilaiset jatkoivat matkaansa ja leiriytyivät Maaraan. Herra antoi israelilaisille säädökset ja oikeudet siinä paikassa Maarassa. Herra käski israelilaisten vaeltaa kaikilla hänen teillään ja palvella häntä.
46 Ja he lähtivät Marasta ja tulivat Elimiin, ja Elimissä oli kaksitoista vesilähdettä ja seitsemänkymmentä taatelipuuta, ja lapset leiriytyivät sinne veden äärelle.
47 Ja he lähtivät Elimistä ja tulivat Siinin erämaahan toisen kuukauden viidentenätoista päivänä sen jälkeen, kun he olivat lähteneet Egyptistä.
48 Siihen aikaan Herra antoi mannan israelilaisille syötäväksi, ja Herra antoi sataa taivaasta ruokaa israelilaisille päivä päivältä.
49 Ja israelilaiset söivät mannaa neljäkymmentä vuotta, kaikkina päivinä, jotka he olivat erämaassa, kunnes he tulivat Kanaanin maahan ottamaan sen omakseen.
50 Ja he lähtivät Siinin erämaasta ja leiriytyivät Alushiin.
51 Ja he lähtivät Alusista ja leiriytyivät Refidimiin.
52 Ja kun israelilaiset olivat Refidimissä, Amalek, Elifasin poika, joka oli Esaun poika ja Sefon veli, tuli sotimaan Israelia vastaan.
53 Ja hän toi mukanaan kahdeksansataatuhatta miestä, velhoja ja manaajia, ja hän valmistautui taisteluun Israelia vastaan Refidimissä.
54 Ja he kävivät suuren ja ankaran taistelun Israelia vastaan, ja Herra antoi Amalekin ja hänen kansansa Mooseksen ja israelilaisten käsiin ja Joosuan, Nuunin pojan, efratilaisen, Mooseksen palvelijan, käsiin.
55 Ja israelilaiset voittivat Amalekin ja hänen kansansa miekan terällä, mutta taistelu oli hyvin ankara israelilaisille.
56 Ja Herra sanoi Moosekselle: "Kirjoita tämä itsellesi muistoksi kirjaan ja pane se palvelijasi Joosuan, Nuunin pojan, käteen. Ja käske israelilaisia sanoen: 'Kun tulet Kanaanin maahan, pyyhi pois Amalekin muisto taivaan alta.'"
57 Ja Mooses teki niin, ja hän otti kirjan ja kirjoitti siihen nämä sanat sanoen:
58 Muista, mitä Amalek teki sinulle matkalla, kun lähdit Egyptistä.
59 Joka kohtasi sinut tiellä ja iski sinua takaa, jopa ne, jotka olivat heikkoja takanasi, kun olit heikko ja uupunut.
60 Sentähden, kun Herra, sinun Jumalasi, on antanut sinulle levon kaikista vihollisistasi ympärilläsi siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi, omistaaksesi sen, pyyhi pois Amalekin muisto taivaan alta, äläkä unohda sitä.
61 Ja jos kuningas armahtaa Amalekia, hänen muistoaan tai hänen jälkeläisiään, katso, minä vaadin sen häneltä ja hävitän hänet kansansa keskuudesta.
62 Ja Mooses kirjoitti kaikki nämä asiat kirjaan ja antoi israelilaisille ohjeet kaikista näistä asioista.

LUKU 82

1 Ja israelilaiset lähtivät Refidimistä ja leiriytyivät Siinain erämaahan kolmantena kuukautena Egyptistä lähtönsä jälkeen.
2 Siihen aikaan midianilainen Reguel, Mooseksen appi, tuli tyttärensä Sipporan ja hänen kahden poikansa kanssa, sillä hän oli kuullut Herran ihmeteoista, jotka hän oli tehnyt Israelille, pelastaen heidät Egyptin käsistä.
3 Ja Reguel tuli Mooseksen luo erämaahan, jossa tämä oli leiriytynyt ja jossa oli Jumalan vuori.
4 Ja Mooses meni appeaan vastaan suurella kunnialla, ja koko Israel oli hänen kanssaan.
5 Ja Reuel ja hänen lapsensa viipyivät israelilaisten keskuudessa monta päivää, ja siitä päivästä lähtien Reuel tunsi Herran.
6 Ja kolmantena kuukautena israelilaisten lähdöstä Egyptistä, sen kuudentena päivänä, Herra antoi israelilaisille Siinainvuorella ne kymmenen käskyä.
7 Ja koko Israel kuuli kaikki nämä käskyt, ja koko Israel iloitsi suuresti Herrassa sinä päivänä.
8 Ja Herran kirkkaus lepäsi Siinain vuorella, ja hän kutsui Moosesta, ja Mooses tuli pilven keskellä ja nousi vuorelle.
9 Ja Mooses oli vuorella neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä; hän ei syönyt leipää eikä juonut vettä, ja Herra opetti hänelle käskyt ja oikeudet, että hän opettaisi niitä israelilaisille.
10 Ja Herra kirjoitti ne kymmenen käskyä, jotka hän oli käskenyt israelilaisille, kahteen kivitauluun, jotka hän antoi Moosekselle käskettäväksi israelilaisille.
11 Neljänkymmenen päivän ja neljänkymmenen yön kuluttua, kun Herra oli lakannut puhumasta Moosekselle Siinainvuorella, Herra antoi Moosekselle kivitaulut, joihin oli kirjoitettu Jumalan sormella.

12 Ja kun israelilaiset näkivät, että Mooses viipyi tulemasta alas vuorelta, he kokoontuivat Aaronin ympärille ja sanoivat: "Emme tiedä, mitä tälle miehelle, Moosekselle, on tapahtunut."
13 Nouse siis ja tee meille jumala, joka käy meidän edellämme, ettet kuolisi.
14 Ja Aaron pelkäsi suuresti kansaa, ja hän käski heidän tuoda hänelle kultaa, ja hän teki siitä valetun vasikan kansalle.
15 Ja Herra sanoi Moosekselle, ennen kuin hän astui alas vuorelta: "Astu alas, sillä kansasi, jonka veit pois Egyptistä, on turmeltunut."
16 He ovat tehneet itselleen valetun vasikan ja ovat kumartaneet sitä. Jätä siis minut pois, niin minä hävitän heidät maan päältä, sillä he ovat niskurikansa.
17 Ja Mooses pyysi Herralta anteeksi ja rukoili Herraa kansan puolesta vasikan tähden, jonka he olivat tehneet. Sitten hän laskeutui vuorelta, ja hänen käsissään oli ne kaksi kivitaulua, jotka Jumala oli antanut hänelle israelilaisten käskyksi.
18 Ja kun Mooses lähestyi leiriä ja näki vasikan, jonka kansa oli tehnyt, Mooseksen viha syttyi ja hän rikkoi taulut vuoren alla.
19 Ja Mooses tuli leiriin, otti vasikan ja poltti sen tulessa ja jauhoi sen hienoksi tomuksi, ripotteli sen veteen ja antoi israelilaisille juotavaksi.
20 Ja kansasta kuoli miekkaan kukin toistensa sellaisista, jotka olivat tehneet vasikan.
21 Seuraavana päivänä Mooses sanoi kansalle: "Minä nousen Herran luo, ehkä voin sovittaa syntinne, jotka olette tehneet Herralle."
22 Ja Mooses nousi jälleen Herran luo ja viipyi Herran luona neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä.
23 Ja neljänkymmenen päivän aikana Mooses hartaasti rukoili Herraa israelilaisten puolesta, ja Herra kuuli Mooseksen rukouksen, ja Herra antoi hänen rukoilla Israelin puolesta.
24 Silloin Herra sanoi Moosekselle, että hänen piti veistämän kaksi kivitaulua ja tuotavan ne Herralle, joka kirjoittaisi niihin ne kymmenen käskyä.
25 Niin Mooses teki niin. Hän tuli alas ja veisti ne kaksi taulua ja nousi Siinainvuorelle Herran luo. Herra kirjoitti tauluihin kymmenen käskyä.
26 Ja Mooses viipyi vielä Herran luona neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, ja Herra opetti hänelle säädökset ja oikeudet, jotka hänen oli annettava Israelille.
27 Ja Herra käski häntä tekemään israelilaisten puolesta pyhäkön Herralle, että hänen nimensä asuisi siinä, ja Herra näytti hänelle pyhäkön ja kaikkien sen esineiden kuvan.
28 Ja neljänkymmenen päivän kuluttua Mooses laskeutui vuorelta, ja ne kaksi taulua olivat hänen kädessään.
29 Ja Mooses tuli israelilaisten luo ja puhui heille kaikki Herran sanat ja opetti heille lait, säädökset ja oikeudet, jotka Herra oli hänelle opettanut.
30 Ja Mooses puhui israelilaisille Herran sanan, että hänelle oli tehtävä pyhäkkö asumaan israelilaisten keskellä.
31 Ja kansa iloitsi suuresti kaikesta siitä hyvästä, mitä Herra oli heille Mooseksen kautta puhunut, ja he sanoivat: "Me teemme kaiken, mitä Herra on sinulle puhunut."
32 Ja kansa nousi seisomaan kuin yksi mies ja antoi runsaita uhreja Herran pyhäkköön, ja jokainen mies toi uhrilahjan Herralle pyhäkön työtä ja kaikkea sen palvelusta varten.
33 Ja kaikki israelilaiset toivat kukin kaiken, mitä hänen hallustaan löytyi, Herran pyhäkön rakennustöitä varten: kultaa, hopeaa ja pronssia ja kaikkea, mikä oli pyhäkön käyttöön sopivaa.
34 Ja kaikki taitavat miehet, jotka olivat perehtyneitä työhön, tulivat ja tekivät Herran pyhäkön, aivan niin kuin Herra oli käskenyt, jokainen siinä työssä, johon hänet oli perehdytetty; ja kaikki taitavat miehet, joilla oli sydän, tekivät pyhäkön ja sen kalusteet ja kaikki pyhän palveluksen kalut, niin kuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut.
35 Ja pyhäkön, tabernaakkelin, rakennustyö oli valmis viiden kuukauden kuluttua, ja israelilaiset tekivät kaiken, mitä Herra oli Moosekselle käskenyt.
36 Ja he toivat pyhäkön ja kaikki sen kalusteet Moosekselle; sen kuvan mukaisesti, jonka Herra oli Moosekselle näyttänyt, niin tekivät israelilaiset.
37 Ja Mooses näki työn, ja katso, he tekivät sen niin kuin Herra oli häntä käskenyt; ja Mooses siunasi heidät.

LUKU 83

1 Kahdennentoista kuukauden kahdentenakymmenentenäkolmantena päivänä Mooses otti Aaronin ja hänen poikansa ja puki heidät heidän vaatteisiinsa ja voiteli heidät ja teki heille niin kuin Herra oli häntä käskenyt. Ja Mooses toi kaikki uhrilahjat, jotka Herra oli sinä päivänä hänelle käskenyt.
2 Sen jälkeen Mooses otti Aaronin ja hänen poikansa ja sanoi heille: "Seitsemän päivää teidän on pysyttävä majan ovella, sillä näin minulle on käsky annettu."
3 Ja Aaron ja hänen poikansa tekivät kaiken, mitä Herra oli Mooseksen kautta käskenyt heidän tehdä, ja he pysyivät majan ovella seitsemän päivää.
4 Ja kahdeksantena päivänä, ensimmäisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, toisena vuonna israelilaisten lähdöstä Egyptistä, Mooses pystytti pyhäkön ja kokosi kaikki majan kalusteet ja kaikki pyhäkön kalusteet ja teki kaiken, mitä Herra oli hänen käskenyt.
5 Ja Mooses kutsui Aaronin ja hänen poikansa, ja he toivat polttouhrin ja syntiuhrin itselleen ja israelilaisille, niin kuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut.
6 Sinä päivänä Aaronin kaksi poikaa, Nadab ja Abihu, ottivat vierasta tulta ja toivat sen Herran eteen, jota he eivät olleet käskeneet tehdä. Tuli lähti Herran edestä ja kulutti heidät, ja he kuolivat Herran edessä sinä päivänä.
7 Sinä päivänä, jona Mooses oli saanut pyhäkön pystytettyä, israelilaisten ruhtinaat alkoivat tuoda uhrilahjojaan Herran eteen alttarin vihkiäisiksi.
8 Ja he toivat uhrilahjansa kukin ruhtinas yhtenä päivänä, ruhtinas kukin päivänä kahdentoista päivän ajan.
9 Ja kaikki uhrilahjat, jotka he toivat, kukin päivänään, yhden hopeisen vadin, joka painoi sata kolmekymmentä sekeliä, yhden hopeisen maljan, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja hienoja jauhoja ruokauhriksi.
10 Yksi lusikka, kymmenen sekelin painoinen kultaa, täynnä suitsuketta.

11 Yksi nuori härkä, yksi pässi ja yksi vuoden vanha karitsa polttouhriksi.
12 ja yksi vuohi syntiuhriksi.
13 Ja yhteysuhriksi kaksi härkää, viisi pässiä, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa.
14 Näin tekivät Israelin kaksitoista ruhtinasta päivästä päivään, kukin päivänään.
15 Ja tämän jälkeen, kuukauden kolmantenatoista päivänä, Mooses käski israelilaisten viettää pääsiäistä.
16 Ja israelilaiset viettivät pääsiäistä määräaikanaan, kuukauden neljäntenätoista päivänä, niin kuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut; niin israelilaiset tekivät.
17 Ja toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä Herra puhui Moosekselle sanoen:
18 Laske kaikkien Israelin lasten miespuolisten päät, kaksikymmentävuotiaista ylöspäin, sinä ja veljesi Aaron ja Israelin kaksitoista ruhtinasta.
19 Ja Mooses teki niin, ja Aaron tuli Israelin kahdentoista ruhtinaan kanssa, ja he laskivat Israelin lapset Siinain erämaassa.
20 Ja Israelin lasten lukumäärä heidän isiensä huonekunnittain, kaksikymmenvuotiaista ylöspäin, oli kuusisataakolmetuhatta viisisataa viisikymmentä.
21 Mutta Leevin lapsia ei luettu veljiensä, Israelin lasten, joukkoon.
22 Ja kaikkien israelilaisten miespuolisten, yhden kuukauden ikäisten ja sitä vanhempien, lukumäärä oli kaksikymmentäkaksi tuhatta kaksisataa seitsemänkymmentä kolme.
23 Ja Leevin lasten lukumäärä, kuukauden ikäisistä ja sitä vanhemmista, oli kaksikymmentäkaksi tuhatta.
24 Ja Mooses asetti papit ja leeviläiset, kunkin miehen, palvelukseensa ja taakkoihinsa, palvelemaan tabernaakkelin pyhäkköä, niin kuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut.
25 Ja kuukauden kahdentenakymmenentenä päivänä pilvi otettiin pois todistuksen majan päältä.
26 Siihen aikaan israelilaiset jatkoivat matkaansa Siinain erämaasta ja tekivät kolmen päivän matkan, ja pilvi laskeutui Paranin erämaan ylle; silloin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, sillä he olivat vihoittaneet Herran pyytämällä häneltä ruokaa syödäkseen.
27 Herra kuuli heidän äänensä ja antoi heille ruokaa, jota he söivät kuukauden ajan.
28 Mutta tämän jälkeen Herran viha syttyi heitä kohtaan, ja hän löi heitä suurella teurastuksella, ja heidät haudattiin siihen paikkaan.
29 Ja israelilaiset antoivat sille paikalle nimen Kebrot-Hattaava, koska sinne haudattiin ne, jotka himoitsivat lihaa.
30 Ja he lähtivät Kebrot-Hattaavasta ja leiriytyivät Haserotiin, joka on Paranin erämaassa.
31 Ja kun israelilaiset olivat Haserotissa, Herran viha syttyi Mirjamia kohtaan Mooseksen tähden, ja hänestä tuli spitaali, valkoinen kuin lumi.
32 Ja hän oli suljettuna leirin ulkopuolelle seitsemän päivää, kunnes hänet otettiin takaisin spitaalista.
33 Sen jälkeen israelilaiset lähtivät Haserotista ja leiriytyivät Paranin erämaan laitaan.
34 Siihen aikaan Herra puhui Moosekselle, että hänen tulisi lähettää israelilaisista kaksitoista miestä, yksi mies kutakin heimoa kohden, tutkimaan Kanaanin maata.
35 Ja Mooses lähetti ne kaksitoista miestä, ja he tulivat Kanaanin maahan tutkimaan ja tutkimaan sitä, ja he vakoilivat koko maan Siinin erämaasta Rekobiin ja sieltä Kamotiin asti.
36 Neljänkymmenen päivän kuluttua he tulivat Mooseksen ja Aaronin luo ja toivat hänelle sanan, niin kuin se oli heidän sydämessään. Kymmenen miestä toi israelilaisille pahaa sanomaa siitä maasta, jota he olivat tutkineet, sanoen: "On parempi meidän palata Egyptiin kuin mennä tähän maahan, maahan, joka syö asukkaansa."
37 Mutta Joosua, Nuunin poika, ja Kaleb, Jefunen poika, jotka olivat maan vakoilijoita, sanoivat: "Maa on erittäin hyvä".
38 Jos Herra on meihin mieltynyt, niin hän vie meidät tähän maahan ja antaa sen meille, sillä se on maa, joka vuotaa maitoa ja hunajaa.
39 Mutta israelilaiset eivät kuunnelleet heitä, vaan he kuulivat niiden kymmenen miehen sanoja, jotka olivat levittäneet pahaa huhua maasta.
40 Ja Herra kuuli israelilaisten nurinat, ja hän vihastui ja vannoi sanoen:
41 Ei yksikään tästä pahasta sukupolvesta, kaksikymmenvuotias ja sitä vanhempi, saa nähdä maata, paitsi Kaleb, Jefunen poika, ja Joosua, Nuunin poika.
42 Mutta varmasti tämä jumalaton sukupolvi tuhoutuu tässä erämaassa, ja heidän lapsensa tulevat tähän maahan ja ottavat sen omakseen; niin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän antoi heidän harhailla erämaassa neljäkymmentä vuotta, tuon jumalattoman sukupolven loppuun asti, koska he eivät seuranneet Herraa.
43 Ja kansa asui kauan Paranin erämaassa, ja sen jälkeen he menivät erämaahan Kaislameren tietä.

LUKU 84

1 Siihen aikaan Korah, Jetserin poika, Kehatin pojan, Leevin pojan, otti mukaansa useita miehiä israelilaisista, ja he nousivat ja riitelivät Mooseksen, Aaronin ja koko seurakunnan kanssa.
2 Herra vihastui heihin, ja maa avasi kitansa ja nielaisi heidät, heidän talonsa ja kaiken, mitä heille kuului, ja kaikki Koorahin miehet.
3 Ja tämän jälkeen Jumala antoi kansan vaeltaa pitkän aikaa Seirin vuoren tietä.
4 Siihen aikaan Herra sanoi Moosekselle: "Älä nosta sotaa Esaun lapsia vastaan, sillä minä en anna sinulle mitään heidän omastaan, en yhtään mitään, jonka päälle jalkapohja voi astua; sillä minä olen antanut Seirin vuoren perintöosaksi Esaulle.
5 Sentähden Esaun lapset sotivat Seirin lapsia vastaan muinoin, ja Herra oli antanut Seirin lapset Esaun lasten käsiin ja tuhonnut heidät heidän edestään, ja Esaun lapset asuivat heidän sijaansa tähän päivään asti.
6 Sentähden Herra sanoi israelilaisille: "Älkää sotiko veljiänne Esaun poikia vastaan, sillä mikään heidän maassaan ei kuulu teille. Te saatte ostaa heiltä rahalla ruokaa ja syödä sitä, ja te saatte ostaa heiltä rahalla vettä ja juoda sitä.
7 Ja israelilaiset tekivät Herran sanan mukaan.

8 Ja israelilaiset vaelsivat erämaassa, kiertäen Siinain vuoren tietä kauan, eivätkä koskeneet Esaun lapsiin, ja he pysyivät sillä seudulla yhdeksäntoista vuotta.
9 Siihen aikaan kuoli Latinus, kittiläisten kuningas, hallituskautensa neljäntenäkymmenenentenäviidentenä vuonna, joka on israelilaisten Egyptistä lähdön neljästoista vuosi.
10 Ja he hautasivat hänet paikalleen, jonka hän oli rakentanut itselleen Kittimin maahan, ja Abimnas hallitsi hänen sijaansa kolmekymmentäkahdeksan vuotta.
11 Ja Israelin lapset kulkivat Esaun lasten rajan noina päivinä, yhdeksäntoista vuoden kuluttua, ja he tulivat ja kulkivat Moabin erämaan tietä.
12 Herra sanoi Moosekselle: "Älä piiritä Moabia äläkä taistele heitä vastaan, sillä minä en anna teille mitään heidän maastaan."
13 Ja israelilaiset kulkivat Moabin erämaan tietä yhdeksäntoista vuotta eivätkä taistelleet heitä vastaan.
14 Israelin lasten Egyptistä lähdön kolmantenakymmenentenäkuudentena vuonna Herra löi amorilaisten kuninkaan Siihonin sydämen, niin että hän soti ja lähti taistelemaan Mooabin lapsia vastaan.
15 Ja Sihon lähetti sanansaattajia Beorin, Janeaan pojan, Bileamin pojan, luo, joka oli Egyptin kuninkaan neuvonantaja, ja hänen poikansa Bileamin luo kiroamaan Mooabia, että se annettaisiin Sihonin käsiin.
16 Niin sanansaattajat menivät ja toivat Beorin, Janeaan pojan, ja hänen poikansa Bileamin Pethorista Mesopotamiasta. Niin Beor ja hänen poikansa Bileam tulivat Sihonin kaupunkiin ja kirosivat Mooabia ja heidän kuningastaan amorilaisten kuninkaan Sihonin edessä.
17 Niin Sihon lähti liikkeelle koko sotajoukkoineen ja meni Moabiin ja taisteli heitä vastaan ja kukisti heidät, ja Herra antoi heidät hänen käsiinsä, ja Sihon surmasi Moabin kuninkaan.
18 Ja Sihon valloitti taistelussa kaikki Moabin kaupungit; hän valloitti heiltä myös Hesbonin, sillä Hesbon oli yksi Moabin kaupungeista, ja Sihon asetti ruhtinaansa ja ylimyksensä Hesboniin, ja Hesbon kuului Sihonille noina päivinä.
19 Niin vertausten puhujat Beor ja hänen poikansa Bileam lausuivat nämä sanat sanoen: "Tulkaa Hesboniin, Siihonin kaupunki rakennetaan ja vahvistetaan."
20 Voi sinua, Moab! Sinä olet kadonnut, oi Kemosin kansa! Katso, se on kirjoitettuna Jumalan lain kirjaan.
21 Ja kun Sihon oli voittanut Moabin, hän asetti vartijoita kaupunkeihin, jotka hän oli vallannut Moabilta, ja huomattava määrä mooabilaisia kaatui taistelussa Sihonin käsiin, ja hän otti heidät, poikia ja tyttäriä, suuren saaliin ja surmasi heidän kuninkaansa; niin Sihon palasi omalle maalleen.
22 Ja Sihon antoi Beorille ja hänen pojalleen Bileamille paljon lahjoja, hopeaa ja kultaa, ja päästi heidät menemään, ja he menivät Mesopotamiaan kotiinsa ja maahansa.
23 Siihen aikaan kaikki israelilaiset kulkivat Moabin erämaan tieltä, palasivat takaisin ja piirittivät Edomin erämaan.
24 Niin koko seurakunta tuli Siinin erämaahan neljäntenäkymmenentenä vuonna Egyptistä lähtönsä jälkeen, ensimmäisenä kuukautena, ja israelilaiset asuivat siellä Kadešissa, Siinin erämaassa. Miriam kuoli siellä, ja hänet haudattiin sinne.
25 Siihen aikaan Mooses lähetti sanansaattajia Hadadin, Edomin kuninkaan, luo ja käski sanoa: "Näin sanoo veljesi Israel: 'Salli minun kulkea maasi läpi. Emme kulje pellon emmekä viinitarhan läpi emmekä juo kaivon vettä; me vaellamme kuninkaan tietä.'"
26 Ja Edom sanoi hänelle: "Et saa kulkea minun maani läpi", ja Edom lähti israelilaisia vastaan mahtavan kansan kanssa.
27 Mutta Esaun lapset kieltäytyivät päästämästä israelilaisia kulkemaan maansa läpi, niin israelilaiset lähtivät pois heidän luotaan eivätkä taistelleet heitä vastaan.
28 Sillä ennen tätä Herra oli käskenyt israelilaisia sanoen: "Älkää taistelko Esaun lapsia vastaan". Niin israelilaiset lähtivät pois heidän luotaan eivätkä taistelleet heitä vastaan.
29 Niin israelilaiset lähtivät Kaadeksesta, ja kaikki kansa tuli Hoorin vuorelle.
30 Siihen aikaan Herra sanoi Moosekselle: "Sano veljellesi Aaronille, että hän kuolee siellä, sillä hän ei pääse siihen maahan, jonka minä olen antanut israelilaisille."
31 Ja Aaron nousi Herran käskystä Horin vuorelle neljäntenäkymmenentenä vuotena, viidennessä kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä.
32 Ja Aaron oli sadan kahdenkymmenen kolmen vuoden ikäinen kuollessaan Horin vuorella.

LUKU 85

1 Ja etelässä asuva kanaanilainen kuningas Arad kuuli israelilaisten tulleen vakoojien tietä; ja hän järjesti joukkonsa taistelemaan israelilaisia vastaan.
2 Ja israelilaiset pelkäsivät häntä suuresti, sillä hänellä oli suuri ja raskas sotajoukko, niin että israelilaiset päättivät palata Egyptiin.
3 Ja israelilaiset palasivat takaisin noin kolmen päivän matkan Meserat Beni-Jaakoniin, sillä he pelkäsivät suuresti kuningas Aradia.
4 Israelin lapset eivät halunneet palata maihinsa, joten he pysyivät Beni-Jaakonissa kolmekymmentä päivää.
5 Ja kun Leevin lapset näkivät, etteivät israelilaiset kääntyneet takaisin, he kiihkoilivat Herran tähden ja nousivat ja taistelivat veljiään israelilaisia vastaan ja surmasivat heistä suuren joukon ja pakottivat heidät palaamaan takaisin kotiseudulleen, Hoorin vuorelle.
6 Ja kun he palasivat, kuningas Arad järjesti yhä joukkojaan taisteluun israelilaisia vastaan.
7 Ja Israel teki lupauksen sanoen: "Jos sinä annat tämän kansan minun käsiini, niin minä hävitän heidän kaupunkinsa kokonaan."
8 Ja Herra kuuli Israelin äänen ja antoi kanaanilaiset heidän käsiinsä ja tuhosi heidät ja heidän kaupunkinsa täysin ja antoi paikan nimen Horma.
9 Ja israelilaiset lähtivät Horin vuorelta ja leiriytyivät Oobotiin, ja he lähtivät Oobotista ja leiriytyivät Ije-Abarimiin, Mooabin rajalle.
10 Ja israelilaiset lähettivät Moabille sanan: "Anna meidän kulkea maasi kautta omaan paikkaamme." Mutta Mooabin lapset eivät sallineet israelilaisten kulkea maansa läpi, sillä Mooabin lapset pelkäsivät suuresti, että israelilaiset tekisivät heille niin kuin amorilaisten kuningas Siihon oli

tehnyt heille, joka oli ottanut heidän maansa ja surmannut heistä monia.
11 Sentähden Moab ei sallinut israelilaisten kulkea maansa läpi, ja Herra käski israelilaisia sanoen: "Älkää taistelleet Moabia vastaan". Niin israelilaiset lähtivät Moabin alueelta.
12 Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle Moabin rajalta ja tulivat Arnonin toiselle puolelle, Moabin rajalle, Moabin ja amorilaisten välille, ja he leiriytyivät amorilaisten kuninkaan Siihonin rajalle Kedemotin erämaahan.
13 Ja israelilaiset lähettivät sanansaattajia amorilaisten kuninkaan Siihonin luo ja käskivät sanoa:
14 Salli meidän kulkea maasi läpi. Emme poikkea pelloille emmekä viinitarhoille, vaan kuljemme kuninkaan valtatietä, kunnes olemme ylittäneet rajasi. Mutta Siihon ei sallinut israelilaisten kulkea sen läpi.
15 Niin Sihon kokosi kaikki amorilaiset ja lähti erämaahan israelilaisia vastaan ja taisteli israelilaisia vastaan Jahasissa.
16 Herra antoi amorilaisten kuninkaan Siihonin israelilaisten käsiin, ja Israel löi kaikki Siihonin asukkaat miekan terällä ja kosti Moabin asian.
17 Ja israelilaiset ottivat haltuunsa Siihonin maan Aramista Jabukiin asti, ammonilaisille, ja he ottivat kaiken kaupunkien saaliin.
18 Ja Israel valloitti kaikki nämä kaupungit, ja Israel asui kaikissa amorilaisten kaupungeissa.
19 Ja kaikki israelilaiset päättivät sotia ammonilaisia vastaan ja vallata heidänkin maansa.
20 Niin Herra sanoi israelilaisille: "Älkää piirittäkö ammonilaisia älkääkä aloittako taistelua heitä vastaan, sillä minä en anna teille mitään heidän maastaan. Ja israelilaiset kuulivat Herran sanaa eivätkä taistelleet ammonilaisia vastaan.
21 Ja israelilaiset kääntyivät ja kulkivat Basanin tietä ylös Ogin, Basanin kuninkaan, maahan. Ja Og, Basanin kuningas, lähti taisteluun israelilaisia vastaan, ja hänellä oli mukanaan monta urhoollista miestä ja erittäin voimakas amorilaisten joukko.
22 Ja Basanin kuningas Og oli hyvin mahtava mies, mutta hänen poikansa Naaron oli ylen mahtava, jopa häntä voimakkaampi.
23 Ja Og sanoi sydämessään: "Katso, koko Israelin leiri on vallannut kolmen parsan mittaisen alueen; nyt minä lyön heidät heti ilman miekkaa ja keihästä."
24 Ja Og nousi Jahasin vuorelle ja otti sieltä suuren kiven, jonka pituus oli kolme parsaa, ja pani sen päähänsä ja päätti heittää sen israelilaisten leirin päälle lyödäkseen sillä kaikki israelilaiset.
25 Ja Herran enkeli tuli ja lävisti kiven Ogin päähän, ja kivi putosi Ogin kaulaan, niin että Og kaatui maahan kiven painon alla hänen kaulassaan.
26 Siihen aikaan Herra sanoi israelilaisille: "Älkää pelätkö häntä, sillä minä annan hänet ja kaiken hänen kansansa ja koko hänen maansa teidän käsiinne; ja teidän on tehtävä hänelle niin kuin teitte Siihonille."
27 Ja Mooses meni alas hänen luokseen pienen joukon israelilaisia kanssa, ja Mooses löi Ogia kepillä nilkkoihin ja tappoi hänet.
28 Israelin lapset ajoivat sen jälkeen takaa Ogin lapsia ja kaikkea hänen kansaansa, ja he voittivat ja tuhosivat heidät, kunnes heistä ei ollut jäännöstäkään.
29 Sen jälkeen Mooses lähetti joitakin israelilaisia vakoilemaan Jaaseria, sillä Jaaser oli hyvin kuuluisa kaupunki.
30 Vakoojat menivät Jaaseriin ja tutkivat sitä, ja vakoojat turvasivat Herraan ja taistelivat Jaaserin miehiä vastaan.
31 Nämä miehet valloittivat Jaaserin ja sen kylät, ja Herra antoi heidät heidän käsiinsä, ja he ajoivat pois siellä asuvat amorilaiset.
32 Ja israelilaiset valloittivat kahden amorilaisten kuninkaan maan, kuusikymmentä kaupunkia, jotka olivat Jordanin toisella puolella, Arnonin purosta Hermanin vuoreen asti.
33 Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle ja tulivat Moabin tasangolle, joka on Jordanin tällä puolella, Jerikon kohdalla.
34 Ja kun Moabin lapset kuulivat kaiken sen pahan, mitä israelilaiset olivat tehneet kahdelle amorilaisten kuninkaalle, Sihonille ja Ogille, niin kaikki Moabin miehet pelkäsivät suuresti israelilaisia.
35 Ja Moabin vanhimmat sanoivat: "Katso, ne kaksi amorilaisten kuningasta, Siihon ja Og, jotka olivat kaikkia maan kuninkaita mahtavampia, eivät kyenneet pitämään pintansa israelilaisia vastaan; kuinka me sitten voisimme pitää pintamme heidän edessään?"
36 Totisesti he lähettivät meille aiemmin viestin kulkea maamme läpi, emmekä me sallineet heitä. Nyt he kääntyvät meitä vastaan raskailla miekoillaan ja tuhoavat meidät. Ja Moab oli ahdingossa israelilaisten takia, ja he pelkäsivät heitä suuresti, ja he neuvottelivat keskenään, mitä israelilaisille oli tehtävä.
37 Niin Moabin vanhimmat päättivät ja ottivat yhden miehistään, Balakin, mooabilaisen Sipporin pojan, ja tekivät hänestä kuninkaansa sinä aikana; ja Balak oli hyvin viisas mies.
38 Niin Moabin vanhimmat nousivat ja lähettivät sanan Midianin lasten luo, että he tekisivät heidän kanssaan rauhan, sillä siihen aikaan oli ollut suuri taistelu ja vihollisuus Moabin ja Midianin välillä, Edomin kuninkaan Hadadin, Bedadin pojan, ajoista, joka voitti Midianin Moabin maalla, aina tähän päivään asti.
39 Ja Moabin lapset lähettivät sanan Midianin lasten luo, ja nämä tekivät rauhan heidän kanssaan, ja Midianin vanhimmat tulivat Moabin maahan tekemään rauhaa Midianin lasten puolesta.
40 Ja Moabin vanhimmat neuvottelivat Midianin vanhinten kanssa, mitä heidän tulisi tehdä pelastaakseen henkensä Israelilta.
41 Ja kaikki Mooabin lapset sanoivat Midianin vanhimmille: "Nyt israelilaiset nuolevat kaikki, jotka ovat meidän ympärillämme, niin kuin härkä nuolee kedon ruohon. Näin he tekivät niille kahdelle amorilaisten kuninkaalle, jotka ovat meitä väkevämpiä.
42 Ja Midianin vanhimmat sanoivat Moabille: "Me olemme kuulleet, että Sihon, amorilaisten kuningas, siihen aikaan, kun hän voitti teidät ja otti maanne, lähetti sanan Mesopotamiasta Beorin, Janeaan pojan, ja hänen poikansa Bileamin luo; ja he tulivat ja kirosivat teitä; sentähden Sihonin käsi voitti teidät, niin että hän otti maanne.
43 Lähetä siis sinut myös hänen poikansa Bileamin luo, sillä hän on vielä maassaan, ja anna hänelle palkka, että hän tulisi ja kiroaisi kaiken kansan, jota sinä pelkäät. Niin

Mooabin vanhimmat kuulivat tämän, ja he näkivät mielikseen lähettää sanan Bileamin, Beorin pojan, luo.
44 Niin Balak, Sipporin poika, Moabin kuningas, lähetti sanansaattajat Bileamin luo ja käski sanoa:
45 Katso, kansa on lähtenyt Egyptistä, he peittävät maan pinnan ja asettuvat minun eteeni.
46 Tule nyt ja kiroa tämä kansa minun puolestani, sillä he ovat minua mahtavampia. Ehkä minä onnistun taistelemaan heitä vastaan ja ajamaan heidät pois. Sillä minä olen kuullut, että se, jonka sinä siunaat, on siunattu, ja se, jonka sinä kiroat, on kirottu.
47 Niin Balakin sanansaattajat menivät Bileamin luo ja toivat Bileamin kiroamaan kansaa taistelemaan Moabia vastaan.
48 Ja Bileam tuli Balakin luo kiroamaan Israelia, ja Herra sanoi Bileamille: "Älä kiroa tätä kansaa, sillä se on siunattu."
49 Ja Balak kehotti Bileamia päivä päivältä kiroamaan Israelia, mutta Bileam ei kuunnellut Balakia Herran sanan tähden, jonka tämä oli puhunut Bileamille.
50 Ja kun Balak näki, ettei Bileam suostunut hänen pyyntöönsä, hän nousi ja meni kotiinsa, ja Bileamkin palasi maahansa ja meni sieltä Midianiin.
51 Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle Moabin tasangolta ja leiriytyivät Jordanin rannalle Beet-Jesimotista aina Aabel-Sittimiin asti, Moabin tasankojen laitaan.
52 Ja kun israelilaiset asettuivat Sittimin tasangolle, he alkoivat harjoittaa haureutta Moabin tyttärien kanssa.
53 Ja israelilaiset lähestyivät Moabia, ja Moabin lapset pystyttivät telttansa israelilaisten leirin vastapäätä.
54 Ja Mooabin lapset pelkäsivät Israelin lapsia, ja Mooabin lapset ottivat kaikki heidän tyttärensä ja vaimonsa, jotka olivat kauniita ja komeita, ja pukivat heidät kultaan, hopeaan ja kalliisiin vaatteisiin.
55 Ja Moabilaiset asettivat nämä naiset telttojensa oville, jotta israelilaiset näkisivät heidät ja kääntyisivät heidän puoleensa eivätkä taistelisi Moabia vastaan.
56 Ja kaikki Moabin lapset tekivät näin israelilaisille, ja jokainen mies asetti vaimonsa ja tyttärensä telttansa oven eteen. Ja kaikki Israelin lapset näkivät Moabin lasten teon, ja Israelin lapset kääntyivät Moabin tyttärien puoleen ja himoitsivat heitä, ja he menivät heidän luokseen.
57 Ja tapahtui, että kun hebrealainen tuli Moabin teltan ovelle ja näki Moabin tyttären ja himoitsi häntä sydämessään ja puhui hänen kanssaan teltan ovella, mitä hän halusi, niin heidän puhuessaan keskenään teltan miehet tulivat ulos ja puhuivat hebrealaiselle näin:
58 Tiedättehän varmasti, että me olemme veljiä, me olemme kaikki Lootin jälkeläisiä ja hänen veljensä Abrahamin jälkeläisiä. Miksi ette siis jää meidän luoksemme, ja miksi ette syö leipäämme ja uhriamme?
59 Ja kun Moabin lapset olivat näin hukuttaneet hänet puheisiinsa ja houkutelleet häntä mielistellyillä sanoillaan, he istuttivat hänet telttaan ja keittivät ja uhrasivat hänelle, ja hän söi heidän uhriaan ja leipäänsä.
60 Sitten he antoivat hänelle viiniä, ja hän joi ja humaltui, ja he asettivat hänen eteensä kauniin neidon, ja hän teki hänelle mitä halusi, sillä hän ei tiennyt mitä teki, koska oli juonut runsaasti viiniä.
61 Näin tekivät mooabilaiset Israelille siinä paikassa, Sittimin tasangolla, ja Herran viha syttyi Israelia kohtaan tämän asian tähden, ja hän lähetti heidän keskuuteensa ruton, ja siellä kuoli israelilaisista kaksikymmentäneljätuhatta miestä.
62 Simeonilaisten joukossa oli mies nimeltä Simri, Salun poika, joka oli liittoutunut midianilaisen Kosbin, Midianin kuninkaan Suurin tyttären, kanssa kaikkien israelilaisten nähden.
63 Ja Pinehas, Elaserin poika, pappi Aaronin pojanpoika, näki tämän pahan teon, jonka Simri oli tehnyt, ja otti keihään, nousi ja lähti heidän peräänsä, lävisti heidät molemmat ja tappoi heidät, ja rutto lakkasi israelilaisilta.

LUKU 86

1 Siihen aikaan ruttotaudin jälkeen Herra sanoi Moosekselle ja pappi Aaronin pojalle Elaserille näin:
2 Laskekaa koko Israelin lasten seurakunnan päämiehet, kaksikymmentävuotiaat ja sitä vanhemmat, kaikki sotaan lähteneet.
3 Ja Mooses ja Elasar laskivat israelilaiset heidän sukujensa mukaan, ja koko israelilaisten lukumäärä oli seitsemänsataatuhatta seitsemänsataa kolmekymmentä.
4 Ja Leevin lasten lukumäärä, yhden kuukauden ikäisistä ylöspäin, oli kaksikymmentäkolmetuhatta, eikä heidän joukossaan ollut ketään niistä, jotka Mooses ja Aaron laskivat Siinain erämaassa.
5 Sillä Herra oli sanonut heille, että he kuolisivat erämaassa, ja niin he kaikki kuolivat, eikä heistä jäänyt jäljelle ketään muuta kuin Kaleb, Jefunen poika, ja Joosua, Nunin poika.
6 Tämän jälkeen Herra sanoi Moosekselle: "Sano israelilaisille, että heidän on kostettava Midianille veljiensä, israelilaisten, asia."
7 Ja Mooses teki niin, ja israelilaiset valitsivat keskuudestaan kaksitoistatuhatta miestä, tuhat jokaista heimoa kohden, ja he menivät Midianiin.
8 Ja israelilaiset sotivat Midiania vastaan ja surmasivat jokaisen miespuolisen, myös Midianin viisi ruhtinasta, ja Bileamin, Beorin pojan, he surmasivat miekalla.
9 Ja israelilaiset ottivat Midianin vaimot vangiksi, heidän pienokaisineen ja karjoineen ja kaiken, mitä heille kuului.
10 Ja he ottivat kaiken saaliin ja kaiken riistan ja toivat sen Moosekselle ja Elaserille Moabin tasangoille.
11 Ja Mooses ja Elaser ja kaikki seurakunnan päämiehet menivät iloiten heitä vastaan.
12 Ja he jakoivat kaiken Midianin saaliin, ja israelilaiset olivat kostaneet Midianille veljiensä, israelilaisten, asian.

LUKU 87

1 Siihen aikaan Herra sanoi Moosekselle: "Katso, sinun päiväsi ovat päättymässä. Ota nyt palvelijasi Joosua, Nuunin poika, ja aseta hänet majaan. Minä käsken häntä." Mooses teki niin.
2 Ja Herra ilmestyi majassa pilvipatsaassa, ja pilvipatsas seisoi majan ovella.
3 Ja Herra käski Joosuaa, Nuunin poikaa, ja sanoi hänelle: "Ole luja ja rohkea, sillä sinä viet israelilaiset siihen maahan, jonka minä vannoen olen luvannut heille antaa, ja minä olen sinun kanssasi."

4 Ja Mooses sanoi Joosualle: "Ole luja ja rohkea, sillä sinä annat israelilaisille maan perinnöksi, ja Herra on sinun kanssasi; hän ei jätä sinua eikä hylkää sinua. Älä pelkää äläkä lannistu."
5 Ja Mooses kutsui kaikki israelilaiset ja sanoi heille: "Te olette nähneet kaiken sen hyvän, mitä Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt teille erämaassa.
6 Noudattakaa siis kaikkia tämän lain sanoja ja vaeltakaa Herran, teidän Jumalanne, tietä. Älkää poikkeako siltä tieltä, jota Herra on käskenyt teidän kulkea, älkääkä oikealle älkääkä vasemmalle.
7 Ja Mooses opetti israelilaisille säädöksiä, säädöksiä ja lakeja, että heidän tulisi tehdä maassa niin kuin Herra oli häntä käskenyt.
8 Ja hän opetti heille Herran tietä ja hänen lakejaan; katso, ne ovat kirjoitettuina Jumalan lain kirjaan, jonka hän antoi Israelin lapsille Mooseksen käden kautta.
9 Kun Mooses oli saanut kaikki israelilaisten käskyt valmiiksi, sanoi Herra hänelle: "Mene Abarimin vuorelle ja kuole siellä ja tule kootuksi kansasi tykö, niinkuin veljesi Aaron koottiin."
10 Ja Mooses meni ylös, niin kuin Herra oli häntä käskenyt, ja hän kuoli siellä Moabin maassa Herran käskystä, neljäntenäkymmenentenä vuotena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta.
11 Ja israelilaiset itkivät Moosesta Mooabin tasangoilla kolmekymmentä päivää, ja Mooseksen itkun ja surun päivät olivat päättyneet.

LUKU 88

1 Mooseksen kuoleman jälkeen Herra sanoi Joosualle, Nuunin pojalle, sanoen:
2 Nouse ja mene Jordanin yli siihen maahan, jonka minä olen antanut israelilaisille, ja anna maa israelilaisille perinnöksi.
3 Jokainen paikka, johon jalkanne astuvat, kuuluu teille; Libanonin erämaasta aina suureen virtaan, Eufrat-virtaan, olkoon teidän rajanne.
4 Kukaan ei voi vastustaa sinua koko elinaikanasi. Niin kuin minä olin Mooseksen kanssa, niin minä olen sinun kanssasi. Ole vain luja ja rohkea noudattamaan kaikkea sitä lakia, jonka Mooses sinulle antoi, äläkä poikkea tieltä oikealle äläkä vasemmalle, että menestyisit kaikessa, mitä teet.
5 Ja Joosua käski Israelin päällysmiehiä sanoen: "Kulkekaa leirin läpi ja käskekää kansaa sanoen: Valmistakaa itsellenne evästä, sillä kolmen päivän kuluttua te menette Jordanin yli ottaaksenne maan omaksenne."
6 Ja Israelin lasten päämiehet tekivät niin, ja he käskivät kansaa, ja he tekivät kaiken, mitä Joosua oli käskenyt.
7 Ja Joosua lähetti kaksi miestä vakoilemaan Jerikon maata, ja miehet menivät ja vakoilivat Jerikoa.
8 Seitsemän päivän kuluttua he tulivat Joosuan luo leiriin ja sanoivat hänelle: "Herra on antanut koko maan meidän käsiimme, ja sen asukkaat ovat pelon vallassa meidän edessämme."
9 Sen jälkeen Joosua nousi aamulla ja koko Israel hänen kanssaan, ja he lähtivät liikkeelle Sittimistä, ja Joosua ja koko Israel hänen kanssaan kulkivat Jordanin yli; ja Joosua oli kahdeksankymmenenkaksi vuotta vanha, kun hän kulki Jordanin yli Israelin kanssa.
10 Ja kansa lähti Jordanilta ensimmäisen kuukauden kymmenentenä päivänä ja leiriytyi Gilgaliin, Jerikon itäkulmaan.
11 Ja israelilaiset viettivät pääsiäistä Gilgalissa, Jerikon tasangoilla, kuukauden neljäntenätoista päivänä, niin kuin on kirjoitettu Mooseksen laissa.
12 Ja manna lakkasi siihen aikaan pääsiäisen seuraavana päivänä, eikä israelilaisilla enää ollut mannaa, ja he söivät Kanaanin maan antimia.
13 Ja Jeriko suljettiin kokonaan israelilaisilta, eikä kukaan tullut ulos eikä mennyt sisään.
14 Toisen kuun ensimmäisenä päivänä Herra sanoi Joosualle: "Nouse, minä annan Jerikon ja kaiken sen väen sinun käsiisi. Kaikki soturisi kiertäkööt kaupungin kerran päivässä. Näin teidän on tehtävä kuusi päivää."
15 Ja papit puhaltakoot torviin, ja kun kuulette torven äänen, nostakoon koko kansa suuren riemun, niin että kaupungin muurit sortuvat; koko kansa hyökäköön, kukin vastustajaansa vastaan.
16 Ja Joosua teki aivan niin kuin Herra oli häntä käskenyt.
17 Ja seitsemäntenä päivänä he kiersivät kaupungin seitsemän kertaa, ja papit puhalsivat torviin.
18 Ja seitsemännellä kierroksella Joosua sanoi kansalle: "Hauhatkaa, sillä Herra on antanut koko kaupungin meidän käsiimme."
19 Vain kaupunki ja kaikki, mitä siinä on, olkoon kirottu Herran kunniaksi, ja karttakaa itseänne kirotuksi vihitystä, ettette tekisi Israelin leiristä kirouksen kohteeksi ja aiheuttaisi sille onnettomuutta.
20 Mutta kaikki hopea, kulta, pronssi ja rauta pyhitetään Herralle, ne tulevat Herran aarrekammioon.
21 Ja kansa puhalsi torviin ja nosti suuren huudon, ja Jerikon muurit sortuivat, ja kaikki kansa meni ylös, jokainen suoraan edessään, ja he valloittivat kaupungin ja vihkivät tuhon omaksi kaiken, mitä siellä oli, sekä miehet että naiset, nuoret ja vanhat, härät, lampaat ja aasit, miekan terällä.
22 Ja he polttivat koko kaupungin tulella; ainoastaan hopeiset, kultaiset, messinki- ja rautaesineet he panivat Herran aarrekammioon.
23 Ja Joosua vannoi silloin sanoen: "Kirottu olkoon se mies, joka rakentaa Jerikon! Esikoisensa hän laskekoon sen perustuksen ja nuorimman poikansa hän pystyttäköön sen portit."
24 Ja Akan, Karmin poika, joka oli Sabdin poika, joka oli Serahin poika, Juudan pojanpoika, menetteli petollisesti tuhon omaavan kohteen suhteen. Hän otti osan tuhon omaisesta ja kätki sen majaan. Silloin Herran viha syttyi Israelia kohtaan.
25 Ja sen jälkeen, kun israelilaiset olivat palanneet polttamasta Jerikon, Joosua lähetti miehiä vakoilemaan Aita ja taistelemaan sitä vastaan.
26 Niin miehet menivät ylös ja vakoilivat Aita, ja he palasivat ja sanoivat: "Älköön kaikki kansa menkö sinun kanssasi Aihin, ainoastaan noin kolmetuhatta miestä menkö ylös ja lyököön kaupunkia, sillä siellä on vain vähän miehiä."

27 Ja Joosua teki niin, ja hänen kanssaan meni ylös noin kolmetuhatta israelilaista miestä, ja he taistelivat Ain miehiä vastaan.
28 Ja taistelu Israelia vastaan oli ankara, ja Ain miehet löivät kolmekymmentäkuusi israelilaista miestä, ja israelilaiset pakenivat Ain miesten edestä.
29 Kun Joosua näki tämän, hän repäisi vaatteensa ja lankesi kasvoilleen maahan Herran eteen, hän ja Israelin vanhimmat, ja he heittivät tomua päänsä päälle.
30 Ja Joosua sanoi: "Miksi, Herra, toit tämän kansan Jordanin yli? Mitä minä sanon, kun israelilaiset ovat kääntäneet selkänsä vihollisilleen?"
31 Niin kaikki kanaanilaiset, maan asukkaat, kuulevat tämän ja piirittävät meidät ja hävittävät nimemme.
32 Herra sanoi Joosualle: "Miksi kaadut kasvoillesi? Nouse ja mene pois, sillä israelilaiset ovat tehneet syntiä ja ottaneet tuhon omaavaa. Minä en enää ole heidän kanssaan, elleivät he hävitä tuhon omaavaa keskuudestaan."
33 Niin Joosua nousi ja kokosi kansan ja toi Herran käskystä urimin, ja arpa lankesi Juudan heimoon ja Akaniin, Karmin poikaan.
34 Niin Joosua sanoi Akanille: "Kerro minulle, poikani, mitä olet tehnyt." Akan sanoi: "Minä näin saaliin joukossa kauniin sinearilaisen vaatteen ja kaksisataa sekeliä hopeaa ja viidenkymmenen sekelin painoisen kultapalan. Minä himoitsin niitä ja otin ne, ja katso, ne ovat kaikki kätkettyinä maan alle teltan keskelle."
35 Niin Joosua lähetti miehiä, jotka menivät ja ottivat heidät Akanin teltasta, ja he toivat heidät Joosuan luo.
36 Ja Joosua otti Akanin ja nämä astiat, hänen poikansa ja tyttärensä ja kaiken, mitä hänelle kuului, ja he veivät ne Akorin laaksoon.
37 Ja Joosua poltti heidät siellä tulella, ja kaikki israelilaiset kivittivät Akanin ja kasasivat hänen päälleen kiviroukkion. Sentähden hän kutsui sitä paikkaa Akorin laaksoksi. Niin Herran viha asettui, ja Joosua tuli sen jälkeen kaupunkiin ja taisteli sitä vastaan.
38 Ja Herra sanoi Joosualle: "Älä pelkää äläkä arastele. Katso, minä annan sinun käsiisi Ain, sen kuninkaan ja sen kansan. Tee heille niin kuin teit Jerikolle ja sen kuninkaalle. Mutta sen saalis ja karja teidän on ryöstettävä itsellenne. Virittäkää väijytys kaupungille sen takaa.
39 Niin Joosua teki Herran sanan mukaan ja valitsi sotaväen joukosta kolmekymmentätuhatta urhoollista miestä ja lähetti heidät, ja he asettuivat väijytykseen kaupungin eteen.
40 Ja hän käski heitä sanoen: "Kun näette meidät, me pakenemme heitä ovelasti, ja he ajavat meitä takaa. Silloin teidän on noustava väijytyksestä ja vallattava kaupunki." Niin he tekivätkin.
41 Ja Joosua taisteli, ja kaupungin miehet lähtivät Israelia vastaan tietämättä, että he väijyivät heitä kaupungin takana.
42 Ja Joosua ja kaikki israelilaiset teeskentelivät olevansa väsyneitä heidän edessään ja pakenivat viekkaasti erämaan tietä.
43 Ja Ain miehet kokosivat kaiken kaupungissa olevan kansan ajamaan takaa israelilaisia, ja he lähtivät ulos ja joutuivat eristyksiin kaupungista, eikä yhtäkään jäänyt jäljelle. He jättivät kaupungin avoimeksi ja ajoivat israelilaisia takaa.
44 Ja väijyksissä olevat nousivat paikoiltaan ja kiiruhtivat kaupunkiin, valloittivat sen ja sytyttivät sen tuleen. Ain miehet kääntyivät takaisin, ja katso, kaupungin savu nousi taivaaseen, eivätkä heillä olleet keinoja paeta kumpaankaan suuntaan.
45 Ja kaikki Ain miehet olivat Israelin keskellä, jotkut tällä puolella ja jotkut tuolla puolella, ja he löivät heidät, niin ettei yksikään heistä jäänyt jäljelle.
46 Ja israelilaiset ottivat Meloksen, Ain kuninkaan, elävänä kiinni ja toivat hänet Joosuan luo, ja Joosua ripusti hänet puuhun, ja hän kuoli.
47 Ja israelilaiset palasivat kaupunkiin poltettuaan sen ja surmasivat miekan terällä kaikki, jotka siellä olivat.
48 Ja Ain miesten, sekä miesten että naisten, kaatuneiden lukumäärä oli kaksitoistatuhatta; ainoastaan karjan ja kaupungin saaliin he ottivat itselleen, Herran Joosualle antaman sanan mukaan.
49 Ja kaikki Jordanin tällä puolella olevat kuninkaat, kaikki Kanaanin kuninkaat, kuulivat siitä pahuudesta, jonka israelilaiset olivat tehneet Jerikolle ja Aille, ja he kokoontuivat sotimaan Israelia vastaan.
50 Vain Gibeonin asukkaat pelkäsivät suuresti taistella israelilaisia vastaan ja olla joutumatta kuolemaan. Niinpä he toimivat viekkaasti ja tulivat Joosuan ja koko Israelin luo ja sanoivat heille: "Olemme tulleet kaukaisesta maasta, tehkää siis liitto kanssamme."
51 Ja Gibeonin asukkaat tunkeutuivat israelilaisten kimppuun, ja israelilaiset tekivät heidän kanssaan liiton ja rauhan, ja kansan päämiehet vannoivat heille valan. Mutta myöhemmin israelilaiset tiesivät, että he olivat heidän naapureitaan ja asuivat heidän keskellään.
52 Mutta israelilaiset eivät surmanneet heitä, sillä he olivat vannoneet heille Herran kautta, ja heistä tuli puunhakkaajia ja vedenkantajia.
53 Niin Joosua sanoi heille: "Miksi te petitte minut tekemällä meille tämän?" He vastasivat hänelle sanoen: "Koska palvelijoillesi kerrottiin kaikki, mitä olit tehnyt kaikille amorilaisten kuninkaille, ja me pelkäsimme suuresti henkemme edestä ja teimme tämän."
54 Ja Joosua määräsi heidät sinä päivänä hakkaamaan puita ja ammentamaan vettä, ja hän jakoi heidät orjiksi kaikille Israelin sukukunnille.
55 Kun Jerusalemin kuningas Adonisedek kuuli kaiken, mitä israelilaiset olivat tehneet Jerikolle ja Aille, lähetti hän sanan Hebronin kuninkaalle Hohamille ja Jarmutin kuninkaalle Piramille sekä Laakiksen kuninkaalle Jaafialle ja Eglonin kuninkaalle Deberille:
56 Tulkaa minun luokseni ja auttakaa minua, että voittaisimme israelilaiset ja Gibeonin asukkaat, jotka ovat tehneet rauhan israelilaisten kanssa.
57 Ja he kokoontuivat, ja viisi amorilaisten kuningasta lähtivät sinne kaikkine leireineen, mahtava kansa, lukuisa kuin meren rannan hiekka.
58 Ja kaikki nämä kuninkaat tulivat ja leiriytyivät Gibeonin edustalle ja alkoivat taistella Gibeonin asukkaita vastaan. Ja kaikki Gibeonin miehet lähettivät Joosualle sanan: "Tule nopeasti ylös meidän luoksemme ja auta meitä, sillä kaikki amorilaisten kuninkaat ovat kokoontuneet taistelemaan meitä vastaan".

59 Niin Joosua ja kaikki sotaväki lähtivät Gilgalista, ja Joosua hyökkäsi yllättäen heidän kimppuunsa ja löi nämä viisi kuningasta suuressa tappiossa.
60 Ja Herra saattoi heidät hämmennykseen israelilaisten edessä, jotka löivät heidät hirvittävällä teurastuksella Gibeonissa ja ajoivat heitä takaa Bet-Horoniin ja Makkedaan johtavaa tietä pitkin, niin että he pakenivat israelilaisten edestä.
61 Ja heidän paetessaan Herra lähetti heidän päälleen taivaasta rakeita, ja useampia heistä kuoli rakeiden kuin israelilaisten teurastuksen seurauksena.
62 Ja israelilaiset ajoivat heitä takaa ja löivät heitä tiellä, kulkivat eteenpäin ja löivät heitä.
63 Ja kun he löivät, päivä oli jo iltaa kohti, ja Joosua sanoi kaiken kansan nähden: "Aurinko, seiso paikallasi Gibeonissa ja kuu Ajalonin laaksossa, kunnes kansa on kostanut vihollisilleen."
64 Ja Herra kuuli Joosuan ääntä, ja aurinko seisoi liikkumatta keskellä taivaita, ja se pysyi liikkumatta kuusi ja kolmekymmentä minuuttia, ja kuukin pysyi liikkumatta eikä kiirehtinyt laskemaan kokonaista päivää.
65 Eikä ollut päivää sen vertaista, ei ennen sitä eikä sen jälkeen, jona Herra olisi kuullut ihmisen ääntä; sillä Herra soti Israelin puolesta.

LUKU 89

1 Silloin Joosua lauloi tämän laulun sinä päivänä, jona Herra antoi amorilaiset Joosuan ja israelilaisten käsiin, ja hän sanoi koko Israelin nähden:
2 Sinä olet tehnyt suuria tekoja, Herra, sinä olet suorittanut suuria tekoja; kuka on sinun vertaisesi? Minun huuleni veisaavat sinun nimellesi.
3 Minun hyvyyteni ja linnoitukseni, korkea tornini! Minä veisaan sinulle uuden virren, veisaan sinulle kiitosvirren. Sinä olet minun pelastukseni voima.
4 Kaikki maan kuninkaat ylistävät sinua, maailman ruhtinaat laulavat sinulle. Israelin lapset iloitsevat sinun pelastuksestasi, he laulavat ja ylistävät sinun voimaasi.
5 Sinulle, Herra, me uskouduimme; me sanoimme, että sinä olet meidän Jumalamme, sillä sinä olit meidän suojamme ja vahva torni vihollisiamme vastaan.
6 Sinua me huusimme emmekä hävenneet, sinuun me turvasimme ja pelastuimme. Kun me huusimme sinua, sinä kuulit äänemme, sinä pelastit sielumme miekasta, sinä näytit meille armosi, sinä annoit meille pelastuksesi, sinä ilahdutit sydämemme voimallasi.
7 Sinä lähdit liikkeelle pelastamaan meidät, lunastit kansasi käsivarrellasi; sinä vastasit meille pyhyydestäsi taivaista, pelastit meidät kymmeniltä tuhansilta ihmisiltä.
8 Aurinko ja kuu pysähtyivät taivaalla, ja sinä seisoit vihassasi sortajiamme vastaan ja käskit tuomiosi heille.
9 Kaikki maan ruhtinaat nousivat seisomaan, kansojen kuninkaat kokoontuivat, eivät he horjuneet sinun edessäsi, he halusivat sinun sotiasi.
10 Sinä nousit heitä vastaan vihassasi ja laskeit kiivautesi heidän päälleen; sinä tuhosit heidät vihassasi ja löit heidät pois sydämessäsi.
11 Kansakunnat ovat tuhoutuneet sinun vihastasi, valtakunnat kukistuneet sinun vihasi tähden, sinä murskasit kuninkaita vihasi päivänä.
12 Sinä vuodatit vihasi heidän päälleen, vihasi hehkutti heidät; sinä käänsit heidän pahat tekonsa heidän niskoilleen ja tuhosit heidät heidän pahuudessaan.
13 He virittivät ansan ja putosivat siihen, kätkeytyivät verkkoon ja takertuivat jalkansa.
14 Kätesi oli valmis kaikkia vihollisiasi varten, jotka sanoivat: "Miekallaan he valloittivat maan, käsivarrellaan he asuivat kaupungissa." Sinä täytit heidän kasvonsa häpeällä, lyöit heidän sarvensa maahan, peljästytit heidät vihassasi, tuhosit heidät vihassasi.
15 Maa järisi ja vapisi myrskysi pauhusta heidän yllään. Et sinä säästänyt heidän sielujaan kuolemalta, vaan saatoit heidän elämänsä hautaan.
16 Sinä ajoit heitä takaa myrskyssäsi, tuhosit heidät pyörretuulessasi, muutit heidän sateensa rakeiksi, niin että he putosivat syviin kuoppiin, eivätkä päässeet ylös.
17 Heidän ruumiinsa olivat kuin katujen keskelle heitettyä roskaa.
18 Heidät tuhottiin ja tuhottiin sinun vihassasi, mutta sinä pelastit kansasi voimallasi.
19 Sentähden meidän sydämemme iloitsevat sinussa, meidän sielumme riemuitsevat sinun pelastuksestasi.
20 Kielemme kertokoot sinun voimastasi, me veisaamme ja ylistämme sinun ihmeellisiä tekojasi.
21 Sinä pelastit meidät vihollisiltamme, sinä vapautit meidät niistä, jotka nousivat meitä vastaan, sinä tuhosit heidät edestämme ja painoit heidät jalkojemme alle.
22 Näin kaikki sinun vihollisesi hukkuvat, Herra, ja jumalattomat ovat kuin tuulen ajamia akanoita, ja sinun rakkaasi ovat kuin veden äärelle istutettuja puita.
23 Niin Joosua ja koko Israel hänen kanssaan palasi Gilgalin leiriin lyötyään kaikki kuninkaat, niin ettei heistä jäänyt jäännöstäkään.
24 Ja viisi kuningasta pakenivat yksin jalan taistelusta ja kätkeytyivät luolaan, ja Joosua etsi heitä taistelukentältä, mutta ei löytänyt heitä.
25 Ja sen jälkeen Joosualle ilmoitettiin: "Kuninkaat ovat löydetty, ja katso, he ovat kätkeytyneet luolaan."
26 Ja Joosua sanoi: "Asettakaa miehiä luolan suulle vartioimaan heitä, etteivät he eksyisi." Ja israelilaiset tekivät niin.
27 Niin Joosua kutsui koko Israelin koolle ja sanoi sotapäälliköille: "Asettakaa jalkanne näiden kuningasten niskalle." Joosua sanoi: "Näin Herra tekee kaikille vihollisillenne."
28 Ja sen jälkeen Joosua käski surmata kuninkaat ja heittää heidät luolaan ja asettaa suuria kiviä luolan suulle.
29 Sitten Joosua meni kaiken sen väen kanssa, joka oli hänen kanssaan sinä päivänä, Makkedaan ja surmasi sen asukkaat miekan terällä.
30 Ja hän tuhosi täysin sielut ja kaiken, mikä kaupungille kuului, ja hän teki kuninkaalle ja sen kansalle niin kuin oli tehnyt Jerikolle.
31 Sieltä hän meni Libnaan ja taisteli sitä vastaan, ja Herra antoi sen hänen käsiinsä. Ja Joosua löi sen ja kaikki sen asukkaat miekan terällä. Hän teki sille ja sen kuninkaalle niin kuin oli tehnyt Jerikolle.
32 Sieltä hän siirtyi Lakiiseen taistelemaan sitä vastaan. Gazan kuningas Horam meni auttamaan Lakiksen miehiä, mutta Joosua löi hänet ja hänen kansansa, kunnes hänelle ei jäänyt ketään jäljelle.

33 Ja Joosua otti Laakiksen ja kaiken sen väen ja teki sille niin kuin oli tehnyt Libnalle.
34 Sieltä Joosua meni Egloniin, valloitti myös sen ja surmasi sen asukkaat miekan terällä.
35 Sieltä hän meni Hebroniin ja taisteli sitä vastaan, valloitti sen ja tuhosi sen täysin. Sieltä hän palasi koko Israelin kanssa Debiriin ja taisteli sitä vastaan ja löi sen asukkaat miekan terällä.
36 Ja hän tuhosi jokaisen siellä olevan hengen, jättämättä eloon ainoatakaan, ja hän teki sille ja sen kuninkaalle niin kuin oli tehnyt Jerikolle.
37 Ja Joosua voitti kaikki amorilaisten kuninkaat Kades-Barneasta Asaan asti ja valloitti heidän maansa heti, sillä Herra oli taistellut Israelin puolesta.
38 Ja Joosua ja koko Israel tulivat Gilgalin leiriin.
39 Kun Jabin, Hasorin kuningas, kuuli kaiken, mitä Joosua oli tehnyt amorilaisten kuninkaille, lähetti Jabin sanan Midianin kuninkaalle Jobatille, Simronin kuninkaalle Labanille, Aksafin kuninkaalle Jefalille ja kaikille amorilaisten kuninkaille:
40 Tule nopeasti luoksemme ja auta meitä, että lyömme israelilaiset, ennen kuin he hyökkäävät kimppuumme ja tekevät meille niin kuin he ovat tehneet muille amorilaisten kuninkaille.
41 Ja kaikki nämä kuninkaat kuulivat Jabinin, Hasorin kuninkaan, sanoja, ja he lähtivät liikkeelle kaikkien leiriensä kanssa, seitsemäntoista kuningasta, ja heidän kansansa oli yhtä lukuisa kuin hiekka meren rannalla, sekä lukemattomia hevosia ja vaunuja, ja he tulivat ja leiriytyivät yhdessä Meromin vesille, ja he kokoontuivat yhteen taistelemaan Israelia vastaan.
42 Herra sanoi Joosualle: "Älä pelkää heitä, sillä huomenna tähän aikaan minä annan heidät kaikki surmattuina sinun eteesi. Sinun on katkaistava heidän hevosensa ja poltettava heidän vaununsa tulessa.
43 Niin Joosua ja kaikki sotamiehet hyökkäsivät yllättäen heidän kimppuunsa ja löivät heidät, niin että he joutuivat heidän käsiinsä, sillä Herra oli antanut heidät israelilaisten käsiin.
44 Niin israelilaiset ajoivat takaa kaikkia näitä kuninkaita leireineen ja löivät heidät, kunnes ketään heistä ei jäänyt jäljelle. Ja Joosua teki heille, niin kuin Herra oli hänelle sanonut.
45 Ja Joosua palasi siihen aikaan Haasoriin ja löi sen miekalla ja tuhosi jokaisen siellä olevan hengen ja poltti sen tulella. Ja Haasorista Joosua siirtyi Simroniin ja löi sen ja tuhosi sen täysin.
46 Sieltä hän siirtyi Aksafiin ja teki sille niin kuin oli tehnyt Simronille.
47 Sieltä hän siirtyi Adulamiin ja löi kaikki siellä asuvat ja teki Adulamille niin kuin oli tehnyt Aksafille ja Simronille.
48 Ja hän siirtyi heistä kaikkiin niiden kuninkaiden kaupunkeihin, jotka hän oli voittanut, ja hän löi kaikki heistä jäljellä olevat ihmiset ja tuhosi heidät täysin.
49 Vain saaliinsa ja karjansa israelilaiset ottivat itselleen saaliiksi, mutta jokaista surmattua ihmistä he eivät antaneet elää.
50 Niin kuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut, niin Joosua ja koko Israel tekivät, eivätkä he missään epäonnistuneet.
51 Niin Joosua ja kaikki israelilaiset valloittivat koko Kanaanin maan, niin kuin Herra oli heitä käskenyt, ja he surmasivat kaikki heidän kuninkaansa, kolmekymmentäyksi kuningasta, ja israelilaiset valloittivat koko heidän maansa.
52 Paitsi Siihonin ja Ogin valtakuntia, jotka ovat Jordanin toisella puolella, joista Mooses oli voittanut monia kaupunkeja ja antanut ne ruubenilaisille, gadilaisille ja toiselle puolelle Manassen sukukuntaa.
53 Ja Joosua löi kaikki ne kuninkaat, jotka asuivat Jordanin tällä puolella lännessä, ja antoi heidät perintöosaksi yhdeksälle sukukunnalle ja puolelle Israelin sukukuntaa.
54 Joosua soti näitä kuninkaita vastaan viisi vuotta ja antoi heidän kaupunkinsa israelilaisille, ja maa rauhoittui taistelun jälkeen amorilaisten ja kanaanilaisten kaupungeissa.

LUKU 90

1 Siihen aikaan viidentenä vuonna sen jälkeen, kun israelilaiset olivat kulkeneet Jordanin yli, sen jälkeen kun israelilaiset olivat levänneet sodastaan kanaanilaisia vastaan, Edomin ja kittiläisten välillä syntyi suuria ja ankaria taisteluita, ja kittiläiset taistelivat Edomia vastaan.
2 Ja Abianus, Kittimin kuningas, lähti sinä vuonna, se on hänen hallituskautensa kolmantenakymmenentenäensimmäisenä vuonna, ja hänen kanssaan suuri joukko Kittimin lasten mahtavia miehiä, ja hän meni Seiriin taistelemaan Esaun lapsia vastaan.
3 Ja Hadad, Edomin kuningas, kuuli hänen raportistaan, ja hän lähti häntä vastaan suuren kansan ja vahvan sotajoukon kanssa ja ryhtyi taisteluun hänen kanssaan Edomin kentällä.
4 Ja Kittimin käsi voitti Esaun lapset, ja Kittimin lapset surmasivat Esaun lapsia, kaksikymmentäkaksi tuhatta miestä, ja kaikki Esaun lapset pakenivat heidän edestään.
5 Ja Kittimin lapset ajoivat heitä takaa, ja he saavuttivat Edomin kuninkaan Hadadin, joka juoksi heidän edellään, ja he ottivat hänet kiinni elävänä ja veivät hänet Kittimin kuninkaan Abianuksen luo.
6 Ja Abianus käski hänet surmattavaksi, ja Edomin kuningas Hadad kuoli hallituskautensa neljäntenäkymmenentenäkahdeksantena vuonna.
7 Ja Kittimin lapset jatkoivat Edomin takaa-ajoa ja löivät heidät suurella teurastuksella, ja Edomista tuli Kittimin lasten alamainen.
8 Ja Kittimin lapset hallitsivat Edomia, ja Edom joutui Kittimin lasten käsiin ja siitä tuli yksi kuningaskunta siitä päivästä lähtien.
9 Ja siitä ajasta lähtien he eivät enää voineet nostaa päätään, ja heidän valtakuntansa tuli yhdeksi Kittimin lasten valtakunnan kanssa.
10 Ja Abianus asetti virkamiehiä Edomiin, ja kaikista Edomin lapsista tuli Abianuksen alamaisia ja verovelvollisia, ja Abianus palasi omaan maahansa Kittimiin.
11 Ja palattuaan hän uudisti hallituskautensa ja rakensi itselleen tilavan ja linnoitetun palatsin kuninkaalliseksi asuinpaikaksi ja hallitsi turvallisesti Kittimin ja Edomin lapsia.

12 Siihen aikaan, sen jälkeen kun israelilaiset olivat ajaneet pois kaikki kanaanilaiset ja amorilaiset, Joosua oli vanha ja iäkäs.
13 Herra sanoi Joosualle: "Sinä olet vanha ja ikääntynyt, ja suuri osa maasta on vielä valtaamatta."
14 Jaa nyt tämä maa perintöosaksi yhdeksälle sukukunnalle ja puolelle Manassen sukukuntaa. Ja Joosua nousi ja teki niin kuin Herra oli hänelle puhunut.
15 Ja hän jakoi koko maan perintöosaksi Israelin sukukunnille heidän osuuksiensa mukaan.
16 Mutta Leevin sukukunnalle hän ei antanut perintöosaa, vaan Herran uhrilahjat ovat heidän perintöosansa, niin kuin Herra oli heistä Mooseksen kautta puhunut.
17 Ja Joosua antoi Hebroninvuoren Kalebille, Jefunen pojalle, yhden osan hänen veljiensä yläpuolella, niin kuin Herra oli Mooseksen kautta puhunut.
18 Niin Hebronista tuli perintöosa Kalebille ja hänen lapsilleen, ja se on tähän päivään asti.
19 Ja Joosua jakoi koko maan arvalla perintöosaksi koko Israelille, niin kuin Herra oli häntä käskenyt.
20 Ja israelilaiset antoivat leeviläisille kaupunkeja perintöosastaan sekä laidunmaita heidän karjalleen ja muille tavaroilleen, niin kuin Herra oli Moosekselle käskenyt, niin israelilaiset tekivät ja jakoivat maan arvalla, sekä suuret että pienet.
21 Ja he menivät perimään maata rajojensa mukaan, ja israelilaiset antoivat Joosualle, Nuunin pojalle, perintöosan heidän keskuudessaan.
22 Herran sanasta he antoivat hänelle kaupungin, jonka hän vaati, Timnat-Serakin Efraimin vuoristossa, ja hän rakensi kaupungin ja asettui sinne.
23 Nämä ovat ne perintöosat, jotka pappi Elaser ja Joosua, Nuunin poika, ja sukukuntien isien päämiehet jakoivat israelilaisille arvalla Silossa Herran edessä, majan oven luona, ja lakkasivat sitten jakamasta maata.
24 Herra antoi maan israelilaisille, ja he ottivat sen omakseen, niin kuin Herra oli heille puhunut ja niin kuin Herra oli vannonut heidän isilleen.
25 Ja Herra antoi israelilaisille levon kaikista heidän ympärillään olevista vihollisista, eikä kukaan kestänyt heitä vastaan. Herra antoi kaikki heidän vihollisensa heidän käsiinsä, eikä yksikään jäänyt täyttymättä kaikesta siitä hyvästä, mitä Herra oli israelilaisille puhunut; Herra täytti kaiken.
26 Ja Joosua kutsui kaikki israelilaiset ja siunasi heidät ja käski heidän palvella Herraa, ja sen jälkeen hän lähetti heidät menemään, ja he menivät kukin kaupunkiinsa ja kukin perintömaahansa.
27 Ja israelilaiset palvelivat Herraa kaikkina Joosuan päivinä, ja Herra antoi heille levon kaikesta heidän ympärillään olevasta, ja he asuivat turvallisesti kaupungeissaan.
28 Ja noina päivinä Abianus, Kittimin kuningas, kuoli hallituskautensa kolmantenakymmenentenäkahdeksantena vuonna, se on hänen Edomin hallituskautensa seitsemäs vuosi, ja he hautasivat hänet paikalleen, jonka hän oli itselleen rakentanut, ja Latinus hallitsi hänen sijaansa viisikymmentä vuotta.
29 Ja hallituskautensa aikana hän toi esiin armeijan ja meni taistelemaan Britannian ja Kernanian asukkaita, Jaavanin pojan Elisan lapsia, vastaan, ja hän voitti heidät ja teki heistä verovelvollisia.
30 Sitten hän kuuli, että Edom oli kapinoinut Kittimin käden alta, ja Latinus meni heidän luokseen ja löi heidät ja alisti heidät ja asetti heidät Kittimin lasten käden alle, ja Edomista tuli yksi kuningaskunta Kittimin lasten kanssa kaikkina päivinä.
31 Ja Edomissa ei ollut monta vuotta kuningasta, ja heidän hallintonsa oli Kittimin lasten ja heidän kuninkaansa käsissä.
32 Ja kahdentenakymmenentenäkuudentena vuonna sen jälkeen, kun israelilaiset olivat ylittäneet Jordanin, se on kuudentenakymmenentenäkuudentena vuonna sen jälkeen, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptistä, Joosua oli vanha ja iäkäs, ja hän oli siihen aikaan satakahdeksan vuotta vanha.
33 Ja Joosua kutsui koolle koko Israelin, sen vanhimmat, tuomarit ja päällysmiehet, sen jälkeen kun Herra oli antanut kaikille israelilaisille levon kaikista heidän ympärillään olevista vihollisista. Ja Joosua sanoi Israelin vanhimmille ja heidän tuomareilleen: "Katso, minä olen vanha ja iäkäs, ja te olette nähneet, mitä Herra on tehnyt kaikille niille kansoille, jotka hän on ajanut pois teidän tieltänne. Sillä Herra on taistellut teidän puolestanne.
34 Rohkaiskaa siis itseänne noudattamaan ja pitämään kaikki Mooseksen lain sanat, ettekä poikkea siitä oikealle ettekä vasemmalle ettekä tule niiden kansojen joukkoon, jotka ovat vielä jäljellä maassa. Älkää mainitko heidän jumaliensa nimiä, vaan pysykää uskollisina Herralle, Jumalallenne, niin kuin olette tehneet tähän päivään asti.
35 Ja Joosua kehotti hartaasti israelilaisia palvelemaan Herraa kaikkina päivinään.
36 Ja kaikki israelilaiset sanoivat: "Me palvelemme Herraa, Jumalaamme, kaikkina päivinämme, me ja meidän lapsemme ja lastenlapsemme ja jälkeläisemme ikuisesti."
37 Ja Joosua teki sinä päivänä liiton kansan kanssa ja päästi israelilaiset menemään, ja he menivät kukin perintöalueelleen ja kaupunkiinsa.
38 Ja noina päivinä, kun israelilaiset asuivat turvallisesti kaupungeissaan, he hautasivat esi-isiensä heimojen arkut, jotka he olivat tuoneet Egyptistä, kukin lastensa perintöosaan. Jaakobin kaksitoista poikaa israelilaiset hautasivat, kukin lastensa perintöosaan.
39 Ja nämä ovat niiden kaupunkien nimet, joihin haudattiin Jaakobin kaksitoista poikaa, jotka israelilaiset olivat tuoneet Egyptistä.
40 Ja he hautasivat Ruubenin ja Gadin tälle puolelle Jordania, Romiaan, jonka Mooses oli antanut heidän lapsilleen.
41 Ja Simeonin ja Leevin he hautasivat Maudan kaupunkiin, jonka hän oli antanut Simeonin lapsille, ja kaupungin esikaupunki oli Leevin lapsille.
42 Ja Juudan he hautasivat Benjaminin kaupunkiin vastapäätä Betlehemiä.
43 Ja Isaskarin ja Sebulonin luut he hautasivat Siidoniin, heidän lapsilleen tulevaan perintöosaan.
44 Ja Dan haudattiin lastensa kaupunkiin Estaeliin, ja Naftalin ja Asserin he hautasivat Kades-Naftaliin, kukin sille paikalle, jonka hän oli antanut lapsilleen.

45 Ja Joosefin luut he hautasivat Sikemiin, siihen osaan peltoa, jonka Jaakob oli ostanut Hamorilta ja joka tuli Joosefille perintöosaksi.
46 Ja he hautasivat Benjaminin Jerusalemiin jebusilaisten vastapäätä, joka oli annettu benjaminilaisille; israelilaiset hautasivat isänsä, kukin lastensa kaupunkiin.
47 Kahden vuoden kuluttua kuoli Joosua, Nuunin poika, sadankymmenen vuoden ikäisenä. Aika, jonka Joosua tuomitsi Israelia, oli kaksikymmentäkahdeksan vuotta, ja Israel palveli Herraa kaikkina elinpäivinään.
48 Ja Joosuan muut tapahtumat ja hänen taistelunsa ja hänen nuhteensa, joilla hän nuhteli Israelia, ja kaikki, mitä hän oli käskenyt heidän tehdä, ja niiden kaupunkien nimet, jotka israelilaiset pitivät hallussaan hänen päivinään, katso, ne ovat kirjoitetut Joosuan israelilaisille puhumien sanojen kirjaan ja Herran sotien kirjaan, jonka Mooses, Joosua ja israelilaiset olivat kirjoittaneet.
49 Ja israelilaiset hautasivat Joosuan hänen perintöosansa alueelle Timnat-Serakiin, joka oli annettu hänelle Efraimin vuoristossa.
50 Ja Aaronin poika Elaser kuoli noina päivinä, ja hänet haudattiin hänen pojalleen Pinehaalle kuuluvalle kukkulalle, joka oli annettu hänelle Efraimin vuoristossa.

LUKU 91

1 Siihen aikaan, Joosuan kuoleman jälkeen, kanaanilaisten lapset olivat vielä maassa, ja israelilaiset päättivät ajaa heidät pois.
2 Ja israelilaiset kysyivät Herralta sanoen: "Kuka meistä lähtee ensimmäisenä kanaanilaisia vastaan sotimaan?" Herra vastasi: "Juudan on mentävä."
3 Niin Juudan lapset sanoivat Simeonille: "Tule meidän kanssamme meidän arpaosamme, niin me taistelemme kanaanilaisia vastaan, ja mekin menemme sinun kanssasi sinun arpaosaasi." Niin Simeonin lapset menivät Juudan lasten kanssa.
4 Ja Juudan lapset menivät ylös ja taistelivat kanaanilaisia vastaan, ja Herra antoi kanaanilaiset Juudan lasten käsiin, ja he voittivat heidät Besekissä, kymmenentuhatta miestä.
5 Ja he taistelivat Adonibesekin kanssa Bezekissä, ja hän pakeni heidän edestään, ja he ajoivat häntä takaa ja ottivat hänet kiinni, ja he ottivat hänet kiinni ja leikkasivat irti hänen peukalonsa ja isonvarpaansa.
6 Ja Adonibesek sanoi: "Kolmekymmentä kuningasta, joilta oli katkaistu peukalot ja isot varpaat, kokosivat ruokansa minun pöytäni alle, niin kuin minäkin olen tehnyt, niin Jumala on minulle maksanut. Ja he toivat hänet Jerusalemiin, ja hän kuoli siellä."
7 Ja simeonilaiset menivät Juudan lasten kanssa ja löivät kanaanilaiset miekan terällä.
8 Ja Herra oli Juudan lasten kanssa, ja he ottivat vuoriston omakseen. Ja Joosefin lapset menivät Beeteliin, se on Luusiin, ja Herra oli heidän kanssaan.
9 Ja Joosefin lapset vakoilivat Beeteliä, ja vartijat näkivät miehen lähtevän kaupungista, ja he ottivat hänet kiinni ja sanoivat hänelle: "Näytä meille kaupungin sisäänkäynti, niin me teemme sinulle laupeutta."
10 Ja tuo mies näytti heille kaupungin portin, ja Joosefin lapset tulivat ja löivät kaupungin asukkaat miekan terällä.
11 Ja miehen perheineen he lähettivät pois, ja hän meni heettiläisten luo ja rakensi kaupungin ja antoi sille nimen Luus. Niin kaikki israelilaiset asuivat kaupungeissaan, ja israelilaiset asuivat kaupungeissaan, ja israelilaiset palvelivat Herraa Joosuan kaikkina päivinä ja kaikkien niiden vanhinten päivinä, jotka olivat pidentäneet päiviään Joosuan jälkeen ja nähneet Herran suuren työn, jonka hän oli tehnyt Israelille.
12 Ja vanhimmat tuomitsivat Israelia Joosuan kuoleman jälkeen seitsemäntoista vuotta.
13 Ja kaikki vanhimmat taistelivat myös Israelin taisteluita kanaanilaisia vastaan, ja Herra ajoi kanaanilaiset pois Israelin lasten edestä asettaakseen israelilaiset heidän maahansa.
14 Ja hän täytti kaikki sanat, jotka hän oli puhunut Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille, ja valan, jonka hän oli vannonut antavansa heille ja heidän lapsilleen kanaanilaisten maan.
15 Ja Herra antoi israelilaisille koko Kanaanin maan, niin kuin hän oli vannonut heidän isilleen, ja Herra antoi heille levon ympärillään asuvista, ja israelilaiset asuivat turvallisesti kaupungeissaan.
16 Kiitetty olkoon Herra ikuisesti, aamen ja aamen.
17 Vahvistakaa itseänne, ja olkoot rohkeat kaikki teistä, jotka turvaatte Herraan. Loppu.